

IVAN BARAN

1
MORD
IVION
DUR'AGEMSKI

color print

www.color.print.hr

Ivan Baran

Mord Dur'agemski

Ivan Baran

MORD
DUR'AGEMSKI
dio prvi

knjiga druga iz *Ciklusa Crnih Knjiga*

Knjige *Ciklusa Crnih Knjiga*:

Enzolar
Mord Dur'agemski
Tame Hil'guma
Vrhunac

Ukratko radnja *Enzolarta*, prvog dijela *Ciklusa Crnih Knjiga*:

U Bargu, citadeli svećenika, svojih petnaest godina morao je provesti princ Eriona, Mihael Erionski. On je tih petnaest godina provodio sa svojim tutorom imena Hator. Mihael je, kao gospodar Eriona, bio primoran poslušati tradiciju tog kraljevstva, i početi na petnaestogodišnje izbivanje u Barg, te da ondje živi sa svećenicima i uči se postati princom. No svećenici, podređeni kralju Enzolarta, Thargelionu, bili su zaduženi učiniti to boravljenje Mihaela u Bargu što težim i bolnijim, pa su zato princa ondje svih petnaest godina mentalno i fizički mučili, tjerali ga činiti najteže poslove, a učili ga nisu ništa.

Na početku *Enzolarta*, dakle, princ Mihael završava svoje izbivanje iz Eriona i vraća se kući.

Za to vrijeme, nedaleko od Barga, u selu Hurn, pojavljuje se jedan mladić zvan Eltiur, kojemu se sprema "noć u kojoj mladić postaje muškarcem". Tokom te noći, na borilištu, mladi se Eltiur mora sukobiti sa medvjedom i ubiti ga. No problem je što medvjeda mora ubiti golim rukama.

Eltiur iz Hurna na borilištu bi trebao poginuti, no nekoliko dana ranije, loveći ribu sa svojim ocem, on je, dovukavši ulov kući i do kasno u noć čisteći ribu, u crijevima jedne od riba našao nešto poput zlatne ogrlice. Tu ogrlicu Eltiur je stavio oko svoga vrata i, završivši sa čišćenjem ribe, legao spavati. Sljedećeg dana ogrlicu na sebi nije našao, pa je razočaran shvatio kako je u pitanju najvjerojatnije bio tek

san.

No to nije bio san. Eltiur je doista imao ogrlicu oko vrata, ali ona mu se nalazila iz nekog razloga svo vrijeme ispod kože. No to je Eltiur doznao tek kasnije, naime, tu činjenicu da je u pitanju ogrlica koju kada čovjek stavi na sebe, u vrlo kratkom roku pomoću čarolije nestane ispod kože čovjeka, takoreći se zakopa u čovjeka a da čovjek to niti ne osjeti.

Bilo kako bilo, Eltiur u trenutku kada se sukobio sa medvjedom to nije znao. I, kako je rečeno, trebao je poginuti od udarca medvjeda, jer jednostavno nije bio dorastao da savlada običaj uobičajen u selu Hurn. A nije bio dorastao iz razloga što on i nije bio jedan od Hurnovskih ljudi, ljudi fizički vrlo jake građe. Eltiur je, naime, bio slab i nije imao nikakve šanse protiv medvjeda bez ikakva oružja.

No onda se dogodilo nešto neobično: medvjed je zamahnuo šapom i udario Eltiura, a taj udarac zakačio je onu ogrlicu koja se nalazila ispod Eltiurove kože. Kako je Eltiur upravo u tom trenutku doznao, ta ogrlica bila je čarobna i u njoj je živio demon, a sa tim demonom Eltiur je bio odmah u prilici razgovarati tokom te sekunde dok ga je medvjed doticao šapom, jer, naime, u Enzolaru, kako će čitatelj doznati, zemlji u kojoj vlada magija, i vrijeme se može usporavati, a onaj je demon činio da vrijeme bude usporeno.

Demon se zvao Mord Dur'agemski, i u pitanju je bio netko vrlo moćan. Porazgovaravši nakratko sa zbunjenim Eltiurom u njegovom umu, jer Eltiur je držao kako mora da je mrtav, Mord je preuzeo kontrolu nad Eltiurovim tijelom i magijom ubio medvjeda. Ubivši medvjeda, Mord se vratio u ogrlicu, a Eltiur je ponovno dobio vlast nad svojim tijelom. Iznemogao, Eltiur se onesvijestio.

Sljedeći puta kada se probudio, Eltiur se probudio vezan u tamnici. Bilo je to tako jer je u Hurnu bila zabranjena magija, a nitko ju ionako nije stotinama godina koristio. Probudivši se, dakle, u tamnici, Eltiur poželi ponovno potražiti pomoć od Morda. Nakon nekog pokušavanja napokon to i uspjevši, bio je uznemiren jer je Mord učinio da ovaj

završi u zatvoru. Po Eltiuru, bolje bi bilo da ga je medvjed doista i ubio, nego da je koristio magiju. Osim toga, Eltiur i nije bio krivac, već Mord. Raspravljajući neko vrijeme, njih dvoje došli su do zaključka da je najbolje da Mord izbavi Eltiura iz tamnice i njih dvoje pobjegnu. Ali Mord nije htio pomoći Eltiuru bez da nešto uzme natrag. A ono što je uzeo bila je zakletva Eltiura da će biti njegov učenik, činiti sve što mu Mord naloži i, također, davati mu svije tijelo na korištenje, s obzirom da je jedini dom Mordu bila ogrlica.

U međuvremenu, Mihael i Hator se vraćaju u Erion. Ondje zatiču Mihaelovu majku, kraljicu Roanu, kako se priprema za susret sa kraljem Thoronom, gospodarom patuljaka. Priprema se proslava radi Mihaelova konačnog dolaska u Erion i njoj svi prisustvuju. U granicama Eriona, Mihael se upoznaje sa vitezovima, a od kojih su najznačajniji u priči Thar Pukovnik i Ser Retek.

Igrom slučaja, ubrzo se događa da kralj Thoron, otrovan, umire, a kraljevstvo kralja Thorona, Gavo, da bi osvetilo smrt Thorona započinje rat sa Erionom. Erionu nedostaje vojske, a najbliži saveznici koji posjeduju vojsku nalaze se u Kraljevstvu Saviun. No Kraljevstvo Saviun ne želi dati svoju vojsku nikome na raspolaganje, pa ni saveznicima, i to je razlog zašto Roana odlučuje poslati svoga sina Mihaela da ode i oženi kći kralja Saviuna, te time stekne vlast nad pola njihove vojske, i tu vojsku uvuče u rat između Eriona i Gavo. Mihael se sprema da pođe, no događa se da mu netko strijelom usred galopa pogađa konja, i njegov konj se sapliće a Mihael pada u provaliju. Mihael preživljava, ali ostaje u komi.

Za to vrijeme, rat Eriona i Gavo već napreduje, kao i učenje Eltiura pod palicom Morda na drugom kraju zemlje.

Na rubu Hurna, u kući roditelja Eltiuara Hurnovskog, Eltiurovi roditelji raspravljaju oko toga kako li je moguće da je Eltiur, mladić beznačajan i običan, mogao koristiti magiju. Nemajući više snage raspravljati, Eltiurov otac, Kalg, odlazi iz kuće u šetnju i odmiče od kuće na nekoliko kilometara. U to vrijeme, Mord uči Eltiura kako se

bilocirati, kako levitirati i općenito kako koristiti magiju. Uči ga kako da postane ptica i leti nad planinama, a i sam živi u udubini jedne planine tokom učenja. No u jednom trenutku, Eltiur sa svog kraja među planinama, i Kalg, nedaleko od svoje kuće, začuju vrisak Eltiurove majke koja se nalazila u njihovoj kući. Kalg pojuri kući i ondje zatekne desetak bića zvanih Taorzi, kojima je naređivao sin poglavara Hurna. Taorzi su zapalili kuću u kojoj se nalazila Kalgova žena i ona je živa izgorjela. Kalg je, bijesan, pojurio i napao te ubio sina poglavara, ali Taorzi, bića koja su bila vrlo moćna i opaka, pošla su da ubiju Kalga. Tako bi i učinili, da im na put nije stao Eltiur, kojim je sada upraljao Mord. Iako je Mord koristio Entiurovo tijelo, Kalg nije prepoznao svoga sina. Mord je pobio Taorge i nestao, bijesan se tada zaputivši na sjever.

Kalg, ostavši sam i zaključivši kako više nema sina, žene ni kuće, također je odlučio otići, a otišao je isto kao i Mord, na sjever, prema gradu koji se zvao Avan.

Za to vrijeme, čuvši da je princ Eriona, kraljevstva sa kojim su bili u savezništvu, u komi i da su male šanse da se oporavi, na potpuno drugom kraju zemlje, u gradu Magisu, gradu čarobnjaka, kralj Magisa, imena Gwath, svom najbližem podaniku Bellowu zapovijeda da pođe na put u Erion i ondje izliječi Mihaela. Bellow pristade i stane se pripremati za put. Tokom pripremanja, prilazi mu jedna djevojka i daje mu mač imena Zub. Bellow uzima mač i odlazi na put. Na putu prošavši kroz mnoge nedaće i upoznavši jednu bandu zvanu Manijaci, koji su bili pod vodstvom Kunda Manijaka, Bellow prvo putuje u Avan.

A Gwath, kralj Magisa, znajući kako je Erion u opasnosti, pozove još jednog svog slugu, zvanog Revon, i šalje ga u drugu državu, zvanu Hil'gum, koja se nalazila s onu stranu velikog mora, da ondje Revon traži od hil'gumskog kralja pomoć. Revon tada odlazi u Hil'gum.

Nemajući više nikakva učenika i opasno se počevši približavati ludilu i alkoholizmu, Gwath uzme za učenika jednog dječaka, za kojeg

je htio da mu ovaj pravi društvo, i u tom dječaku pronalazi prijatelja. A dječaku je ime bilo Bohhar.

U Erionu, za to vrijeme, Thar Pukovnik pokušava se savjetovati sa kraljicom oko plana ratovanja, ali uvidjevši kako od toga nema ništa uzima sve vitezove pod sobom i odlazi i sam na put, ovaj puta u namjeri da pođe do kralja Enzolarta, koji je inače njihov neprijatelj, kralja Thargeliona, i od njega zatraži savezništvo, a samim time i pomoć. Sa Tharom polazi i Hator, Mihaelov tutor.

Kalg ubrzo dolazi u Avan i ondje sreće svog sina Eltiura, za kojeg je mislio da je mrtav. Oni odsjedaju kod Kalgovog prijatelja Abera. U jednom trenutku, u snu Eltiur doznaje da se pokraj Avana nalazi jedan zarobljeni čovjek imena Tharon, kojeg treba osloboditi, i on odlazi i oslobađa Tharona. Upravitelj Avana, svjestan da je Kalg ubio sina poglavara Hurna i svjestan da je Eltiur, Kalgov sin, također smatran zločincem, nalaže da se Eltiura uhiti.

Kalg i Tharon ostaju neko vrijeme u Aberovoj kući, sakriveni. Eltiur im kazuje da on sada odlazi, ali da se ne brinu i da nikako ne napuštaju grad, jer ima doći netko drugi, koji će ih povesti sa sobom.

Eltiur tada izlazi na ulicu, a vojnici mu prilaze. Mord koji tada obuzima Eltiura, zanesen magijom ubija vojnike i uništava većinu Avana. Naime, Mord je mirne naravi dokle je u ogrlici, ali kad izađe iz nje i obuzme Eltiura, on je vrlo moćan i destruktivan. Uništivši grad, Mord vraća Eltiuru vlast nad svojim tijelom, i njih dvoje odlaze.

S obzirom da je Aberova kuća bila uništena, Kalg i Tharon sakrivaju se u krčmi Avanskoj i ondje odlučuju čekati toga za kojeg im je Eltiur rekao da ga čekaju.

Eltiur odlazi u Magis, i upoznaje se ondje sa kraljem Magisa, Gwathom, koji je nedavno poslao Bellowa u Erion. A Bellow je u to vrijeme došao u Avan i Bellow je bio taj o kome je Eltiur govorio da ga ovi čekaju. Kako je u to vrijeme kralj Thargelion već poslao vojsku u Avan da uvedu reda u grad, grad je bio pun neprijatelja, pa su Bellow, Kalg i Tharon morali kradomice izaći iz Avana i pobjeći. Aber

nije otišao, jer mu se pomračio um. Bellow, Kalg i Tharon kradu konje i odlaze do jezera Ajobb, te ondje prave splav i sa konjima se spuštaju na splavi Ajobbom čije su struje vodile na sjever. Istim tim Ajobbom lako se moglo doći do Eriona, kamo je Bellow i kanio ići. Kalgu i Tharonu bilo je svejedno kuda god išli, jer Kalg je svuda bio smatran zločincem, a Tharon je bio oslobođeni rob, koji je sve osim zatvora smatrao svojim domom.

Za to vrijeme, u Erionu se Mihael budi iz kome, a prva vijest koju doznaje je da je poginuo Ser Retek, a da su Hator, Thar Pukovnik i njegovi vitezovi pobjegli, te ih se stoga smatra dezerterima i neprijateljima. Erion se jedva drži i patuljci polako pobjeđuju.

Posvađavši se sa majkom, koja je tvrdila da Hatora i Thara Pukovnika treba smaknuti, Mihael se ljuti i odlazi iz Eriona bez da itko zna, a cilj putovanja mu je ipak Saviun, gdje je na svoju ruku htio izvršiti onaj plan kojeg je njegova majka zadala: da Mihael oženi kći kralja Saviuna i time dobije još vojske, te pomogne Erionu. Na tom putu Mihael staje pred Ajobb i bi nemoćan prijeći ga. Tu mu se putovanje trebalo završiti, no u pomoć mu priskače tajanstveni starac zvan Rimus koji mu pomaže prijeći jezero. Isti taj Rimus, kako će čitatelj doznati, znan je i kao Demon Bez Vojske ili kao Sila, ali se predstavljao kao starac.

Roana ostaje sama u Erionu i polako gubi razum. U jednom trenutku, na dvor joj dovlače jednog patuljka koji tvrdi da je bio podanik kralja Thorona, a taj patuljak zvao se Gorymus i pod njim je bilo devet stotina vojnika koji su se pobunili protiv nasljednika umrlog Thorona i odlučili prijeći na stranu Eriona. Isti taj Gorymus tvrdio je Roani kako među svojim redovima ona ima izdajnika, jer jedan je od njenih ljudi često odlazio u Gavo tokom rada i dogovarao smrt Roane, nakon čega bi se opet vraćao u Erion. Roana to saznanje ostavlja po strani.

Kasnije, tokom jedne noći u Roaninu odaju upada neka osoba za koju je Roana mislila da je ubojica koji ju je došao ubiti na spavanju.

Ta osoba prišla je u mračnoj sobi Roani, ali Roana, bivajući spremna, udarila je osobu svijećnjakom i onesposobila ju, nakon čega je iskočila iz kreveta i pojurila tražiti stražu. Straža je tada uzela čovjeka i odvela ga na dvor kraljičin, gdje se Roana spremila osuditi tog čovjeka. No tada je Roana vidjela da je ta osoba zapravo Ser Retek, koji nije bio mrtav, već tek, kako je rekao, zarobljen, a nije mogao doći nikojim drugim putem u Erion, već baš kroz taj jedan prozor dvora, jer sve je ostalo bilo predobro čuvano i on bi poginuo u pokušaju da dođe u Erion, jer Erionci bi ga zasuli strijelama niti ne pitajući tko je on. Kraljica povjeruje Ser Reteku, ali Gorymus, koji tada naiđe, u Ser Reteku prepozna onog urotnika koji je htio dati ubiti kraljicu i pojuri na Ser Reteka da ga ubije. Nastane krešvo i Gorymus ubije Ser Reteka. Ser Retekovo tijelo nakon toga su spalili, a Gorymus je postao savjetnik kraljice Roane.

Mihael ubrzo dolazi do Saviuna i ondje upoznaje kralja Saviuna, kao i njegovu kći i sina. Priprema se večera u čast Mihaelu, i za tom večerom Mihael saznaje kako večeri prisustvuju mnogi kraljevi i gospodari, jer, naime, Saviunski je kralj imao namjeru poslati vojsku na Erion i pomoći mu.

Ovdje Mihael upoznaje Kunda Manijaka, čovjeka kojeg je Bellow ranije upoznao kao vođu bandita, ali Mihael doznaje kako je Kund Manijak zapravo kralj, znan i kao Barbarski kralj. Njih dvoje se prijateljuju. Kasnije te večeri, kralj Saviuna, dobar prijatelj Mihaelova pokojnog oca, toliko se napio da je zatražio pomoć od Mihaela da mu pomogne odvesti ga u svoju odaju u krevet. Mihael priskače da mu pomogne, ali ispada da kralj nije bio toliko pijan i nije htio da mu ovaj priđe da mu pomogne, već da razgovaraju. Ovdje Mihael doznaje da je kralj znao da Mihael ne voli njegovu kći, već ju hoće uzeti samo da bi dobio vlast nad vojskom, i nudi Mihaelu da mu doista da vlast nad vojskom, ali pod uvjetom da učini od njegova sina pošteni čovjeka. Princ Saviuna bio je bahat i razmažen, pa je njegov otac tražio od Mihaela da ovaj od njega učini pošteni i hrabrog

čovjeka. Neko vrijeme negodujući, Mihael napokon pristaje. Iste večeri, Mihael doznaje od samog kralja da njegova vlastita kći, koju je Mihael ranije mislio oženiti, kuje urotu protiv svog oca i hoće ga ubiti. Mihael, koji je zavolio kralja Saviuna, obećaje da će učiniti poštena čovjeka od njegova sina, a u sebi namjerava i zaprijetiti njegovoj kćeri te ju zastrašiti time, pa da ne učini ono što je planirala. Kasnije, kada je Mihael dobio već veću vlast nad vojskom, i kada su sve rasprave oko ratovanja završile, došli su do konačne prepreke: da bi stupili u rat, gospodari su htjeli konačnu potvrdu od Barga, citadele u kojoj su živjeli redovnici. Barg je bio blizu Saviunu i trebalo je samo otići ondje i vratiti se, što su Mihael i kralj Saviuna vidjeli kao savršenu priliku da se Mihael i sin kralja Saviuna zbliže, te da Mihaelovo učenje kraljeva sina poštenju započne. Zato ubrzo Mihael i princ Saviuna odlaze u Barg.

Za to vrijeme, u Magisu, kralj Magisa, Gwath, uči Eltiura destruktivnoj magiji. Naučivši ga što je mogao, šalje ga da ide dalje, u grad Stehhim, gdje ga je čekao čovjek imena Pripovjedač, a koji će ga učiti u njegovoj sljedećoj etapi učenja. Eltiur stoga odlazi u Stehhim i napušta Gwatha i njegova mladog učenika, Bohhara.

Tada Gwathu dolazi pismo koje kaže da je Revon, kojeg je ovaj poslao u Hil'gum, državu s onu stranu velikog mora, poginuo. Gwath se naljuti, ali ubrzo shvati da je razlog zašto je Revon poginuo bio taj što on nije bio dovoljno moćan da se odupre svim mogućim čarobnjacima koji su utjecali na ono veliko more da ono bude divlje. A Gwath je bio najjači od čarobnjaka, i upravo stoga on odluči sam otići u Hil'gum. Poručivši ljudima u Magisu da će njihov gospodar, kada se vrati, biti Bellow, Gwath odlazi iz Magisa do luke i ondje ide sa brodom na putovanje preko mora. Ali, Bohhar, dječak koji nije imao obitelji, nije htio napustiti Gwatha, pa je i Bohhar pošao sa Gwathom na prekomorsko putovanje.

Za to vrijeme, Kalg, Bellow i Tharon, koji su svo vrijeme putovali na splavi dolaze na jednu obalu gdje ih dočekuje jedna šuma, inače

znana i kao Šuma tame, a na toj obali oni se upoznaju sa neobičnim bićima zvanim Zigorsi. Isti ti Zigorsi pomažu im izaći iz vode i odvlače ih sa sobom u svoju Šumu tame. Ondje, u Šumi tame, u jednm ih trenutku napadaju druga bića, Rutzoni. Zigorsi, bića koja su nenasilna, nisu htjela sudjelovati u nikakvom sukobu, pa je tako zvijerske Rutzone ubio Bellow. No Bellow sam nije imao dovoljno moći da ubije te Rutzone, već je jednom stablu iz Šume tame uzeo svu energiju, i time je stablo umrlo. Bellow, koji je koristio magiju preveliku za njega, pao je u komu nakon što je pobio vatrom Rutzone, ali radi te pobjede Zigorsi mu se nisu htjeli zahvaliti, već su se naljutili jer je ovaj uništio jedno stablo. Onesviještenog Bellowa, Kalga i Tharona, stoga, uzimaju za taoce Zigorsi i odvođe ih do svoje kraljice.

U Erionu za to vrijeme, Gorymus i Roana dogovaraju se napasti Gavo, te prikupivši svu preostalu vojsku to i čine. Nastupa krvavi rat i Erion pobjeđuje Gavo pred vratima samog Gava. Roana upada sa svojim vojnicima u dvorac Gava i odlazi u kraljevsku dvoranu, spremna da se ondje obračuna sa nasljednikom pokojnog Thorona, a koji je bio Thoronov nećak zvan Zabiris. No tada se Roana iznenađuje jer u dvorani zatiče samog Thorona, za kojeg je ispalo da je živ, a da je sve to u pitanju bila samo njegova bolesna igra. Thoron je, ispalo je, lažirao svoju smrt i vratio se u Gavo, a razlog tomu bio je taj što je on trebao razlog da napadne Erion. Uništenjem Eriona, naime, čitav zapad Enzolarta pod vodstvom je patuljaka. Pak što se ticalo Thoronovog nasljednika, njegova nećaka Zabirisa, taj je bio odavno mrtav – ubijen je bio od ruke samog Thorona.

Roana daje tada ubiti Thorona i Thorona njezini ljudi pogubljuju. Roana tada nalaže svojim ljudima da ostanu u Gavou, a da će se ona sama vratiti u Erion. Novi kralj Gava postaje Gorymus.

Vrativši se sama u Erion, grad već napušten, u kojemu su preostali samo Učenjaci, Roana prvo odlazi na dvor. Ali na dvoru, ondje gdje je bio sam njen tron, Roana zatiče kako sjedi na tronu jedan od erionskih Učenjaka. Isti taj Učenjak tada prilazi Roani i ubija je.

U konačnici, u Stehhimu, nakon nekog vremena provedenog sa Pripovjedačem, koji ga je učio mnogočemu, Eltiur se jednog jutra budi i zatiče kako Pripovjedač na ulazu svoje kuće razgovara sa vojnicima Stehhima. Naime, gospodar Stehhima, Neurij Mračni, naložio je da se svaki čovjek sposoban držati mač regrutira i pošalje put Avana. Pripovjedač je tada baš govorio vojnicima kako u njegovoj kući nema nikoga, a da je on sam i star, no vojnici su tada zatekli Eltiura i odvukli ga na ulicu.

Kako su Eltiura zgrabili baš za ono mjesto gdje se nalazila pod njegovom kožom ogrlica sa demonom, demon je obuzeo tada Eltiura i, bijesan kao nikada prije, pobio vojnike.

Demon zvani Mord, pomislio je tada uništiti i čitav Stehhim, a nakon toga i čitav Enzolart, ali Eltiur je u njemu, sada već naučen magiji i sam i daleko moćniji no prije, počeo povraćati vlast nad svojim tijelom i tjerati Morda natrag u ogrlicu. Bijesan, Mord se tada naljuti na Eltiura, pusti da mu se oko jednog dlana "rotira energija destruktivne magije" i, sa namjerom da tom magijom ubije Eltiura, to jest samoga sebe, s obzirom da je koristio Eltiurovo tijelo, on je prinjeo dlan svojim prsima.

I tu je kraj *Enzolarta*, prvog od četiri dijela Ciklusa Crnih Knjiga.

Ivan Baran

MORD DUR'AGEMSKI

dio prvi

Uvod

314. godina Doba Jeda, Stehhim. Posljednji dan Eltiurova boravka u Pripovjedačevoj kući.

Neću dozvoliti... glas je mladog Eltiura Hurnovskog kao blatom sputavan govorio, naglašavajući u riječima svako slovo, tako da promatrač osjeti strahopoštovanje prema svakom od njih – jer, svako od slova posljednjih riječi valja uzeti zaozbiljno.

Mord se na to nije htio obazirati, bez obzira koliko su ga te riječi vukle natrag u ponor od mračna zlata. On je htio vladati. On je zapovijedao da vlada!

Napokon ga je ugledao. Jedan od braće njegove stajao je tamo, između svega i ničega; mračan lik koji lebdi nad svime, gotovo bogovima jednak. Drugim riječima: on, Sila.

Zašto? glas je lika u crnoj magli jednolično rekao, kao da i ne mari za odgovor.

Na meni je da vladam. Zašto? A zašto ne! Mord je pakosno odgovorio.

Ne... to nisi ti, dragi prijatelju.

A tko sam ja? Zar ja nisam ja? Mord Dur'agemski bješnjeo je jer nije mogao vidjeti tko je taj mračni lik, a samim time nije znao koga ubiti.

Poznajem te, lik reče, nakon čega se nasmije. Zar te poznajem više od tebe samoga?

Ti... Nitko, a najmanje Mord sam, nije znao što bi se u tom

trenutku dogodilo, da cijeli prizor nakon te riječi nije u potpunosti nestao. Srazanje prema ničemu, gotovo jednako strahu, bijesu i ljubavi koji čine jedan beskonačan i, toliko kratak da je nebitan, trenutak. *Gotovo jednako, dakako – jer tako nije bilo.*

Ničega nema u onomu što Sila kaže da jest. Nitko shvatiti ne može što on hoće i što on čini. Na nikome i nije da shvati.

Znao sam te, Morde, Sila progovori. Vrijeme je, stoga, da ti ponovno samoga sebe upoznaš...

Što to govoriš, demonu!

I činom prijateljstva može se smatrati... tjeranje na ponovno proživljavanje prošlosti.

I. glava,

koja reče što je bilo prije bitka

*“Dlan se pretvori u plamen, a plamen u tamu.
Sva stvarnost tada nestane, a vrijeme se pokori.
Jer Demon Bez Vojske vladar je vremena!”*

(iz *Bohharovih ljetopisa*, napisanih 359. godine Doba Jeda)

Poglavlje 1

Ima ljudi što hodaju svijetom čija su djela toliko prljava da se te ljude naprosto ne može nazvati ljudima. Možda bi netko pomislio “Za takve je pakao rezerviran neminovno.”, ali ta pomisao bila bi kriva, jer doista, ništa, baš ništa te ljude ne priječi od bivanja dobrima, pa čak i svetima, osim onog najgoreg što se u njima krije: njihove gordosti.

Takvi ljudi sami ne žele znati što to dobro jest, i od dobra oni uporno bježe iako znaju da time ranjavaju svoju dušu. No ipak, i za njih spasa ima, jer kada se sve sruši, sve što dijeli čovjeka od onoga što on želi biti tek je njegova volja.

A jedan od takvih ljudi bio je i Ser Tarrob, vitez iz Dur'agema.

Ser Tarrob bio je čovjek manje–više od časti. Rođen od oca mu vojnika, i sam kasnije vojnik. Otac mu je poginuo u bitci, ovaj se ni ne sjeća kad, i upravo je ta smrt njegova oca natjerala samog Ser Tarroba da postane vojnikom – indirektno, zapravo, no to nije toliko ni bitno.

Zapravo, sam Ser Tarrob nije znao povijest svoje obitelji, jer vrlo je mlad on bio kada se našao živeći na ulici u besparici, ali i da je znao i da nije znao, svejedno bi od njega nastao vitez jednake srčanosti, a doista, Ser Tarrob bio je jedan od najsrčanijih vitezova što ih je Hil'gum uopće poznao.

Kada su rekli da kralj treba pomoć, Ser Tarrob je već bio vojnik u službi, doduše mlad, no za boj dobar u svakom slučaju. Zgrabio je on tada, po zapovijedi, svoj mač i pošao na putovanje – kako je ispalo, ne baš lijepo putovanje, i općenito, putovanje koje mu je oduzelo najveći dio života.

Prošlo je od početka tog putovanja već gotovo trideset godina. Danas je Ser Tarrob već zašao u pedesetu, i on je danas sijede kose, a vid mu je oslabio, dok su mu se pod očima objesile plave vjeđe. Njegove ruke drhtave su, a njegov um...

Neopisivo. Jer krvi je taj čovjek vidio. Prokleta mnogo krvi.

* * *

Neki mladi vojnik pažljivo primi baklju i prinese ju rubu slamnata krova. Bila je noć, ali hladno nije bilo, pa su se poradi toga svi znojili.

Slama, snažno vezana uz gustu trsku, oklijevala je planuti neko vrijeme, no naposljetku je popustila. Morala je popustiti.

Kako se vatra razgorjela, tako je Ser Tarrob nogom srušio vrata kuće koju su upravo zapalili i, zajedno sa još troje vitezova, ušao unutra. Od dima se nije mnogo vidjelo, ali Ser Tarrob je znao gdje su žrtve. Mnogo je puta činio slične stvari, a iako je smrt svaki puta bila originalna, Ser Tarrob je mogao reći da je postao već toliki majstor u svome poslu da je znao razmišljati poput svojih žrtava, pa je samim time uvijek bio korak ispred.

Uopće se ne trudeći da ih pronađe, on je ubrzo je pronašao neku ženu i srednjovječna muškarca. Žena je u gorućoj kući završala, a muškarac, ohrabren njenim vriskom, na to nasrne na Tarroba.

To Tarrobu nije značilo ništa. On im je samo prišao te ih zgrabio svojim životinjsko jakim rukama i oboje ih, državši ih za kosu, odvukao van iz kuće, tako da su ih svi okupljeni stanovnici tog malenog sela mogli vidjeti.

Zašavši na ulicu, srušio ih je oboje na kameno tlo, gdje su i ostala tri viteza bacila ljude koje su oni zgrabili i izvukli na ulicu: dva starca i tri muškarca, nešto starija od onog kojeg je Tarrob uhvatio.

Od seljana koji su sve to začuđeno promatrali, neki su se i bunili – ti bi, uz snažnu pljusku, vrlo brzo završili na tlu.

Prođe niti minutu, a Ser Tarrob, zajedno sa svojim prijateljem Ser Hrawom, priđe zatočenoj skupini čeljadi, nakon čega Ser Hraw progovori: “Dobro znate za što ste svi optiženi.” Ser Hraw je mirna glasa rekao. Čim je to rekao, seljani su načulili uši da čuju što će li dalje reći, ali Ser Hraw ostao je šutjeti. Ništa se dalje nije ni imalo reći.

Nakon te kraće šutnje što je uslijedila, Ser Hraw i Ser Tarrob bez riječi isukali su svoje duge mačeve i redom, u jedva nekoliko sekundi, jednog po jednog zatočenika obezglavili.

Grimizne vruće krvi koja je zapljuskivala tlo i promatrače bilo je na desetke litara, a događalo se sve to kao zapljuskivanje morskih valova po molu. Vitezovi u krugu oko pobijenih zatočenika, čija su se mrtva tijela trzala u blatu od zemlje i krvi, mirno su stajali.

Napokon, oznojen i krvav, sa dugim mačem u ruci sa čije je oštrice kapala krv, Ser Tarrob se okrenu okupljenim seljanima, od kojih su neki povraćali po tlu, a neki vrištali i plakali, te reče: “Budite sretni što zločinaca ovo selo više nema. A sada počistite ovo!”

Izrekavši to, Ser Tarrob ispravi leđa i pođe do svog konja, čije je uzde pridržavao neki mladi vitez novak. Taj je mladi vitez gledao u tlo kanda se ne usuđujući podići pogleda, a to se, činilo se, Tarrobu i sviđalo, jer doista, njemu više nije bilo do nikakvih međuljudskih odnosa, pa makar to i puki pogled bio.

Znao je što će uslijediti. *Uvijek bi tako bilo*, pomislio je. *Uvijek će neka budala...*

Nije stigao niti privesti pomisao kraju, kadli se začuje upravo ono što je očekivao: naime, neki se hrabri mladi seljanin tada usudio povikati: “Vi ste zločinci, a ne ljudi koje ste ubili! Vi ste ubojice!”

Ser Tarrob nije se niti obazro na to. Nije se, zapravo, imao na što obazreti, jer taj je isti mladić pao na tlo mrtav niti sekundu nakon svoje izjave, i to od brze strijele ispaljene iz luka nekog Ser Hrawovog viteza.

Tmurna lica isprljana čađi, Ser Tarrob očistio je oštricu svoga

mača i spremio ga u korice, te se, uglavivši prije toga nogu u stremen, lijeno uspeo na svog konja. Onaj mladi vitez predao mu je uzde.

“No, idemo?” tiha je i bezizražajna glasa dobacio Ser Hrawu.

“Dakako, dakako...” Ser Hraw je odgovorio, nakon čega je užurbano pošao do svoga konja te ga uzjahao. Za razliku od Ser Tarroba, on se na svoga konja uspinjao sa neukoričenim mačem u ruci, a tomu nije bio razlog što se Ser Hraw znao bolje uspinjati na konja, koliko to da Ser Hraw nije imao živaca čistiti svoj mač i spremati ga u korice.

Dvadesetak sekundi kasnije, svi vitezovi bili su na konjima, a povorka je tada imala krenuti.

“Znaš?” dojahavši do Ser Tarroba na čelo kolone, Ser Hraw tiho je upitao tog čovjeka. Na što je ovaj mislio, Ser Tarrob nije znao reći. No nije bilo ni bitno, jer takvi su razgovori njih dvojice nakon izvršenja kraljevih naloga već bili običaj. Vrlo vjerojatno ni sam Ser Hraw nije imao pojma na što misli.

“Znam.” Ser Tarrob je odgovorio.

“To je dobro.”

Nakon tih riječi nastupila je tišina, baš kao i svaki puta kada bi vitezovi završili sa kakvim pohodom. Ta tišina obično bi trajala satima, pa čak i danima, jer si vitezovi jednostavno nisu imali što reći, i baš nitko u toj tišini ne bi uživao. No i tišina, držali su, bolja je od razgovora, a Ser Tarrob ovoj se, samo jednoj u nizu mnogih tišina koje je proživio, čak i radovao.

No ta radost nije dugo trajala.

“Tarrobe, pazite!” začuje se kreštavi povik onog mladog viteza što je Ser Tarrobu ranije držao uzde, i Ser Tarrob se, začuvši povik, munjevitom brzinom priljubi uz vrat svog konja.

A čim je to učinio, gotovo istog trena ondje gdje mu je ranije bila glava proletjeo je nekakav rotirajući projektil.

Taj se projektil zabio u drvo nekoliko metara ispred Ser Tarroba, i on je ovdje uvidio da je u pitanju mala sjekira.

Ne razmišljajući mnogo, štoviše, ne razmišljajući uopće, čim je uvidio da je sjekira prošla, Ser Tarrob skočio je sa konja i, pognuvši se, isukao mač. A učinivši to, potrčao je do najbližeg drveta, iza kojeg se tada sakrio.

Kako je ispalo, bio je jedan od sretnijih vitezova jer je reagirao na vrijeme. Mnogi od ostalih nisu bili te sreće, i ako su se htjeli ranije počestati na onim mjestima gdje im se sada u leđa zabila sjekira ili nož, više te želje nisu imali.

U pitanju nije bila neočekivana stvar. Štoviše, još u trenutku prije no što je spram nje stala letjeti ona sjekirica Ser Tarrob je mislio baš na to, jer o tomu bi razmišljao uvijek nakon pohoda, i stoga je bio i više nego spreman.

“Ubojice!”

Naime, u pitanju je bila pobuna.

Sjekire, kamenje i noževi letjeli su zrakom na vitezove i, premda su vitezovi bili oklopljeni, polako stali oduzimati živote. Kako se sve to odvijalo na samom rubu sela, kuće su bile vrlo blizu, a na to jer Ser Tarrob odmah pomislio, jer, držao je, kuće će pružiti daleko sigurniji zaklon od stabala.

Osvrnuvši se posljednji puta, jer imao je namjeru i ostale uputiti ka kućama, no uvidjevši da je većina vitezova već potrčala na seljane, spremni na okršaj, Ser Tarrob ljutit poradi gluposti mlađarije pljune u travu, nakon čega sam potrči do najbliže kuće, u zaklon noći.

Katkada je hrabrost zapravo ni više ni manje nego ludost, a ovaj je puta tako i bilo. Ser Tarrob, dakako, znao je da će tako biti, bez i da sekundu potroši na razmišljanje o tomu: svi koji su potrčali prema seljanima, završili su poubijani.

“Dovraga!” Ser Tarrob bijesno je protisnuo kroza usne.

Na to je kao odgovor začuo smijeh Ser Hrawa, koji je, tada je shvatio, bio niti pola metra od nje, također naslonjen na zid, ali koga se poradi mraka jedva dalo vidjeti. *Vidi se da je u pitanju vitez starog kova*, pomislio je Tarrob ugledavši svog prijatelja. U isto

vrijeme, morao je priznati, osjetio je i olakšanje jer mu prijatelj nije bio među mrtvima. “Zaslужili smo!” bilo je prvo što je Ser Hraw rekao.

“Svaku ranu.” Ser Tarrob se složio.

Seljani su tada najednom utihnuli. Svaki ispušteni glas, odzvanjajući udarac čelika o čelik, pa čak i disanje, najednom je stalo. Upravo ta tišina natjera Ser Tarrobovo srce da još brže zakuca.

“Gdje su ostali?” neki je od seljana zagrmio.

“Tu su negdje!”, netko drugi je dodao. “Znam, vidio sam ih!”

“Žao mi ih je...” Ser Tarrob je tiho šapnuo Ser Hrawu. “Ali, ili mi, ili oni. Ja odgovor znam, ali neka bude učinjeno po tvojoj savjesti...” Ser Hraw na to ne reče ništa, već potapša nekog viteza do sebe, kojeg je, uzgred, Ser Tarrob tek sada primijetio. Uz taj doticaj, Ser Hraw je vitez u šapnuo i zapovijed, na što vitez kimnu i stane sa njenim provođenjem.

Nije prošlo desetak sekundi, a zapovijed se Ser Hrawa proširi poput požara među posakrivanim preživjelim vitezovima. To je Ser Hraw znao, jer onaj vitez do njega tada mu je šapnuo: “Sve je spremno.”

Muk je seljana što su osluškivajući šumarak pokraj tih par kuća tražili preostale vitezove trajao još vrlo kratko, a bio je prekinut glasnim povikom. Osvrnuvši se u iznenađenom skoku spram izvora tog povika, seljani ugledaju jednog od njih kako pada mrtav.

Tu je u Ser Tarrobu zavladao novi strah, ali ovaj je bio poradi budućnosti seljaka. Naime, on je znao da je uopće upitno hoće li je ovi doživjeti.

Prošle su jedva dvije sekunde od onog povika – a tokom te dvije sekunde stao se tresti od straha baš svaki od seljana – i baš kada se učinilo da je to to, te da neće više biti iznenađenja, sasvim iznenada začuo se novi povik. Seljani nisu stigli reagirati na taj povik, a već su sa svijuju strana, iz svih mogućih mračnih kuteva između kuća i stabala poiskakali vitezovi i stali odmjereno i precizno mahati mačevima.

Broj tih vitezova koji su se niotkuda pojavili iznenadio je Ser Tarroba, jer je za mnoge od njih mislio da su mrtvi. Ispalo je da nije mnogo vitezova ni poginulo, jer oni koji su i završili ranije pogodeni kakvim oružjem, ili su bili samo okržnuti, ili ni to, već su se samo pravili mrtvi, računajući da će se nešto slično ovoj Ser Hrawovoj zapovijedi uskoro i dogoditi.

Seljani nisu imali šanse. One kose, sjekire motike i srpovi u njihovim rukama bili su im izbijeni prvim zamasa viteških mačeva, a već drugi zamasi odvajali su im i udove od tijela. Sječiva mačeva ljeskala su se tek desetak minuta pod svjetlošću one goruće kuće koju su vitezovi ranije zapalili, kada je netko napokon rekao: “Mrtvi su.”

Ser Tarrob tada otvori oči, jer te poznate riječi bijahu upravo one koje bi ga uvijek, ma što bilo sa njim, dovodile pred stvarnost. Možda bi promatraču bilo neobično da je Ser Tarrob zatvorenih očiju ubijao ljude, ali tu nije bilo ništa vrijedno čuđenja. Ta sposobnost koju je posjedovao u tom je vitezovstvu izazivala čak i gađenje.

Pažljivo pogledavši prizor pred sobom, koji se sačinjavao od nekoliko desetaka ljudskih dijelova i mnogo litara isparavajuće krvi, Ser Tarrob zaključio: *Ubio sam tri čovjeka*. Morao je protrljati oči da bolje vidi, jer čitav se prizor pred njim zamaglio, ali ruke mu bijahu krvave gotovo poput mača kojeg su držale, pa je prizor ostao takav kakav je bio, jer kada bi krvavim rukama protrljao oči samo bi još više pogoršao vid.

Napokon, kada se sjetio da lice može obrisati nadlanicom, te kada je to i učinio, Ser Tarrob ugleda na par koraka ispred sebe nekog starca. Taj starac stajao je mirno i piljio u njega, lica bezizražajna baš kao što su bezizražajne bile i kore na stablima oko njih.

“Hoćemo li i njih?” začuo je tada nekog viteza upitno govoriti Ser Hrawu dok je sječivom svoga mača pokazivao na ostatak seljana. Taj su ostatak činili su upravo oni seljani koji nisu imali ni najmanje veze sa okršajem sa vitezovima. U pitanju su bili starci, žene i djeca, isti oni što su okupljeni stajali nedaleko od onih koje su Ser Tarrob i Ser

Hraw obezglavili nakon što su im zapalili kuću.

“I njih.” Ser Hraw je kimnuo.

Ser Tarrob u Ser Hrawa na to ogorčeno pogleda, znajući da ovoga mora da je krv vraški opila kada mu nije dosta ni nakon što su je toliko prolili.

No zapovijed je bila zapovijed.

Onaj starac što je stajao ispred Ser Tarroba, začuvši nalog Ser Hrawa, nije ustuknuo niti koraka, već je ostao stajati i prkosno gledati u Ser Tarroba. Gledao ga je ravno u oči, taj suhonjavi i niski izborani starac opaljene kože.

Ser Tarrob je osjećao žaljenje spram starca, ali to ničim nije pokazivao. Drhtavo udahnuvši, podigao je mač.

No, iznenada, umjesto da se povuče, starac mu je tada naglo prišao, i zaustavio se tek kada su im lica bila niti pola metra udaljena. Taj prilazak Ser Tarroba zbuni i dobrim dijelom uplaši.

A starac tada, prije no što je Ser Tarrob išta stigao učiniti, reče: “Vidim”, rekao je, “da se i ti kajati moraš!”

Ser Tarrob se naježi čuvši glas tog starca. U pitanju je bio hrapav i visok glas, upravo onakve osobe koja je doživjela i vidjela u životu i previše.

“Što to govoriš, starče!” Ser Tarrob ljutit reče i zamahne mačem da ubije starca. Ali ruka mu se zaustavila na pola puta. Stala je i nije se ni milimetra više pomaknula.

Starac tada još bliže priđe Ser Tarrobu, koji je sada zgrožen i u strahu stajao, i podigne svoju staračku ruku spram njegovog lica. Trenutak kasnije, starac je dotaknuo palcem Ser Tarrobovo čelo.

“Ima da budeš ti!” bijesno, gotovo životinjski, rekao je tada starac.

Izrekavši te riječi, starac nestade, a Ser Tarrob tada izgubi svu snagu u tijelu koju je posjedovao, te se bespomoćno, bez ikakve svijesti, sruši na zemljano tlo.

* * *

Probudio se ujutro sljedećeg dana. Glava mu je bila puna modrica, ogrebotina i sitnih posjeklina, a bol koja je u njoj pulsirala širila se iz nje po cijelom tijelu. Drhtao je i oči su mu suzile, a ono što je pred sobom vidio dugo je vremena bila tek slika starca.

Ležao je na travi, i dalje potpuno oklopljen, što je značilo da mu je bilo krajnje neudobno. U trenutku kada je napokon otvorio oči i prikupio snage obrisati suze i sasušenu krv sa svoga lica, shvatio je da je rano jutro. Ledeno jutro.

“Sranje...” promrsio je.

“Budan si!”, začuo je nakon nekog vremena glas Ser Hrawa. “Hoćeš piva?”

“Koji se vrag dogodio jučer?”, Ser Tarrob je upitao dok se pokušavao nalaktiti, jer o pravom ustajanju na noge u tom trenutku nije bilo govora. “Jesmo li preživjeli?”

“Dakako. Ne treba više brinuti za seljake, mrtvi su svi.”, gotovo veselo rekao je Ser Hraw i kleknuo kraj njega. “Više nikome neće pasti na pamet suprotstaviti se kraljevoj vojsci.”

“Koliko je naših umrlo?”

“Četiri. Njihova smo tijela spalili.”

Riječ "umrli" više nije tim vitezovima gotovo ništa značilo. Dakako, postojala su vremena kada bi bili tužni zbog smrti svojih drugova, ali konstantno promatranje smrti prije ili kasnije očeliči čovjeka. Ali bijes je ipak uvijek bio tu.

“K vragu i takav život!” Ser Tarrob na to reče. Dok je on to govorio, Ser Hraw se nadvio nad njega i pružio mu ruku, koju je ovaj na to zgrabio i iskoristio da se osovi na noge.

Ustavši i osjetivši gotovo odmah kako mu krv udara u glavu i lagano pomućuje prizor pred njim, Ser Tarrob imao je, jednom kada je stao na mekanu zelenu travu, imao vidjeti da je ovo jutro gotovo sakriveno u bijeloj magli, a sva trava koju je mogao vidjeti bila je

mokra od rose.

Osvrnuvši se poradi gadnog mirisa dima u zraku, spazio je i upaljenu vatru. Vatra je dogorjevala i polako se gasila tik do mjesta gdje je tokom noći ležao, i vjerojatno je sam Ser Hraw bio taj koji je naložio da se ona upali, jer, koliko je Ser Tarrob mogao vidjeti, jedini smisao te vatre bio je da se onaj koji kraj nje spava ne smrzne.

Na travi oko vatre nije ležao više nitko, jer preostali su vitezovi, činilo se, odavno poustajali i prihvatili se posla. *A možda čak nisu ni spavali.*

Sama ta vatra bila je upaljena, zaključio je Tarrob, komadima namještaja iz seoskih kuća, ili komadima odjeće koje su neki vitezovi poskidali sa poubijanih seljaka.

Pomogavši Ser Tarrobu osoviti se na noge, Ser Hraw se okrenuo i glasno dozvao nekog mladog viteza. Čim mu je vitez prišao, Ser Hraw je naredio da se Ser Tarrobu donese šalica s pivom.

Ušavši trenutak kasnije sa šalicom piva u rukama ponovno u selo, čiji putevi bijahu puni krvavih mrlja, Ser Tarrob se naježio. *Zbog sažaljenja, ne hladnoće,* tješio se u mislima, mada je znao što je prava istina.

Vitezovi su mrtva tijela seljana nabacali na jednu nekoliko metara visoku hrpu, koja je sada tinjala. Ser Tarrob se prisilio ne prići toj hrpi da se ugrije.

Što se ticalo poginulih vitezova, njihova imena rijetko je tko znao, jer biti prijatelj sa drugim vitezom bilo je među njima krajnje nepoželjno. Ser Tarrob, pak, i Ser Hraw bili su prijatelji, ili barem nešto slično tomu, iz jednog jedinog razloga: zato što im nije bilo ni najmanje stalo do svojih života, pa ako bi koji od njih i poginuo, ovaj drugi ne bi izgubljenog prijatelja ni najmanje žalio. Bili su, štoviše, uopće još uvijek živi tek da pomognu u ubijanju ostalim vitezovima. Da ostali vitezovi kojim slučajem nisu trebali pomoć, vjerojatno bi si Ser Hraw i Ser Tarrob sami oduzeli živote.

“Kralj neće biti zadovoljan.”, Ser Tarrob je tmurno promrmljao

promotrivši prizor. “Hil'gum nije velika zemlja. Tko će proizvoditi hranu?”

“Nije na nama da o tomu razmišljamo.”, dometnuo je Ser Hraw, nakon čega je pogledao u nekog viteza što mu je prišao. “Koliko zlata?” upitao ga je.

“Ništa.” vitez odgovori.

“Hrane?”

Mladom vitez, činilo se, bilo je neugodno. “Također ništa.”

Na to nastade tišina, no ta tišina ne potraje duže od par sekundi. Ser Hraw napokon otpusti viteza riječima: “Možeš ići, momče.”

Vitez na to kimnu glavom i ode.

Čim se vitez dovoljno udaljio, Ser Tarrob je promrmljao: “Dovraga, Hrawe, ti ljudi su bili gladni!”

“Nije na nama da o tomu razmišljamo, Tarrobe!”, iznenada se Ser Hraw naljuti. “Sjećaš li se te zapovijedi? Ili te moram podsjećati...?”

Iako je znao da jednako iznenadno kao što se pojavila, ljutnja se Ser Hrawa i povukla, Ser Tarrob je pognuo glavu i mirno rekao: “Sjećam se. Imaš pravo, dakako.”

“Oprosti mi na mojoj ljutnji”, Ser Hraw tada reče i položi ruku na njegovo rame, “ali neke stvari nisu u mojoj moći, i ne bi trebale biti. Znaš da onog trena kada počnemo razmišljati o svemu što smo učinili ne činimo time baš ništa dobro za sebe, a um si nesumnjivo pomućujemo. Znaj, Tarrobe, da je i meni dosta, ali tako je kako je...” I rekavši to, Ser Hraw ode i ostavi Ser Tarroba samoga stajati pred gorućom hrpom leševa.

Nije na nama da o tomu razmišljamo... Ser Tarrob je razmišljao promatrajući tu hrpu leševa. Znao je da nije dobro promatrati, jer onaj koji promatra, prije ili kasnije nešto će i *naći*. A što se ugodno da naći među mrtvacima? No, Ser Tarrob si nije mogao pomoći.

Promatrao je neko vrijeme hrpu, bezizražajna lica gledajući, i prelazio je pogledom preko svega što bi ugledao, ne zaklapajući oči ma kako gadan prizor pred njim bio i ma u koliku kušnju pao.

Nakon nekoliko trenutaka, baš kao što je i mislio da će biti, među hrpom leševa ugledao je ono što nikako nije htio vidjeti: dječje lice. Bila je u pitanju djevojčica, ne starija od njegovog vlastitog djeteta koje ga je čekalo kući. Njene oči bile su zatvorene, a iz usta joj je izlazio tanak plamičak vatre, nastavljajući joj nakon toga lizati ostatak punašnog lica. Jednom se riječju dalo opisati to dijete: mrtvo.

Ne znajući što bi mislio, Ser Tarrob je bez prestanka gledao u to lice. Htio ne htio, uskoro je pokušao zamisliti tu istu djevojčicu kako se smije. Kako je živa, i kako u svojoj živosti ona diše i trči, a njeno maleno dječje srce udara brzo i bez prestanka.

Nije Ser Tarrobu bilo teško zamisliti živo dijete, jer svoje vlastito vidio je prije samo godinu dana. "Samo", doista, jer i tog dana Ser Tarrob se mogao prisjetiti svakog milimetra svoga djeteta, i svake sekunde koju je proveo uz njega.

Umirujuće poput glazbe, zamišljeni je smijeh mrtve djevojčice odjekivao njegovim umom. Ta je djevojčica nekoć promatrala okolinu i učila od nje, možda čak govorila, i hodala je sretno istom tom travom na kojoj je Ser Tarrob upravo stajao, čekajući svoju budućnost i dane koje nosi ta budućnost. Čekajući odrastanje i ono što je općenito poznato kao život.

Ali umjesto odrastanja došao je rat, a sa ratom i glad. *Pa sam došao ja...*

Ser Tarrob čvrsto stisne šake, pokušavajući odvratiti pogled. No to nije uspio. Savjest ga je počela peći, savjest poradi svih zlodjela koja je za života tako životinjski izvršio. On je bio čovjek, toga je sada postajao svjestan, koji je pomislio da je iznad drugih. I to bivanje iznad drugih kanda mu je davalo za pravo da te druge tlači i čini sa njima što hoće.

A zapravo nije bio ništa. Nitko i ništa.

Još samo mjesec dana, mislio je susprežući suze, i tada će služba završiti.

Poglavlje 2

Mord Dur'agemski rođen je četiri tisuće pet stotina dvadeset i treće godine nakon dolaska Massora iz Bijelih prostranstava u Hil'gum, kao jedino dijete Barrika i Githe, pukih seljaka čiji je dom bila kućica nekoliko kilometara udaljena od grada Ugasa.

Bilo je proljeće kada je Mord došao na svijet, što je bio i dobar i loš znak. Loš, jer nakon poroda Githa više nije mogla raditi u polju i time pomoći svome mužu zaraditi koji bakrenjak, a opet dobar jer, eto, nije bila zima ili jesen.

Barrik je tih dana lio litre znoja jer je radio žestoko. Njegov dan sastojao bi se prvo od nekoliko ranojutarnjih sati provedenih u prevrtanju zemlje i sadnji usjeva, zatim bi nahranio i napojio ono nekoliko životinja što su imali, i, na kraju, kada bi završio sa svim tim poslovima na svojoj zemlji, otišao bi na tuđu i tamo bi se nastavio mučiti.

Tako je čitavo to proljeće proveo prenoseći kamenje kod Upravitelja Ugasa.

Lice je tog jadnog čovjeka tih dana neprestano bilo isprljano blatom i prašinom, ali svejedno bi mu se žena obradovala kada bi ga vidjela. Nije ta radost bila uzrokovana toliko činjenicom da je Barrik dolazio kući rijetko, koliko da je ona svoga muža voljela gotovo koliko i on nju, što će reći da u Hil'gumu mnogi ljudi nisu voljeli uopće disati i živjeti koliko su se Barrik i Githa međusobno voljeli, i nikakvo blato i nikakva prašina to nije mogla promijeniti.

Mogao bi promatrač pomisliti da Mord nije osjećao ta njihova

čuvstava jer je pokraj njih tada postojao tek kao maleno novorođenče, no promatrač bi se prevario, jer Mordov je um ipak bio um Velikog Pukovnika, i ne samo da je Mord proživljavao tu jednu već odavno proživljenu prošlost, već ju je i savršeno razumio.

Njegov njuh novorođenčeta koje još oči nije otvorilo tjerao ga je da pamti neobično topao miris znoja, isparavajuće zemlje i hladni miris vjetra Hil'guma, i sve to što je doživljavao, u Mordu je bilo uzrokom novih zaključaka i novih pogleda na svijet, što upravo i jest bio razlog zašto ga je Demon Bez Vojske natjerao da prošlost ponovno proživi.

A Hil'gum, to mjesto dostojno da Veliki Pukovnik bude stvoren na njemu, nije bio ništa manje od jednog veličanstvenog prijestolja još veličanstvenije osobe što se ondje upravo pojavila. Nebo nad svime budno je pazilo na Morda Dur'agemskog, i to je pazilo uz svoje pobratime oblake i sunčevu svjetlost, kao i lovce što su letjeli nad svime i motrili prostranstvo, jer svi oni skupa bili su u službi Morda.

Pamtio je Mord i lovce, i pamtio je njihova raširena krila. Njegove su oči, onog trena kada su se uopće prvi puta otvorile, upravo pribjele nebu i letećim orlovima čiji su se moćni krici razlijevali kroz beskonačnost.

Hil'gume, zemljo moja, mislio je Mord, vratio sam ti se, makar i nakratko...

Kućicu i obrađenu zemlju okruživala je visoka trava, te brežuljci i padine, a svačije se oko moglo tek diviti onim planinama koje su probadale nebo! Doista, ništa drugo nije moglo biti dostojno.

Mord je pamtio i lica svojih stvaralaca. Upravo sada, njegovo maleno lice stalo je promatrati ono svoje majke, polusakriveno iza njene duge i guste crne kose koju je Mord tako volio, nježno i oblo, potamnjeno od sunca tek toliko da bude drugačije no što treba biti.

A i Mordova je majka promatrala svog malenog sinčića, niti ne znajući u što doista gleda. Ne znajući, naime, da upravo gleda u jedan vrhunac, jednu visinu svih visina.

Trajao je taj trenutak godinama – ta ipak Sila savija vrijeme! – pa sve do trenutka kada se iz daljine mogao začuti glas Barrika, koji se u tom trenutku, oran iako umoran, vraćao sa posla.

Majka tada spusti Morda na deku, nakon čega ustane i potrči svome mužu. Zagrlili su se, ona i taj nepoznati i prljavi, iscrpljeni čovjek, i zagrljeni su se uputili kući.

Ušavši u kuću, Githa je pošla do vjedra svježe vode, koje je zatim odmah pružila Barriku znajući da je ovaj žedan. Kako je ispalo, njena je slutnja bila istinita, jer Barrik, nakon što je zahvalno primio vjedro, doista i jest iz njega stao piti, nakon čega je istom vodom umio i lice.

Barrik je tada, pogladivši svoju mokru bradu, nasmiješen stupio svojim teškim koracima prema Mordu.

Mord je sada mogao jasno promotriti i svog drugog stvaraoca. Bio je to čovjek opaljena, izborana i dobroćudna lica, te raščupane crne kose i brade, koji su poput grive okruživali njegovo lice čije su smeđe oči sijale umorom kakvoga se da naći samo u onima koji bi i planinu za nekoga pokušali podići.

Promotrivši tako na jedan trenutak Barrika, Mord se kao novorođenče stao pitati kako li je to živjeti ljudima koji ne mogu doista podići planinu.

Jer, nije trebalo promatrača ni podsjetiti, ne samo da je mogao svojom moći planine pomicati, već je i sam Mord Dur'agemski bio je jedna planina; vječna, teška i neoboriva, koja je uvijek tu, makar sve ostalo prestalo biti.

* * *

Ostatak su večeri proveli tek se radosno promatrajući, i činili su to do kasno u noć. I doista se činilo da to promatranje nema baš nikakva značaja i snage, te da se oni promatraju bez ikakva razloga i uživaju u prisutnosti jedni drugih kanda u besmislenosti, no to tako nije bilo.

Čovjek je oduvijek, otkako je svijeta i vijeka, kada bi svi izvori oko njega presušili a on se našao umoran i na koljenima, novu snagu mogao crpiti samo iz zajedništva; iz ljubavi koja se stvara u tom zajedništvu. I kada bi on tu snagu uzeo, ne samo da zajednica ne bi poradi toga ostala siromašnija, već naprotiv, bila bi duplo bogatija! I upravo je to temelj svih ljudi.

A Barrik, kao i svaki drugi čovjek, znao je da u tom crpljenju snage iz ljubavi svoje obitelji nije potrebno da se kaže ijedna riječ. Bilo je potrebno samo biti kraj tih njemu milih ljudi, pa makar i u tišini, i sve se dalje događalo kako se trebalo dogoditi, bez žurbe i bez zastajkivanja, kao što niti kakav planinski potok nije nikada požurio ili usporio, a uvijek je na vrijeme stizao do cilja.

Ali to bijaše u Barriku. U Mordu su, pak, osjećaji bili daleko drugačiji. Ako i jest Mord u početku bio radostan poradi bivanja blizu svojim roditeljima, sada to više nije bio, i moglo se reći da je njegova radost sve brže padala u ponor beznađa. Nije njemu bilo neugodno biti pokraj svojih stvaraoca, štoviše, uživao je u tome, ali neugodu je u njemu izazivalo nešto drugo. Naime, jedna misao. A ta misao je glasila: *Kako li još nisam vraćen smrti Bezdušnika?*

Sa tom pomisli na umu Mord nije mogao naći nikakav mir, pa čak i kada su Barrik i Girha njegovo tijelo novorođenčeta odložili u meku i toplu kolijevku, i time ga ostavili samoga.

Malena je koliba u kojoj su se nalazili bila podignuta u potpunosti od drveta, i u njoj je vladala ugodna toplina. Njeno je tlo bilo prekriveno krznima, a na tim su krznima ležali Barrik i Githa. Nedaleko od njih dvoje, na tlu se nasred prostorije nalazilo maleno ognjište načinjeno od kamena (u kojemu su sada tinjale cjepanice), a na jedva dva koraka od tog ognjišta bila je podignuta Mordova kolijevka.

Otkako su dijete postavili u kolijevku i sami polijegali na krzna, prošlo je jedva pola sata i Barrik i Githa sada su već spavali u dubokom snu.

Sa Mordom je bilo drugačije. Jer on ne samo da nije mogao spavati, već nije ni htio.

On je za to vrijeme ludio, jer nije znao kako ili zašto je uopće zašao u ovu prošlost. Sve što je znao bilo je da se u jednom trenutku nalazio u Stehhimu, kao Veliki Pukovnik moćan gotovo poput samih bogova, i tada je žarko želio usmrtniti nekog mladog Bezdušnika, a već u drugom trenutku sve se pred njim zacrnilo i on se našao prisiljen proživljavati iznova svoju prošlost.

Zapravo, Mord je bio svjestan da je onaj koji ga je odveo u prošlost bio Demon Bez Vojske, ili Sila, kako ga je Mord zvao. Ali razlog, razlog Mord poznao nije, i to je bilo ono što ga je izluđivalo.

Noć je prolazila sporošću jednakoj ludosti kakvog čovjeka prije nego izvrši samoubojstvo. Nije ovdje bilo ni svježine ni radosti, jer Mord ih više nije mogao osjetiti, već je sve zamijenila odvratna i sparna tama.

Mord je žudio za ustajanjem i letenjem, paljenjem i vladanjem, ali njegovo maleno, krhko tijelo moglo se tek neznatno pomicati. *Neću dozvoliti...* Mord je u svome moćnom umu rekao. *Neće govoriti: "kako veliki padoše"!*

No koliko god pokušavao, vrijeme ga je svojom voljom gazilo. Sama njegova moć ga je gazila. Jer on je bio u tom trenutku tek maleno, bespomoćno dijete.

Nije moguće...

Napokon, kada se činilo da će i pamet prodati samo da bi se vratio zadovoljstvu ubijanja, Mord je razborito odustao i zaspao.

A tada je stao sanjati.

Mord je sjedio na nekom srebrnom kamenu u visokoj travi obasjanoj mjesječinom, a njegovo je tijelo sada bilo crno i prekrasno, ono Velikog Pukovnika.

Sjedeći na kamenu, on je osjećao u duši silan mir. Taj mir činio je da ritam njegova disanja bude usklađen sa ritmom talasanja one visoke trave što se oko njega pružala do u beskonačnost, i sve, baš sve

u tom snu dalo se opisati samo tom jednom jedinom riječju: savršenstvo.

U pitanju je bio svijet stvaran samom Mordovom voljom, svijet kojeg je on bio gospodar, i u kojemu je on kao gospodar nalagao da vlada mir. Toplinu i sigurnost također je Mord osjećao, kao da ga čuvaju čitave horde oklopnika čiji je jedini smisao Mordova sreća.

Mir... sjedeći prekriženih nogu u tom neobičnom svijetu, Mord je mislio. Nije li ovo smrt? Jer ako je ovo smrt, drago mi je biti mrtav. Naime, ja sada ne osjećam prezir spram nikoga, niti ikoga volim. Nitko mi ništa ne duguje, i ja nikomu ništa ne dugujem. Sve je kako treba biti. Kao savršeno odsvirane note. Doista, mir...

I baš kada je to pomislio, njegov je mir nešto najjednom omelo:

Znaš li zašto, Morde?

Bio je to glas demona. Mord se spram njega nije ni okrenuo jer ga nije smatrao dostojnim svoga pogleda. Ali znao je otkuda glas dolazi, i znao je otkuda dolazi vlasnik tog glasa. Štoviše, znao je sve.

Apsolutno sve, jer sve je u tom snu Mord i bio.

Napokon Mord odgovori: *Znam.*

Demon Bez Vojske ne zastane začuvši Mordov odgovor. *Tada ostani u svom znanju*, odgovorio je brzim, no niti najmanje iznerviranim glasom. *Ali poslušaj: Zaustavio sam te da ti pomognem.*

Mord konačno odluči pogledati u demona, a nakon što je digao pogled, ono što su njegove oči vidjele nikako nije spadalo u nešto što se dalo opisati. U pitanju je prije bila tek prisutnost. Koga ili čega prisutnost, te kakva izgleda, to je bilo Mordovim očima nepoznato. *Da mi pomogneš?*, sa luđačkim je smiješkom Mord upitao. *Jesam li ja to lud? Ta škodiš mi svojom pomoći, Silo!*

Ali upravo suprotno! Demon je svojim glasom na to zatresao cijeli san. *Tebi je, Morde Dur'agemski, potrebna ponovna prošlost! Spas se krije upravo u mijenjanju čovjeka!*

Mord nije odgovorio. Oko njega i demona tada su se mogli čuti tek krici onih koje je Mord za života pobio. Niotkuda, ti su se krici poput

hućanja vjetra stali čuti sa svih krajeva tog nepostojećeg prostora sna. *No, ti znaš da nisam čovjek...*

Bez obzira. Svoj sam dlan na tvoje rame položio jer ti vjerujem; jer znam da si mi, bez obzira na tvoja djela, jedini ravan, Sila je odgovorio. I koliko god da je silna tvoja mržnja spram mene, ona to prevagnuti ne može.

Nastupila je tišina čije je trajanje bio neodređeno, a u toj neodređenosti i preduga. U pitanju je bila tišina između Morda i dva moguća kraja: prvi, onaj kojeg je Sila htio, bio je nepoznati kraj, ali kraj doživljen u borbi te dvojice velikana protiv mnogih zlobnika svijeta. Drugi je pak kraj bio poznat: neprihvatanje ruke Demona Bez Vojske i samostalno napadanje onog istog zla, te, sasvim sigurno, gubljenje svega poradi toga, od života do razuma.

Napokon, kada je skupio dovoljno mudrosti da ukroti sujetu koja ga je mučila i tjerala da odbije ruku Demona Bez Vojske, Mord se prisilio odgovoriti: *Imaš pravo, Silo. Oprosti mi, moj brate, što nisam koristio pamet... Učini što moraš.*

Sila kimne, te ispraćen tminom crnih plamenih jezika sna, nestane.

* * *

Jutro je, dakako, čim je zavladao Hil'gumom, Barriku donijelo i nove probleme. Jer ako se za posao išta moglo reći, moglo se reći da nije strpljiv.

Izvukao se stoga taj čovjek iz toplih krzana, ustao i, sve činjavši tako prirodno i bez straha jer je sve to činio toliko puta prije da je isto mogao činiti i zatvorenih očiju, prišao hrpi triješća u kutu mračne prostorije, uzeo pola naramka iz te hrpe, te isti taj naramak položio u onaj kameni krug nasred poda kolibe. Učinivši to, pronašao je komad kamena i željeza, te njima to triješće upalio.

Vatra je ubrzo zapucketala, a plamen stao kanda u plesu obasjavati

unutrašnjost kolibe. U pitanju je bila upravo ona vatrica koja još nije imala snage rastjerati svu hladnoću jutra, ali koja je bila i više no ugodna oku, i samim time i više no dobrodošla.

U snu se, u jednom trenutku u kojemu je vatra malo jače zapucketala, Githa prenula i nešto tiho promrmljala. Barrik se na to ne obazre (na to se morao natjerati, jer, naime, on bi rado i čitav dan promatrao svoju usnulu ženu), već posegne za cjepanicama, koje su se nalazile ondje gdje i triješće, te ih nabaca nekoliko na već rasplamsalu vatru.

Zaključivši tada da će vatra upaljena dočekati Githu kada se probudi, Barrik žurno obuče čizme i kaput, te izađe iz kolibe.

Tog dana spremala se, činilo se, oluja, jer prije oluje, Barrik je znao, uvijek bi puhao jak vjetar. A onaj vjetar koji je dočekao Barrika bio je takav da je Barrika vani dočekala prava buka od silnih krošnji stabala što su se mreškale.

Vani je bilo ledeno u najmanju ruku. Mraz je okovao travu, tako da je trava škripala poput snijega kada bi se na nju stalo, a magla nije dopuštala vidjeti gotovo ništa.

No to jutro za Barrika gotovo da i nije bilo ništa drugačije od bilo kojeg drugog jutra. Zaključivši kako od stajanja i promatranja nema mnogo vajde, on uzme sjekiru naslonjenu na zid kolibe, te pruži korak sa njom u ruci prema šumi.

Ledeni zrak što mu je mrsio kosu imao je plan pobijediti ga svojim nasrtanjem, pa nije stajao niti u jednom trenutku. Ali, za razliku od vjetra, Barrik je bio čovjek, i samim time bio je daleko uporniji od nevremena. Iako je neko vrijeme mislio to učiniti, nije se Barrik čak niti obgrlio rukama poradi hladnoće.

Pješačio je Barrik nešto više od sat vremena, ali hodajući onako šumom jedva vidljivom od magle on je izgubio pojam o vremenu i sve mu se to činilo daleko kraće. Trava je kroz koju se probijao bila visoka gotovo metar i neobično suha, a kada bi njome prolazio, njegove bi teške čizme svako malo drobile češere, grančice i bodljice borova, i u

tome je Barrik doista uživao.

Među drvećem nije bio toliko jak vjetar kao na proplanku pred kolibom, gdje je vjetar nosio lišće, sitne grančice, još sitnije kamenčice i komadiće zemlje prolazniku u lice, ali fićukati svejedno nije prestajao ni tu, a sa onim mreškanjem krošnji, činilo se, neće čitav taj dan ni stati.

Kada se Barrik napokon zaustavio, bilo je to upravo kod onih stabala koje je tog dana naumio oboriti, a ta su stabla bila udaljena nekoliko kilometara od njegove kolibe. Negdje u to vrijeme nad njim i guštikom oko njega granulo je i sunce, i čitav taj predio najednom se učinio daleko gostoljubivijim no što je bio, i doista se učinilo da bi rijetko koji prolaznik imao srca tom šumom u to vrijeme proći, a da ne zastane i ne nagleda se tih prekrasnih prizora.

Pod bakreno-žutim zrakama sunca magla je bila u vrlo kratkom roku bila rastjerana kao pobijeđeni neprijatelj, a odmah nakon magle, i mraz se počeo otapati. Iako mu je namjera bila bez ikakva zastajkivanja prići prvom drvetu do sebe i stati ga udarati sjekirom, Barrik nije mogao odoljeti svemu oko sebe, i on je ispustio sjekiru, te raširio ruke, lica zatvorenih očiju okrenuta ka suncu. Nekoliko trenutaka tako je stajao, i mirno je disao kanda se puneći nekom novom snagom.

Naposljetku, kada je otvorio oči i promrmljao “Rad ne smije trpjeti...” on se sagnuo i podigao tešku sjekiru sa zemlje.

Polaganim je koracima tada, sa sjekirom u ruci, on prišao prvom drvetu do sebe, i kanda ga prijateljski potapšao.

“No, krenimo...” tada je promrmljao i zamahnuo svojom dugačkom sjekirom.

Drvo koje je stao udarati bilo je visoko barem dvadeset metara, a njegovo deblo bilo je toliko da ga Barrik ne bi mogao obgrliti rukama. Sa svakim udarcem tupa zvuka kojeg bi Barrik zadao drvetu, krošnja bi njegova visoko gore zašuštala.

Barrik je udarao satima, svaki puta sa jednim sporijim i umornijim

zamahom, uvijek popraćenim komadićima kore i iverja što su fricali na sve strane, i kojih je sam Barrik bio pun, od njegove sijede kose, do njegova kaputa (taj je kaput već nakon desetak minuta skinuo).

Teška je oštrica svaki puta padala na isto mjesto, pod lagano nakošenom putanjom. Bilo je to tako jer je Barrik tako odredio, a on je bio spretan čovjek i već dugo godina jedan od najboljih drvosječa. Tko god je znao za Barrika, ma koliko dugo vremena, uvijek ga je pamtio kao drvosječu. A to je bilo stoga što je Barrik doista već mnogo vremena bio od ta posla: sada je on imao oko pedeset ljeta, a kada je prvi puta u životu uzeo sjekiru u ruke i odlučio živjeti od tog znoja, imao je nešto manje od petnaest.

Tako je oduvijek bilo, barem što se Barrika ticalo. Oduvijek je on rušio drva i prodavao ih, i dalo se od toga pristojno živjeti. Drva koja bi rušio, Barrik bi prodavao Upravitelju Ugasa za dva bakrenjaka po stablu. Kako bi njegov davno umrli otac znao reći: "Težak posao, ali ima i gadnijih." A sa svojim se ocem Barrik slagao u tome.

No problem je nastupio zadnjih godina, kada se od toga, ma koliko se čovjek namučio, nije više moglo živjeti. Što poradi Barrikove starosti, što poradi vremena što su nad svima njima vladala, ali Barrik je bio prisiljen raditi još štošta drugo kako bi sa svojom ženom preživio. *A još sada otkako je došlo dijete...* mislio je, udaravši bez prestanka i tarući znoj sa lica svako malo o nadlanicu. *Zeznuto je, Barriče, zeznuto...*

Udarao je još neko vrijeme, razmišljajući o Mordu i svem novcu kojeg je nedostajalo, a koji je bio potreban da bi se Morda odgojilo, i tokom njegova odrastanja podiglo na noge i poslalo u svijet kao svog čovjeka. Mnogo je novaca nedostajalo, štoviše, vrlo mnogo, i o tomu Barrik nije mogao prestati razmišljati, a opet, to razmišljanje mu se gadilo.

Moram misliti o nečemu drugom, u jednom je trenutku pomislio. Ovako ne mogu... Evo, ne bih li radije i dalje o ocu mislio, i njegovim mudrim riječima...?

I pomislivši to, odmah su mu um zaokupile davno izgovorene riječi njegova oca. Bilo ih je mnogo, tih riječi, i sve su, držao je Barrik, odgovarale onomu što bi neki nazvali riječju "filozofija".

Da, mnogo je filozofije Barrik čuo od ljudi dok je za života sa njima rušio stabla. Sve to bili su ljudi koje je sam život toliko izmučio da su oni htjeli ne htjeli upoznali upravo onu mudrost kakva se obično da naći u većini staraca.

I mnogi od tih ljudi od života su bili natjerani naučiti mnogo više stvari od mnogih dekana.

"Ha!", udarivši po tko zna koji puta, Barrik je rekao. "Sve sami filozofi i pametnjakovići oko mene su rušili drva; tada se ne čudim što šuma i dalje čitava stoji!" Nasmijao se, no više iz gađenja spram ljudi o kojima je mislio, već iz razloga što je to doista nalazio smiješnim.

To gađenje nije on htio osjetiti (jer nije Barrik bio od onih ljudi što mogu podnijeti nekoga ne voljeti), ali umor koji je njime zavladao činio je da Barrik gubi kontrolu nad svojih osjećajima. Upravo to je bio i razlog zašto se nasmijao, i upravo to bio je razlog zašto se već sekundu kasnije prestao smijati.

"Dobijesa!", osjetivši bol u dlanu i uvidjevši da je izvor boli punkuti žulj iz kojeg je upravo stao izlaziti krvavi gnoj, Barrik je opsovao. Taj puknuti žulj bio je drugi razlog zašto se Barrik prestao smijati. "Smijeh i misli samo obmanjuju, Barriče!", prekorio je tada samoga sebe pregledavajući štetu na svome dlanu. "I čovjek, ako misli uspjeti u životu u sadašnjem svijetu, na smijeh i misli mora gledati kao na neprijatelje. Shvaćam tu žrtvu, ali drugog načina nema, Barriče, nema..."

Bilo je normalno, tih posljednjih godina, za Barrika da razgovara sam sa sobom. To je obično tako u ljudi čije je društvo odavno otišlo, pa su oni ostali sami, jer čovjek, kako uvijek ima potrebu da nekome izloži svoje jade, ako nema nikoga drugoga i sam će sebi te jade izložiti.

Barrik je bio umoran, vraški umoran, i to ne samo poradi tog

današnjeg posla – ne, sve je to bio tek dodatak na njegov stariji umor. On je, naime, bio umoran od života, i nije više, ma koliko tražio, mogao naći smisao ničemu. Jest, imao je on ženu, dijete i kuću (ako se to kućom moglo nazvati), i znao je da bi stoga trebao osjećati sreću, no sreća koju je on tražio posljednjih godina nije bila sreća poradi ičega što postoji. Sreća koju je on tražio bila je sreća poradi shvaćanja, a mnogo je toga bilo oko njega što je on pokušavao shvatiti.

Imam sve, mislio je Barrik, ali nemam ništa. Neobično je to. Ta ne bih li trebao osjećati zadovoljstvo zbog svega oko sebe? Osjećam se, naime, kao čovjek čija je misija izvršena, ili u najmanju ruku nestala, jer on sam nije bio dovoljno snažan da ju ispuni. U mladosti sam posjedovao duh, ali ne i razum. I nazivao sam to doba "mračnim" dobom, jer što si bez razuma? No sada, kada imam razum, ali ne i duh, uviđam koliko sam mnogo zapravo izgubio... A sada, ja se nalazim na samom kraju svoga života. To ne moram niti uviđati, jer sama logika tako govori. Nitko ne živi vječno. I, Barriče, reci što si učinio? Što si stvorio? Koji je to čin opravdao tvoj život i tvoj hod po ovoj zemlji?

Dalje nije razmišljao, jer bojao se da odgovora na to nema. Sve što je mogao dalje, bilo je da nastavi sa obaranjem drveta.

No činilo se da ni to više nije mogao.

Pokušao je trpjeti neko vrijeme bol puknuta žulja, i udarati sjekicom bez obzira na bol, no nije išlo. Jednostavno, bol je bila prejaka, a rana je postajala sve veća što bi više koristio ruku. Mogao je, dakako, on nečime povezati ranu, ali to nije htio. On je, zapravo, tražio opravdanje da se makne od tog sve mu gadnijeg mjesta, i pođe što dalje odande, vjerojatno kući.

A tako i bi.

Ako je put u rano jutro bio težak za prevaljivanje, to nije bilo ništa naspram vraćanja istim tim putem sada u podne, jer iako je odlazak bio natopljen ponosom, vraćanje je bilo natopljeno stidom.

U konačnici je došao do svoje kućice, gdje ga je bezizražajna lica

dočekala njegova žena. Njeno je lice bilo bezizražajno jer, iako se svim silama htjela radosno nasmijati poradi dolaska svoga muža, bojala se da time Barrika ne uvrijedi, jer za čovjeka sazdanog od rada, kakav je on i bio, vraćanje u ovako rani sat bila je sramota.

No Barrik ipak nije bio ljutit, štoviše, bilo mu je drago što se vratio kući. *A što se tiče rada, držim da sam dovoljno drva u životu porušio i znojno prolio da se precij mnome diče*, mislio je.

Ono opravdanje koje je tražio da se više ne nalazi u šumi, zarobljen sa svojim mislima (koje su mu se sve manje sviđale), uskoro je i našao: postojalo je nešto poput bolesti za što je Barrik čuo, a što su Učenjaci zvali "infekcija", i što se nije nalazilo među stvarima koje je Barrik volio. A Barrik je doista znao ponešto i o tome, jer toj je gadosti imao prilike i svjedočiti, a svjedočio je jednom davno, kada je kao dječak promatrao čovjeka ne starijeg od sebe kakav je sada, kojemu su vidari odsjekli čitav jedan inficirani prst.

A kako čovjek bez prstiju ne može mahati sjekirom, strah od infekcije bio je dovoljan razlog da se Barrik vrati kući. No sve to Barrik nije rekao nikome, već je u pitanju bilo opravdanje koje je iznosio samome sebi. Nikoga vjerojatno ne bi zanimalo zašto Barrik nije ostao rušiti drva u šumi, jer bi im doista bilo svjedno – ali, ipak, Barrikovu savjest zanimalo jest. I njoj nije bilo svejedno.

Napokon, kada je Barrik ušao u kolibu i zatekao ondje, u njegovoj kolijevci, Morda kako i dalje spava, on je sjeo na svoja krzna pokraj upaljena ognjišta i pričekao da mu Githa donese vjedro vode (to je u njih već bio običaj).

Kako je i mislio da će biti, tako je i bilo, i Githa ne samo da mu je donijela vjedro vode da se on umije, već mu je donijela i zdjelu punu gulaša od snetine.

Tek je tu Barrik uvidio da je gladan, pa se stoga prihvatio jela odmah nakon što se umio.

Eto, Barriče, ne osjećaš li sada mir? mislio je jedući i promatrajući unutrašnjost kolibe oko sebe. *Nije li ovo to što*

opravdava tvoj hod na zemlji? A ako i nije, sada je bacio pogled na Morda, tada neka djela mog djeteta budu, jer vjerujem, taj mališan neće biti ništa manje od velikog čovjeka. Štoviše, najvećeg...

* * *

Kada je prošlo nešto više od pola sata od Barrikova dolaska kući, na vratima kolibe začulo se kucanje.

Tek sekundu ranije Barrik je prihvatio činjenicu da će od umora ipak morati pristati zaspati, pa ga je stoga kucanje zateklo poluzaklopljenih očiju, a on sam, začuvši kucanje, samo se trgnuo, te se, u trenu se razbudivši, osovio se na noge i prišao vratima.

Githa nije ispuštala dijete umotano u krza iz ruku, te je u čvrstom zagrljaju svoga djeteta promatrala tko će li se pojaviti s onu stranu vrata.

Takav oprez, možda bi promatrač mislio, činio se nepotrebnim, no promatrač bi krivo mislio, jer on očito u tom slučaju nije poznavao situaciju u tadašnjem Hil'gumu. A ona je situacija nalagala ne samo da Githa čvrsto zagrlji svoje dijete, već i da u jednoj ruci drži nož za svaki slučaj (mada, doduše, ovoga puta Githa za nožem nije posezala).

Jer u pitanju je bio strah, i to onaj strah kojeg su kao glavnog saveznika u svojoj vladavini koristili mnogi vladari. Strah koji je drmao kosti svakog čovjeka niska roda, i koji je bio uzrokovan nečim lažnim i precijenjenim. Strah, takoreći, poradi ničega, ma koliko titula to ništa nosilo.

No, srećom, ovaj puta strah je doista bio nepotreban.

“Bogovi s vama!” začuo se duboki glas jednog od petorice seljaka koji su se dali vidjeti kako stajahu pred kolibom čim je Barrik otvorio vrata. “Oj, Barriče!” ostali su uskliknuli također ugledavši Barrikovo lice.

Barrik se istog trenutka nasmiješi, a duša mu se razvedri. On je

volio te ljude koje je upravo imao vidjeti, i upravo stoga prvo što je učinio prije no što ih je pustio u svoj dom bilo je da je zagrlio i izljubio na pragu svakoga od njih.

A čim su ljudi bili propušteni u kolibu, Githa ih je posjela na krzna, i to ona krzna koja su služila upravo za tu svrhu, smještena nešto dalje od ognjišta i onih krzana u kojima su Githa i Barrik običavali spavati. Čim je ljude smjestila, Githa ih je poslužila vinom i sirom.

Na licu svakoga nalazio se osmijeh, jer u pitanju su bili prijatelji koji se dosta vremena nisu vidjeli, a nalazili su se u Hil'gumu upravo tako uređenim da jednom ako se dva čovjeka ne sretnu duže od mjesec dana, oba imaju pravo vjerovati da je ovaj drugi među mrtvima.

Uz smiješak, vino i sir, prvih nekoliko minuta zbijale su se šale, te se govorilo o onima koji nisu bili prisutni; kako su i što je sa njima, kuda ih je život odveo i koja će im vjerojatna budućnost biti. To je Barrik također volio, jer tako je doznavao mnogo toga o onima koje mjesecima vidio nije.

“O, čuli smo da i dijete imaš!”, u jednom je trenutku neki od seljaka rekao Barriku. “Jest, neki bi rekli "u pozamašnoj je dobi dijete dobio", ali ja ti kažem, Barriče, što je stariji čovjek, to je mudriji, a što je mudriji, pak, na bolji će put svoju djecu odvesti. Nije li tako? A ja bih rekao da si ti došao do itekakve mudrosti...” govorio je taj seljak, a Barriku je srce od sreće cvjetalo sve više nakon svake njegove izgovorene riječi.

Razgovor se dalje nastavio o Mordu. Svakoga je zanimalo koji je općenito Barrikov plan sa tim djetetom; misli li ga, jednom kad odraste, postaviti za drvosječu kao što je i on, ili ga možda misli poslati u Ugas da izučii kakav zanat, ili pak u Kessyr, gdje su prilike uvijek najbolje – to se sve činilo preranim da bi se o tomu raspravljalo, ali i Barrik i njegovi prijatelji znali su dobro kako vrijeme brzo prolazi, i uslijed tog znanja bili su svjesni da moraju početi razmišljati što je ranije moguće. Tu je, zapravo, među njima

kolala uzrećica: “*Ne moram se ni ja još roditi, a već sam isplanirao što će mi i unuk biti.*”, a tu su uzrećicu poštivali svi, i svoje su račune često ravnali sa njom.

Barrik im je ispričao kako doista kani za nekoliko godina poslati Morda od kuće, samo se ne može odlučiti hoće li to biti Ugas ili Kessyr, ali što god da bilo, namjera mu je od Morda učiniti štitonošu. Taj plan Barrikovim prijateljima se svidio, a jedan je čak dodao i: “To je odlično! Na taj se način lakše uspinje, i jednog dana mogao bi biti čak i vitez, ili nešto više...”

No, kako je vrijeme prolazio, sve su bili bliže onom stvarnom razgovoru koji se imao odviti, a radi kojega su ovi i došli u Barrikov dom. Taj razgovor svakome je bio težak, i kanda su ga izbjegavali svo to vrijeme pričajući uporno o nečemu drugom, ali, kao što i sve što se sa strepnjom očekuje jednom zasigurno mora biti tu, tako je i taj razgovor jednom morao početi.

A tako i bi.

“Poslušaj me, prijatelju.”, jedan je od seljaka u jednom trenutku rekao Barriku, iznenada uozbiljivši svoje lice sa kojeg je tada nestao osmijeh. “Znaš i sam da je započela buna. Bitke se već vode.”

Barrik uvidi kako je počeo taj razgovor kojeg je i on čekao, te polako kimnu i namršti se, ali ne reče ni riječi.

“Ima nas osamsto.”, seljak je nastavio. “Ugas ima daleko više ljudi, ali nema nam druge...”

Barrik nije dalje slušao svog prijatelja, jerbo je znao što je posrijedi. Bune su bile česte u povijesti Hil'guma – štoviše, tek ih je pedeset godina dijelilo od prošle, koja se zbila u Ugasu – no svaki je seljak znao da će se svejedno kad – tad sve vratiti na staro, i da od bune, ma koliko ljudi u njoj glave izgubilo, u konačnici nema baš ništa. Ljudi suviše brzo zaboravljaju sve što su doživjeli da bi se od bune nešto moglo stvoriti, a tome u prilog išla je i ta činjenica da za onu bunu od prije pedeset godina nitko osim onih najstarijih nije ni znao.

Svi Barrikovi prijatelji pristali su da prisustvuju toj novoj buni, i oni su se, sada je shvatio Barrik, okupili ovdje da i njega nagovore da pođe sa njima.

Barrik je pažljivo poslušao svakoga od njih, i izvagao je svaku njihovu riječ koja je govorila da bez žrtvovanja za zemlju, zemlje neće ni biti. Na mahove bi čak krv u njemu uzavrela toliko da mu je došlo zgrabiti sjekiru i povikati "Idemo!", pa se moglo reći da je slušao sa itekakvim razumijevanjem.

No u konačnici je Barrik ipak ostao staložen.

Moji prijatelji mojih su godina, dakle stari ljudi. Ali djeca mojih prijatelja ne trebaju ih za roditelje, jer već su odrasla. Moje, pak, dijete mene treba... u jednom je trenutku pomislio Barrik.

A ta pomisao natjerala je Barrika da pogleda u Morda, i iz njegova pogleda rasudi hoće li Mord moći bez njega, ili neće. Dugo je vremena Barrik promatrao Morda, i dugo je vremena pokušavao shvatiti što to njegov pogled govori, i sve što je iz tog pogleda mogao pročitati bilo je: *ne idi*.

“Žao mi je...”, naposljetku će Barrik. “Ne mogu ići ginut' za zemlju, ako sama ta zemlja još nije rodila ničim'. Ta kako ćemo preživjeti zimu? O buni se priča već godinu dana, ali ta nas buna ne može nahraniti. Također, dijete imam. Kako će bez oca?”

“Razumjem.”, onaj seljak koji je prvi i spomenuo bunu, tada je rekao. Barrik se iznenadio s kojom je ovaj brzinom prihvatio Barrikovu odluku. “Ali znaj, pitat' ćeš se jednom...”

“Ne, ti znaj”, Barrik je sada povisio ton, “da ću, onog trena kada vojska Ugasa stane pred moju kuću, ići i boriti se. Ali prije toga ne.” Posrijedi je, naime, bilo to što Barrik nikako nije bio kukavica, bez obzira na to što se njegovo odbijanje prisustvovanju buni činilo kukavičkim. Barrik nije bio kukavica, ali opet, osjećao je strah, i to strah poradi svoje obitelji. Njegova obitelj bila mu je ispred i povrh svega.

“Sam bi protiv vojske?”, sarkastično će, no opet prijateljski,

Barrikov sugovornik. “Tvrdoglav si, prijatelju. Jer u buni bi rame uz rame bio sa mnogima, a kad ti vojska pokuca na vrata, koga je kraj tebe? Ali dobro, neka bude! Razumijem te u potpunosti, Barriče, i ja i svi ovdje okupljeni, i budi siguran da ne mislimo ništa loše o tvojoj odluci. Štoviše, da su i nama djeca mlada, teško da bi i mi išta drugačije postupili...”

Barrik je slušao pažljivo, ali Githa ne. Ona je svo vrijeme gledala u svoga muža zahvalno što nije pošao i ostavio nju i dijete same, već je odlučio voditi veću bitku od onih što predstoje u buni, a ta bitka bila je briga za obitelj. Githa nije htjela ostati bez svoga muža, a znala je, ukoliko bi Barrik krenuo sa svojim prijateljima, bez muža bi vrlo brzo ostala.

Napokon, kada su seljaci ustali i pošli ka vratima, Barrik je pošao da ih isprati.

“Nemojte mi to zamjerit’.”, Barrik je rekao jednom kada su se stali rastajati na pragu njegove kolibe. “Nadam se da me razumijete, i nadam se da shvaćate da bih rado položio glavu za svakoga od vas, no obitelj ne mogu ostavit' samu...”

I nisu mu zamjerali. Iako je sveukupan odgovor Barriku bila samo ruka koju mu je jedan od seljaka položio na rame prije no što su ga ostavili na pragu svog doma, Barrik je znao da nisu.

Kad je Barrik ostao nakon nekog vremena na pragu sam, pognute glave vratio se u kolibu.

“Barriče...” Githa je izustila, u naručju i dalje držeći Morda, ali Barrik se niti ne obazre na to. On je samo prošao mimo njih i prišao kutu prostorije gdje su se nalazile one cjepanice zajedno sa triješčem, i ondje potražio nešto što će si omotati oko dlana, jer kanio je poči smiriti uzburkane misli i osjećaje, a to je bilo izvedivo, znao je, samo uz rad.

Napokon, pronašavši komad kože neke životinje, on je tu kožu omotao oko svog ranjenog dlana i sve skupa povezao tetivom i stegnuo. A učinivši to, bez riječi je obukao čizme i navukao kaput, te

izašao iz kolibe, nakon čega je pošao do svog štaglja.

Barrik je posjedovao dva bika, a te su se životinje nalazile u štaglju dvadesetak metara udaljenom od njegove kolibe. Ti bikovi, zajedno sa nešto zemlje i kolibom, bili su sve što je Barrik posjedovao.

Volio je te bikove, ali im nije nadjenio imena, a ljubav spram njih bila je uzrokovana i time što je Barrik, kada nigdje drugdje mira ne bi nalazio, ondje svoj mir nalazio baš uvijek. A tako je bilo i ovaj puta.

Otvorivši drvena vrata, Barrik je ušao u štagalj i prišao jednoj od svojih životinja.

Bikovi su bili smeđe dlake, stari oboje, što ih je donekle držalo u miru od zavada, i sve što su činili kada bi ih Barrik uposlilo bilo je da vuku plug njivom. Kako Barrikova njiva nije bila velika, taj posao nije im bio suviše težak.

Odabravši jednog bika, onog za kojeg je procijenio da je manje umoran, Barrik je životinju izveo iz štaglja i, državši ju za ular, odveo do njive.

Njiva bijaše udaljena jedva strelomet od Barrikove kolibe, i taj put prevalili su bik i on bez ikakve muke, pa čak i uživajući.

U konačnici, došavši do svoje njive, Barrik je pošao do pluga kojeg je prije dva dana ostavio ondje da stoji skriven pod granjem, otklonio je zatim to granje i bika privezao za plug.

A tada je rad pod vrelim suncem započeo.

Nekoliko je sati Barrik navodio bika njivom da vuče plug i ore zemlju, i doista je, činilo se, bez ikakve muke bik sve to i činio, a zemlja se prevrtala i orala. Nije težak taj posao bio, no sunce nije davalo nikomu pod njim ni da diše pravilno, a kamoli da hoda neuspuhan i neoznojen. A Barrik, jednako kao i njegov bik, već je nakon desetak minuta bio mokar od znoja kao da ga je netko vjedrom vode polio.

Uživao je, zapravo, Barrik u svemu tomu, jer ovdje mu je um gotovo svo vrijeme bio prazan, i sve se svodilo samo na koračanje izoranom zemljom, disanje i trpljenje vrućine. Kaput kojeg je nosio,

Barrik je odavno skinuo, i sada je gola trupa radio, dopuštajući suncu da mu ionako opaljena prsa i leđa još malo potamni.

A kada je odlučio da je posao prišao svome kraju – što nije bilo stoga što je njiva bila izorana ili što je Barrik bio umoran, već stoga što je umroan bio bik, a do bika je Barriku bilo stalo – Barrik je oslobodio životinju pluga i poveo ju do najbližeg stabla, gdje ju je privezao, i gdje je, nakon toga, i sam Barrik legao u travu.

To stablo bijaše stablo smreke, a pod krošnjom tog stabla hlad je bio debeo, a trava jedva pedalj visoka (taj dio zemlje pod stablom Barrik je osobno znao kositi). Ondje je Barrik legao na svoju jaknu, postavio jednu ruku pod glavu, i stao zadovoljno misliti:

Ah, rad... Ni zlato, ni znanje, već rad je bogovima najmiliji. Dao bih ruku u vatru da je tako. Jer ima ljudi koji misle da ako um izgrade, da su veći od onih kojima je um i dalje slabašan. A ne znaju oni, doista, da ako tako već i misle, da su upravo njihovi umovi daleko slabiji i od onih slabašnih umova... Nije li tako, Barriče? mislio je. Draži mi je tripud glupi i poštenu radnik, već pametan i hvalisav neradnik. Jer ovaj prvi ne zna za bolje, i stoga je bezopasan, a ovaj potonji će preko svakoga, pa i sebe samoga, gaziti da dođe do onoga što želi.

Na to se Barrik sjeti neke pjesme, a sjetivši je se, odlučio ju je tiho i otpjevati:

*"A ti, prijatelju, gledaš li,
paziš li kamo ćeš li stić'?"*

*Kamo pažnja te, i lukavost tvoja vodi,
put kojim tvoja pleća izbjeg' će svaki bič.*

*Ma ne gledaj samo
gdje zlata umjesto riba je u vodi,
već radi, i ustaj rano!*

*Ta ako i nađeš vrelo, gdje takvo je čudo,
zar ćeš – od zlata živjeti?*

*Ta rad je onaj, a ne zlato, koji ti trbuh hrani,
i od nepoštenja, na koncu, tvoju savjest brani..."*

Sa tim stihovima na usnama, naposljetku sklopivši oči, Barrik je u hladu smreke na mirišljivoj i niskoj travi zaspao.

Poglavlje 3

“Hoćemo li putem ili šumom?” Ser Tarrob je upitao Ser Hrawa onog trenu kada su vitezovi uzjahali svoje konje te kada je povorka krenula.

“Šumom.”, Ser Hraw odgovori, nakon čega se nasmije. “Tko zna, možda ćemo naletjeti na još kojeg pobunjenika...” a njegov smijeh bijaše pakostan.

*Ta, Hrawe, ja ne želim više ubijati... Ser Tarrob je na to pomislio, žalostan jer je njegov prijatelj i dalje osjećao bijes spram onih seljana koji su se pobunili i napali ih. Ser Tarrobu su ti poubijani ljudi bili dovoljni za čitav život (i za dva, čak), ali njegovu prijatelju, Ser Hrawu, očito ubijanja nije bilo dosta. Ser Hraw, nažalost, upao je u onaj začarani krug u kojemu dvije suprotstavljene strane iznova i iznova škode jedna drugoj, i time uopće tonu sve dubolje u blato, a sve ne bi li izbjegli međusobni oprost. Takvih je slučajeva za života Ser Tarrob vidio i previše, tako da je sve to skupa i suviše lako prepoznavao. *Moj prijatelj ne želi oprostiti seljacima poradi toga što su pobili nekoliko njegovih ljudi, a opet, niti želi priznati da su imali itekako valjana razloga za to, niti bi htio prihvatiti njihovu ispriku jednom kada bi se oni i htjeli ispričati – jedan od ta dva koraka da učini, sve bi bilo bolje. Jer često raj od pakla dijeli upravo jedan korak, a težinu tog koraka određuje količina ponosa u čovjeku.**

No ubrzo je Ser Tarrob shvatio da su same misli besmislene ako se s tim mislima nikomu ne obraća. Upravo stoga, već se u sljedećem trenutku uhvatio kako se u svojim mislima gorljivo moli bogovima da

ne naiđu ni na koga više na putu do Dur'agema, jer, Ser Tarrob se bojao, u jednom bi trenutku do te mjere mogao biti zgađen postupcima svog prijatelja da bi se mogao okrenuti protiv njega i napasti ga, pa čak i usmrтити.

Ali bogovi ga, dakako, nisu poslušali.

Dva sata kasnije, desetak kilometara od sela u kojemu su ubili svakog tko je disao, duboko u šumi naišli su na proslavu sparivanja neke djevojke i mladića.

U pitanju su bili ljudi iz susjednog sela, koji nisu imali pojma da je selo najbliže njima spaljeno, i koji su sparivanje to dvoje mladih ljudi odlučili obilježiti u skladu sa sparivanjem pod bogom Mordaniusom. A u Mordaniusovom sparivanju, za razliku od Obinog, gdje su se mladenci sparivali u hramu, mladenci su se sparivali u šumi, najčešće pod hrastovim stablom.

Dakle, veseli ljudi, mnogo cvijeća, stolovi, pjevanje, mnoštvo hrane i pića – sve to bilo je što su vitezovi zatekli.

Nije, stoga, u umu Ser Hrawa bilo nikakva razloga ne učiniti tim ljudima isto što i onima u selu.

U Ser Hrawu istog se trenutka raspalio bijes, bez obzira što te ljude pred sobom u životu vidio nije. Gledao je on sada u njih kao što bi kakav gostioničar gledao u štakore. Ser Tarrob je primijetio da je njegov prijatelj crven u licu, a da su mu šake od silnog stiskanja uzda gotovo potpuno bijele, i upravo poradi tog bijesa Ser Hrawa, Ser Tarrob je zaključio kako mora da je njegov prijatelj ranije previše popio.

“Hrawe...” dozvao ga je tiho Ser Tarrob tek toliko da vidi je li njegov zaključak valjan. A kada se Ser Hraw okrenuo spram njega i kada je Ser Tarrob uvidio da su oči njegova prijatelja prošarane crvenim kapilarama, te da se cakle više no što je to uobičajeno, Ser Tarrob je shvatio da mu je zaključak bio i više no valjan, jer Ser Hraw je bio očito pijan.

“Što je, Tarrobe?”

“Ne čini, Hrawe, ništa poradi čega ćeš kasnije požaliti...”

Ser Hraw na to mahne rukom i skoči sa svoga konja. Proslava sparivanja, koja je utihnula još dok su vitezovi bili na pedeset metara od njih, sada je bila u potpunom muku.

“Zdravo, veseli ljudi!” prišavši svojim klatećim koracima seljacima, Ser Hraw je nasmiješen glasno rekao. Taj osmijeh Ser Tarrob je u tančine poznavao, i u pitanju nije bilo ništa dobro.

Tada je neki postariji čovjek, vjerojatno otac mladenke, ustao i, pruživši ruku, prišao Ser Hrawu da se rukuje sa njim. A još dok mu je prilazio, starac je započeo govoriti: “Dobrodošli, viteže, vi i vaši plemeniti ljudi! Molim vas, učinite nam čast i pridružite nam se u ovom skromnom...” starac nije stigao do kraja reći, jer Ser Hraw, sada sa osmijehom od uha do uha, zgrabio je njegovu ruku i srdačno ga zagrljio. A u zagrljaju Ser Hrawa, koji bijaše čovjek ogromna rasta, starčić je gotovo nestao.

“Da, da, hvala vam, stari moj prijatelju... na vašem gostoprimstvu, i ovaj, doista nam je čast...” govorio je Ser Hraw petljajući riječi i dalje nasmiješen, a dok je to govorio, seljani ga gledaše sa olakšanjem.

No, Ser Tarrob, koji je sav taj prizor gledao sa strepnjom, znao je da u pitanju nikako nije stvar poradi koje bi se trebalo osjećati olakšanje. Upravo suprotno.

A kada je u jednom trenutku, još dok je grlio starca, Ser Hraw posegnuo rukom iza svojih leđa i odande iz korica jedva primjetno izvukao bodež, Ser Tarrob je znao da su se njegove crne slutnje imale ispuniti.

“Hrawe!” povikao je tada Ser Tarrob glasa natopljena bijesom. Ali uzalud; onog trenutka kada je Ser Hraw pustio starca iz svoga naručja, ovaj se srušio na zemlju mrtav.

Na to je Ser Tarrob i računao, to da ovaj bodežom nije ni mislio starca ubiti (već ga je ubio ugušivši ga i polomivši mu kosti u zagrljaju), i upravo stoga je skočio sa konja što je brže mogao, te je

potrčao spram Ser Hrawa da zaustavi daljnji pokolj – jer, znao je, plan je Ser Hrawa sa tim bodežom bio pobiti sve ostale na toj proslavi.

A tako je i bilo, i to daleko prije no što je Ser Tarrob uopće na pola puta do Ser Hrawa došao. Ovaj je jednostavno, još dok je Ser Tarrob trčao prema njemu, otišao među seljake i, jednom po jednom, stao im rezati vratove. Mušarci ili žene, snažni ili slabi – svi redom padali su od ruku Ser Hrawa kao da su od puke novorođenčadi slabiji. Jer i najjačem muškarcu koji bi pružio ruku prema Ser Hrawu, te kada bi Ser Hraw tu ruku zaustavio uhvativši ju svojom, ruka bi na mjestu pukla kao da je od stakla. A već u sljedećem trenutku takav bi muškarac pao na tlo, daveći se u vlastitoj krvi.

Kao da su u pitanju djeca ili krpene lutke, Ser Hraw je poubijao svih tih pedesetak ljudi što su bili okupljeni na proslavi sparianja, i nije poštedio baš nikoga. A sa svime time završio je upravo u onom trenutku kada je Ser Tarrob napokon dotrčao do njega i zgrabio ga za ramena.

Začudo, Ser Tarrobu se Ser Hraw nije opirao, i moglo se čak reći da je namjerno ispustio bodež iz ruku i dopustio ovome da ga baci na zemlju. A jednom kada je završio na zemlji, sa rukama sputanim u nekoliko poluga, smiješak sa lica Ser Hrawa je nestao. Umjesto toga, sve je zamijenio plač.

“Zašto si, nesrećo, učinio tu glupost...!” Ser Tarrob je govorio dok je držao svog prijatelja prikovanog za zemlju. “Ta znao si, znao si da će tako biti! I bio si svjestan da ne možeš ni zagrliti čovjeka bez da mu odmah potom i život ne oduzmeš...” govorio je Ser Tarrob.

Naime, obojica su znala da Ser Hraw zapravo nije kanio ubiti nikoga, već se u njemu, kao na nalog, probudila zvijer onog trenutka kada je zagrlio starca. On se svim silama trudio da tako ne bude, ali eto, tako je bilo.

“Tarrobe, oprosti mi, oprosti mi, molim te...”, jecao je Ser Hraw tresući se na zemlji poput lista pod vjetrom, lica umrljana krvlju, suzama, blatom i balama iz vlastita nosa. On je od stida udarao licem

po zemlji, i nije se ni najmanje obazirao na to što je lišće kojim je zemlja bila pokrivena bilo u potpunosti skriveno pod lokvom krvi. “Nisam se mogao suzdržati, Tarrobe, jer bilo je jače od mene. Kao zvijer... da, ja sam zvijer, Tarrobe, i valja me ubiti. Ta ubij me onda, molim te, da, ubij me...” govorio je ovaj, pijaniji od krvi no od alkohola.

A plakao je i Ser Tarrob. Jer on je poznavao svog prijatelja, i znao je da za sve to nije kriv on, već upravo nekakva bolest koja se prije ili kasnije probudi u svakome tko za života vidi previše krvi.

“Ta što smo to postali, Hrawe”, stao je govoriti sada Ser Tarrob, i dalje ne puštajući ovoga iz stiska, “pa da više ni među ljude ne smijemo, jer smo otpad među njima. Kao gladni psi nad kojima se prolaznici smiluju i bace im jesti, a gladni psi na to prolaznike još i napadnu i izgrizu ih. Takvi smo mi, mi nezahvalnici, poput gladnih pasa. Samo, gladnih krvi, nevolje i svega onog najgoreg što se u ljudima budi, i svega onoga što je toliko loše, da je i samim demonima mrsko...”

I nije prošlo mnogo, a već je ludilo zahvatilo i Ser Tarroba, pa je i on stao valjati se po tom krvavom blatu, i plakati gore od kakvog djeteta. Nije on znao što čini tokom tih trenutaka, i bilo je upitno je li uopće i dalje tada bio ljudsko biće, jer nije znao ništa, a osjećao se poput gnjide.

Doista, ti trenuci bili su rađanje jedne nove istine, barem nove tim ljudima. A ta istina bila je: svatko, prije ili kasnije, odgovara za svoje postupke. Bilo sudaca ili ne bilo, i htio to čovjek prihvatiti ili ne, jer ako treba, čovjek će u konačnici suditi i samome sebi.

Kako su Ser Tarrob i Ser Hraw bili tokom tih trenutaka smatrani pomračenih umova, ostali vitezovi su ih, takve blatnjave, krvave, pa čak i pomokrene, podigli kao vreće i postavili na njihove konje.

To je bilo tako jer se putovanje moralo nastaviti, a drugi vitezovi, koji su bili mlađi od Ser Tarroba i Ser Hrawa i samim time nenavikli još promatrati gomile leševa, nisu imali strpljenja biti okruženi sa

svim tim prizorima, i njihova je žarka želja bila ići dalje.

Što dalje, zapravo.

* * *

Prebačen poput vreće preko sedla svoga konja, Ser Tarrob je zaspao gotovo odmah, i u tom položaju, jednako kao i Ser Hraw na njegovom konju, proveo je spavajući jedva nešto više od pola sata. A onog trenu kada je napokon otvorio oči, to više nije bio onaj Ser Tarrob pomračena uma, već kanda neki svježi, takoreći onaj stari Ser Tarrob čiji je svaki postupak bio i više no odmjeren i upravo postupak pametna čovjeka.

Ser Hraw probudio se nešto kasnije, a kada se i on probudio, zatekao je svog prijatelja Ser Tarroba kako jaše konja usporedno do njegovog, držeći uzde i njegova konja kako mu životinja ne bi možda pošla krivim putem.

“Što se...”, bilo je prvo što je Ser Hraw pokušao reći, no čim je otvorio usta osjetio je kako su mu ona puna zemlje, krvi i kojekakvih drugih prljavština, pa je stoga pljunuo. “Što se dogodilo?” sanjiva je glasa upitao. Upitavši to Tarroba, protrljao je oči i, uvidjevši da jaše na krajnje neobičan način konja, stao se kobeljati u pravilnu jahačku poziciju. U tomu mu je Ser Tarrob pomogao, a jednom kada je i to bilo učinjeno, te kada su se dva stara viteza napokon našla jašući konje kako su bogovi i zamislili, Ser Tarrob je stao govoriti:

“Ništa suviše strašno, Hrawe. Zbilo se što bi se zbilo svima nama. Štoviše, meni se i jest zbilo...”

“No, što se to zbilo, Tarrobe?”

“Kažem ti, sasma nebitna stvar. Napili smo se i pali s konja, te se pijani valjali po blatu, eto to se dogodilo. Kažem ti, nebitna stvar.” govorio je Ser Tarrob, no niti u jednom trenutku ne gledajući u lice Ser Hrawa.

“Ako je to istina, Tarrobe, otkud tada krv po nama? Ta zašto bi se...” zaustio je Ser Hraw, ali oštrim ga je povikom prekinuo Ser Tarrob:

“Hrawe, vjeruješ li ti meni? E, tada vjeruj i sljedećim mojim riječima: klali smo neke životinje, isprljali smo se krvlju, napili smo se i valjali po blatu poput svinja. Osramotili smo i sebe i naše odore i to je apsolutno sve. Imamo daleko većih problema, i ja te molim da mi više ne spominješ ništa o tomu što se dogodilo...!”

Ser Hraw prvih nekoliko sekundi nije shvatio zašto li se Ser Tarrob ljuti, jer on se nikako nije mogao sjetiti ničega što se prije tih jedva sat vremena dogodilo. A kako se nije mogao sjetiti, nije mogao osjetiti niti približno onoliko stida i srdžbe spram samoga sebe koliko je to osjećao Ser Tarrob.

Dalje su nastavili jahati u šutnji, a u lice kojeg god drugog viteza pogledao, Ser Hraw je uvidio da je i ono također bezizražajno i kanda zamišljeno. Šutjeli su svi, štoviše, i ta se neugodna tišina nastavila sve dok ju nije prekinuo sam Ser Hraw, i to povikom:

“Tarrobe, zašto mi nisi odmah rekao!”, Ser Hraw je povikao najednom se sjetivši baš svega što je učinio na onoj proslavi sparivanja. Čim je pridobio Ser Tarrobovu pažnju, nastavio je nešto tišim govorom: “Ta znao si da ću se svakako sjetiti prije ili kasnije svega, i ti si bez obzira na to meni lagao, samo poradi toga da se osjećam bolje...! Ta zašto me štediš, Tarrobe? Zašto mi ne kažeš što jest?”

“A što jest?”, Ser Tarrob tada upita. “To da si ubojica? Krvnik? Puka psina?”

“I to! I to mi je draže čuti od laži!”

“Tebi je do istine stalo više no do onih jadnika koje si pobio? Radije bi čuo da si kriv ti, a ne tvoja ludost? Ta kakav si ti to čovjek, Hrawe?” prišavši sa svojim konjem do Ser Hrawa, Ser Tarrob je upitao.

“Tarrobe, ja...”

“Odlazite naprijed!” obrecnuo se Ser Tarrob na ostale vitezove, jer nije htio da rasprava njega i Ser Hrawa nitko sluša. Na taj njegov nalog svi su prešli u galop već sljedećeg trenutka, i Ser Tarrob i Ser Hraw usred šume na svojim konjima stoga su se našli sami.

“Ja sam tek htio da me ne lažeš, Tarrobe, i da me ne štediš, jer kaznu zaslužujem, i to kakvu kaznu!” nastavio je Ser Hraw.

“Kaznu? A ne uviđaš li, Hrawe, da te se kazniti ni ne može više, jer to što si ti učinio, nisi uopće učinio ti, već tvoj bolestan um? Također, otkud tebi pravo reći da će puko kažnjavanje biti dostatno za toliko učinjena zločina?”

“Hoćeš reći da je moguće naći zločinima granice?”, Ser Hraw upita. “Ta nije li jedna kazna...”

“Jedna kazna?”, prekinu ga Ser Tarrob. “Ni beskonačno kazni nije vrijedno jedne žrtve, a kamoli jedna jedina i smrdljiva kazna! I ne ljutim se ja na tebe što na mahove gubiš svoju pamet i postaješ krvnik, Hrawe, jer to je tako kako jest, i žrtve se ne mogu oživjeti, ali smeta mi, Hrawe, i to itekako smeta, što ti kanda želiš biti kažnjen, i upravo stoga zločinstvo i činiš! Misliš "Ionako ću gorjeti jednom kad pred bogove stanem, pa zašto ne bih činio još zločina? Što me priječi u tome?" a ni ne znaš koliko si u krivu, i u koliku zamku padaš!”

“No, ja sam psina, Tarrobe, puka psina...!” gotovo na rubu suza, Ser Hraw je govorio.

“Psina si, i to mi plaćući govoriš? Ta to mi, čovječe, govoriš već godinama, i sve mi se čini da si samim time daješ za pravo da i postupaš poput psine, pa i gore od psine. Evo, još danas si pobio na desetine ljudi, ni krive ni dužne, što žene, što starce, što djecu, a što muškarce, i tokom tog čina nisi osjećao baš ništa. Ni trunke grižnje savjesti! A sada? Sada preda mnom cmizdriš poput kakve djevojke! Ta osjećaš li ti, čovječe, stid?”

“Stid, stid, prijatelju... Ta kako i ne bih? Prvo nevine koljem, a onda se pred nevinim moram braniti, iako znam dobro da se braniti ne bih smio, jer to naprosto ne zaslužujem...”

“Opet ti sa svojim ponižavanjem samoga sebe. Jest, Hrawe, dobro je ponekad (pa i više od ponekad) ponižavati samoga sebe, ali pretjerati u tome također ne valja, a ti si itekako pretjerao. Jer ako si se, kako sam rekao, smanjio do psa, i biti ćeš pas. I gristi ćeš, i lajati, ali činiti ljudskih djela nećeš.”

“Ti ni ne znaš, Tarrobe...” Ser Hraw je pokušao dalje govoriti, ali nije mogao. Toliko ga je, naime, sada obuzeo plač da više nije mogao ništa, pa ni upravljati konjem kojeg je jahao, jer ispustio je uzde i uronio lice u grivu svoga konja, gdje je nastavio jecati.

Ser Tarrob ovdje odluči zaključiti razgovor, jer sada ne samo da se ljutio na Ser Hrawa, već mu ga je i žao bilo, jer ono čemu je svedočio (sada je bio sasvim siguran) bio je potpuni psihološki krah onoga čija su djela jednostavno preveše prljava.

Bogovi će čovjeka često, držao je Ser Tarrob, ako osjete da je dosegao limit sa svojim nedjelima, otjerati u ludilo, i to samo stoga što je u ludilu čovjek obično nemoćan činiti zlo.

I pomislivši to, Ser Tarrob je rekao, sada vrlo mirna glasa (štoviše, najmirnija što ga je uopće mogao ispustiti):

“U redu je, Hrawe. Istina, bio si pas, ali sada to više ne moraš biti. Sada, eto, možeš biti ponovno čovjek, jer imati ćeš moj oprost, a moj ćeš oprost zadobiti samo ako mi obećaš sljedeće...”

“Što, Tarrobe?” podigao je glavu Ser Hraw iz konjske grive.

“Obećaj mi, Hrawe, da više nikada, ali nikada nećeš oduzeti drugom čovjeku život bez valjana razloga.”

Ser Hraw očito nije razmislio o Ser Tarrobovim riječima. “Pristajem, Tarrobe! O, pristajem!” umjesto odgovora natopljena prethodnim razmišljanjem, Ser Hraw je pružio odgovor.

A sve to skupa Ser Tarroba samo još više ubaci u onu tmurnu maglu što je vladala njime, jer, naime, on je svega toga bio svjestan.

“No, Tarrobe, eno naših vitezova!” tada je Ser Hraw rekao pokazavši na nekoliko konja što su doista jahali u njihovom smjeru.

Ser Tarrob se ogrne pažnjom kao ogrtačem i stane promatrati

ishod. Nije se pitao zašto li ovi nisu poslušali nalog i ostali podalje od njih dvoje, već se pitao umjesto toga kakva li je sada nesreća zadesila povorku.

“Pitam se, što li hoće...” Ser Hraw je stao da promrmlja, ali njegove riječi tada je prekinuo glas jednog od vitezova što su im dojahali u susret:

“Ugledali smo neku kolibu! Držimo da se u njoj skrivaju preostali pobunjenici!”

Poglavlje 4

Probudio ga je topot.

Barrik se u trenu osovio na noge i otresao zemlju sa svog kaputa, nakon čega je protrljao oči i pažljivo potražio topota izvor. Pogledavao je stojeći podno čempresa neko vrijeme, jedva nekoliko sekundi, a kada su njegove oči napokon pale na izvor topota, Barrik je pljunuo u travu.

Na kraju brežuljka, na kojemu je Barrik stajao pod stablom, iz šume su na proplanak u kasu izbili konjanici. Tunike im bijahu krvave, a na licima im se jasno iščitavao bijes, pa i sa te udaljenosti na kojoj su se nalazili od Barrika.

Konjanici dizahu svojim urlanjem galamu, a ponad svojih glava vitlali su svaki svojim oružjem.

Trenutak je prošao tokom kojeg je Barrik shvatio da su to konjanici Ugasa, a shvativši to, čitavog tog čovjeka prodoše srsi.

Barrik se tada sagne i sakrije u guštik. *Možda samo prolaze*, u nekoj slabašnoj nadi je pomislio. Iz guštika pogledavši na mjesto na kojemu se doprije nalazio i ugledavši da ondje bik ne stoji, već leži, Barrik stane zahvaljivati bogovima, jer taj mu je bik svojom glomaznošću lako mogao otkriti položaj.

Konjanici ipak nisu samo prolazili. To je Barrik uvidio kada su oni umjesto na obližnji put, koji je spajao Ugas, Bast i Dur'agem, zašli na njegovu netom izoranu zemlju, nakon čega su nastavili udarati spram njegove kolibe do koje bi, ukoliko bi tako nastavili, stigli prije ili kasnije.

Zaključivši to, Barrik ne ostade na mjestu više ni trenutka, već je ustao i u najbržem svom trku pošao do kolibe.

Put kojim je Barrik trčao bio je zapravo tek puteljak načinjen usred šume, a to je značilo da je mnogo granje priječilo Barriku put i da se od mnogog granja on morao rukama braniti. Trnovito ga je granje izgrebalo i raskrvarilo na mnogim mjestima, ali Barrik se nije niti jedne sekunde pomislio poradi toga zaustaviti.

Negdje na pola puta, Barrik je sa svog puteljka skrenuo u raslinje, te je tim raslinjem nastavio spram kolibe kao prečcem. Probijao se raslinjem jedva dvadesetak sekundi, peskačući granje i panjeve što bi iznenada izniknuli pred njim na zemlji, i saginjući se kada bi naletio na kakvu debelu granu u zraku.

“Ne! Ne! Ne!” svo je vrijeme govorio, gubeći dah. Njemu je u tom trenutku najvažnija stvar na svijetu bila da stigne do svoje kolibe prije konjanika, jer znao je na kakve su stvari ti konjanici bili spremni.

Napokon, kada je prošlo jedva pola minute otkako je Barrik počeo trčati spram svoje kolibe, do svoje je kolibe napokon i došao.

A iskočivši i dalje u trku iz nekog grmlja ondje pred kolibu, nije se zaustavio ni tada, već je brzo poput vjetra došao do vrata i uletio u svoj dom.

“Brzo, bježi odavde, konjanici dolaze!” bio je prvo što je povikao jednom kada je ušao u kolibu, niti ne gledajući nalazi li se itko ondje uopće.

Githa, njegova žena koja se ondje ipak nalazila, pribrano je poslušala Barrikove riječi, i već u sljedećem trenutku ona je uzela Morda iz njegove kolijevke, izašla iz kolibe i potrčala u sigurnost šume.

Barriku ni na kraj pameti nije padalo da pođe za Githom, jer znao je da bi ih tako konjanici samo lakše pronašli. Umjesto toga, on je pošao do svoje sjekire.

A uzevši sjekiru, sjeo je na prag svoje kolibe. Drhtavo, ali duboko dišući.

Evo, i na meni je da odem. Jer nitko od nas nije stvoren da ostane... nije stigao niti pomisliti do kraja, a već je ugledao konjanike kako kolibi prilaze u punom trku.

O, tu su... Barrik je tada pomislio i umorno ustao. Našavši se na nogama, on je sjekiru iza svojih leđa primio što je čvršće i pažljivije mogao.

“Hrawe, opet isto činiš...!” začuo je Barrik povik jednog od konjanika. No Barrik se na to nije obazirao. On je umjesto toga napravio jedan korak bliže konjanicima, pružio desnu ruku sa sjekiricom iza sebe što je dalje mogao, potražio konjanika koji mu je najbliži...

I sjekiru bacio.

Nije bilo ničeg vrijednog divljenja u tim sljedećim trenutcima. Konjanik kojeg je pogodila sjekira završio je raskoljenih prsa i umirući u teškoj agoniji na zemlji, a njegovo tijelo, koje se od udarca sjekire srušilo sa konja, popiknulo je konja nekog drugog konjanika, koji se na to zajedno sa svojim konjem također strovalio na zemlju.

A već u sljedećem trenutku ostali su vitezovi oduzeli život Barriku, nakon čega su sa nekim bolesnim zadovoljstvom na svojim konjima izgazili njegovo mrtvo tijelo.

Sve to bijaše po nalogu Ser Hrawa., bez obzira na obećanje koje je prije tako malo vremena dao Ser Tarrobu, a koje se ticalo toga da više nikada nikome neće oduzeti život bez valjana razloga, jer Ser Hraw je očito već odavno postao toliko ovisan o ljudskoj krvi da nije mogao, ma koliko on to obećavao i usput se kleo, prestati ubijati i nalagati da se ubija.

A to je potreslo Ser Tarroba više od svega, pa i od tog mrtvog drvosječe kraj kojeg je kleknuo nakon što je sjahao sa konja. Oči tog mrtvog čovjeka bijahu širom otvorene i raširenih zjenica, a usta mu pak bijahu čvrsto stegnuta, sa iskeženim zubima kao u vuka, što je Ser Tarroba asociralo samo na bijes. Sve je nekako govorilo Ser Tarrobu, dok je tako klečao kraj mrtvacu, da je taj mrtvi čovjek i htio umrijeti,

ali što je bilo to što mu je to govorilo, Ser Tarrob nije znao.

Napokon, Tarroba iz misli prekinu povik jednog od konjanika:

“Tog drvosječu znam. On je imao i ženu!” a povikavši to, konjanik je svog konja podbo stremenjem i potjerao u kas spram šume, gdje je držao da se Githa nalazi. Čim je to ovaj povikao, ostali su konjanici pošli na svojim konjima za njim, ostavivši time Ser Tarroba samoga sa mrtvacem i svojim konjem.

A Githa se za to vrijeme nalazila jedva pedesetak metara dalje od njih, skupljena među grmljem i čvrsto u naručju pripijajući svoje dijete uza sebe. Dijete je tiho plakalo, a ni sama majka koja ga je pokušavala smiriti nije bila u ništa boljem stanju. Ona se, zapravo, tresla umjesto da plače, i to se tresla poput pruta, svakim milimetrom svoga tijela.

Barriče, ti nesretni, nesretni čovječe, ta zašto si ostao! Zašto! ona je mislila, glave čvrsto stisnute uz Mordovu. Ta mogao si pobjeći, mogao si! nastavila je misliti, a to je bilo još onda dok je bila misliti sposobna. Kasnije, pak, sve se svelo na čitav jedan niz isprekidanih i nepovezanih riječi što su se ponavljale u njenoj glavi iznova i iznova: Mogao si, mogao si, mogao si, Barriče. Zašto? Zašto? Zašto nisi? A sve te misli njenim su umom kanda prolazile poput neugodnog propuha u kakvoj još neugodnijoj kući, i čas su podsjećale na nešto odvratno tiho, a čas na nešto odvratno glasno, i po prvi puta u životu, Githa je osjećala strah od vlastitih misli.

Njen vlastiti um činio joj se kao nešto suviše strano da bi bilo podnošljivo, i sve što je njoj prčinjalo u tim trenutcima spasenje, a što je ona također svojim zagrljajem na neki način spašavala, bilo je njeno dijete koje će kasnije biti znano kao Mord Dur'agemski. Njega je grlila, ljubila i tiho mu šaputala ne bi li ga utišala i time odmamila ubojice na konjima što su im prilazile poput lešinara, i sa njim se tokom tih trenutaka, dobro znajući da poštenih ljudi kraj jednostavno mora biti krvav, opraštala.

A tada Githa začuje rzanje konja na par koraka od sebe. Začuvši to

rzanje, ona podigne glavu i, hrabro ali i nikako ponosito, pogleda u čovjeka što je na tom konju sjedio. Njen pogled, naime, bio je pogled one osobe koja se pomirila sa svojim usudom, i koja je stoga poput kakvog pustinjaka sa mudrošću koja je dosegla sam vrhunc gledala na sve oko sebe, i uslijed toga osjećala tek sažaljenje spram svih.

Zadnja želja bila joj je da po posljednji puta poljubi svoje dijete, ali, još prije no što je to uspjela učiniti, neki teški komad čelika udario ju je u potiljak, i sve što je već sljedeće sekunde Githa mogla vidjeti, bilo je baš ništa.

Njeno beživotno tijelo srušilo se na leđa, a iz njenih ruku tada je ispalo maleno dijete.

Mordovo je lice oblila vruća krv njegove majke, a ta krv uvukla mu se i usta i u oči i u nosnice, jednako kao i zemlja na koju se srušio pored majke.

“Pričekaјmo Tarroba!” začuo se tada glas nekog muškarca na kojeg se Mord obazro uz ravnodušnost ravnu kakvom kamenu. On, iako je bio dijete, nije se bojao nikoga, pa čak ni tada kada je pokraj njega ležala umorena mu majka.

Prošlo je nešto više od jedne minute i taj kojeg su zvali Tarrobom dojahao je na svojem konju. Toga da je ovaj napokon došao Mord je bio svjestan iz dva razloga: prvi je bila vibracija tla koja doprije tu nije bila, a koja je upućivala na to da netko novi, također na nekoj vrlo teškoj beštiji, prilazi.

A drugi je pak razlog bio poraćen povikom: “Pazite, Tarrobe!”, zatim psovkom tog Tarroba i konačnim gubitkom svijesti samog Morda.

“Dovraga, zašto me niste zaustavili?” Ser Tarrob je povikao nakon što je uvidio da je nenamjerno sa konjem stao na tijelo mrtve žene. Bilo je to nenamjerno stoga što se tijelo od silna grmlja oko njega jedva naziralo.

Vitezovi se na to stanu ispričavati, ali Ser Tarrob ih već u sljedećem trenutku prekinu rukom.

“Je li to dijete?” upitao je tada, nakon čega je skočio sa konja.

Kleknuvši pokraj žene gotovo čitave umrljane krvlju, Ser Tarrob pruži ruke ka onom klupku krzna što se nalazilo pokraj nje.

Okrenuvši to klupko i uvidjevši da je doista u pitanju dijete umotano u krzna, Ser Tarrob klupko pažljivo objema rukama podigne i stane odmotavati. Dijete bijaše živo, ali, činilo se, usnulo, i desne šake u potpunosti zdrobljene.

“Mora da mu je konj kosti zdrobio poput grančica...” promrmljao je.

“Što da učinimo sa djetetom?” neki vitez, najbliži Ser Tarrobu, tada upita.

I sam se Ser Tarrob isto pitao, pa čak je i do odgovora dolazio, ali osoba koja je to pitanje postavila nije bila ona kojoj je Ser Tarrob htio dati odgovora.

Stoga, umjesto odgovora, Ser Tarrob je rekao: “Dovedite mi Ser Hrawa!”

Poglavlje 5

“Ne mogu ubiti dijete.”, Ser Tarrob je rekao Ser Hrawu jednom kada mu je ovaj prišao, a svi se ostali vitezovi povukli. “I neću dati da se ubije.”

“Razumijem te, Tarrobe. No, ne vrijedi nam sada biti milosrdnima, u pogotovu nakon svega što smo dosad učinili.”, rekao je Ser Hraw. Pogledavši poblize u Morda, hladno je dodao: “Osim toga, ranjen je. Uskoro će umrijeti, i samo će nam smrditi njegovo tijelo, pa ćemo morati stati i pokopati ga...”

Ser Tarrob slušao je njegove riječi uopće se ne čudeći njegovom neobičnom umu, koji je nalagao da taj čovjek malo bude lud od žudnje za krvlju, a malo kud i kamo normalan i miran, pa čak i prijazan. Umjesto toga, prazne je glave promatrao tijelo djetetove majke.

“A i kad bi preživio, ti već imaš svoje vlastito dijete kući, i ne treba ti još jedno, k tome tuđe...”, nastavljao je Ser Hraw, usput instinktivno sežući rukom iza svojih leđa za svojim bodežom. Činio je to polako, niti ne znajući da to čini, i čineći to nije prestajao govoriti. “I on je još malen, bojažljiv i slabašan. Treba mu mlijeko majke, a majka mu je mrtva. Valja ga tetošiti, Tarrobe, hraniti ga, čistiti i poжити. Mi jednostavno ne možemo...”

“Spusti taj bodež.” najednom ga Ser Tarrob prekinu. Uistinu, zatekavši samoga sebe kako drži bodež u rukama, Ser Hraw se iznenadio. No to ga i dalje nije udaljavalo od njegova nauma.

“No, hajde, Tarrobe, ne budi djetinjast. Daj da ga usmrtime još dok

spava, pa da mu manje bolan odlazak bude, a i nama da bude lakše... Kažem ti, dobro ću time djelo učiniti..." i rekavši to, ruku u kojoj je držao bodež Ser Hraw približi tijelu Morda.

No u tom trenutku Ser Tarrob njegovu ruku zaustavi zgrabivši ju, i to u stisku od kojeg su mu prsti poblijedjeli, nakon čega se okrene spram njega i reče, a glas njegov bijaše ozbiljan poput smrti:

"Ubiješ li ovo dijete, ja ću ubiti tebe."

"Tarrobe..." Hraw zausti.

"Slušaj! Dosad sam ti popuštao i previše, ali odsad na to zaboravi. Kažem ti sada i više nemam namjeru: ti ovo dijete u životu svome dotaknuti nećeš. Razumiješ li?"

Ser Hraw uvidi kako je njegov prijatelj i više no ozbiljan. I doista, dok je lijevom rukom držao Ser Hrawovu ruku sa bodežom, desnom se Ser Tarrob mašio za svoj mač, jer ono što je Ser Hrawu rekao, to je i mislio.

Jer u pitanju je bilo nešto sasvim drugo od onoga na što bi promatrač mogao pomisliti. Nije Ser Tarrob, naime, bio ljut na Ser Hrawa, već na samoga sebe. A na samoga je sebe bio ljut upravo stoga što to dijete pred njim, Mord, nije bilo jedino stvorenje koje je na isti taj način mogao spasiti. Mnogo ih je bilo, zapravo, na stotine njih, ali njih Ser Tarrob spasio nije, već je umjesto toga radije dopuštao Ser Hrawu činiti zlodjela. *Držao sam ranije da je Hraw taj koji će radi svojih gadosti bogovima platiti, ali sada znam da sam u krivu, jer ja sam taj koji je, iako je imao daha u plućima da vikne "Ne!", ipak ostao šutjeti, i ja sam taj koji radi gadosti koje sam dopustio činiti ima odgovarati.*

"Zar tako?" Ser Hraw upita.

"Tako i nikako drugačije."

"Tada u redu. Ti ćeš se brinuti za dijete.", rekao je Ser Hraw osovivši se na noge i spremivši bodež natrag u korice. Govorio je bezizražajno, tako da Ser Tarrob nije znao ljuti li se njegov prijatelj na njega ili ne. Napokon, kada je Ser Hraw odmaknuo par koraka,

dobacio je Ser Tarrobu: “A što se tiče njegovih roditelja, neka oni koji dođu poslije nas brinu o njima i pokopaju ih, jer mi žurimo.” i rekavši to, pošao je do svog konja te ga uzajahao.

Ser Tarrob na to ne odgovori, već bez riječi uzme u naručje maleno dijete i pođe sa njim do svog konja. Dijete se nije budilo, ali Ser Tarrob poradi toga nije gubio nadu u njegov oporavak.

Prišavši bisagama, Ser Tarrob ih stane prazniti jednom rukom. Namjera mu je bila, s obzirom da nije imao kamo sa djetetom, dijete položiti u bisage, pa je upravo stoga sve na što bi u bisagama naišao vadio van i bacao na zemlju. Sve je izbacio, ali dvije čuture na koje je ubrzo naletio – među kojima je znao da se u jednoj nalazi rakija – izbacio nije.

U konačnici, ispraznivši bisage, on pažljivo odmota krzno kojim je Mord bio zamotan, izvuče Mordovu zdrobljenu i krvavu šaku te, otvorivši onu čuturu sa rakijom, malo njena sadržaja prospe po Mordovoj rani. Dijete na to nije reagiralo, no Ser Tarrob nije ni tražio nikakvu reakciju.

Očistivši, dakle, Mordovu ranu sa rakijom, Ser Tarrob sa svojih ramena skine krzno (za koje je držao da je veprovo). Skinuvši krzno sa svojih ramena, stavio je Ser Tarrob to krzno u bisage, a učinivši to, ponovno je umotao dijete u njegova krzna, nakon čega je dijete također pažljivo položio u bisage.

“Za sada ćeš biti ovdje...” promrmljao je namještajući maleno dijete.

Namjestivši dijete koliko je mogao udobno, Ser Tarrob uzjahao je konja i zašao na ravnicu gdje je sustigao ostale vitezove.

Nitko se od vitezova na njega i dijete nije obazirao, bez obzira na to što su doista bili znatiželjni, jer znali su kako to Ser Tarrobu ne bi bilo po volji. Pak što se ticalo Ser Hrawa, on niti je bio znatiželjan, niti je uopće na Ser Tarroba i dijete i mislio, već je on jahao kanda zadubljen u prizore prirode pred sobom.

Vladala je tišina, popraćena tek tu i tamo pokojim cvrkutom ptice

ili lepršanjem čitava jata među krošnjama. Padala je polako noć, a Ser Tarrobu je to više no išta pokazivalo koliko je doista ovaj dan bio težak za njega.

Danas su, poradi podlog mene, život izgubile mnoge osobe, a to što im broja ne znam čini me samo još većim podlacom, zaključio je Ser Tarrob, sve umornije gledajući pred sebe. Jest, onaj koji je doista oduzeo većinu tih života nisam bio ja, već Hraw, no ja sam taj koji je svojom neutralnošću učinio da tako bude... No, što mi je onda činiti? Kako ću, ako želim izbjeći vječnu patnju, opravdati sve te svoje postupke? pitao se. Što ćeš li, čovječe, kad staneš pred bogove...?

Nije znao odgovoriti. Misli su te u njemu tada uzrokovale neke gadne i tmurne osjećaje, koji su ga natjerali da pljune u travu i udari stremenjem po truhu konja.

No, udarivši stremenjem, on je osjetio da je slučajno udario i po nečemu mekanom.

Dovraga! pomislio je kada je shvatio da je nenamjerno udario dijete u bisagama. Ne jako, nasreću, ali ipak je udario po njemu.

Ostali vitezovi to ne primijetiše, a nije primijetio ni sam Mord, jer on je u bisagama i dalje spavao.

Ali Ser Tarrobova savjest, koja je tog čovjeka u zadnje vrijeme pekla poput žeravice, jest.

Vitez je tada otvorio bisage, mislivši usput kako će naići na budno i uplakano novorođenče, no spazivši kako je dijete bilo savršeno mirno i u toj mirnoći polako usnulo ležavši na krznima disalo, Ser Tarrobov se duh primirio, a njegovim umom odjeknula je misao:

Evo, uzeti ću ovo dijete kao svoje, i starati ću se za njega koliko god treba. Istina, bijah zločinac i nečovjek, i učinih mnogo gadosti za života. Ali sada, evo, dajem riječ samome sebi da ću od ovog djeteta učiniti to što će opravdati sva moja zlodjela, čitavo moje postojanje kao krajnje neželjenog stvora. Da, tako će biti!

A čim je to pomislio, dijete koje je promatrao otvorilo je svoje malene oči i sanjivo iz bisagi pogledalo u njega.

Ser Tarrob tu zaključio kako dijete mora da je gladno, pa stane stoga prekopavati po drugim bisagama tražeći bilo što što bi djetetu bilo od koristi. Tražio je neko vrijeme, svaku stvarcu za koju je držao da ju novorođenče ne bi moglo konzimirati gledajući sa krajnjim gađenjem, i u tom traženju, uvidio je, ruke su mu se tresle više no kada bi se borio u kakvom okršaju.

A onog trena kada je našao ono što bi možda djetetu bilo od koristi, i ruke su se Ser Tarroba prestale tresti. On je iz tih drugih bisagi, što su se nalazile na suprotnoj strani od onih u kojima se nalazio Mord, izvukao jednu čuturu u kojoj je znao da se nalazi kiselo mlijeko.

Ser Tarrob ni sam nije znao zašto mu se kiselo mlijeko nalazilo među stvarima na konju, jer njemu samome ono je bilo odvratno, no sada se uhvatio zahvaljivati bogovima što ga ipak nije dosad bacio.

Otvorivši čuturu, iz koje se na to stao širiti opor miris, Ser Tarrob je u njen sadržaj umočio prst, nakon čega je tim prstom prešao preko djetetovih usana.

“Čini mi se da ti se sviđa.” šapnuo je Ser Tarrob promatrajući kako dijete ustima hvata prst kao da je majčina dojka u pitanju. “No, kako ću li te sada hraniti?” upitao je, jer držao je kako ne bi valjalo da djetetu da piti direktno iz čature.

Sjetivši se koji trenutak nakon toga odgovora, Ser Tarrob je potražio u bisagama kakvo čisto platno. Napokon platno i pronašavši, on je od njega izderao jedan dio jedva pedalj dug i širok, i taj dio platna Ser Tarrob je ugurao u grlo čature. U konačnici izvukavši malo platna iz grla i nagnuvši čuturu ponad djetetova lica, u njegova je usta ubacio taj dio platna što je virio i na taj je način dijete stalo piti kiselo mlijeko: sisajući komadić krpe što je virila iz čature.

Podosta je dugo hranjenje djeteta na takav način trajalo, ali Ser Tarrob niti u jednom trenutku nije izgubio strpljenje, već je, štoviše, čak i uživao u tome.

Naime, u pitanju je bio trenutak u kojemu je čovjek koji je

donedavno mislio kako se sreća da naći samo u nemoralnim i većinom zabranjenim činovima, uvidio kako postoje daleko veći izvori sreće, izvori sa kojih se čovjek može okrijepiti kao umoran radnik sa hladnom vodom iz bunara. Doista, u altruizmu se prava sreća svo to vrijeme krila, i toga je Ser Tarrob sada postajao svjestan.

A ono nemoralno i većinom zabranjeno? To nije bila sreća, već zadovoljstvo. Kratkotrajno, besmisleno i vrlo loše po čovjekovo zdravlje zadovoljstvo.

* * *

A među gustim, srebrno–bijelim oblacima Hil'guma što se rotiraju u međusobnom plesu vjetra i zapovijedi bogova, gdje lete orlovi i jastrebovi, nakupljale su se kapi kiše, koja samo što nije pošla prema zemlji.

Nije sijevalo ni grmjelo, niti bilo hladno, već štoviše: bilo je ugodno, toplo i mirno. Povorka vitezova na konjima jahala je među kamenim hridima, sjenama i zapusima toplog vjetra. Dijete je u bisagama Ser Tarroba mirno spavalo, začudo, unatoč boli smrvljenih kostiju njegove šake. Teško da bi to moglo zacijeliti, ali Ser Tarrobova je savjest tjerala tog čovjeka da se iskupi za počinjena zla i tek se nada da će mu ona biti oprostena, pa stoga on nije odustajao od ideje da će naposljetku to dijete ipak izrasti u zdrava čovjeka. Nije on nikome brigom o djetetu htio ništa dokazati, već je jednostavno pratio svoj, doduše ne više toliko zdrav, razum.

Navečer nisu stajali. Nastavili su put bez obzira na kamenje preko kojeg je valjalo pažljivo prelaziti, jer mjesečina se prelijevala po tom kamenitom putu prilično jasno.

Uskoro je stala sipiti kišica. Ser Tarrob je tada pojeo komad sušene ribe što mu se nalazila u bisagama kraj kiselog mlijeka, zapalio nakon toga lulu, zaštitio usnulo dijete od kapljica kiše ušuškavši ga bolje u

njegova krzna, i, poslije svega toga, pustio svoj um da se odmori u nerazmišljanju.

Među mračnim hridima oko povorke konjanika odzvanjali su tu i tamo zvuci topota njihovih konja, a bila je to umirujuća melodija, uz to tapkanje kiše o oštro kamenje i tiho zavijanje vjetra. Sve ogoljelo, nigdje zelenila, nigdje ljudi, sve spava... a samo tiha povorka putuje, ne uznemirujući nikoga.

Putovali su u Dur'agem, grad kneza Orogha, odakle je, uostalom, dolazio i Ser Tarrob. Ondje su putovali jer Ser Tarrobovo je službovanje upravo prilazilo svome kraju, i taj čovjek vraćao se nakon trideset godina kući.

U pitanju su bili gadnih i mukotrpnih trideset godina ubijanja, pljuvanja krvi, smrzavanja na kiši, življenja i spavanja u blatu, slušanja licemjernih i nemoralnih zapovijedi, zatim ponovnog ubijanja, ponovnog smrzavanja... sve one stvari koje su tjerale Ser Tarroba da se, pomislivši na to, naježi.

Ne bih trebao o tome misliti. Svi mi činimo što nam kažu, i nema nikakva zla u tome. Ako već ne u potpunosti, a ono najvećim dijelom krivi su oni što naređuju...

Od te pomisli nije mu bilo ništa lakše, već je čak još više osjećao mržnju spram samoga sebe. *Opravdanja, Tarrobe, pusta opravdanja...*

Najednom je osjetio zebnju u prstima. Spustivši na njih pogled, na prstima je ugledao žuljeve. *A nikada nisam radio...*

Bijaše sve to krv, smrt, ubojstva i pakostan smijeh što je činilo njegovu prošlost. Obično bi čovjek pogledao u svoje izuljane dlanove i ponosno rekao: "Ja sam radnik, ja sam čestit!", ali Tarrob...

Sjetio se onih trenutaka od prije trideset godina kada je klečao pred svećenicima boga Obe. Bilo je to u Kessyru, u jednom kamenom hramu, prije no što je Ser Tarrob kao vitez pošao u svoje krvave pohode. Vjerovao je tada tim svećenicima, kada su mu govorili da je sve to dužnost, to ubijanje, ništa više i ništa manje od tek još jednog čina pred bogovima, u neku ruku čak i bogovima ugodna čina.

Čak su mu, sjećao se, rekli: "Ubiti neprijatelja poželjno je u očima bogova."

Gadovi. Pitam se što li je sa njihovim savjestima nakon što su stotine vitezova tako, poput životinja, namamili u zlo? Imaju li savjesti ti ljudi uopće...?

Ne, nemaju savjesti. Nisu čak ni tada, prije trideset godina, pokazali ništa ljudskosti i ni najmanje oni sumnjali nisu u svoje činove. Nisu se molili za vitezove koji su, očito uzalud, poradi njih stupili na krivu stranu. Štoviše, nisu niti marili.

Sjećao se, umjesto sažaljenja ili ičeg ljudskog poklonili su im tek te proklete mačeve grbavih balčaka od kojih se čovjeku izuljaju prsti ako previše zamahuje. I tako pustivši mlade ljude da odu oduzimati živote, svećenici su se okrenuli i pošli svojim putevima.

Ostali smo nakon toga sami, mi mladi ubojice. Sami, jer nije bilo nikog mudrog kraj nas, i u svojoj smo usamljenoj gluposti išli naprijed, ne stajući ni trena. Sijekući, koljući i gazeći svakog na koga bi naše oko palo. Bez trunke stida i sažaljenja.

Čovjek bi rekao da će krv biti melem za žuljeve, ali nije tako. Znam to; litrama su moje ruke bile isprskane. Hektolitrima.

* * *

U zoru su svi bili umorni. Podigli su tada šatore, zapalili vatre i legli spavati. Nije nitko stražario, jer ondje među planinama, osim onih bogova, nikakvih očiju i volje nije bilo.

Dijete je Ser Tarrob ostavio u bisagama, ali je bisage uklonio sa konja i položio ih u šator pokraj sebe. Tokom tih je trenutaka dijete plakalo, no na to se, osim Ser Tarroba, nitko nije obazirao, jerbo je Ser Tarrob bio jedini vitez ondje koji nije već zaspao. Ser Tarrob mu je u šatoru, misleći da dijete plače poradi gladi, dao ponovno da pije kiselog mlijeka, i doista, nakon toga ono je utihnulo.

Bilo je sparno u šatoru, u kojemu je sam sa Mordom bio Ser Tarrob, ali ta sparina nikako nije bila neugodna. Štoviše, bilo je to jedno blaženstvo: vatre su vani pucketale, mnoge ptičice pjevušile, magla onemogućavala jutarnjem suncu da pravilno sve osvjetli, trbusi su im bili više – manje puni, a umor im je omogućavao svima san čvrst poput stijene. Sparina je, dakle, svemu tomu bila nešto poput temelja.

Sati koji su uslijedili, promatrač može biti siguran, bili su u svakom od usnulih vitezova popraćeni snovima koji su bili tolike more da ih mnogi poradi gadosti njihovih snovima ne bi ni nazvali. Svakome su od njih u glavi tokom tih trenutaka odjekivale stotine vriskova, a oni sami nalazili su se u svojim snovima u rijekama krvi, i svako, baš svako lice koje ih je ikada u njihovom životu imalo gledati sa strahom, gledalo ih je i sada, u snu, jer oni ta lica zaboravili nisu.

Da, znojio se svaki vitez i prevrtao se čitavo jutro nemirno, ali to je bilo najbolje što im je njihova savjest mogla pružiti. Jer ne može onaj koji u javi gleda spaljeni cvijet, u snu isti taj cvijet gledati u njegovoj svježini, rascvjetalosti i mirišljavosti. Ako nitko drugi, onda će vlastita savjest čovjekova stati protiv samog tog čovjeka ukoliko je on krenuo suviše u krivom smjeru.

A tako je bilo i sa vitezovima.

Kada je došlo podne, Ser Tarrob bio je prvi koji je otvorio oči. A prvo što je učinio nakon što se probudio i uvidio da je dijete pokraj njega također budno bilo je da je tom djetetu dao još kiselog mlijeka. Time je Ser Tarrob tada u potpunosti ispraznio čuturu.

Nahranivši dijete, Ser Tarrob je izašao iz šatora i stao buditi ostale vitezove. Svaki je vitez imao svoj šator, no kako je u jednom šatoru lako moglo spavati i troje ljudi, mnogi su od vitezova, u svojoj lijenosti, to iskoristili, pa ih je sada u svakom šatoru spavalo po nekoliko. Ser Hraw, pak, svoj je šator podigao podalje od ostalih, a u svome šatoru on je spavao sam.

Nakon što su poustajali i razbudili se, valjalo je vitezovima

spremiti šatore i uzjahati konje, jer moralo se nastaviti dalje, a Ser Hraw (kojeg, inače, nije probudio Ser Tarrob, već neki drugi vitez) iz nekog je razloga ustrajao u tome da se ne zastaje ni trenutka duže ako se ne mora.

Već pola sata kasnije, stoga, vitezovi su na svojim konjima bili nekoliko kilometara od tog mjesta, tjerajući konje da polako u hodu napreduju putem što je vodio do Dur'agema.

Jahali su u tišini, a u toj tišini svatko je bio prisiljen trpjeti svoje i suviše glasne misli. Svatko je mislio o nečemu svome, i gotovo je u potpunosti bilo sigurno da nitko nije mislio ni na što pozitivno, već je svaka misao bila crna, teška i uopće nepodnošljiva.

Nije znao o čemu su drugi, jašući konje, mislili, ali Ser Tarrob prisjećao se onog dana kada je postao vitezom.

Taj dan dogodio se prije trideset godina, kada je Ser Tarrob, još kao siromašan mladić ukrao nekom pekaru štrucu kruha poradi gladi. Svemu se, držao je tadašnji Tarrob, čovjek oduprijeti može, ali glad je vladar nepokolebljivi. Danas je, dakako, on znao da je tada bio itekako u krivu, jer nepokoljebljivih vladara bilo je oko njega daleko više no što je mislio.

No tada on to nije znao, jednako kao što nije znao da su ga iza ugla uličice kojom je trčao noseći ukraden kruh čekali stražari. Ti stražari su, uvidjevši da ovaj očito od nekoga bježi, mladog Tarroba uhvatili i zadržali na mjestu. Odveli su ga zatim do pekara, i ondje doznali što se to upravo dogodilo.

Valjalo je zločinca pogubiti, sjećao se, ili mu odsjeći ruku. Bio je dakle taj izbor: život bez ruke, ili smrt sa njom?

Mladi je Tarrob vrijeme tokom kojeg je trebao odabrati svoj usud proveo u tamnici, a to vrijeme, iako je bilo kratko, tog je mladića izludilo. Toliko izludilo, čak, da je u jednom trenutku, kada mu je neki stražar ušao u ćeliju sa tanjurom gulaša u rukama, tog istog stražara Tarrob ubio, nakon čega je pobjegao.

Pobjegao sam, ali ne daleko. Uхватili su me na samom izlazu iz

zatvora.

Uhvativši Tarroba, stražari su mladića odveli ravno do svog nadređenog, a od nadređenog su tražili da se zločinca smjesta pogubi. No, umjesto da poslušati svoje ljude i dozvoli im Tarrobu oduzeti život, nadređeni se sa znatiželjom obratio samom Tarrobu:

“Vidim da si, iako si bio nenaoružan, a moj stražar naoružan do zuba, ipak uspio nadvladati tog čovjeka i oduzeti mu život. To je prilično velika stvar, i u tome ja vidim tvoj dar. Evo, stoga, učiniti ću da ti bude oprostena krađa kruha, ali ubojstvo stražara... tu ti oprostiti ne mogu, već ti mogu ponuditi drugu opciju, kraj ove gdje bi te se trebalo pogubiti.”

“Kakvu opciju?” Tarrob je upitao.

“Čovjek kojeg si ubio imao je trideset godina, i slovio je kao jedan od najsposobnijih stražara ovdje. Stoga, da tvoj dar – kada ga već imaš više no što ga je on imao – ne propadne uzalud, ti ćeš služiti Kraljevstvu onoliko koliko si tom čovjeku oduzeo, dakle trideset godina.”

“Služiti ću do pedesete?”

“Ili to, ili ćeš umrijeti još danas na vješalu.”

Mladi je Tarrob pristao na službu, državši kako je ponuda tog čovjeka bila i više no darežljiva.

No evo, sada kada je prošlo tih trideset godina, ja uviđam kako ta ponuda nije bila ni najmanje darežljiva. Štoviše, nešto je u pitanju bilo sasvim suprotno, Ser Tarrob je pomislio, bacivši pogled na Morda u bisagama. I doista, ja danas žalim što ipak nisam odabrao vješalo.

Promatrao je Morda neko vrijeme, ne znajući ni sam zašto je njegov pogled, kanda tražeći neki spas, pribjegao tom djetetu.

Što, Tarrobe, ako i taj mališan bude vitez kao ti? tada se uhvatio pitati. Ako i na njegovim rukama bude krvi? Reci, Tarrobe: jesi li dobar primjer budućim generacijama, ili si i ti samo uzaludan putnik na ovom svijetu, putnik koji ne ide nigdje?

Nije htio biti takav putnik, ali takav putnik nažalost jest bio. No,

iako je Ser Tarrob bio čovjek koji je već, ako ne potratio, a ono barem iskoristio svoj život za postizanje loših ciljeva, njega i dalje nije ništa priječilo od promjene.

A toga je Ser Tarrob bio svjestan, i to mu je davalo snagu da ide dalje.

Poglavlje 6

Kad su napokon došli pred Dur'agem, grad kojim je vladao knez Orogh, bila je pala noć, a vitezovi su se njegovim bijelim zidinama što su se čak i sada u noći vidjele, približavali gladni i umorni.

Nisu se vitezovi tu morali više žuriti, jer od zidina Dur'agema dijelila ih je tek jedna padina, i doista im na pamet nije ni padalo tjerati konje u ista brže od hoda.

Ser Tarrobu bilo je to posljednje odredište, i on nije znao što da poradi toga osjeća i misli. Drugi su, pak, vitezovi većinom mislili: *"Odlično, hrana i sklonište!"*. No bilo je i onih među njima koji su drugačije razmišljali, jer njihove, naime, poglede na svijet izmijenili su svi oni krvavi događaji posljednjih dana, i oni su razmišljali na sljedeći način:

"Evo, grad je preda mnom i gostionica u njemu. Alkohol pak na stolu u toj gostionici. I sve to čeka na mene, da pokušam ovaj razum što ga sada osjećam u alkoholu utopiti, pa da ga više ne bude. Jer ja ne mislim kao što sam nekada mislio. Sazrio sam, i nije mi više drago ići od grada do grada, svaki puta u ime drugog nečovjeka, i ubijati u njegovo ime. Ubiti jest zanimljivo, i slatka je smrt poput meda. Ali med se jede sa malom žličicom, a ne kao ja sada. Mene šopaju lopatom, a ne žličicom i stoga mi se taj med gadi. I taj med zgadio mi je život."

Možda bi promatrač pomislio da nije racionalno očekivati da je netko takvih misli. Takav promatrač bio bi promatrač koji je u krivu.

Bilo kako bilo, Dur'agem je bio pred njima. Grad od kamena,

gusto naseljen, poprilično velik, ogromnih zidina i srčanih ljudi. Bilo je ovdje mnogo vrana koje su kriještale, mnogo bogatih ljudi i još više sirotinje. Golubovi su hodali ulicama, a laste savijale gnijezda po čitavim zidinama.

Kada su konjanici napokon bili propušteni u grad kroz dveri osvijetljene bakljama, oni su kaldrmom bez riječi pošli do mjesta gdje su znali da se gostionica nalazi.

Ulice su smrdile na izmet i urin ljudi i životinja, na plijesan i vlagu, smrdile su na znoj mnogih ljudi što su se znojili u ovu sparnu večer poradi toga što su gorile mnoge baklje, uljanice i žeravnici i time činili da u gradu bude kao u pećnici. Zidine su pak priječile svježem zraku da prostruji ulicama, i uopće je stoga bilo teško u gradu disati.

Ali ljudi su na ulicama većinom bili veseli, a u pogotovu mnoga djeca što su trčkarala uokolo u nekakvim njihovim igrama, i sve to vitezovima je polako podizalo raspoloženje. Doista, raspoloženje im je iz odvratno čemernog uskoro bilo podignuto u samo čemerno.

Ljudi, a najviše djeca, pozdravljali su ih veselo i mahali im, držeći kako su u pitanju njihovi zaštitnici. Do Ser Hrawova konja je čak neka djevojčica dotrčala i pružila tom vitezcu nekakav cvijet, kojeg je ovaj primio prstima pažljivo, zamišljeno ga promatrajući. Ser Tarrob je na to sa smiješkom pogledao u njega, znajući kakvu oluju osjećaja mora da je izazvao samo taj jedan maleni čin u tom čovjeku.

Večer je dakle bila živa, i nije trebalo čuditi što je onaj jedini hrast što se nalazio u Dur'agemu, posađen posred grada, bio ukrašen mnogim svjetlilima.

Došavši podno krošnje tog starog hrasta (čija bi sjena tokom dana zaklanjala čitavu širinu ulice i pola gostionice), gdje ih je odmah dočekao konjušar, vitezovi su predali konjušaru svoje konje i platili čovjeku, nakon čega su se bez zastajkivanja uputili ka gostionici.

Gostionica većinom bijaše podignuta od klesana granita, fine glatkoće i vanjštine oličene u bijelu boju. Ulaz u nju bio je uzak i

nizak, a vrata bijahu ukrašena sa mnoštvom rezbarija. Taj neobičan način gradnje bio je sasvim u skladu sa načinom gradnje u čitavom Dur'agemu, i činjenica da su se vitezovi morali saginjati da bi ušli u gostionicu nije trebala čuditi.

Prozori, koji bijahu dopola zaklonjeni drvenim kopcima bili su također malenih dimenzija, i doista ih vitezovi, jednom kada su se našli unutar gostionice, nisu mogli izbrojati više od tri. Sve to skupa činilo je mračnu unutrašnjost gostionice hladnom tokom dana, a manje–više sparnom tokom noći, kada su se palile i vatre. No veličina prozora i vrata ni slučajno nije bila razmjerna unutrašnjosti same gostionice! Štoviše, činilo se kao da je sve to pod utjecajem kakve magije, jer gostionica se iznutra činila daleko većom no izvana, i doista bi svaki promatrač pomislio da više ljudi stane u gostionicu, čak, no što ih je stalo na ulicu pred njom.

Gosti, svi odreda muškarci, šutjeli su kada su vitezovi ušli u gostionicu, a Ser Tarrob je uopće sumnjao da su o ičemu razgovarali i prije njihova dolaska, jer jedan drugome ti ljudi činili su se poput stranaca. Svaki je sjedio na svome mjestu, udaljen od najbližeg čovjeka barem tri koraka, i nagnut je nad svojim pićem letimice pogledavao došljake.

Spram Ser Tarroba, koji je u naručju nosio dijete umotano u krzna, bilo je usmjereno najviše pažnje, a on se poradi toga nije osjećao ugodno. *Obično, mislio je, kada bi me tako ljudi gledali, ja bih bio spreman oduzeti im živote već u sljedećem trenutku, svima redom, jer gledali bi sa pakošću u mene. Ali sada kada nosim dijete ja ne znam njihove namjere, i ne znam gledaju li u mene sa pakošću ili simpatijom. To me čini ranjivim, a ranjivim se ne volim naći...*

Što poradi tih svojih misli, što poradi sparine što je vladala u gostionici, Ser Tarrob se uskoro počeo znojiti.

Vitezovi su se ubrzo smjestili za jedan stol, najbliži šanku, i ondje naručili svoja pića. Kraj piva za sebe, Ser Tarrob je naručio i toplo mlijeko za Morda. A ta narudžba – nije vidio ili čuo, ali znao je da

tako jest – izazvala je podsmijehe u mnogim gostima koji nisu imali veze sa vitezovima, ali na to se Ser Tarrob trudio ne obazirati.

“Vi ćete sutra u Kessyr?” upitao je Ser Tarrob nekog viteza najbližeg sebi, prekinuvši time tišinu.

“Mislim da je tako, koliko ja znam...” vitez je pošao odgovoriti, ali dok je on još odgovarao, u riječ mu je upao neki drugi vitez:

“Sigurno je tako. Kralj je osobno pozvao sve vitezove Kraljevstva na smotru. O čemu se točno radi, nitko ne zna. Ali ja se nadam da nije ništa loše...”

“U to ime pijem!” Ser Tarrob je na to mirno rekao i ispio dugi gutljaj svog piva. Njegov primjer slijedili su i ostali.

Ser Tarrob mislio je da će tada razgovor skrenuti spram nečeg pozitivnog, jer nije mu se dalo više misliti na loše stvari, ali ta pomisao pala je u vodu već sljedećeg trenutka. Naime, tada je Ser Hraw tiho Ser Tarrobu rekao, ozbiljna glasa:

“Tarrobe, primijetio sam da na nas ovdje gledaju poprijeko. Ogleđaj se, i sam ćeš uvidjeti...”

Riječi tog čovjeka Ser Tarroba su na trenutak zbunile, ali to doista nije potrajalo dugo. Ser Tarrob se stoga već sljedeće sekunde neprimjetno ogledao oko sebe i na trenutak promotrio lice svakog gosta u gostionici.

Prostorija je bila mračna i zadimljena od mnogih upaljenih lula, tako da Ser Tarrob nije mogao dobro vidjeti, ali ono što jest vidio doista se moglo nazvati neprijateljskim. Lica, naime, onih gostiju koje je Ser Tarrob uspio vidjeti, nisu gledala na vitezove ni sa najmanjim simpatijama.

“Zašto tako gledaju...?” Ser Tarrob je upitao.

“To ja pitam tebe.” Ser Hraw je odgovorio.

“Da nije radi onoga u selu i na vjenčanju?” onaj vitez kojeg je Ser Tarrob ranije upitao hoće li sutra poći u Kessyr sada je rekao. Spominjanje tih događaja, i sličnih njima što su se dogodili zadnjih godina, među vitezovima je općenito bilo nepoželjno, ali sada je vitez

to pitanje izgovorio siguran da neće biti poradi toga prekoren.

“Ali to je nemoguće!”, Ser Tarrob je prosiktao, nakon čega se obratio Ser Hrawu: “Što ti, Hrawe, misliš...?”

Ali Ser Hraw je već ustao sa svog mjesta i primio dršku svog bodeža što mu se iza leđa za pasom ukoričen nalazio. Mogao je, kao što bi vjerojatno svatko drugi na njegovom mjestu, umjesto za bodežom posegnuti i za mačem, ali Ser Hraw je bio čovjek neobična uma, i doista se on kraj bodeža osjećao sigurnije nego kraj mača.

Ser Hraw tada je glasno upitao: “U čemu je problem? Zašto imam osjećaj da nas gledate sa neprijateljstvom?”

Očekivao je taj vitez da je svojim pitanjem ljude uplašio, i da je samim time probleme sa njima riješio, jer držao je da su u pitanju bili većinom puki civili, no, dakako, bio je u krivu, i već u sljedećem trenutku nekolicina drugih gostiju također je poustajala, uz mnogo škripe stolica i stolova, nakon čega je jedan od njih, jedva par godina mlađi od Ser Hrawa, bez i najmanje straha odgovorio:

“Osjećaj ti je valjan, vitez. Ali ne gledamo tako na sve vas, već samo na onoga tamo, lopova i ubojicu, koji nam se vratio.”, i rekavši to, čovjek se obratio Ser Tarrobu: “Zašto si se vratio, Tarrobe?”

Ser Hraw tada također pogleda u Ser Tarroba, a Ser Tarrob je znao zašto je ovaj u njega pogledao, jer taj pogled bio je pogled kojeg je lako prepoznavao čak i sada, u mračnoj prostoriji. Naime, pogled je govorio: “*Hoćemo li ubijati?*”

“Ne...” šapnuo je Ser Tarrob svo vrijeme gledajući u Ser Hrawa.

Ser Hraw na to kimnu, ali ruku svoju iza leđa, gdje je dodirivao dršku bodeža, nije prestajao držati.

Ser Tarrob tada također ustane, a dijete iz ruku nije ispuštao, nakon čega je progovorio: “Bio sam učinio mnoštvo zla, to je istina, ali dopustite mi, molim vas, sada kada sam napokon to otplatio, da se maknem i živim u miru...”

“Ti bi mir?”, onaj je čovjek tada povikao. Odmaknuo se na to od svog stola i, zaobišavši par stolova i stolica, prišao na par koraka od

Ser Tarroba. “Eto ti mir!” i povikavši to, na Ser Tarroba je taj čovjek pljunuo.

Taj čin natjerao je Ser Tarroba da se kanda smrzne na mjestu, a uslijed toga gotovo da mu je i Mord ispao iz ruku. On je, naime, ne tarući pljuvačku koja ga je pogodila u lice, širom otvorenih očiju, punim sažaljenja, promatrao tog čovjeka i upijao njegov lik.

Smeđokos je taj čovjek bio, izboran iako mlad, mračna pogleda i odjeven u dronjke. Pogled je njegov govorio o mnogim patnjama kojima je za života prisustvovao, i to što je mogao vidjeti u njegovu pogledu Ser Tarroba je dovelo do toga da je za njim gotovo ispustio suzu.

Poznat mi je taj čovjek odnekud...

Ali ostali vitezovi do Ser Tarroba, koji su već tog trenutka skočili na noge i isukali svoja oružja, sažaljenje nisu osjetili.

“Ovo što si učinio, čovječe, skupo ćeš platiti!”, neki je vitez do Ser Tarroba rekao. “Pljuvati na kraljeve ljude...!”

“Kraljevi ljudi? Ta pljujem i na samog kralja!”

Ta rečenica učinila je da Ser Hraw svoj bodež ipak isuče. A isukavši ga, sa tim je bodežom skočio da tog čovjeka ubije.

“Ne, Hrawe!” Povikavši to, Ser Tarrob se tada okrenuo i zagrlio Ser Hrawa u čvrst stisak desnom rukom, dok je u lijevoj držao Morda, jer znao je: Ser Hraw bio je blizu ruba one svoje bolesti uma kada, niti ne znajući da to čini, počinje ubijati sve i svakoga.

Ali dok je Ser Tarrob držao svog prijatelja, ostali su vitezovi već nasrnuli na pobunjene goste.

Nastao je tada okršaj. Kako je ispalo, većina onih gostiju uopće nisu bili civili, već kojekakvi oklopnici u službi Dur'agema. Kopljanici, konjanici i strelčari – svi pijani van dužnosti, i vrlo navikli na borbu, pa čak i ako su se nenaoružani borili protiv naoružanih ljudi. Mada je gotovo svaki od njih kod sebe imao već nekakvo oružje. Čak je i onaj što je na Ser Hrawa pljunuo kod sebe imao mačetu, a ispod onih dronjaka, kako su kasnije mogli vitezovi

vidjeti, nosio je žičanu košulju preko čitavog torza.

Kreševo i razbijanje koje je nastalo doduše nije dugo trajalo i nije odnijelo niti jedan život, ali mnogi su ipak završili sa gadnom posjeklinom, i (što ih je sve redom kasnije, kada su se otriježnili, iznenadilo) velikim računom od gostioničara, koji je porazbijani inventar morao naplatiti.

Mada, doista, netko bi zasigurno i izgubio život, da čitav taj nered nije prekinuo dolazak jednog Ser Tarrobu i Ser Hrawu poznatog čovjeka, koji je tada ušao u gostionicu i najglasnije što je mogao, bijesno povikao:

“Dosta!”

A za kojim je zatim u gostionicu uletjelo dvadesetak vitezova pod njegovim zapovjedništvom.

* * *

Nekoliko minuta kasnije, koliko je trebalo da onih dvadesetak vitezova nadvlada pijane goste koji su pravili nered i time smire situaciju, Ser Hraw i Ser Tarrob srdačno su se pozdravili sa svojim starim prijateljem, nadređenim tih vitezova.

Taj čovjek, bez kojega bi u gostionici vjerojatno nekoliko ljudi izgubilo i živote, bio je narednik sve straže i vojske Dur'agema, a znan je bio i kao Ser Horm.

“Drago mi je da si došao, Horme.” Ser Tarrob je osmjehnuvši se rekao tom naredniku, još dok su njihovi ljudi zajednički istjerivali one posljednje nevaljalce iz gostionice, a oni već sjeli da se smire uz piće.

Većina stolova i stolica bila je polomljena. Čaše, pak, kao i tucet boca bile su porazbijane svuda uokolo, dok su sva njihova stara pića bila prolivena, i upravo stoga su ta tri stara viteza bila prisiljena namjestiti sami jedan stol, zajedno sa stolicama, a što se pića ticalo, nije im bilo druge nego da naruče nova.

Ser Hormu bilo je jednako drago koliko i Ser Tarrobu, a tako je i odgovorio, također uz smiješak. To su bili prijatelji koji se nisu vidjeli dobrih desetak godina, bez obzira na to koliko je Hil'gum kao zemlja bio malen, jer ako ništa drugo, Ser Tarrobu je barem taj slučaj govorio dovoljno u prilog tomu da nema veze koliko je zemlja velika ili malena, ali ako dva čovjeka prati nesreća, oni se vidjeti neće i nikada, ako je tako lošem usudu po volji.

Nekada, držao je Ser Tarrob, i metar zemlje između dva čovjeka je previše, jer oni se niti zagrliti tada ne mogu. U pogotovu ako se jedan od njih nalazi pod zemljom, kao što se sa mnogim mojim prijateljima i dogodilo...

“Došli ste, predmnijevam, tek nakratko?”, Ser Horm je tada upitao. “Jer čujem da se vitezovi pozivaju da se vrate natrag u Kessyr...”

Ser Hraw odgovori: “Mi jesmo, ali Tarrob nije. Njegova služba, Horme, završila je.”

Ser Horma to iznenadi. “Zar?”, upita. “Pa zar je toliko godina već prošlo...?”, poluotvorenih usta promatrao je Ser Tarroba, kanda odmjeravajući iz ostarjelosti njegova lika koliko je doista vremena prošlo otkako je on iz Dur'agema prvi puta otišao. “Bogovi, trideset godina...” promrmljao je.

“Da, trideset...”, ponovio je Ser Tarrob, nakon čega se kiselo osmjehnuo. “Ali osjećam se kao da je prošlo ni dana više od dvadeset i devet!”

Na to nastupi kratak smijeh među tim starim vitezovima, ali on ne potraje dugo, jer sam Ser Tarrob smijeh je prekinuo pitanjem: “Horme, ovakve bune, i to među vlastitim redovima... događaju li se često?”

“Bune? Misliš na ove pijane budale od maloprije? Ne, ne događaju se često. Štoviše, ne događaju se uopće, i baš su stoga i mene začudile... No, znaš zašto, zapravo, je moguće da se danas dogodilo sve ovo...?”

“Reci.”

“Onaj mali, za kojeg su mi rekli da je na tebe pljunuo, znaš li čiji

je on sin?"

Ser Tarrob se tada istog trena prisjeti lica tog čovjeka koje je upamtio još prije no što su neredi u gostionici počeli. Doista, u trenutku kada je pljunuo na njega, taj je čovjek Ser Tarroba podsjetio na nekoga, ali nije se mogao sjetiti na koga, ili on sam, možda, nije ni htio znati, znajući da, onog trena kada do odgovora dođe, taj će mu odgovor samo upropastiti dan.

Uvidjevši da Ser Tarrob ne kani pogađati, Ser Horm je odmah prešao na stvar: "Sjećaš li se onog stražara, kojeg si ubio u svojoj mladosti i radi čije si smrti bio prisiljen postati vetezom? Njegov je to sin."

Ovaj odgovor Ser Tarroba sledi na mjestu, a kraj ušiju kao da mu je udario u tom trenutku nekakav glasan bubanj. On je čuo odgovor, ali nije mogao razmisliti o njemu. Pa ako i jest mogao razmisliti o njemu, on nikako nije mogao znati značenje tog odgovora. Naime, njegov sam um nije mu iz nekog razloga dozvoljavao znati.

"Tarrobe? Nešto nije u redu...?" Ser Horm, uvidjevši da je ovaj iznenada probljedio, zabrinuto upita.

Ser Tarrob ni sada ne prozbori ni riječi. Umjesto njega, Ser Hormu je odgovorio Ser Hraw: "Stražarev sin? O, pa to onda objašnjava zašto se onako dobro borio, i zašto je uopće nosio žičanu košulju..." i nakon toga Ser Hraw je nastavio voditi razgovor nadugo i naširoko, znajući da time kupuje vrijeme Ser Tarrobu, za kojeg je pravilno držao da mu više tog dana nije bilo do ničega.

Dok je Ser Hraw tako vodio razgovor sa Ser Hormom, Ser Tarrob je bez ikakvih misli piljio u smeđe oči malenoga djeteta u svome naručju. Naime, on niti je htio o ičemu misliti, niti je znao što bi mislio kada bi to i činio, tako da mu je um bio u potpunosti prazan, i sve što je činio tokom tih trenutaka, bilo je slušanje svog vlastitog odmjerenog disanja...

"Ispričavam se.", najposlije je rekao, nakon čega je ustao. "Moram otići... u vezi djeteta..." rekao je petljajući jezikom.

Napravivši par koraka do stepeništa što je vodilo do sljedećeg kata, gdje su se nalazile gostinjske sobe, okrenuo se spram Ser Horma i Ser Hrawa te dodao: “Moram ga očistiti i nahraniti. Vraćam se... zapravo, nisam siguran. No, zbogom!”

I rekavši to, okrenuo se na peti i gotovo u trku pošao stepeništem na gornji kat gostionice.

* * *

Bila je već kasna noć kada se, pijan, Ser Hraw također zaputio na gornji kat gostionice, i ondje, u jedinjoj odaji gdje je postojao još jedan prazan krevet, zatekao Ser Tarroba i dalje obuzeta njegovim crnim mislima.

“Budan si, čovječe?” Ser Hraw, upitavši to tiho, doklati se do prazna kreveta što se nalazio pokraj Ser Tarrobovog i sjedne na njegov rub.

“Jesam, Hrawe.” ne nalazeći druga odgovora, Ser Tarrob je odgovorio. Nije bila stvar u tome da on nije htio razgovarati. O, on je itekako htio razgovarati, pa da podijeli s nekim svoju muku! Ali stvar je bila u tome što on nije znao kako. Bilo ga je strah to činiti, pa makar to činio i sa čovjekom kojemu je već nebrojeno puta dosad dušu dao na pladnju.

“No, zašto?”, skidajući čizme i muku mučeći sa njima, Ser Hraw je upitao. Sekundu kasnije, dodao je: “Daj, možeš li...?” pokazujući na njih.

Ser Tarrob na to ustane sa svog kreveta i pride Ser Tarrobu, te mu pomogne osloboditi noge čizama, jednu po jednu.

“Hvala ti, hvala...” mrmljao je Ser Hraw, jednom kada je uvidio da čizama na njegovim nogama više nema. Uvidjevši to, on se srušio na bok u svom krevetu, na što je čitav krevet zaškripao.

“Nećeš skidati oklop?”

“Ne, predugo to sranje traje. A i ponovno navlačenje sutra... Neću... No, pusti to. Reci ti meni, Tarrobe... reci ti meni što te muči?”

“Zbilja želiš znati?”

“Pa, ako ti time mogu pomoći, želim. Jerbo si i ti meni mnogo puta na isti način...” Ser Hraw nije završio prekinut riječima Ser Tarroba, već je, uvidjevši da Ser Tarrob želi napokon započeti govoriti, sam utihnuo.

A Ser Tarrob, koji je time dobio riječ, započeo je:

“Vidiš, Hrawe, danas sam došao, na jedan gadan način, do jednog zaključka koji me morio i ranije, ali kojega sam sve do današnjeg dana nekako uspio držati u najmračnijem kutku svoga uma, da mi ne smeta... No, iz tog najmračnijeg dijela uma, danas, kada je onaj mladi stražar na mene pljunuo, taj zaključak iznova je izašao i zavladao je mnome. Eh, sada... tebi se možda ovo učini smiješnim –”

“Ni slučajno! Znaj to, Tarrobe, to da bih si prije život oduzeo no tvoje riječi nalazio smiješnima...!”, stao je buncati Ser Hraw. “Znaj to, znaj...”

“I hoću! I Hoću, Hrawe, prijatelju moj dragi, dakako da hoću!”, brže –bolje, ne želeći izgubiti nit misli, Ser Tarrob je rekao (jer nije njemu bilo do toga da Ser Hrawu kaže sve što mu je ležalo na duši, već da sa samim sobom dođe načisto sa nekim stvarima, a to se samo valjanim iznošenjem problema moglo učiniti). Rekavši to, nastavio je: “No, da prijedem na stvar. Htio sam ti reći, Hrawe, da od svih zločina koje sam počinio u životu, onaj prvi – ubojstvo stražara – najveće rane meni kao čovjeku je zadao. Kroz mnogo sam vrućica i delirija radi razbijanja glave o tomu prošao, jer strašno mi je savjest taj događaj pržio. Možda bi netko ovdje rekao "Ali, sva ostala ubojstva... kako za njih nisi prolazio kroz isto?", i sa tim bi pitanjem bio u pravu, jer ja doista jesam prolazio kroz isto, barem u početku, sa svakim od sljedećih mojih nedjela. Ali, s vremenom, uspio sam stvoriti jednu misao, utjehu zapravo, da svi ti ostali zločini i ne vrijede toliko, ne vrijede proživljavanja delirija i vrućice, koliko je vrijedio onaj prvi, a

čak je vrijednost i tog prvog sve više opadala. Mislio sam ovako: "Pa što ako činim zlo? Ionako sam zao, ionako me čeka pakao! Štoviše, zločinstvo čak i nije toliko rijetko na svijetu da bi zločinci pozavršavali u paklu. Ono je radije toliko zastupljeno da je i norma postalo. Možda baš zli ljudi ne moraju trpjeti kazne kad pred bogove stanu, jer su bogovi, naime, već toliko navikli na zlo da ga više niti ne primjećuju. Čovjek sa tisuću grijeha ako počini još dva–tri u očima će bogova i dalje biti čovjek sa tisuću grijeha, ni manje ni više...". Da, tako sam mislio, tako!"

"Kad bi znao, Tarrobe, koliko te samo razumijem...", rekao je tada Ser Hraw. "Kad bi samo znao..."

Ser Tarrob nastavi, ne obazrevši se na njegovo buncanje: "Ali danas, kada je onaj na mene pljunuo, sin stražara, sin žrtve prvog mog zločina, ja sam uvidio da čovjek koji učini zlo, a prethodno ih je učinio već tisuću, itekako će odgovarati za svaki od njih, i doista on neće biti čovjek sa tisuću zala, već sa tisuću i jednim, kako je pravedno! I bez obzira koliko vremena prošlo, pa i milijun godina ako treba, zločin će i dalje nositi onu svoju gadnu težinu koju je nosio i prvoga dana, prve sekunde, čak! Ah, Hrawe... ti misliš da je ona pljuvačka danas imala težinu pljuvačke? Nipošto! Ta je pljuvačka bila točno onoliko teška koliko je bilo teško umrijeti stražaru kojeg sam umorio, i koliko je tom sinu bilo teško odrastati bez oca, i koliko je uopće čitava ta obitelj zala proživjela zbog mene jednoga, zamisli sada ovu riječ koju ću upotrijebiti: čovjeka.

Da, ja sam čovjek, jer rođen sam od majke i oca, ali moja djela, moja djela, Hrawe, učinila su od mene životinju, i toga sam ja sada bolno svjestan. Ali ne želim biti životinja! Ne želim!

I grijesi o kojima sam govorio... znaš li da sam uvidio da ne samo da se, ako se počini tisuću zala neće izbrisati nijedno, već će ih se nekoliko i dodati? Da, udari pljusku čovjeku, i zaslužio si ih dvije! Tako djeluju bogovi, Hrawe, upravo tako i nikako drugačije. Naime, pravedno, pravedno...!"

Ser Tarrob dalje nije ništa rekao. Svijeću koja je dogorjevala na stoliću između kreveta ugasio je stisnuvši joj fitilj prstima, nakon čega je legao pokraj Morda u krevetu u što je udobniji položaj mogao (mada, s obzirom da ni on nije oklopa skidao, najudobniji položaj bio je upravo neudoban).

A razlog tako naglog Ser Tarrobovog prestanka izlaganja svojih misli bio je u Ser Hrawu. On je, naime, pijan i izmoren Ser Tarrobovim riječima koje je vjerojatno smatrao pametnima ali dosadnima, još dok je ovaj govorio zaklopio oči i stao hrkati nekoliko sekundi kasnije.

Ali ipak, cijenim što me je makar i on, najveći krvnik kojeg poznajem, slušao u mojem trabunjanju. Doista cijenim... pomislio je Ser Tarrob, nakon čega je i sam zaspao.

* * *

Sljedećeg su se dana Ser Hraw i on posljednji put zagrlili.

Bili su izvan grada, na pukoj kolotečini u hladu krošanja rubnih stabala šumarka što je rastao kraj te kolotečine, podno vedrih oblaka koji su nagovještavali topao dan pred njima, na travi mekoj poput svile, na kojoj je bilo ugodno stajati svakome, pa i oklopnicima.

Bio je ugodan dan, ne previše vruć, ne previše hladan. Ali Ser Tarrob je svejedno drhtao, jer znao je da je ovo zadnji put da gleda u svog prijatelja i njegove podređene.

Vitezovi su morali otići, a Ser Tarrob nastaviti sa životom obična čovjeka. Neobično, makar je to činio mnogih godina, uopće on sada više nije gledao na svoje prijatelje kao na krvnike, već ih je gledao u novom svjetlu, novim očima, i time je na njihovu mjestu vidio tek nesretnike koje život kanda nije dovoljno izmučio, već traži još.

Možda život boli baš zato što je, da bi se mogla valjano oprati prljavština sa duše, potrebno silno trljanje. Trljanje, naime, koje peče

žestoko.

Ispustivši iz tog posljednjeg zagrljaja Ser Hrawa, Ser Tarrob je tada odstupio jedan korak i rekao tiha glasa: “Nadam se da ćete pobijediti u ratu.”

Ser Hraw, poznavajući težinu tih riječi, i znajući da pod "rat" Ser Tarrob misli na sukobe sa pobunjenicima, na to odgovori: “A ja se, prijatelju, nadam da rata više nikada neće ni biti...”

Ser Hrawove riječi bile su mirne, bez ikakva utjecaja misli na njih. Misli, naime, koje bi rekle da je to što govori upravo glupo, jer ratova mora biti. Jer ljudi žude za njima i vesele im se, i naprosto bez njih ne mogu... Čovjek, doista, kao biće, biće je u mnogo slučajeva ne samo misaono, društveno, duhovno i prirodno, već i krvničko. Bolesno krvničko. No, ako je bilo ičega u umovima ta dva viteza što su oni htjeli svim silama zaboraviti, onda je to bilo upravo to.

Bilo je, stoga, umjesto uma, srce to koje je vladalo tim trenutkom rastanka, naime mudra ljubav spram svega što su proživjeli, bez obzira na to što se proživljene stvari njih dvojice i nisu mogle povezati sa ikakvom ljubavlju.

Sva počinjena zla jedan su drugome tada oprostili, i u tom trenutku nesvjesno su se zakleli sva dobra, pak, pamtiti zauvijek, ma koliko to zauvijek trajalo.

Umjesto Ser Hraw i Ser Tarrob, od tog su trenutka njih dva pod suncem bili samo Hraw i Tarrob, puki ljudi i prijatelji, ni više ni manje. I taj novi pogled na svijet i sebe same, uzrokovan pukim rastankom, sviđao se obojici.

No, kao i svaki trenutak u životima ljudskim, i ovaj je ubrzo imao proći.

Već su sljedećeg trenutka vitezovi pošli svojim putem, a Tarrob svojim. Ne osvrćući se, Tarrob je tada pošao kolotečinom natrag do dveri Dur'agema, pod kojima je prošao nesmetano, a odmah je potom nastavio kaldrmom do gostionice pod starim hrastom. Ondje, u gostionici, neki je vitez Ser Horma u naručju držao malenog Morda i

sa njime u rukama Tarroba čekao.

“Nahranio sam ga dok ste bili odsutni, gospodine.”, rekao je vitez Tarrobu, nakon što mu je predao Morda. Trenutak poslije, iz jednog od džepova izvukao je šaku bakrenjaka. “Ovo mi je rekao gospodar Horm da vam predam. Nije mnogo, rekao je, ali sve je što je uza se imao u tom trenutku. Kasnije, rekao je da vam poručim, poslati će vam još...” i rekavši to, vitez je novac pružio Tarrobu.

“Ne”, Tarrob je na to rekao, “vрати to Hormu, molim te. Neću da uzimam...”

“Gospodar mi je rekao da inzistiram!”

“Bez obzira. Odbijam novac kada mi nije toliko potreban.”

“Ali kazniti će me...”, vitez se pobunio, ne odustajući. “Ja vas molim: uzmite ga, ako ne osjećate mržnju prema meni. Jer doista ću ja platiti ako se pred gospodarom pojavim sa novcem kojeg ste vi trebali dobiti...”

Tarrob nije znao laže li vitez, no prihvatio je njegove riječi kao istinite, a to je učinio tek iz razloga što je bio suviše umoran činiti suprotno. Nije mu se dalo proturječiti tom vitez u i započinjati raspravu, jer doista, u tom trenutku sve što jest htio bilo je da pođe do svoje kuće van grada, a taj vitez ga je samo zadržavao.

“No, ako tako kažeš...”, Tarrob je rekao, nakon čega je uzeo ponuđeni novac. A uzevši novac, dodao je: “A sada, ispričavam se, ali moram ići. Žurim...”

“Svakako, svakako...” vitez je jedva stigao reći kada je Tarrob već jednom nogom izašao iz gostionice sekundu kasnije.

Nije bilo vremena za spori hod, jer kući je valjalo stići što prije. Ondje, u toj kući nedaleko od Dur'agema, Tarroba je čekala njegova žena, zajedno sa njihovim djetetom, a to je dvoje njemu dragih ljudi zadnji puta vidio tek prošle godine.

Bogovi, ovo mi se čini sve poput sna...! mislio je Tarrob žureći ulicom što je vodila do dur'agemskih dveri. Izašavši napokon kroz dveri iz grada, Tarrob se istom onom kolotečinom na kojoj se tog jutra

rastao sa svojim prijateljima vitezovima zaputio spram svoje kuće, koja se nalazila nekoliko brjegovaja dalje.

Tarrob je napredovao neumorno, a pod sunčanim je danom sa ljubavlju promatrao baš sve oko sebe, jednako voleći i oblake na nebu, i šuštavu visoku travu pod njim. Vjetar mu je mrsio kosu i hladio oznojeno lice, i to je kanda Tarrobu bilo dovoljno da dobije snagu nositi onaj teški oklop kojim je bio oklopljen, kao i dijete koje je nosio u rukama.

A kada je naposljetku i došao do svoje kuće, što se zbilo desetak minuta kasnije, Tarrob je imao osjećaj kao da će mu od silnog udaranja puknuti srce.

Stao je on ondje, na pedesetak koraka od kuće, i osjećavši čitavu lavinu emocija, promatrao prizor pred sobom.

Bila je njegova kuća stara – starija od njega –, od kamena podignuta, sa slamnatim krovom, okružena pedalj visokom travom i mladicama mnogih voćaka, naizgled malo nagnuta, ali svejedno itekako čvrsta i uopće vrlo ugodna za živjeti u njoj. Ne bijaše velika (prosječna kuća kakve imućnije obitelji u Dur'agemu bila je barem triput veća), ali za Tarroba, njegovu ženu i njihova sina sasvim dovoljna. Štoviše, u njoj je bilo mjesta i za još jednog člana, ovog kojeg je Tarrob upravo nosio u rukama: Morda Dur'agemskog. *Mora biti, pa makar ja spavao vani na travi, ili sa konjem u staji, ali mjesta za ovo dijete biti mora!*

Tu se iznenada Tarrob sjeti da je ostavio konja kod konjušara u Dur'agemu, i ta mu misao u potpunosti tada obuzme um. Bilo poradi tog konja, bilo poradi samog neobičnog straha što se najednom probudio u njemu, a koji je činio se on nije htio sastati sa svojom obitelji, Tarrob se tada okrenuo i odmaknuo nekoliko koraka od kuće.

Tko zna bi li doista nastavio putem, i bi li se uopće zaustavio u Dur'agemu, ili bi pak nastavio pješaćiti još i dalje, kuda ga već noge odnesu, da se na nekoliko desetaka koraka iza njega, ondje pokraj ulaza u kuću, nije začuo glas:

“Tarrobe, to si ti...?”

Glas taj bijaše bojažljiv, i pripadao je – Tarrob je to savršeno znao – njegovoj ženi Meri. To je znao i stoga što ga ničiji drugi glas što ga je u životu čuo nije mogao natjerati da se ni iz kakvog razloga najednom naježi i zadrhti, a dabome da se sada ne samo naježio i zadrhtao, već je i, ma koliko se tome odupirao, pustio i suzu.

“Tarrobe...?” glas je ponovio, na što se Tarrob polako okrenuo spram kuće i te ženske prilike što mu je stala prilaziti.

Trenutak je taj što je uslijedio bio za Tarroba poput sna. Mera je dotrčala do njega bez riječi a Tarrob ju je zagrlio jednom rukom, čvrsto ju privivši uza se. Ona je plakala i smijala se u isto vrijeme, i nije popuštala zagrljaj niti jedne sekunde.

“Pažljivo, Mera, srušiti ćeš me...!” nasmiješen, Tarrob je rekao.

Mera ga na to pusti, nakon čega podigne pogled ka njegovom licu. “Silno si mi nedostajao...” ona je tada izustila.

Tarrob nije odgovorio, jer u njemu u tom trenutku kao da nije bilo daha da to učini. Nije, zapravo, ni trebao ništa reći, jer Mera je već u sljedećem trenutku nastalu tišinu prekinula riječima:

“A čije je ovo dijete?”

Nije u njenu glasu bilo ni najmanje pakosti, jer doista ona niti u jednom trenutku nije pomislila da ju je Tarrob na svojim pohodima varao, pa stoga pomisao da bi to dijete moglo biti njegovo niti u jednom trenutku nije prošla njenim umom.

“Ovo? Ovo je...” Tarrob je započeo, ali Mera ga je prekinula, osjećajući da ga mora prekinuti u govoru, ali ne znajući točno s čime:

“No, idemo u kuću; ondje ćemo razgovarati. Ondje je i sin naš, Tarrobe. Da vidiš samo koliko je narastao!”

Tarrob se na trenutak smete, ali tada, sabravši se, odgovori: “Ne, Mera. Moram se vratiti u Dur'agem, jer ondje sam ostavio konja. Sjetio sam se na pola puta da sam ga zaboravio, ali nisam se htio vraćati. Htio sam ti, naime, vidjeti lice...” I Tarrob nije na tom stao, već je dopustio još mnogim drugim riječima da se nižu, beznačajnim

riječima, dakako, ali riječima za koje je znao da ih mora izgovoriti, ma koliko beznačajne bile.

Mera ga ovaj puta nije prekidala, i sve njegove riječi što ih je tada izgovorio držala je za istinite, jer uopće je ona držala za svetinju sve što bi joj Tarrob rekao. I nije se ljutila što je učinio tako nelogičnu stvar i umjesto da se, još dok je bio blizu Dur'agema, vratio po konja, on ipak odlučio prvo poći kući susresti se sa njom, jer to joj je samo još više govorilo koliko ju je Tarrob ljubio.

A sve to Tarrob je iz samog njenog pogleda mogao iščitati.

Napokon, odlučivši ponovno preuzeti vlast nad svojim izgovorenim riječima, Tarrob reče: "Ali sada...", Tarrob je rekao, "...sada držim da mi se i ne ide."

Mera ga na to upitno, no i dalje nasmiješeno pogleda, na što on, razmislivši trenutak, zaključi: "Da, lako za konja. Sutra ću po njega otići... No, idemo u kuću!" i rekavši to, ponovno obgrlivši jednom rukom Merin struk, on pođe spram svoje kuće.

A jednom kada su se našli u kući, osvjetljenoj sunčevim zrakama sa nekoliko prozora, Tarrob je stao objašnjavati kako je došao do djeteta kojeg je doveo. Nije, dakako, rekao čitavu istinu (jer on nije znao kako bi Mera podnijela saznanje da joj je muž ubojica), ali mnogo toga što mu je na duši ležalo, on je iznio:

"Moram mu, Mero, pomoći, jer to mu dugujem.", govorio je Tarrob. "Naprosto ne znam što bih da ga nisam uzeo... Vidiš, snažno je život njegov vezan uz moj, jer ja sam taj koji je razorio čitav njegov. Gadan sam ja čovjek, Mera, vrlo gadan, a ovo mi je prilika pokušati dokazati suprotno... Osim toga, vjeruj mi, biti će mu dobro uz Thargeliona..."

Mera je pažljivo slušala Tarroba, vjerujući svakoj njegovoj riječi i držeći kako je svaka od njegovih odluka valjana. A kada je on priveo svoj govor kraju, sve što je rekla bilo je: "Tarrobe, ja razumijem to što govoriš. Doista, u potpunosti... Ali naš Thargelion želi te zagrliti, a ti mi uporno ne daš da ovo dijete odem nahraniti...!" a rekla je to

ponovno se nasmiješivši.

Te riječi bile su teže za Tarroba od bilo kojeg krvavog okršaja što ga je za života doživio. Jer krv bez srca ništa je, a iako su pohodi oko Tarroba bili krvavi, u Meri je ipak bilo srce. *Tolika čestitost!* mislio je. “Bogovi, pa ja te dostojan nisam!” i rekavši to, Tarrob je Meru ponovno zagrlio.

U trenucima što su uslijedili, Tarrob je predao dijete Meri i ostavio je da ona učini sve što je držala da bi za njega bilo valjano. Ona ga je, s obzirom da je ono krzno u kojega je bio umotan smrdilo do neba, oslobodila krzna i poslala ga okupati, usput se iznenadivši i silno rastuživši kad je vidjela koliko mu je bila ranjena i deformirana desna šaka. Tu desnu šaku, na kojoj je svaki prst bio slomljen na nekoliko mjesta, Mera je tretirala pažljivo kao da je u pitanju nešto najvrjednije na svijetu.

Bilo je to za nju neočekivano, jer uopće je držala nepojmljivim da bi netko imao srca nautiti djetetu. No Mera se nije usudila ništa pitati Tarroba. Ne zato što se ona bojala tog čovjeka, već zato što nije htjela odustati od smatranja da je on zapravo dobar, ma koliko dokaza ju uvjeravalo u suprotno.

Očistivši ranu i dezinficiravši ju, Mera je rekla: “Tarrobe, ti ostani ako hoćeš sa Thargelionom, ali ja čim ga nahranim, ovo dijete vodim vidaru...”

Tarrob se složio sa Merom istog trenutka. “Usput ću i konja dovesti.”, ona je dodala. “Nego, Tarrobe... nisi mi rekao njegovo ime.”

“Ime?” Tarrob upita, naizgled zbunjen time što je to dijete kao ljudsko biće trebalo imati ime. “Ovaj...”, dodao je, “... nisam ga nikada doznao.”

Ubili smo mu roditelje bez da smo ih to pitali, tužno je pomislio, najednom iznova bijesan na samoga sebe.

Htio ne htio, Tarrob se tada ponovno sjetio smrti djetetove majke, kao i one njegova oca. Nije on poznavao te ljude (pa čak im ni smrti valjano nije svjedočio, ma koliko tvrdio samome sebi da jest), ali kao

da je poput samoga sebe poznavao njihovo dijete. Mogao se zakleti da to dijete nije smatralo važnim što mu je šaka zdrobljena i roditelji poubijani poput šumskih zvijeri.

Taj je jedan život govorio da je daleko iznad svega toga.

A i Mord se i sam tristo i četrnaest godina kasnije tako živo sjećao tog dana u toj kući, kada je čuo ono što će ostatak vječnosti ljudima tjerati srca da zakucaju triput brže, a strah da im skameni kosti na mjestu:

Naime, bio je to glas Mere, koja je rekla:

“Neka se zove... Mord.”

II. glava,

koja reče što natjera Pukovnika biti Pukovnikom

Poglavlje 7

Ubij ga, Tarrobe!

Ne... njegov izobličeni glas odgovori, a sve se pred njim na to izgubi u vrtlogu crne magle. Samo se još taj glas mogao čuti: *Ubij ga!*

Pred njim se nalazilo maleno dijete. Besspomoćno, krvavo i blatnjavo, koje unatoč svemu ipak nije plakalo, već ga je gledalo ozbiljnim pogledom, kao da zna u kakvog čovjeka gleda, kao da jasno poznaje svaki milimetar njegovog bića.

Tarrob je poslušao naredbu, i podigao je svoj teški mač. *Ali, tako je lijepo to dijete...* na pola puta do izvršavanja zapovijedi, misao mu je proletjela glavom. *Kako da ga ubijem...?*

Tarrob je to pomislio, ali svoje misli nije čuo, jer tada se kraj njega začuo glas nekog starca, Tarrobu odnekud vrlo poznatog, koji je nadglasao sve, pa i Tarrobove misli. A starac je rekao: *Vidim da se i ti kajati moraš! Ima da budeš ti!*

Čim je starac izgovorio te riječi, Tarrob se sjetio otkud ga je poznavao: bio je to starac kojeg je susreo prije gotovo deset godina, u jednom od mnogih pokolja nesretnih seljaka. Starac, naime, kojeg je također ubio jedva minutu nakon tog susreta.

A jesam li ga doista ubio...? Tarrob se tada uhvatio pitati.

Nije sve to zapravo bilo ni bitno, jer prizor se najednom pred Tarrobom izmijenio, i starca je nestalo, a sve što je od njega ostalo bila je jedna njegova riječ, koja je odzvanjala svuda uokolo, ponavljajući se iznova i iznova: *Kajanje!* bila je ta riječ što je odzvanjala, *Kajanje! Kajanje!*

Tarrob je i dalje stajao pred malenim djetetom sa mačem u rukama kada se kraj njega začuo novi glas: *Ubij ga, ti nečasna kukavice!* A taj glas pripadao je Meri, njegovoj ženi.

Tarrob bijaše zbunjen, a njegova zbunjenost još se više povećala kada je ono dijete pred njim stalo odgovarati Meri, i to glasom Ser Hrawa: *Što li je čast uopće, pa da se nekoga prozove časnim ili nečasnim? Sve je to izum čovjeka, a samim time i vrlo nebitno. Osim toga, ljudski izumi kratko traju...*

Tarrob se tada okrenuo spram Mere, zaintrigiran njenim odgovorom što će uslijediti. Ali ona umjesto da pruži odgovora, stane vrištati:

Ubij ga, Tarrobe! Ubij to dijete!

Na to Tarrob još čvršće stisne balčak svog mača. Ponovno je pogledao tada u dijete, nakon čega je mač pripremio za odmjeren zamah.

Biti će tako, pomisao je odjeknula prije no što je Tarrob išta dalje učinio.

A kada jest nešto učinio, to nešto bilo je neočekivano. Umjesto da ubije dijete pred njim, on se sagnuo i zagrlio ga lijevom rukom te ga podigao. I učinivši to, on se tada okrenuo prema Meri, približio joj se par koraka, i bezizražajna lica joj zario mač u trbuh.

Mera ga iznenađeno pogleda, a Tarrob svoj mač još dublje zarije u nju. Trenutak koji je uslijedio nakon toga bio je popraćen ponovnim Merinim vrištanjem: *Ta ubij ga, Tarrobe! Ubij!* I, iako je umirala, ona vrištati nije prestajala.

To vrištanje bilo je strahotno, ali umjesto straha, u Tarrobu se na to probudio bijes, i on je stoga stao vikati daleko glasnije od svega oko njega: *Neću ga ubiti! Odlazite se od mene, demoni!*

Na taj njegov povik, oko Tarroba su se pojavila tijela mnogih ljudi koje je za života imao vidjeti. Bili su tu vitezovi, svećenici i običan puk – svako lice koje je, makar i na trenutak, u svom životu vidio sada je bilo tu.

I svi oni okružili su ga da mu otmu dijete.

Ne! Tarrob je vikao. *Ne dam ga! Nikada!* Dok je vikao, mačem je sjekao ljude oko sebe, krčeći put. A kako je krčio put, tako je njime bježao.

Trčao je Tarrob sa djetetom u ruci koliko su ga noge nosile, a trčao je prema crnilu, nemajući ni najmanjeg pojma što li ga ondje čeka, no ne mareći za to uopće. Sve što je bilo bitno bilo je to dijete koje je nosio: ono je, Tarrob je držao, bilo njegov spas, jednako kao što je Tarrob bio njegov.

Crnilo koje ih je okružilo progutalo je sve, a njih su dvoje usred te tame ostali sami. Zagrljeni u mraku postojeći kao nešto što će vječno biti tu i što je neuništivo. *Morde... moj sine.*

Tata...

Novi val hladnoće. On tada počne sa Mordom u rukama propadati, no to propadanje kao da nije bilo bitno, sve dok je njega, kojeg je smatrao svojim sinom, imao u zagrljaju...

“Tata.”

Najednom se trgne, a odmah potom i širom otvori oči. Tarrob, oznojena lica, tada ugleda polumračnu prostoriju, koju je tek trebalo obasjati jutarnje sunce. U prostoriji je bilo hladno, jer je minula noć bila ledena. Ogledavši se oko sebe, još ne znajući valjano što li se upravo dogodilo, tamo dalje, u drugoj prostoriji, ugledao je svog sina Thargeliona kako spava umotan u krzna na podu.

Na Thargelionu nije dugo zadržao pogled, jer njegov drugi sin, Mord Dur'agemski, stajao je tik do Tarrobova kreveta: “Tata, ne mogu spavati.” obratio mu se tiho Mord, crnokoso dijete nešto mlađe od deset godina.

Tarrob na to protrlja oči i sjedne na krevetov rub. Još je neko vrijeme sanjivo gledao u Morda, a onda je tiho upitao: “A zašto ne možeš spavati?”

“Snovi me muče.”, Mord je odgovorio. “Kao i prije, samo sada još gore. Ruka...”, rekao je i pokazao mu svoju desnu šaku, koju je prije

mnogo godina Mera odvela vidaru, i za koju je vidar rekao da ju treba odsjeći, ali što je Mera odlučno odbila, pa je Mord ostao i dalje posjedujući šaku, ali deformiranu i uopće vrlo ružnu. “Opet sanjam kako mi zli ljudi gaze po njoj. I boli me, jako me u snu boli...”

Bio je to problem poznat Tarrobu, u vezi kojeg je već mnogo puta razgovarao sa vidarom. Dijete je često znalo sanjati kako ga neki, kako je opisivalo, ljudi blještavo bijela lica gaze, i to mu barem dva puta mjesečno ne bi dalo spavati. Vidar je učinio što je mogao i dao je djetetu nekakav lijek za spavanje, ali nikakav lijek Mordu nije pomagao. Tarrob je bespomoćnosti tadašnjih lijekova bio svjestan, jer i sam je mnoge noći proveo sanjajući najgore more (more koje nisu bile obične – kakve znaju sanjati mnogi ljudi – već one druge vrste, čiji bi sadržaj bio toliko gadan da bi mnogi karakterno slabiji ljudi, kada bi ih jednom proživjeli, rado oduzeli i sami sebi živote sljedećeg dana, samo da se ne bi morali ponovno vraćati snu) pa su stoga i Tarrobu lijekovi bili potrebni.

To se događa sa ljudima koji su vidjeli previše krvi, pomislio je Tarrob, sjedeći na rubu kreveta i promatrajući svoga sina. Sjećam se, od Ser Hrawa je isto to učinilo zvijer. Kao i od mene, uostalom... No nisam mislio da će i sa Mordom tako biti... No, dakako, bio sam u krivu.

Dijete koje je stajalo pred njim, Mord, bilo je mršavo dijete crne kose i smeđih očiju. Ne toliko inteligentno koliko ljubazno i, štoviše (na što je Tarrob bio vrlo ponosan), empatično. Poslušna je Mord bio, dobra i hrabra srca, privržen Meri i Tarrobu, koje je smatrao svojim roditeljima.

On je ljubio te ljude, kao i njihova sina, kojeg je smatrao svojim bratom, Thargeliona, dječaka starog koliko i on, riđe kose. Štoviše, Thargeliona je ljubio još i više od njih, i, iako je bio vrlo mlad, poradi svog brata, kojega su zbog njegove punašnosti i te riđe kose mnoga djeca zadirkivala, upadao je svako malo u razne sukobe.

Te sukobe Mord nije volio, ali u njih je ulazio bez i najmanje

negodovanja, bez obzira što su protivnici većinom bili starija djeca, i uvijek ih je na njega samoga išlo petero–šestero, pa bi Mord samo završio na tlu, lica izmrljana krvlju.

Radi toga je Tarrob svojoj djeci priječio ići u Dur'agem, no bez obzira na to – Mord i Thargelion svako bi se malo, barem jedanput mjesečno, vraćali iz grada puni modrica.

Kažnjavao sam ih, ali uvidio sam da je to besmisleno. Ta oni su moja djeca, djeca ubojice, i dakako da će voljeti sukobe. Dakako da će voljeti krv...!

Tarrob tada reče Mordu: “U redu je, Morde... Evo, lezi kraj majke. Ja ionako sada moram ići.” i, rekavši to, on promrsi svojim prstima Mordovu crnu kosu.

Tarrob ustane i pomogne Mordu uspeti se na krevet, gdje ovaj legne, i izobličenicim se dlanom desne ruke pokrije dekom.

Našavši se na nogama, Tarrob pođe do vrata, gdje su ga čekale čizme i kaput. Navukavši te čizme i ogrnuvši se kaputom, on je otvorio vrata, iza kojih ga je dočekala tama još ne minule noći, te stupio na travu.

* * *

Dok je pješačio putem preko travnatih brežuljaka dok se vani polako hladno jutro pretvaralo u topao dan, putujući spram Dur'agema, nekadašnji vitez Tarrob svo je vrijeme mislio o onomu snu, svojoj najnovijoj noćnoj mori. Pružajući nogu pred nogu, on se pitao: *Jesam li doista takav da bih mogao ubiti svoju ženu? Ili sam pak toliko tvrdoglav da Morda smatram bitnijim od svega? Ne znam...*

Bojao se razmišljati o tome, jer onaj dan kada je našao Morda, to jest kada ga je poštedio nakon što je svjedočio smrti njegovih roditelja, nikada nije u potpunosti nestao iz njegova uma, i uopće je jedva postojeća misao bila potrebna da bi taj dan Tarrob u svome umu

ponovno proživio.

Zapravo, krvave slike iz njegova uma rijetko su se kada i povlačile, a kada bi se dogodilo da u potpunosti ovladaju njegovim umom, one bi učinile to sa ogromnom žestinom, čineći da Tarrob danima ne može pravilno jesti, spavati i misliti, a često se događalo da i u groznicu upadne.

Kako li to ono zovu... hodajući, pokušao se sjetiti. Ne sjećam se... No, nije ni bitno.

Još je neko vrijeme mislio o Mordu. Njega je s vremenom zavolio i više nego samoga sebe, jer – barem je tako držao – to mu je dugovao. *Odgovoran sam za razaranje njegova života, i upravo stoga, na meni je da budem odgovoran za njegovo obnavljanje. A bez ljubavi, ima li obnavljanja...?*

Bila je to valjana i čvrsta misao, no u Tarrobovu umu i ona je završila prekinuta, i to onom koju nije podnosio, a koja ga je u zadnje vrijeme, nažalost, pogađala svako malo: *Ali ja imam sina! Thargelion je moj sin! Ljubeći Morda više i od Thargeliona, ja Thargeliona izdajem!*

Doista, u tom trenutku Tarrobu uopće nije bilo pretjerano misliti da je izdao Thargeliona, da ga je takoreći prodao za nešto što čak nije ni bolje, i da ga je zakinuo nečim što je po njegovu pravu njemu pripadalo: očinskom ljubavlju.

Sve to tjeralo je Tarroba da njime prolaze srsi, i uopće se loše poradi svega toga osjećao. Mislio je on da ga Thargelion mrzi, ili će ga tek zamrziti, i to iz ljubomore prema vlastitom bratu. *To, držim, bih osjećao ja da sam na njegovu mjestu...*

No prije ili kasnije morao je priznati da sve te teške i crne misli ne drže vodu. *Thargelion nije ja. On nije toliko gadan i ljigav kao što sam ja, i to bih trebao upamtiti. Tarrobe, obratio se samome sebi, zapamti da su oni koji će te naslijediti veći ljudi od tebe!*

I pomislivši to, u njemu se probudilo shvaćanje: *Valja voljeti jednako svakoga, što je moguće više! To je odgovor!*

To shvaćanje pružilo mu je mir, ali taj mir nije potrajao dugo.

Jer crne su slutnje bile u Tarrobu, a on ih nikako nije mogao odagnati; vazda kao da je mislio samo o nekom zlu koje ima doći a nikako da dođe, ili: koje će doći svakako, ali se uporno igra sa Tarrobom kao svojim plijenom.

Nešto se zasigurno trebalo dogoditi što nikako nije bilo dobro i Tarrob je tog jutra (a morao je, uostalom, priznati da je taj osjećaj vladao njime i više od tog jednog jutra, bez obzira koliko ga on bezuspješno potiskivao) bio sigurniji u to nego u većinu toga što ga je okruživalo. Naravno, nadao se da je na djelu tek neosnovana slutnja kakva se da naći u kakvoj starici gotovo pomračena uma, potpuno nevrijedna osvrta, ali svejedno – on nije bio starica.

Kako je prilazio Dur'agemu, tako mu je, obuzetom spletom crnih misli i neugodnih osjećaja, bilo sve lošije. Toliko mu je, čak, uskoro loše bilo da je na jedva petstotinjak koraka od zidina grada Tarrob morao stati i isповraćati se u raslinje pokraj puta.

Bogovi, što li se to sa mnom događa...? mislio je, ali ni najmanje iznenađen. Bio je to zapravo tek jedan od mnogih dana u kojemu bi se toliko loše osjećao da ne bi znao je li još uopće ljudsko biće, ili tek neka jedva postojeća pojava, i stoga je sve to Tarrobu uopće već bilo normalno. *A neobično je to doista*, Tarrob je mislio, brišući usta od bljuvotine, *kako, ma koliko ju doživljavao, čovjek se jednostavno ne može naviknuti na nesreću...*

Vrhunac svega toga bilo je kada je pred sobom, osjećajući vrtoglavicu, ugledao onu vrlo mu poznatu priliku starca. Onog starca što je, iako ga je ovaj smatrao pukom halucinacijom, u Tarrobu izazivao neizmjeran strah.

Bila je to prilika koja se Tarrobu ukazivala već godinama, što u javi, što u snu, i koja ga je uporno podsjećala na njegovu krvničku prošlost.

Tarrob nije znao ime tog starca, jer nikada ga nije ni doznao. I uopće se čudio tomu što mu se starac, kada mu se već ukazivao, nije

ukazivao kao izbljeditelj pojava (jer u pitanju je bila prilika koju je upamtio prije mnogo godina), već je ta pojava bila strahovito detaljna, tako da bi Tarrob, kada bi ga susreo, mogao jasno vidjeti svaku starčevu boru, svaku sijedu dlaku na njegovu licu i svaki ispucali nabor i nepravilnost na njegovoj koži.

Starac je sada stajao na jedva dva koraka od Tarroba, koji se pognut u struku držao za glavu, jer ga je strašno boljela, i, promatrajući Tarroba nekoliko sekundi, stao je izgovarati riječi, glasa što je ledio krv u Tarrobovim žilama:

Ti si, Tarrobe, ubijao, i ubio si mnogo nevinih ljudi, odnijevši im duše kao da si ti taj koji odlučuje tko će dušu imati, a tko ne. Ubojica si, dakle, nesavjesni, jer toliko si toga gledao, a osjetio ništa nisi. Ali, Tarrobe, kao što sunce jednom kad izađe mora i zaći, tako će i u tvom životu, prije ili kasnije, sve doći na svoje. Stoga, kada budeš mislio da nećeš biti kadar učiniti takvo što, ti ćeš uzrokovati još mnogo smrti, i mnogo ćeš smrti biti prisiljen gledati. Opet ćeš oduzimati živote, ali ovaj puta u tome nećeš uživati. Tvoja, naime, ruka činiti će što je njoj po volji, a ti ćeš biti tek sluga pokorni...

Doista, Tarrobe, jer mnogo toga si doživio i grižnju savjesti poradi toga nisi osjetio, sada ćeš osjetiti grižnju za to sve. Pa i više od toga.

A sada zbogom!

I rekavši to, prilika starca je nestala.

Tarrob je ostao sam, sada već na koljenima, skupljajući zrak poput premorenog psa.

To što je upravo doživio bio je plod njegova bolesna uma – time se barem tješio. Štoviše, time bi se tješio uvijek nakon što bi mu se takvo što dogodilo.

Bio je već nekoliko puta razgovarao sa vidarom u vezi toga, a sve što mu je vidar znao reći bilo je da su u pitanju halucinacije izazvane mješavinom najgorih njegovih čuvstava, mnogo besmislenih briga i strahova od budućnosti, jednako kao i prošlosti.

Vidar je držao da je to normalno za svakog isluženog vojnika, i

uopće, osim dobronamjernog savjeta da vrijeme provede uz svoju obitelj (jer uz Meru, Morda i Thargeliona je Tarrob vidaru rekao da osjeća najveći mir), ništa mu drugo poradi toga nije znao reći.

“Ne boj se, Tarrobe”, bilo je što mu je vidar rekao, “jer iako je u pitanju stvar koja je će te proganjati najvjerojatnije čitav život, na tebi je hoće li te ona pratiti kao nešto opasno ili bezopasno. Ti si taj koji upravlja snagom toga svega.”

“Ali boli me neizmjerne!”, Tarrobov je odgovor glasio. “Dušu kao da mi gazi, i gazi, prijatelju, bez ikakve milosti... Kako, onda, kako da to oslabim?”

Vidar je pružio Tarrobu odgovor na to, a sada, klečeći na putu, Tarrob se tog odgovora prisjetio.

Iznenada, bez ikakva uvoda, na um Tarrobov tada se vrata Thargelion i Mord, te Mera, njegova žena. Mislivši o njima, Tarrobu se stalo podizati raspoloženje, a njegova duša, kanda, iz blata u kojeg je upala stala se kobeljati van...

A najposlije je i sam Tarrob ustao, nakon čega je nastavio svoj put prema Dur'agemu, sada ne crnih, već blještavo bijelih, poput snijega, misli, i te misli bile su tople, ljudske i natopljene ljubavlju. Nikako krvničke.

* * *

U Dur'agem je, dakle, Tarrob ušao odlična raspoloženja, jer osjećao je da je riješio mnoge svoje probleme. To osjećavši, znao je, bio je u krivu, jer problemi su njegovi bili daleko od svog rješenja. Zapravo, Tarrob ih je možda tek na trenutak odagnao od sebe. *Ako i to.*

Gradske dveri Dur'agema svo su vrijeme bile otvorene, a stražara nije ni bilo. Posljednjih godina bilo je to normalno, jer Kraljevstvo Kessyr nije više moralo brinuti ni o kakvom neprijatelju. *Ser Hraw,*

vrativši se u Kessyr prije desetak godina nakon što smo se rastali, doznao je tu prekrasnu vijest da neprijatelja Kraljevstvo više nema. Mir je sklopljen sa svakim gradom...

Jedini neprijatelji kralja Hinnora bili su, zapravo, samo neposlušni seljaci koji bi odbijali plaćati porez. A čak su i oni bili koliko–toliko opasni tek prije desetak godina. *Danas je svaki seljak manje–više oronulo i slabašno, više gladno nego sito biće koje jedva sklapa kraj s krajem, a kamoli još da misli o kakvim pobunama.*

Nedaleko od centra grada Dur'agema, Starog Hrasta, kako su ga zvali, jer tamo doista i jest rastao jedan masivni stari hrast usred ceste od kaldrme duž čijeg su ruba bile podignute kamene kuće, nalazila se kućica jednog tesara, iza koje je bilo prostrano dvorište puno neobrađenog drveta.

Do tog se tesara Tarrob zaputio, jer tu je hrpu debala on to jutro trebao obraditi.

Nije na vrata tesarove kuće ni trebao kucati, jer tesar ga je pred kućom već čekao. “Zaspao si?” bilo je prvo što je tesar rekao. Ime mu je bilo Merek, i bio je to ne toliko naočit čovjek, crnokos, obla lica, brkat, od sunca opaljene kože i mršav.

“Doista jesam...”, Tarrob je na to prijateljski odgovorio. Sa Merekom se tada rukovao. “Ne znam što mi bi...”

“Ma nema veze.”, tesar Merek će vesela glasa. “Čempres zbog toga nije ozlijeđen.”

Otišli su tada u dvorište, gdje ih je dočekala oko tri metra visoka hrpa naslaganih debala na kojima je još bila kora. *Ta me hrpa podsjeća na jednu drugu, koje se i sad živo sjećam... Naime, hrpu sa gorućim ljudskim leševima.* Tarrob to nije htio pomisliti, ali jest.

“Koru ćeš morati odstraniti sa svakog”, Merek je objasnio, “nakon čega ćeš svako deblo prepiliti na pola, da ne budu dužine veće od dva metra. Tada drva raskoli.”

“Koliko debele da budu daske?”

“Pola pedlja svaka neka bude. Ne više od toga. I molim te,

Tarrobe, budi vrlo pažljiv...”

Tarrob kimnu glavom. On je savršeno razumio zašto je tesar bio uznemiren: u pitanju su bila stabla posječena u Sablasnoj šumi, najkvalitetnija i najskuplja, te jedina u čitavom Hil'gumu koja su se mogla koristiti za pravljenje plovila. Već je jednom ranije razgovarao sa Merekom o tome, kada ga je pitao zašto se, s obzirom da je Hil'gum pun šuma, brodovi ne prave od drugih stabala. Merek mu je na to odgovorio: “Stvar je u samim stablima. Jednostavno nigdje drugdje nisu kvalitetna kao u Sablasnoj šumi. Stablo, na primjer, posječeno u Dur'agemu može koristiti za štošta, od građevnog materijala do goriva za ogrjev, ali čim se položi na vodu, ono trune u roku od tjedan dana i tone. Učenjaci su se bavili tim problemom, i zaključili su da je svemu tomu uzrok sol. Zemlja i zrak u Hil'gumu su puni soli, a to ne dozvoljava stablima doći do punog potencijala. U Sablasnoj su, pak, šumi i uvjeti i stabla drugačiji. Ondje je zemlja manje slana, i daleko bogatija, a stabla odande... doista su posebna.”

Tarrob je tesara poslušao, te, čim je Merek otišao dalje svojim poslom, priono radu. Prvo što je učinio bilo je vezanje debla na samom vrhu hrpe užetom, nakon čega ga je pokušao strovaliti sa hrpe na zemlju.

Taj pokušaj bio je bezuspješan, ali na to je Tarrob i računao, tako da je već sljedećeg trenutka otišao po tesarova vranca koji mu je, prema dogovoru, bio na raspolaganju. Privezavši kraj užeta za konja, Tarrob je nakratko procijenio situaciju. Valjalo je deblo spustiti na zemlju na što sigurniji način, tako da ono ne zakači ni njega, ni konja, ni Merekovu kuću. Za takav pothvat bilo je potrebno dovoljno dugo uže, a upravo to je Tarrob u tom trenutku i procjenjivao.

Napokon, zaključivši da će vjerojatno sve biti u redu, Tarrob reče: “Dobro je...” i konja lagano potjera.

Već nekoliko sekundi kasnije, uz mnogo škripe užadi, rzanja konja i buke od pada debla, deblo duže od tri metra strovalilo se na zemlju.

Tarrob tada oslobodi konja i vrati ga u staju, usput mu pomilovavši

njegovu crnu glavu. U pitanju nije bio velik posao, ali to nije bio razlog, Tarrob je držao, da ne bude zahvalan životinji na njenoj pomoći.

Zahvalnost i jest ono što mene kao ljudsko biće razlikuje od životinje, Tarrob je pomislio.

Sljedeće što je Tarrob učinio bilo je manje–više nježno odstranjivanje kore drveta, a to je učinio malenom sjekiricom nakon što je koru klinom i čekićem prethodno olabavio.

Dvadesetak minuta kasnije, stavši pred potpuno oguljeno deblo i protegnuvši leđa, Tarrob je potražio pilu. Pronašavši nakon nekoliko trenutaka veliku pilu, prislonio ju je na stranu debla koju je smatrao središtem debla, te je počeo piliti.

Pila je bila tupa, ali Tarrobu to nije smetalo, jer njemu se nije nikuda žurilo. Tesar mu je, naime, rekao dati dvadeset bakrenjaka, ali tek kada sa poslom Tarrob bude gotov. Trajao taj posao jedan dan ili njih nekoliko, tesaru je bilo svejedno.

Tarrob je novac trebao, jer Kraljevstvo Kessyr odavno mu je prestalo isplaćivati novac koji je zavrijedio kao mirovinu. Tako su završili svi nekadašnji vitezovi i vojnici, ma koliko poznati i uvaženi u društvu prije toga bili. Je li to bilo dobro ili loše, Tarrob nije znao reći, jer u jednu ruku zločini su vitezova bili suviše moralno prljavi da bi ih sudbina nagrađivala mirovinom, a opet, istu tu moralnu prljavštinu netko je morao nositi, što posao vitezova i jest bio. *Stoga, ili smo svetci, ili zločinci... Ne znam istinu, ali držim da je istina ovo drugo.*

Nakon što je deblo prepilio na dva gotovo jednaka dijela, Tarrob je pošao u staju, gdje je pronašao veliku sjekiru naslonjenu na zid. S tom sjekiricom tada je stao prepiljeno deblo raskoljavati.

Kako je ispalo, raskoljavanje je debla bilo teže nego piljenje, jer deblo je bilo puno čvorova. Ali naposljetku je Tarrob ipak uspio u naumu, i ono deblo koje je srušio sa vrha hrpe sada je bilo i oguljeno i ispiljeno i raskoljeno.

Za taj mu je pothvat trebalo nešto više od pola sata. A tako je

valjalo učiniti i sa ostatkom hrpe.

Zadihan već kod tog prvog obrađenog debla, Tarrob je tada oznojena lica pogledao u jutarnje nebo. *Kad završim s radom, nebo će biti ono večernje...* pomislio je.

I pomislivši to, Tarrob se vratio svome poslu.

* * *

Sunčevim zalaskom, posao je Tarrobov kod tesara prišao svome kraju. Tada se Tarrob, uzevši od tesara svojih dvadeset bakrenjaka, umoran i oznojen kao da se vjedrom vode polio, u mrkloj noći zaputio kući.

Večer je bila ugodna i tiha, a svježi povjetarac što bi tu i tamo puhao naspram onog danjeg, smrdljivog, bio je čak i mirišljav, a mirisao je na šumsko raslinje, planine i zapjenjeno more.

Tarrob se poradi umora klatio kao pijan, a misli mu bijahu isprekidane jer ni misliti nije mogao valjano. Doista, da ga je koji stražar tada zaustavio, vjerojatno bi ga zatvorio jer bi držao da se Tarrob napio, i upravo stoga, bila je prava sreća što su ulice u Dur'agemu te večeri bile gotovo u potpunosti puste.

Mjesečina je osvijetljavala kaldrmu pred Tarrobom i, u spoju sa svjetlima mnogih obješenih uljanica, činila je da kaldrma bude srebrnasto–crvene boje, a svjetlost se ta dva izvora kanda prelijevala ulicom poput rijeke.

A, jedom kad je izašao iz Dur'agema i stao na zemljani put omeđen visokom travom, ni put taj pred Tarrobom nije bio ništa manje čaroban. Zbilja, činilo se Tarrobu u njegovu umoru sada da je čarobno baš sve oko njega što je inače gledao letimice i ne obraćajući pažnju, i u toj čarobnosti sve je bilo bitno: svaka vlat trave, svaki list i komadićak zemlje kojeg bi Tarrobov korak zdrobio. Svrhovitost se krila u svemu!

Tarrob je hodao upijajući pogledom sve na što bi njegov pogled pao, i u njemu se budila neka neobična ljubav spram svega toga što bi vidio.

Bogovi, što li se to sa mnom događa...?

Klateći se i u tom klaćenju svako malo skrećući s puta u raslinje, Tarrob je napredovao prema svojoj kući. U njemu se polako budio strah, jer počinjao je gubiti kontrolu nad vlastitim tijelom, a razloga svemu tomu nije znao.

Je li ovo uzrokovao onaj prokleti starac? u jednom se trenutku našao pitati. Znao je da to ne može biti, jer starac što ga je godinama proganjao bio je ništa više od iluzije, ali Tarrob je svejedno u to vjerovao. Ne nalazeći nikakva druga odgovora, on je, štoviše, naređivao samome sebi u to vjerovati.

Sve se činilo kao plod sanjanja, i pred Tarrobom su se prizori uskoro stali miješati baš kao u snu. Tamnozeleno je boja lišća među mračnim krošnjama u noći bila pred Tarrobom prisutna kao boja pred slikarom, i Tarrob je svojom voljom mogao tom bojom slikati. Zelena se boja lišća miješala sa crnom bojom noći. Boja se noći, pak, miješala sa srebrnom bojom mjesečine, a sve to skupa sa smeđom se bojom zemlje pred Tarrobom miješalo kao da je Tarrob dijete koje se igra sa bojama.

Bogovi... i to napokon pomislivši, nekadašnji vitez Tarrob, na jedva stotinjak metara od svoje kuće, pomračena uma i klonuo, kleknuo je u travu pokraj puta i, izgubivši svijest, u nju se srušio.

Poglavlje 8

“Tata!” dječaćki je glas sljedećeg jutra povikao, a to rano i tiho jutro na to uz njegov povik proparaju i zvuci njegovih trčćih koraka. “Tata!” dječak je zadihano ponovio prilazeći Tarrobu koji je spavao u visokoj travi pored puta.

Jutro je bilo hladnije no jučer, a trava je bila posuta svjetlucavom rosom i bijelim mrazom. Dok je trčao, iz Mordovih je usta izlazila para.

Dotrčavši do Tarroba, Mord se bacio u travu kraj njega na koljena i stao ga drmati rukama. “Tata, probudi se!” rekao je, i ponovio to još nekoliko puta.

Mord je poradi Tarroba bio u prvim trenutcima uplašen, ali onog trena kad je kleknuo kraj njega i primio ga za njegov kaput straha je u Mordu nestalo, a sve su zamijenili hrabrost i briga, te neizmijerna želja da Tarrob nije noć proveo u travi zbog neke nezgode ili bolesti, već radije poradi kakva bijesa ili pijanog stanja – jer sve je u tim trenutcima Mord bio spreman oprostiti Tarrobu, samo ako će sa Tarrobom sve biti u redu.

Ali Tarrob se nije budio. Doduše, prsa su mu se polako u njegovu disanju nadimala, no to svejedno nije gasilo Mordovu brigu. Odustavši od buđenja, Mord ga je u jednom trenutku pokušao podići, ali i od toga je uskoro morao odustati, jer Tarrob je jednostavno bio pretežak.

Ta što li se to dogodilo sa ocem...? No, Morde, to nije bitno! Treba ga maknuti odavde, a ja sam preslab! I pomislivši to, Mord odluči

poći kući po majčinu pomoć.

Nekoliko trenutaka kasnije, Mord se vratio do Tarroba sa Merom kraj sebe, ženom koju je smatrao svojom majkom. Mera je bila još više uznemirena od njega, ali njen je pristup ipak bio kanda staloženiji od Mordovog.

Uvidjevši da Tarrob ne spava, već njime vlada nešto poput nesvjestice, Mera se obratila Mordu: “Morde, pomози mi odvući oca u kuću!” ona je rekla, nakon čega se nagnula nad Tarrobom i primila ga za ramena.

Odvući Tarroba u kuću, tog čovjeka koji je i inače slovio kao velik čovjek, nije bio lak zadatak, ali to je moralo biti učinjeno. Mera je tako držala jer je osjećala strah poradi svoga muža, a Mord je tako držao jer je općenito mislio jednako kao i Mera.

A u kuću su ga naposljetku i doveli.

Tarrobu su, jednom kad su se našli u kući, svukli čizme sa nogu i presvukli ga u čistu odjeću, nakon čega su ga polegli u krevet. Mera ga je odmah potom pokrila sa nekoliko deka i, još prije no što je i shvatila što čini, stavila kuhati čaj.

“Majko, ovo sam pronašao ondje na travi, gdje je spavao...” rekao je tada Mord, pruživši Meri šaku punu novčića.

Mera, ugledavši novac, osjeti iznenada neku težinu na srcu. Znala je ona, naime, koliko je Tarrob morao raditi za tih dvadeset bakrenjaka (koliko ih je izbrojala u Mordovoj ruci) i također je znala da se stoga nije trebalo ni čuditi Tarrobovu gubitku svijesti na korak od kuće.

“Ti ljudi, ljudi čovječe...” položivši ruku na Tarrobovo čelo, Mera je šapnula, a već u sljedećem trenutku obrisala je suzu sa svoga lica.

“Hoće li biti dobro?” Mord ju je tada upitao, ne mičući pogleda sa Tarroba.

Mera ne odgovori ništa, je ništa nije ni znala. Sve što je mogla učiniti, ona je već učinila, a na Tarrobu je sada bilo hoće li ovo biti početak jedne duge bolesti, ili će se oporaviti već čim se probudi. Mord joj nije zamjerio što mu se nije obratila, jer ni sam na njenom

mjestu, držao je, ne bi drugačije učinio. Napokon, on i jest jednako kao i ona promatrao usnulog Tarroba, duboko u sebi se pitajući: *A što ako ovaj čovjek umre...?*

U konačnici, nakon što ih je iz tog neobičnog transa probudila zakuhala voda u čajniku koja se već stala prelijevati preko ruba i isparavati na gotovo usijanoj peći, Mera je rekla Mordu: “Odi, Morde, radije spavati. Budi uz Thargeliona. A kad se otac probudi, ja ću probuditi vas oboje... A ako se ne probudi...” Na trenutak je utihnula, tjerajući se usput svim silama da ne kaže ono što joj je bilo na umu, a što je glasilo da će ukoliko se Tarrob ne probudi u roku od nekoliko sati, ona poći po pomoć vidara. No, znajući kako takvo što ne bi valjalo djetetu govoriti, samo je brzo dodala: “Zapravo, ne brini; sigurno će se probuditi.”

A tako i bi.

* * *

Tarrob je otvorio oči jedva sat vremena kasnije, što je iznenadilo Meru koja je sjedila na stolici pokraj kreveta i zamišljeno slušala pucketanje vatre u peći. Ona, naime, nije očekivala da će se Tarrob probuditi uopće tog dana, i upravo stoga, jednom kad je čula Tarrobovo stenjanje, i riječi: “Bogovi... žedan sam...” ona je gotovo vrisnula od sreće.

“Budan si!” rekla je Mera, odmah dohvativši posudu s vodom i davši je Tarrobu da pije iz nje. Kad mu je dala vode, Tarrob je već bio u sjedećem položaju, a jednom kad je stao piti, nije se odvajao od posude sve dok ju nije u potpunosti ispraznio.

“Hoćeš još?” Mera je upitala. Tarrob je odmahnuo glavom.

“Što li se dogodilo i koliko sam li uopće spavao?” Tarrob je tada stao pitati, usput mičući sa sebe deke kojima je bio pokriven i pokušavajući iz kreveta ustati.

“Prošlo je podne, a našli smo te na travi spavati ujutro... desetak sati, vjerojatno...” odgovorila je Mera. Ona nije niti razmišljala o svojim riječima, jer ono spram čega je njena pozornost bila usmjerena bio je čaj, koji je nakon sat vremena od njegova kuhanja još uvijek bio topao. Taj je čaj Mera sipala u onu drvenu posudu iz koje se Tarrob ranije napio vode, i pružila ga Tarrobu, bez da ga je i pitala želi li ga piti.

A pruživši mu čaj, Mera je stala iznositi ono što joj je ležalo na srcu: “Znaš, Mord se jako zabrinuo kada te ugledao. A kako i ne bi, kada te je zatekao bez svijesti u travi... Tarrobe, nisi trebao onoliko raditi. Doista je bilo nepromišljeno, jer nisi ti više mlad kao nekada...”

“Kakav je ovo čaj?” gotovo ju ni ne slušajući, Tarrob ju je tada prekinuo pitanjem.

“Čaj?”, Mera je ponovila. “Ne znam, mislim onaj kojeg si ti meni kuhao...”

To što je Mera spomenula bio je običaj u njih dvoje već neko vrijeme, to da je Tarrob svako malo kuhao Meri čaj, i taj običaj budio je u njima neobične i najljepše osjećaje. Za to osim njih dvoje nitko nije znao, jer njih su dvoje to gotovo djetinje držali tajnom, i pazili su da nitko za to ne dozna. Tarrob je, naime, neke Meri nepoznate biljke kuhao u čaju i davao joj da ispija taj čaj, pomiješan sa nešto meda, i Mera je doista u tom čaju uživala više no u mnogočemu drugom, i čitav taj napitak takoreći ju je punio snagom.

U početku je to bio tek običaj, ali kasnije je preraslo u potrebu, jer Mera je uvidjela kako bi njome vladalo vrlo loše raspoloženje kad god napitak ne bi pila, i ubrzo se dogodilo da je barem jednom u dva dana od Tarroba taj čaj tražila. Ali, za razliku od Mere, Tarrob u tom čaju nije uživao, i uopće bi mu bilo mučno jednom kada bi otpio i jedan gutljaj, a tako je bilo i sada.

To što je Mera tada rekla, da je čaj u Tarrobovim rukama bio upravo onaj kojeg on nije volio, učinilo je da Tarrob ne kaže više ni riječi. On joj je tada drvenu posudu sa čajem vratio, niti ne trudeći se

objasniti zašto to čini, i uopće se od tog trenutka kanda čitavo raspoloženje u prostoriji promijenilo.

“Zar nešto nije u redu?” Mera je upitala, prihvativši posudu iz njegovih ruku.

Tarrob je šutio. Mera je znala da se ta šutnja već sekundu kasnije prestala ticati čaja i da je postala šutnja poradi nečega drugoga. Čega točno, ona nije znala reći.

Još je neko vrijeme Tarrob ostao zamišljeno piljiti pogledom u prazno, a onda je promrmljao: “Sve je u redu... Da, sve je apsolutno savršeno... No, Mera”, iznenada ju je tada upitao, time ju zbunivši, “hoćemo li u šetnju?”

Iako iznenađena pitanjem, Mera je pristala, i stoga su već nekoliko minuta kasnije ona i Tarrob bili udaljeni od kuće stotinjak metara, zagrljeni polako pružajući nogu pred nogu. Nije Mera znala razlog Tarrobove želje za šetnjom, ali nije ju razlog niti zanimalo, jer doista je i ona u svemu tomu uživala.

Šetali su oni ne žureći nikuda, i prema nikakvom se cilju uopće ne krećući. Dan je bio hladan bez obzira što je bilo podne, jer magla se ostala od zore još nije u potpunosti povukla, a sunce je kanda bilo preslabo probijati se kroz nju i oblake.

No hladnoća njima dvoje nije ni najmanje smetala, i oni uopće o njoj nisu ni mislili. Zapravo, dok je Mera mislila na svoju djecu, Morda i Thargeliona, Tarrob svo to vrijeme iz nekog neobičnog razloga – kojeg ni sam nije poznavao – nije prestajao misliti na onaj čaj. *Zašto o tomu mislim?* pitao se. *Zašto je čaj bitan, i zašto sam se uplašio kada mi je rekla da je to isti onaj koji sam ja njoj spravljao?* Bila su to pitanja vrlo jednostavna, pa čak i, promatrač bi pomislio, pomalo glupava, ali općenito je oduvijek ono o čemu bi Tarrob razmišljao bilo daleko od glupog, i sve to imalo je svoju drugu stranu, pa bi sa tom pomisli promatrač bio u krivu.

Bila je jedna druga stvar posrijedi: Tarrob je već gotovo godinu dana, barem jednom u dva dana, kuhao čaj Meri, a niti jednog od tih

dogadaja on se sada nije mogao sjetiti. Nije se mogao sjetiti čak ni koje joj je točno trave kuhao, niti kada je sa tom praksom uopće započeo, ali znao je da je to moralo iz nekog nepoznatog mu razloga ostati tajnom i da nitko, a djeca njihova najmanje, nije smio za to saznati.

Ne razumijem samoga sebe... sada je Tarrob mislio, hodajući čvrsto stisnut uz Meru, koju je držao pod rukom. *Je li ovo možda... je li ovo ono što zovu gubljenjem pameti?*

Pitao se to već ranije, i toga je sada bio bolno svjestan. *Da, doista... počeo sam gubiti pamet*, pomislio je. I pomislivši to, Tarrob se stao pitati koliko će li još puta u svome životu postaviti ista ta pitanja samome sebi, ne znajući da je dosad to učinio nebrojeno mnogo puta.

A doista je Tarrob imao i pravo kada se pitao je li stao gubiti pamet, jer iz njegove glave uporno nije izlazila misao o onome čaju kojeg mu je Mera skuhala, i nije shvaćao zašto je osjećao nekakvo neobično zadovoljstvo poradi toga što taj čaj nije ispio.

Ta zašto, zašto o svemu tomu uopće mislim, ako te stvari nisu ni najmanje bitne?

Tarrobove misli polako su postajale sve glasnije u njemu i sve teže za izdržati ih, i jedva desetak sekundi kasnije on se uhvatio namjerno slušati bilo što drugo, samo da skrene pozornost sa svojih misli, i stoga je Tarrob pažljivo stao slušati svoje i Merine korake, šuštanje lišća podno njih i pucketanje suhih grančica na koje bi stali. Slušao je on vjetar i pjev mnogih ptica, kao i lepet njihovih krila, i počinjući se već znojiti (jer Tarrob bi se znojio kada bi god činio nešto što mu ne bi bilo po volji), on nije prestajao u tome.

Ali osluškivanje svega oko sebe samo je povećalo neugodan osjećaj u Tarrobu, i vrlo ubrzo on se stao ondje osjećati kao stranac i uopće nepoželjna pojava.

Bogovi, pa zar će opet početi? najednom se stao pitati, mislivši na svoje ludilo. *Nisam se ni odmorio još, ni snage dovoljno skupio, a već*

pakao opet moram proživljavati... Opet – i ta ga je spoznaja natjerala osjetiti jezu – je stao osjećati onaj poznati strah poradi svega toga što ga je proganjalo. A što točno mene proganja? Strah od čaja, vjetra, lišća i kojekakvih sličnih gluposti? Doista, ako ima boga koji je sve to smislio samo kako bi me mučio, priznajem mu da je dobar mučitelj. Štoviše, odličan!

Ono čega se čovjek boji, mnogo govori o tom čovjeku; veliki ljudi boje se velikih stvari, a oni ništavni ne boje se ničega. *O, ja bih volio bojati se, ali bojati se stvari doista vrijednih straha, jer u strahu se čovjek lako uzdigne i dokaže svoju vrijednost! Ali ovako, kada me je strah onoga u čemu nitko normalan neće vidjeti prijatnju, pa ni djeca, što da mislim?*

Zadubljen u svoje misli, Tarrob je i zaboravio da mu je Mera pod rukom, i u tom svom stanju uma on je nastavio sa razmišljanjem:

Strah... ja ga ne bih osjećao u mnogim prilikama gdje bi drugi zbog njega mokrili po svojim hlačama. Na primjer, da moram poći u boj ubijati, dati ili oduzeti život, sve bih to učinio i bez treptaja. Ali pogledati u oči svojoj djeci, pogledati u svoju ženu, postaviti joj pitanje ili poslušati koju njenu riječ, promatrati možda prizore oko sebe, u pogotovu prizore koji bi trebali pružiti duševni mir – to ne mogu, i tu ću se stati tresti...

Mera je primijetila da sa Tarrobom opet nešto nije u redu, ali osim zagrliti ga čvršće, ona nije mnogo toga mogla učiniti. Znala je, naime, da problemi koji Tarroba muče ne mogu biti uklonjeni ni od koga drugoga osim njega samoga. Upravo stoga, svo to vrijeme Mera nije progovorila ni riječi.

Znam što će se sada dogoditi, Tarrob je dalje mislio. U to sam apsolutno siguran, jer tako je oduvijek bilo: pojaviti će se preda mnom onaj starac, i opet će me mučiti svojim riječima... Ta prokleta iluzija ne prestaje me proganjati već godinama, još otkako... otkako...

Otkako što, Tarrobe? Bio je to glas njega: starca. Glas koji je natjerao Tarroba da se zaustavi na mjestu i stane uplašeno zvjerati oko

sebe, ma koliko to bilo iracionalno s obzirom da je glas bio blag i miran.

Ti... opet te čujem, a ne želim toga. Odlazi, što god da si! Dok je to mislio, Tarrob je ispustio Meru iz zagrljaja i primio se za glavu, jer ona ga je tada počela strašno boljeti.

“Tarrobe, što ti je!” Mera je uplašeno primivši Tarroba za ruke rekla.

Ali Tarrob nije mogao osvrnuti svoju pozornost na nju.

Sve što jest, dragi Tarrobe, jest sa razlogom, u Tarrobovu je umu glas starca nastavio govoriti. I sve što ja kažem, tako ima biti, a ono što sam ja odavno rekao jest da se i ti kajati moraš. Jest, istina je da si se dosad kajao i mnogo suza poradi mržnje spram svojih zločina prolio, ali sve je to ništa. Ono što slijedi, to će biti pravo vraćanje duga, a ono što slijedi, slijedi sada.

I upravo tada, još dok je starac u Tarrobovu umu izgovarao posljednje riječi, Tarrobova se pozornost ipak uspjela probiti spram Mere.

A ono što je Tarrob imao vidjeti, učinilo je da se od straha nije mogao ni pomaknuti: Mera se nalazila pokraj njega, klečeći na sve četiri, i povraćala je krv.

“Dragi Mordaniuse...”, gledajući u Meru širom otvorenih očiju i ukipljen kao opčinjen, dok mu je biće napokon ispunjavalo shvaćanje, Tarrob je šapnuo. “... pa ja sam ju svo to vrijeme trovao.”

To je istina, starac je u njegovim mislima tada smireno rekao. Nisi znao da to činiš, ali to si činio. To je bilo potrebno kako bi osjetio grižnju savjesti. Vidiš, Tarrobe, zakon je za svakoga taj da se dobro vraća dobrima, a zlo zlima, ali onaj na kojemu je da podigne velikog Morda Dur'agemskog ima trpjeti taj zakon daleko, daleko više.

“Ali zašto sam miran, starče...?” promrmljao je Tarrob, i dalje se ne mičući dok je promatrao Meru u njenim mukama.

O, ti ni slučajno nisi u miru, baš kao što ni Mera nije bila zdrava od tvoga trovanja napitkom. Nego ja sam taj koji tebe upravo drži

mirnog, i koji je svo ovo vrijeme sprečavao otrovu da na tvojoj ženi pokazuje znakove djelovanja. Ali... kao što sam ispustio nju, tako ću upravo sada ispustiti i tebe.

A kako je starac rekao, tako je i bilo.

Osjetivši mnoge neisplakane suze kako iznenada naviru iz njegovih očiju, i jednako tako osjetivši da mu usta žele ispustiti na stotine zbijenih vriskova prepunih boli, već sljedećeg trenutka Tarrob je skočio da pomogne Meri.

Poglavlje 9

Meru je, dok se ona otimala svako malo bljujući krv, Tarrob tokom sljedećih trenutaka podigao na ramena i odnio je kući. Buka koju je ona pravila urličući nepovezane riječi i svako malo vrišteći jednom kad su se našli u kući probudila je Morda i Thargeliona, i oni su se pred Tarrobom pojavili uplašeni do kostiju, ali i dalje spremni pomoći.

“Oče...?” Thargelion je izustio kada je ugledao Tarroba, gotovo čitavog krvavog, sa ramena polijegati Meru na krevet.

“Što je s majkom?” Mord je dodao.

Tarrob nije imao vremena da im objašnjava situaciju, jer Mera je bila otrovana, a ono malo što je Tarrob znao o otrovima bilo je dovoljno da zaključi kako je svaka sekunda što je imala uslijediti trebala biti potrošena na traženje liječnika, a ne na razgovor.

On je tada stoga trčecim koracima pošao do staje, u kojoj se nalazio njegov stari konj i, niti ne osedlavši životinju, bez riječi konja uzhajao i odjahao na njemu u pravcu Dur'gamema.

Kako su Thargelion i Mord također izašli iz kuće za Tarrobom, oni su se sada nalazili pred njenim vratima, i mogli su ga vidjeti kako odlazi. A Tarrob, prije no što je u potpunosti odmaknuo, iskoristio je to što su ga djeca još mogla čuti i vidjeti, pa im je dobacio:

“Vraćam se brzo! Pazite na majku!”

* * *

Do Dur'agema je Tarrob u kasu došao nakon manje od deset

minuta, a u kas je tjerao konja samo zato što ovaj nije mogao ići galopom. Dveri grada bijahu otvorene, a stražara, kao ni jučer, nigdje na vidiku, pa je to Tarrobu omogućilo i u sam grad ući u trku.

Ljudi je na ulicama bilo malo, a ono malo što ih je bilo sklanjali su se Tarrobu sa puta uz pogrdne povike, jer on se nije zaustavljao ni ondje. Vidareva kuća nalazila se oko kilometar dalje od dveri, jedva stelomet dalje niz ulicu nakon što bi se prošlo Stari Hrast i stražarnicu odmah nakon njega, i bila je to kuća što se nalazila u jednom nizu gdje su bile podignute kuće samo najimućnijih obitelji Dur'agema, a koje ipak nisu živjele na dvoru.

Popraćen glasnim odzvanjanjem topota njegova konja, Tarrob se zaustavio pred vidarevom kućom gotovo se prevrnuvši zajedno sa životinjom, jer – kako je ispalo – na gradskoj kaldrmi što je počinjala od dur'agemskih dveri Tarrob je ipak uspio konja natjerati u galop, a jednom kad mu je to pošlo za rukom nije ga prestajao tako tjerati sve dok nisu došli na jedva desetak koraka od vidareve kuće – a zaustaviti konja u punom trku tokom tih posljednjih desetak koraka bio je u najmanju ruku zeznut pothvat.

Tu je Tarrob sjahao sa konja i, niti ne predavši njegove uzde nikome, već ga ostavivši samog na ulici, nastavio dalje sam. Na stepeništu pred vidarevom kućom (jer ulaze većine kuća imućnih obitelji u Dur'agemu od kaldrme je ulice dijelilo stepenište od ne više od tuceta stepenica) bilo je oko tucet ljudi; većina starci koje su mučile razne boljke, a pokraj svakoga od njih Tarrob se probio niti najmanje se na njih obazirući.

Uletjevši tako u vidarevu kuću i prošavši u njoj jedan kratki hodnik koji ga je dijelio od prostorije u kojoj se nalazio sam vidar, Tarrob je jednakom žurbom ušao i u samu prostoriju. Vidar, kojega je zatekao zajedno sa nekoliko svojih pomoćnika pregledavati nekog gotovo u potpunosti nagog čovjeka pod par petrolejskih lampi, ugledavši Tarroba se iznenadio.

“Loroše, žena mi umire! Molim te, pođi odmah sa mnom!”

Loroh, kako se vidar zvao, na trenutak se uznemiri, ali kako je poznavao Tarroba i razmjer nesreće koja bi ga natjerala da mu tako upadne u kuću, sabere se već sljedećeg trenutka. Njegovi pomoćnici, pak, njih petorica (koliko ih je tada Tarrob nesvjesno izbrojao), u Tarroba su pogledala uplašeno, jer njegovo lice i ruke bili su krvavi, a način na koji je govorio nije se nikako mogao nazvati smirenim.

“U redu. Polazimo odmah.”, Loroh je odgovorio i zgrabio neki svoj maleni kovčeg sa lijekovima, nakon čega je, pošavši sa Tarrobom i osvrnuvši se spram svojih pomoćnika, rekao: “Vi preuzmite daljnje bolesnike. Ako ne budete znali što i kako, slobodno zatvorite radnju za ovaj dan.”

Vidar i Tarrob izašli su iz vidareve kuće u jednakom trku u kakvom je Tarrob ondje ranije ušao, a jednom kad su stali pred konja, Tarrob je vidaru rekao:

“Prespori ćemo biti ako nas bude nosio oboje. Hajde, ti znaš gdje je moja kuća; uzjaši i pođi tamo. Ja ću te sustići pješke.”

Loroh, čovjek koji je bio ozbiljan u ozbiljnim situacijama, Tarrobove je riječi prihvatio odmah, i stoga je već u sljedećem trenutku bilo učinjeno onako kako je Tarrob rekao.

Tako je liječnik iz Dur'agema pošao pomoći Meri.

* * *

Pak kad se Tarrob pojavio pred svojom kućom bilo je to gotovo pola sata kasnije, i vidar je već učinio sa njegovom ženom ono što je smatrao valjanim. Naime, kako se ova strahovito ritala, uz Mordovu i Thargelionovu pomoć Loroh ju je natjerao popiti nekakav lijek za spavanje, koji ju je u san srušio već nakon jedva nekoliko minuta. Zatim, kada je ova već bila u dubokom snu, prepoznavši njene simptome kao simptome otrovanja, Loroh je Meri stao puštati krv, nadajući se, naime, da će sa puštenom krvi iz njenog organizma izaći i

dobar dio otrova.

Učinivši sve to i zamolvivši djecu da svojoj majci očiste lice od krvi, a kasnije da sa njega brišu i znoj, Loroh je sjeo na stolac pokraj Merina kreveta i stao čekati Tarroba.

Tarrob, koji se negdje u to vrijeme i pojavio, još sa ulaza u kuću doviknuo je vidaru: "Ima li nade? Jesi li uspio? Sumnjam na otrovanje..." dodao je, nešto nesigurnija glasa.

"I jest otrovanje.", vidar mu je odgovorio, ustavši sa stolca i promotrivši ovoga kako prilazi svojoj ženi.

"Pustio si joj krv?" promrmljao je tada tiho Tarrob, gotovo instinktivno već u sljedećem trenutku uzevši komad krpe iz Thargelionove ruke i stavši brisati Merino čelo.

"Jesam. Bila je to brza odluka, priznajem, ali više i nije bilo mnogo toga što se dalo učiniti." Vidar je prišao Tarrobu. "Vidiš", nastavio je, "krv koja je otrovana mora biti izbačena, jer ne znamo s kojim otrovom imamo posla. A sada kad je ostala bez krvi, na Meri je od krucijalne važnosti da ju nadomjesti."

"Dakle, čekanje?"

"Čekanje." vidar potvrdi. Ostali su tako stajati još nekoliko trenutaka, a onda je vidar rekao: "Sada se, Tarrobe, moram vratiti u Dur'agem; ondje me čeka još mnogo drugih bolesnika. No, poslati ću ti svog pomoćnika sutra ujutro, a večeras ću sve što sam danas vidio opisati u pismu jednom Pripovjedaču, sa kojim se i inače savjetujem, pa ćemo vidjeti što on ima na sve to reći..."

"Možda će prepoznati otrov...?" ne znajući što bi drugo rekao, Tarrob je upitao.

"Takvo što sumnjam, ali siguran sam da će kakav koristan savjet znati dati. U Pripovjedače se, Tarrobe, uvijek može imati povjerenja..." još dok je to govorio, vidar je polako prilazio izlazu kuće.

Tarrob, koji se tek nakon nekoliko trenutaka sjetio da čovjeka isprati, rekao je: "Ako hoćeš, uzmi mog konja."

“O, hvala ali ne treba mi.”, vidar je istog trenutka odbio. “Doista, zahvaljujem, i rado bih jahao do Dur'agema, ali ovu noć, držim, provesti ću u velikom razmišljanju, a kada se bolje razmišlja nego u pješaćenju?”

Tarrob se sa vidarom složi. Doduše, on bi se u tom trenutku složio sa bilo čime, jer njegovoj ionako prilično snažnoj ludosti sada se pridružila još i ova dodatna, uzrokovana silnim strahom za Meru.

“No, Tarrobe...”, rekao je vidar rukovavši se tada sa Tarrobom, “... do viđenja. Kod tebe sam sutra u zoru, zajedno sa pomoćnikom.”

“Do viđenja, Loroše.” Tarrob je odgovorio. A već u sljedećem trenutku, nakon što je zatvorio vrata iako je bio svjestan toga da konja nije vratio u staju, već je životinja slobodno lutala pred kućom i pasla travu, Tarrob se pognute glave, začudo bez i jedne misli u glavi, vratio svojoj bolesnoj ženi.

* * *

Bio je Tarrob zamišljeno stajao sljedećih nekoliko trenutaka nad uspavanim licem Mere, sa kojega je Mord svako malo krpom brisao znoj, i u toj zamišljenosti on nije uopće razmišljao, pa čak ni valjano gledao, činilo se, već je poput kakve biljke, jedva svjestan i vlastita postojanja promatrao Merino lice. Promatrao je, a nije vidio ništa.

Bojao se misliti, zapravo, jer bio je svjestan toga da vjerojatno ne bi mogao izdržati navalu emocija koja bi tada nastupila. Pomračio bi mu se tada njegov već ionako pomračen um.

“Hoće li majka biti dobro?” bio je Thargelion taj koji je to upitao – pomalo debeljuškasto dijete riđe kose i plavih očiju, što je bila potpuna suprotnost od Mordove mršave pojave crne kose i očiju smeđih, ali koje su podsjećale na boju crnu poput uglja. I upitavši to, kanda uplašeno približio se krevetu u kojemu je ležala Mera. Bilo je doista neobično to kako se Thargelion sada, nakon što je vidar posjetio

njegovu majku, daleko više bojao prići joj no onda kada nije bilo nikoga osim njega i Morda kraj nje, a kada joj je stanje bilo daleko gore; kada je krvi bilo na sve strane, a Mera se otimala i ritala kao da i nije ljudsko biće... To dijete, Thargelion, činilo se, bilo je prisnije sa nevoljom no sa mirom, jer u ovom prvom se znao snaći, a u ovom potonjem kada nije bio na svom terenu.

“Liječnik je rekao slati čak i Pripovjedaču pismo”, tješio je Mord svog brata, “a problema, Thargelione, nema u čitavom Hil'gumu kojeg Pripovjedač ne može riješiti.”

“Zbilja?”

“Da, Thargelione.”, nastavio je Mord. “U Dur'agemu su mi neka djeca pričala da se u Kessyru...”

Što je dalje Mord rekao, Tarrob nije čuo, jer još dok je Mord započinjao sa objašnjavanjem Thargelionu, on je ustao i odšetao odande, bez da se itko spram njega i osvrnuo.

Tarrob je pošao u smočnicu, na drugi kraj kuće, u čijoj tami nitko nije mogao vidjeti njegovo lice. To je Tarrobu trebalo, jer on je, naime, tada počeo plakati.

Nije htio da ga takvoga promatraju djeca, jer, držao je, on je za njih bio neka vrst temelja koji je sve nosio. Ako temelj popuca, sve pada. I upravo stoga on se ondje sakrio.

Plakao je Tarrob tiho – najtiše što je mogao – a suze, iako ih je susprezao svim silama, klizile su niz njegovo lice jedna za drugom kao da nikada neće prestati. Tarrobovo se lice zacrvenjelo, a čitavo mu je tijelo stala prožimati ona poznata toplina – toplina, naime, koja obuzima svakog bespomoćnika u njegovoj nevolji.

Spasa, činilo se Tarrobu, nije bilo, ili on barem nije više mogao izdržati dočekati ga. Težina na njegovim plećima kada je došla do točke odakle Tarrob dalje više nije mogao, i upravo to tjeralo ga je sada da zariva lice u svoje dlanove.

Kako nije razmišljao ni o čemu, već je samo isplakivao u tišini svoju dušu, Tarrob nije ni znao što mu se sa tijelom događa, pa se

stoga začudio kada je nakon nekoliko trenutaka napokon otvorio oči i uvidio da kleči na koljenima.

Je li ovo kraj? stao se tada pitati. Je li ovo ispunjenje starčeve kletve? O, bogovi... ta jesam li ja uopće više normalan čovjek?

Na to Tarrob nije znao odgovoriti. Štoviše, na ta je pitanja već u sljedećem trenutku i zaboravio, jer svu je njegovu pozornost preuzela jedna nova misao, uzrokovana nečim što je tada ugledao pred sobom na polici. Ono što je ugledao bila je velika boca crnog vina, a ono, pak, što je pomislio bilo je: *Hoću li ići do kraja?*

Kako je ispalo, ta pomisao bila je suvišna, jer još dok se Tarrob to pitao, on je već otvorio tu bocu i stao ispijati iz nje duge, prokleta duge gutljaje.

* * *

Usta svoja Tarrob nije odvajao od boce sve dok bocu nije ispraznio, a to se dogodilo jedva minutu kasnije.

S obzirom da taj čovjek alkohol nije dobro podnosio, vino ga je udarilo u glavu već u sljedećem trenutku, i Tarrob je u smočnici uskoro bio u potpunosti pijan.

Ostao je tada Tarrob neko vrijeme klečati, a potom, nakon što se osovio na svoje nesigurne noge, i stajati. Iako bi se promatraču činilo neobičnim, on uopće nije razmišljao o tome kako li će sada, pijan, doći pred svoju djecu i bolesnu ženu, već je razmišljao o nečemu sasvim drugom: kako će li, naime, bez da ga oni primijete, izaći iz kuće i otići.

Gdje otići, to Tarrob nije bio isplanirao, ali – barem te večeri – mislio je otići negdje vrlo daleko. *Daleko*, mislio je, *čak i za ljudska mjerila... Štoviše, daleko i za mjerila najvećih avanturista!*

Jer Tarrob više nije mogao dalje uz svoju obitelj. *Priznajem, kukavica sam*, očiju još suznih je pomislio. *I priznajem da su čak i*

djeca moja hrabrija od mene, ali ja ostati više ne mogu. Jest, starac će se razočarati, jer čitav će njegov plan propasti, ali, na njegovu žalost, ne zanima me ni on. Ne zanima... ne zanima me ništa.

I zaključivši to kao svoje konačno stajalište i odgovor svim svojim problemima, on se, niti se osvrnuvši iza sebe, zaputio do izlaza svoje kuće, te od kuće otišao.

Vani, na travi, za njim iz kuće nije izašao nitko. Bilo je to normalno, jer nitko nije znao razloga Tarrobovu odlasku, i nikomu ni na kraju pameti ne bi bilo da ovaj odlazi bez namjere da se ikada više vrati.

Tako je doista i najbolje, držao je Tarrob, pružajući nogu pred nogu i napredujući polako prema obližnjoj šumi. Ja sam višak...

Zašavši u šumu tek jedan korak, Tarrob se već u potpunosti izgubio. Bilo je to stoga što on nije bio više poput ljudskog bića, i nije mogao pamtititi kao jedno. *Ja se pretvorih iz ljudskog bića u jadnika, i kao jadnik sada idem.*

A kuda je išao, bila je nepoznanica. On je samo išao, išao i išao, probijajući se kroz gusto raslinje u noći u kojoj se pod krošnjama prst pred nosom nije dao vidjeti i, niti ne obazirući se na brojne ogrebotine koje je ondje zadobivao po licu i rukama, tjerao samoga sebe naprijed.

A u takvom je hodanju proveo čitavu noć.

Bila je zora kad se Tarrob napokon zaustavio, ili ono što je prethodilo zori; mračno i hladno, gotovo kao noć, ali bez one gostoljubivosti i šarma noći.

Umora nije ni osjećao, a čak ni pijan više nije bio, ali svejedno je osjećao isti onaj strah; isti onaj kukavičluk kao i na početku tog putovanja. I to ga je tjeralo da se trese poput šiblja.

“A što sad?” promrmljao je, žaleći što u toj noći čuje samo svoj glas, a ne ni one ptica, ili žaba ili bilo čega drugoga, pa čak ni zujanje komaraca – jer sve je iz nekog razloga bilo tiho, a Tarrob je žudio za bilo kakvim zvucima.

Nije u tom trenutku puhao čak ni vjetar.

Tarrob nije znao koliko je dugo stajao na mjestu, ne znajući što se pred njim nalazi poradi mrklog mraka i noći u kojoj nije bilo čak ni zvijezda ili mjeseca na nebu. Znao je samo da osjeti miris nečega, a to nešto mogao je nazvati samo svježinom.

Mogao je doista stajati jednu minutu, ili njih nekoliko stotina. Bilo mu je u potpunosti svjedno.

A tada se dogodi sljedeće:

Sunce jutarnje granu iza najudaljenijih planina i brjegova i obasja sve svojim zlatnim zrakama kanda posipajući po svemu kakav zlatni prah. I sve oko Tarroba u taj trenutak bi obasjano, svaka travka i kaplja rose na toj travki, svako stablo ili grumen vlažne zemlje, svaki list na tom stablu i svaki truli na toj zemlji, svaki brijeg, proplanak, izboj ili kamena stijena na planini. Magla jutarnja bila je pobijeđena a oblaci su se na nebu raspršili, dok ih je sve zamijenila igra sunčeve svjetlosti: one poput krvi crvene niti, kojima je početak bio sunce, a kraja nisu ni imali, što su se kao konci prožimali nebom, ukrašavajući ga i granajući se njime kao vene u čovjeku, svako malo usput iz crvene mijenjajući boju u ljubičastu, a iz ljubičaste prelazeći odmah potom u narančastu.

A tada zapuše i vjetar, a Tarrob napokon uvidje gdje se nalazi.

Nalazio se on do gležanja u blatu izmiješanim sa sitnim kamenjem i pijeskom, ispred jedne zrcaleće vode – srebrnaste, sada pod vladavinom jutarnjeg sunca – a ta voda, činilo se, bila je voda neke Tarrobu nepoznate planinske rječice, dugačke možda pola strelometa, a široka desetak metara, po čijim je rubovima sada rastao zeleni šaš.

Uvidjevši dakle to, Tarrob se sjeti i svog nauma, kojeg je osmislio tek instinktivno, kao što je doprije isto tek instinktivno bio i svjestan da se nalazi pred rječicom.

Naum mu se nije sviđao, ali morao je biti izvršen.

I upravo stoga, Tarrob napravi dugi korak naprijed i zagazi u vodu. A nakon tog koraka učini još jedan, još duži, i voda mu obgrli koljena.

Već sljedeći korak učinio je da mu voda bude do bedara, a sljedeći,

pak, do ramena.

“No, idemo...”, rekao je tada promrzao Tarrob, “... idemo ondje, što je daleko čak i za ljudska mjerila...”

I rekavši to, Tarrob je napravio još jedan korak.

* * *

Dopustio je vodi da njime vlada, i stao ju je udisati kao zrak, dopuštajući joj da mu ulazi u pluća i stane ih ispunjavati.

Voda je bila ledena kao bunarska, i u Tarrobovim širom otvorenim ustima pod njenom površinom Tarrobu je trnuo svaki zub, ali Tarrob je bol strpljivo trpio.

Prožimao ga je neizmjeran strah i, htio ne htio, uskoro se stao i otimati, sve ne bi li došao do površine – ali tada je već bilo kasno: Tarrob je uskoro bio pun vode, i na dno je rječice potonuo poput kamena.

Ono što je on mogao nazvati samo smrću i nepostojanjem uslijedilo je već sljedećeg trenutka, i Tarrob se uhvatio ne misliti i ne osjećati baš ništa, kanda se svojom novom ravnodušnošću spajajući sa okolinom; sa prirodom i tom njenom rječicom, te hladnoćom te rječice, i njenom blagom strujom. Samo ništavni i u svojom ništavnosti mudri nehaj, bez straha, bez mržnje, bez ljubavi – to je postajao Tarrob.

I to je prestao biti već sljedećeg trenutka.

Netko je Tarroba tada zgrabio za njegove skute, netko ruku čvrstih poput najčvršćeg čelika, i zgrabivši ga povukao prema površini rijeke takvom snagom kao da Tarrob nije ni imao nikakve težine. A izronivši Tarrobovo mlitavo tijelo van, već ga je odmah potom iz rijeke izvukao i odvuкао na obalu, ondje gdje je sve bilo samo blato i šaš.

Jednom oslobođen zagrljaja vode, Tarrob je tada, kao na zapovijed, otvorio svoje oči i stao iskašljavati vodu.

“Ubiti si mi se htio?” začuo je tada neki glas, a jednom dobivši kontrolu nad svojim udovima i obrisavši rukama oči od vode i blata, Tarrob je pogledao spram njegova izvora i uvidio da izvor itekako poznaje.

“Što...?” Tarrob je izustio, ali usred govora stao je kašljati. Njegove su oči bole zrake sunca, koje je sada već izašlo i pokazalo se u svoj svojoj ljepoti na nebu bez oblaka. Što poradi vode koju rukom ipak nije uspio u potpunosti ukloniti iz očiju, što poradi glavobolje što je tada nastupila u njemu, Tarrob nije mogao jasno vidjeti priliku što se nadvila nad njim, pa se stoga tada stao polako pomicati u blatu, uz veliku bol u svakom dijelu svoga tijela, ali sa čvrstom namjerom da se osovi na noge.

A prilika mu je u tome pomogla. “Pitam te, Tarrobe”, govorila je prilika dok ga je pridizala na noge svojim mu snažnim rukama pomažući da ne padne, “jesi li tolika kukavica, pa da se ideš ubiti onda kada tvoja kazna upravo ima nastupiti?”

Tarrob je njegov glas vrlo dobro poznao, a jednom kada se našao na nogama i dobio priliku pogledati mu lice, sumnje više nije bilo: to je bio starac, Tarrobov progonitelj.

Začudo, starčeve mirne riječi Tarroba nisu smirivale ni najmanje. “Ta što se to događa!”, umjesto toga, Tarrob je stao bijesno govoriti. “Ni ubiti se od tebe ne mogu! Zašto mi činiš to, ti ne postojeća, zla pojava...? Što sam to učinio, i što je to među mojim djelima vrijedno toga, ma kolika nedjela u pitanju bila? Zašto, prokleti starče, zašto!” i povikavši to, Tarrob ga s obje ruke svom snagom pokuša gurnuti.

Doista, Tarrob je iskoristio svu svoju posljednju snagu, ali starca nije pomaknuo ni najmanje. Uopće, ovaj je stajao kao da je u pitanju stijena, a ne osoba.

“U ovom trenutku, Tarrobe, Mord Dur'agemski briše znoj sa lica tvoje žene, a ti si pošao da se ubiješ. Reci, kako li je moguće da ne osjećaš grižnju savjesti poradi toga?”

“Ali osjećam ju, osjećam, osjećam...!” govorio je Tarrob, sada već

na koljenima pred tim starcom, zabijajući glavu u njegove skute.

“To nije istina, Tarrobe, i toga si svjestan. Da jest, ovo bi bila potpuno drugačija priča i, konačno, da jest, ja bih to znao, jer ja znam sve, baš kao što, naime, sve zna onaj koji je sve to već i doživio. Ja jesam to doživio, svaki od ovih dana i svaku od ovih sekundi – i mrzim ih sve – ali poradi jednog svog prijatelja to svejedno činim opet. A čini i on.”

“Ta ne razumijem te, starče... Godinama već, ne razumijem nijednu od tvojih riječi...” nastavljao je Tarrob.

“Na tebi i nije da razumiješ. Na tebi je samo da osjetiš grižnju savjesti i da se staneš kajati. To je potrebno od tvoje strane. Ništa više. Nakon što mi to daš, ako hoćeš i umri – dalje nisi potreban...”

“No kad znaš da ne mogu. Ne mogu, doista, i da hoću...”

“Znam toga.”, starac je odgovorio. “Itekako sam toga svjestan. Jer jednom, kako sam rekao, već je i proživljeno sve ovo bilo, i tada ti nisi doživio grižnju savjesti, i nisi se kajao poradi svojih prijestupa. I ta mala sitnica utjecala je na tvog sina Morda, i on je kasnije postao još gori od tebe. Od krvnika, nastao je veći krvnik. I kao što lavina nastaje od jedne pahulje, tvoja je gordost stvorila njega, Velikog Pukovnika...”

Tarrob nije slušao starčeva glasa, ali ni starac se zapravo nije obraćao Tarrobu, već je kanda to sve govorio samome sebi, takoreći podsjećajući se.

“Da”, nastavio je starac, “dugo sam o tomu razmišljao, i znam da je to odgovor. To je okidač koji je sve promijenio! Stoga ja Morda za saveznika nisam mogao imati, i Stvaraoci se nisu mogli okupiti, jer Mord je bio zao, a zao je bio radi njega...” i rekavši to, bacio je gadljiv pogled na Tarroba. “O, kako malene gnjusne stvari stvaraju velike, ali gnjusne ljude!”

Tarrob, koji nije shvaćao njegovih riječi, stao je tada mrmljati, susprežući plač: “Ali Mord je dijete, a ti govoriš o njemu kao da je netko velik i bitan... Zašto kriješ toliko poštovanje spram tog malenog stvorenja...? Ne razumijem, ne razumijem...” nastavio je ponavljati,

držeci se za svoje blatnjave sljepoočnice koje su ga strašno boljele.

A starac, u kojemu se u tom trenutku kanda probudio nekakav bijes, primi tada Tarroba za kosu, podigne mu glavu i pogleda ga svojim u potpunosti crnim očima ravno u njegove, nakon čega stane govoriti, a glas mu sada bijaše pakostan: “Kajati ćeš se ti... O, hoćeš itekako! Pa makar morao učiniti da oduzmeš život svima oko sebe, ali kajati se hoćeš, i tu imaš moju riječ. Ako treba, i Thargelionu ćeš život oduzeti, ali grižnja će te savjesti stati mučiti. I što dalje oklijevaš – što dulje tvoja gordost oklijeva puknuti – to će ti biti teže izdržati ju. Zapravo... niti nećeš.”

Tarrob je promatrao njegovo lice sa silnim strahom, i dokle je god starac govorio, Tarrob se čitavim tijelom tresao. Doista, kao kakvo uplašeno mače.

Napokon, kad ga je starac pustio i okrenuo se, spreman nestati i ovaj put, Tarrob je, izgubivši svu snagu i srušivši se čitavim tijelom u blato, vrlo tiho, daleko tiše od šapta a tek nešto glasnije od pukog disanja, izustio: “A ja ne znam ni tko si...”

Tada, iz nekog neobičnog razloga čuvši to, starac se, kao da se priprema učiniti nešto sveto, polako okrenu, pogleda u Tarroba posljednji put, te reče:

“Moje ime je Rimus. Mord me zna kao Silu... A svijet me zna kao Demona Bez Vojske.”

I rekavši to, starac je nestao.

* * *

A za to vrijeme, Tarrobovoj djeci, Mordu i Thargelionu, nakon što su čitavu noć probdjela uz svoju majku, dogodilo se nešto neobično:

Njihova se majka probudila, i bila je sasvim zdrava.

Štoviše, upravo je Merin glas i bio taj koji je prenuo iz blagog sna njih dvoje, koji tada polako u san već upadali, sjedeći na podu pokraj

Merina kreveta, na njega naslonjeni, i doista nije bilo ništa drugo na svijetu što bi oni u tom trenutku radije čuli.

“Hej, Morde! Thargelione! Pa vi spavate...!” govorila je Mera, a govoreći se smiješila.

“Majko?” Thargelion je bio prvi koji je otvorio oči i to izustio. “Pa ti...”

“Da, Thargelione, budna sam. Bila sam u dubokom snu i činilo se da više neću ni riječi izreći, ali sam se probudila... No sada brzo, jer ne smijemo duljiti, želim jedan razgovor povesti s vama.”

Braća su već bila na nogama i sasvim razbuđena, kadli je Mera započela:

“Sanjala sam jedan san”, ona je rekla, “i u tom snu sve oko mene bio je tek ružni bezdan. Ružni, jer nije ondje bilo nikakvog veselja, i ja sam ondje padala, u tu crninu, bez ikog koga volim kraj sebe, i bila sam vrlo tužna. Da sam samo pomislila na vas, odmah bih se razveselila, ali u tom je bezdanu bila stvar i u tome što mi on nije dao misliti ni na što lijepo, već je sve bio samo čemer.

I padala sam jako dugo, jer vremena ondje nema, i što se čini sekundom može zapravo biti i čitav dan, i kroz velike sam patnje prošla. A tada... začula sam jedan glas: "Ovako, Mero, ovako prolaze oni koji se miču od ljudi, jer bez ljudi ništa osim bezdana i nema.", taj mi je glas rekao. Ali ja nisam vidjela tko mi je to govorio. On je nastavio: "I stoga, iako je tebi sada doista kraj, ja ću ti dati da ponovno dođeš pred svoju djecu, zdravija naizgled no ikada, samo kako bi im mogla prenijeti što si vidjela. A potom ćeš poći za mnom..."

Djeca su njena slušala uplašeno, jer iako su savršeno razumjela Merine riječi, ona nisu u to htjela vjerovati.

Mera nastavi: “A tada, gle, ta se osoba pojavila preda mnom, i bila je u potpunosti crna, a lice joj se nije vidjelo. I ona me je primila za ruku, te pvela za sobom. Ja sam tu osobu smatrala iz nekog razloga svojim spasiteljem. Prije toga ja kao da svoga tijela nisam ni imala, ali tada, kada me je on primio, u meni se probudila nova snaga, i ja sam

bila sposobna za, činilo se, baš sve.

Nas smo dvoje izašli iz bezdana, leteći brzinom vjetra, i nismo se zaustavljali sve dok tamu oko nas nije u potpunosti zamijenilo svjetlo. No, nismo se zaustavili ni tada, već smo nastavili putovati i kroz to blještavilo, sve brže i brže, a što smo više odmicali od bezdana i njegove tame, to se više jad u meni pretvarao u sreću.

Tada, baš u trenutku kad sam pomislila da je to to i da me dalje od svjetlosti moj spasitelj neće ni odvesti, bjelina se najednom oko nas stala vrtjeti, i vrteći se polako je dobivala boju kao u bakra, a iako je oko nas nastalo nešto poput oluje, spasitelj me moj nije ispuštao.

A onda... na trenutak nisam mogla ništa vidjeti. "To je stoga što ne gledaš.", rekao mi je na to moj spasitelj. "No, otvori oči." I ja sam tako učinila. A otvorivši oči, ja sam ugledala nešto što je, držim, najljepše što su moje oči u životu ikada vidjele. Jer nije bila stvar samo u prizoru kojeg su promatrale oči, već i u osjećajima – prekrasnim osjećajima – koji su se tada u meni probudili; koji su u meni najednom planuli poput vatre.

Nalazili smo se na jednoj livadi, beskonačnoj livadi, po kojoj su mnoge životinje hodale, sve sretne – vukovi i jeleni, medvjedi i risovi, i još mnoge druge – i bez i najmanje želje da naude jedna drugoj. Tu je bilo i nekoliko prekrasnih rijeka i jezera, čije su se površine zrcalile po obzoru, jer su te vode od mene bile daleko. Bile su tu i planine, i sunce, i šume i oblaci... Ali ništa od svega toga, djeco moja, ništa nije bilo ravno ljudima."

Rekavši sve to, tu je Mera stala.

"Ljudi?", Mord je upitao, državši kako je sve to što je Mera rekla puka besmislica izrečena od strane osobe čiji je um poradi bolesti prestao racionalno razmišljati. "Jesu li i oni bili sretni?" Thargelion je dodao, koji je pak, svemu tomu vjerovao.

"Jesu li bili sretni ne znam, a nije znao ni onaj koji me je onuda vodio. Zapravo, upravo su se toga i ticale njegove sljedeće riječi, jer on je tada rekao: "Ti ljudi, Mera, to su svi ljudi svijeta. Svatko, od

tvojih roditelja do tvojih prijatelja i djece, baš se svatko ondje nalazi, i te siluete što ih gledaš predstavljaju upravo njih. Oni koji su za života ipak voljeli ljude, pa su stoga izbjegli onaj crni bezdan, tu se nalaze. Ali, iako je ovo daleko ljepše i sretnije mjesto od bezdana, ovdje i dalje ovisi o samim ljudima hoće li i oni biti lijepi i sretni, jer dabome da ovo što gledaš može biti i leglo nesretnika koji upravo pate.". "Ali o čemu sve to ovisi?" ja sam ga tada upitala, osjećajući da će ono što će mi reći sljedeće biti istina svih istina – tako sam, naime, osjećala u samom svom biću. Ali on mi nije dao odgovora. Umjesto toga, rekao je: "Kada se probudiš, znati ćeš što ćeš reći svojoj djeci." I eto, tada sam doista oči i otvorila..."

"I to je to?", Mord tada upita. "Čovjek kojeg si sanjala nije ti rekao odgovor?"

"Ne...", Mera je na to rekla, da bi najednom naglo duboko udahнула. Taj pokret njezina tijela uplašio je njenu djecu, ali kako je ona nastavila već tada govoriti kao da se ništa nije dogodilo, i djeca su se umirila. "Nije ni trebao, Morde... Jer, evo, ja upravo sada odgovora i znam. Vidite, oni ljudi, ljudi koje sam promatrala... ni moj spasitelj ni ja nismo znali kakvi su to ljudi, i mi nismo poznavali njihove živote. Jesu li ratovali, ili živjeli u miru; je li im život bio proveden u bogatstvu ili siromaštvu – sve to bila je nepoznanica."

Na trenutak je Mera utihnula, promatrajući neku udaljenu točku na zidu iza njene djece. Trenutak taj nije trajao duže od nekoliko sekundi, ali i njoj i njenoj djeci činio se daleko duži no što je bio – ali ipak, taj trenutak nikako im se nije činio neugodnim, već upravo suprotno!

Mera je nastavila:

"Da, sve je bila tajna oko tih ljudi, osim jedne stvari: ti ljudi bili su veličanstveni. Svaki od njih, baš svaki, bio je veličanstven i bitan, djeco moja, ali nije svaki bio toga svjestan. Oni koji jesu, oni su bili sretni, i ta sreća je utjecala na njih i druge oko njih, čineći nešto prekrasno. Ali oni koji nisu bili toga svjesni, ti su patili žestoko, i njih je i meni i mom spasitelju bilo žao upoće promatrati. No, pazite sada,

jer sada ću vam reći razlog zašto ti nisu bili svjesni: Premalo su voljeli.

Da, za života su premalo voljeli druge i sebe, i to je utjecalo na njihove živote, a kasnije i na njihove smrti. Jest, oni su se nalazili na tim prekrasnim poljanama, ali svejedno su patili i ondje.

Upamtite sljedeće: istinski će nesretan čovjek i u raju biti nesretan. Jer njegova nesreća ovisi samo o njemu samome, o njegovoj odluci, a on uporno iz svoje gordosti i samosažaljenja umjesto sreće odabire nesreću, i onda tako živi i to mu prelazi u naviku.

Stoga, poslušajte to što sam naučila i volite se. Prvo druge, a onda i sebe, i ne prestajte ići tim putem nikada. Ma koliko vas gurali sa njega i zavodili, vi ipak ostajte pri njemu. Mnogi će reći da su mudriji od vas, i pozvati vas da idete nekim drugim putevima, ali vi budite gluhi za njih. Drugi će, pak, reći da su vam po kojekakvim zakonima nadređeni, i imaju vas pravo tjerati da idete opet nekim drugim, njihovim putevima, ali vi ni njih ne slušajte. I biti će još mnogih drugih ljudi... ali vi ih nemojte slušati, već ostanite pri ljubavi. Jer samo ćete tako uvidjeti svoju veličanstvenost, i upoznati u konačnici sreću... Možete li mi obećati da ćete tako činiti?"

Mord, koji je i dalje vjerovao da Mera nije pri sebi, osjećajući dosadu poradi njena duga govora izustio je da brzo pristane na njenu molbu i makne se odande (jer držao je da je Mera ozdravila i da joj stoga njegova prisutnost više nije bila potrebna), ali Thargelion mu je tada upao u riječ rekavši:

“Meni nije potrebna ljubav da bih bio sretan. Ja ću, majko, biti sretan samo ako ti ozdraviš...!”

Te riječi Meru su ganule, ali ona se potrudila ničim to pokazati. Stoga, umjesto ičeg drugog od mnogih stvari što su joj tada pale na um, ona je na to rekla:

“O, nećemo varati, Thargelione. Jer evo, iako bih ja doista ostala još vječno uz vas, ono što je spasitelj rekao da učinim, učinila sam, i ja sada moram otići...”

“Otići gdje, majko?”, Thargelion je na to uplašeno upitao. “Zašto bi igdje otišla? I tko je uopće taj spasitelj, pa da moraš njega slušati...?”

Ali Mera kanda nije mogla odgovoriti. Jer ona je tada, gotovo kao na zapovijed, stala svoju snagu gubiti, i sve što se u njoj moglo dotad nazvati snažnim, sada je postajalo malaksalo i nikakvo, i uopće se uskoro ona stala mučiti i oko svakog udisaja.

“Evo ga...” Mera je tada uspjela izreći, ležeći sa tijelom čitavim prikovanim za krevet i piljeći u onu točku iza Morda i Thargeliona. A onda je dodala i još jednu riječ, koja je učinila da Morda čitavog prođu srsi: “Rimuse...”

“Majko, što se događa!”, sada je Thargelion već stao vikati, dok je Mord ukipljen kraj njega stajao. “Morde?” obratio se tada i Mordu, ali kako ovaj nije odgovarao, stao je doticati rukama Merino lice, ne znajući u svom strahu ni što čini, ni na koji joj točno način time misli pomoći.

Ali Mera više nije mogla ništa reći.

Jer bila je mrtva.

* * *

Uvidjevši tu njima vrlo neobičnu istinu, braća su ostala jedno uz drugo u čvrstom zagrljaju. Za razliku od Thargeliona, koji je već u sljedećem trenutku stao plakati, Mord je stajao šuteći i čudeći se, ne znajući ni što da misli ni što da kaže, ali ipak ne ispuštajući suze, jer kanda za to u tom trenutku nije bio sposoban.

Neizbježna istina da sve što ima svoj početak ima i svoj kraj pogodila ih je kao što prije ili kasnije pogađa svakog: hladno i bez milosti.

Nakon što su proveli neko vrijeme pokraj svoje preminule majke, iz nekog se nepoznatog razloga tresući čitavim svojim tijelima, Mord i

Thargelion su odlučili otići odande i pronaći svog oca Tarroba, jer u vrlo kratkom vremenu ljubav prema majci zamijenio je strah prema mrtvom tijelu i nelagoda u bivanju pokraj njega.

Ali prije no što su doista otišli, Mord je, sjetivši se da je takav običaj sa mrtvima, Merine oči zaklopio, nakon čega je njeno tijelo prekrio plahom.

“Idemo.” primivši Thargeliona za ruku, odmah je potom rekao.

Braća su, izašavši iz kuće i stupivši na nisku travu obasjanu jarkom danjom svjetlošću sunca, pošla prema Dur'agemu.

Pješačila su braća polako, takoreći vukući noge, jer polako se u njima gasila želja za ičim, pa i za brzinom. Zapravo, Mord i Thargelion nisu ni znali zašto su se zaputili u Dur'agem, i doista nisu držali da se ondje nalazi išta vrijedno spomena, ali išli su jer, eto, napredovanje ka nečemu – bilo čemu – pomagalo im je odagnati tugu.

No do Dur'agema nisu došli. Štoviše, nisu došli ni na pola puta od tog grada, jer upravo ondje, negdje prije polovice puta, oni su se zaustavili ugledavši na pedesetak koraka ispred sebe neku blatnjavu priliku. Vukla se ta blatnjava prilika putem kao i njih dvoje nešto ranije, i nije se u govoru njena tijela moglo naći ništa više ornosti no u njih, ali ipak, hod su njen braća prepoznala, i to su ga prepoznala kao hod Tarroba.

“Oče!” Thargelion to nije povikao, već tek tiho izustio, baš kao što kakva osoba kojoj se učini ogromna nepravda izusti prije njena konačna kraha. I protisnuvši to kroza usne, Thargelion je prema Tarrobu potrčao. Sekundu kasnije, za Thargelionom je pošao i Mord.

A Tarrob, koji je doprije svo vrijeme zamišljeno piljio u tlo pod svojim nogama, podigavši na to pogled i ugledavši svoju djecu, nasmiješio se i raširio svoje gotovo u potpunosti blatom prekrivene ruke, spreman da ih zagrlji obojicu.

A jednom kada su ovi dotrčali do njega, doista i jest.

Nekoliko trenutaka provevši tiho plačući u sigurnosti Tarrobova zagrljaja, uz Morda, svoga brata, Thargelion je podigao pogled spram

Tarrobova lica i rekao: "Majka je mrtva."

"Znam...", Tarrob je na to smireno odgovorio, mada je i njemu dolazilo u tom trenutku da ispusti suzu. No njega nije toliko dirala smrt Mere koliko to da se prije samo nekoliko sati htio ubiti i ostaviti ta dva života pred njim koja je sada grlio, i doista ga je stid bilo uopće ih i gledati. *Bio sam prokleta kukavica, mislio je. No od sada će biti drugačije...*

"Ali kako?", upitao je tada Mord. "Ta Thargelion i ja smo sami..."

"Rekao mu je majčin spasitelj.", umjesto Tarroba, Mordu je odgovorio Thargelion, državši kako je to naravska stvar. "Nije li tako?" obratio se zatim Tarrobu.

Spasitelj? bilo je ono što je Tarrob u tom trenutku pomislio. *Misle li na Rimusa...? Onog starca?*

Pitanja su se najednom stala množiti u Tarrobu kao gamad, i započinjala su činiti ono što bi pitanja sa njim uvijek činila: polako su ga pokušavala dovesti do ludila...

Tako je barem bilo dok ih Tarrob u sebi nije uništio, a uništio ih je već sljedeće sekunde. *Ne zanima me*, tada je zaključio, državši kako je taj zaključak mudar i valjan.

"Ne znam.", naposljetku je Tarrob odgovorio, a glas mu je nesvjesno prešao u šapat. "Ne znam zapravo tko mi je to rekao... No to nije ni bitno. Poslušajte me: sada je bitno samo to da smo nas troje zajedno, i da se iz tog zajedništva ne mičemo nikuda, jer svaki od nas u samoći je slab, ali jedno uz drugo jači smo od bilo čega. Moramo biti hrabri, i takvi ćemo moći sve..."

"Sve?" Mord je tada tiho upitao.

To pitanje nije tražilo odgovora, ali Tarrob ga je svejedno dao, znajući, naime, da je to što će reći istina:

"Apsolutno sve."

Poglavlje 10

Još te večeri, nakon što joj je svećenik tijelo premazao sa deset svetih masti, ondje među mnogim grobovima dur'agemskog groblja unutar zidina grada, Mera je bila sahranjena.

Tomu činu nije prisustvovalo mnogo ljudi – desetak najviše – i čitava ta ceremonija bila je za svakoga od njih teška i, bez obzira htjeli to oni priznati ili ne, vrlo neželjena. Tarrobovo je lice, sada dok je stajao kraj rake i svoje ruke držao na ramenima svoje djece što su se stisnula uz njega, bilo u potpunosti obasjano sa treperavim uljanicama koje su nosili grobari, a iako je još prije samo nekoliko sati ono čitavo bilo umrljano blatom, sada je bilo čisto, jer Tarrob se stigao prije sahrane očistiti i presvući.

Sahrani je prisustvovao i vidar Loroh, koji kada je čuo da je Mera izdahnula čitavu tu večer nije izgovarao ni jedne jedine riječi, jer toliko ga je njena smrt pogodila. Bio je tu i tesar Merek, te još dvojica–trojica Tarrobovih poznanika čija se lica ovaj nije ni trudio pogledati.

Da je bio pozvan, zasigurno bi došao i Ser Horm, narednik sve straže u Dur'agemu i Tarrobov stari prijatelj, ali on je već odavno bio odselio iz Dur'agema u Kessyr, a poslati mu pismo i čekati njegov dolazak moglo bi potrajati danima, tako da je Tarrob valjano odlučio ipak to ne učiniti.

Svećenikov govor nije bio suviše dug, a na tome su mu gotovo svi bili zahvalni, jer moglo se reći da ga većina ondje prisutnih ljudi nije ni slušala. Govor se njegov doticao filozofije Svetog Lyrna, čovjeka koji je živio u doba kralja Hrisa Kessyrskog. Bio je to mudar čovjek,

taj Sveti Lyrn, i njegova je mudrost bila priznata u čitavom kraljevstvu; toliko, čak, da je sam kralj odlučio uzeti ga za svog glavnog savjetnika, a to se dogodilo nakon što je kralj prisustvovao jednom njegovom filozofskom govoru o patnji.

A upravo je o tomu svećenik na sahrani i govorio.

“Patnja, kako reče Sveti Lyrn, iako se možda naizgled čini nesavladiva zapravo i jest temelj svih postignuća.”, govorio je svećenik. “Jer doista, onaj koji pati najviše, najviše i postiže, a sve ovisi samo o snazi onoga koji trpi – hoće li uspjeti istrpiti patnju ili će pokleknuti tokom njena utjecaja. Sveti Lyrn to je dobro zamijetio. On je rekao: "Možda je čak i glupo od ljudi što često odustaju u patnji, jer samo će glup čovjek odbiti onu nagradu koja poslije nje slijedi. Kao kada radnik dobije svoju plaću, tako i paćenik dobiva svoju, prije ili kasnije". Da, Sveti je Lyrn to uvidio prije četiri i pol tisuće godina, a ta istina i dalje vrijedi, i mi ćemo se sada pokušati nje držati, a od nas najviše gospodar Tarrob i njegovi maleni, maleni ali neizmjereno duhovno jaki, Mord i Thargelion, i nećemo odustajati ma koliko patnja danas vladala. Jer već sutra ona će pokleknuti, i patnje će doista nestati. A sada, gospodo, ja ne bih više duljio, i radije bih dopustio svima se nama pomoliti Trojici Bogova da uzmu ispušteni dah ove mlade žene”, to je rekao pokazavši blago rukom na Merino mrtvo tijelo čitavo umotano u platno što je ležalo na dnu mračne rake, “i odvedu je ondje gdje oni u svojoj mudrosti misle da je za nju najbolje. A mi u svoje Bogove imamo potpuno povjerenje, jer oni su milosrdni i kada njima vlada najveći bijes... No, pomolimo se.”

I dobivši dopuštenje svećenika, svatko se, osim Morda i Thargeliona, koji moliti nisu znali, stao moliti Obi, Mordaniusu i Hezu. Obi, jer je stvorio sve. Mordaniusu, jer je gospodar svega. I, konačno, Hezu, jer ako Mera doista bude morala u njegove vječne vatre, da ipak ne bude toliko strog sa njom.

Molitva nije potrajala dugo, a jednom kad je završila svi osim grobara su se odmaknuli nekoliko koraka, nakon čega su grobari stali

raku zatrpavati zemljom. Dok se to događalo, svećenik je glasno pjevao neku pjesmu čiji je sadržaj čitao iz knjige koju je držao u ruci, a kad se i to završilo, službeno je sahrana bila privedena njenom kraju, i ljudi su se stoga, kako je običaj nalagao, imali razići, a nakon toga i provesti noć u tišini i razmišljanju.

* * *

Bez Mere je bilo teško.

Mord i Thargelion nisu se odvajali jedno od drugog niti u jednom trenutku nakon Merine sahrane, jer uopće su njenu molbu, ono obećanje koje je tražila od njih, naime da se vole, sada shvatili zaozbiljno i, iako joj to nisu obećali dok je bila na samrti, sada, nakon njezine smrti, doista su dali svoju riječ da će tako činiti. Razgovarali su oni tokom tih trenutka vrlo malo, a ono malo riječi što bi progovorili uvijek bi se ticalo nečeg nevezanog za njihovu majku.

Pak što se ticalo Tarroba, on je bio vezan uz svoju djecu tada više no ikad prije, i nije se micao od njih niti u jednom trenutku. Osjećao je da im je sada najpotrebniji, i stoga iz kuće gotovo nije ni izlazio, već je provodio sate uz njih, sjedeći u tišini.

Tu tišinu Tarrob nije volio, kao što nije volio ni kada bi mu djeca bila tužna, pa je svako malo pokušavao tu tišinu prekinuti kakvom smiješnom anegdotom ili šalom, i time odagnati misli svih njih od smrti Mere, i odvesti ih negdje daleko; tamo gdje nesretne misli ne postoje, i uopće se misli samo na sretne stvari.

Ali to nije uspijevalo. Jer, naime, tuga i tišina i jesu bile one stvari koje su njih troje u tim trenucima vezale, čineći ih sve čvršćima i čvršćima, i sami su bogovi znali kakva bi šteta bila to prekinuti.

Tako je, dakle, to bilo: prvo bi proveli u tišini gotovo čitav sat, a onda bi Tarrob iznenada progovorio: “Znate, kada sam bio tamo i tamo, čuo sam priču o tomu i tomu...” i započeo bi tu priču, i trudio bi

se maksimalno da ju ispriča najbolje što može, ali nitko ga doista ne bi slušao, pa ni on sam, i ubrzo bi opet nastupila tišina.

Prvih je par sati Tarrob tako izdržao, ali kasnije je morao priznati da je on ipak daleko slabiji od svoje djece, i on je, iako je čitavim svojim bićem htio da tako ne bude, zaključio da bez alkohola sve to neće moći izdržati.

I upravo se stoga već do večeri napio.

Njegovu je djecu to boljelo, ali ona nisu mogla suviše mnogo poradi toga učiniti. Štoviše, osim promatranja kako sjedi na pragu smočnice (jer, kako je ispalo, i u pijanstvu je Tarrob držao da ne zaslužuje sjediti igdje drugdje do li na podu) i ispija vino, prazneći bocu za bocom, ona nisu mogla ništa.

Tako je to, naime, odvajkada u ljudi: odrasli neko vrijeme nose probleme, a onda odustaju, dok djeca pak neko vrijeme nose probleme, a zatim i odrasle koji su odustali. Jer odrasli i jesu djeca – samo mnogo slabiji od djece.

Bilo kako mu drago, takvo je stanje u kući potrajalo puna tri dana, a tokom ta tri dana, iako bi se možda poradi toga kakav promatrač začudio, Mord i Thargelion u potpunosti su se snašli živeći na svoju ruku. Štoviše, bez njihove pomoći ni sam Tarrob ne bi mogao, jer braća su složno radila i sa životinjama, i oko kuće, i u kući, hraneći i životinje i Tarroba i sebe, a staju, kao i kuću, držeći urednom i čistom. Tarrob, pak, sva ta tri dana sa mjesta se micao nije, i uopće je sjedeći ondje na podu pred smočnicom odbijao i jelo i kakvu deku koju bi mu sinovi ponudili, i doista je sve što je činio bilo puko ispijanje vina, popraćeno kojekakvim mrmljanjem jadikovki.

Tarrob se, dakle, nije trijeznio. Ali i to je imalo, barem što se njega ticalo, svoj dobar razlog: naime, u pijanstvu je, kako je on držao, jasnije razmišljao i bolje planirao. I doista, sva je ta tri dana on proveo u sebi misleći o budućnosti; što će i kako učiniti, takoreći planirajući svaki njen pedalj. I toliko je zaokupirao svoj um time, i toliko je smatrao to ozbiljnom stvari, da si on jednostavno nije dopuštao misliti

ni o čemu drugome. A to je postizao upravo alkoholom.

Bio je to proces normalan za sve pijane ljude.

No, naposljetku je i to moralo stati, a stalo je upravo tog trećeg dana, još u ranu zoru, kada su Mord i Thargelion još ležali u Merinu krevetu i spavali. Tada je Tarrob došao do njih, i dalje pijan, i probudivši ih rekao:

“Spremite stvari. Idemo u Kessyr.”

* * *

Tarrobov plan bio je da odu u Kessyr živjeti kod Ser Horma, gdje bi proveli najviše tjedan dana, jer toliko bi trebalo Tarrobu da ondje pronađe neki drugi smještaj. Ser Horm, znao je Tarrob, primiti će ih bez ikakva negodovanja, a s obzirom da su on i Tarrob bili poznati vitezovi, i pomoći mu naći kakav posao među stražom. *Biti ću zadovoljan i ako im budem samo laštio oružja*, mislio je Tarrob. I doista, bez obzira što je to pomislio u svome pijanstvu, to je bila istina. *Jer i sam moram priznati: ja sam čovjek od oružja, a ne tesarov pomoćnik ili išta drugo...*

Druga osoba koju je mislio u Kessyru sresti bio je Ser Hraw, vitez također umirovljen koji je ondje živio. Zapravo, Tarrob nije znao je li Ser Hraw doista živio u Kessyru, pa čak niti je li uopće živ, ali instinktivno je držao da tako mora biti. No, iako bi promatrač možda pomislio da se Tarrob veselio tom susretu, to nije bilo tako. Štoviše, razlog zašto Tarrob već desetak godina nije sreo tog čovjeka, iako je mnogo puta bio u prilici, i bio je taj što ga je izbjegavao. A, držao je, i Ser Hraw je zasigurno izbjegavao njega.

Stoga je Tarrob odluku da pođe sa svojom djecom u Kessyr smatrao velikom i teškom. *Jer, istinabog, nitko ne zna što će se dogoditi jednom kada se sretнем sa tim čovjekom. Možda se napijemo vina... a možda i krvi.*

No sve to i dalje nije bilo ono najbitnije. Naime, najbitnija je bila budućnost Morda i Thargeliona. S obzirom da je Tarrob znao samo ponajbolje vitezove, a ne ponajbolje ljude nekih drugih zanata, mogao je od Morda i Thargeliona učiniti samo vitezove. *Svi moji prijatelji, mislio je Tarrob, Hraw, Horm, Raah, Kolhos i još mnogi drugi, pa čak i ja sam, vrhunski smo vitezovi. Štoviše, najbolji. I stoga možemo od njih dvoje učiniti čudo; nešto što se javlja jednom u generaciji... Ali ja ipak toga ne želim.*

Jer Tarrob je znao koliko je njegov viteški put bio težak, gadan i krvav. A iako je doista to bio častan i dobro plaćen poziv, on nikako nije htio svojoj djeci pružiti isto. *Svo srebro koje sam zaradio, i svo zlato... svi oni zajedno ne vrijede jedne moje noćne more. A poradi njih noćna mora i jest svaki moj san!*

Upravo stoga se i ne bi valjalo čuditi što su Tarrobu trebala puna dva dana da dođe načistac sa svim tim.

Naposljetku, kada jest došao načistac, došao je sa odlukom da će ipak to učiniti: odseliti će u Kessyr i učiniti će od Morda i Thargeliona vrhunske vitezove. *Proklinjati će me zasigurno jednog dana, ali tako je kako je, zaključio je Tarrob.*

Krenuli su oni stoga na putovanje još tog jutra, trećeg jutra nakon Merine sahrane, i to su krenuli nakon što je Tarrob prodao dio zemlje kako bi mogao kupiti još jednog konja i svu potrebnu opremu za putovanje. Prodao je taj dio zemlje vrlo brzo; još tog jutra, zapravo, kad je otišao na trenutak u Dur'agem, jer nekoliko mu je ljudi i ranije već nudilo kupiti ju (štoviše, godinama su mu dosađivali sa tim, jer Tarrob se nikada zemljoradnjom nije bavio i dopuštao je da mu zemlja zarasta u korov, a to je smetalo vlasnicima ostalih njiva pokraj njegove), i bili su čak i tog jutra imali spremljen novac za njenu kupnju.

Tarrobu nije bilo žao to prodati, jer morao je priznati da ta zemlja ionako nije bila njegova, već je pripadala nekom jadniku koji je služio prošlom gospodarstvu Dur'agema, a koji je pao kao i mnogi neprijatelji

kralja Hinnora. Tarrobov otac nije bio rođen u Dur'agemu, i odatle zasigurno Tarrobovi korijeni nisu poticali. On je tu zemlju od kralja dobio samo zato što se kralju sviđala sposobnost hladnokrvnog ubijanja u njegovih vitezova, i na taj ih je način nagrađivao – na taj i ni na koji drugi način Tarrob je došao do te zemlje. Štoviše, tako je došao i do svoje kuće. Ali pak je za kuću držao da bi ju bilo šteta prodati, jer Mord i Thargelion bi se jednoga dana mogli u nju vratiti, pa stoga to nije učinio.

Bilo kako bilo, putovanje u Kessyr bilo je započeto.

Putovali su polako, pješakeći u tišini svo vrijeme, i vodeći za uzde konje koji su nosili njihove stvari. Razbojnika se nisu bojali, jer Tarrob je bez problema mogao čak i tada, pijan, nadvladati i petoricu vrhunskih vitezova (a razbojnici niti su vitezovi niti, osim mahanja njime, znaju suviše baratati mačem). No, bez obzira, Tarrob se ipak nije suviše opuštao. Dapače, on je u svakoj prilici bio spreman na mogući sukob i držao je na oku, u pogotovu noću, svaku sjenku na koju bi naišli. A pri ruci je, pak, u svakom trenutku držao, ispod jedne smotane deke, svoj stari mač, a s tim mačem bio je spreman reagirati i brže no okom.

A na konju je uz tu deku i mač bilo dosta drugog tereta: jedan veliki šator na rasklapanje, nekoliko koža i krzana, nekoliko punih bisagi (u kojima bijaše mnogo sitnih stvarci poput pribora za jelo i knjiga, kao i hrane: suhog mesa, sireva i sušene ribe – uglavnom svega što je moglo izdržati barem dva tjedna dugo putovanje bez da se pokvari). Zatim su tu bile mješine s vodom, keramički ćupovi s vinom i rakijom, zajedno sa nešto malo boze i medovače u manjim ćupovima, nekoliko vrećica sa zlatnicima koje je Tarrob dobio od prodaje dijela zemlje, nešto odjeće, te Tarrobov stari oklop i luk. Sve to bilo je na prvom konju.

Drugi je konj također nosio dio tereta, ali taj je nosio nešto manje, jer u pitanju je bio onaj Tarrobov stari konj, kojeg je ovaj jahao još u svojim pohodima Hil'gumom prije desetak godina. Taj je konj zapravo

mogao nositi jedva nešto više od sedla i jahača, a čak mu je i to bilo previše – no Tarrob ga se nije htio riješiti, jer on je bio vjeran tom konju, kao i taj konj njemu. Napokon, iako je bio star i činilo se da je to nemoguće za njega učiniti, onda kada je Tarrob pošao u Dur'agem po vidarevu pomoć kad se Mera razboljela, taj ga je konj nosio u galopu. A Tarrob je morao priznati da bi malo konja takvo što u toj dobi moglo učiniti.

Teret kojeg je taj konj nosio bio je hrana i voda za same konje: pravilno raspoređeno u vrećama, tu je bilo ječma, sijena, zob i kukuruza, sveukupne težine nešto više od stotinu kilograma. Vodu za životinje, pak, Tarrob nije ponio, jer on je znao da se uz put između Dur'agema i Kessyra na svakih desetak kilometara nalazi nekakav potok.

Bilo kako bilo, tog su drugog, starog konja jahala samo Tarrobova djeca, i to samo onda kada bi se toliko umorila da više ne bi mogla ni stajati na nogama, a Tarrob bi odbio da povorka stane. “Spavajte na konju. Izdržati će još i vašu težinu. A životinje i ja ćemo polako napredovati...” rekao bi im tada Tarrob. A tako bi i bilo.

Zapravo, šator prvih par dana uopće nije ni bio podizan (jer umorna bi djeca spavala na konju, a Tarrob, koji se nikako nije trijeznio, kanda nije ni trebao sna), jer Tarrob je držao da ukoliko vrijeme nije gadno nema smisla truditi se podizati ga.

A bogovi kao da su Tarrobove misli čuli. I upravo stoga, uskoro je došla i kiša.

I doista, uvidjevši da tako mora učiniti, jer kiša je graničila sa pravim pljuskom, Tarrob je tada konje privezao ispod guste krošnje nekog debelog hrasta, oslobodio ih tereta, podigao onaj šator i prebacio sav teret u njega. Učinivši sve to, među teretom je u šatoru oslobodio nešto mjesta za djecu i sebe, nakon čega se uz njih, držeći u jednoj ruci nož, a u drugoj mač, stisao i legao u polusnu, spreman, dakako, u svakom trenutku reagirati ukoliko na njih naleti kakva zvijer ili razbojnik.

A nekoliko trenutaka kasnije, uvidjevši da su djeca pozaspala, Tarrob je odnekud izvukao jedan od ćupova s vinom i nastavio piti. Vina je bilo i više nego dovoljno da Tarrob ostane pijan i čitav taj tjedan ako treba, a dabome da Tarrob drugačije tjedan što je dolazio nije ni zamišljao provesti.

Bilo je to ironično, jer Tarrobovu se čitavu biću gadilo piti ikakav alkohol, ali on jednostavno nije mogao prestati piti. Bilo je to stoga što je osjećao u sebi žestoko kajanje – na koje ga je upozorio Demon Bez Vojske da će uslijediti – a s obzirom da je on sam bio preslab nositi se sa tim, čula si je morao uništavati alkoholom kako bi to kajanje uopće podnio. Upravo je to govorilo koliko je Tarrob, kao onaj koji je nekoć bio kadar bez i da trepne pobiti na desetke nevinih ljudi, zapravo bio pravi plašljivac i slabić, baš kakvi su svi krvnici. Također, to je govorilo i kako jedno puko kajanje, kao dobar čin, mora biti i jest žešće i teže od bilo kojeg zlog čina, ma koliko se ljudi tog zlog čina bojalo.

Kajanje... mislio je Tarrob, doista ga u onom šatoru dok je vani lijevala kiša osjetivši. *Ne znam koliko ću ga još dugo izdržati...*

I pomislivši to, on je nastavio piti.

Sve je to bilo patetično, i toga je sam Tarrob bio svjestan. Demon Bez Vojske, pak, ta gotovo sveprisutna prilika nevidljiva (ako mu je tako po volji) ljudskom oku, to je sve također promatrao, kao što i jest pratio svaki Tarrobov korak sa velikom znatiželjom, i promatravši to mislio je: *Sve ide kako treba ići. Riječi se moje ispunjavaju. A evo... i konac se bliži.*

* * *

U danima koji su uslijedili, kiša gotovo da i nije prestajala padati. Nebo bi bilo mračno usred dana kao da je noć, a uz kišu i grmljavinu tu je bio i vjetar; toliko snažan da je kidao krošnje stabala, a počupano

granje raznosio je svuda uokolo kao da je puko lišće. Djeca, dakako, nisu mogla po takvom nevremenu putovati, i molila su oca da stanu i opet podignu šator, te se sklone dok se vrijeme ne smiri, pa makar čekali danima u šatoru. No Tarrob je to uporno odbijao.

U Tarrobu se, naime, što poradi alkohola, što poradi nagomilanih neugodnih čuvstava, tokom tih dana stao buditi bijes. A bijes se taj nije povlačio već je, štoviše, rastao i Tarroba sve više obuzimao samo zato što Tarrob nije bio dovoljno mentalno jak da se natjera pomiriti se sa samim sobom – a činjenica da je Tarrob toga bio svjestan, te svoje slabosti, bijes je samo potpirivala.

Demon Bez Vojske doista je uspio u naumu i natjerao je Tarroba da osjeti grižnju savjesti, ali ono što je previdio bila je Tarrobova gordost koja se time nije slomila, već upravo suprotno: kao ranjena zvijer u kavezu, ovaj se stao još i opirati, i u tom opiranju bješnjeo je sve više.

A, kao i u svakog pijanog čovjeka, poradi svega toga nije patio i trpio on, već njegova djeca.

Kao da mu je u potpunosti pomračen um, Tarrob se probijao kroz blato naprijed, putem koji je udarao uzbrdo, i tjerao konje da ga prate povlačeći ih za uzde. Naravno, tako nije napredovao uopće – dapače, nijednog jedinog koraka, jer sklisko ga je nakošeno blato tjeralo natrag – ali svejedno je odbijao riječi Morda i Thargeliona da se sklone i podignu šator.

Umjesto da poslušna, on je nastavljao još upornije. Svakom sekundom koja bi prošla tu bi upornost odveo još jedan korak dalje, i uopće je uskoro njegova upornost kao nešto ljudsko postajala sve više kao nešto životinjsko.

Tarrob je psovao, režao i pljuvao dok je sve to činio, mokat do kože dok je kiša lijevala sa gotovo crnog neba. Djecu je njegovu bilo strah, i što zbog hladnoće, što zbog samog tog straha, ona su se tresla.

A kada je Tarrob napokon u potpunosti skrenuo umom i stao udarati konje – takoreći krvnički, iskaljujući svaku trunku svoga bijesa na njima, ne zaustavljajući svoje teške šake koje su pogađale njihova

lica: nozdrve, čelo, oči i potiljak, a zatim i njihove vratove, te rebra, jednom kad su se ovi njišteći oteli i stali bježati – jedno od njegove djece, Thargelion, uz trešnju koja mu je pogađala čitavo tijelo, počeo je i plakati.

I upravo u tom trenutku, Tarrob, zadihan i, kada već konja nije više bilo blizu, doista spreman nasrnuti na djecu, najednom se zaustavio.

Zaustavivši se, on je naglo okrenuo svoju glavu spram najbližih stabala pokraj puta i ondje, u prazninu između dva stabla, pogledao kanda patnički i čvrsto stisnute vilice.

Bio je to starac u kojeg je gledao, a koji se na onom mjestu nalazio. Starac imena Rimus, kojeg je vidio samo on i nitko drugi. Rimus je stajao nepomičan, i gledao je u Tarroba očima nemilosrdnim i ljutitim, a crnim poput čađi.

“Zar...” Tarrob je tada izustio, ali njegove riječi bijahu prekinute samim njegovim vriskom. U njemu se, naime, tada najednom napeo svaki njegov mišić, od najmanjeg do najvećeg, i napevši se, oni su se međusobno stali uvrutati, ukočeno se šireći i sužavajući, čineći time da Tarrob osjeti veliku bol. Pao je tada, još dok je vrisnuo, Tarrob na koljena, a sa koljena je već u sljedećem trenutku prešao na leđa, stavši se time valjati u blatu poput kakve svinje.

Bilo je dosta, Tarrobe, svega tvoga zla na ovome svijetu, čuo je Tarrob glas Rimusa u svome umu. I doista, to što si sada pokušao mogao si učiniti samo sada, dok su ta dva bića pred tobom mlada...

Dok je Rimus govorio, Tarroba silan bol nije prolazio, već se još i povećavao. Iako je čitavo Tarrobovo biće tomu žudjelo, Rimus mu nije dozvoljavao izgubiti svijest, već ga je nasilu držao budnim. Pak što se ticalo Morda i Thargeliona, oni, ne mogavši Demona Bez Vojske vidjeti, samo su u čudu mogli promatrati kako se Tarrob u blatu grči i stenje, dišući ubrzano kroza stisnute zube. A vidjevši se to oni mu se nisu usudili prići.

Ti znaš da se igraš sa vlastitim životom pred Velikim Pukovnikom, i znaš da je samo pitanje trenutka kada će te prestatati smatrati

dostojnim postojanja, ali svejedno ostaješ pri svome kukavičluku i gordosti, nastavio je Rimus. Tjeraš svoju djecu da osjete strah, a kad bi znao kakvi se demoni kriju iza njihovih lica, ne bi to činio. Ovo, Tarroba, nije prijetnja, jer svejedno je živio ti ili umro, nego savjet. Maloprije si ih gotovo doveo do ruba...

Rimus dalje nije ništa rekao, već je pustio Tarroba da se onesvijesti.

* * *

Onesviještenog su, pak, Tarroba njegova djeca već sljedećeg trenutka odvušla duboko u šumu, gdje su odmah potom dovela i razbježane konje te podigla šator. To podizanje šatora potrajalo je duže no što je trebalo, jer je doprije uvijek Tarrob bio taj koji je to činio, pa djeca stoga nisu posjedovala o tomu znanje.

Tarroba su smjestili u šator, gdje su, slijedeći njegov raniji primjer, također položili i teret skinut sa konja. Za Tarroba se nisu suviše brinuli, jer ovaj je disao, pa im je to govorilo da je samo izgubio svijest poradi previše alkohola.

Kako je već pala noć, a kiša nije stajala, nahranivši konje sa sijenom i zobi, u šatoru su se smjestili i Mord i Thargelion, tik do Tarroba, ne osjećajući nikakva straha spram njega, jer, držali su, kad se ovaj probudi biti će trijezan, a samim time njegova agresivnost će nestati.

I doista, jednom kada se probudio, Tarrob je bio trijezan.

Bilo je to u vrlo kasnu noć, kada je kiša već prestala padati. Pokraj Tarroba djeca su spavala, ali on je već bio u potpunosti razbuđen. Začudeno se osvrnuvši jednom kad je izašao iz šatora, uvidio je da se nalazi negdje u šumi. Nad čitavom se noći spustila bijela i gusta magla, ali mjesečina je šumu ipak jasno osvjetljavala.

“Bogovi”, tiho je tada promrmljao uhvativši se za glavu koja ga je

nemilosrdno boljela, “ne razumijem ništa...”

Našavši se van šatora, ne znajući što bi drugo činio, Tarrob je pošao nakupiti suhog granja što je ležalo uokolo po zemlji, jer imao je namjeru zapaliti vatru.

Nakupivši nakon nekoliko trenutaka naramak suhog granja te ga položivši na tlo ispred šatora, Tarrob je tiho ušao šator i odande, među stvarima, uzeo komad kremenca i svoj nož, kao i šaku sijena namijenjenog konjima.

Trenutak kasnije, kad se već našao vani nagnut nad izlomljenim suhim granjem pod kojega je položio onu šaku sijena, Tarrob je kremenom i nožem stao praviti iskre.

Već sljedećeg trenutka hrpa je planula, a svjetlost njena plamenja pridružila se onoj mjesečine i zvijezda. Djecu pucketanje vatre nije probudilo, jer bila su u dubokom snu, a svjetlost im pak nije smetala jer ona kroz platno šatora nije ni prodirala.

Učiniivši sve to, Tarrob je pokraj vatre sjeo i u miru stao promatrati njeno paranje mraka. Morao je priznati, toplina koja mu se širila tijelom i one mnoge iskre koje je promatrao lepršati ponad plamenja pomagali su mu opustiti se, a potom i razmišljati.

Granje je uskoro izgorjelo, a sve što je ostalo od njega bila je jedna hrpa usijane žari, po kojoj bi tek tu i tamo palucnuo kakav sitan plamičak.

Promatrajući žar, Tarrob nije mogao a da me misli o starcu Rimusu, osobi koju je on najmanje volio. Ta je spodoba (jer nikako ga drugačije Tarrob nije znao nazvati) Tarroba proganjala, i u tom proganjanju tjerala ga je prolaziti kroz nezamislivo. Bilo je to neobično, ali Tarroba nije hvatala jeza radi tog proganjanja i mučenja, koliko radi toga da bi Tarrob nakon toga uvijek ostao isti, nepromijenjen. *Da, upoznao sam one osjećaje koje mi je rekao da ću upoznati, ali i sa njima ja sam i dalje ista ona gadna osoba koja sam uvijek i bio. No, ima tu još nešto... ista sam osoba jer više jedva da i osjećam strah pred njim. Možda, dok je Mera bila živa, me je doista i*

plašio, ali sada je to mučenje, kako sam u međuvremenu shvatio mnogo toga, ništavno spram mene. Bol dođe i ode, baš kao i sve drugo. I u tomu, moram priznati, postalo mi je svejedno...

Mislio je tako Tarrob gotovo ne trepćući pred već gotovo ugaslom žari, a u tom razmišljanju on je polako počinjao odustajati od svega. *Evo, ne vidim smisla ni svrhe ničemu, ni u životu ni u smrti, i doista sam se prestao brinuti za sve, njime je prolazila misao. Sve to dokazao je i današnji dan, u kojemu sam se prema njima, pogledao je na konje udaljene desetak koraka od njega i vatre, i prema djeci ponašao kao zvijer. Bojali su me se. A zapravo... i trebali su.*

I pomislivši to, kao i uvijek kada bi odustao, on se vratio alkoholu. Ušao je tada Tarrob u šator i uzeo čup sa medovačom, kojeg je odmah potom otvorio i stao iz njega piti.

Promatrač Tarrobu ne bi trebao na tomu suviše zamjeriti, jer u ljudi je slabasnih umova to normalna stvar. Oni, znajući da su preslabi i prekukavni pred problemima, da im vodilja bude dopuštaju alkoholu. Ali ne znaju da od najvećih kukavica alkohol neće učiniti hrabre ljude, već tek najveće zvijeri.

Tarrob je pio dok se nije napio, a i tada je nastavio piti. Noć je polako tekla dok je on poradi pijanosti sve teže gledao pred sebe, a glava mu se u promatranju već hladne hrpe pepela klatila lijevo–desno, kao da ovaj jedne sekunde namjerava negdje poći, a već druge ostati na mjestu.

Ljudi... ionako smo životinje... Ta zašto da onda budemo drugačiji?

Nakon te pomisli, nije prošlo mnogo vremena, a Tarrobova je glava klonula dok je ovaj upao u nekakav polusan.

Čup sa medovačom kojeg je držao u desnoj ruci ispao mu je, a medovača se prosula po tlu. Tarrob je toga vjerojatno bio svjestan, ali svejedno nije mario. Ispruživši noge u pepeo vatre i srušivši se na bok, čitavu si desnu stranu tijela time uprljavši prosutom medovačom, on je napokon zaspao.

No tada, još dok je tonuo u san, naglo je otvorio oči.

“Tko je... tko je tamo?” rekao je širom otvorenih očiju pogledavši u guštik nedaleko pred sobom. Upitavši to, nespretno se, sav blatnjav i isprljan medovačom, osovio na noge i stao u nekakav jadan gard spreman na borbu. Tada je pomislio poći u šator i uzeti mač, ali odustao je od ideje te iste sekunde, jer bojao se da bi mu za to trebalo previše vremena.

Pred njim je mnogo visoko grmlje, kao i mladice stabala, zajedno sa travom, stalo šuštati, a poradi pijanosti i mraka on nije znao točno odrediti koliko je to točno od njega udaljeno.

Sjetivši se da je pokraj ugasele vatre ostavio nož, Tarrob se tada brzo sagnu i uzme ga. Sada, sa nožem čvrsto stisnutim u ruci, on je bio i više nego spreman na bilo kakav okršaj.

Ponovio je pitanje.

Čitav jedan dugi trenutak nitko opet nije odgovarao, a grmlje je stalo šuštati još i više, ali čim je taj trenutak prošao, iz mraka je tada izronio neki dječak.

“Oprostite, gospodine...”, dječak se tada uplašeno obratio zbunjennom Tarrobu. “... ugledao je moj otac vatru među stablima sa svog posjeda, a kako je znao da ste zasigurno putnici zaustavljeni u onom nevremenu... poslao me je da vas upitam želite li prenoćiti kod nas. Vidite, imamo staju...”, dječak je zamuckivao, “... suha je i ima dosta mjesta, a još je prekjučer rasprostrta svježa slama...”

Tarrobu, čije je srce udaralo vrlo brzo jer je ovaj bio spreman na borbu, trebalo je nekoliko trenutaka da se smiri, a potom i da shvati čitavu situaciju. Otac tog dječaka, kako mu je dječak već sljedećeg trenutka stao tiho objašnjavati, bio je tek poštenu zemljoposjednik iz Saz'zera, a čiji se posjed nalazio ovdje, na dvadesetak kilometara od tog sela. Kako je dječak objasnio, u Saz'zeru se do gostoprimitstva jako držalo, i upravo to je bio razlog zašto je njegov otac pozvao Tarroba i njegovu djecu da prespavaju u njegovoj staji.

“Tako on čini sa svim putnicima.”, dječak je rekao. “No, hoćemo li

ih probuditi da možemo natovariti konje i krenuti?” dodao je pokazavši rukom na Morda i Thargeliona, čije je usnule glave vidio kroz ulaz u šator.

Tarrob je djecu odbio probuditi. Umjesto toga, on je rekao: “Hajde radije da prvo pođemo nas dvoje sami...” iako je htio, razloga zašto on nije znao dodati.

Dječak, kako je bio tek nešto stariji od Morda, nije se htio protiviti Tarrobovim riječima, već je pristao na njegov prijedlog odmah.

Pak je Tarrobu u onom trenutku nešto neobično prošlo glavom. Nešto, naime, čemu nije htio da njegova djeca prisustvuju.

Raslinje je pred njim i dječakom bilo mračno, ali njih su dvoje onuda pošli bez mnogo zastajkivanja. Lišće je bilo puno kišnih kapi, a zemlja vlažna, dok vjetra pak gotovo uopće nije ni bilo. Tarrob nije znao koliko je kasno, ali nije suviše ni mario, jer noć mu se činila ugodna.

Zapravo, noć mu se činila poput sna, jer onakvom pijanom kakav je bio poput sna se činilo sve.

Ne ispuštajući nož iz ruku, Tarrob je pratio dječaka. Svaki korak kojeg bi napravio tjerao bi ga da diše sve teže, jer kada je bio umoran, a i oni isparavajući mirisi zemlje i lišća sve su više tjerali Tarroba da osjeti klonulost – što tijela, što uma.

Sve je teže pratio dječaka, a uskoro više nije mogao reći ni da ga prati.

Tarrob uskoro više pred sobom nije mogao vidjeti ništa, a tako se razum tada stao igrati sa njim da on nije više znao prati li on dječaka, ili dječak njega, i je li uopće on Tarrob ili dječak, a nije li onaj dječak pred njim Tarrob.

Sav razum tada je zamijenilo crnilo. A uz crnilo je došao i bijes.

* * *

Je li ovo u što gledam kraj ili početak? onaj je teški, već sam jedna mora i neugoda, Rimusov glas pomislio, dok je sam Rimus, kao jedna nevidljiva prisutnost, promatrao prizor pred sobom.

Ono u što je gledao bio je Tarrob, koji je čvrsto stišćući nož u ruci pratio nekog dječaka. Tarrob se klatio i jedva da je uopće mogao razmišljati, ali njegova je namjera bila nepokolebljiva, i on je, držeći svaki svoj korak za svet i savršen, pratio dječaka ne skrećući nikuda.

Rimus je znao što će se dogoditi, i upravo stoga je požurio do šatora u kojemu su spavali Mord i Thargelion. A ondje je došao da probudi Morda.

Morde, Rimusov je glas šapnuo unutar Mordova uma, probudi se! Hajde, slijedi svoga oca... Slijedi Tarroba!

Mord te riječi nije čuo, ali stao je djelovati po njihovom napatku. Kao na zapovijed, Mord je tada otvorio oči, i protrljavši ih, on je ustao i žurno izašao iz šatora.

Činilo bi se promatraču da je Mord instinktivno znao kuda je Tarrob pošao, ali to nije bilo tako. Umjesto toga – iako toga Mord nije bio svjestan – kroz raslinje kojim su prošli Tarrob i dječak Morda je vodio Rimus, držeći ga za ruku.

Rimus je smatrao čašću držati to dijete za ruku, i uopće je smatrao svojom dužnošću provesti ga kroz raslinje čitavog, kao da raslinja ni nije bilo. I doista, vodeći Morda, on je svaku prepreku pred sobom i Mordom uklanjao magijom.

Pred njima su se grane lomile i skretale sa njihova puta, lišće se sušilo i raspadalo u prah, a bodljikavo raslinje izgaralo i pretvaralo se u pepeo sekundu kasnije. Blato je, pak, pred Rimusom i Mordom postajalo čvrsta i suha zemlja.

Sve to Mord je promatrao kao opčinjen, držeći kako je sve što se događa točno ono što mora biti. To je bilo tako, naime, stoga što je tokom tih trenutaka Mord prestao biti dijete, a u njegovom se umu probudio neki novi način razmišljanja.

Bio je to način razmišljanja krvožednog ubojice. Ili, drugim

riječima, onoga koga je tada Rimus u Mordu probudio: Velikog Pukovnika.

Ubrzo su Rimus i Mord izašli iz šume i stali na travnati izboj. Bila je to čistina dužine veće od strelometa, sačinjena od dva brežuljka. Tu se nalazio i puteljak koji je počinjao baš ondje gdje je šuma iz koje su Mord i Rimus izašli završavala, a nešto dalje – pedesetak metara dalje niz taj puteljak – nalazili su se Tarrob i dječak kojeg je on slijedio, oboje obasjani srebrnastom mjesecinom.

Rimus je na trenutak zastao. Bio je u pitanju bitan trenutak, za kojeg je držao da će odrediti mnogo toga, i zato nije htio da išta prođe onako kako ne bi trebalo.

Iza njega Mord je stajao kao ukipljen. Promatrao je prizor pred sobom ne svojom voljom, već stoga što ga je Rimus na to tjerao. A prizor je bio sljedeći:

Prilika koja je predstavljala Tarroba, primivši za ruku onu koja je predstavljala dječaka, približila joj se jedva na korak. I nije prošao jedan otkucaj srca od toga, kadli je između njih dvoje nešto bljesnulo, kao komadić stakla...

Svjetlo se pojavilo na kratak trenutak, no svejedno je bilo tu, da bi zatim nestalo u tami, ili: u prilici tog dječaka kojemu se Tarrob približio.

Rijetko bi koji promatrač u tom trenutku shvatio što se događa da Tarrob nije tada povikao, pakosno poput kakve zvijeri, na što se njegov povik zaorio čitavom čistinom.

A sekundu nakon toga ona je svjetlost bljesnula još nekoliko puta.

Mord shvati da je u pitanju ljeskanje mjesecine na sječivu noža. Iako nije htio u to vjerovati, znao je da je to Tarrobov nož, a onaj koji njime ubada nesumnjivo sam Tarrob.

“Ta što li se događa!” Mord htjedne upitati, no to ne učini, jer ušutkao je tiho i mirno samoga sebe. On, Veliki Pukovnik iz tristo i četrnaeste godine Doba Jeda, ušutkao je malenog Morda iz njegovog djetinjstva. Velikom je Pukovniku čitav taj prizor bilo zanimljivo

promatrati, pa čak i zabavno, bez obzira na to koliko se dijete prestravljalivalo.

Zar je to onaj početak svega? Veliki je Pukovnik tada upitao Rimusa. Ovoga se čak i ne sjećam.

Da, to pamti. Sila će na to odgovoriti kao jedna poznata prisutnost. I pamti dobro!

Mord kao dijete tada potrči ka svome ocu, koji je stajao pred tijelom dječaka kojeg je ubio. Morda nije bilo strah, jer naposljetku, to i nije bio Mord, već Veliki Pukovnik, a Veliki Pukovnik straha nije poznavao.

To što je upravo ubio, Tarrobu nije bilo važno. On je bio suviše mentalno oštećen u tom trenutku da bi znao što je učinio. Štoviše, toliko je lud bio da je i u Morda, kojega je tada ugledao prilaziti, pogledao tek kao u svoju sljedeću žrtvu. I pogledavši ga sa bijesom u svojim krvničkim očima, on je u svojoj šaci stegnuo nož još čvršće.

Tarrob je u svojoj ludosti očekivao da će se Mord uplašiti i pobjeći, ili u krajnjem slučaju da će nasrnuti na njega i završiti usmrćen kao i onaj drugi dječak. Bio je Tarrob doista spreman tada ubiti Morda...

Ali, umjesto toga, dogodilo se nešto sasvim drugo. Jedino, zapravo, što se i moglo dogoditi u sukobu čovjeka i Velikog Pukovnika:

Bivajući dijete, Veliki je Pukovnik prišao Tarrobu, uzeo mu nož iz ruke – kojeg je ovaj predao bez opiranja – te mu istim tim nožem prezeo vrat.

Dogodilo se to brzo, gotovo poput treptaja. I čim se dogodilo, onaj koji se našao držati krvavi nož više nije bio Veliki Pukovnik.

Nož je sada držao Mord. Krvava lica. Tresući se čitavim tijelom i ne shvaćajući što se upravo dogodilo.

Kad je dječak u konačnici shvatio što je učinio, a Tarrob napokon bio lišen svojih grijeha i grižnje savjesti, već je bila kasna večer, a neki bi rekli i vrlo, vrlo rano jutro.

* * *

Thargeliona je vijest o Tarrobovoj smrti gotovo dovela do kraha.

Kao uzrokovano najgorom spravom za mučenje, začuvši ujutro riječi Morda da Tarroba više nema, to je maleno dijete u sebi osjetilo teški bol, i poradi te boli se stalo tresti i plakati.

Plakao je i Mord, tada prvi put otkako je Tarrobu oduzeo život, a to je činio državši Thargeliona u čvrstom zagrljaju. Nije on htio ubiti Tarroba – dapače, nije mogao ni pomisliti na takvo što – ali to učinio jest, i toga je bio itekako svjestan.

No, kako se to dogodilo? Mord je tada mislio. *Ta volio sam ga; kako sam uopće mogao takvo što učiniti? Ne razumijem!* Dok je to mislio, uz svaku riječ u njegovu umu koja bi se rodila, griznja bi se savjesti u Mordu poduplala, i on bi poradi toga stao mrziti sebe sve više.

Bojeći se reći mu istinu (a i sam ju je svim silama pokušavao zaboraviti), Mord je Thargelionu rekao da je Tarroba ubila divlja zvijer, najvjerojatnije medvjed, koja je, oduzevši mu život, njegovo tijelo odnijela duboko u šumu. Tarrobovoj smrti, Mord je rekao, on je prisustvovao na velikoj udaljenosti, a dogodilo se to kada se, začuvši Tarrobov povik i režanje zvijeri, Mord usred noći probudio i zbunjen izašao iz šatora. Tada je, objasnio je, na stotinjak metara od šatora, ondje u mraku među stablima mogao vidjeti kako nekakva zvijer ubija, a zatim i odvlači Tarroba.

Thargelion mu je povjerovao. Baš kao što bi svatko povjerovao svome bratu. Štoviše, mjesta za sumnju u Thargelionu nije ni bilo, a bilo je to stoga što mu strah nije dozvoljavao baviti se ničime, a najmanje od svega sumnjom u Morda. Zapravo, sam Thargelion nije o svemu tomu htio ni misliti ni govoriti, pa je čak nastojao i zaboraviti.

Bilo kako mu drago, još su tog dana – dapače, odmah ujutro –

braća, državši da je ta odluka najbolja, spremila stvari i uzjahala konje, te nastavila putovanje.

Put su što je vezao Kessyr i Dur'agem pronašli lako jednom kad su izašli iz šume, a ako ništa drugo u tom jutru, barem im je on davao koliko–toliku utjehu, jer za razliku od jučerašnjeg dana, kada je put bio toliko blatnjav da je bio neprohodan, sada je on bio suh i tvrd, i moglo se njime prolaziti bez problema.

Braća su znala odrediti u kojem je smjeru Kessyr, a u kojem Dur'agem jer vidjela su tragove u samom putu gdje se prošlo putovanje zaustavilo – tragove, naime, što ih je napravio Tarrob onda kada je tukao konje.

Sada se sve to vidjelo – baš sve što onda kiša, noć i vjetar nisu dozvoljavali vidjeti – svaki pedalj puta i šume sa obiju straha, svaki dio zemlje i svaki kamenčić na njoj. Štoviše, sa svojih su konja braća vidjela i svaku kaplju rose što se sada, u ranu i maglovitu zoru, zrcalila, i dabome da su obraćala na sve to pažnju.

Da je to bilo koje drugo jutro, braća zasigurno ne bi marila ni na što oko njih, ali sada, u jutru nakon Tarrobove smrti, ona su se naprosto tjerala posmatrati sve to; svaki detalj kojeg bi njihove oči mogle opaziti. A činila su to stoga što bi im umovi bili daleko više mučeni da nisu.

Dok su jahala, braća su jahala u tišini, svaki od njih mučen svojim vlastitim teškim mislima i svako malo nadlanicom brišući suze (uzrokovane, kako su se nadali, vjetrom što im je šibao obraze). Tjerali su konje da idu kasom, bez obzira na teret, kanda iz razloga da što prije pobjegnu odande.

No krivo bi bilo pomisliti da se u njima širio jad. Oni nisu jadikovali. Možda su bili tužni, ali umjesto očajavanja oni su radije očeličavali. I u jahanju tomu, moglo se reći, sa svakim korakom kojeg bi njihove životinje napravile, Mord i Thargelion su bivali sve bliže i bliže onomu što će kasnije postati:

Legende.

* * *

Zvijezde su sjale sa mračna, tamnoplava neba protkana sivim oblacima i mjesečinom te prve noći nakon kraja Tarroba, i njihov je sjaj sezao daleko, mijenjajući sve što se dalo mijenjati, a ulijevajući shvaćanje u svaki otvoreni um.

One su sjale snažno, a vladale mudro, promatrajući sve. Planine i sama zemlja, sam taj Hil'gum, pak također su vladali u čitavom tom veličanstvenom krugu u kojemu se činilo da i nitko i svatko drži žezlo i vlada, a najbitniji među putnicima te zemlje, Mord i Thargelion, promatrali su sve tako savršeno mirno tokom čitave večeri da bi svaki čovjek vidjevši to mogao osjetiti samo toplinu u svome srcu.

Niti najmanje preplašena tim novim načinom na koji su gledala svijet, braća su nastavljala dalje. Čak se moglo reći da su i uživala u tim novim čuvstvima za koja doprije nisu niti znala da se u njima nalaze, zakopana duboko u njihovoj nutrini.

Štoviše, na samom kraju tog prvog dana prizorom se prolomio i smijeh, a on je nastao onda kada je Thargelion Mordu dobacio:

“Morde, pa mi danas prvi puta u životu jašemo konje!” A same su te riječi i, moglo se reći, silna želja za smijehom kao spasom od čemera, izazvale u njima dvoje sreću. I doista, smijeh nije zamirao dugo vremena nakon toga.

Bila je istina to što je Thargelion rekao, ali ni on ni Mord nisu se suviše tomu čudili. Nesvjesno slijedeći instinkt, držali su, čovjek postaje sposoban činiti mnoge stvari kada se nađe u nevolji, i u tomu nije bilo ničeg neobičnog.

Sa konja su sjahali tog dana tek kad je bila vrlo kasna večer. Maknuvši se tada s puta i nahranivši konje, braća su zaključila da je večer dovoljno topla da se šator ipak ne razapinje, pa su stoga legla spavati uz životinje, ugnijezdivši se među njihovom gustom i toplom

dlakom.

Umor im nije dozvoljavao ništa govoriti, pa čak ni suviše misliti, i zbilja, jednom kada su legla uz privezane konje koji su također sklupčani ležali, braća su zaspala jedva minutu nakon toga.

San je Mord instinktivno poput uplašene životinje izbjegavao jer kanda je znao što će u njemu sanjati. Bila je to, dakako, najopakija kaljuža crnih misli, osjećaja i mješavina mora tako gadnih da se neki ne bi ni naježili, već bi od samog stida umrli. Ali izbjegavanje nije pomagalo, jer ono što je imao sanjati bilo je po zapovijedi samog usuda.

Mord je sanjao crnu maglu i tri bijela lika, mirna poput kipova (a možda su kipovi doista i bili?) visoka desecima metara, strahovita pogleda u svoj trojici, koja su stajala usred tog crnila. A između svih njih, izložen njima, stajao je Mord.

I baš kad se on, preplašeni dječak, htio neprimjetno provući pokraj njih i sakriti se, možda i nestati u crnilu, kadli sva trojica upere svoje poglede na Morda i prijekorno mu počnu kazivati svi u isti glas:

On je ubio! On je ubojica! Ubojica! Ubojica!

Ne volimo ga!

Ne gledamo ga!

Ne čuvamo ga!

Poput gromova glasni su prijekori bili, a Mord je prestravljen stajao nemoćan se i milimetra pomaknuti. Njegovo srce udaralo je toliko brzo da je kolanje njegove krvi bilo glasno upravo poput prijekora tih kipova.

On je ubojica! Ima da gori!

Na te riječi Mord plane u buktinju i počne izgarati u bolnim opeklinama, vrišteći što od straha, što od silne boli. Ali njegove su strahotne vriskove nadglašavali bijeli kipovi, čija je samo stopala on mogao vidjeti, jer i sama su njihova stopala bila višlja od njega:

Mrzimo ga! Mrzimo ga! Mrzimo ga!

Vatru tada zamijeni led, a Mordova se koža zguli sa njegova

spaljenog tijela istog trena. *Nikada oprostiti! Nikada iskupiti! Nikada zaboraviti!* glasovi su nastavili poput najglasnijih bubnjeva, a Mord je bio siguran da su mu uši prokrvarile od te silne glasnoće.

Ubojica! Ubojica! Ubojica!

U pitanju je zasigurno bilo tek plod neobično jake grižnja savjesti, ali Mord se bojavao tog trena više no ikada prije ili kasnije u životu, jer doista je on nag bio pred kipovima, beš ičega što ga je dijelilo od njih, a oni su ga polako satirali u prah.

Toliko je razum od silne boli stao tada gubiti, da je bio siguran da je u jednom trenutku čuo glas koji nije pripadao kipovima, a koji je rekao: *Pamti, Veliki Pukovniče, ovaj trenutak! Pamti!* No, taj se novi glas više nije ponovio, mada je Mord još dugo razmišljao o njemu.

Led u jednom trenutku zamijeni sol, koja počne padati poput snijega po njegovu tijelu otvorenih sprženih rana, i sol se među tim ranama tada nastani i stvrdne, kao da ima namjeru ostati vječno tamo i paliti gore od plamena.

Kipovi nisu prestajali niti jednog trenutka govoriti, poput grmljavine: *Neka vraća dug vječno! Neka nikada ne vrati dug! Životinja! Životinja! Životinja! Neka se natopi zlom! Neka se natopi mržnjom, kada drugačije sposoban nije!*

Kasnije, kada se probudio, Mord se doista čudio kako se nije pomokrio od silna straha tokom čitavog tog sna, ali to se nije dogodilo. Ali mokre odjeće kao da je iz kakve rijeke izašao ipak jest bio, jer oznojio se on sanjajući taj san toliko da se znoj sa njega slobodno poput vode slijevao.

Neka se utopi u svojim djelima, neka mu grižnja savjesti smrviti srce! Ubojica! Ubojica! Ubojica!

Po Mordovim se prsima u konačnici prolije ključalo zlato, od čega su mu mišići na prsima popucali i pomiješali se sa tim zlatom, a samo se zlato tada tu nastani u obliku ogrlice, sa viskom kao njenim ukrasom tik do Mordova srca.

I tada Mord začu posljednje riječi bijelih kipova: *Neka zlatom*

bude zapećaćeno... na što san prestane.

* * *

Inwog... sada znaš otkud ti ona, ona osoba koja je Morda natjerala ponovno proživljavati svoju prošlost, Demon Bez Vojske, sa tim ga je riječima stala buditi. Inwog je, dakle, pečat od kojega je sve počelo... Sila je rekao, i s kojim će, dakako, sve završiti.

Mord nije bio svjestan postojanja Demona Bez Vojske kada on ne bi bio kraj njega, ali to bi se uvijek promijenilo jednom kada bi mu ovaj prišao. Stoga je sada Mord znao Demona Bez Vojske, i to ga je znao kao onoga koji ga je spriječio činiti veličanstvene stvari u tristo i četrnaestoj godini Doba Jeda, a spriječio ga je odvođenjem u prošlost – čiji razlog Mord ni sada nije poznao. *Ako si time htio spriječiti moje činjenje zla, a sam sloviš kao zla pojava, kontradiktoran si. Iako je bio dijete, Mord je tako mislio, jer sa Rimusom kraj sebe on je bio u doticaju sa svojim starim znanjem i mudrošću. A ako si, pak, htio od mene učiniti još većeg zlobnika, zašto si mi to uopće i učinio?*

Volio bih ti reći sada, Morde, odgovore na sva tvoja pitanja, ali gle: upravo si još dijete, i ovo je tek početak priče o tebi, Sila je na to odgovorio. Glavni razlog zašto sam te natjerao ponovno proživiti prošlost znaš: zato što si zaboravio tko si i što si, i potrebno te je ponovno podsjetiti. Priča o usponu Morda Dur'agemskog nije malena i svaki je njen detalj bitan – toga si svjestan – i svaki od tih detalja značajno je utjecao na oblikovanje tvog mentaliteta. Ponovno, dakle, proživljavaš sve upravo stoga da doznaš sve odgovore. Zato budi strpljiv, i pamti dobro, jer još se mnoge velike stvari imaju dogoditi...

Jednom kada je to Sila rekao u Mordovu umu, glasa što je podsjećao na snažno zametanje vjetra, on je nestao, a Mord, do prije sekundu jedna od najjačih i najmudrijih osoba na čitavom svijetu, sada je opet postao slab i ništavan, takoreći zarobljen u svom umu i tijelu

djeteta.

I kao takav, Mord je otvorio oči.

Nalazio se čitave gornje polovice tijela naslonjene na konjski trbuh, ležeći na leđima sa rukama pod glavom. Jutro je bilo maglovito i podosta hladno, ali Mord hladnoću gotovo i nije osjećao, jer uz topli i mekani trbuh konja, toplinu je Mordu pružao i njegov brat Thargelion, koji je spavao pripijen uz njega. Drugi konj nije bio daleko – sklupčan je spavao jedva dva koraka od Mordovih nogu – a teret skinut sa obje životinje bio je pažljivo složen tik do njega.

Mordovo lice bilo je oznojeno, dok mu je za čelo bila slijepljena kosa. Srce mu je udaralo brže no što je to bilo uobičajeno, a htio ne htio i disao je ubrzano, kao da je upravo završio kakvu utrku. A uza sve to, oko vrata je osjetio prisutnost nečega što ga nije prestajalo peći.

Izvukavši ruku od ispod glave i opipavši vrat, to nešto što mu je uzrokovalo bol Mord nije pronašao, no sam vrat, uvidio je, bio mu je vruć poput žari. Bol se pružala od njegove šije, preko ramena i ključnih kostiju, pa sve do središta njegovih prsa. Upravo kao, Mord je pomislio, da je bol kakva ogrlica.

Peklo ga je sve to gadno, ali Mord se na to iz nekog razloga nije htio obazirati. Ne znajući ni sam zašto, sve na što je on mislio bio je nastavak putovanja.

Upravo stoga, već sljedećeg trenutka Mord je probudio svoga brata, kao i konje, dao im svima jesti te ih pripremio za put. Dogodilo se to brzo, kao milijunima puta prije ponovljeno, i Mord nije suviše tokom svega toga razmišljao.

Nekoliko sati kasnije, braća su na konjima bila udaljena kolimetrima od mjesta na kojemu su prenoćili. Dok su ona jahala, jutro je polako sazrijevalo u dan; dan za Morda i suviše topao iako se Thargelion do njega smrzavao.

Braća su dopuštala konjima da ih vode, jer s obzirom da je put uopće bio ravan i jednoličan, njima i nije bilo potrebno suviše

upravljati. Zapravo, da su njihovi jahači i ispustili uzde, konji bi vjerojatno nastavili put upravo onako kako su svo vrijeme i napredovali: u tišini, polako i ne skrećući s puta, kao da su i same životinje uživale u miru.

No ni mir nije dugo trajao.

Negdje oko podneva, kada su braća na konjima gotovo zaspala, njihovu i pozornost njihovih konja pridobilo je pjevanje nekog pijanog oklopnika što se klatio putem. Taj oklopnik, snažni čovjek u ulublenu i gotovo u potpunosti uništenu i prljavu oklopu, jednako prljava lica i usto bradata, čim im je prišao odlučio ih je zaustaviti.

“Dobro jutro, dječice!”, pozdravio ih je oklopnik zaustavivši ih i pokazavši im u smiješku svoje manjkave zube. “Ne putujete li valjda sami? Gdje su vam roditelji?”

Iznenaden pitanjima, Mord je rekao: “Zašto je to bitno?”

“Pa bitno je, malena gospodo, jer bez roditelja djeca ne bi smjela ovuda putovati. Ovo su opasni putevi, djeco.” Rekavši to, oklopnik im je prišao i, iako mu Mord i Thargelion za to nisu dali dopuštenje, primio njihove konje za oglavlja. “Da, opasni su ovo putevi...”

Nastupila je tišina, tokom koje su se Mord i Thargelion zbunjeno i uplašeno ogledali, a oklopnik stao piljiti u pod. “No, što kažete da ja pođem s vama, pa da vam budem pratnja i zaštitim vas od opasnosti?” nakon nekoliko trenutaka, oklopnik je upitao podigavši glavu, usput poradi sunca zaškiljivši očima.

“No zar se niste zaputili suprotnim putem od našeg?” Thargelion je tada dobacio.

“Oh, pa ja nisam ni išao nikuda posebno... Ja sam tek onako... lutao. Da, lutao sam, dječice. Doista, mogu i s vama poći, ako hoćete.”

Dah tog oklopnika bazdio je po alkoholu, a oči mu bijahu prošarane sitnim kapilarama, i usto nekako vodenaste. Takvo je lice Mord pamtio kao lice pijanog čovjeka, i stoga je zaključio da čovjek pred njima zasigurno nije dobrih namjera.

“Doista, nije potrebno.”, Mord je tada rekao, ne mičući usput

pogleda od oglavlja svoga konja kojeg oklopnik nije ispuštao iz ruke. “Možemo nastaviti sami...”

“No, ja inzistiram!”, sada je rekao oklopnik, pogledavši Morda ravno u oči. “Ne budite ludi, bez mene ne možete onuda proći! Opasno je!”

Još dok je to oklopnik govorio, Thargelion je bacio uplašeni pogled spram Morda, kao da ga pita što li će njih dvoje učiniti. “Mislim...”, tada se Thargelion obratio oklopniku. “... mislim da ćemo ići sami. Hvala vam, zbilja.” i rekavši to, pokušao je potjerati konja naprijed.

No oklopnik konje nije ispuštao.

“Bez mene ne idete nikuda.”, rekao je oklopnik. “Ili idete sa mnom, ili ne idete uopće.”

Nakon tih riječi, sada je Mord bio taj koji je pokušao potjerati konja naprijed. Ali oklopnik je samo još čvršće stisnuo oglavlje.

“Nemojte se opirati. Ne možete dalje.”

“Zar nas vi to zaustavljate...?”, Mord je tada šapnuo. Iznenada, glas mu je zadrhtao: “*Nas?*”

“Tako je.”

Začuvši te riječi, kao na zapovijed, mentalitet Morda i Thargeliona kao djece nestane. Bilo je nešto što je u toj dvojici stanovalo a što nikako nije voljelo biti zaustavljano. Također, bio je netko pokraj njih tko im je dopuštao da na trenutak prestanu misliti kao djeca.

Rimusov glas u Mordu tada reče: *Ovaj čovjek pred vama želi vam samo zlo. On vas želi ubiti i uzeti vam konje, a sa vašim mrtvim tijelima činiti gadosti. Uopće poznajem njegov život: on je zao. I kao zloga, valja ga uniš...*

Mord ostatak Rimusovih riječi nije čuo. To je bilo stoga jer ondje i nije bilo nikakvog Morda. Naime, Mord i Thargelion tada su razmišljali jedan kao kralj Enzolarta, a drugi kao Veliki Pukovnik.

“Doista...?” glas je Velikog Pukovnika prosiktao kroz Mordova usta, dok su njegove crne oči bijesno stale promatrati čovjeka pred

njim.

Iz Mordova i Thargelionova tijela tada planu nešto poput crne vatre, i njihova tijela tako ostanu gorjeti, bez da je vatra naškodila ijednom od njih, kao ni njihovim konjima.

Oklopnik ispusti Mordovo oglavlje i ustuknu, a već sljedeće sekunde isuče kratki mač što ga je nosio za pasom. “Kakvo je ovo demonsko vještičarenje?!” povikao je uplašeno gledajući u djecu na konjima.

Ni sa Thargelionovim tijelom nije bilo ništa bolje no sa Mordovim. Njegove oči, za razliku od Mordovih, sada su bile u potpunosti bijele. Kosa mu je postala sijeda, a pogled njegovih bijelih očiju kanda je gazio čovjekovu dušu jednom kada bi ovaj u njega pogledao.

Pokraj oklopnika tada se pojavi Rimus – silueta crna kao noć koju je obavijala magla u kojoj je ova levitirala – i stavivši ruku na rame oklopniku, šapne: “Ne opiri se...”

Oklopnik, ne znajući što se događa sa njim, stegne u šaci svoj mač još čvršće i zabije ga iz bijesa i straha u Rimusov trbuh.

No Rimus se na to samo nasmije, te reče: “Čovječe, pa zar je istina da tako ograničeno razmišljaš! Zar misliš da čelik nešto može ikome od nas? Ta pred tobom stoje legende!”

“Tvoja krv”, tada se javio Veliki Pukovnik, “sada je moja. I ja sam njen gospodar.”

“Što to govor—” oklopnik je zaustio da upita, ali prekinuo ga je vlastiti vrisak. Čitavim njegovim bićem, naime, tada se iznenada prožela bol. Bol se ta nalazila u njegovim venama, u svakoj od njih, a širila se njegovim tijelom upravo onako kako se širila i krv.

A bol je bila tu jer je ovome sva krv u tijelu stala ključati.

Oklopnik je pao na koljena. Čitavom su se njegovom kožom tada stale granati pukotine jer je ova pucala, a iz pukotina je izlazila krv pomiješana sa gnojem. Njegovo lice i ruke, kao dijelovi tijela ne pokriveni oklopom, jasno su sada Veliki Pukovnik, kralj Thargelion i Rimus mogli promatrati kako pucaju, a iz njih se cijedi, kao iz spužve,

svaka ona tekućina koja je ranije činila njegovu nutrinu.

“Tvoj mač, i tvoj oklop”, rekao je sada Rimus, “oni su pak moji.”

Oklopnik ga je pogledao razrogačenih očiju, jer osjećao je da zna što će biti Rimusov potez. I doista, baš kao što je oklopnik slutio, trenutak kasnije svaki komad metala koji je doticao oklopnikovo tijelo usijao se, a se odmah potom stao i topiti, te curiti niz njegovo tijelo kao istopljeni vosak svijeće. Kaciga oklopnikova slila se niz njegovo lice, ogulivši mu čitavu kožu i oslijepivši ga, a svaki ostali dio oklopa nije učinio ništa drugačije. Čitavim prizorom stao se širiti zvuk cvrčanja oklopnikova tijela i njegova vrištanja.

No oklopnik i dalje nije bio mrtav. A nije bio mrtav jer mu ovi to još nisu dozvoljavali.

“Tvoj život”, napokon, javio se kralj Thargelion, “moj je.”

I kao da se na stotine i tisuće kamenih gromada sasulo na njegovo tijelo, tijelo se oklopnika tada zdrobilo i samljelo, a uslijed plamenja koji su se niotkuda pojavili i pretvorilo u prah.

Sve što je na putu tada ostalo pred Rimusom, Mordom i Thargelionom bila je tek izmrvljena zemlja pomiješana sa pepelom i metalnom prašinom. Ništa više.

Tako završavaju oni koji se sukobe Stvaraocima, bio je Rimus koji je to rekao. Rekavši to, okrenuo se spram djece na konjima, koja su sada u potpunosti bez ikakve snage u sebi spavala.

Ne širim rado smrt, promotrivši djecu, Rimus je rekao, *ali vidio sam čitav život onog čovjeka na dlanu. I zbilja mogu reći... zaslužio je stati pred svu trojicu.*

Govorio je to Rimus – i toga je bio svjestan – stoga što je tražio opravdanje za svoj čin. On je znao da nije smio dopustiti Mordu i Thargelionu ponovno misliti i činiti kako su mislili i činili Mord i Thargelion budućnosti, ali ovaj je propust učinio jer je želja za destrukcijom tog dana ipak bila jača od njega.

Kao ni svaki drugi od najmoćnijih, ni Demon Bez Vojske nije mogao dugo bez dopuštanja zla, bez obzira na to koliko sebe on

smatrao dobrom pojavom. O zlu je Sila bio ovisan, i ono ga je, htio on to ili ne, činilo stvarnim.

Bilo kako bilo, Demon Bez Vojske tada je prišao usnuloj djeci i namjestio ih svakoga na njegovu konju tako da ovaj ne bi sa životinje pao, i učinivši to, prišao je samim konjima i objasnio im kuda i kako da idu.

Konji su ga poslušali, i stoga su Mord i Thargelion svoje putovanje nastavili.

Pak je u isto to vrijeme nekoliko kilometara ispred djece na konjima u velikoj žurbi jedan vitez u kočiji putovao za Dur'agem.

Vitez je taj u Dur'agem već i suviše kasnio, pa je stoga svom kočijašu naložio da udara uzdama snažno i tjera konje naprijed bez milosti. Tjerao je kočijaš konje, troje njih, tako po nalogu gospodara niti ne mareći na neravni i zemljani put preko brežuljaka i podno planina, jer uopće je prioritet bio njegovu gospodaru doći u Dur'agem što prije.

Štoviše, tokom putovanja vitez je svako malo iznervirano iz kočije dovikivao kočijašu i konjima "Brže! Brže!", ali ni kočijašov rad, ni konjski trk to nije moglo ubrzati.

I tako se dogodilo da je vitezova kočija išla savladati još jedan u nizu brežuljaka, i baš kad se činilo da će ga prijeći i nastaviti dalje, pred njima se niotkud pojave dva konja, na kojima su spavala dva dječaka i na čijim je leđima uz ta dva dječaka bilo posloženo čitavo brdo tereta.

Kočijaš, ugledavši te konje na jedva par koraka ispred svojih i znajući da će se u suprotnom u njih zabiti, povuče tada uzde svom snagom i skrene i konje i kočiju s puta, te se sleti ravno u visoku travu, ne mogavši zaustaviti životinje sljedećih nekoliko desetaka metara.

Napokon, kada su se konji zaustavili a kočija se sa vitezom i kočijašem našla posred livade, vitez je bijesan i izbezumljen izašao van.

“Gospodaru, ostali smo bez kotača!” javio mu se kočijaš dok je ovaj, ni ne obraćajući pažnju na njega, stao probijati se kroz travu odlazeći do puta i ona dva usnula dječaka na konjima.

Vitez se iznenadio kada je ugledao, jednom prišavši dječacima, da ovi čak i spavaju, no još se više iznenadio kada ih je probudio.

Izenadio se stoga što je tada doznao da su u pitanju sinovi Ser Tarroba, čijoj je ženi on, uostalom, i žurio na sahranu.

Vitez je bio glavom i bradom Ser Horm, i pošao je u Dur'agem istog dana kada mu je ptica donijela pismo sa vijesti da je njegovu dobrom prijatelju umrla žena, no kako mu pismo nije poslao Tarrob, koji nije htio uznemiravati prijatelja, već neki njegov poznanik iz Dur'agema, vijest je do njega stigla podosta kasnije, i Ser Horm je stoga kasnio.

“A što vi radite ovdje?! I gdje je Tarrob?” jednom kada ih je probudio, Ser Horm je dječake upitao.

“Otac je pošao s nama”, odgovorio mu je Thargelion, “no poginuo je na putu... Ubio ga je medvjed.”

“Dogodilo se to prije dvije noći.” dodao je Mord, nakon čega su i on i Thargelion sjahali sa svojih konja.

Ser Horm ostane stajati ne vjerujući svojim ušima. On se na čitav jedan trenutak tada smrznuo, a njegovo lice problijedilo je poput kreča.

“To je nemoguće...!”, izustio je. “Zar Tarrob? Baš on? Jeste li sigurni?” stao je buncati sljedećeg trenutka.

“Istina je.”, Thargelion je rekao promatrajući bezizražajnim pogledom viteza koji ga je nadvisivao za duplo. “Otac je mrtav.”

No Ser Horm kao da nije mogao čuti njihovih riječi. On je tada, pogođen neočekivanom smrću svoga prijatelja, bez riječi zagrlio Tarrobovu djecu, i stao, grlivši ih tako, plakati, baš kao da nikada prije nije plakao u životu.

I baš kao i on, i djeca su tada stala plakati, jer suze su Ser Horma u njima ponovno probudile onu staru bol.

“O, bogovi!”, govorio je Ser Horm. “Ta kako...? Kako...? Taj mi je čovjek bio najbolji prijatelj...!”

Ostali su tako u zagrljaju neko vrijeme, ali i to je moralo prići svome kraju. A kraj je bio popraćen Ser Hormovim riječima, jednom kada je djecu ispustio iz zagrljaja i uspravio se: “No, nemojmo više plakati...”, on je rekao. “Hajde, pođite sada sa mnom; kočijaš će popraviti kotač brzo, i idemo vašoj majci na sahranu...”

“Ne!” Thargelion se tada javio neobično glasno, što je trgnulo viteza pred njim. Viteza je povik iznenadio, ali on se trudio ne poklanjati suviše tomu pažnju, jer nekako je i on slutio: Thargelionu, kao i Mordu, sama pomisao o povratku u Dur'agem bila je strahotna. U Dur'agemu su ih, naime, čekala čuvstva koja su oni htjeli zaboraviti. Thargelion nastavi, najednom mirnija glasa: “Sahrana je prošla odavno, a mi smo sa ocem i otišli iz Dur'agema upravo zato da dođemo do Kessyra. To su riječi oca: da idemo kod vas, viteže Horne, kod vas u Kessyr.”

Ser Horma su Thargelionove riječi začudile, ali on se sa njima složio već sljedećeg trenutka. “Onda, idemo u Kessyr.” Ser Horm je tada rekao.

Kotač se kola popravio istog tog sata. Kočijaševi konji nisu bili ozlijeđeni, no svejedno su uz njegova tri konja i ona dva Tarrobova tad bila upregnuta, a djeca su ušla u kola i sjela sučelice Ser Hormu.

Tako se dogodilo da Ser Horm uopće nije valjano ni napustio Kessyr tokom putovanja za Dur'agem poradi sahrane prijateljeve žene, a ondje se na putu već sreo sa djecom svog prijatelja. Djecom, štoviše, koju je već sljedećeg trenutka prihvatio kao svoju.

A prihativši ih, Ser Horm doista nije ni slutio kakvu je čast imao, i kakve je time buduće pripovijesti omogućio stvoriti.

III. glava,

koja govori o Pukovnikovu neprestajućem učenju

Poglavlje 11

U godinama što su uslijedile, Mord i Thargelion izrasli su u snažne mladiće bistra uma, čija je sposobnost svakoga dana sve više obećavala. Baš kao što je i sam Tarrob planirao učiniti, Ser Horm im je u Kessyru gotovo odmah pronašao najbolje učitelje, sve odreda legendarne borce i Učenjake, da od njih učine vitezove kakve svijet vidio nije.

Od braće su razni učitelji tokom sljedećih godina, kao statue klesanjem iz kamena, polako činili vitezove, a to su činili usađujući u njih znanje. Iako bi promatrač pomislio da je to bilo samo znanje o mačevanju, hrvanju, jahanju ili streličarenju, prevario bi se, jer prioritet, držali su svi redom učitelji, nije bio učiniti od braće bezumne krvnike (kakvih je, uostalom, bilo i previše), već inteligentne ljude koji misle prije no čine išta. Upravo stoga, to znanje bilo je većinom znanje o filozofiji, psihologiji, jezikoslovlju, povijesti i raznim drugim znanostima. Kao da stvaraju dekane, a ne vitezove, učitelji su se prema njima ponašali.

Jedina posebna stavka, koja je vezala i znanje o mačevanju i znanje Učenjaka u jedno i kojoj su svi učitelji pridavali mnogo pažnje, bila je Mordova deformirana desna šaka. Kako mu je kao djetetu svojevremeno objasnio Ser Tarrob, Mordova je desna šaka bila deformirana jer mu je, još dok je bio novorođenče, konj stao na šaku i zdrobio ju. Ta deformiranost strahovito je utjecala na Mordove sposobnosti, jer sa tom desnom šakom on je mogao činiti manje–više ništa. Upravo stoga, i Učenjaci i vitezovi koji su braću učili morali su iskoristiti najbolje od sebe da Morda nauče koristiti lijevu ruku – ali

ne kao ljevak, već još daleko profinjenije i bolje.

Baš tako su, dakle, protjecale godine sa braćom i njihovim učiteljima: u dugom i predanom učenju.

A, baš kao što je i sam usud očekivao od njih, Mord i Thargelion učili su strahovito brzo.

* * *

Osvanulo je toplo jutro, topline koja je padala direktno sa sunca čije su se zrake kroz bijelu maglu što se spustila nad ulicama grada probijale ravno do oka promatrača. Rijetko je tko već ustao, jer u pitanju je bilo ono najranije pojavljivanje sunca, najranije svanuće, kada jedva da su i pijetlovi bili razbuđeni i spremni kukurikati. Bilo je to jedno od onih prekrasnih jutara kakvih se ne da mnogo u životu vidjeti – ali doista vidjeti, tako da se u njima uživa, kako samo čovjek uživati može.

Mord je ustao prije svoga brata. Zatim se umio, obukao hlače i košulju, navukao čizme i sišao u prizemlje. U prizemlju je pojeo nešto kruha i pečenja od prošle večeri, te popio šalicu kave, nakon čega se uputio do sobe svoga brata koja je bila na drugom kraju kuće, u hodniku preko puta samog Ser Horma, tada već sijedog starca jedva sposobnog i za hodaње.

Mordov brat, Thargelion, imao je petnaest godina, jednako kao i sam Mord, i bio je mladić ponešto krupniji od ostalih mladića njegovih godina. Imao je riđu kosu i plave oči, te neobično ružno lice, što je vjerojatno pridonijelo njegovoj ozbiljnosti, kako u ophođenju s bratom, tako i s nadređenima. No, ta ozbiljnost, nasreću, nije uništila njegov smisao za humor, kojega je, dapače, imao i više no što bi ljudi pomislili da čovjek treba imati, pa se čak često događalo da bi društvu pretjeranim humorom drugima upravo dojadio (mada to nitko nije htio pokazati).

Mord je, s druge strane, bio mladić ljepušasta, mršava lica, vazda nasmiješena. Mladić ne tako posebnih smeđih očiju i crne kose. On je bio onaj uzorniji, prema mišljenju mnogih, pa čak i pošteniji – mada je zapravo samo on znao istinu.

Mord nije imao namjeru probuditi svog očuha (kakvim je smatrao Ser Horma), tog umirovljenog viteza, stoga je hodao vrlo tiho do bratove sobe. Thargeliona je, pak, probuditi morao, jer njih su dvojica tog jutra imali ići na sate mačevanja.

Thargeliona nije bilo lako probuditi, no buđenje svog brata bio je običaj kojeg je Mord činio godinama, tako da se to jutro nije toliko razlikovalo od ostalih. Thargelion je najposlije ipak ustao, namjestio svoju raščupanu riđu kosu te se također kao i Mord umio, nešto pojeo, obukao se i, u konačnici, izašao na ulicu.

Na strmoj i uskoj ulici koju su obrublјivale visoke kamene kuće, koja se od Ser Hormove kuće do odredišta spajala sa desetak drugih, nije bilo mnogo ljudi, jer dan je tek počinjao. Magla se još nije bila povukla, i poradi nje jedva da su braća išta od kaldrme pod svojim nogama i rubova krovova od škrljevca ponad svojih glava mogla vidjeti. Hladno nije bilo, ali miris u zraku je kanda podsjećao na hladnoću – ona mješavina mirisa vlažna drveta, ugaslih vatri i mraza.

Laka koraka Mord je pošao ulicom, daleko ispred svog brata, koji se još umorna i sanjiva pogleda nije sasma razbudio, pa je stoga mamurno koračao pružajući dezorijentiranu nogu pred nogu.

Mord je veselo dobacivao Thargelionu: “Hajde, brate, požuri! Zakasniti ćemo!” no to Thargeliona nije požurivalo. On je jučer ostao budan do kasno u noć, jer čitao je knjigu koju mu je preporučio jedan od Učenjaka, a čiji je naziv bio *Ljetopisi iz vremena Massora iz Bijelih prostranstava*. Thargelion ju je čitao do kasno u noć jer je ranije već obećao Učenjaku pročitati ju, a niti u jednom drugom dijelu dana nije mogao uhvatiti vremena za to. *Ljetopisi iz vremena Massora iz Bijelih prostranstava* nisu se zapravo držali toliko Massora, koliko ekonomije iz njegova doba. Massor je slovio kao najveći kralj od svih

u čitavoj povijesti Hil'guma, tokom čije su vladavine takoreći tekli med i mlijeko. U Massorovo doba nije bilo seljaka koji je bio gladan, i Kraljevstvu nikada nije manjkalo novaca, i stoga su mnogi Učenjaci kasnije držali svojom zadaćom naći tomu razlog, te primijeniti taj razlog na svoje doba. A to su činili (ili su se barem tako nadali) čitajući ljetopise iz njegova doba.

Thargelion je za razliku od Morda doista uživao u knjigama, i po tome su se braća razlikovala. Mord je pak više volio logiku umjesto informacija i snagu umjesto znanja i možda se moglo reći da je baš zbog toga društvo obično više poštivalo njega. Jer društvo je oduvijek imalo problema sa shvaćanjem da znanje jest snaga.

Magla se bila već gotovo u potpunosti povukla kad su braća dvadesetak minuta kasnije stala pred veliku kuću u kojoj su se mladi vitezovi novaci učili vještinama viteštva. Kuća je to bila od njihova učitelja Ser Kolhosa; dobroćudnog, no katkada vrlo strogog, mršavog starčića sijede kratke kose, koji je slovio kao jedan od najvećih vitezova Hinnorove vojske, te kao najsposobniji narednik uopće, što je dokazao u nebrojenim vojnim pohodima.

Taj ih je starac dočekao tog jutra pred vratima svoje kuće sa šalicom vrućeg čaja u rukama i izrazom lica hineći mrzovolju, što dakako nije bilo njegovo stvarno raspoloženje. Često je Ser Kolhos – a to su znali samo oni koji su ga najbolje poznavali – namjerno glumio strogost samo zato što je nalazio smiješnim strah mladih učenika.

No Mord i Thargelion da je to zapravo šala niti u jednom trenutku nisu pomislili. Oboje su pred Ser Kolhosom stoga pognuli glave te mu se ispričali zbog kašnjenja.

“Oprošteno vam je.”, starac će tada reći stojeći nasred stepeništa što je dijelio ulaz kuće od kaldrme. “No sljedeći puta budite točniji. Jer znate...”, nastavio je zamišljeno promatrajući bistro plavo nebo ponad njihovih glava dok su mu prilazili, sada čak više ni ne glumeći da je ljut, “... jednom kad odrastete i uđete u svijet takoreći ozbiljnih ljudi, uvidjeti ćete da osim svoje riječi i nećete imati mnogo toga za

ponuditi drugima. Istina, možda ćete imati novac ili posjede, možda ćete čak biti i slavni, ali sve to je ništa, jer povjerenje koje vam netko pokloni poradi vaše riječi ono je što istinski vrijedi. I vjerujte... ne želite to izgubiti nepažnjom...”

Ser Kolhos je ih je tada pogledao u oči, prvo jednog, a zatim i drugog. Trajalo je to jedva dvije sekunde, ali u njima trojici probudilo je uzajamno razumijevanje kao da su proveli mjeseci i godine razgovarajući.

Njihove kose lagano je mrsio blagi povjetarac: starčevu kratku i sijedu, Mordovu jedva pola pedlja dugu, ravnu i crnu kao ugalj, i Thargelionovu riđu, dugu i kuštravu, a uza sve to, vjetar se igrao i sa čajem što se pušio iz Ser Kolhosove šalice.

Ser Kolhos se tada nasmiješi i prekine tišinu riječima: “No, još je suviše rano za filozofiranje.”, rekao je. “Hajde, idemo unutra; bogovi znaju da danas ionako imamo i previše posla.”

Braća su učitelja poslušala, i njih su se troje već u sljedećem trenutku našli unutar Ser Kolhosove kuće.

To je bilo Thargelionu i Mordu dobro poznato mjesto, jer tu su se već godinama učili mnogim vještinama. S obzirom da je kuća bila vlasništvo samog Ser Kolhosa, koji je bio vrstan strateg i mačevalac, većinom su se braća ovdje učila upravo tomu. No, kada bi Ser Kolhos bio odsutan ovdje bi bili dobrodošli i drugi učitelji, tako da se u toj kući znalo učiti još štošta drugo; od hrvanja pa čak i do streličarenja.

U kući, u kojoj se udobnom mogla nazvati samo jedna soba – ona najveća, u kojoj je obitavao sam Ser Kolhos i koja je tokom dana uvijek bila zaključana – nalazilo se desetak soba, i sve su bile gotovo u potpunosti prazne. Osim upaljenih peći (koje je radi zdravstvenih razloga Ser Kolhos nalagao ložiti čak i ljeti), te ormara, policia i stalaka prepunih raznog oružja, ničeg drugog tu nije bilo.

Ovdje su se učili viteškim znanjima samo najbolji od budućih vitezova, a u čitavom Kessyru takvih nije bilo ni dvadeset mladića. Svi ostali vježbali su negdje drugdje. Negdje, kako se znalo reći, gdje

se legende nisu kovale.

Kuća Ser Kolhosa bila je jedna od nekoliko kuća u Kessyru gdje su se "kovale legende", a sve te kuće pripadale su upravo najpoznatijim učiteljima u Kessyru tog vremena. Bilo je tu raznih učitelja, jer u svakoj se kući nešto drugo učilo. Tako su se na primjer u kući Učenjaka Alakona mogli vidjeti čitavi redovi stolova i budućih vitezova što su perima po mokrim glinenim pločama za tim stolovima pisali duge rečenice.

Bilo kako bilo, nakon što su prošli kroz jedan u potpunosti suncem obasjan hodnik prepun velikih prozora, Ser Kolhos i njegovi učenici ušli su u najveću od prostorija za vježbanje. Ondje je bilo hladno, ali tako bi to bilo svakog jutra – već jedva pola sata kasnije, peći koje bi se upalile, kao i mladići koji bi ondje proveli mnoge sate vježbajući i znojeći se, vrlo bi brzo zagrijali sve prostorije.

Prostorija u koju su ušli bila je dugačka pedesetak koraka i široka jednako toliko. Pak joj je strop bio visok kao dva Morda. U njoj nije bilo svjetla kao što je bilo u hodniku, i uopće je više podsjećala na mračnu spilju punu prašine i mirisa plijesni no na prostoriju neke kuće, no takav je ambijent Ser Kolhos stvorio namjerno. On je, naime, držao da je vježbanje u mraku daleko plodonosnije od vježbanja pod svjetlom, jer time se, smatrao je, izoštravaju sva učenikova čula.

“Nema nikoga...”, Thargelion je tada rekao te se osvrnuo spram Ser Kolhosa. “Gdje su ostali učenici...?”

“Nema ih”, Ser Kolhos je odgovorio. “A neće tokom sljedećih mjeseci ni dolaziti.”

“Zašto?”

Ser Kolhos na to otpije gutljaj čaja, te reče: “Zato što drugi nisu bili dobri kao vi, i oni stoga ovdje neće više vježbati... barem ne ostatak godine.”

Braću je to zbunilo, jer oduvijek su tokom vježbanja njih dvoje za suparnike imali neke druge učenike. Nikada se Thargelion i Mord jedno protiv drugoga nisu borili, a morali su priznati da ih je ta

pomisao dobrim dijelom i užasavala.

“Ne brinite”, starac, koji je znao na što ovi misle, tada je rekao, “nećete se vas dvoje međusobno boriti. Umjesto toga, ovdje će danas doći dva mlada gospodina, koja će sa vama provesti ostatak godine u učenju. Za njih ste zasigurno čuli, jer u pitanju su vrlo ugledne i poznate osobe...”, na trenutak je preko starčevih usana preletio gotovo nevidljivi smiješak, “... i upravo stoga vas molim: dok ste u njihovoj prisutnosti, pripazite na svoje jezike!”

* * *

Mladići koji su imali doći došli su tek sat vremena kasnije, a kada su došli, u prostoriji u kojoj su imali vježbati već je bila upaljena i peć.

Bila su to dva mladića Mordove starosti, te novajlije visoka položaja, i bili su oboje visoki i mršavi, baš kao da su braća. No, ono što se razlikovalo među njima je, osim kose koja je u jednom bila crna a u drugom smeđa, bilo i to što je jedan bio sluga (no bitni sluga), a drugi sin kralja Hinnora glavom.

Njih je dočekao Ser Kolhos srdačnim riječima:

“Myrone, prinče Neurij, došli ste! Drago mi je da vas vidim u ovakvo jutro zdrave. Vaši su suparnici s kojima ćete vježbati spremni. Možete početi kad poželite...”

Princ Neurij se prije svega uz smiješak prikladno upoznao sa braćom, nakon čega je i njegov sluga, Myron, učinio isto. Za razliku od Morda i Ser Kolhosa, Thargelion nije osjećao nikakva strahopoštovanja dok je stajao pred tim ljudima. Njemu kanda nije bilo važno što su ovi posjedovali određene položaje i ugled, već je svakoga gledao jednakim očima, sudeći po djelima prije ičeg drugog.

“Danas će, prema dogovoru, biti mačevanje”, rekao je Ser Kolhos i okrenuo se spram Thargeliona. “Možeš li, molim te, donijeti drvene mačeve?”

“Svakako.” odgovorio je Thargelion i pošao do najbližeg ormara sa oružjem.

U Ser Kolhosovoj kući bilo je oružja svake vrste; bilo je tu kratkih i dugih dvoručnih mačeva, rapira, sablji, pa čak i topuza, maljeva, kopalja i helebardi, i sve je to bilo raspoređeno po ormarima, stalcima i policama. Od nešto manjeg oružja bili su tu razni bodeži, mačete i kukriji, a iako se nisu toliko često koristili, u kući se dalo vidjeti i lukove, te tobolace pune strijela.

Otvorivši ormar kojemu je prišao, gdje su se iz nekog razloga nalazili zajedno kukriji i drveni mačevi, Thargelion je – nakon što je proveo nekoliko sekundi diveći se ljepoti tucetu ukoričenih kukrija (čemu nije mogao odoljeti) – uzeo dva drvena mača i odnio ih do Ser Kolhosa dvadesetak koraka dalje. Trebao je, dakako, uzeti pet mačeva, ali toliko on odjednom nije mogao nositi (tesari, naime, koji su pravili drvene mačeve ispunjavali su ih olovom kako bi bili što teži, tako je jedan drveni mač znao biti i duplo teži od stvarnog, a sve to tesari su činili po nalogu samog Ser Kolhosa).

Nakon što je Thargelion pred njega položio svih pet drvenih mačeva, Ser Kolhos je rekao: “I žičane košulje, molim te.”

“Četiri košulje?” Thargelion na to upita.

“Osam.”

Dok je Thargelion tako nosio stvari, Ser Kolhos je Neurija, Myrona i Morda stao upoznavati sa planom vježbanja za ostatak godine.

“Dosad ste ti, Morde, kao i tvoj brat, učili većinom teoriju svega ovoga. Učio sam vas taktici, strategiji, brzom razmišljanju i donošenju najboljih odluka u trenucima kada su one najpotrebnije. Prošli smo kroz nebrojeno primjera gdje niste na raspolaganju imali više od sekunde za razmišljanje, gdje je odluka u toj sekundi bila most između života i smrti, i od mnogih učenika ti i tvoj brat pokazali ste se najboljima. Vi, prinče Neurij”, Ser Kolhos pogledao je Neurija ravno u njegove smeđe oči, “i vi, gospodaru Myrone, učeni ste jednakim

stvarima na dvoru. I predmnijevam da su vas vaši učitelji dobro učili.”

“Nadam se da je to istina.” Neurij je tiho rekao.

“Nego, sada ćete učiti nešto drugo.”, Ser Kolhos je nastavio, uopće se ne obazrevši na Neurijev komentar. “Naučiti ćete nešto za što ni ne postoje učitelji, i ne postoji knjiga. Ono ćete, naime, naučiti što je palo na pamet savjetniku našeg kralja Hinnora, vašeg oca.”, pogledao je u Neurija. “On je došao do sljedeće zamisli: princ, budući kralj, ako želi uza se ljude koji ga nikada neće izdati, mora sa tim ljudima imati određenu povijest. To moraju biti ljudi od povjerenja; prijatelji.”

“To, dakle, moramo naučiti?”, upitao je Mord. “Biti od povjerenja?”

“Ne podcjenjuj ovaj zadatak, Morde.”, odgovorio je Ser Kolhos. “Jerbo je ovo najteži zadatak od svijuu što sam tebi i tvome bratu ikada zadao. Ovi ljudi”, pokazao je na Neurija, “do kraja godine u tvome umu moraju postati ljudi za koje ćeš biti spreman u bilo kojem trenutku umrijeti, i to drage volje. Oni su odsad tvoja nova braća, baš kao što si ti njihov. To je, dakle, to čemu nema ni učitelja ni knjige: povjerenje. Vi ćete se tomu naučiti.”

“Shvaćam...” Mord je odgovorio, odvojivši odmah potom koji trenutak da razmisli o Ser Kolhosovim riječima.

“Učitelju, a što će nam žičane košulje ako ne koristimo prave mačeve?” Thargelion, koji je tada pred Ser Kolhosa pokraj drvenih mačeva položio i žičane košulje, upitao je zadihana glasa.

“Žičane košulje ćete nositi iz istog razloga zašto se u drvenim mačevima nalazi olovo; kako bi ojačali i navikli nositi težinu. Upravo zato sam ih tražio osam: zato što će svatko od vas nositi po dvije.”

“Ali težina...!” Myron je izustio, no Ser Kolhos ga je blago prekinuo:

“Oklop je još i teži. A vjerujte mi, kad dođe dan kada budete morali navući oklop, htjeti ćete biti što spremniji na to.” I rekavši to, učitelj je dodao: “No, navucite ih.”

* * *

Jednom kada su se našli nositi svako po dvije teške žičane košulje poradi kojih su se stali znojiti gotovo odmah, te kada je svaki od njih uzeo po jedan drveni mač u ruke, Ser Kolhos je svoje učenike podijelio u parove: Mord je za suparnika dobio Neurija, a Thargelion Myrona.

Podijeljeni u parove, njih su četvero tada, poradi težine žičanih košulja jedva sposobni i hodati, sa drvenim mačevima u rukama stali u gardove, spremni na borbu. Ser Kolhosu izgledali su upravo smiješno, ali on se trudio svim silama ne nasmejati se. Umjesto toga, Ser Kolhos je potražio stolicu nedaleko od učenika, na nju sjeo i zapalio lulu, te glasno rekao:

“Možete početi.”

Začuvši riječi svog učitelja, suparnici koji su se tog dana tek upoznali, nasrnuli su jedni na druge i stali mahati mačevima. Zveket drvenog oružja već je sljedeće sekunde stao ispunjavati prostoriju, a zveket je taj bio ni najmanje ugodan, baš kao ni zveckanje žičanih košulja.

Učenici od znoja uskoro jedva da su pred sobom išta vidjeli, a pokraj žičanih košulja, razlog zašto su se znojili bila je i bukteća peč u prostoriji.

Misao o bilo kakvoj tehnici koja se pojavila u glavi ijednog od njih čim je počela borba pala je u vodu. Nije tu bilo nikakve tehnike; umjesto toga, sve se svelo na puko mahanje drvenim mačevima i komično pokušavanje da se ostane na nogama.

Ser Kolhos sve je to zainteresirano promatrao, pažljivo pamteći svaku iskru potencijala koja bi iznenada planula u ijednom od učenika. Tako je, na primjer, uvidio da Myron, čak i kada je sputan tolikom težinom parira Thargelionovim nasrtajima gotovo sa lakoćom, što je govorilo da je Myron imao odličnu obranu. U Neurijevim se,

pak, pokretima vidjela nezamisliva brzina, poradi koje je čak stao i zadirkivati Morda, svog protivnika, a uz brzinu bilo je tu i neobično brzo prilagođavanje uslovima – to je Ser Kolhos vidio u brzini s kojom se Neurij navikao da Mord mačuje lijevom rukom. U Mordovim i Thargelionovim pokretima vidjele su se, opet, druge zanimljive stvari, inače Ser Kolhosu dobro poznate: Mord, iako sporih pokreta svojom lijevom rukom, bio je izrazito točan, i u mnogim je slučajevima, bez obzira na Neurijevu brzinu, postigao da vrh njegova mača dotakne nezaštićeni dio Neurijeva tijela. Pak je Thargelion posjedovao izdržljivost, jer taj, za razliku od svih ostalih, iako je bio zadihan, nije ni teturao, ni uopće – ma koliko vremena prošlo – gubio snagu.

U svakome od njih, dakle, Ser Kolhos vidio je ono što bi samo pravi učitelj mogao vidjeti: materijal od kojeg se prave veliki ljudi. On, pušćći lulu, kako je vrijeme prolazilo sve je manje vidio svoje učenike kao ljudska bića, a sve više kao nedovršena umjetnička djela. Promatrajući, on je zamišljao njihovu budućnost: *Svijetla je u svakom pogledu, ali samo ako ih se pravilno usmjeri...* mislio je Ser Kolhos.

“Stanite.”, Ser Kolhos je tada rekao sa svoje stolice. “Predahnite na trenutak. A zatim se zamijenite.”

Iako bi se promatraču možda učinilo da su učenici prihvatili odmor otvorenih ruku, to ipak nije bilo tako. Oni su, naime, baš nekako u to vrijeme počeli i uživati u čitavom tom mačevanju, i upravo stoga nisu imali želje prestati. Mord i Neurij, na primjer, već su čitavo to vježbanje prestali smatrati zadatkom i počeli ga smatrati zabavom.

No riječima Ser Kolhosa pokorili su se istog trenutka.

Odmaravši se jedva pola minute, protivnici su se zamijenili. Sada Mord više nije imao mačevati sa Neurijem, već sa Myronom.

Mord je sa Myronom bio podosta manje opušten no sa Neurijem, jer Neurijev je stil mačevanja već stigao proučiti i prilagoditi mu se. Kako nije suviše promatrao borbu Thargeliona i Myrona, Mordu je pak Myronov stil ostao potpuna nepoznanica. Jednako je bilo i sa

Thargelionom i Neurijem, koji su tada također stali u gard jedan sučelice drugome.

“Možete početi.”

Primivši drveni mač čvrsto u svojoj oznojenoj lijevoj šaci, Mord je što je pažljivije mogao na trenutak proučio čitav Myronov gard.

Proučivši svaki detalj njegova garda nakon tek nekoliko sekundi, Mord je osjetio sažaljenje spram Myrona. Myronov je gard, naime, bio pun rupa i nikakav, što je dakle Mordu govorio da si je ovaj, kao puki sluga, mogao prišutiti tek osrednje učitelje. Ta stvar i nije bila za čuditi se, s obzirom da, osim samih Morda i Thargeliona, u čitavom Kessyru i nije bilo onih na koje su vrsni učitelji prenosili svoje znanje besplatno.

Bilo kako bilo, spor ali točan, kakav je Mord kao mačevalac već i bio, Mord je ipak odlučio iskoristiti Myronove nedostatke, i sekundu kasnije on je načinio korak naprijed i pošao ubosti svojim mačem.

Trebalo je to biti bez problema izvršeno, ali problem se za Morda pojavio već u sljedećem trenutku. On nije razmišljao, naime, da je Myron, iako sluga, ipak bio sluga samog princa Hil'guma, i kao takav, od vrsnih učitelja nije bio daleko ni on.

Gard kojeg se Myron držao bio je pun rupa s razlogom. Time je on postigao da Mord pođe iskoristiti to nasrtanjem, a upravo je to Mordovo nasrtanje Myron i iskoristio: s lakoćom izbjegavši Mordov pokušaj ubadanja, Myron je ušao u Mordov gard i, posluživši se njegovim gubitkom ravnoteže poradi predugog raskoraka, nakon jedva jedne sekunde bacio Morda preko kuka na tlo, te ga već u sljedećem trenutku, sputavši ga polugom na ruci, ondje zadržao.

Ser Kolhos, primijetivši sve to, tada ustane sa stolice i zaustavi obje borbe.

Mord je bio zbunjen, jer ono što je Myron upravo učinio on je prvi puta u životu vidio. Kad ga je Myron pustio, a Thargelion im obojici pomogao ustati, Mord nije mogao a da Myrona ne upita: “Kako si to izveo?”

Myron na pitanje nije odgovorio. Umjesto njega, to je učinio Ser Kolhos:

“U pitanju je tehnika Ser Raaha.”, Ser Kolhos je rekao, nakon čega je pogledao u Myrona. “I čini mi se da te je Ser Raah tomu dobro naučio.”

Myron nije odgovarao, već je svo vrijeme bacao uplašen pogled spram Morda, brinući se je li se ovaj tokom bacanja možda ozlijedio. Mord kao da je shvatio na što je ovaj mislio, pa mu je ispod glasa tada dobacio: “Nisam ozlijeđen...”

Ser Kolhos je tada nastavio objašnjavati, i to ne samo Mordu i Thargelionu, već i Neuriju, koji – iako mu je Myron bio sluga – jednako kao ni oni nije imao pojma za učitelja Ser Raaha i njegove tehnike:

“Ser Raah je, za razliku od mnogih učitelja, uspio spojiti hrvanje i mačevanje u jedno. Vi”, obratio se Neuriju, Mordu i Thargelionu, “ste dosad učili isključivo teoriju viteštva, a od mačevanja samo najosnovniju njegovu formu, takoreći sirovu: obrana, pariranje, ubijanje...”

“Niste nam govorili o hrvanju.” rekao je tada Thargelion, svoje riđe kose u potpunosti mokre od znoja i slijepljene za njegovo lice.

“Nisam. To je stoga što ga i ne poznajem. Barem ne toliko da bih se smatrao prikladnim učiteljem za to. A želite li ga naučiti?” Ser Kolhos je upitao.

“Znanje, rekli ste, uvijek trebamo povećavati.” sada je rekao Mord.

“To je istina...”, složio se Ser Kolhos. On je tada na trenutak utihnulo, jer morao je razmisliti o onom već isplaniranom ostatku godine. Stvar je sa tim bila da je on unaprijed odredio gotovo svaki dan i sat čitavih tih nekoliko mjeseci pred njima, i ako je htio da njegovi učenici dobiju slobodnog vremena ići učiti kod Ser Raaha, to je slobodno vrijeme morao stvoriti. *Također, ovisiti će i o samome Raahu. Pitanje je ima li i on slobodnog vremena, pomislio je.*

Učenici su Ser Kolhosa strpljivo čekali da on razmisli, ne

prekidajući ga u tome. Napokon, kada se činilo da je učitelj dobro razmislio o svemu, on je rekao:

“Od sutra, vas četvero moći ćete odlaziti učiti i kod Ser Raaha.”, rekao je. “Ali sljedeće ćete morati učiniti: svaki puta kad dođete tamo, jednak broj njegovih učenika mora doći k meni, kako mu ne bi pravili gužvu.”

“To znači da nećemo više ovdje učiti?” Thargelion upita.

“Ne, to znači da nećete više tako rano ići kući. Kod Ser Raaha ne idete umjesto kod mene, nego kod Ser Raaha idete nakon što ste bili kod mene. Učenje se poduplava... Mislite li, dakle, da ćete to moći?”

“Ako ne pokušamo, nećemo znati.” Thargelion odgovori, osjećavši dragost što neće morati napustiti starog učitelja.

“Taj mi se odgovor sviđa. A sada, molim, zauzmite položaje.”

Učenici, i dalje ogrnuti žičanim košuljama, tada su zauzeli svoje gardove, dok se pak Ser Kolhos pošao vratiti do svoje stolice. Dok je on još odlazio, tiho je rekao Myronu: “Ti, razumije se, Ser Raahove tehnike nemoj barem još neko vrijeme koristiti. Tek za dva – tri mjeseca, kad i ostali nauče...”

“Shvaćam.” Myron je kimnuo glavom.

“Tada u redu. Možete početi.”

* * *

Kada su napokon završili sa vježbanjem i kada je gotovo konstantni iritirajući zveket drvenih mačeva konačno minuo, već je bila kasna večer.

Ser Kolhos je učenike otpustio tek kada je uvidio da su ovi toliko umorni da im luksuz predstavlja čak i puko držanje očiju otvorenima.

Nakon što su dobili dopuštenje da svuku teške žičane košulje, te nakon što su to i učinili, niti jedan od učenika nije mogao odoljeti da odmah potom ne svuče i mokru košulju što se nalazila ispod. Svukavši

stoga te od znoja mokre košulje i pokazavši svoja naga torza, sve što su učenici sljedećih desetak minuta mogli činiti bilo je da su sjedili na podu i pokušavali povratiti nešto od izgubljene energije.

Koža na njihovim ramenima, prsima i leđima bila je puna masnica i sitnih ucrtanih krugova od težine prstenja žičanih košulja, a od mnogog znojenja tog dana i prilično nezdrave boje. No učenici se na to nisu obazirali; sve čime su se oni umjesto toga okupirali bilo je disanje i odmaranje, a prsa njihova tokom tog disanja nadimala su se visoko.

Sam Ser Kolhos, pak, nije bio umoran ni najmanje. Štoviše, baš kada bi dan prilazio svome kraju, činilo se da bi taj starac bio najživlji. Njegova strogost tada bi gotovo u potpunosti nestala, a ono što bi ostalo umjesto nje bila bi neka mješavina veselja i dobrostivosti, i moglo se reći da je upravo to bio razlog zašto su Mord i Thargelion oduvijek voljeli biti blizu tog starca upravo navečer.

“Sutra se vidimo poslijepodne.”, rekao je u jednom trenutku Ser Kolhos. “Ja sada idem u svoje odaje, a vi čim očistite peć možete ići svojim kućama. No, laku noć...” i rekavši to, Ser Kolhos je prostoriju napustio.

Čuvši nalog svog učitelja, učenici su trenutak kasnije prionuli i tom posljednjem zadatku. Peć je očistio Neurij, a znajući da je to posljednje što će tog dana činiti, očistio ju je sa neobičnim zadovoljstvom.

Jednom očišćena i bez ljudi, prostorija u kojoj su vježbali, s obzirom da se jako osjetila na znoj, bila je prepuštena noćnom zraku na čitavu noć. To je bio postupak koji bi se činio svake večeri, tako da bi učenike prostorija dočekala svježja (iako i dalje puna mirisa plijesni i vlage) svakog novog jutra. Pak što se ticalo provalnika koji bi kroz otvorene prozore mogli ući, oni nisu bili nikakva prijetnja, jer Ser Kolhosa mnogi su ljudi poštivali, pa čak i provalnici.

Završivši, dakle, i sa tim danom u Ser Kolhosovoj kući, Neurij, Myron, Mord i Thargelion, sada svi skupa već dobri prijatelji, zajedno

su zašli na ulicu i na njoj se umorna no prijateljska glasa rastali. Neurij i Myron pošli su tada svojim putem prema dvoru, a Mord i Thargelion prema kući Ser Horma, svog očuha.

Sve se događalo neobično brzo, i doista, prije nego je uopće Mord o ičemu uspio i promisliti, više se on nije nalazio na ulici, već pred Ser Hormovom kućom, a već sljedećeg trenutka i za stolom u njoj i večerom na stolu, a sljedećeg...

... umoran u krevetu, i spreman da utone u san.

Takav je, dakle, bio dan u kojemu je Mord Dur'agemski upoznao Myrona i Neurija Kessyrške.

Poglavlje 12

S obzirom da su sljedećeg dana u Ser Kolhosovoj kući imali provesti poslijepodne, braća su odlučila jutro provesti u kući Ser Raaha. No, jedini problem bio je što braća nisu znala gdje se Ser Raahova kuća nalazi.

I upravo stoga, slijedeći osjećaj koji je govorio da će ondje naletjeti na Neurija i Myrona, braća su poslala do kuće Ser Kolhosa.

Jednom kad su se ondje našla, braća su uvidjela da pred kućom Ser Kolhosa nema nikoga, jer kuća je bila do podneva zatvorena, s obzirom da je sam Ser Kolhos imao nekog drugog posla na drugoj strani Kessyra. Ali to uvidjevši, braća su svejedno, takoreći prateći nekakav instinkt koji se tada u njima probudio, ostala pred Ser Kolhosovom kućom sjediti na stepeništu čekajući Myrona i Neurija.

Šanse da se ta dva mladića ondje tada pojave bile su ravne nuli, ali, baš kao i uvijek kada bi se usud Morda Dur'agemskog suočio sa nečim čije su šanse događanja ravne nuli, ta nula dobila bi potpuno drugo značenje upletenim rukama jedne sasvim druge osobe: Demona Bez Vojske. On je iz sjene utjecao na štošta, pa tako i na to jutro.

I, upravo kao što se to trebalo dogoditi, niti petnaest minuta nakon što su braća sjela na stepenište kuće Ser Kolhosa čekati, daleko pred njima, prilazeći im dugim koracima na kaldrmi, ukazao se sluga Myron.

Ugledavši ga, braća se razvesele gotovo istog trenutka, a na njihovim se licima, kao i na Myronovom, pojavi smiješak.

“Kako ste znali da ću se pojaviti?”, jednom im prišavši, Myron ih je upitao. Činilo se da je tom mladiću laknulo što ih je susreo, jer jučer

je naime zaboravio napomenuti da će se ovo jutro upravo na taj način sastati, pred kućom Ser Kolhosa.

Zapravo, još kada se Myron tog jutra probudio, sat vremena ranije, na njegovu umu već je prestalo biti sastajanje sa Mordom i Thargelionom, jer s obzirom da im to nije napomenuo, držao je, sastajanje je bilo nemoguće. Nego, on je do kuće Ser Kolhosa pošao iz drugog razloga: poradi ideje koja se iznenada probudila tada u njemu da pođe ondje i upita starog učitelja gdje braća stanuju.

A upravo tu ideju u njegovu je umu usadio Demon Bez Vojske.

Bilo kako mu drago, na postavljeno Myronovo pitanje nije odgovorio nitko, već je sve to prekinuo sam Myron prisjetivši se da već i suviše kasne Ser Raahu, pa je rekao: “No, idemo!” i žurno poveo braću niz ulicu.

* * *

Kessyr je oduvijek bio velik grad, tako da su njih trojica pješačili gotovo pola sata prije no što su stigli do Ser Raahove kuće.

Ser Raahova, za razliku od kuće Ser Kolhosa, nalazila se u unutrašnjem dijelu grada, unutar zidina. S obzirom da je čitav taj dio grada bio sam centar Kessyra, kompleks ulica i građevina ondje nije bio tek lijep, već prekrasan. Način na koji su ondje bile poredane mnoge palače, bijele poput bjelokosti i pune reljefa, prepune prozora i ukrasnih kipova bio je savršeno točan, baš kao da su drevni arhitekti bili potpomognuti moću samih Troje božanstava. Kaldrma ondje nije bila kaldrma, već remek–djelo arhitekture, i sama po sebi nešto što je tjeralo čovjeka da mu bude žao da po njoj hoda, jer time narušava njenu savršenost. Ulice nisu bile uske kao izvan grada, već široke i raskošne, a uz same palače čiji su razmjeri bili ogromni, sve to skupa činilo je da bi se ondje čovjek osjećao tako malen.

Javnim spomenicima nije bilo kraja, jer ako ništa drugo, u Kessyru

se umjetnost cijenila i smatrala iznimnom, a spomenika bijaše svih vrsta: malenih i ljupkih ili velikih kao tri čovjeka i veličanstvenih, izrađenih od bakra ili mramora, pozlaćenih ili bez zlata, od granita ili alabastera. Sve bijaše puno mozaika i slikarija, gdje god se nešto od tog imalo prilike nalaziti, a čitav taj raskoš nikakao nije davao sliku o gradu kao prenakićenom, već upravo suprotno.

No ipak, sve te elegantne ulice Kessyrovog centra nisu se mogli mjeriti sa glavnim trgom. Ondje, gdje se Ser Raahova kuća i nalazila, čovjek bi mogao proći tek ako bi se prvo na trenutak zaustavio i opčinjeno promotrio sve što se ondje dalo vidjeti, jer tolika veličanstvenost svega toga bijaše.

No i opčinjenost bi prije ili kasnije morala biti ugašena, jer ono što bi čovjeka uvijek vratilo k stvarnosti bila bi zaglušujuća buka koja je ondje vladala. Buka, naime, silne svjetine što je čitav taj dio Kessyra napućivala.

Glavni je trg Kessyra vrvio sa ljudima, a njih je bilo toliko da im se broja nije znalo. Zapravo, neki su Učenjaci zapisali u ljetopisima da je Kessyr grad sa "preko stotinu tisuća duša", ali sve je to bilo neprovjereno i vrlo vjerojatno nekoliko puta manje od stvarne brojke.

Trg bijaše, kao i čitav centar Kessyra, okružen sivim granitnim zidinama, a kako je taj dio Kessyra bio podignut na brdu, visina je zidina na nekim mjestima dosegala i pedeset metara. To je bilo dovoljno da dobar dio trga bude u sjeni tokom većine dana, a ako bi možda sunčeve zrake i uspjele tu i tamo zaobići zidine, one svejedno ne bi pale na kaldrmu, jer zaustavila bi ih ostala arhitektonska čuda. Jedni od takvih ondje su bili i Hram Boga Obe, stotinjak metara visok, te Dvorana vijećanja, visoka gotovo dvaput toliko.

Sve to služilo je kako bi se ostatku Hil'guma pokazalo koji je njegov glavni grad i zašto je to tako. Svi ostali gradovi Hil'guma zajedno nisu bili do koljena jednom Kessyru, a zgrade su upravo to dokazivale.

No Kessyr nije bio samo lijep, već i vrlo bogat. Ondje, upravo

ondje na glavnom trgu, nalazila se najveća kessyrova tržnica i samo središte gradske trgovine. Stotine se štandova ondje nalazilo prepunih raznorazne robe, i tisuće su ljudi ondje svakoga časa nešto kupovali ili prodavali. A moglo se kupiti apsolutno sve, jer sve je bilo dostupno – samo je valjalo odrediti cijenu.

I upravo je to opravdavalo onu silnu buku i smrad ljudi što su ondje vladali, jer ondje se, kako su ljudi Kessyra znali reći, odvijao posao. I doista, u tom poslu predani su ljudi davali najbolje od sebe: matematika, psihologija, pa čak i laganje i varanje ondje su dovođeni do vrhunca.

Da bi došli do novca, ljudi su činili sve.

“Ne znam zašto, ali gadi mi se ovdje biti.” dobacio je Mord svom prijatelju Myronu dok su se Myron, Thargelion i on probijali kroz svjetinu. Ljudi između kojih su prolazili bili su većinom mrkih pogleda, kanda svi redom poradi koječega zabrinuti, i činilo se da ih niti jedan od njih ni ne primjećuje.

“Sa mnom je slično.”, odgovorio je Myron gadljivo promatrajući ljude. “Uopće ne znam zašto sam kao dijete volio ovuda prolaziti...”

Kuća se Ser Raaha nalazila nedaleko od Dvorane vijećanja, ondje gdje su bile kuće plemića, kneževa, bogatih bankara i ostalih ljudi takva kova. Ser Raah nije bio nijedno od tog, ali ondje je živio zato što mu je, s obzirom da je svojevremeno bio jedan od najvećih vitezova u Hil'gumu, sam kralj jednu od kuća poklonio. S obzirom da je kuća Ser Raaha bila prostrana, nije prošlo mnogo nakon čega je vitez u taj dio grada počeo dovlačiti običnu čeljad kako bi ih učio vitezstvu. To je, dakako, smetalo vlasnicima ostalih kuća, ali oni nisu mogli mnogo poradi toga učiniti.

Objasnivši to u jednom trenutku Mordu, Myron je dodao: “Učitelj Raah ima mnogo ovlasti u ovom gradu, a sam kralj mu je rekao: 'Ukoliko te netko u Kessyru uvrijedi, slobodno ga ubij'. Upravo zato se nitko od ostalih vlasnika ne buni.”

“A kralj i Ser Raah su prijatelji?” upitao je tada Thargelion.

“O, oni su veliki prijatelji. Ser Raah je jedan od živućih legendi Hil'guma, i stoga je vrlo blizak kralju. Baš kao i Ser Kolhos, Ser Hraw, Ser Horm i Ser Tarrob...”

“Zar znaš za Ser Tarroba?” Thargelion je začuđeno upitao.

“Dakako!”, Myron je odgovorio, još se više čudivši zašto ga je Thargelion takvo što pitao. “Pa zašto mislite da je kralj odredio da se baš uz vas dvojicu princ i ja učimo viteštvu? Ta vi ste Ser Tarrobovi sinovi, i samim time imate veće pravo...” Myron nije stigao dovršiti rečenicu, jer tada je tiho uskliknuo: “Eno Neurija!” nakon čega je požurio naprijed.

Čim ih je Myron napustio, Thargelion je prišao Mordu te mu što je tiše mogao rekao: “Zar je otac bio toliko slavan u ovim krajevima...?”

Mord na to nije ništa odgovorio. Zapravo, sam spomen Ser Tarroba za njega je bio toliko bolan da on ništa i nije mogao nakon toga reći. Sve što je on tada mogao činiti bilo je da hoda naprijed i pilji pogledom u prazno.

Thargelion je ta Mordova čuvstva poznao, pa je stoga kimnuo glavom i od svoga se brata odmaknuo, ostavivši ga samog.

Jednom kad su prišli Ser Raahovoj kući, gdje ih je dočekaio princ Neurij (glave zakukuljene kako ga prolaznici ne bi prepoznali), braća su se sa njim uz smiješak pozdravila, nakon čega su, baš kao i on, pošla za Myronom do ulaznih vrata kuće Ser Raaha.

“Kasnimo i previše...” tada je, jedva sekundu nakon što je na vrata pokucao, nestrpljiva glasa rekao Myron.

Ser Raah je bio kući – to se dalo zaključiti iz batova njegovih koraka s onu stranu vrata. Učitelj je hodao polako i jednolično, ali nikako ne vukući korak. Stajavši tako ispred velikih vrata Ser Raahove kuće i osluškujući njegove spore korake, Myronovu su nestrpljivost počeli osjećati i ostali.

Iako to niti jedan od njih nikada ne bi htio priznati, i Mord i Neurij i Thargelion u tom su trenutku uz nestrpljivost stali osjećati i strah. Štoviše, kada je starac napokon prišao vratima te ih stao otključavati,

sva trojica u tom su se trenutku odmaknuli jedva primjetni korak unazad, kanda ne očekujući da će vrata otvoriti maleni i kržljavi starčić, nego kakva zvijer.

“Pozdrav, učitelju!” rekao je tada Myron blago se naklonivši čim je ugledao glavu Ser Raaha što se pred njim promolila.

“Pozdrav?”, Ser Raah je na to upitao, otvorivši vrata širom te se time pokazavši svojim učenicima čitav. “To nije pozdrav. Za mene je pozdrav doći na vrijeme. Ta znate li vi, djeco, koliko kasnite?”

“Ispričavamo se, gospodaru Raah...” gotovo mu upavši time u riječ, sva četvorica učenika tada su rekla učitelju ponovno se blago naklonivši.

“Ispričavate se?”, Ser Raah je upitao, gledajući ih jednako nečitljiva izraza lica. “Da sam kojim slučajem ranjen na bojnopolju umro bih dok bi dočekao vašu pomoć. Zar bi mi i tada rekli 'Ispričavamo se'? Ne, kažem vam, to bi bilo glupo, jer ja bih bio mrtav, a vi bi se obraćali mrtvacu. Recite mi sada: je li logično razgovarati sa mrtvacem?”

“Ne, nije logično, nikako...”, stali su odgovarati njegovi učenici. “Nikako. Ispričavamo se...”

“Opet vi sa ispričavanjem. Gledajte, od toga nema mnogo vajde. Valja se držati riječi. Nije li vas to i Kolhos učio?”

“Jest, učio nas je...”

“Ali vi očito onda niste slušali. Pogotovo ti, Myrone, jer tebi sam ja osobno govorio... No, nema veze. Hajde, uđite, jerbo bezveze hladim kuću...”

Učenici su učitelja poslušali, te za njim ušli u kuću. Ondje, da nije bilo gorućih lojanica, vladao bi mrkli mrak. Iz tko zna kojeg razloga, Ser Raah nije otvarao kapke na prozorima.

“A ova zakukuljena prilika, čini mi se, mladi je gospodar Neurij?” unutar kuće, dok su učenici sa svojih nogu u hodniku svlačili čizme (kako im je tada tiho Myron rekao da moraju učiniti), Ser Raah se obratio Neuriju.

“Ja sam, da.” Neurij je odgovorio, nakon čega je uklonuo kapuljaču sa svoje glave.

Prinčeva prilika bila je ondje u hodniku vrlo slična Mordovoj: oboje su imali kosu crnu poput uglja dugu gotovo do ramena (jedino je Mordova bila nešto kraća), oči tamnosmeđe, gotovo crne, lice blijedo i kanda nezdrave boje, a građu tijela jaku i mišićavu, ali nikako debelu. Za Ser Raaha razaznati ta dva mladića jednog od drugog bio je težak zadatak, ali već nakon jedne sekunde stari se učitelj rješenja domislio, nakon čega si je tiho promrmljao u bradu:

“Razlikovati ću vas, dakle, po visini.” Naime, iako je i sam bio ljudina i iako je vani na trgu nadvisivao gotovo svakoga, Neurij je i dalje bio za četvrtinu pedlja niži od Morda.

Ser Raah se tada obrati Mordu: “A ti si Neurijev brat, Mord?”

“Ne, učitelju. On je moj brat.”, odgovorio je Mord pokazavši na Thargeliona.

To je Ser Raaha iznenadilo, jer sličnosti između Thargeliona i Morda, osim visine (u čemu su bili podjednaki), nije bilo uopće. Thargelion je bio duge i valovite riđe kose i jednako riđeg paperja od brade po licu, a ni boja njegove kože nije bila svijetla kao u Morda, već opaljena od sunca. Oči su, pak, njegove bile plave poput safira, a u njemu – kada bi se pogledala čitava njegova prilika – za razliku od Morda nije bilo gotovo nikakve ljepote.

“To je ono što ja nazivam savršenim viteškim tijelom...”, promrmljao je Ser Raah promotrivši na trenutak Thargeliona. “Da, ti si mi se već svidio.”, zaključio je. “No, reci, kakvo ti je ime?”

“Ja sam Thargelion Dur'agemski.” odgovorio je Thagelion mirno.

“Thargelion... to ću ime svakako upamtiti.” rekao je Ser Raah.

Uvevši svoje bosonoge učenike tada kroz hodnik u dvoranu za vježbanje do koje je hodnik vodio, a u kojoj tada nije bilo nikoga, Ser Raah je nasmiješivši se dobacio Myronu: “Mislio sam, dok si ovdje vježbao, da si najvišnji od svih mojih učenika. A sada si mi doveo ljude višlje i od tebe...!”

Myrona je ta nagla promjena starčeva raspoloženja smirila, pa se stoga i on nasmiješio. “Učitelju, ovo su sve ljudi plemićke krvi. Neurij je sin samog kralja Hinnora, a Mord i Thargelion viteza Tarroba. Dakako da će biti...”

“Rekao si Tarrob?” prekinuo ga je Ser Raah. “O, sjećam se tog čovjeka! Da, vrhunski vitez! Štoviše, na jugu Hil'guma i najbolji...!”

Mord, koji nije volio slušati o svome očuhu, tada je prekinuo razgovor pitanjem: “A kako ste došli do kombinacije hrvanja i mačevanja, učitelju? U Kessyru ima dosta učitelja mačevanja ili hrvanja, ali nijedan to nije dosad spojio u jedno...”

“Nužda, mladiću. Nužda me je natjerala na to.”, Ser Raah je odgovorio gotovo odmah čim je pitanje bilo postavljeno, kada je taj čovjek bio uvijek spreman da odgovori na to pitanje. “Vidiš, Morde, od svih učitelja hrvanja ovdje u Kessyru niti jedan nije bio ni u kakvoj bitci, i to hrvanje nije mogao iskušati na dušmanima. Jednako tako, od svih učitelja mačevanja ovdje u Kessyru, iako ih nekoliko doista i jest prošlo kojekakve bitke, niti jedan od njih se nije našao u situaciji da na bojištu ostane bez mača.”

“A vi jeste...” rekao je Mord tada tiha glasa shvativši o čemu je Ser Raah govorio, a u glasu mu se dalo čuti duboko poštovanje.

“Dva puta, da. Prvi puta ostao sam bez mača i samo me vraška sreća spasila od pogibelji tog dana. Bio sam vrstan mačevalac, ali bez mača mačevalac je ništa. Na bojištu sam bio najednom manji od mrava. Ali drugi puta, par godina kasnije... drugi puta nisam bio nespreman. Naučio sam tada boriti se bez mača; naučio sam se hrvanju. I kad sam ostao bez mača u toj drugoj bitci, lakše sam se obranio od neprijatelja. Da, neko sam se vrijeme borio golim rukama, ali ruke su bile koordinirane, usmjere svaka točno onako kako su trebale biti, baš kao u kirurga... i izvukao sam se. Hrvanje me je spasilo.

Nego, tada i dalje nije postojala Ser Raahova kombinacija tih dvaju vještina, koju ću vas sada podučavati. Do nje sam došao nešto

kasnije. Dogodilo se, naime, da sam naposljetku u toj drugoj bitci došao do mača, ali u meni se tada rodila ideja. Ideja koja je govorila da je šteta koristiti ili jednu ili drugu vrhunsku vještinu, već da bi ih valjalo ujediniti u jedno. Hrvač sa mačem ne može hrvati, a mačevalac bez mača ne može mačevati. Ja sam to htio promijeniti.”

“I uspjeli ste.”

“Ne znam, Morde.”, Ser Raah je tada odgovorio glasa kao da govori o nečemu vrlo osjetljivom. “To će na vama biti da zaključite. I to ne sada, nego kasnije, kad se nađete u nekoj od bitaka. Tada će moja tehnika u vama doživjeti svoj istinski test.”

Neko vrijeme, ondje na ulazu u dvoranu, Ser Raah je proveo zamišljeno promatrajući Morda, a onda je tišinu prekinuo riječima: “No, mačevi su u ormaru. Slobodno ih uzmite u ruke i stanite u gardove – onakve gardove kakve vas je naučio koristiti Ser Kolhos, ako vam paše.”

Učenici su učinili kako im je učitelj naložio. Dvorana, kao i čitava kuća Ser Raaha, bila je daleko ugodnija oku od Ser Kolhosove. Razne tapiserije nalazile su se svuda po zidovima, jednako kao i ukrasni drvorezi, pod je bio načinjen od majstorski izrađenih ploča, i sve je bilo čisto i uredno. Tu se nije dalo naći komadića kora drveta ili piljevine, kao ni pepela ili ičeg sličnog što je činilo pod oko mnogih peći kuće Ser Kolhosa, a to je bilo stoga što peći u Ser Raahovoj kući nije ni bilo. Zapravo, sa onim mnoštvom lojanica koje su sveudilj gorjele nije ni bilo nikakve potrebe za ikakvim pećima.

Učitelj je tada mirno progovorio: “Ser Kolhos vas je mačevanju učio valjano. Štoviše, savršeno. Stoga, vi se sada podijelite u parove i započnite mačevati onako kako to inače činite. Na mene se ne obazirite, barem dok ne priđem jednom od vas i ne počnem mu pokazivati određene stvari koje je mogao u tom trenutku učiniti, a nije jer za njih nije znao.”

“A zašto nas jednostavno ne naučite sve odmah, pa da mi poteze sami primijenjujemo?” upitao je Neurij.

“Iz istog razloga zašto sam ja učitelj, a ne ti.”, odbrusio je kratko Ser Raah. “Ta je tako najbolje, tako bi bilo činjeno. Štoviše, da takvo učenje vrijedi išta više od crnog pod noptom, možda bih i odvojio koji trenutak tomu. A sada te molim, mladi prinče, da mi dopustiš nastaviti.”

Myron, koji je poznao Ser Raaha kao temperamentnog čovjeka u tom je trenutku gotovo osjetio olakšanje, jer njemu – koji je navikao da Ser Raah nije ni približno takvog ponašanja – bilo je upravo jezivo da je Ser Raah spram svojih učenika ljubazan.

“Sama Ser Raahova mješavina hrvanja i mačevanja treba vam reći sve.”, progovorio je tada Ser Raah glasno i strogo, najednom u potpunosti drugačije boje glasa. “Ali vi iz nekog razloga to odbijate shvatiti. No, da ne tratimo vrijeme na čekanje da vi sami shvatite, reći ću vam sada: zove se tako jer hrvanje se ne vježba posebno, već se spaja sa mačevanjem u jedno. Ono dopunjuje mačevanje, a ne zamjenjuje ga. Ne pada mi na pamet dirati u ono što je Ser Kolhos stvorio, jer on je daleko bolji mačevalac od mene. Ali rupe postoje, i rupe se imaju popuniti. Mladi prinče”, obratio se tada Neuriju, “nema svaki mačevalac jednake slabe točke – svaki od vas ima svoje. Upravo stoga, svakoga od vas moram učiti u skladu sa njegovim slabim točkama.”

“Shvaćam.”, Neurij, koji nikako nije htio suprotstavljati se svome učitelju, tada je rekao. “Ispričavam se na svome glupom pitanju.”

Nedugo zatim, mačevanje je započelo.

Kako je rekao da će činiti, Ser Raah je i činio. Svako malo on se uplita u borbu i objašnjavao svakom učeniku naosob što bi mu u tom trenutku bilo najbolje učiniti. Ako kojim slučajem učenik ne bi znao učiniti traženu stvar, Ser Raah bi samo kimnuo glavom i to zapisao na neki komadić pergamenta. Odmah potom, borba bi bila nastavljena.

Kao i Ser Kolhos, i Ser Raah je promatrao svoje učenike upravo kao kakvo nedovršeno umjetničko djelo, i u tom promatranju on je uviđao i pamtio mane i prednosti svakoga od njih. Baš kao i Ser

Kolhos, i Ser Raah je zapazio u čemu je dobar svaki od njegovih učenika. Kao njihove prednosti, zapazio je on Mordovu točnost, Neurijevu brzinu, Thargelionovu izdržljivost i Myronov način blokiranja svakog udarca. To su bile stvari koje je on kanio izbrusiti poput dijamanta.

Iako nisu morali nositi žičane košulje kao kod Ser Kolhosa, učenici su se ovdje znojili još i više nego kod njega. Razlog je tomu bio taj što Ser Raah predaha nije dopuštao, a lojanice sa kojih se uzdizalo plamenje svo to vrijeme, a kojima su učenici takoreći u dvorani bili okruženi, kanda su bile sve većih plamenja, a vrućina dvorane približavala se sve više onoj nesnosnoj.

Nekoliko su sati vježbali bez prestanka, u početku tek mačujući, a kasnije sve više ubacujući u svoje mačevanje i poteze Ser Raaha, korak po korak i vrlo pažljivo, baš kao što je Ser Raahova namjera i bila. U početku je sve to izgledalo vrlo nezgrapno, jer učenici su navikli (osim Myrona) ruke koristiti samo za držanje mača, a noge za kretanje oko protivnika, i njihov je um općenito razmišljao samo o pariranju sa mačem. No, kako je vrijeme prolazilo i kako se znoj sa njihovih lica sve više lio, nezgrapnost je polako sve više nestajala, a uskoro je gotovo nije ni bilo.

Vrlo polako, u umovima se učenika Ser Raaha razvijala ideja da se rukama ne mora samo držati mač, već se i sa njima može blokirati, udarati, hvatati i činiti štošta drugo. Noge su sve češće služile i kao sredstvo za udaranje, a jednom kad ih je Ser Raah uputio i u borbu u parteru, noge su služile i za zadržavanje protivnika u raznim zahvatima.

No mač poradi svega toga nikako nije gubio na važnosti. Umjesto da ga zamjene, baš kao što je Ser Raah ranije rekao, potezi iz hrvanja su mačevanje nadopunili, i nije prošlo mnogo vremena nakon čega sve to i nije više ličilo na borbu, koliko na nekakav ples. Ubojiti ples, dakako.

“Nadam se da ste sada shvatili da se jednako loše neprijatelju piše

zasjekli ga vi mačem, ili mu kakvim zahvatom polomili noge.”, u jednom je trenutku Ser Raah objasnio, i sam sav mokar od znoja. “Jer niti je lomljenje noge bolje i jače od zamaha mačem, niti je mač bolji i jači od lomljenja noge zahvatom. Sve je korisno u svojoj prilici. Na primjer, kada ste oboje na nogama a u rukama su vam mačevi, mačevanje je korisnije od hrvanja. Ali ako vas je neprijatelj kojim slučajem zagrlio ili vam je tako blizu ušao u gard da vi mačem jednostavno ne možete zamahnuti iako ga držite u ruci, tada je hrvanje korisnije. Stvar je, dakle, samo prilike.” rekao je Ser Raah.

Udahnuvši duboko još nekoliko puta da dođe do zraka, nastavio je: “Ovo nije zamjena mačevanju, ponavljam, već je ovo nadopuna. Vidite, ako netko mačuje desnom rukom, njegova lijeva besposlena leži uz njegov trup. Zašto ona ne služi nečemu dok desna mačuje? Zašto ne lomi kosti protivniku? Reći ću vam: zato što njen vlasnik ne zna kako to postići. A upravo tomu služi vježbanje.”

Prijepodne je prošlo neočekivano brzo. Čitavo to iskustvo sa učenjem kod Ser Raaha, zaključili su najposlije, učenici su doživjeli kao vrlo ugodno, bez obzira na često nepredvidljivi temperament učitelja. Samo tog prvog dana taj ih je čovjek naučio strahovito mnogo. Toliko, čak, da im je u konačnici, na rastanku, dao onaj komad pergamenta po kojemu je čitavog tog dana svako malo pisao – a na kojemu je bilo zapisano sve što učenici nisu znali valjano izvršiti – te im je rekao:

“Svakako se potrudite naučiti sve što ovdje piše. I to ne svatko svoju grešku koju je počinio, već hoću da do sljedećeg puta usavršite i poteze kod kojih ste sami griješili, i poteze kod kojih su griješili drugi.”

I, nedugo nakon što im je to poručio, sa svojim se učenicima Ser Raah rastao, začudo, za razliku od Ser Kolhosa, ne traživši od njih da očiste niti jedan pedalj dvorane. Mord je držao da je Ser Raah tako postupio kako ih ne bi previše umorio, s obzirom da je ono što im je Ser Kolhos pripremio za ostatak dana gotovo sasvim sigurno bilo

daleko od ičega što je imalo veze s odmaranjem.

Od Ser Raaha su se učenici rastali uz srdačne pozdrave, i ostavivši starca na pragu njegove kuće stupili su na trg koji je mirisao na kessyrške građevine i ljude. Ovdje je puhao povjetarac gotovo neugodna mirisa, ali to prijateljima nije smetalo, jer za njih je i najmanji dašak vjetra koji bi ih mogao barem malo rashladiti takve oznojene i od vrućine crvenkastih koža predstavljao pravi raj. Sa njihovih se lica i dalje slijevao znoj, i kapao je sa njihovih obrva, noseva i brada ma koliko si oni brisali lica. Učenje Ser Raaha, naime, uzelo je svog maha, baš kao što se drugačije nije ni smjelo očekivati.

Ali prijatelji ipak nisu bili umorni, a još manje su bili loše raspoloženi. O, umjesto toga oni su bili i više nego spremni na ostatak dana sa Ser Kolhosom i poradi toga oni su osjetili čak i veselje!

Štoviše, pri svakoj pomisli na bolove oni su se čak i smiješili!

“Bogovi, večeras ću spavati poput novorođenčeta.”, prokomentirao je u jednom trenutku Neurij.

“I to zaklanog!” dometnuo je Myron uz smiješak.

Neurij se na to nasmije, a odmah potom dodaje: “Ali ipak, da nas učitelj Kolhos sada zatraži vježbati i do sumraka, prihvatilo bih to drage volje. Ne znam zašto”, pogledao je sada Morda i Thargeliona, koji su par koraka zaostajali, “ali učiti od tih učitelja meni pričinja zadovoljstvo.”

Sinovi Ser Tarroba mislili su jednako. Nakon što su se i njih dvoje složili sa princom, četiri prijatelja nastavili su dalje u tišini.

Bila je to iz nekog razloga ugodna tišina, tokom koje su njih četvero promatrali prolaznike i veličanstvenu unutrašnjost grada oko sebe. Bilo je nečeg strahotnog u Kessyru što je tjeralo čak i njih, one koji će kasnije postati legende Enzolarta i Hil'guma, da osjete spram njega strahopoštovanje.

U podne je dan bio ugodan, a sunce je bilo visoko na nebu tek sa tu i tamo kakvim oblakom bijelim poput snijega. Razne su ptice slobodno nadlijetale kupole palača u centru Kessyru, jednako kao i visoke krovove od škrljaveca običnih, no elegantnih kuća, pa čak i

zidine i bastione zidina. No ondje, ponad zidina, često bi neka od najnesretnijih ptica u jatu završila ubijena strijelom ispaljenom iz luka nekog šaljivdžije stražara. Ubijenu pticu, koja bi pala tko zna gdje podno zidina, pojeli bi psi lutalice, a strijelu bi među njenim ostacima par dana kasnije već našao kakav prosjak i prodao ju.

Kako su se udaljavali od centra i zalazili sve dalje u one ulice izvan zidina grada, ulice što su podsjećale na razgranate ljudske vene, tako je kaldrma pred četiri prijatelja bivala sve uža, a smrad grada postajao nesnosniji. Bio je to dio grada gdje bi kakav nezaštićen čovjek vrlo lako mogao završiti noću orobljen, ili kakva djevojka silovana, jer ovdje su ulice bile preuske da bi stražari sa zidina vidjeli što se na njima događa. Istina, bilo je tu i tamo stražara i u samim ulicama, ali njih je bilo premalo da bi razbojnici spram njih osjetili ikakav strah.

Sva kultura koja se dala vidjeti u centru i sva ljepota te kulture, od vrhunskih građevina, pa do mjesta na kojima su se mnogi učenici učili raznim znanjima, ovdje je takoreći bila zamjenjena potpuno suprotnim stvarima. Ovdje su vrhunac graditeljstva predstavljali krčma i bordel, a vrhunac znanja cjenkanje oko koječega i kockanje. Bio je to mračni dio grada, pun mračnih ljudi, ali ipak – i on je imao tu i tamo pokoju svijetlu točku.

A jedna od njih bila je kuća Ser Kolhosa.

Četiri su prijatelja morala priznati da su osjetila radost kada su ugledali kuću svoga učitelja, i to nikako nije bilo poradi kakvog straha – jer straha među njima nije bilo – nego čisto stoga što su Ser Kolhosa i njegovu kuću zavoljeli.

Na stepeništu Ser Kolhosove kuće sjedila su neka djeca, ne starija od pet–šest godina, i sa divljenjem su virila kroz odškrinuta vrata, promatrajući ono malo što se dalo vidjeti od Ser Kolhosova vježbanja učenika. Djeca su se ta bojala ispustiti ikakva glasa, a kada su opčinjeno slušala zvekete drvenih mačeva što su iz kuće dopirali, kao i starački glas samog učitelja:

“Izmakni se! Gard! Gard! Čuvaj lijevu stranu! Sad; ubodi...!”

I upravo to bilo je ono što su četiri prijatelja ugledala prije no što su prišla Ser Kolhosovoj kući i nastavila u njoj vježbati uz starog učitelja, i upravo ovdje će promatrač, znajući da je tako najbolje, ostaviti učenike da se uz učitelja pripremaju, jer ako ništa drugo, za pripovijesti koje slijede, znanje će to četvorici mladića itekako koristiti.

Poglavlje 13

No onaj koji bi pomislio da je život u Kessyru te četvorice prijatelja bio usmjeren samo spram vježbanja, krivo bi mislio, jer svaki mišić koji bi se poradi nečeg umorio, uz nešto bi morao biti i odmoren.

Tako su naša četiri prijatelja svoje mišiće običavali odmarati u jednoj od najpoznatijih gostionica grada: *Suhom prutu*.

Sa tom gostionicom Myron i Neurij upoznali su djecu Ser Tarroba tek tri tjedna nakon njihova prvog dana kod Ser Raaha, a razlog zašto to nisu učinili ranije bio je što vremena ranije nije ni bilo. Bila je to dobro poznata gostionica Myronu i Neuriju, jer princ i njegov sluga ondje su često tokom godina znali piti. Nije se moglo reći da su se oni ondje napijali, nipošto, ali ipak, u vrlo mladoj dobi princ i njegov sluga upoznali su onu čar koju je alkohol pružao, a koja je, makar i na trenutak, od njih činila ipak nešto više od pukih mladića.

Gostionica *Suhi prut* bila je podignuta tik do Hrama Boga Obe, a prekoputa Dvorane vijećanja, i iako je bila jedna od najpoznatijih u gradu, a i sama podignuta tako da je bila ugodna oku, u nju nikako nisu zalazili samo oni visoka soja, već je to bilo mjesto okupljanja ljudi raznih staleža; od kamenolomaca do dekana, pa čak i kneževa. Štoviše, sve se činilo da bez raznih staleža ta gostionica ne bi ni mogla funkcionirati, jer mnogi su gosti ondje zalazili upravo radi rasprava (a raspravljalo se o svemu) koje bi iznenada buknule poput plamena svakih nekoliko večeri, pa bi tako čitavu jednu večer krasila, na primjer, politička rasprava priznatog člana Dvorane vijećanja i nekog pukog konjušara, a promatrajući takvu raspravu gosti bi naprosto

uživali.

Gostionica je bila prostrana, i u njoj je u jednom trenutku, kako su pamtili samo najstariji ljudi, najviše u jednom trenutku bilo nagurano oko dvjesta ljudi, a to je bilo za vrijeme proslave četiri tisuće i petstote godine od dolaska Massora iz Bijelih prostranstava u Hil'gum, kada se, uostalom, slavilo u čitavom Hil'gumu. Podignuta prva kata od kamena, a ostalih od drveta, sasna u skladu sa zakonom sprovedenim u Dvorani vijećanja Kessyra četiri tisuće četiristo i dvadesete godine koji je govorio da, radi opasnosti od gubitka šuma, svako prizemlje ima biti podignuto samo od kamena, gostionica *Suhi prut* uzizala se čitava tri kata uvis, i bila je visoka kao petina Hrama Boga Obe, udaljenog od nje niti deset koračaja (a za kojeg su mnogi znali reći da je visok oko stotinu metara – što je bilo ogromno, s obzirom na to da hram nije imao tornjeve, već je u pitanju bila tek jedna kamena građevina popločena mramorom sa velikom sivom kupolom na vrhu).

U *Suhi prut* također su znale zalaziti i žene, ali to većinom bijahu nezadovoljne supruge koje su dolazile po svoje muževe, dok je nešto manje bilo prostitutki i onih žena višljeg staleža koje bi smjele zalaziti u gostionicu bez ičije dozvole.

Sinovi Ser Tarroba vrlo su brzo zavoljeli *Suhi prut*. Da bi kušali sva pića koja su se ondje nudila trebala su im četiri dana, a jednom kada su to učinili, svatko je ostao pri svom omiljenom. Tako je Mord ostao pri crnom pivu, a Thargelion, baš kao i Neurij i Myron, pri bijelom, i njihove narudžbe više se nikada nisu mijenjale. Ta jednostavnost vlasniku se gostionice i više no sviđala, pa je on stoga ta četiri buduća viteza vrlo poštivao i uvijek prijateljski pozdravljao. Štoviše, toliko je bio dobar sa njima da mu je u jednom trenutku i Neurij, koji je inače uvijek lice držao skrivenim pod kapuljačom, otkrio svoj identitet, pa je tako gostioničar doznao da mu je jedan od gostiju i sam princ. Inače, da princu ne bi bilo neugodno, i ostala su trojica prijatelja gotovo uvijek nosila kapuljače, a iz nekog je razloga to ubrzo čak preraslo i u modu, pa se kasnije na desetine drugih ljudi

dalo vidjeti kako čine isto, i mnogi su hodali ulicama lica skrivenih kapuljačama bez obzira što vani niti je bilo hladno, niti je padala kiša.

Gostioničar – čije je ime vjerojatno znala samo njegova crnokosa žena; punašan čovjek bez imalo kose na glavi, jednostavna uma i poštena ponašanja, pa su ga ljudi zvali ili "Bucu", ili "Brate" – u gostionici je svojevremeno dao zasaditi tri lipe, pa su tokom tih vremena kada su četiri buduća viteza zalazila u *Suhi prut*, unutar prostorije široke i duge više od pedeset koračaja, već rasle tri snažne, niske i uredno podšišane lipe, poradi kojih je gostioničar čak dao razbiti temelje gostionice – što su mnogi smatrali ludim potezom – na tri mjesta.

Mjesto gdje su sjedila braća Dur'agemski zajedno sa Neurijem i Myronom bilo je najviše zaklonjeno, upravo zbog Myronove potrebe za skrivanjem svog identiteta, a bilo je zaklonjeno upravo tik iza jedne od tih niskih lipa i nekog malog kamenog zidića koji je služio poput šanka, dugog pet–šest metara.

Stol bijaše, kao i stolice, pa i sam šank te gostionice, izrađen od gruba drveta, dozlaboga neudobna, no ipak puna drugačije draži. Draži, naime, toliko bitne da je bilo gotovo sasvim sigurno da kada bi gostioničar kojim slučajem namještaj zamijenio nekim novim, da bi se gosti poradi toga ljutili.

Ovako, gostionica podignuta u dijelu grada gdje žive samo najbogatiji i najugledniji, ali koja je primala ljude svih vrsta i koja je bila neobično skromne unutrašnjosti bez obzira što je izvana izgledala veličanstveno, ljudima je prirasla srcu takva kakva već jest.

* * *

Završavalo je ljeto, a polako počinjala zima tog dana kada počinje priča o kovanju zadnjih karika u lancu prijateljstva četvorice prijatelja, i tog je dana puhao snažni vjetar, raznoseći ulicama lišće i prašinu sa

kaldrme. Prijatelji su se – baš kao i svakog dana prije toga nakon vježbe mačevanja sa Ser Kolhosom, hrvanja sa Ser Raahom ili pak učenja uz nekog od Učenjaka – zaputili prema gostionici i tamo zasjeli za onaj stol u zaklonu sa lijeve strane od ulaza, te naručili svoja piva.

Bili su umorni, ali upravo veseli zbog tog umora, jer to je značilo da napreduju. Tog su čitavog dana učili uz dva učitelja: prijepodne sa Ser Kolhosom, vježbajući sa topuzima, a poslijepodne sa Učenjakom Alakonom, slušajući i pamteći priče o obitelji Kessyra Ogromnog, koji je živio prije više od četiri tisuće i četiristo godina. Čitavo je to učenje, u kojemu je, s obzirom da nije imao drugih poslova uz oca, sudjelovao i Neurij, bilo i više no zamorno, pa su ostatak predvečeri prijatelji jedva držali oči otvorene – barem dok sama večer, popraćena pivom u *Suhom prutu*, nije stigla.

Tu su se prijatelji, baš kao i svi ostali gosti gostionice, već razvedrili i razbudili. U *Suhom prutu* je uvijek bilo veselo, pa tako i te večeri. Štoviše, ova je večer otišla i korak dalje, pa se sve to zapravo moglo nazvati i pravim slavljem. Iz nekog razloga, u gostionici se te večeri alkohol točio jeftinije nego ranije, a gdje god bi čovjek pogledao ugledao bi plesačice ili trubadure. Kada je upitao Myrona zna li nešto o tomu, ovaj je Mordu odgovorio: “Ne znam. I ja sam iznenađen...!”

“Da nema neke veze sa kraljem ili Kraljevstvom?” Thargelion je upitao Neurija.

“Otac mi nije ništa govorio.” glasio je Neurijev odgovor. A nakon što je otpio gutljaj piva, princ je dodao: “Pitati ćemo gostioničara.”

Ali to nisu učinili.

Naime, večer je toliko uznapredovala od tog trenutka da su prijatelji jednostavno smetnuli sa umova sve ostalo. Baš kao što je i trebalo biti, većina od onih plesačica bile su privučene upravo tom četvoricom budućih vitezova, i kanda su tokom čitave večeri upravo njima poklanjale poglede.

Djevojke je najviše privlačio Mord, a od svih u *Suhom prutu* činilo

se da jedino on toga nije bio svjestan.

U jednom trenutku, za stol pokraj budućih vitezova bez ikakve najave sjele su tri djevojke, sve tri vrlo mlade i pripite plesačice. I sjevši do njih, djevojke su, baš kao da su ih godinama poznavale, sa njima započele razgovor.

Začudo, niti jedan se od četiri prijatelja nije ustručavao razgovarati sa djevojkama, a jednom kada je sve to počelo činilo se da ne žele ni da razgovor ikada prestane. Oni su razgovarali o mnogočemu, i gotovo svaka izgovorena riječ bila je popraćena smiješkom. U početku, dok su svi bili još koliko–toliko trijezni, Mord je i shvaćao o čemu se razgovaralo, pa je čak kasnije i upamtio pokoju riječ, ali kasnije, kako je večer stala odmicati a glazba trubadura bivala kanda sve glasnija, niti Mord niti itko oko njega poradi pijanosti nije znao o čemu se za stolom razgovaralo, pa čak niti tko su ti ljudi s kojima su se svo vrijeme družili.

Sve je uskoro postalo poput nekog neobičnog sna, čas prekrasnog, a čas ogavnog. Smrad dima i znoja koji su gostionicu ispunjavali, baš kao i vrućina i glasovi svih tih preglasnih ljudi, u Mordu su budili neke dotad nepoznate osjećaje. Takoreći je on u isto vrijeme i mrzio i volio to mjesto.

Jedna od djevojaka, koja se predstavila kao Lena, posebno se zainteresirala za Morda. Bila je to vrlo mlada plesačica smečkastocrne kose i smeđih očiju, niska stasa – koliko je Mord mogao primijetiti – i vazda nasmiješena lica gustih bijelih zuba. Ona se tokom večeri svo vrijeme obraćala upravo njemu, i ma koji da njegov odgovor bio, ona bi se sa njim uvijek složila.

Lena je bila, koliko je Mord uspio shvatiti tokom čitave te večeri, kći nekog umirovljenog vojnika streličara, dok joj je majka pak bila pralja u Citadeli. Njena je obitelj imala novaca dovoljno, ali Lena je svejedno radila i kao plesačica u mnogim kessyrskim gostionicama, jer, kako je rekla, osim što se na tomu dalo zaraditi, ona je taj posao i voljela.

Lena je govorila mnogo, i mnogo je pitanja postavila Mordu, ali je li odgovorio na svako od njih Mord se kasnije nije mogao sjetiti. On je tada, naime, izgubio svaki doticaj sa stvarnošću, i iako se činilo da je bio svjestan svega tokom te večeri jer je držao oči otvorenima i djevojku pred sobom svo vrijeme promatrao, on je doista bio jednako bistra uma kao da uopće nije ni bio budan.

Mnogo je stvari i on njoj rekao, i moglo se reći da su se te dvije duše čak i povezale, no baš kao i ostali bitni aspekti čitave te večeri, ni to do jutra u Mordovu umu nije bilo pod jasnim svjetlom.

On se nije sjećao kada je večer točno prišla svome kraju i kada su svi pijani gosti napustili gostionicu. Nije se sjećao čak niti Lenina odlaska, pa ni onog trenutka kada ga je gostioničar gotovo brižno podigao i odnio na gornji kat gostionice te ga položio u krevet. Mord se nije sjećao ničega.

No ipak, nakon čitave noći tvrdog sna, Mord se odmah ujutro, čim je otvorio oči, prisjetio najbitnijih dijelova prošle večeri. I sjetivši se toga, Mord je promukla glasa promrmljao zureći u strop:

“Bogovi, ta ona mi je djevojka jučer rekla da me voli...”, on je rekao. Štoviše, k vragu, i ja sam isto rekao njoj...!

* * *

Iako bi promatrač možda pomislio da je čitava ta prethodna večer tokom koje se Mord upoznao sa plesačicom Lenom bila nebitna, ona to nikako nije bila, niti je mogla biti, jer baš kao i sve ostalo što bi tokom godina Demon Bez Vojske gurnuo na put Mordu Dur'agemskom, i ovo je bilo od velikog, štoviše ogromnog značaja, i imalo je strahoviti utjecaj na budućnost.

Za početak, baš kao što je Rimus i očekivao da će biti jednom kada je Lenu na takav način upoznao sa Mordom, njih dvoje su se zavoljeli vrlo brzo i postali vrlo prisni.

Tokom sljedećih dana bilo je gotovo nemoguće ugledati Morda Dur'agemskog kako hoda ulicom a da uz njega nije hodala i ta djevojka. On se od nje nije odvajao gotovo nikad, a kada bi to i činio, to bi bilo samo kada bi pala noć i kada bi morao biti u Ser Hormovoj kući, ili pak kada bi trajalo učenje u kući nekog od učitelja.

Zaljubljenost, ako se to tako moglo nazvati, utjecala je na Mordovo ponašanje drastično, kako unutar kruga najbližih prijatelja, tako i unutar kruga učitelja koje je poštivao. Njegovi prijatelji osjetili su da on kanda više nije bio isti, jer većina toga što ga je prije zanimalo više mu nije bilo od interesa, a opet i većina onoga što su njegovi prijatelji u njemu voljeli sada je bila zamijenjena nekim potpuno drugim stvarima. To je njegove prijatelje srdilo, i doista se moglo reći, ako ne to da su se jedni od drugih distancirali, a ono barem da nisu odobravali njegove odnose sa plesačicom. Što se, pak, ticalo učitelja, svi su oni redom primijetili da je dobar dio prijašnje discipliniranosti tog mladića nestao, gotovo kao da je bio bačen u vjetar. No, kako su ga ipak voljeli, njegov nemar oni su opraštali, vjerujući da će sve to ubrzo proći.

Djevojka je Lena učinila da se Mord toliko promijeni da se on više prestajao pojavljivati i u gostionici. Gostima *Suhog pruta*, koji su već navikli da ono mjesto s lijeve strane od ulaza, pokraj zidića i mladice lipe, zauzimaju četiri mladića, najednom se poradi toga gostionica učinila nekako praznom. Bez Morda, *Suhi prut* mnogima se, makar i tek podsvjesno, činio tmurnim i tihim, jer tko zna zašto, ali njegovo je društvo bilo jedno od onih koje uvijek potiču na veselje. A ako ih to nije dovoljno pogađalo, odsutnost sljedećeg gosta koji se također prestao u *Suhom prutu* pojavljivati zasigurno jest: odustnost Neurija.

Princ je tih dana bio opterećen mnogim poslovima koje bi mu zadavao njegov otac Hinnor, i stoga bi Neurij odlazio kući sa vježbanja ranije od ostalih, a u gostionicu uopće ne bi ni zalazio (Myron sa njim nije odlazio, jer iako je bio prinčev sluga, Myrona se gotovo nikada nije uplitalo u prinčeve političke poslove).

I upravo stoga, gostionicu su tih dana pohodili samo Myron i Thargelion.

U čitavoj gostionici, činilo se, njih su dvojica bili jedini kojima nije smetala odsutnost Morda i Neurija, a njima, naime, nije smetala jer su bili suviše umorni nakon vježbanja da bi o čemu uopće i imali volje tražiti nezadovoljstvo. Jednom ušavši u gostionicu, umjesto sveg tog za njih kompliciranog dramatiziranja, oni bi samo sjeli za svoje staro mjesto i naručili svoja pića.

A kad bi gostioničar ispred njih postavio velike krigle pune piva, te kad bi njih dva ispila svatko svoj prvi gutljaj, napokon bi počeo i njihov razgovor.

“Reci mi, Myrone”, u jednom je trenutku upitao Thargelion (a to mu se pitanje inače vrtilo po umu još i ranije), “kada završimo sa svime ovime, Mord i ja biti ćemo vitezovi. Neurij će ostati princ”, dodao je nešto tišeg glasa, “ali što će s tobom biti?”

“Doista, Thargelione”, osmjehnuo se na to pitanje Myron, “ja nisam dosad upoznao nijednog vinogradara koji je prošao ovakvu elitnu obuku za viteza, tako da vinogradar teško da ću biti...”

Kako je Thargelion ispijao pivo dok je ovaj to govorio, s obzirom da se najednom stao smijati, tim se pivom on zagrcnuo i gotovo isproljevaao po svojoj odjeći.

“Osim, dakako, ako nas Ser Kolhos ovih dana ne počne učiti baratati motikama...” Myron je tada dodao kroza smijeh.

Činilo se da će smijeh potrajati neko vrijeme, ali već tada ga je Myron prekinuo riječima: “No shvaćam što hoćeš reći, Thargelione... Kakva može biti budućnost sluge? Tu ću ti odgovoriti: čovjek je lakaj dok dok ne odluči ne biti više lakaj.”

“Dakle, ti nisi...?” Thargelion je tada stao oblikovati pitanje koje ga je mučilo.

“Što nisam?”

“Ti nisi rob?” upitao je Thargelion.

To pitanje Myrona je iznenadilo. “Rob?”, upitao je on. “Zašto

misliš da sam rob? Zato što sam sluga princu?”

“Razmišljao sam...” Thargelion je tražio najbolje riječi koje bi ga izvukle iz tog njemu neugodnog razgovora, no Myron ga je tada prekinuo: “Ta robovi, Thargelione, ne mogu biti sluge prinčeva. To mogu biti samo odabrani. Vidiš, ja nisam sin bilo koga; ta moji su roditelji uspješni trgovci, a moja obitelj podosta imućna... poštena, shvaćas?”

“Ali zašto si onda sluga?” Thargelion upita.

Prije nego je odgovorio, Myron je najprije otpio gutljaj piva, na što mu je ostala pjena na njegovim kratnim smečkastim brčićima, a koju je odmah potom obrisao nadlanicom pokrivenom kožnim rukavom njegova tanka kaputa. “Zato što to volim.”, tada je odgovorio. “A, uostalom”, tu se blago nasmiješio. “Za službu njegovu sinu, kralj je voljan dati mnogo novaca.”

Myron je nastavio: “No, nemoj misliti da služim samo zbog novca, niti da služim poput roba, uz bič. Prije bi se moglo reći da Neuriju služim kao prisni prijatelj. Pravim mu društvo kad mu društvo zatreba, i pomažem mu kad mu je potrebna pomoć.”

“A tako.” Thargelion će shvativši. Sljedeći gutljaj sada već mlaka piva iz željezne krige bio je dug i pun užitka. Thargelion je bio vrlo zahvalan što je živio baš u to vrijeme uz baš te ljude, i što se upravo nalazio u toj toploj, svakom srcu miloj gostionici. *No, svejedno*, mislio je Thargelion, *bez Morda i Neurija sve to ipak ne vrijedi mnogo*.

Thargelionu tada na um padne još jedno pitanje, za koje, kako je pivo već stalo utjecati na njegov um, nije nalazio nikakav razlog da ga ne upita: “Nego, Myrone”, Thargelion je upitao, “iako dobivaš plaću poradi toga, osjećaš li ti spram princa stvarno prijateljstvo?”

Myron mu to pitanje, začudo, nije zamjerio ni najmanje. Umjesto toga, sada najednom ozbiljna glasa, Myron je odgovorio: “Thargelione, za Neurija bih ja ubio. Sada znaš koliko prijateljstvo osjećam spram njega.”

Thargelionu je to bilo dovoljno. “Razumijem.” tada je rekao.

Razgovor se njega i Myrona tada nastavio u potpuno drugom smjeru. Oni su stali razgovarati o njima samima, time se polako upoznajući u detalje. Tako je Myron naučio mnogo toga o Meri i Ser Tarrobu, njihovoj smrti na primjer (za Tarroba je Thargelion rekao, kako je i sam uostalom vjerovao, da ga je ubio medvjed), a Thargelion pak o Myronovu životu: o njegovu životu sa roditeljima koji su uz silno bogatstvo bili i silno škrti, te njihovu uzajamnu odnosu gdje roditelji, iako su Myrona voljeli, nisu poštivali niti jednu njegovu odluku, ma kako malena ona bila. Myron mu je objasnio da ga je upravo ta sujeta i škrtost njegovih roditelja naučila da mrzi svako posjedovanje, pa čak i, moglo bi se reći, učinila da on postane prinčev sluga.

“Mogao sam već biti uspješni trgovac dosad, baš kao i moj otac, ali ja sam iz inata pošao za lakaja.”, rekao je Myron i nasmiješio se. “Da mu je sin sluga... to je vjerojatno najteži udarac egu moga oca!”

Nadalje, Myron je objasnio Thargelionu kako nema braće, ali ima jednu sestru. Njihov, pak, odnos, rekao je, nije se mogao nazvati lošim, jerbo su im roditelji i nju tretirali jednako kao i njega. Kako je Thargelion samo šutio, slušao i ispijao pivo, Myron sa govorom nije prestajao.

U jednom je trenutku stao pripovijedati o svojoj želji da upozna daleka prostranstva, neke nove zemlje, a tada je u žaru dodao i: “Bogovi, kako bih volio da sljedećim otisnutim brodom u ekspediciju pođem i ja!”

“*Znatiželjno jedro*, čuo sam za njega.” Thargelion, koji je doista iz nekog razloga uživao slušati Myronov govor, nevoljko ga je prekinuo.

“I? Vjeruješ li da će otkriti išta?”

“Iskreno”, Thargelion će na to, “ne znam što točno da mislim, jer ne razumijem se u takve stvari. Mada mislim da bi bilo odlično da se otkrije kakva nova zemlja, gdje stanuju neki novi ljudi, pripadnici neke nove civilizacije...”

Znatiželjno jedro o kojemu su govorili bilo je ime broda sa grupom

pomoraca koji su pristali na zahtjev kessyrskog Vijeća otisnuti se u divlje more u svrhu mapiranja svega što vide i, još bitnije, pronalaska možebitnog kopna koje bi se negdje iza mora krilo. Razlog tomu bio je porast broja ljudi u Hil'gumu i zabrinutost oko količine šuma i hrane. Hil'gum nije bio malen otok, no svejedno, prostor je bio i više no potreban. Jedan od planova, dakle, bio je poslati ekspediciju da otkriva nove zemlje.

Kako je kessyrsko Vijeće i zamislilo, *Znatiželjno jedro* otisnulo se relativno uspješno i, jednom napustivši Hil'gum, sa tog su broda svako malo u Teom dolazili golubovi sa pismima. Mapiran je bio veliki dio mora, i pažljivo je zabilježen svaki njegov aspekt koji se mogao zabilježiti, od prirode njegovih struja i općenitog njegovog ponašanja, pa do vrsta ribe koje su se dale ondje uloviti.

U Teom bi u prosjeku dolazilo pismo sa *Znatiželjnog jedra* dva puta mjesečno, i ta se rutina nije prekidala. U početku je gotovo svaki član Vijeća ulagao ogromne nade u taj brod i njegov pronalazak novog kopna, ali kako je vrijeme prolazilo, a brod nije nalazio ništa, te su nade uskoro stale padati u vodu.

Tako je barem bilo dok brod doista nije našao jedno novo otočje.

Dogodilo se to nakon nekoliko mjeseci plovidbe, kada je pismo sa *Znatiželjnog jedra* poslanog u luku Teom sadržavalo sljedeće riječi: “Našli smo novu skupinu otoka. U pitanju su dva otoka – jedan veći, a drugi manji. Površine je svaki dovoljne da nekoliko Kessyra stanu na njega. Otoci su nepristupačni, bez ikakve vegetacije i sa mnogim hridinama što izviru iz divlje vode. Jedini stanovnici ovdje su jata ptica.”

To pismo Vijeće je obeshrabrilo. No, ono što ga je obeshrabrilo još i više bila je činjenica da je to sa *Znatiželjnog jedra* bilo zadnje poslano pismo, a brod se u Hil'gum više nije vraćao.

“Ne treba suviše brinuti oko toga”, neki su govorili, “vjerojatno su im pocrkale ptice pismošne, ili im ih je ponestalo. Tu je *jedro* za mjesec dana, zasigurno...” Drugi su pak govorili da je brod

najvjerojatnije doživio brodolom. “Ta pogledajte opise otkrivenih otoka”, govorili su, “ako je brod krenuo spram hridina, lako mu je koja skrivena mogla razbiti bulb. Osim toga, nije morao ni krenuti spram njih; tko zna kakvo grebenje se skrivalo ondje pod površinom mora...?”

Bilo kako mu drago, o brodu više nikakvih vijesti nije bilo ni nakon tri godine, kada su Thargelion i Myron i vodili ovaj razgovor. Nakon *Znatiželjnog jedra*, nekoliko je brodova bilo poslano da istraže Otočje niškoristi – kako su nazvana ona dva otoka koja je *Znatiželjno jedro* otkrilo – u nadi da će pronaći olupinu *Znatiželjnog jedra*, ali niti najmanji dio tog broda nikada nije nađen.

“I otkriti će novu zemlju!”, Myron je u jednom trenutku gorljivo rekao. “Jer sumnjam da su istinite priče onih Učenjaka koji govore da je Hil'gum jedini otok na svijetu, a da je svijet samo more i Hil'gum. Taj njihov bezobrazluk se čak nastavlja do toga da neki tvrde ako se dovoljno dugo plovi u jednom pravcu prema otvorenom moru, da će se u jednom trenutku čovjek vratiti na početak, to jest, da će pred sobom opet ugledati Hil'gum...”

Myron je svojim pripovijedanjem u Thargelionu probudio znatiželju prema moru i otkrivanju, mada je to u isto vrijeme ovoga i plašilo. *Tko zna što ćemo otkriti*, mislio je Thargelion. Bojao se toga da će naposljetku ljudi požaliti zbog onog što otkriju. *Svijet nikako nije mjesto s kojim se valja šaliti*.

Međusobno pripovijedanje i sve dublje upoznavanje dvaju prijatelja teklo je poput brze rijeke, i oni ubrzo uvide da su zapravo vrlo slični. Prođe u takvom raspoloženju nešto više od pola sata, tokom kojih je Myron njemu i Thargelionu naručio još piva, kadli u gostionicu uđu dvije neočekivane prilike: Mord i njegova djevojka.

Myron i Thargelion nisu njih dvoje niti primijetili, već su se trgnuli na Mordove glasne riječi s vrata: “A gdje bih vas drugdje mogao naći!”, Mord je rekao sa ulaza, nakon čega se uputio – sa Lenom tik do sebe– prema njihovu stolu.

“Zdravo, Morde!”, gostioničar, koji se niotkud pojavio u trenutku kada su se Lena i Mord smještali za stol, je upitao. “Što ćete popiti?”

“Toplo mlijeko.” Mord odgovori, a gostioničar ne izdrži a da se na to ne osmijehnu. No svejedno, zaprimivši narudžbu odmah potom i od Lene, on je pošao bez ikakva pitanja po naručene napitke.

“Ne brini, donijeti će pivo.” Mord je tada šapnuo Leni.

Kako je Mord i rekao, tako se i dogodilo. Umjesto naručenog toplog mlijeka, "Buco" je Mordu donio kriglu crnog piva. Leni je pak donio upravo ono što je ona naručila, a to bijaše čaj.

“Upozoravam te, Morde”, pola je u šali gostioničar rekao, “ovo je zadnji put, jer ako nisi znao, imam iza šanka i bačvu mlijeka.”

“Kako to?” upitao je tada Myron. On nije znao šali li se gostioničar ili ne, jer *Suhi prut* je oduvijek bio sastajalište samo onih kojima bi piti išta osim alkohola čak bila i uvreda. Doduše, tu i tamo bi kakav član Vijeća naručio kavu, ali to je ipak bila ona vrsta ljudi na koju drugi obično nisu obraćali pažnju, pa im se to i ne bi suviše zamjerilo.

“Ovdje se često ljudi znaju kao zemlja napiti”, stao je gostioničar objašnjavati Myronu, “pa ih bude nemoguće istjerat'. Još bi se i tukli sa mnom... I onda ja, nemajući drugog izbora, svakome od njih poslužim čašu toplog mlijeka, i oni ubrzo svi pozaspu poput malene djece...”

“Zar zaista tako djeluje?” Myron je upitao u nevjerici.

“Kažem ti, već dugo vremena mlijeko me nije ostavilo na cjedilu.” rekavši to, debeli se gostioničar bez kose tu nasmijao.

Gostioničar ih je tada napustio, a čim se to dogodilo, Myron je tiho upitao Morda: “Ti mu vjeruješ?”

Umjesto Morda – jer ovaj je bio zabavljen svojim pivom – odgovorio je Thargelion: “Meni se čini da Buco radije počeše po leđima one koji hoće praviti nevolje, ako shvaćaš na što mislim...”

Razgovor se tada između budućih vitezova okrenuo spram njihovih učitelja i vježbanja sa njima. “Sutra smo opet kod Ser

Kolhosa?” Mord je u jednom trenutku upitao Myrona i Thargeliona.

“Ser Kolhos, da.”, odgovorio je Myron, te je dodao: “Mislim da ćemo uskoro prijeći na mačevanje uz štit. To će svakako biti zeznuto...” Nakon toga, Myron je nastavio o tomu kao je vidio neke novajlije unositi štitove u Ser Kolhosovu kuću.

“Mislim da ćemo uskoro i uz njih vježbati.”, prokomentirao je Mord mislivši na te novajlije. “Napad više protivnika, i tomu slično.”

“Valjda ih vaš učitelj neće naoružati?” sada je upitala Lena, koju je kanda zaintrigirao razgovor o onomu što se odvijalo u kući Ser Kolhosa.

“Ha!” , javio se na to Myron, zabavljen brigom Lene spram njih. “Ja se pak nadam da će ih Ser Kolhos naoružati pravim mačevima!”

“Kako to misliš?” upitala je Lena. No na njezino pitanje umjesto Myrona odgovorio je Mord:

“Iako još nismo stvarni vitezovi”, objasnio je Mord, “svaki od nas četiri učenika itekako je sposoban suprotstaviti se barem desetorici početnika. Dakako”, dodao je otpivši gutljaj iz svoje krigle, “to je teško shvatiti ako se prije toga ne shvati veličina imena naših učitelja. Vidiš, oni su živuće legende, i oni ne uče svakog.”

“Ali zar i novajlije, kako ih zovete, nisu njihovi učenici?”

“Jesu, ali ni približno toliko dugo. Naši učitelji vrlo su skupi, i rijetko si tko može priuštiti uopće uz njih vježbati i tjedan dana, a kamoli nekoliko godina, kao na primjer Thargelion i ja. Svaki od tih novajlija, pak, nije ondje duže od par dana.”

“A vi imate dovoljno novaca platiti sve to?” sa nekim jedva primjetnim sjajem u očima Lena je upitala.

Mord taj sjaj nije primijetio, a na pitanje je odgovorio iz nekog razloga ozbiljna glasa: “Pa, može se reći da smo imali sreće...”

A pak je u isto to vrijeme u gostionici – što nitko osim Morda nije primijetio – zaplesao svaki od plamenja obješenih uljanica, a jednom kad bi se čovjek zagledao, ali dobro zagledao, u neki od tih plamenja, kanda bi u svome umu mogao tada čuti:

Nije sreća, Morde Dur'agemski... nego imaš Rimusa na svojoj strani...

Ali to je već jedna sasvim druga priča.

* * *

Kad je Thargelion shvatio da je popio previše, bila je već vrlo kasna večer. No, shvativši to, on se svejedno klateći se zaputio kući.

Za razliku od njega, činilo se, Mord i Myron nisu imali namjeru otići dok su još mogli upravljati vlastitim nogama, pa su ostali od njega nešto duže. Promatrač bi možda pomislio da su ostali predugo, a ugledavši Morda kako u jednom trenutku poradi pijanosti gubi svijest i tone u san, uvidio bi da je u pravu.

Jednom kad je Mord zaspao, iz nekog ga se razloga nitko nije trudio probuditi. Gostioničaru je, naime, bilo svejedno u kakvom su stanju gosti u njegovoj gostionici dokle je god ondje vladao red, a što se ticalo Lene i Myrona, razlog zašto oni nisu budili Morda bio je nepoznat.

Gostioničaru nije bila mrska pomisao što su, iako je odavno gostionica trebala biti zatvorena, u njoj i dalje bili gosti, jer on je svoje goste volio, a ostati ako treba budan i čitavu noć njemu nikako nije predstavljalo problem. Upravo stoga, nemajući što drugo učiniti, gostioničar si je skuhao čaj i nalaktio se na šank, te polako taj čaj stao ispijati usput vodeći razgovore sa onim drugim pripitim gostima što su sjedili za šankom.

Myron i Lena sjedili su prekoputa Morda, i doista se moglo reći da se na njega nisu uopće obazirali, jer njihovi međusobni razgovori bili su im zanimljiviji. To je trajalo nešto više od sat vremena, a tko zna koliko bi doista i trajalo da ih gostioničar u jednom trenutku nije prekinuo riječima:

“Što ćemo s Mordom?”

Tek tada također pijani Myron pogledao je u svog prijatelja. Provevši gotovo deset sekundi gledajući u Morda, on je promrmljao: “Nosi' ću ga, Bucu.” i rekavši to, Myron je ustao.

“Hoćeš li ti to moći?” gostioničar je upitao.

“Kak' ne...”, odgovorio je Myron, nakon čega se iz nekog razloga tada naslonio na stol pred sobom i pedalj ga pomaknuo. Morda sve to – iako je i on bio pomaknut zajedno sa stolom – nije probudilo.

Myron tada zaobiđe stol i priđe Mordu, te ga primi za nadlakticu i pokuša podići na noge. Uvidjevši da mu samome ne ide, Lena je mu je u tom trenutku priskočila u pomoć i uhvatila Morda za drugu ruku.

“Viš, nisam treb'o pustit' Tharg...”, prokomentirao je Myron, našavši u tom trenutku da mu je Thargelionovo ime u pijanom stanju izrazito teško izreći. “Tharfg...”, govorio je Myron, “Gerhaf... Tharrgg...”

“Thargeliona.” ispravila ga je Lena.

“Da, Mordovog brata.”, Myron se složio. “On je jak. On... on bi ga nosio na... na jednom ramenu. No nema veze...” dodao je jednom kad su Morda ipak uspjeli osoviti na noge.

“Pozdrav, Bucu!” na izlazu iz *Suhog pruta*, Myron je dobacio gostioničaru.

Mord nije bio toliko težak da ga je bio veliki problem nositi, mada doista i jest u njemu bilo podosta kilaže, ali bio je visok – višlji i od Myrona i od Lene – i to je činilo da njegovo nošenje izgubi svaki trag svoje jednostavnosti. Ulice su bile prazne, jer odavno je prošla i ponoć, a sve što se sada dalo vidjeti bio je tek prekrasan centar grada Kessyra, osvijetljen mjesečinom i zvijezdama sa neba, palucajućim bakljama sa mnogih kula i tinjajućim žeravicima postavljenim duž zidina. Sva ta svjetla zajedno kao kakvom čarolijom miješala su se sa rosom što se nakupila po površini glatke kaldrme, i time su činila da grad izgleda kao neko prekrasno i nedostižno djelo mašte. A kada bi uz to čovjek još obratio pozornost i na one savršeno podignute građevine, koje su više podsjećale na umjetnička djela no na

građevine, sve to skupa učinilo bi da mu na trenutak zastane dah.

“No, idemo!” bila je Lena ta koja je prekinula Myrona u njegovu promatranju svega toga. Myron ju je poslušao nevoljko, ali jednom kad je to učinio, njih su dvoje, noseći između sebe onesviještenog Morda, nastavili dalje ulicama.

Noć nije bila hladna – ili se tek Myronu tako činilo – već je bila upravo savršena. Tišina, toplina i mir koji su njome vladali gotovo pa su učinili da je Myron prenio Morda preko više od pola grada bez ijedne graške znoja. Štoviše, iz nekog je razloga čak i uživao u tome. Sa Lenom je, pak, sve bilo suprotno; ona kanda je osjećala prezir spram svega toga.

Jednom kad su stigli pred kuću Ser Horma, čovjeka kod kojega su živjela braća Dur'agemski, na vratima kuće ih je dočekaio sam Ser Horm. Bio je to sada već star čovjek, duboka srdačna pogleda, i čim ih je ugledao zahvalio im se što su mu doveli posinka.

Myron i Lena na to su bez riječi odveli Morda u kuću, u Mordovu sobu, i ondje ga plegli u krevet. Thargelion je već odavno spavao, pa njega nisu zatekli (to je ujedno bio i razlog zašto je Ser Horm govorio tako tiho), a što se ticalo Ser Horma, njegova je, činilo se, rutina bila da spava danju, a noći provodi sasvim budan uz svijeće i kakve stare knjige.

Izašavši iz Mordove sobe i našavši se u hodniku, Myrona i Lenu stari je umirovljeni vitez ponudio hranom i pićem. “Imam vrhunskog sira i vina, a kruh je ispekla susjedova malena kći još jutros... baš krasno djevojčice; kako su mi djeca stalno kod učitelja, ona mi dolazi tu kuhati jer ja ne znam kako, a ja joj dajem zauzvrat kakav bakrenjak...” govorio je Ser Horm ne zaustavljajući se, baš kao što bi činio i svaki drugi starac kojemu bi nedostajalo društvo.

“Doista, zahvaljujemo se, ali ne možemo uzeti ništa.”, odgovorila je Lena, “Osim toga, Myron sutra ustaje rano, jer ide sa vašom djecom kod učitelja...”

“Ah, da.”, rekao je na to starac, nakon čega je pogledao u Lenu

svojim vodenastim očima sa nekom neobičnom ljubavlju. “Razumijem vas svakako... Nego, ti si Lena, zar ne?”

“Jesam.” Lena je odgovorila, na trenutak začuđena neočekivanim pitanjem.

“Thargelion mi je govorio o tebi kao o Mordovoj djevojci, ali nisam vidio da te je Mord ovdje dovodio ranije...”

Ne znajući što bi drugo rekla, Lena je kratko odvrtila: “Nije bilo vremena.”

“Da, vrijeme...”, rekao je sada zamišljeno Ser Horm, nakon čega se nasmiješio: “Čini se kao da nam ga svima nedostaje zadnjih dana. A meni najviše...” Na te njegove riječi Lena se osmjehnula, ali Myron je ostao ozbiljan. Iako je bio pijan, on je tada jasno mogao vidjeti tugu u čitavu starčevu biću. Ser Horm bio je u potpunosti sijed, i imao je duboke bore, a polako je gubio sposobnost slušanja i gledanja. Njegov život prilazio je svome kraju, a – možda upravo zato što je bio pripit – Myron je sada svega toga bio neobično svjestan, i poradi toga, htio on to ili ne, spopao ga je strah.

“Moramo ići.” Lena je u jednom trenutku prekinula tišinu.

“Svakako, svakako...”, odgovorio je starac, nakon čega ih je stao ispraćati iz kuće. Nekoliko trenutaka kasnije, na samom izlazu iz kuće, prije no što su se rastali, starac se obratio Leni: “Drago mi je da sam upoznao Mordovu djevojku.” I prije no što je Lena išta uspjela odgovoriti, on je dodao: “No... Laku noć.”

Myron i Lena već su se u sljedećem trenutku na ulici našli sami. Povevši tada kratki razgovor, zaključili su da dobar dio puta mogu ići zajedno, jer štoviše bili su na neki način i susjedi (Myronovu i Leninu kuću nije dijelilo niti pedeset metara, ali između njih prolazile su zidine grada, s obzirom da je Myronova kuća bila unutar zidina, a Lenina van). No ono što nisu htjeli, barem ne Myron, bilo je preduboko upoznavanje. Biti prijatelj s Lenom, za Myrona je gotovo značilo ne biti više prijatelj s Mordom, a toga on nikako nije htio.

No, kako je bio pijan, sve njegove ranije misli sada su pale u vodu.

Iz nekog razloga, Lena je, kako su Myron i ona prolazili ulicama, postajala sve ornija, pa bi se tako svako malo smijala ni iz kakvog razloga, i prilazila Myronu sve bliže. Njega je to natjeralo pomisliti da je i ona pijana, ali odvojivši trenutak na prisjećanje čitave te večeri, shvatio je da to ona nikako nije mogla biti. Lena je bila sasvim trijezna.

Myrona je sve to takoreći uplašilo, jer slutio je što je posrijedi. No sve to skupa nije niti približno u njemu probudilo strah kao ono sljedeće što se dogodilo: u jednom trenutku, naime, kad su se našli na pola puta između Citadele i Myronove kuće, Lena je Myrona zagrlila.

“Što to činiš?”, tada je Myron zbunjen upitao. Taj jedan čin, moglo se reći, kanda ga je u sekundi otrijeznio. “Ta ti si Mordova djevojka...!”

“Ništa ne činim...”, Lena je tada odgovorila, nakon čega se nasmiješila. Sekundu kasnije, dodala je šaptom: “A što ti misliš da činim?” Upitavši ga to, ona je tada odvojila jedan dugi trenutak tokom kojega je svojim smeđim očima pogledala ravno u njegove. A u Leninim očima vrlo raširenih zjenica Myron je tada mogao vidjeti kao nekakav tračak plamena, što je bio zasigurno tek plod igre svjetlosti, ali kojeg je on ipak mogao usporediti jedino sa malenim plamenom.

Sve to što je mogao vidjeti doista ga je prestravilo, i učinilo da mu srce udara daleko brže, no... sve to ga je i nezamislivo snažno privlačilo.

Dalje je ta večer tekla daleko drugačije no što bi Myron i pomisliti mogao ranije da bi jedna večer mogla teći. Naime, on i Lena ubrzo su se zbližili i više no ona i Mord.

Makar je znao da će zbog toga kasnije žaliti, Myron je popustio čarima lokalne plesačice – za koju bi se promatrač gadno prevario kad bi pomislio da išta više od plesačice i može biti! – te je time potpisao sve nelagode koje će kasnije doživjeti. Pa čak i sva ona mudra znanja koja će se u njemu kasnije probuditi, i u konačnici ga učiniti onim kakvim će ga povijest pamtit.

Dakako, sve to odvijalo se u potpunom skladu sa željom i planovima Demona Bez Vojske. No, je li baš svakom odlukom Myrona i Lene te večeri doista on upravljao, ili se pak na trenutak doista pojavila iskra povezanosti između ta dva mlada ljudska bića, neka ipak ostane nepoznato.

Poglavlje 14

I, baš kao što je Demon Bez Vojske i držao da će biti, već je izjutra Myron doživio kaznu zbog svog sinoćnjeg popuštanja pohoti. Ta kazna, još i prije no što ga je snašla ona Mordova, bila je kazna njegove vlastite savjesti, jer jednom kad se otrijeznio, Myron je shvatio da je učinio, i shvativši to, on sam sebi nije htio oprostiti.

Iz nekog razloga, Lena je već ujutro otišla do Morda i priznala mu sve što se te prošle noći dogodilo, tako da je Mord izgubio razum i pobjesnio na jednog od svojih najboljih prijatelja vrlo rano.

Dogodilo se to u kući Ser Kolhosa, gdje je Lena došla gotovo pola sata prije Myrona, i rekla Mordu sve što se dogodilo. Čuvši to, Mord se prvo nasmijao, jer nije vjerovao da je to istina, ali čim ga je ona uvjerala da istina jest posrijedi, on je kanda poludio. Prvo je pošao tada do ormara sa oružjem i uzeo iz njega čelični kratki mač, da bi zatim taj mač bacio na pod i pošao goloruk do hodnika.

Ondje, na pragu hodnika, pokušao ga je zaustaviti Thargelion, ali on je svog brata srušio na pod i nastavio dalje ne osvrćući se. Bila je prava sreća što princ nije bio prisutan tog jutra, jer Mord bi vjerojatno srušio i njega, a to bi Morda u konačnici stajalo glave, jer glava se odsjecala svakome tko bi se usudio princa napasti.

Jednom kad je izašao iz kuće Ser Kolhosa, Mord je na Myrona naletio već sljedećeg trenutka, jer Myron je baš tada učiteljovoj kući prilazio. Na njegovu licu Mord je iz nekog razloga mogao vidjeti savršenu smirenost, pa čak i suosjećanje.

Tada, kad je iz kuće izašao i Thargelion, pokušavajući i dalje smiriti svog brata mnogim riječima, Mord je potrčao prema Myronu i

udario ga.

Bio je to udarac šakom posred lica, šake oklopljene čeličnom rukavicom koju Mord nije skinuo, i taj udarac Myronov je nos razbio. Myron je od udarca zateturao, ali on niti se branio niti je uopće dizao ruke.

“Morde... Prijatelju...” rekao je tada Myron krvava lica.

Ali Mord ga nije slušao. Umjesto toga, on je svog prijatelja srušio na pod i nastavio udarati.

Udarao ga je Mord bez i najmanje milosti, unakazujući Myronovo lice i prljajući gotovo čitavu svoju odoru njegovom krvlju. Myron se nije branio uopće, već se moglo reći da se Mordovim udarcima prepustio, jerbo je i sam smatrao da je sve to zaslužio.

Najposlije, a to bijaše niti dvadeset sekundi nakon što je Mord Myrona srušio, Morda su maknuli od već onesviještenog Myrona njegov brat Thargelion i učitelj Ser Kolhos, koji je tek tada shvatio što mu učenici čine.

Ser Kolhos bio je vrlo ljutit poradi čitavog tog Mordova postupka, i jednom kad ga je uspio odvući na stranu, stari mu je učitelj stao vikati u lice:

“Prokleta je sramota, Morde Dur'agemski, da se takve stvari čine unutar moje kuće i pod mojim okom!”, vikao je Ser Kolhos svojim hrapavim glasom. “I to od svih učenika baš ti! Ti, koji si mi bio najdraži i u kojega sam polagao tolike nade!”

Mord je šutio pognute glave, jer tada ne samo da ga je Ser Kolhos posramio, nego je čak nestala i njegova ljutnja spram Myrona.

“Sin si Ser Tarroba, legende nad legendama, i takvu si glupu i nepromišljenu stvar učinio!/? Ta znaš li kakvu sramotu si nabacio sada ne samo na svoje, već i na ime svog oca!”, Ser Kolhos je sada nastavljaio sve tiše, jer više nije imao snage ni derati se. “Morde... Znaš li ti da ja sad imam svo pravo ubiti te tu gdje stojiš?” upitao je tada Ser Kolhos i pogledao Morda ravno u oči. U njegovim očima vidjelo se sažaljenje, ali to Mordov strah od učitelja nije pomaknulo ni

milimetra.

“Doista, sam kralj mi je dao to pravo, da ubijem bilo koga tko se usudi baciti ljagu na moje ime...”, sada je govorio Ser Kolhos tako tiho da ga je samo Mord mogao čuti. “A ti, baš ti od svih njih... učinio si to.”

“Žao mi je.” napokon je Mord šapnuo.

“Naravno da ti je žao.”, Ser Kolhos je rekao. “I želim da ti žao bude.”

“Znači, ovo je kraj?”, upitao je tada Mord. “Više vam nisam učenik?”

“Ne znam...” izdahnuo je Ser Kolhos, ne mičući pogleda od Mordovih očiju niti jedne sekunde.

Neko vrijeme je trajalo to promatranje, tokom kojega nitko nije izgovorio nijedne riječi, ali onda kad je napokon završilo, bio je Ser Kolhos taj koji je šapnuo:

“Vidjeti ću kako će završiti... A sada, molim te, odlazi.”

I tako je završio taj sukob Myrona i Morda, njihovoj povijesti itekako potreban, a u kojemu nije bilo apsolutno ničeg vrijednog divljenja.

Lene, pak, nakon tih trenutaka više nije bilo ni na čijem vidiku. Ona je tada sa pozornice u potpunosti nestala.

* * *

“Nisi to trebao učiniti.” Thargelion je mirno rekao stajavši nedaleko od svog brata, koji je sada sjedio na krevetu.

Njihov oćuh, Ser Horm, još nije doznao za incident. Zapravo, mnogi nisu doznali za taj nedavni događaj, i to je činilo jedan od razloga zašto se Mord sada gotovo manijakalno tresao čitavim svojim tijelom; on je iščekivao mnogo toga radi izljeva svoga bijesa, od toga da ga Ser Kolhos prestane podučavati, pa sve do toga da ga se Ser

Horm odrekne. Odgovor Thargeliona na to što je Mord u nekoliko navrata izmrmljao bio je: “Precjenjuješ sve što se dogodilo. Nemoj to činiti... siguran sam da ćete si Myron i ti oprostiti na svemu te da ćemo nastaviti sa...”

Mord bi ga tu prekinuo sa: “Ne zavaravaj se! Myron je moj neprijatelj! Bio sam u krivu što sam poklanjao toliko povjerenje...”, nakon čega bi nastavio sa tišinom, koja mu je, činilo se, sada jedina pomagala.

Thargelion bi tada utihnuo i zavukao se natrag u svoj um tražeći odgovore koji nikako nisu htjeli surađivati. Svako malo bi mu na pamet palo da bi možda trebao odustati od svega i pustiti da vrijeme odluči hoće li si Myron i Mord oprostiti, ali on je to odbacivao, i nastavljao mučiti se. Silno je Thargelion htio pomoći svojim prijateljima! Mnogi bi upravo zbog toga rekli da jer Thargelion bio taj koji je patio, jer bratska ljubav i prijateljstvo bili su daleko snažniji od ikakve mržnje dvaju nekadašnjih prijatelja.

Poljuljati takvo što, znao je Thargelion, bio je teški zločin.

Sa princem se Neurijem Thargelion htio sastati prvom prilikom da mu izloži sve te događaje koji su se dogodili, a za koje ni on sam nije zapravo znao što su imali značiti (samom Thargelionu bilo je nepoznato zašto su se Mord i Myron doista posvadili) ali Neurij je vazda bio zauzet.

A najposlije kad se napokon i jesu njih dvoje sastali, Neurij je ostao krajnje zbunjen.

“Ne razumijem zašto bi se posvađali, ta Myron i Mord su oduvijek bili najbolji prijatelji...!” Neurij je te nove večeri, koja je pala dan poslije incidenta, sastavši se u gostionici sa Thargelionom i upustivši se sa njim u razgovor, rekao.

“Ako sam dobro razumio, u pitanju je ona plesačica, Lena, koja je zavela Morda... mislim da i Myron nešto osjeća prema njoj.” Thargelion će na to odgovoriti.

Neurij se na to jadno osmjehnu, dodavši kroza smijeh: “Dovraga,

toliko sam toga propustio...!”

“Najčudije je što baš i nisi mnogo toga propustio. Sve se ovo nenadano dogodilo. Ta vidiš da ni sam ne shvaćam...! Nego, jesi li uopće vidio Myrona?”

“Ne. Pitam se je li dobro uopće. Je li bio gadno ranjen?” Neurijev je sjenom kapuljače skriven pogled odavao zabrinutost za svojeg slugu i prijatelja.

“Lice mu je prekriveno modricama i ne može vidjeti na jedno oko. Mislim da također i šepa, ali to bi bilo to.”

“A gdje je on sada?”

“Nemam pojma.”, Thargelion odgovori. “Znam da se nije dugo zadržao kod vidara, kamo ga je Ser Kolhos poslao, a nije otišao ni kući – provjerio sam. Pitanje je hoće li se Mord i on uopće više pojavljivati u *Suhom prutu*, sada kada se ne podnose...”

“Stranje!” Neurij se nalakti i podigne pogled u neki udaljeni kut gostionice, pokušavši, ako ne misliti valjano, onda barem ne misliti uopće, i držati time pamet praznu. On se nije mnogo trudio shvatiti iznenadnu mržnju dvaju najboljih prijatelja – jedino do čega je tu došao bio je zaključak da ih je Lena iz nekog razloga posvadila namjerno.

“Želite li još nešto popiti?” tišinu je tada prekinuo gostioničar Buce, koji je došao do njihova stola uvidjevši da su ovima krigle prazne.

“Ne...”, rekao je Neurij zamišljeno.

“U redu onda.” odgovorio je gostioničar i počeo se udaljavati od njihova stola.

“Stani!”, zaustavio ga je Neurij. “Dođi 'vamo, Buce.”

“Gospodaru?” upitao je gostioničar vrativši se.

“Moram te nešto pitati, u vezi jedne osobe.”

“Recite. Reći ću sve što znam.”

“Ali baš sve.”, dometnuo je Thargelion. “Molim te.”

“Svakako, svakako!” rekao je gostioničar i približio se njima

dvojici na manje od dva pedlja udaljenosti, nakon čega je prešao u šapat: “Pitajte.”

Neurij je tada započeo: “Radi se o onoj plesačici... Lena joj je ime. Reci mi sve što znaš o njoj.”

“Lena?”, upitao je gostioničar. “Ona je plesačica. To je sve što znam. Radila je kod mene neko vrijeme, ali sad je nema... otišla je. Zašto vas to zanima?”

“Nije bitno zašto nas to zanima, Bucu”, rekao je Neurij. “nego zašto nam lažeš? Zar nemaš iskrenosti spram svog princa?” Neurij je upitao i pogledao gostioničara u oči.

“Ne razumijem vas, gospodaru... Ta poštujem vas, kao i vaša tri prijatelja, više nego mnoge ljude svijeta! Za Morda bih glavu dao!”

“I dati ćeš ako mi ne kažeš istinu.”

“Ali kakvu istinu hoćete, gospodaru?” gostioničar je govorio, sada već uplašen.

“Istinu o Leni. Tko je i što je ona.”, rekao je mirna glasa Neurij, nakon čega je primio gostioničara za ruku. Odmah potom, drugom rukom se mašio za svoj nož kojeg je držao u koricama za pasom. “Govori.”

“Zar ćete me ubiti, prinče Neurij? Ta zar nismo prijatelji...!”

“Prijatelji smo, Bucu, ali veći sam prijatelj sa Mordom i Myronom. Za njih, ako treba, ubiti ću i tebe i sve tvoje goste.”

Ostali gosti *Suhog pruta* primijetili su da nešto nije u redu za stolom Neurija i Thargeliona, i kanda su svi utihnuli, ali jednom kad se Thargelion okrenuo spram njih i ozbiljna glasa rekao: “K svojim poslima!” svatko se od njih vratio onomu što su već činili.

“U redu...”, tada je izdahnuo gostioničar, a riječi njegove bile su toliko tihe da ih je mogao čuti samo princ. “Ali obećajte mi, gospodaru, da me nećete prijaviti.”

“Vidjeti ćemo prvo o čemu se radi.” Neurij je odgovorio.

Gostioničar tada kimne glavom, nakon čega nastavi: “Lena se uopće i ne zove Lena. Stvarno ime joj ne znam, a čisto sumnjam da

itko u ovom dijelu Kessyra i zna. Ona nije plesačica, nego prostitutka, i nije dakle za mene plesala, nego mi donosila zaradu na taj način.”

“Zar je bordel i u *Suhom prutu*?”, Neurij je tada začuđen tiho upitao. “Ta mislio sam, Bucu, da si barem ti jedan od poštenijih gostioničara...!”

“Svima nam manjka novaca, gospodaru!”, rekao je na to gostioničar, tokom čega je Neurij mogao vidjeti iskrenu tugu na njegovu licu. “Ja nisam izuzetak. Ne sviđa mi se taj posao i mrzim ga, jerbo doista poštujem te mlade djevojke... ali bilo je ili to, ili da *Suhi prut* propadne.”

“Dobro...”, rekao je sada Neurij, ne znajući što točno da osjeća sad kad je znao istinu. “Neću te prijaviti. I Vijeće neće doznati za to. Ali molim te, nemoj to više činiti. Znaš da bordeli pripadaju vanjskom dijelu grada, i Vijeće tolerira samo ondje da budu. Ostavi Centar Kessyra čistim od bludničenja.”

“Od sada pa nadalje, ne pada mi na pamet, gospodaru.” odgovorio je gostioničar.

“Dobro, onda... Lena je dakle prostitutka. Znaš li gdje živi? Koliko znam, njena obitelj je imala neku kuću...”

“Ma to je sve laž.”, objasnio je gostioničar. “Ta kuća gdje je živjela nije uopće od njene obitelji, već je u njoj živjela sa nekim starcem, koji joj je davao jednu sobu na korištenje ako bi mu ona zauzvrat držala kuću urednom. Uopće sumnjam da je ona iz Kessyra.

“Misliš?”

“To je obično tako sa mladim prostitutkama. Dolaze iz raznih sela tražeći bolju budućnost u velikom gradu, ali na kraju uvijek padnu u ralje takve sudbine. Mislim da nadničar u tjedan dana zaradi koliko jedna takva za jednu noć. Novac je tu u pitanju, gospodaru...”

“Tako dakle.” zaključio je Neurij. Rekavši to, ispustio je gostioničarovu ruku. “Oprosti mi što sam bio takav prema tebi.” dodao je.

“Sve je u redu.”, odgovorio je gostioničar, nakon čega je uzeo

prazne krigele sa njihova stola. "Za prijatelja bih isto učinio..."

* * *

Za to je vrijeme Myron šepesao mračnom ulicom stotinama metara dalje. On se iskreno kajao za svaki svoj čin, i silni ga je stid sada obavijao. Bez obzira što je od njega mogao primiti još udaraca, on se zaputio prema Mordu, jer za oprost je bio spreman primiti udaraca još nebrojeno.

Obrazi bogati sasušanim posjekotinama, koje je zadobio od Mordovih teških šaka, sada su ga pekli i svrbili, i on je svako malo podizao dlanove prema licu u namjeri da se počese, ali bi svaki puta odustao u zadnjem trenutku. Vidar mu je opeklina htio ispeći usijanim željezom da ih zatvori, ali na Myronovo inzistiranje samo ih je polio rakijom i zašio, tako da je tada, te večeri, pola Myronova lica bilo nabubreno i modro, te vrlo bolno na dodir.

Bilo je zanimljivo da Myron nije osjećao baš nikakav bijes spram Morda, već je sve to smatrao savršeno normalnim. On je kaldrmom u sjeni kuća, pod mjesecinom, hodao takoreći mirne savjesti. *Svaki taj udarac ja sam zaslužio, njegove su misli glasile. I drago mi je da sam ih zadobio... Zapravo, bio bih nezadovoljan da nisam.*

Nekoliko desetaka minuta kasnije, Myron je stao pred kuću Ser Horma. U toj kući, Myron je znao, nalazio se sam Mord Dur'agemski, zasigurno, držao je Myron, sjedeći na rubu nekog kreveta i lica naslonjena na dlanove duboko razmišljajući o svemu, pa čak se i kajajući što je tolike udarce zadao svome prijatelju.

Kuća Ser Horma bila je slična mnogim drugim kućama nešto bogatijeg puka, među kojim je bio i sam Ser Horm, i nije se suviše isticala osim što je bila jedva primjetno višlja od ostalih.

Zastavši tada ispred te kuće i odvojivši koji trenutak da se sabere, Myron je njenim vratima prišao te na njih pokucao.

Vrata mu je otvorio Ser Horm.

“Oh, ti si!”, reći će usrdno dva pedlja niži od njega nekadašnji vitez i pružiti mu ruku. Oni se tada rukuju, a zatim Ser Horm nastavi: “Došao si vidjeti Morda, predmnijevam? Uđi, eno ga, u svojoj je sobi. Odvesti ću te do njega...”

Uvevši Myrona u topli polumračni hodnik poda prekrivena sagom, osvjetljen uljanicom sa zida, Ser Horm pođe hodnikom prema stepeništu, koje je vodilo na gornji kat gdje se nalazila Mordova soba, i učinivši to, Ser Horm, koji bijaše u kućnom haljetku i papučama, upita Myrona je li za kekse i čaj.

“Da, hvala...” Myron je odsutno prihvatio.

Nekoliko trenutaka kasnije, kad su se uspeli stepeništom i stali pred vrata Mordove sobe, Ser Horm je Myronu rekao: “Ovdje je... Nego, vi ste se, čujem, posvadili radi nečega?”

“Da, jesmo...” Myron prizna pognute glave, iz nekog razloga očekujući pogrdu i od starca. No starac ga na to samo potapša po leđima i kaže: “Ne brini, sve je to za ljude...” Utihnivši zatim nekoliko sekundi, starac doda: “Ah, da, keksi i čaj...!” nakon čega ode zabavljen svojim vlastitim brigama.

Myron ostane tada sam stajati neko vrijeme pred vratima. O toj samoći nije znao što bi osjećao i mislio, ali znao je da što duže bude čekao, teže će mu biti ući u sobu, pa je stoga još i prije no što je starac nestao na sepeništu, on pokucao na vrata sobe.

Na kucanje nitko ne odgovori, ali Myron svejedno vrata odluči otvoriti.

Baš kao što je i mislio da će biti, Mord je unutar sobe mirno sjedio na rubu kreveta, jedva i reagirajući na stvarnost oko sebe. Njegovo lice, točno kako je Myron i zamislio, bilo je naslonjeno na njegove dlanove, a čitav taj prizor ako se ikako i mogao nazvati, mogao se nazvati "pokajničkim".

Ušavši u sobu, Myron htjedne reći "Oprosti mi", ali iznenadi se kad ga Mord iznenada preduhitri u tome:

“Žao mi je za sve što sam učinio, Myrone. Molim te, oprosti mi ako možeš.” Mord je rekao.

Čuvši to, Myron je ostao stajati kao ukipljen. Mordove riječi bile su neočekivano iznenađenje – ugodno ili ne – to Myron nije znao reći.

Mord nastavi: “Bila je glupost, Myrone što sam te napao. Nisam to smio učiniti... Ne znam što mi je bilo... Molim te, oprosti mi...”

“No, čekaj”, Myron je tada progovorio, “ta ja sam se tebi došao ispričati! Ja sam taj koji je pogriješio, a ne ti! Ja sam učinio ono što nije smjelo biti učinjeno...”

“Nisi ti ni za što kriv.”, Mord je na to odvratio, te pokazao rukom na jednu stolicu. “Molim te, sjedni. Nemoj stajati...”, dodao je, da bi zatim nastavio: “Za sve je kriva Lena.” Myron na to htjedne upitati kako je tako brzo Mord promijenio mišljenje o Leni, kadli Mord sam objasni: “Moj očuh, Ser Horm, rekao mi je da sam takvo što trebao i očekivati, jer opće je poznato, kaže, da niti jedna čestita djevojka ne zalazi u gostionicu.”, Mord je rekao, “Trebao si misliti svojom glavom, rekao mi je... I imao je pravo, Myrone; trebao sam odmah znati da je u pitanju obična bludnica...”

To će kasnije dakako postati jedna od tema kojom će započinjati mnoge šale između njih dvoje, ali tog je trenutka, u toj polumračnoj sobici obasjanoj svijećom i djelićem mjesečine sa prozora, to bio itekako ozbiljan i mračan problem. Toliko mračan i ozbiljan, čak, da su, iako to kasnije više nisu spominjali, Mord i Myron zajedno pustili nekoliko suza.

Između njih dva tada je započeo razgovor, tokom kojeg su Mord i Myron zaključili kako je uopće bila glupost što su dopustili da im prijateljstvo poremeti neka takva osoba kao što je Lena, te da neće više dopustiti nikada da se takvo što dogodi.

Jedan drugome tada su oprostili sve.

Desetak sekundi kasnije, na otvorena vrata Mordove sobe pokucao je stari Ser Horm, noseći u drugoj ruci pladanj sa čajem i keksima.

“Pomirili ste se?” bilo je prvo što je starac upitao.

“Jesmo.” odgovorio je Mord, sada već ustavši sa kreveta. Uvidjevši da je Mord uzeo kaput sa kreveta i stao ga oblačiti, Ser Horm je upitao: “Idete negdje?”

“Ovaj, da, zapravo.”, Myron je odgovorio, te dodao: “Ispričavam se što ste morali donositi...”, rekao je pokazavši na pladanj u starčevim rukama, “... kad mi sad idemo...”

“Sve je u redu.”, starac će na to srdačno reći. U mirnoći njegova glasa jasno se osjetilo da mu je bilo bitno samo to da su prijatelji konačno pomireni.

Mordu i Myronu na umu je bilo da što prije pođu do gostionice, jer tamo su bili njihovi zabrinuti prijatelji. Naime, povezanost koja se te večeri niotkuda stvorila između njih četvero bila je jača od ičega, i doista, Mord kao da je mogao tada čuti u svom umu moćne riječi samog Sile: *Tako su se dakle povezali s ostalim Stvaraocima.*

IV. glava,

koja je stegnula veze između duša.

Poglavlje 15

Godine su nakon toga prolazile u čvrstom prijateljstvu četiri prijatelja.

Oni su zajedno vježbali, pili i čuvali jedan drugome leđa. Postali su nerazdvojni, a čistoća je njihova snažna prijateljstva bila toliko bistra da bi se mnogi epovi o tomu dali napisati – baš kao što i jesu nešto kasnije.

Mord je, prije no što je dopustio usudu da učini sa sjećanjem na nju što već želi, djevojci Leni oprostio, mada ju više nikad nije sreo poslije onog jutra kad mu je priznala što je učinila; koga god bi upitao, nitko ne bi znao baš ništa o njoj. Gostioničar je nekoliko mjeseci kasnije pak čuo od nekog gosta da je vidio djevojku sličnu njenu opisu u Gir'egu, ali to i nije morala biti Lena. To je bilo najdalje koliko su gostioničar i četiri prijatelja išli sa ispitivanjem – čitavo ono vrijeme, zapravo, koliko je poznavao Lenu, postalo je Mordu toliko nebitno da se on nije niti trudio zaboraviti na njega.

No ipak, gdje gdje bi se Myron i on opet sjetili Lene i doživljenih neugodnih trenutaka, pa bi se iskreno stali smijati svemu tomu. Zapravo, u najmračnijim je dijelovima svoga uma Mord bio zahvalan poradi te djevojke, jer bez nje nikada njegovo prijateljstvo sa Myronom ne bi postalo toliko čvrsto.

Što se ticalo Ser Kolhosa, čija se srdžba raspalila onog dana kad je Mord nasrnuo na Myrona i stao ga udarati, on je Mordu oprostio i dopustio mu nastaviti biti njegovim učenikom, ali jaz između njih dvoje, činilo se, toliko je dubok bio jer je Ser Kolhos izgubio dobar dio vjere u svoga učenika da se činilo da se njihovi odnosi nikada više

neće vratiti na staro.

Ali život je išao dalje, i Mord, Thargelion, Myron i Neurij ubrzo postadohu mladi vitezovi. To se dogodilo u ljeto nakon Mordova devetnaestog imendana, to jest četiri tisuće pet stotina četrdeset i druge godine od dolaska Massora iz Bijelih prostranstava u Hil'gum.

Njihovo postajanje vitezovima nije bilo popraćeno nikakvom ceremonijom, već im je tek jednog vrućeg popodneva nakon vježbanja Ser Kolhos prišao i rekao: “Čestitke. Preda mnom od danas stoje vitezovi.”

No ako bi promatrač pomislio da će im bivanje vitezovima umanjiti njihove obaveze, itekako bi se prevario, jer štoviše, oni su se zatekli biti obvezani vježbati više no ikada prije. Kako je vrijeme prolazilo, njihovo je znanje obuhvaćalo sve više toga, a sve što bi mladi vitezovi naučili, njihovi su ih učitelji tjerali time ovladati do savršenstva. I upravo stoga, toliko su oni postali dobri u onomu što su činili da su postali upravo predmet divljenja među mnogim novajlijama, a pak što se učitelja ticalo, među njima su bili strahovito poštivani.

Novi poslovi koji su ih zaokupljali polako su uključivali i ljude sve važnijih položaja, pa su tako ubrzo četiri prijatelja bila uključena i u legendarne pohode Hil'gumom koji su se činili po zapovijedi samog Vijeća i uz Kraljevu dozvolu, a na koje su bili slani samo najbolji od najboljih vitezova. Na tim pohodima četiri prijatelja istraživala su Hil'gum tražeći Pobunjenike, a to bijaše zadatak Kralju i Vijeću vrlo bitan. Na pohodima bi im se svako malo mijenjali nadređeni, i mnogi su narednici imali prilike upravljati njima, ali svakog su od njih četiri prijatelja pokorno slušala i činila sve što bi ovaj naredio, pa čak i sam princ.

Dani su tekli u početku puni mnoštva zanimljivosti, ali kasnije je sve to polako preraslo u dosadu i neku vrst gnjusnosti koju su prisnici uskoro počeli osjećati kad bi gledali u bijedu njihovih takozvanih neprijatelja. Oni koje su morali ubijati i čije su pobune morali gasiti,

prijatelji su ubrzo shvatili, nisu bili nikakvi Pobunjenici, nego običan narod, sirotinjski puk. Sve to prijatelji su savršeno uskoro počeli shvaćati, ali nisu se usuđivali usprotiviti kraljevim odlukama.

Sam je Neurij polako počeo shvaćati koliko je grešaka njegov otac činio.

No i to je bivalo istrpljeno, baš kao što je u ljudi normalno da kad nose težinu života, ma koliko taj život težak bio, oni nikako da se pod njom slome, već tek nastavljaju trpjeti i trpjeti i trpjeti, iako doista nešto sporije sad hodajući naprijed, ali ipak bivajući sigurni da će prije ili kasnije stići do svoga cilja.

Dogodilo se tako jednoga dana – Mord se kasnije sjećao da je u pitanju bila kasna večer – da je usud braće Dur'agemski odlučio da im život odsad bude za korak teži no prije, pa im je stoga te večeri oduzeo očuha; nakon jednog čitavog tjedna bolovanja, Ser Horm, očuh Morda i Thargeliona, umro je u snu, time doživjevši duboku starost i napustivši svijet kao pošten čovjek.

Mord nije bio siguran, ali nije držao da je Horm imao više od sedamdeset godina u trenutku smrti, a provjeriti to točno bilo je nemoguće, jerbo se tada za rijetko koga znalo koje je godine došao na svijet.

Ser Horm je pokopan odmah nakon pomazanja sa deset svetih masti – što će reći sljedeće jutro, u zoru – a sahranu je (za to njegov otac nije znao) platio Neurij.

Od tog dana pa nadalje, u kući Ser Horma, koji su njih dvoje i naslijedili, živjeli su samo Mord i Thargelion, a tuga koja je otada ondje zavladala, činilo se, nije imala namjere otići još dugo, dugo vremena.

A Demon Bez Vojske, koji je svojim mudrim okom sve to pratio, pazio je da nijedna sekunda od vremena provedenog u tuzi ne prođe uzalud, već je njihove emocije koristio u oblikovanju njihovih srca baš kao što bi kakav kovač kovao mač koristeći samo najbolji čelik.

* * *

Mjesec dana nakon smrti Ser Horma prijatelji krenuše u lov, tamo među planine sjeverno od Kessyra, gdje su rasle guste stare šume. Pošla su samo njih četvorica, na konjima, sa kopljima u rukama i kratkim mačevima za pojasa, te jednim konjem kojeg su vodili praznog, a kojeg su mislili natovariti sa ubijenim životinjama bude li lov uspješan.

U to je vrijeme, a to bijaše usred zime, padao sitan bijeli snijeg gotovo sveudilj, i puhali su ledeni vjetrovi taj snijeg zamećući i vitlajući uokolo, pa prijatelji pođoše svaki umoran u debelo krzno, jer bilo je na otvorenom dozlabora hladno.

Jahali su satima do prve šume, preko prekrasna ogromna polja koje se pružalo sve do plavičastih, udaljenih obrisa planina gdje su same šume i počinjale, a to polje bilo je pokriveno kao kreda bijelim snijegom, gotovo do koljena dubokim, i bilo je načinjeno od mnoštva brežuljaka, ali i od mnoštva ravnih ledina. Tu je bilo nešto kuća, podignutih svaka nekoliko stotina metara jedna od druge, a u kojima su živjele obitelji pastira i zemljoradnika. Bio je to pošten, no još većma siromašan narod. Narod, naime, koji je sebe nazivao Kessyrcima.

Bilo je to vrijeme kad je na muškom čeljadetu bilo poželjno vidjeti bradu, gustu i kovčavu, tako da su i oni, četvorica prisnika, bili bradati upravo poput kakvih pomoraca ili drvosječa. Ali oni su brade pustili jer su im tako preporučili stariji lovci, s kojima su se o lovu već ranije savjetovali, a koji su im rekli: "Nema vjetra koji bradu može smrznut!" pa su tako oni pustili brade.

Na licima svakog od njih bio je smiješak, i oni su svo vrijeme tako pokazujući guste zube zimi udarali stremenjem po stomacima svojih konja i tjerali ih u kas, naprijed kroz snijeg. Nije bilo umora ni na komu, ni na ljudima ni na konjima.

Jahali su satima. Čitavo jutro i prijepodne su potrošili da bi stigli do šume, a kad su stigli tamo, oni sjašu, razapnu šatore, nakupe suhog šiblja i zapale vatru. Zatim su nešto pojeli i pripremili koplja, jer sve to skupa bio je znak da je lov počeo.

Neurij je prije početka putovanja predložio da ponesu lukove, pa na taj način love divljač, ali to ne bi bilo ni približno časno kao ubiti životinju kopljem, pa se od tog odustalo. Kukavički je, mnogi bi lovci rekli, ispaljivati strijele na životinje.

Prijatelji su planirali ubiti vepra ili sru, jer to bi bio ulov vrijedan ponosa, ali sve što su uspjeli uhvatiti krećući se tiho među crnim deblima stabala kroza snijeg taj dan bila su dva bijela zeca. Kako je to bio takoreći nikakav ulov, te su zečeve ogulili i ispekli već tog dana.

Kad se najposlije smračilo, nisu se vraćali šatorima ni tada, već su umjesto toga upalili baklje i nastavili dalje, jer po svoj prilici, mislili su, vepar će na koplje naletjeti noću.

No ulova nije bilo, pa su se nekoliko sati kasnije ipak vratili šatorima i konjima. Tada, ni najmanje razočarani poradi neuspjeha, oni su upalili novu vatru između šatora, nahranili konje te sjeli na rasprostrta krzna pokraj vatre.

“Ako sutra do podne ne ugledamo nijednog vepra, morati ćemo udariti još bliže sjeveru.” ugrijavši nad vatrom ona dva ispečena zeca te ih počevši noževima kidati i polako uz vino i kruh jesti, prijatelji su komentirali lov.

“Ako mislimo ići naprijed, snijeg ne smije više padati. Vidite da se konji i sad muče probiti se kroz njega.” rekao je Thargelion prije no što je otpio gutljaj vina iz čaturice.

“Oblaci su visoko večeras”, rekao je Myron promotrivši na trenutak zvjezdano nebo spram kojega su se uzdizale stotine iskri sa palucajuće vatre pred njim, “a i crvenkasto je nebo...” dodao je, nakon čega je spustio pogled prema svojim sugovornicima: “Ne, ne vjerujem da će sniježiti.”

“To je dobra vijest, ako je predviđanje točno.”, rekao je Neurij.

“Jer ne bi bili prvi koji su se smrznuli u snijegu među ovim planinama... Dakle, sutra nastavljamo.”, dodao je, nakon čega je zijevnuo. “Nastavljamo svakako.”

Sve što je Neurij htio bilo je da njegovu ocu, kralju, donesu što veći ulov, kako bi kralj bio ponosan. I ako su radi tog komadića ponosa trebali i umrijeti u snijegu, bila je jasna stvar, oni su bili spremni to učiniti, a Neurij ponajviše.

Noć u šumi, koja je bila posljednja stanica prije gotovo beskonačnih lanaca ogromnih i smrznutih sjevernih planina, za četvoricu je prijatelja bila toliko ugodna i tiha da ju oni nisu ni smatrali više noću, već lijekom. Doista, ni dašak vjetra, ni ikakav lepet krila kakve ptice – baš ništa nije tišinu noći remetilo, već tek polagano disanje sama ta četiri ljudska bića i odmjereno udaranje njihovih srca.

Ujutro je Mord prvi otvorio oči, a oči je otvorio kad je vani još bio polumrak, što će reći da je ustao vrlo rano.

Probudio se neplanirano; zato što mu je u šatoru bilo zagušljivo i sparno, a bio je i vrlo žedan. Izašavši iz niskog šatora i stavši na suhi dio zemlje bez snijega kojeg je istopila vatra koja je gorjela čitavu noć, Mord se protegnuo i, s obzirom da je i spavao u čizmama, pa ih tako ujutro nije morao navlačiti jer su mu već bile na nogama, pošao nešto dalje od tabora, iza jednog od stabla, gdje se pomokrio, odmah nakon čega je čistim snijegom nešto dalje oprao ruke, te se umio.

“Prokleta smrztina!” promrsio je kroza stisnute zube prije no što je u dlanove upuhao topli zrak i protrljao ih da se ugrije. U takvo rano jutro on nije znao bi li se vratio natrag među krzna ili ostao budan, ali jednom kad je pošao do mješine s vodom te se iz nje napio, sva pospanost je nestala, i on se našao jutro provoditi sasvim razbuđen i sam.

Napivši se vode, Mord se vratio do ostataka sinoćnje vatre. Ondje je, nemajući apsolutno nikakve želje da razmišlja o ičemu, tek sjeo na krzno i zatvorio oči, dopustivši time svojim mislima da odlutaju.

Gotovo pet minuta to se odvijalo, i tokom toga su se Mordove

misli, baš kao i njegovo raspoloženje, razbistrile. Iz nekog nepoznatog razloga, državši oči zatvorenima Mordov je um zamišljao upravo ono što bi i gledao da su mu oči bile otvorene: brda, šume, planine, snijeg i magla.

Dok je tako sjedio, blagi povjetarac mu je stao mrsiti kosu, a kako je to bio povjetarac leden poput bunarske vode, Mord se na to ogrnuo krznom.

Hil'gume... on je tada pomislio, kanda riječi u svome umu državši što je tiše mogao, kako ne bi čitav taj osjećaj upropastio. Ti smiruješ uznemirenu dušu, a onoj ranjenoj pak si lijek... Ima li ikoje mjesto koje moju dušu može smiriti kao ti?

Dopuštajući mislima da same oblikuju te riječi, Mord je pažljivo osluškivao okolinu. Sve što je čuo bio je tihi povjetarac i njegov prolazak kroz krošnje krzljavih borova, zatim je tu bilo njegovo vlastito smireno disanje, a ako bi našao još dublji mir, činilo mu se, mogao je čuti i svoje srce kako odmjereno udara.

A tada se mir prekinuo.

Mordov su mir prekinuli udaljeni zvuci koraka i rovarenja, a koji su, on je pretpostavljao, pripadali nekoj ovećoj životinji. Otvorivši oči i polako okrenuvši glavu, uvidio je da je pretpostavka bila na mjestu: u pitanju je bio vepar, koji je među stablima pedesetak metara dalje, gotovo u potpunosti skriven u magli, razgrtao njuškom snijeg tražeći hranu.

Instinktivno posegnuvši za svojim kopljem koje je uspravno stajalo zabodeno u zemlju pred šatorom, Mord je rukom slučajno prevrnuo jednu drvenu zdjelu. Ali – i na tomu je Mord zahvalio bogovima – to prevrtanje zdjele vepar nije čuo, i Mord je uspio neprimijećen i nečujan izvući svoje koplje iz zemlje i sagnuti se što je niže mogao već trenutak kasnije.

Previše je riskantno ako budem pošao probuditi ostale; vepar bi nas mogao čuti... Mord je tada pomislio. Sekundu kasnije, u mislima je dodao: Ah, valjda će bogovi biti darežljivi i dopustiti mi ga tada

samome uhvatiti...

Preostalo je jedino čekanje. Poći odmah na životinju dokle je tako stajala na mjestu bilo bi pogrešno, jer njene su ga uši suviše lako mogle začuti, a oči spaziti. Umjesto toga, Mord je znao, valjalo je pričekati da životinja odluči otići odande. Tada će, smatrao je on, svaki zvuk njegova prikradanja njoj biti prikriven zvucima njenog vlastitog probijanja kroz snijeg.

A kad je nekoliko trenutaka kasnije životinja napokon i stala polako odmicati, poslušavši svoj plan, Mord je tihim i sporim korakom pošao za njom. Kako je napredovao, tako bi se svako malo sakrivao iza zameta snijega, kakvog stabla, ili granja što je ležalo na snijegu. Vepar ga nije primjećivao, jer Mord je čak zaustavljao i disanje dok mu je prilazio.

Namjera mu je bila prići životinji na najmanje dvadeset koraka, pa da ga, ako ne ubije kopljem, a ono barem njime pogodi i rani. To je bio Mordov plan, ali s obzirom na gustu bijelu maglu u koju su vepar i on zašli pošavši dublje u šumu, jedva da se vidjelo išta na dužini većoj od dva metra, a kamoli dvadeset koraka, tako da je plan bio dosta klimav.

Pola sata kasnije, tim tempom Mord i vepar od tabora su se udaljili gotovo dva kilometra.

Mord više nije bio umoran, i prestalo mu je biti hladno, jer srce mu je od uzbuđenja svo vrijeme snažno i brzo udaralo, dok ga je pak to uzbuđenje držalo u potpunosti budnim i spremnim na sve. Koplje je on u šakama držao čvrsto, tako da su mu prsti blijedjeli, a nosio ga je tako da ga je pružao pred sebe što dalje i što bliže tlu, jer i sam je bio maksimalno pognut, toliko da je gotovo čučao.

Na vepu on pogled nije mogao držati prikovan svo vrijeme, već bi ga ugledao tek kad bi životinja izronila iz magle, a to bijaše jednom u par minuta.

Ono što je vepar činio, Mordu se činilo, bilo je traženje hrane.

Mord nije znao mnogo o divljači, a pogotovo o ponašanju divljači

u vrijeme zime, tako da je svaki svoj pokret sveo na najmanju mjeru. Sve što je znao, zapravo, bilo je kako ubiti. *Prići dovoljno blizu životinji i ubiti je*, pomislio je. *Ništa više.*

No to prilaženje trajalo je vrlo dugo, i u Mordu je, kako je vrijeme prolazilo, bilo sve manje koncentracije. Toliko manje, čak, da je ubrzo u jednom trenutku on učinio jednu nehotičnu, ali ogromnu pogrešku: kako više nije mogao izdržati dišući nečujno i polako, a i leđa su ga boljela od poginjanja, Mord se u jednom trenutku sasvim uspravio, a odmah potom i duboko udahnuo.

Vepar tada Morda ugleda i stane na mjestu kao ukopan. Čitava sekunda prošla je u tom neobičnom miru, gdje su se Mord i vepar međusobno gledali, ali čim je prošla ta sekunda, vepar se iznenada okrenuo i stao bježati probijajući se kroz snijeg.

Od magle i snijega koji je frcao na sve strane Mord jedva da je išta mogao vidjeti pred sobom kad je opsovao i počeo trčati za veprom, ali on svejedno nije odustajao, već je, unatoč umoru, uspio držati korak za životinjom.

U pitanju je više bila ludost nego lov, što je Mord tek kasnije shvatio, jer vepar kojeg je naganjao bio je ogroman: *Kao pola konja*, držao je Mord u tom trenutku.

Životinja je bježala neko vrijeme, ali naišavši u jednom trenutku na jednu veliku stijenu što je izronila iz magle pred njom i nije joj dala dalje, morala se zaustaviti.

Naišavši na stijenu, vepar je ostao stajati pred njom nekoliko sekundi, okrećući divljački glavu svo vrijeme lijevo–desno. Zaustavivši se i sam na nekoliko metara od stijene i veptra i iskoristivši vrijeme da dođe do daha naslonjen na koplje, Mord je stao promatrati kuda će li životinja pobjeći, pa da i on tuda pođe.

Ali životinja nije pobjegla nigdje. Umjesto toga, ona se okrenula i već u sljedećem trenutku pojurila skvićući na svog progonitelja.

Dogodilo se to u svega jednoj sekundi: Mord nije stigao ni shvatiti što se upravo dogodilo, a kamoli namjestiti koplje, a životinja je već

bila na njemu.

Prava sreća bila je što se vepar, jednom se svom silinom bacivši na Morda, nije papcima dočekaao na Mordu, već na snijegu tek centimetar od njegova torza, jer tim papcima zasigurno bi mu torzo probio kao da su u pitanju noževi. Ali svejedno, težina veprova tijela koja ga je tada pogodila i sama je bila dovoljna kazna, a možda čak i gora, jer u tom trenutku Mord je imao osjećaj kao da mu je vepar svojom težinom zdrobio sve kosti.

Životinja se divljački ritala, grebuci ga usput papcima i pokušavajući ga uhvatiti ustima, ali Morda kao da su čuvali sami Bogovi, pa joj konačno ga usmrtiti nikako nije polazilo za rukom.

Mord kod sebe nije imao nikakva oružja, a da bi se sjetio gdje mu je moglo ispasti koplje trebao je prvo umiriti misli, što je bilo gotovo nemoguće, jer um koji je u onom trenutku njime vladao jedva je bio sposoban za išta. Nalazivši se pod tolikom životinjom, on nije mogao ni disati ni suviše se pomicati, a svaki milimetar tijela bio mu je prožiman silnim bolom. Ni vidjeti nije ništa mogao, a što se sluha ticalo, ni od njega nije bilo neke koristi.

“Smiri se, Morde...” tada je Mord tiho izdahnuo, i dalje toliko prikovan za tlo težinom životinje na sebi da je jedva i za to bio sposoban. “Smiri se...”

Jednu od svojih ukočenih i napnutih ruku kojima su se sada prožimale nabrekle žile, onu desnu, Mord je tada gotovo jedva odvojio od veptra, te stao njome rovariti po snijegu kao pomahnitao tražeći dršku koplja.

Bez njega nije imao šanse da preživi, i toga je bio svjestan. Također je bio svjestan da je razlog zašto su mu žile bile nabrekle bio taj što se pod veprom gušio. Zrak mu je životinja otimala svojim pritiskanjem sve žešće i nemilosrdnije, jer simpatija u njoj spram Morda nije bilo.

Ali tada Mordovi prsti, već od hladnoće i slabosti upola manje sposobni funkcionirati no prije, tada ipak u snijegu nešto osjete.

Nešto, naime, što je Mord u tom trenutku iz nekog razloga mogao opisati samo jednom riječju: spas.

U rukama mu se našlo koplje.

Odlučivši ne baciti u vjetar niti jednu sekundu, Mord to koplje u svojoj desnoj šaci stade namještati već sljedećeg trenutka. Kako se vepar svo to vrijeme nije prestajao ritati, namjestiti koplje u ruci da bude spremno za njegovo usmrćivanje nije bilo ni najmanje jednostavno. Koplje je bilo predugačko da bi se njime baratalo onako blizu životinji, a prelomiti ga jednom rukom napola i time ga učiniti korisnim, poradi njegove debljine, bilo je nemoguće.

Jedino živo biće ondje koje je doista moglo koplje prelomiti bio je upravo vepar, ali sve što je on činio bilo je ritanje i pokušavanje hvatanja barem nekog dijela Mordova tijela svojim ustima. Vepar je roktao i skvićao, a brze udarce njegova srca Mord, koji se nalazio lica prignječena za njegov trbuh, mogao je čuti jasno poput bubnjeva.

Mord tada osjeti da se nalazi na manje od deset sekundi od nesvjestice. To je bilo premalo vremena da nađe način kako da koplje prelomi i ubije vepa, pa on odluči napasti tim kopljem kakvo je već ono bilo.

Sljedeći više instinkt nego stvarni razum, Mord tada svojom desnom rukom koplje podigne, te stane njegovim vrhom bosti veprovu glavu, pokušavajući time vepa ako ne ubiti ili oslijepiti, a ono barem natjerati da se skloni sa njega i dopusti mu doći do daha.

Veprova je koža bila debela, a krzno vrlo gusto, tako da je uopće i najmanje ozlijediti životinju kopljem bilo vrlo teško, ali Mord svejedno nije odustajao. Oštrica koplja sa posjeklinama koje je napravila na njegovoj njušci vepa je natjerala da malo popusti sa pritiskanjem Mordova tijela, i Mord je ubrzo opet došao do daha.

Jednom dobivši tu mogućnost, Mord je stao kao pomahnitao duboko disati. Njegovo je crveno lice, isprljano blatom i veprovim dlakama, tada počelo dobivati ponovno onu staru zdravu boju, a jednom dobivši dovoljno kisika, i njegovi su mišići također došli do

svoje prijašnje snage.

Mord je shvatio da je bilo bitno samo ne odustajati niti u jednom trenutku, jer njegova upornost ne samo da je iznenadila a dabome i uplašila vepra, već je također učinila i da vepar počne gubiti čitavu tu bitku.

Uz blato, uskoro je Mordovo tijelo postalo uprljano i vrućom veprovom krvlju što se slijevala sa njegove njuške po Mordu a, iako se tako ne bi činilo promatraču, u tomu je Mord uživao, jer toplina krvi nakon ledenog blata bila je dobrodošla.

Mord nije prestajao rezati i ubadati životinju, i krv se uskoro iz njenih otvorenih rana stala slijevati po Mordovu tijelu u velikim količinama. Umor je vepra grlio polako ali čvrsto, i kako su sekunde prolazile kanda se sve više činilo da će iz borbe čovjeka i životinje ipak kao pobjednik izaći čovjek.

* * *

Životinja se uskoro sasvim umirila. Krv je sa njene glave u malenim potocima curila po Mordovu tijelu, a to u kombinaciji sa njenim tihim, no ubrzanim disanjem pružalo je u njemu strahotan osjećaj. Imajući time namjeru onemogućiti vepru da ga dohvati ustima ili papcima, Mord je vepra tada zagrlio i čvrsto se pripio uz njega.

Bilo je nešto u njima dvoje u tom trenutku što se rodilo, a što je govorilo o njihovoj međusobnoj povezanosti. Razumijevanje, ako se to tako moglo nazvati, tada se u njima pojavilo. Naime, shvaćanje da je jedini razlog zašto se uopće međusobno bore nemilosrdni zakon prirode da to tako mora biti. Možda je tomu bilo uzrok Mordovo uho koje je prislonjeno na veprov trup moglo čuti otkucaje njegova srca tako jasno, ali Mord ipak nije znao reći.

I vepar i Mord u tom su trenutku htjeli maknuti se što dalje jedno od drugog, i pobjeći bilo gdje, bježati ka slobodi, daleko od svih borbi

i krvi. Ali priroda to nije dopuštala.

Mordov um bio je prazan. Iako je sada bio smiren, jer imao je i neometan pristup zraku, on uopće nije htio razmišljati o ničemu. Sve silne planove koje je tada mogao iskovati jednostavno je prestao smatrati relevantnima i vrijednima svoga vremena.

U jednom trenutku, Mord se odlučio pomoliti bogovima: *Mordaniuse*, on je pomislio, *i Oba*, *vrhovni bože*. *U ovim zadnjim trenucima vama se obraćam i od vas tražim da uslišite moje molitve...*

Ali od molitve mu je gotovo istog trena bilo zlo, pa je prestao i sa tim. Razlog tomu on je savršeno znao, ali svejedno ga nikako nije htio biti svjestan. Naime, činjenicu da su mu se bogovi zamjerili jer je ubio svog očuha Mord je godinama pokušavao u svome umu zakopati i sakriti od samoga sebe.

Jutro se oko njega polako rađalo u svoj svojoj ljepoti. Magla se dosad već gotovo u potpunosti povukla, a sunce koje je granulo na obzoru sada je neometano pružalo svoje duge zrake koje su se zrcalile po bijeloj snježnoj površini. U pitanju je bilo jedno od onih mirnih i oku ugodnih jutara, vrlo tihih, samo sa tek tu i tamo pokojom zamreškanom krošnjom koja bi tu tišinu na trenutak prekinula.

Da nije vodio borbu na život i smrt sa veprom teškim gotovo kao odrastao konj, Mord bi u toj ljepoti jutra čak i uživao.

Vremena je ponestajalo, i Mord je toga bio svjestan. Valjalo je djelovati odmah ako se htjelo preživjeti. *Ili ću ja živjeti*, mislio je Mord, *ili će zvijer*. *A sada... na meni je da odaberem*.

Odlučiti se između življenja i umiranja moglo bi biti teško samo filozofima i glupanima, a kako Mord u tom trenutku nije smatrao da pripada ijednoj od tih skupina, on je bez ikakva negodovanja iznenada pošao izvršiti ono što se izvršiti moralo.

Uvidjevši da je u tom položaju oružje beskorisno, Mord je ispustio koplje iz ruke i otpustio vepra iz zagrljaja. Učinivši to, brzim se trzajem svoga tijela pomaknuo bliže njegovoj glavi i, prije no što je vepar išta stigao učiniti, položio je svoje dlanove na njegove oči.

Vepar je na to ustao. Činilo se da će započeti za divljanjem i skakanjem, ali prije no što je Mord to uopće stigao i pomisliti, njegovi su se prsti gotovo slijedeći instinkt zarili u veprove oči, i ušle duboko u unutrašnjost njegovih duplji.

Oči su životinje na to prsnule u obliku guste sluzi i po njenoj njušci i po Mordovu licu. Mord si nije mogao priuštiti gađenje, već je gurao svoje prste što je dublje mogao i rovario je njima kidajući sve što bi pod noktima osjetio.

Svinja je skvičala kao nikada ranije. Čuti njen glasni urlik na par pedalja od njenih dugih kljova bilo je strahotno. Toliko strahotno, zapravo, da je Mord osjetio strah doticati je više ijedne sekunde, pa ju je naglo ispustio i stao se odgurivati nogama od nje.

Mord se tada uspravio u sjedeći položaj i stao, zaglušen glasnim otkucajima vlastita srca, promatrati prizor. Divlja svinja i dalje je skvičala, ali sada je i skakala i prevrtala se po blatnjavom i krvavom snijegu, čineći od svega toga odvratn prizor.

Iz nekog razloga, ni sam ne znajući zašto, Mord tada poviče: "Odlazi, molim te!" a jeka njegova povika razlegne se unedogled poput grmljavine.

Povik je vepra na trenutak tada zaustavio, i životinja je ostala stajati na mjestu glasno dišući i osluškujući.

Mord tada šapne: "Molim te... bježi."

Ali vepar nije poslušao. Umjesto toga, nakon što je osluškujući odredio položaj svoga neprijatelja, on se okrenuo spram njega i na njega se svom silinom zaletio.

Mord je bio prespor i preslab da izbjegne tom usudu: vepar je jednu od svojih kljova svom silinom zario posred njegovih prsa.

Mord nije stigao ni viknuti od bola, a već je izgubio svijest.

* * *

Opet se našao okružen poznatim mu crnilom.

U pitanju nije bila smrt kao kazna, već postojanje unutar ničega. Nikakvo disanje i nikakvo razmišljanje nisu tu vladali; tek gadni osjećaj vlastite izopačenosti i neizmjernog straha usred tog crnila. Crna ga je ta magla, ako se to maglom moglo nazvati, gazila, ali gazeći ga ona nije drobila njegovo tijelo, već njegovu dušu.

U crnilu je Mord stajao u potpunosti nag, no svejedno on svoga tijela nije mogao vidjeti. Kao kakav duh, jedva i prisutan, on se tamo nalazio, ne znajući ni gdje to "tamo" jest. Koliko god bi Mord zvjerao pogledom oko sebe, on ništa ne bi mogao vidjeti. Ništa, dakako, osim zlatne ogrlice na svojim prsima.

Ona je bila usijana.

Spustivši pogled na svoja nevidljiva prsa, ali sa itekako vidljivom ogrlicom posred njih, Mord se sjetio jednih davno zaboravljenih riječi:

Neka zlatom bude zapećaćeno!

Čim se sjetio tih riječi, one su stale odzvanjati crnilom u kojem se nalazio poput grmljavine. Toliko glasne su riječi bile da se strah unutar Morda učetverostručio. *Ne!* Mord je na to prestrašeno pomislio. *Što li se događa! Kakva li je ovo stvarnost!*

Mord je držao kako odgovora nikada neće dobiti, već da će riječi "*Neka zlatom bude zapećaćeno!*" odjekivati vječno u tom crnilu i tlačiti njegovu dušu, svakom riječju ju gazeći i uništavajući je. Ali nije bilo tako; u konačnici mu se ipak javio još jedan poznati glas:

Moj brate, smiri se, glas je mirno rekao. Čim ga je Mord začuo, u njemu se probudila silna ljubav spram svog prijatelja kojeg je u njemu prepoznao.

Sila! Mord je uskliknuo, a straha u njegovoj duši nestade.

Ja sam, Sila odgovori, ali ne pokaže se. *No tiho sada. Promatraj radije što se događalo! Tu i jesi da opet doživiš; da shvatiš!*

Da shvatim što, Silo?

Sila odgovori: *Da shvatiš svaki detalj temelja svoje patnje. A sada slušaj...!*

Sila to nije ni stigao do kraja izgovoriti, a njegov glas prekinuo je neki drugi. Onaj glas koji je davno prije također rekao i "Neka zlatom bude zapećaćeno!". Naime, glas Bogova:

Ti se ne sjećaš svojih nedjela, čovječe, ali to ih ne čini manje gnjusnim! Ti si ubio preobraćenoga, svog očuha Tarroba; onoga koji je tebe samoga uzdigao! Teški si grijeh navukao na sebe...

Mord najednom pomisli na divlju svinju koju je išao uhvatiti, no koja ga je nadvladala, pa reče: *Zar ja tada umirem? Jesam li već mrtav?*

Tada se ponovno oglasi Sila, kad je nestao onaj prvi govornik: *Morde, Sila je rekao, ti ne možeš umrijeti.*

Te riječi potresu Morda više no išta. On uvidi da je tek lažna predstava svaki udisaj i svaki pogled u naizgled stvarnom svijetu, a da je istina samo to crnilo u kojemu je sada bio, i da će se u to crnilo uvijek morati vraćati ma što da se sa njim dogodilo.

A moje tijelo... na tu zadnju pomisao odgovor je uslijedio kad je čitav san – jer sve to skupa zasigurno je morao biti tek san! – nestao.

Poglavlje 16

Otvorivši oči, Mord je uvidio da se i dalje nalazi u onoj istoj šumi iz koje je i nestao. Sada se nije mogao prisjetiti ni sekunde sna kojeg je doživio, ali o svemu tomu on nije razmišljao mnogo, jer daleko je bitnije bilo ono usred čega se zatekao:

Čitav jedan krug širok dvadesetak koraka oko njega više nije imao ni pahulje snijega na sebi, a umjesto snijega sada je tu bila samo crna, vruća i suha zemlja isprljana na nekoliko mjesta sa krvlju, za koju Mord nije znao je li došla od njega ili od vepara. Sam je vepar, pak, mrtav ležao par koraka od Mordovih ispruženih nogu, poluspaljene dlake. Ustavši i šepesajući se približivši mrtvoj životinji, Mord se naježi ugledavši da leš nema glave, a bacivši na nekoliko trenutaka pogled nešto dalje, izvan vrućeg zemljanog kruga, našao je i glavu. Glavi je bila iščupana vilica, a vilica je ležala na snijegu par pedalja dalje.

Sve je bilo u redu dok se Mord nije upitao kako li se to dogodilo. Tada se sjetio pogledati i u svoje tijelo. Učinivši to, on uvidi da je ono, baš kao i zemljani krug u kojem je Mord stajao, bilo ispečeno. Njegova prsa, bez obzira što su bila probodena veprovom kljovom, sada su bila neozlijeđena, ali svejedno je upravo na tom mjestu gdje ga je vepar probio osjetio najveću bol. Osjećaj je podsjećao na doticaj sa usijanim željezom. *Upravo to se i događa pod mojom kožom*, pomislio je. *Ogrlicu je vepar udario, i ona je poradi toga bila uzrok svemu ovomu.*

Ali ipak, iako rane od probadanja kljovom na njegovim prsima nije bilo, čitavim onim putem gdje se pod njegovom kožom pružala zlatna

ogrlica, sada su se nalazile gadne crne opekline i spaljene otvorene rane, a ona koža koja nije završila u potpunosti istopljena sada je bila smežurana i vrlo gadna za vidjeti.

Promotrivši svoje tijelo još koji trenutak zaključio je i da su mu dva prsta na lijevoj ruci slomljena.

Iz nekog razloga, ostatak njegova tijela nije bio ni približno gadan za vidjeti kao njegova prsa, jer čak su mu i opekline po ostatku tijela bile daleko blaže, a ni kosa i brada nisu mu bili u potpunosti istopljeni.

Prođe čitavih desetak minuta u tom transu tokom kojeg je Mord pokušavao shvatiti mnoštvo toga što zapravo nije bilo moguće shvatiti, nakon čega u konačnici on ipak odustane i sjedne nasred onog kruga suhe zemlje. Primijetio je u tom trenutku da je na nekoliko mjesta zemlja prekrivena nekom sluzi, no od toga se prisilio odvratiti pažnju.

“K vragu...” pokušao je promrmljati, no iz njegova grla izađe jedva približno sličan glas onom njegovom. To ga na trenutak uplaši, no on se onda sjeti da je zapravo samo vrlo žedan, a da mu je grlo suho. Došavši do tog zaključka, bez daljnjeg razmišljanja on je ustao i pošao do najbližeg čistog snijega, kojeg je odmah potom nagrabbio šakama i stao trpati u usta. Snijeg mu je tažio žed, a nakon što ga je počeo stavljati i na najteže opečena mjesta svoga tijela, pomogao mu je i istrpiti bol.

Mord nije znao bi li se vratio praznih ruku do logora da zatraži pomoć svojih prijatelja da prenesu ulov, ili da ostane i pričeka ih, jer svako je malo očekivao da će začuti njihove glasove; negdje u to doba, Thargelion, Myron i Neurij već su trebali biti na nogama – a s obzirom da on nije bio kraj njih, i poći ga tražiti.

Tokom jutra uopće nije padao snijeg, tako da je Mord bio i više no siguran da su njegovi duboki tragovi u snijegu ostali i dalje vidljivi.

Razmišljavši neko vrijeme, najposlije se ipak odlučio na ono što mu se jedino i dalo činiti u tom trenutku: sjeo je kraj svog ulova, ogrnuo se svojim krznom koje je trenutak prije bio pronašao nedaleko

od koplja i veprove otkinute glave, i naslonio se na mekana poluspaljena leđa velike usmrćene životinje.

Bilo je podosta hladno tamo u šumi, bez obzira što je Mord bio pun opekлина. Ali Mord se, ugnijezdivši se pokraj veprova tijela, ipak uspio ugrijati.

Štoviše, nakon nekoliko je trenutaka čak uspio i zaspati, ali ovaj puta to nije bio san ispunjen onim teškim, jedva izdržljivim snovima. Ne, sada je u pitanju bio puki predah. Dakako, svako malo isprekidan boli sa njegove ispečene kože.

* * *

Probudilo ga je drmanje, nakon čega je otvorio oči i ugledao lice Myrona koji je držao položenu ruku na njegovu ramenu.

Myronovo lice bilo je zabrinuto, jer, kao i svatko drugi, u jednom je trenutku prilazeći usnulom Mordu mislio da je ovaj mrtav. Uvidjevši naposljetku da Mord ipak samo spava, briga je sa njegovog srca na trenutak u potpunosti nestala. No vratila se dvostrukom snagom uz pomisao da je Mord ranjen već sekundu kasnije.

“Je li ozlijeđen?”, Thargelion je upitao još dok je prilazio Mordu i Myronu probijajući se kroza snijeg van kruga suhe zemlje.

Mord nešto promrmlja što Myron odmah ne shvati, te položi ruku iza leđa na krznenu but vepra i stade se pridizati. Myron mu pomogne osoviti na noge. U tom trenutku Myron je ugledao i spaljeni dio Mordovih prsa, a ugledavši sve to on se naježio. “Jesi li još negdje ozlijeđen?” upita ga tiho, pazeći da ostane pribran bez obzira koliko mu teško bilo promatrati ranjena prijatelja.

“Ne.”, Mord odgovori. “Ali ne brini; ne peče suviše jako.”

Neurij je stajao postrance, no nije bio ništa manje zabrinut. Zapravo, prijatelji su prvi puta ugledali Morda jedva pola minute prije toga, a prije čega su pješčili šumom čitav sat tražeći ga. Uvidjevši da

je Mord manje–više dobro, Myron ga stade propitkivati: “Koji se vrug dogodio ovdje? Zašto je sve izgoreno?”

Pomisao da kaže prijateljima i svome bratu istinu i prepriča im svoj san, a samim time i sve doživljaje koji su se događali godinama prije toga, a bez kojih bi sam san bilo nemoguće objasniti, Mordu nije ni pala na pamet, već je gotovo istog trena, ne kolebajući se, iznio neistine: bacio je pogled na vepra, kojeg kao da su tek tada ovi primijetili, te rekao: “Napao me i gotovo da me ubio, jer ostao sam bez koplja, a kratki mač nisam ni ponio, tako da je jedino što sam mogao bilo braniti se bakljom.”

U tu je priču svatko gotovo istog trena povjerovao, a nakon toga stali su se i diviti Mordovu ulovu, na trenutak ipak postavljajući u svojim umovima pitanja: *Kako je mogao bakljom otopiti snijeg? Zašto je i sam ispečen? Zašto je uopće pošao sam u lov?* ali ipak na ta pitanja ne mareći suviše.

U pitanju je bio velik vepar. Vrlo velik, po njihovoj procjeni, koja se istinabog i nije mogla na mnogočemu temeljiti (jer doprije su prijatelji mogli vidjeti samo pečenu veprovinu u Citadeli, a ona bi na platama gotovo uvijek bila raskomadana, tako da na osnovu toga i nisu mogli izvući mnogo zaključaka).

Bilo kako mu drago, kad je čitav taj događaj manje–više splasnuo i kad ih je Mord uvjerio da opeklina na njemu nisu nepodnošljive, prijatelji su se počeli pitati kako da odnesu ulov do logora. Vepar je bio vrlo blizu po težini osrednjem konju, tako da nositi ga nije ni dolazilo u obzir, a vući ga, opet, bilo je praktički nemoguće radi dubine snijega.

U konačnici, nakon nekoliko trenutaka provedenih u dogovaranju, zaključili su da bi vepa ipak bilo najbolje prenijeti vučom. “Ali konj neka vuče vepa.” zaključili su. Taj plan smatrali su najboljim jer jedan od konja kojeg su povelili i bio je namijenjen za nošenje usmrćenog ulova do Kessyra, a pak što se ticalo dubine snijega, ako konj bude dovoljno jak, držali su, ona ne bi trebala predstavljati toliki

problem.

“Ali hoće li jedan konj biti dovoljno jak?”, Neurij, koji je odlučio biti taj koji će poći do logora po konja, je upitao. “Snijeg je dubok, a vepar težak...”

“U pravu si.”, na to mu je rekao Myron već sekundu kasnije. “Poći ću s tobom; dovesti ćemo i mog konja da pomogne vući.”

Kako je Myron rekao, tako je i bilo: nešto više od pola sata kasnije, nakon što su se njih dva vratila iz logora svaki vodeći jednog konja za uzde, konji su bili povezani užadima za tijelo ubijene životinje, i odvlačenje veptra do logora je započelo.

Kako je ispalo, Neurij je doista imao pravo, jer tokom prenošenja veptra tijela prijatelji su uvidjeli da čak i dva konja jedva ispunjavaju taj zadatak. Vepar je bio kud i kamo teži nego što se na prvi pogled činilo, a snijeg po kojemu su ga vukli pod svojom je površinom krio mnoge prepreke; rupe, kamenje, grmlje i granje tjerali su ih da se zaustave svako malo.

Kad su napokon uz pomoć konja ubijenog veptra dovukli do logora – a to bijaše čitava dva sata nakon što su prijatelji pronašli onesviještenog Morda – došlo je vrijeme za predah.

Predah se većinom sastojao od ispijanja vina i doručkovanja preostalih ispečenih komada ona dva ulovljena zeca, ali za Morda, koji nije osjećao želju ni za jednom od tih stvari, ono se uglavnom sastojalo od promatranja Myrona dok mu je pregledavao i čistio opekline na prsima i trpljenja boli poradi svega toga. Pak što se ticalo Myrona, on je odbio samo hranu, dok je vino i dalje svako malo iz čuture ispijao.

Čitava su prsa Mordova bila crna, a spaljena koža bila je ispečena i smežurana. Krvi nije bilo, ali rane su bile tu, i, bez obzira što je mnogo vremena već prošlo od njihova nastanka, one su bile vruće i topile su snijeg kojim je Myron napunio oblog lakoćom jednakom kao što bi i one sekunde kad ih je zahvatio plamen.

Thargelion zapali jedva primjetnu vatricu i stavi nad nju mali

kotao sa snijegom, u kojega je kad se otopio i stao ključati umiješao suho lišće nekog čaja. Pehare koje su imali u bisagama Thargelion ubrzo izvuče te ih napuni čajem.

Mord sada nije bio ogrnut ničime, jer više mu nije bilo hladno. On se jedva mogao micati, i toga je bio bolno svjestan, jer na svaki pokret zategnuta koža na njegovom ispečenom trupu htjela je popucati.

“Kako ćemo do Kessyra?” Mord u jednom trenutku upita i položi dlan na svoju kosu, za koju sada shvati da je također dobrim dijelom spaljena (iako ne u potpunosti), pa više nije crna kao ugalj, već smečkasta, istopljenih dlaka.

“To je barem lako, s obzirom da nemamo više od jednog izbora.”, Myron će na to uz blagi smiješak odgovoriti. “Isto ćemo do Kessyra kao i do logora, ali upregnuti ćemo više konja. Sve, zapravo.”

“Ali nije li snijeg na putu do grada dublji no ovdje?” Mord upita pognuta pogleda, jer nije htio da itko vidi njegove izraze boli koji bi mu tu i tamo pobjegli.

“Baš zato i kažem da upregnemo sve konje.”, dometnu Myron. “Druga je opcija, dakako, da netko odjaše do Kessyra i vrati se s ljudima, ali to bi umanjilo tvoj pothvat”, nastavi pogledavši u Morda, “i ljudi bi možda počeli sumnjati u tvoje zasluge.”

“Razumijem.” Mord odgovori, svim silama pokušavajući odagnati misli od svojih opekline.

“A što te uopće tjeralo da ideš u lov sam, i to bez mača?” Neurij nešto dalje od njih upita, glasa koji je govorio da je već neko vrijeme imao namjeru to upitati.

“Da sam vas probudio”, Mord je na to odgovorio, “vepar bi me čuo i pobjegao. Jednako bi bilo da sam uzeo mač iz šatora. Ovako sam imao koplje...”

“I baklju.” dometnu Neurij.

“Da, i baklju.” Mord prihvati.

Thargelion je tada poslužio čaj, koji se dosad već kud i kamo ohladio. Mord je svoj pehar pažljivo obuhvatio prstima, te ga je

udaljio od svoga tijela kojeg je sada ispečenog i najslabija para mogla ozlijediti.

Nastupila je tišina, koja nije dugo trajala, ali čiji je ambijent ipak ispunjavalo neko novo blaženstvo i mir. Ljudi su uživali u čaju i toj tišini, pa su se ubrzo čak stali i veseliti.

Mord se prvi nasmijao uz riječi: “Ta jel' vi vidite što smo ulovili?”

“Ti si to ulovio!” netko mu na to dobaci, ali Mord ne uvidi odmah tko.

“Mora da će biti veliko slavlje zbog toga...” Mord nastavi.

“Naravno da hoće”, sada se javi Neurij, no ton njegova glasa veselje iznenada utiša. “ali moramo prvo uopće preživjeti putovanje. Ta pogledajte”, reče mahnuvši rukom kroza zrak ispunjen pahuljama snijega, “još prije pola sata nije padao.”

Ostali su se bojali da je Neurij u pravu, jer ako bi se samo bacio pogled u daljinu, mogli su se vidjeti čitavi brežuljci snijega – i još su svejednako rasli.

Nova tišina u njihova srca uvuče novi strah, pa tako prisnici požure sa čajem, nakon čega su spremili sve stvari i šatore na konje, pomučili se uprežući na njih i mrtvog vepra, te uzjahali. Sve se to dogodilo prilično brzo.

Uzjahati konja Mordu je predstavljalo problem, pa je čak ispuštio suzu kad je svojim ranjenim prsima zagrebao po tvrdom sedlu i time si jednu od rana jedva primjetno, no vrlo bolno, raskrvario.

Pet konja vuklo je vepra, koji je sve dublje za njima propadao u snijeg, pa ga tako u jednom trenutku nisu mogli ni vidjeti, da bi već sljedećeg opet izronio, i činilo se da im to nije predstavljalo veliki problem. Koliko su prijatelji bili ponosni na Morda – jer tako jašući prema gradu imali su vremena doista razmisliti o Mordovu podvigu – toliko je Mord bio ponosan i na sve njih, i jedva je čekao stati pred kralja...

Ne, pomisli nakon nekoliko trenutaka. Pred vidara.

* * *

Kralj se iskreno brinuo za svog sina, a i njegove prijatelje također, pa je čak pomislio i poslati određenu grupu konjanika po njih ako ih je kojim slučajem zahvatilo kakvo zlo, no sa tom je odlukom odlučio pričekati, bez obzira što je snijeg u međuvremenu stao još više padati, jer naime, njegov bi se sin u tom slučaju kući vratio kao kukavica.

Njegovo je pogrbljeno tijelo sjedilo na tronu i bacalo pogled kroz blagu mreću na čitavu dvoranu pred njim bez ijednog dvorjanina, osim ako se dvorjanima mogla nazvati straža i jedan pisar. Nekadašnja crna kao najcrnija vrana, ali sada sijeda, njegova kosa zaklanjala je njegovo naizgled strogo kraljevsko lice, puno bora i smežurane kože koja kao da je bila isklesana, i to kao za potrebe definiranja riječi "mudrost".

U svome je srcu kralj bio mek čovjek, i čovječje čudi, nikako stroge, zapravo. Ali koliko je dobrota bila dar, bila je i prokletstvo, i kralj je taj dio sebe morao skrivati kako ga mnogi ljudi zlih namjera ne bi iskoristili, i to je činio uspješno.

Kralj Hinnor bio je ponosan na svog sina. *I više no drugi očevi na svoje sinove*, mislio je, *jer ja sam Neurija dobio u svojoj starosti*. Nakon jedne kćeri i nijednog sina. Bila je to sramota, nemati sina, no sva je sreća bila da je kralj izdržao ne osvrćući se na kritike drugih (a kojih je zasigurno bilo!), jer strpljenje se u konačnici isplatilo.

Poštenje njegovo, pak, bila je stvar za sebe, jer neki su govorili: "Naš kralj je pošten i dobar", a neki "On je tiranin!". Kralj Hinnor nije osjećao zadovoljstvo slušajući ijednog od njih, jer kako o samim ljudima, tako se i o njihovim jezicima mnogo moglo reći.

Hinnor je sada pio pivo, što je za kralja bilo neuobičajeno, ali on nije mnogo mario za običaje. Njegova je pozornost bila usmjerena na njegova sina. Moglo bi se reći da se poradi toga nervirao.

Najednom prekine šutnju: "Ta dobro, gdje su više!" i ustane, te

počne koračati amo–tamo velikom dvoranom kessyrskog dvora. Na zidovima bijahu freske koje su prikazivale bogove, planine i prošle kraljeve od kojih su većina bili neprijatelji njegovih predaka, ali freske su odmarale oči, pa ih kralj nije dao skinuti. Smirivale su ga i sada, dok se uzrujavao.

Nasreću, uzrujavanje nije dugo trajalo, jer već je pola sata nakon što je dovršio onaj pehar piva što ga je ispijao sa trona, a kasnije sa središta dvorane, pred njega došao jedan stražar te rekao: “Vaše Veličanstvo, upravo smo sa zidina ugledali vašeg sina i njegove prijatelje koji se vraćaju iz lova. Prilaze na konjima, neozlijeđeni čini se.”

To kralju razvedri srce, ali ipak on ostane u dvorani ne mičući se, jer time je na mjestu ostajala njegova veličina u tuđim očima. *Kralj kojemu je potrebno mnogo da bi bio zadivljen – takvog kralja narod hoće.*

“Osigurajte da ih se dostojno dočeka.” Hinnor je rekao.

Kralj je pričekao nekoliko minuta, a onda je izašao iz velike dvorane i, prošavši hodnikom, izašao na dvorište Citadele. Hladnoća mu nije smetala, jer alkohol u njegovoj krvi ga je grijao. Zapravo, taj izlazak iz Citadele kralj je smatrao i ugodnim, jer čak je i on morao priznati da je ondje provodio previše vremena. Vani je po očišćenoj kaldrmi dvorišta Citadele padao novi snijeg, i nošene vjetrom što ga je vrtložio njegove su pahulje padale po svemu, a kraljeva kosa i brada nisu bili izuzezak.

“Vrijeme je prekrasno, nije li?” kralj se obratio jednom od dvojice stražara što su stajali povrh stepeništa, na samom ulazu u Citadelu.

“Jest, gospodaru.”, stražar je odgovorio. “Ugodno je.”

Stražar je bio neki srednjovječni oklopljen čovjek ogrnut teškim krznom koji je ljevicu držao položenu na balčak mača za pasom, a desnicom se naslanjao na dugo koplje. Izgledao je umoran, ali Hinnor je znao da bi i na najmanju kraljevu zapovijed istog trena spremno pošao da to izvrši.

Sve je to čudno, mislio je kralj. Čudno je kako neki ljudi nisu stvoreni da vladaju, već da služe, a opet drugi žive kako bi vladali. A jednako dišu, jednako se znoje, jednako se rađaju i napokon... jednako će u konačnici umrijeti. Evo, ja sam kralj. Ja vladam svime i sve je ovo moje. Čak i život tog stražara. Da drugom stražaru naredim da ubije ovog prvog, on bi to učinio, jer ja sam tako naložio. A opet, kad malo razmislim: nije li nam svoj trojici jednako hladno na ovom snijegu? Zašto jedan slijedi zapovijedi drugoga, a drugi trećeg? Nikada mi to neće biti jasno... Ah, a evo i Neurija! pomislio je ugledavši pedesetak metara dalje pet konja sa četiri jahača na sebi kako korakom prilaze Citadeli.

“Gospodaru”, jedan sluga, koji je prišao kralju prije jahača, je rekao, “došli bi i ranije, ali konji su im bili upregnuti, pa su konjušari na ulazu u grad morali životinje osloboditi.”

“Ulov?” kralj je upitao.

Sluga pomisli odgovoriti, ali umjesto njega to učini Neurij, koji je na konju sad bio na manje od dvadeset koraka od kralja: “Ulovili smo vepra, oče! Upravo su ga odveli u kuhinju.”

Vijest je kralja razvedrila. “To je divno! Divno!” rekao je Hinnor najednom nasmijan. Kralj, koji je bio skoro za glavu višlji od svakog prisutnog, tada je raširio ruke, čekajući da Neurij sjaše s konja, a čim je to princ učinio, odmah je pošao i da ga zagrli.

“Vi ste vrhunski mladići, vrhunski, kažem vam!” govorio je kralj grleći sina.

Neuriju poradi toga nije bilo neugodno, jer po zadahu je oca znao da je ovaj pripit, pa mu nije zamjerao. “No čekaj”, rekao je Neurij. “Jedan od nas je ranjen.”, pokazao je na Morda. “Valja mu pomoći.”

“Svakako, svakako!” kralj je odgovorio, i dalje nasmiješen, nakon čega se obratio stražarima: “Osigurajte mladom gospodaru vidara u njegovoj odaji.”

“Zahvaljujem...” Mord je šapnuo sa konja, jer u ovom trenutku jedva da je i pri svijesti bio. Je li ga kralj čuo ili ne, to je bilo upitno.

“Zapravo”, dodao je kralj osvrnuvši se i pogledavši bolje svakog od jahača, “osigurajte im svima kupelj, vidara, odaju i čistu odjeću. Neka budu spremni do večeri, jer večeras slavimo!”

Odmah potom, kralj ih je osobno sve uveo u Citadelu, gdje se na ulazu u dvoranu sa njima rastao. Sluge, koje su se niotkuda pojavile, otpratile su mladiće do kupelji, a kralj je, pozvavši jednog stražara da mu bude pratnja, odlučio poći do kuhinje.

“Moram vidjeti tog vepra.” rekao je vedro.

Kuhinja se nalazila unutar Citadele, i tek ju je jedan zid dijelio od dvorane sa Hinnorovim tronom, ali iako je kralj svo vrijeme bio u Citadeli, on ljude koji su unijeli vepra unutra nije mogao vidjeti, jer glavni su hodnik na kojemu je on stajao koristili samo dvorjani. Posluga je, naime, koristila sustav hodnika unutar zidina.

Bilo kako mu drago, kralj je u društvu stražara došao do kuhinje unutar Citadele niti minutu kasnije, i stao je pred ubijenog vepra, a učinivši to ostao je u tišini promatrajući lešinu nekoliko minuta.

Tišinu nitko nije prekidao, jer nitko ju se nije usudio prekinuti. Svi su čekali da kralj progovori.

A kad je napokon progovorio, kralj se tiho obratio stražaru: “Znaš li gdje je Alakon?”

“Učenjak Alakon, gospodaru? Mogu ga pronaći.”

“Odlično. Želim da dođe i izmjeri ovu životinju.”, kralj je rekao. Proveo je još nekoliko trenutaka promatrajući mirno i masivno veprovo tijelo, a onda je dodao: “Jer iako znam odgovor, ipak želim da mi Učenjaci odgovore na pitanje: je li ovo najveći vepar ikada ulovljen?”

* * *

U kupelji je zapjenjena voda bila vrlo vruća, a bile su ih pet – svaka udaljena jedna od druge za dugi ljudski korak – tako da su

prisnici odmarali svoja umorna tijela u njih četiri. Princ je dakako imao svoju vlastitu kupelj, i to u svojoj odaji, par metara od kreveta, no on je inzistirao sada koristiti ovu javnu, kako bi mogao biti uz svoje prijatelje.

Sreća je bila na svačijem licu, pa i na Mordovom, koji se kupao nešto pažljivije od ostalih, jer onaj vidar za kojeg je kralj naložio da ga čeka u njegovoj odaji, novim je Neurijevim nalogom došao u prostoriju sa kupelji, pa je tako dok se Mord opuštao do pasa uronjen u vruću vodu pregledavao i čistio rane na njegovu torzu.

Vidar je, nakon što je pregledao dio po dio Mordova tijela, zaključio da Mord nije suviše ozlijeđen, ali da su mu zglobovi na rukama i nogama dobrim dijelom iščašeni. Također je imao mnoštvo masnica i posjeklina, a pak što se ticalo one velike opeklina posred prsa, ona se ipak naposljetku nije pokazala toliko velikom; zapravo, samom Mordu bilo je čudno što je barem pola prijašnje rane nestalo, tako da sada koža na tim mjestima ne samo da nije više bila smežurana i puna ispečenih otvorenih rana, nego je bila i gotovo savršeno ravna i zdrava. Ali to neobično otkriće Mord je odlučio zadržati za sebe. Vidar mu je očistio ono preostalo opeklina, koje su prekrivale površinu ne veću od tri spojena dlana posred njegovih prsa, i dva kratka dijela ispečene kože kod obje lopatice na leđima.

Ispečena koža bila je smečkasto–grimizna i smežurana, i pokrivala je samo onaj dio gdje je Mord znao da mu se pod kožom nalazi ogrlica od zlata. A na tim mjestima, točno ondje gdje mu se pod kožom nalazila ogrlica, Mord je osjetio veliku bol.

Nakon što mu je očistio rane, vidar ih je namazao mašču, zavio platnom i nepropusnim trakama, tako da je Mord nakon toga bez straha mogao ući u vodu uronjen do ramena. No on to ipak nije odmah učinio, već je prije toga zadao nekom sluzi da mu škarama popravi kosu. Naime, petina sve kose na Mordovoj glavi bila je spržena, pa je te istopljene dijelove Mord dao odsjeći. Bila je sreća da je imao mnogo kose, jer nakon što mu je sluga uklonio svu kosu što je bila

špaljena, on je i dalje ostao sa dobrih pola pedlja dugom kosom. Pak što se ticalo Mordove brade, ona je također bila skraćena, ali njeno skraćivanje trajalo je daleko brže.

Kad je sve to napokon bilo učinjeno, prisnici su sluge i vidara otpustili.

Dok su se kupali svaki u svojoj kupci, naga tijela skrivena mirišljavom pjenom, prijatelji su sa zadovoljstvom razgovarali o proteklim danima i uspješnom ulovu. Iako je svatko znao istinu, pa čak i sužnji koji su im svako malo donosili vina, Neurij je prihvatio riječi Morda da je on, a ne Mord, uhvatio vepra. To je povećavalo Neurija u očima njegovog oca, kralja, strahovito mnogo, i zbog toga je Neurij bio vrlo zahvalan Mordu.

Njihovi razgovori nisu se ticali samo lova, već i onoga što ima uslijediti nakon toga; sada, kako su se vratili iz lova kao pravi lovci, mnoge će djevojke na njih drugačije gledati, mnogi mladići će u njima vidjeti uzore, a suparnici samo suparnike vrjednije osvrta. U pitnaju nije bio samo laskavi uspjeh, nego i jedna nova odgovornost, a provevši neko vrijeme u razgovoru oko toga, oni su zaključili da tu odgovornost prihvaćaju. Mada, zapravo, drugog izbora nisu ni imali.

Naposljetku, kad su zaključili da su čisti, jedan po jedan izašli su iz svojih kupki te su zašli nešto dalje – dok su sužnji svakoga od njih zaklanjali od pogleda raširenim platnima – gdje su svaki preko sebe izlili kantu čiste tople vode bez ikakvih dodataka koja je isprala pjenu sa njihovih tijela. Nakon toga, osušili su se čistim ručnicima i obukli odjeću dostojnu kraljevskih ceremonija, te pošli do dvorane.

A u dvorani su zatekli mnogo slugu koji su pripremali tu prostoriju da doliči gozbi koja predstoji. Kralj je jedva prikrivajući svoje ozareno lice prekriveno sijedom gustom bradom sjedio na tronu i sve to promatrao, a kad su prijatelji ušli, svu ih je četvoricu pozdravio, usput ustavši sa trona i raširivši ruke. Sužnjima je pak što su išli za njima svakom naosob kimnuo glavom, što su oni dakako primili kao vrhunski kompliment.

Kralj je je prišao Neuriju. “Vjerujte mi i ti i tvoji prijatelji kad kažem da bih najradije htio da gozba započne odmah sad, ali kuhari uporno tvrde da vepra ne mogu pripremiti tako brzo. Marinada to zovu... ali, ima vremena za to. Hoćete li što popiti?”

Neuriju je na pamet na kratki trenutak palo da ponudu odbije, jer on i njegovi prijatelji nisu voljeli piti nigdje drugdje no u *Suhom prutu*, ali on je spriječio tu svoju misao brzo, znajući ona ne bi bila mudra, odgovorivši: “Zašto ne?”

Myron je u kralja – ali to bi bilo samo kad bi kralj u njega pogledao, jer on sam ipak je izbjegavao gledati u smjeru njegova lica – gledao osjećajući strahopoštovanje, jer kralj je dobro znao (ili se samo Myron tako nadao) da je Myron Neurijev osobni sluga, a kao takav bi ipak trebao imati manja prava od ostalih prisutnih ljudi. No, začudo, kralj nije ništa činio glede toga već je i na Myrona, kao i na svakoga drugoga od njih, gledao sa jednakim poštovanjem.

Myron nije mogao ne primijetiti da je kralj gotovo za pola glave višji od svakoga od njih, bez obzira na njegovu starost, što je doista govorilo o njegovoj pojavi. Ovako, sa zlatnim žezlom u rukama s kojim se više igrao no što ga je ozbiljno nosio, teškim crnim plaštom i ulaštenim lakim oklopom, izgledao je stravično i veliko u svačijim očima, i ne pridodajući tomu njegov dugi teški mač za pasom i krunu od zlata optočenu rubinima i safirima na njegovoj glavi. Bila je teška ta kruna, ali kralj ju je tog dana odbijao skinuti.

U jednom trenutku dok su koračali prema jednom od dugačkih teških drvenih stolova, kralj susrevši nekog sužnja kaže: “Vrč piva i vrč vina. Pehare također, ali meni ne; ja svoj već imam.” dometnu pokazavši prstom na svoj pehar, a sluga, neki mršavi niski mladić ne mnogo stariji od samog Neurija, obučen u sužanjsku odjeću, no nikako prljavu ili poderanu, tu zapovijed prihvati te hitro pođe da ju izvrši.

Dvorana je bila osvjetljenja kao samim suncem pod onim mnoštvom lusterata punih svijeća, koji su se svojom snagom

pridruživali svjetlosti sa baklji poredanih duž zidova. Sve to činilo je da je u dvorani bilo vrlo toplo iako vatre u četiri kamina što su promatrali prostoriju iz dva najduža zida dvorane nisu bile upaljene. To su bili kamini od kamena, ugrađeni u debele zidove još tokom njihove gradnje, čiji je početak u nekim ljetopisima bio spomenut još pedeset i treće godine nakon dolaska Massora iz Bijelih prostranstava, popločeni crnim mramorom i ukrašeni bijelim zlatom. Ti su se kamini zapravo rijetko kad palili, pa čak i zimi, jer sama je dvorana bila okružena hodnikom i nizom odaja s druge strane tog hodnika u kojima su se peći ložile, pa je tako dvorana bila grijana takoreći samim tim odajama.

Prijatelji i kralj sjednu za stol, koji još nije bio postavljen. Bio je to masivan stol izrađen od hrasta, a dužina mu je premašivala stotinu koračaja. Bio je pak dovoljno širok da su četvero najširih ljudi Hil'guma mogli bez i najmanje guranja sjesti jedno pored drugog za njegovo čelo. No trenutno je kralj Hinnor sjedio za čelom, dok su se sa njegove desne strane nalazili Neurij i Mord, a s lijeve Thargelion i Myron. Samo je kralj sjedio na stolici, dok su pak ostali sjedili na dugačkim klupama koje su se pružale duž stola.

Kralj odmah započne sa razgovorom, glasa sada nešto tiša: “Shvaćate li da osim što je vaš veliki osobni uspjeh, ovo ima i veliki politički značaj?”, kralj je rekao. “Hil'gum se čini mirnim mjestom, ali znate dobro da to nije tako. Mnogi već sada u Vijeću govore kako sam nesposoban vladar. Ali lako za mene. To ima veze s tobom, Neurij, jer na tebe oni ciljaju kao mog nasljednika. Ja sam kralj, ali Dvorana vijećanja ujedinjena ima puno veću moć od mene. Oni čak drže i polovicu vojske.”

Neuriju je sve to bilo poznato, i nije mogao da se ne pita zašto mu se otac takvih osjetljivih tema baš sada dohvatio, i to pred ostalima, ali ipak ga se nije usuđivao prekinuti u njegovu govoru. *Napokon*, mislio je princ, *on je kralj, i stoga zna što čini.*

“Sa ovim što ste učinili”, kralj nastavi pogledavši na trenutak

svakoga od njih, “poklonili ste i meni vremena, pa time znajte da ste učinili mnogo više od ulova najvećeg vepra ikada. A i taj vepar... djeco, jeste li ga uopće pobliže pogledali?”, uz smiješak je dodao. “Ta živina je ogromna! Zaslužili ste i više no gozbu u svoju čast, a siguran sam da ste svi zaslužili jednako, a ne samo moj sin...”

Mordu je bilo i više no drago što su njegovi prijatelji i brat njegov svo vrijeme šutjeli o tome da je zapravo on ubio divlju svinju, jer nije htio biti u središtu nikakve pozornosti, a kamoli ovakve pred kojom je kralj sve to odlučio predstaviti: pozornost svih najmoćnijih ljudi u Hil'gumu, koji su svi redom bili pozvani na gozbu da svjedoče tom najvećem ulovljenom vepu ikada.

Inače, svoju relativno slabu političku moć kralj Hinnor dugovao je svojim precima. On, naime, nije imao nikakve krvne veze sa Massorom iz Bijelih prostranstava, već je bio unuk Berh'usa Ogavnog, koji je kraljevanje započeo otrovavši prošlog kralja, također krvno nepovezanog sa Massorom iz Bijelih prostranstava, koji je osim toga bio znan i kao Kralj Ubojica, jer je i on ubio prošlog kralja, Azroha. A Azroh je bio prvi kralj nakon Tamnog doba bezvlađa i ratovanja koje je trajalo od stotinu trideset i druge godine do četiri tisuće četiristo i četrnaeste godine. Zapravo, posljednji kralj koji jest bio u krvnom srodstvu sa Massorom iz Bijelih prostranstava, a time imao i apsolutnu moć, bio je Ozaris, znan i kao Zadnji prije tame. Ozaris je bio unuk Tyrronimusa, Massorovog unuka.

Povijest kraljevanja Hil'gumom bila je mračna, tako da se nije često o tomu govorilo. Zapravo je sam Hinnor bio prvi zakoniti kralj nakon više od četiri tisuće godina, ako se pod "zakonit" gledalo da u pitanju, kad već nije u krvnom srodstvu sa Massorom, nije ubojica ili sin ubojice.

“Ah, a evo i pića!” Hinnor je niti tiho, niti glasno uskliknuo kad je ugledao sužnja sa pladnjem u rukama koji im je prilazio. Na pladnju je bilo sve što je Hinnor zapovjedio da im se donese.

Kad je sluga poslužio ljude i otišao, Hinnor je napunio svoj pehar,

nakon čega je nastavio, obrativši se sada ne svome sinu, već samo njegovim prijateljima: “Ovo što sam vam sada svima rekao informacije su kojima raspolaže samo najuži krug ljudi Kraljevstva, a sada kad ih i vi posjedujete preporučam vam da njima raspolažete mudro. Pak ako se pitate zašto sam vam ih uopće izrekao, to je stoga što vas odsad smatram svojim najbližim ljudima.”, rekao je kralj ozbiljna glasa. Neko vrijeme nakon toga proveo je šuteći, da bi u konačnici tu tišinu prekinuo sa: “Nego, sada kad sve znate, možete se vratiti čekanju gozbe. Ona je u vašu čast. Samo... kad počne, molim vas, nemojte previše popiti i učiniti kakvu glupost.”

* * *

Gozba je počela gotovo pet sati kasnije.

Prisnici su uzeli riječi kralja zaozbiljno, i nisu se suviše doticali alkohola, mada im to namjera nije ni bila. Nije u pitanju bila velika gozba, jer sveukupno jedva da je bilo prisutno stotinu gostiju. Tu je bila većina članova Dvorane vijećanja, neki najbogatiji trgovci i najcjenjeniji vitezovi, među kojima su se mogli vidjeti čak i Ser Kolhos i Ser Raah. Bili su tu i mnogi Učenjaci, kao i ostali dvorjani vrijedni osvrta. Mnoge mudre glave, okupljene samo radi četiri mladića.

Prvo su se dakako poslužili alkohol i plate narezanog suhog mesa i sira, a zatim puni kotlići juhe od gljiva i povrća. Kad su sluge unijele desetak pečenih prašćića, već je prošao čitav sat od početka gozbe. Tek je još pola sata i nakon posluživanja tih prašćića na red došlo ono što su gosti i očekivali: vepar.

Njegov je miris pobio sav ostali kad su ga sužnji, kojih je radi njegove težine bilo petnaestak, na svojim ramenima posluženog na dodatno ojačanoj, ogromnoj plati unijeli u dvoranu, i gotovo je svatko u tom trenutku utihnuo. Kratku tišinu, dakako, popratio je

gromoglasan pljesak odmah potom.

Kad su položili vepra na oslobođeni dio stola, kralj je tada ustao i raširenih ruku stao glasno govoriti svim prisutnim gostima: "Ovo je uhvatio moj sin zajedno sa svojim prijateljima! Ovo je dokaz njegove veličine!" Njegov je duboki glas sa lakoćom ispunjavao prostoriju, i svatko je jasno mogao čuti što je kralj rekao. Nastade trenutak popraćen ničim do li tišinom, a zatim se začuju kraljeve posljednje riječi: "Poslužite se!"

Glazbe nije bilo, jerbo se od opće larme ne bi ni čula, ali je zato neki poetičar u jednom kutu dvorane zainteresiranima čitao svoje šaljive pjesmice, koje bi uvijek bile popraćene salvama smijeha. Mord je sjedio kao što je sjedio i ranije tog dana, do Neurija, prekoputa Thargeliona i Myrona. Sa te je strane dvorane pak vladao zanimljiv razgovor kralja i nekoliko članova Vijeća o *Znatiželjnom jedru* poslanom da traži nove zemlje. Taj brod još se nije vratio, i već je odavna ta ekspedicija bila proglašena neuspješnom.

"Poslati ćemo još jedan brod, ili dva. To ne bi trebalo biti suviše skupo." kralj će u jednom trenutku.

"Nije stvar u novcu, već u resursima. Ali da, za još dva broda ne moramo se brinuti." neki vrlo star član Vijeća, vjerojatno jedan od najcjenjenijih, neki knez, odgovorio je kralju. Svojim nastupom vrlo je jasno davao kralju do znanja da mu je svojim utjecajem ravan. O tomu je dosta govorio i način na koji su se članovi Dvorane vijećanja uopće obraćali kralju: rijetko tko je dovorio "Veličanstvo", "Gospodaru" ili "Kralju" tokom razgovora, već samo što nisu prešli na "ti". U pitanju je bila velika uvreda, ali kralj se morao tomu prilagođavati.

Razlog prilagođavanju bile su priče da bi Vijeće moglo tražiti odcjepljenje od Kraljevstva, pa bi se Hil'gum time podijelio na dva dijela, a to kralju Hinnoru nikako nije bilo u interesu, pa je prelazio preko mnogo toga samo da takvo što izbjegne.

Nakon *Znatiželjnog jedra*, razgovori su se prebacili na cestu što je povezivala Kessyr i Ri'gorm. Naime, ta cesta od kaldrme prije zime je

upila toliko kiše da je blato kaldrmu takoreći progutalo. Već su se deseci seljaka bunili da su im zapela kola i ne mogu se izvući, a i konji u posjedu samog Kraljevstva su u opasnosti ako prolaze onuda, pa je stoga na kralju bilo da osigura novac za materijal i radnike da se kaldrma ponovno napravi. Kralj je vrlo dobro znao da takve stvari nisu neozbiljne, jer još prije dva mjeseca stigla mu je vijest da su se dvoje ljudi – neke žene što su na mulama nosile mlijeko – doslovno utopile u blatu.

No ta je problematična cesta oduvijek zadavala glavobolju kraljevima, tako da je sadašnji već imao iskustva sa njom. Već isprobani i, moglo se reći, vrlo uspješni recept bio je odugovlačiti što dulje. Novac će već stići. *No kad bi barem i ostali bili toliko mirni oko toga kao ja...* kralj je mislio.

Već je odavno gozba iz slavlja radi uspjeha kraljeva sina prešla u politička nadmetanja skrivena iza nasmiješenih lica, kad je Mordu prišla jedna djevojka i ponudila mu vrč s vinom.

“Želi li gospodar da mu dopunim pehar?”

Okrenuvši se, Mord se na trenutak ukoči. U pitanju je bila pojava ugodnija Mordovim očima od bilo čega što je on ranije u svom životu ugledao. To je bila djevojka duge zlatne kose i rumeno–bijela lica glatkih crta, na kojemu se nalazio ravan mali nos i dva zelena oka vrlo tamnih šarenica. U pitanju je bila sluškinja nešto bogatije odjevena od ostalih, sva u grimizu i svijetlo–zelenoj boji, što je govorilo da je bila ili prinčeva, ili kraljeva sluškinja. Njezin je niski stas sasvim odgovarao tihom i blagom glasu koji je oblikovao njen govor, pa tako u jednom trenutku Mordu bude neugodno kad je ugledao teški vrč u njenim rukama, jer mislio je da je nemoguće da takvo maleno stvorenje uopće može nositi vrč vina. On istog trena na njeno pitanje odgovori potvrdno, ali usput upita treba li joj pomoć, na što djevojka odmahne glavom uz smiješak.

Mord bijaše u najmanju ruku očaran, ali poradi toga ništa nije mogao činiti. Tako je barem mislio, krivo zaboravljajući svoj položaj u

odnosu na položaj te djevojke. Djevojka odmakne od njega, a on vrati pogled na kralja.

“Sviđa ti se djevojka?” bio je princ koji ga je to tiho upitao nakon što ga je dotaknuo laktom te se nasmiješen nagnuo prema njemu. Kralj se pravio da to ne primjećuje.

“Ako kažem: "da"?”

“Tada ću ti odgovoriti: to je sestra Myrona.” Neurij reče, nakon čega prisloni pehar usnama u namjeri da sakrije smiješak od članova Vijeća, koji bi time mogli pomisliti da princ za važnom gozdom razgovara o nedoličnim stvarima.

“Zbilja?” Mord se iznenadio čuvši to. Nije imao pojma da Myron ima braću ili sestre, a nikada se nije sjetio pitati, bez obzira što je Myrona smatrao svojim najvećim prijateljem (ta se povezanost njih dvoje dogodila otkako je Mord raskrstio sa Lenom).

“Da, ali koliko sam shvatio, Myron se baš i ne trudi da doznamo za nju... Moguće je da uopće ne želi da za nju znamo.”

“A kako si ti doznao?” Mord je upitao.

“Kao princ moram znati mnogo toga o drugima. Nije mi namjera, ali tako mora biti.”

Mord tada na trenutak razmisli o svim onim stvarima koje je on držao u tajnosti: činjenica da je ubio vlastitog oćuha nikada nije u potpunosti nestala iz njegovih misli, već se uvijek tu skrivala, i uvijek bi Mord i nju uzeo u obzir prilikom donošenja svake svoje odluke, ma koliko beznačajna ta odluka bila. Dalje je tu bilo prokletstvo tri bijela kipa, za što još uvijek nije bio siguran je li u pitanju bila stvarnost ili tek san. Pomisao na te kipove tjerala bi ga da se istog trena naježi, pa je izbjegavao misliti o tomu. Napokon, nije ni morao misliti, jer tu je bio jedan drugi stalni podsjetnik, koji ga je pekao pod njegovom kožom svake sekunde njegova života poput ognja: ogrlica.

Kad su mu misli došle do ogrlice, Mord je iznenada prestao misliti, jer osjećao se suviše slabim da bi o njoj razmišljao ijednu sekundu. Spram nje nije znao što da osjeća, a doista nije ni htio znati.

Konstantan, jedva izdrživ osjećaj žarenja u grudima bio mu je sasvim dovoljan.

“Morde?”, najednom začuje glas Neurija. “Nećeš valjda zaspati?”

“Ne, nisam toliko pijan.”

Umjesto da se osmjehne, to Neurija natjera da tiho upita: “Zar si pijan? Ta upozorio nas je otac da moramo sa tim paziti! Vidi”, pokazao je unutrašnjost svog pehara, u kojemu je Mord morao vidjeti crvenu tekućinu za koju bi se zakleo da je vino, “ja svo vrijeme pijem sok od višnje. Daj, i ti tako čini, jer ovo je bitno. Ako učinimo kakvu glupost, odlazimo svi k vragu...”

“Ta nisam jako pijan, ali dogovoreno.”, Mord odgovori i ispije u jednom dugom gutljaju sve iz svog pehara. Pruži ga Neuriju pod stolom odmah potom i kaže: “Sipaj.” na što Neurij tako i učini, jer pod stolom je držao skriveni ćup sa sokom.

Trijeznjenje je trajalo presporo, jer kraljeva i prinčeva predviđanja ispala su točna, pa je tako Mord bio nekoliko puta upitan od nekog starijeg člana Vijeća o nekim težim političkim pitanjima na koja nije znao odgovoriti, što ga je gotovo osramotilo. Kad bi bio upitan jednim takvim pitanjem, Mord bi odgovarao sa protupitanjima i kojekakvim šalama, kupujući time vrijeme. Ali to je i dalje bilo suviše blizu sramoti, pa je tako Mord ubrzo prestao piti sok od višnje, i počeo sa vodom. Pio je običnu vodu kao najžedniji čovjek i to dok mu se nije smučilo, ali i dok nije postao sasvim trijezan. A jednom kad se sasvim otrijeznio, više ga nijedno pitanje nikojeg člana Vijeća nije moglo oboriti, pa je tako ubrzo prestao biti propitkivan.

Jedini problem, ako se to tako uopće moglo nazvati, bio je što je poradi svega toga često odlazio do nužnika.

Pitanja koja su članovi Vijeća upućivali, a koja su često znala dirati i u osobne stvari sugovornika, kako je noć odmicala postajala su sve žešća. Oni, njih desetak, iz nekog su razloga tako htjeli znati osjeća li kralj i dalje žalost zbog smrti kraljice (dogodilo se to kad je Neurij imao tri godine, dakle davno), misli li naći novu suprugu i osjeća li se

još uvijek zdravim i sposobnim učiniti takvo što. To je bila jedna od njihovih omiljenih tema, jer sa njom su postojale najveće šanse da kralj izgubi strpljenje, pa time učini nešto nepromišljeno. Tako je u jednom trenutku jedna žena iz redova članova Vijeća, što je u kralju izazvalo ogroman bijes, drsko upitala bi li nju odabrao za kraljicu. Kralj na to pitanje nije odgovorio, već se tek kiselo osmjehnuo.

Sve to što se događalo polako je drmalo kraljevu imunost na provokacije, a to je primijetio i njegov sin Neurij, čije je uplitanje u razgovor u tom trenutku vrlo vjerojatno spasilo kralja od mnogih neželjenih djela (naime, kralj će kasnije samome sebi priznati da se tokom tih trenutaka pod stolom već mašio za mač, jer imao je namjeru u par zamaha svoje sugovornike raskomadati).

Neurij je tada iznenada stao govoriti o ljepotama planina na sjeveru Hil'guma, kojima je imao svjedočiti tokom lova na vepra (na kojega se, uzgred, sada i zaboravilo). Njega se nitko nije usudio prekidati, ali jasno su svojim zmijskim pogledima davali do znanja da im je njegovo pripovijedanje dosadno (netko je u jednom trenutku čak i zijevnuo). No, unatoč tomu, Neurij je kao iz inata nastavljao biti sve dosadniji razgovorom, pa i samome sebi, čime je kupovao vrijeme i sebi i ocu, tokom kojeg je smišljao nešto pametnije što će reći. Ali ništa pametno na njegovu pamet nije htjelo pasti, tako da se činilo da će sve pasti u vodu.

No u tom trenutku riječ je preuzeo Myron, kojemu pak nešto na pamet ipak jest palo. On se obratio tada članovima Vijeća: "Ali dosta, gospodo, o Kraljevstvu. Recite, što Vijeće ovih dana za slobodnog čovjeka čini, a da je dobro? Vidite, kralj ima namjeru regrutirati mnoštvo nezaposlenih ljudi u jednu službu u kojoj će živjeti pristojno, a koja će sve napore uložiti u čuvanje Kessyra. U pitanju je djelomice tajna skupina ljudstva naoružanog i oružjem i znanjem, a da privrženost kralju ne spominjem... dakako, u pitanju nije toliko cilj da se brani Kraljevstvo i uočavaju i najmanje greške svakojakih neprijatelja, već omogućavanje života dostojnog čovjeka onima koji

novca nemaju.” Myron je to izgovorio bez ijednog treptaja, ali Mord je iz nekog neobičnog razloga znao da mu ruke skrivene pod stolom drhte, bez obzira što ih nije mogao vidjeti.

Nikada prije nije taj čovjek imao potrebu lagati, tako da ostali nisu znali koliko li je u tome dobar, ali ovaj je nastup izazvao divljenje i u Mordu, i Neuriju i Thargelionu. Za kralja se pak postavljalo pitanje je li bijesan. On je pak mirno promatrao Myrona i dok je ovaj govorio, i kad je završio sa govorom. Njihovi su se pogledi u jednom trenutku sreli, ali niti jedan od njih time nije htio ništa odati, pa tako nisu imali pojma u konačnici što li se događa.

Svatko se od onih koji su znali što se događa u tom trenutku pitao: *Smije li se u ime kralja blefirati? I, dakako: Kolika je za to hrabrost potrebna?*

No ipak je bio najbitniji učinak. Naime, članovi Vijeća su se strašno uplašili Myronovih riječi, jer to je značilo da je svaki njihov korak bio popraćen pogledom oka nekog uhode. Jedan se od njih čak i osvrnuo oko sebe, vjerojatno misleći da će nekog od tih ljudi ugledati. Tišina ubrzo zamre:

“A kako sigurnost Kraljevstva pomaže slobodnim ljudima?” ona je ista žena koja se ranije obraćala kralju upitala. A upitala je upravo Myrona, tako da je on imao i odgovoriti:

“Zar nije sigurnost Kraljevstva isto što i sigurnost slobodnih ljudi? Kraljevstvo jest narod.” odgovorio je Myron.

“Svakako... Nego, kad govorimo o brojkama... Koliko bi se, otprilike, moglo reći da će naroda na taj način dobivati svoj kruh?” neki starac dometnu.

“Vidi mene...”, tu se Myron tobože prisjeti nečega što je zaboravio, “... ja sam potpuno smetnuo sa uma da je taj projekt već odavno počeo. Desetine ljudi, gotovo stotina, su u pitanju trenutno. A naravno, kad kažem "trenutno"... zadnji sam puta popis pogledao prije godinu dana...” Myron je nastavio nizati laž za laži. S time je njegov ili blagoslov, ili kazna u očima kralja rastao, a što je od tog dvoje bilo,

nitko osim samog kralja nije znao.

“A odakle Kraljevstvu novac za takvo što?”

Odavde je moć Myronova manipuliranja izgubila svoju snagu, ali dalje je kralj mogao nastaviti sam, pa je prije no što je Myron išta odgovorio, kralj gotovo povikao: “Kamen! A zašto mislite da sam momke poslao u planine? Zar mislite da bi ih samo poslao u lov na vepra? Nikako...! Oni”, baci pogled na četiri prijatelja, “su pošli u planine da istraže stare kamenolome. Mnogo se metala i kamenja tamo pojavilo otkako su zadnji puta taj dio prije”, zamahne rukom, “mislim sedamsto godina, radnici raskopali. Dakako, još sam prije dvije godine – toga se barem možete prisjetiti (kralj doista jest prije dvije godine otvorio na sjeveru Hil'guma nekoliko kamenoloma, ali oni su bili potpuni promašaj, jer je tamo vladao jak vjetar, koji bi rušio svaku podignutu konstrukciju) – podigao kamenolome blizu tog mjesta, i došlo je vrijeme da se kamenolomi prošire, ali nisam imao namjeru išta podizati prije provjere. A, naravno, tko bi bolje mogao provjeriti teren od mojih najbližih suradnika?”

“To je istina.”, jedan je od članova Vijeća morao priznati. “A i dvostruka se dobit ostvarila, jer vam je sin, princ Neurij, ulovio najvećeg vepra ikada!”

“Doista...”

“I to doista najvećeg! Osobno sam dao provjeriti u svim knjigama gdje su se takve stvari zapisivale.” član je Vijeća nastavio.

“Zar je doista tako...?” kralj upita.

“Jest, gospodaru Hinnoru, stvar je provjerena.” javio se odnekud Učenjak Alakon.

S tim potezom članova Vijeća jedva primjetno, no itekako osjetljivo nadmetanje je prestalo. Dalje se gozba nastavila nešto mirnijim tokom, što je značilo da se opet pozornost ljudi za stolom vratila mnogim međusobnim razgovorima, kao i slušanju onog poetičara sa njegovim šaljivim pjesmicama.

Taj je poetičar svo vrijeme čitao iz nekakvih prljavih, samo puku

smiješnih djela, što su se ismijavali sa svime. Kralju to nije smetalo, ali nije se moglo reći niti da je suviše obraćao pažnju. On je zapravo mislio samo o tomu kako će li se maknuti od stola, a da sa njim pođe i Myron, sa kojim je žarko želio razgovarati.

Napokon mu je u jednom trenutku palo na pamet reći: “Ispričavam se, moram do nužnika. Ali tako me je uhvatio grč u nozi da nisam siguran bi li...”

Na njegove riječi gotovo po nalogu od stola ustanu Neurij i Mord, njemu najbliži, nudeći se da mu pomognu hodati. Ali kralj je svoj pogled držao prikovan na Myronu, koji je primijetio njegov znak. “A bi li vaš dobri prijatelj, sluga moga sina, čija čast neće biti ukaljana zadatkom, pošao radije sa mnom? Dakako, bio bih zahvalan...”

Tako Myron, kimnuvši glavom, ustane od stola i priđe kralju, kojeg odmah potom oprezno uhvati pod ruku, te sa njim pođe do nužnika.

Kad su odmaknuli i zašli u prvi hodnik, kralj stade tiho govoriti:

“Dobro je, sada možeš pustiti. Ne vide nas one zmije.”

“Želite sa mnom razgovarati?”

“Da. Pođimo do nužnika, jer doista moram pisati, ali na putu imamo vremena. Reci mi, za početak, zašto si stao onoliko lagati ljudima?”

To Myrona ne uplaši, jer sve to bilo je itekako očekivano. “Žao mi je ako sam učinio nešto loše, ali držao sam da vam je potrebna pomoć, pa sam stao ispred vas. Laž koju sam izrekao doista jest ogromna, ali dobili ste na vremenu... Osim toga, koliko sam upućen, moj gospodar, vaša moć je daleko veća od zapošljavanja stotinu ljudi u jednom danu, a, dakako, imate na raspolaganju mnogo dana pred sobom...”

“Zadovoljan sam odgovorom, neću lagati. I doista imaš pravo, u pogotovu ako si imao dobre namjere. Ali mene nešto drugo zanima: Stao si govoriti sve to iako si znao kakva je kazna. Zašto?”

“Svjestan sam kazne, moj kralju, i mogu reći da sam ju spreman

prihvatiti. Ali nešto se moralo učiniti, i ja sam bio spreman stati ispred vas.”

“Zbilja?” Kralj je namjestio ljutito lice, ali unutar sebe on je bio sretan jer je dobro znao da gleda u jednog od najvjernijih mu ljudi u čitavom Hil'gumu, bez obzira što mu nije znao ni ime. “Ako je tako...”

Myron polako kimne glavom, misleći da će ga ovaj osuditi na smrt, ali kralj je rekao usred njegova kimanja: “... tada ću te učiniti mojim osobnim savjetnikom, svojim najbližim suradnikom.” Iako to promatrač možda ne bi primijetio, iza te kraljeve odluke nalazio se jedan čvrsti temelj, jer on je naime Myrona pratio već dugo vremena, i morao je priznati da mu se način razmišljanja, kao i sama učenost tog mladića, sviđala, i na tom polju, kralj je držao, Myron je ispunjavao sve uslove da bude njegov savjetnik. Ali ono što je u ranijoj kraljevoj odluci ipak nedostajalo bio je dokaz da je taj mladić spreman žrtvovati se za dobrobit Kraljevstva – a taj dokaz on je dobio upravo sada.

Pak za to vrijeme, Mord je pogledom potražio Myronovu sestru. Ona se nalazila kraj poetičara, kojega je nudila vinom. To i jest bio čitav njen posao te noći, zapravo. Tek će kasnije uslijediti čišćenje stolova, podova i pranje suđa (poslovi koje ona kao višnji sluga ipak nije morala činiti, ali je svojevrijedno inzistirala na njihovu izvršavanju), takoreći čitavi sati posla nakon gozbe jer do jutra je dvorana imala biti savršeno čista.

Mord namjesti zavoje na prsima pod svojom odjećom, nekako poput kakvog raka ustane i odmakne se od stola, te pođe, a da je prije toga ponio prazan pehar, do Myronove sestre. Njegov hod prešao je u hod plemića odmah nakon što je ustao od stola, i ljudi su se doista mogli zakleti da nema gotovo nikakve mane na njemu, a kamoli da je pod odjećom ispečen. Čak se ni po njegovoj glavi nije dalo reći da je došao u sukob s vatrom, jer sluge kojima je dao da mu odsijeku spaljene dijelove kose i brade učinili su dobar posao. Jedino što se doista dalo primijetiti, čak i sa velike udaljenosti, bile su modrice i posjekline po njegovu licu, ali na njih se nitko nije obazirao.

On u konačnici priđe zlatokosoj djevojci, nešto mlađoj od njega, u njenoj dugoj grimizno–zelenoj haljini, i pruži polako pred nju svoj pehar. Ona ga je vidjela još ranije kako joj prilazi, pa je tako i ona pošla prema njemu. A tamo gdje su se napokon sastali, nasreću, niti jedan luster ili baklja nije bacao svoju svjetlost, tako da ih gotovo nitko nije mogao vidjeti.

“Kakvo ti je ime?” Mord upita još prije no što djevojka pruži ćup prema njegovom peharu.

“Morrysa.”, ona odgovori. “Ali ti me znaš. Ja sam sestra Myrona, tvog prijatelja.”

“Kako to da te nikada prije nisam ugledao?”

“Zato što živim na dvoru. Ja sam sluškinja.”

Mord polako kimnu, da bi zatim skupio hrabrosti i stao pričati zašto joj je zapravo prišao. Bez i najmanje oklijevanja, Mord joj je stao govoriti da u životu nije vidio ljepšu osobu i da bi rado učinio sve što treba da više vremena provedu zajedno. Objasnio joj je da se uz nju na neki način osjeća mirnije, da mu srce udara sporijim udarcima, a da je sve što osjeća u sebi samo čista sreća. Morrysa ga je mirno i znatiželjno slušala, promatrajući ga svojim zelenim očima kanda zamišljeno. Na trenutke se osmjehivala, ali ni u kojem trenutku nije pokazivala ništa drugo do li dragosti poradi Mordova prisustva.

Između njih se tada probudila jedna nova povezanost, koju nisu osjetili u svojim životima nikada prije. A, iako oni te večeri možda i nisu znali bi li to tako nazvali, stotinama godina kasnije mnogi će povjesničari tu povezanost nazvati samo jednom riječju: ljubav.

Poglavlje 17

Myron se, dakle, k gostima zajedno s kraljem vratio kao kraljev osobni savjetnik. Iznenada, ne radi svog novog čina, već radi sigurnosti samoga kralja koji mu je najednom postao prisniji, Myron je osjetio navalu odgovornosti i brige spram sigurnosti svoga gospodara. Začudio se samome sebi kako najednom ljude koje je donedavno promatrao gotovo bezosjećajno, sada gleda uz mnogo više sumnje. Kralj je dakako duboko razmislio o tomu prije nego je donio odluku, tako da je nakon što je rekao to što je imao njegov duh bio miran.

Mord je, pak, uznapredovao sa Morrysom, i u trenutku kad ih je Myron ugledao zajedno, vjerojatno misleći kako Mord još ne zna da je Morrysta njegova sestra i da ne treba zbog toga brinuti, oni su se otvorili jedno drugome, ako ne u kakvom ljubavnom smislu, a ono bar prijateljskom. Ništa više nije bilo bitno za Morda, pa ni glas koji mu se uporno javljao u glavi, uz riječi: *Pamti, Morde...!*

Kralj se za to vrijeme prihvatio vina, po prvi put te večeri, jer svo vrijeme prije toga, isto kao i Mord i Neurij, on je pio vodu. No za razliku od Morda i Neurija, on to nije spomenuo nikome. On si je sada dopustio prestati se brinuti, jer iako se pokraj novog savjetnika Myrona nije osjećao ni najmanje sigurnim od mogućih novih provokacija Vijeća, on se svejedno osjećao suviše umornim da bi nastavio dalje trijezan.

Neko vrijeme se pitao zašto ipak nije dao ubiti mladića, ali onda je pomislio: *Ah, sad je gotovo...* te se vratio vinu, a učinivši to, više nije nijednu sekundu proveo u razmišljanju o Myronu ili članovima Vijeća.

On se naslonio na svojoj stolici koja je bila nešto višlja od ostalih, i uzevši lijevom rukom komad mesa kojeg je stao jesti između svakog otpijenog gutljaja vina, napokon je počeo doista uživati u ponosu spram Neurija. Njegov je sin ubio najvećeg vepra ikada, i to nikako nije bila mala stvar. *Dapače, to je gotovo više od svega što sam ja kao kralj ikada učinio.*

Kako se ubrzo opio, tako je stao i govoriti o vepru i njegovoj veličini. Govorio je o svom moćnom sinu i njegovoj silnoj snazi tijela i uma; prava snaga usmjerena u pravom smjeru. Savršeni nasljednik! Nadugo i naširoko je stao prepričavati svaki mogući pothvat svoga sina kojeg se mogao sjetiti, ali ipak bi se uvijek vratio na priču o vepru. Neurij se poradi toga znojio, jer dobro je znao da nije on bio taj koji je uhvatio životinju, ali zbog toga svega se nije usudio buniti, već bi samo tu i tamo tiho dobacio svom ocu: “Dobro je, oče, nije vrijedno spomena...” Ali to ne bi smirilo njegova oca, već bi ovaj nakon toga nastavio i sa: “Vidite, još je i skroman! Skromnost je vrlina, koliko znam, a...” i tako se nastavilo neko vrijeme, sve dok kralj nije sa uzdizanjem svoga sina došao do spuštanja drugih ljudi, pa je tako u jednom trenutku rekao: “A vidite ovog prijatelja moga sina.”, rekao je pokazavši na Morda. “Velik čovjek, doista, ali ni približno kao princ Kessyra. On, vjerujem, ne bi mogao učiniti desetinu onoga što je moj sin učinio, i to čak i ako se ne osvrnemo na vepra, komu, uzgred, ne mislim da bi uopće mogao i rep podići sa zemlje. A moj sin ga je čitavog...”

“Oče, dosta! Zbilja, nije više potrebno o meni. Molim te, govorimo o nečemu drugome.” Neurij se javi, ali to je bilo prekasno, jer u očima Morda (u koga je kralj, uzgred, svo vrijeme gledao) ugledao je bijes i razočaranje, i to bijes i razočaranje koji nisu uopće bili usmjereni spram kralja, već spram samog Neurija, a Neurij nije imao namjeru izgubiti prijatelja. Shvativši to, Neurij se okrenu prema kralju i tiho reče: “Oče, moramo razgovarati!”

“Zašto?” upitao ga je kralj, iskreno svojim pripitim umom ne

shvaćajući poradi čega mu se sin ljuti.

“Molim te...”

“U redu, u redu, biti će tako...” kralj je pristao.

Nakon toga je prošla jedva čitava minuta, kadli je kralj glasno rekao: “Ah, čini mi se da moram do nužnika!” nakon čega je ustano i odmaknuo od stola, usput pogledavši svoga sina u oči, davši mu time do znanja da je dobio svoju priliku za razgovor.

Neurij tada također ustane, i slično Myronovoj isprici, reče: “Oče, idem i ja, da ti pomognem hodati.”

Odgovor kralja bio je upućen onima koji su gledali: “Vidite kakav princ je to: on pomaže i starom ocu... A da znate da me i dalje onaj grč nije u potpunosti prošao...”

Kad su odmakli od velike dvorane nekoliko trenutaka kasnije, Neurij i on zaustavili su se nasred hodnika. Ondje je Neurij prišao svome ocu vrlo blizu, te mu šapnuo: “Nisam ja taj koji je ulovio vepra.”

Njegovog oca to iznenadi i smrzne na mjestu. U tom jednom trenutku on kanda da se otriježnio; čitave one planine ponosa pale su u vodu sa samo tih par riječi. “Ali kako...?”, kralj šapnu u nevjerici. “Ta ti ne znaš o čemu govoriš. Da, mora da je to! Ta svi su rekli da si vepra uhvatio baš ti, a čak su i tvoji pratitelji tako govorili, a oni su bili ondje u šumi s tobom...!”

“Lagali su.”

Kralj na to ne učini ništa, već pogleda mirno prema stropu. Njih dvoje stajali su niti dva koraka od upaljene baklje na zidu, i ona je tjerala da im se obojici oči cackle. “Znači, hoćeš reći da ti je netko od tvojih prijatelja pomogao uloviti životinju?” nakon par sekundi tišine, kralj je progovorio.

“Hoću reći da ja nisam niti sudjelovao u lovu. Nije mi nitko pomogao, jer vepra uopće nisam ja ulovio.”

“Ti si pomogao njima onda?”

“Njemu. Mordu Dur'agemskom, mom prijatelju. On je u rano jutro

dok smo svi spavali odmaknuo od logora i ulovio životinju. Gotovo je i sam poginuo, jer vatra kojom je ubio vepra ozlijedila je i njega.”

“Vatrom je ubio vepra usred snijegom pokrivena šume? Sumnjam da je takvo što uopće i moguće. To mora onda da je laž! Priznaj, ti si ubio vepra!”

“Nisam. Doista je Mord ubio životinju vatrom, i usput je zaradio nekoliko opekline. Zapravo, večeras nije trebao niti sudjelovati u gozbi, jer je ranjen; ima teške opekline po sebi. Ti ih nisi danas vidio jer ih je prekrivala odjeća.”

“Kako mogu vjerovati tomu?”, kralj upita samoga sebe tiho i zamišljeno. On se pitao što bi rekli članovi Vijeća da doznaju da su svi komplimenti upućeni princu te večeri bili upućeni krivoj osobi. Ne bi li to bila najveća sramota od svijū?

Prošlo je desetak sekundi, a sin je strpljivo čekao oca da razmisli, nakon čega je otac rekao: “Pozvati ćeš tog tvog prijatelja pa ću vidjeti ima li opekline po sebi. Ako ima, tada ću ti vjerovati. Također, tada ću mu se morati i ispričati...”

Kralj je tako već sljedećeg trenutka ostao sam u hodniku, jer Neurij je kimnuo glavom i pošao do velike dvorane, u kojoj je zatekao Morda kako i dalje razgovara sa Morryson, sestrom Myrona. Neurij im priđe i prekine njihov razgovor, rekavši tiho: “Morde, kralj te treba.”

“Naravno, naravno.”, Mord odgovori. “Morrysa, vidimo se kasnije.” reče Myronovoj sestri te se okrenu.

“Zašto me treba? Je li nešto ozbiljno?” na putu je šapnuo Neuriju.

“Vrlo. Doznao je za vepra.”

Mord se zaustavi. “Zašto si mu rekao?”

“Kralj je morao znati. Osim toga, uzdižući mene, počeo je vrijeđati tebe. I sam sam vidio tvoj pogled dok je o tomu govorio. Nije ti bilo pravo.”

“Da, ali smirio sam se niti minutu kasnije! Oprostio sam mu!”

“Bez obzira.”, Neurij odgovori, nakon čega oni nastave. U hodnik

u koji se ulazilo iz velike dvorane nije se ulazilo kroz vrata, jer nikakvih vrata nije ni bilo. Tu je samo bio kameni prolaz u obliku luka. Taj je hodnik bio vrlo prostran i dugačak, a okruživao je čitavu veliku dvoranu. Uz veliku dvoranu, on je vodio i do odaja kralja, princa, vrhovnog svećenika, najbližih kraljevih vitezova, vrhovog starješine Vijeća, odaja kraljevih štićenika, nužnika, oružarnice, odaje ključara i stražarnice, jer sve su te odaje također okruživale veliku dvoranu, a dijelio ih je hodnik. Sveukupno su se prostorije nalazile na samom sjeveru zamka, koji je zapravo bio okrugla citadela spojena sa zamkom. Citadela je bila podignuta na nešto višljem terenu od ostatka Kessyra, jer pod njom se nalazilo brdo pedesetak metara visoko.

Nakon što su ušli u hodnik i njime prošli dvadesetak koraka, Mord i Neurij sreli su kralja. On je mirno stajao i gledao u njihovu smjeru.

“Ti si Mord?” kralj upita.

“Taj sam.”

“Pokaži mi opekline.” kralj reče odmah prešavši na stvar.

Mord je učinio kako mu je ovaj rekao: spustio je ovratnik svoje duge halje tako da je kralj mogao vidjeti čitav gornji dio njegovih prsa omotan bijelim zavojima, te se nagnuo naprijed. “Da maknem zavoj?” Mord je upitao.

“Ne.”, pogledavši u pokrivenu ranu, kralj odgovori. “Ovo mi je dovoljno.”

Mord popravi svoju halju.

Kralj tada nastavi: “Zašto nisi odmah rekao da nije Neurij ulovio vepra?”

“Meni ne znači mnogo, ali princu bi takvo postignuće bilo od velike važnosti.”, Mord odgovori. “A što bih ja činio? Hvalio se po gostionicama da sam ubio najvećeg vepra za kriglu besplatnog piva? Osim toga, i sam sam ga slučajno ubio, što je prvi razlog zašto si to postignuće ne pripisujem.”

“A drugi razlog?”

“Nas je četvero bilo u lovu. Vepar je naš zajednički ulov. Princ je

uhvatio životinju isto koliko i ja. Također, bez da je Neurij zajedno sa ostalima pronašao mene u šumi, ja bih zasigurno umro od hladnoće i iskrvarenja.”

Kralj je slušao u početku namrštena pogleda, da bi mu zatim, kako je Mord nastavio, pogled postao neobično smiren. Mladić pred njim činio mu se pošten i bistar. “Čiji si ti?” upita naposljetku.

“Sin sam viteza Tarroba Dur'agemskog. Služio vam je svojevremeno.”

“Mislim da ga znam...”

“No, mrtav je.”, Mord će kratko. “Moj brat Thargelion i ja došli smo u Kessyr prije više od deset godina. Bili smo posinci Ser Horma, koji je također umro.”

“Ah, poznavao sam Ser Horma!”, kralj klikne, prisjetivši se starog prijatelja. Trenutak je prošao tokom kojeg je kralj imao namjeru započeti razgovor o tim davnim vitezovima, kad se ponovno sjetio incidenta s veprom: “No, da... Slušaj: Rečeno je da je Neurij ubio vepra i sada svi tako misle. Što je, tu je. Bilo bi vrlo riskantno mijenjati u ovakvoj klimavoj situaciji čitavu priču, jer bi Kraljevstvo moglo biti ismijano, a, vjeruj mi, Vijeće će se potruditi da se sramota proširi do svakog uha u Hil'gumu. Znači, samo vas dvoje zna za vepra?”

“I Myron i Thargelion također. Oni su isto sudjelovali u lovu.” Mord reče.

“U redu, onda. Mogu li računati i na njihovu tišinu?”

Mord nije znao bi li odgovorio, i u tom trenutku se čak pitao poznaje li dovoljno tu dvojicu svojih prisnika da im pokloni toliko povjerenje, no umjesto njega Neurij je već odgovorio: “Naravno.”

Kralj kimnu. “Tada mi ostaješ samo ti.”, obrati se Mordu. “Tebi sam nepravedno uzeo od časti i još te stao vrijeđati posred velike dvorane (Ne, ne, ne pravi se da nisi primijetio), tako da ti moram vratiti nečime. Reci: vitez si?”

“Ima neko vrijeme da jesam.”

“Tada je odlučeno: od danas si pukovnik.”

Mord nije stigao ništa niti reći, jer jezik mu je ionako bio spetljan od takve informacije, a kralj je već žurno rekao: “Moramo se vratiti na večeru. Ovi će se pitati gdje smo, a kakvi su govoriti će tko zna što.”, pogledao je u Morda, te dodao: “Što se mene tiče, moja je savjest odsad u vezi tebe čista.”

Mord i dalje nije mogao ništa odgovoriti, tako da je samo potvrdno kimnuo i nastavio sa njima do velike dvorane, gdje ga je čekala Morrysta. Ali on je već tokom tih trenutaka i zaboravio na nju, jer njegovim umom, naime, svo su vrijeme odjekivale riječi, poput otkucaja srca:

Pukovnik! Pukovnik! Veliki Pukovnik Mord Dur'agemski!

Poglavlje 18

Mordu se činilo da sanja, a taj ga je osjećaj pratio još dugo vremena.

Nije bilo kraja njegovoj sreći kada je čuo kraljeve riječi bez obzira na to koliko se trudio ostaviti svoje lice bezizražajno. Unutar sebe, on je izgarao od želje da zagrlj kralja, ali da je to učinio mogao bi se odmah oprostiti sa činom pukovnika, pa čak i, vrlo vjerojatno, samim svojim životom.

U početku, nakon što su se vratili u dvoranu, Mord se plašio da mu kralj nije dodijelio titulu u trenutku svoga pijanstva, pa se sutradan neće niti sjećati što je učinio, što bi značilo da je donio nevažecu odluku koju bi tada mogao povući, ali strah mu je uklonio Neurij, koji ga je ponosito, kako samo prijatelj prijatelja može promatrati, gledao i tapšao po ramenu, čestitajući mu. S obzirom da nisu znali o čemu se radi, i Myron i Thargelion su se iznenadili kad su čuli kakvu je čast kralj učinio Mordu, a u njima nije bilo niti trunke mržnje ili ljubomore!

Te se večeri još nastavljao voditi zanimljiv i ne toliko bitan razgovor o *Znatiželjnom jedru*, za koga je kralj odlučio da ga se ipak proglasi uništenim brodom neuspješne ekspedicije, što je sa sobom nosilo i zadatak da se svim ženama poginulim mornarima da onoliko srebrnjaka na koliko je već procijenjen ljudski život (a još su davno Učenjaci izračunali da je jedan čestit čovjek jednak dvadeset i osam srebrnjaka). Kralj nije znao koliko je točno *Znatiželjno jedro* imalo mornara i koliko ih je bilo spareno sa ženom, no kako je još ranije

računao da će se taj razgovor voditi, on je zapovjedio da se odvoji na stranu petnaest zlatnika još prije nekoliko dana.

Iako se činilo da je uranio sa donošenjem odluke o tome, kralj je zapravo još i vrlo kasnio, jer od dolaska posljednjeg pisma sa *Znatiželjnog jedra* prošlo je nešto više od devet godina. Doista, toliko su godina čekale žene tih mornara na novac.

Nakon toga, jedini preostali posao bio je stvaranje malene vojske od stotinu ljudi jer je Myron, njegov novi savjetnik, slagao Vijeću da je takva vojska već okupljena. Kako bi mladić otkupio taj svoj grijeh što je blefirao u ime kralja bez njegova dopuštenja, kralj je taj zadatak predao upravo njemu, a to je Myron učinio već sljedećeg dana.

Tri dana nakon gozbe, zlatnici su bili pretvoreni u srebrnjake i poslani ženama poginulih mornara. Mord i Morrysta za to su se vrijeme upoznali gotovo onoliko koliko se Mord imao prilike upoznati sa Lenom. Myron na to nije gledao ni sa simpatijom, ni sa prezirom, već je prihvaćao sve, ma što god da se dogodilo.

Kao pukovnik – a bio je jedan od gotovo trideset pukovnika u Hil'gumu – Mord je sada imao vrlo mnogo posla na svojim ramenima. Nije mu mnogo trebalo da shvati kako mu kralj zapravo nije udijelio nikakvu milost učinivši ga pukovnikom, već je zapravo spojio ugodno s korisnim, pa je tako Mordu dodijelio čin ne iz prijateljstva ili isprike koliko iz puke potrebe za još jednim pukovnikom.

Jedan od Mordovih poslova bio je izviđanje sela oko Kessyra u potrazi za pobunjenicima. To je činio uz vod koji je brojao jedva dvadesetak konjanika, a na čijem je čelu on jahao. Bio je to vraški dosadan posao, pun snijega, kiše i ledenog vjetra, ali Mord ga je izvršavao pokorno kralju, bez obzira što njegove rane koje je zadobio u lovu na vepra nisu u potpunosti zacijelile. Konjanici, koji su svi redom bili stariji od njega, slušali su ga pozorno kad bi govorio, i činili su sve u skladu sa njegovim zapovijedima bez obzira na njegovu mladost. Možda je tomu pridonosilo to što je od svakoga od njih bio višji i širi, ali Mord je volio misliti da je u pitanju ipak bilo čisto

poštovanje na koje nije utjecalo ništa. Povorka bi putovala po čitave dane od sela do sela tražeći pobunjenike, ali nisu nalazili ništa. Zapravo, ono što bi ugledali u tim selima ne bi bili nikakvi bijesni barbari sa mačevima u rukama, već običan polugladan i jadnan narod. Poradi toga Mord nije znao što bi mislio, ali bio je siguran da je kralj svakako svega toga bio savršeno svjestan, i da će njegovi potezi u vezi toga biti mudri i promišljeni.

Uistinu, Mord o svemu tomu nije suviše ni razmišljao, jer sve spram čega su njegove misli bile usmjerene, zapravo, bila je Morrysta. Ta djevojka mu je neobično snažno nedostajala, a dabome da je i on nedostajao njoj. Trenutci kad bi se njih dvoje sastali, s obzirom da su Mordovi pohodi selima znali trajati i po tjedan dana, bili su posebni, i onda kada ne bi bili zajedno upravo su ih oni tješili.

Činilo se da će se stvari vratiti svojim tokovima, i već su se svi spremali na onu jednoličnost kakvu vrijeme pruža, kadli se dogodilo i to, za što Mord nikada ne bi rekao da će se desiti: Stigle su neobične vijesti iz Teoma.

Naime, nakon gotovo deset godina odsutnosti, *Znatiželjno jedro* oplovilo je u luku.

* * *

“Naložio sam Učenjaku Alakonu da pošalje pismo u Teom.”, rekao je kralj jedne večeri kad se u zaključanoj velikoj dvorani Citadele sastao sa Myronom, Neurijem, Thargelionom i Mordom. “Ali držim da bi bilo najbolje da vas četiri odjašete ondje osobno, te mi dovedete mornare što prije.” Na trenutak je utihnuo, da bi zatim nastavio nešto tiša tona: “U pitanju je ozbiljna stvar. *Znatiželjno jedro* uopće ne bi smjelo postojati! Ako ti mornari nisu šarlatani, i ako su oni doista posada *Znatiželjnog jedra*, vjerujte mi da će Vijeće to iskoristiti na što gadniji način mogući!”

Mord, čije su rane još uvijek bile u zavojima ali koji je ipak mogao izvršavati svoje pukovničke dužnosti, sada je proveo trenutak razmišljajući na koji bi to način Vijeće moglo iskoristiti *Znatiželjno jedro*. Kako nije dolazio ni do kakve ideje, ubrzo je odustao od razmišljanja, i prepustio taj dio onima koje je smatrao mudrijima od sebe.

Princ tada upita: “U Teom ulazimo neprimjetno?”

“Naravno. Neprimjetno i odlazite iz Kessyra. Neka nitko ne sazna da ste napustili Kessyr, je li to jasno?”

“Svakako.” nešto udaljeniji od kralja odgovorio je Thargelion, koji je uspravno stajao u svome viteškom oklopu sa čašom crvena vina u rukama. Kao i sve Neurijeve prijatelje, kralj je zavolio i tog mladića. Štoviše, moglo bi se reći da je Thargeliona zavolio kud i kamo više od ostalih, pa stoga nije zamjerio njegovoj opuštenosti dok je zamišljeno promatrao crveno vino u svojim rukama.

“Što se mornara tiče”, kralj je nastavio, “za njih će sa vama poći tri kočije. Držim da je to dovoljno za dvadeset i jednu osobu. Morde”, obratio se mladom pukovniku sa svoga trona, “ti ćeš otići u konjušnicu po kočije. Ako nema slobodnih kočija, zaplijeni ih u moje ime.”

“Biti će učinjeno.” Mord se složio.

“Oče”, javio se sada Neurij, “iako znam da su male šanse... što ako mornari ne pristanu poći s nama?”

Kralj o tomu ne odluči promisliti niti sekunde, već reče: “Poubijajte ih. Neka ne ostane niti jedan živ. Svakako, pokušajte prije toga izvući što više informacija iz njih, ali onog trenutka kada ne budete više mogli ništa, poubijajte ih, jer bolje je da su mrtvi, nego da daju informacije Vijeću.”

“Moći ćemo protiv dvadeset i jednog mornara...?” promrmljao je savjetnik Myron upitno.

“Neće u pitanju biti kreševo.”, objasnio mu je Mord. “Već držim da će nam Alakon pripremiti mješavinu arsena i cijanida.”

“Dobro si zaključio, Morde.”, potvrdio je kralj sa svoga trona, nakon čega im se svima obratio: “Ako bude došlo do toga, da, usmrtniti ćete ih otrovom. A ako baš ne budete imali drugog izbora, tada izvucite mačeve. U svakom slučaju izbor mornara mora biti ili da dođu u Kessyr, ili da izgube živote.”

“U redu.” gotovo u isti glas tada su se javila četiri prijatelja. U najvećem od njih, Thargelionu, visokom i snažnom čovjeku duge riđe kose i brade, dalo se vidjeti da bi on ipak radije htio da živote mornara uzima mačem nego otrovom. Pak što se ostalih ticalo, oni nisu imali namjere uzimati ničije živote ako za tim nije bilo potrebe.

“Budite spremni do ponoći”, rekao je kralj. “U ponoć krenite.”

Te riječi prijatelji su shvatili kao posljednje kraljeve upute za tu večer, pa su, nakon što je on uzeo svoj pehar i stao iz njega piti pod treperavom svjetlošću baklji na zidovima i svijeća što su visjele na lusterima, polako stali prilaziti izlazu iz dvorane.

Ali kad su došli niti na pola puta do zaključanih vrata, kralj im je dobio: “Kad odete, molim vas, pošaljite mi po Učenjaka Alakona. Želim znati koliko mi žene mornara duguju novaca.”

“Oče?” Neurij je upitao ne shvaćajući kralja u potpunosti.

“Novac koji sam poslao ženama mornara”, kralj je kratko objasnio, “želim ga natrag.”

Na to je princ samo kimnuo glavom te se okrenuo spram vrata. Nekoliko trenutaka kasnije, sada sa otključanim vratima, kralj je ostao sjediti u velikoj dvorani sam, osim nekoliko sužanja što su ušli nakon što su ovi otključali vrata, ni sa kim drugim unutra.

* * *

Gotovo tjedan dana kasnije, mornari su bili dovedeni na dvor.

Četiri prijatelja nije bio preveliki problem to učiniti, jer bez obzira koliko kralj mislio da će biti suprotno, Vijeće nije u sve to suviše

uplitalo svoje prste, a jednom kad su došli u Teom i susreli se sa njima, prijatelji su učinili da mornari pođu u Kessyr gotovo bez nagovaranja. Stvar je, zapravo, bila u tomu što se baš nitko u Hil'gumu od obična puka nije usuđivao suprotstaviti se kraljevoj naredbi, pa tako ni mornari.

U međuvremenu se Hil'gumom proširila glasina koja je doprla do kralja i prije samih mornara, a koja je govorila o posadi *Znatizeljnog jedra*. Naime, glasina da iako su bili odsutni gotovo deset godina, da mornari nisu ostarili ni dana. To je kralju poručio Učenjak Alakon, odmah nakon čega mu se ispričao jer mu prenosi takve "baljezgarije i bapske priče", kako je Alakon rekao, "ali veličanstvo ima pravo znati sve". Kralj to nije htio komentirati, već se samo zahvalio Alakonu na informaciji i ostavio u jednom kraju svoga uma zapamćeno kao stvar koju će svakako, jednom kad mornari dođu, provjeriti.

Mornari su na dvor dovedeni jedne vrlo kasne večeri, i kralj se te večeri potrudio biti posebno odmoren i priseban, pa je tako prije njihova konačna sastanka čak i odspavao nekoliko sati. Iako je htio da sastanak bude što tajniji, on je ipak naložio sužnjima da pripreme i posluže mnoga jela duž jednog od stolova pred njegovim tronom, pa je tako mornare i četiri prijatelja u dvorani dočekala obilna večera veoma ugodna mirisa. Od pića su pak tu bili puni ćupovi vina, piva i medovače.

Pod bakljama čija su plamenja plesala i osvjetljavala veliku i toplu, zaključanu kamenu dvoranu, uz večeru je sastanak kralja i mornara započeo. Oni su se posluživali sami, jer sužnjima nije bilo dozvoljeno biti prisutnima.

“Gospodo, kako ste putovali?” započeo je kralj jednom kad je dvorana bila zaključana a oni se svi smjestili za stolom. “Čuo sam da je bilo kišno...”

“Oštra kiša i snijeg koji se otapa, da.” kimnuo je princ glavom.

“Mnogo blata, gospodaru.” dodao je jedan mornar.

Kralj se nije osjećao dobro pitajući ih tako nebitna pitanja, ali nije

imao namjeru biti nekulturan. *Čak i u ovakvim trenucima kakvi jesu, čovjeku ne bi valjalo izgubiti dostojanstvo*, mislio je kralj.

A razloga za zaboraviti na kulturu, barem za kralja, doista i jest bilo. Naime, kako je on osobno prije gotovo deset godina ispraćao *Znatiželjno jedro* na njegovu isplovljavanju, imao je tada prilike vidjeti i naosob svako lice od njegovih mornara, jer u to vrijeme – po savjetu Učenjaka Alakona – on je odlučio iskazati čast svakom mornaru tako da se rukovao sa njim. Bilo je to formalno učinjeno prije tih deset godina i kralj lica mornara tada zasigurno nije upamtio. Ali jednom kada je ponovno ove večeri ugledao te ljude, njihovih se lica iznenada ipak sjetio.

A njihova su lica danas bila potpuno jednaka.

“Oče, ti ne jedeš?” upitao ga je tiho Neurij, njegov sin, ugledavši da kralj samo promatra neku praznu točku pred sobom i duboko razmišlja.

Kralja je njegovo pitanje lagano trgnulo: “Ne”, odgovorio je kralj, “ovaj, da. Jest ću, dakako... Samo...”, sada je nastavio nešto glasnije, više se ne obraćajući svome sinu, već mornarima, “Čuo sam za te glasine ranije, ali nisam im pridavao suviše pažnje...” započeo je kralj tako da ga je svaki mornar mogao jasno čuti. Na te njegove riječi, još i prije nego je on završio sa tim što je imao reći, mornari su već znali na što je kralj mislio, pa je baš svaki od njih pogledao u kralja savršeno znajući što li će ovaj sljedeće upitati. No, bez obzira što su znali koje će mu biti riječi, oni su ga pustili da nastavi:

“Ali, iako bih se mogao zakleti da sam vas sve pozaboravljao, upravo sada kada smo se ponovno sreli ja sam se prisjetio svih vaših lica. Ne znam sjećate li se, ali ja sam vas osobno prije deset godina ispraćivao i poznajem vam lica... Doista niste ostarili ni dana. Kako je to moguće?”

Nakon kraće tišine, koja je bila tu zato što su mornari htjeli biti sigurni da je kralj završio jer mu nikako nisu htjeli upadati u riječ, jedan od njih je rekao:

“O tomu i jesmo sa vama kao najmoćnijim čovjekom u zemlji razgovarati, kralju. Svi koje smo poznavali, svi naši prijatelji, rekli su nam da smo odsutni deset godina, ali to nije tako, barem ne za nas. Mi smo bili odsutni oko pola godine. Tri mjeseca izračunali smo da je trajalo putovanje do nove zemlje, zatim smo mjesec dana ondje obitavali, i još tri mjeseca trebalo nam je da dođemo natrag. Sedam mjeseci, dakle, maksimalno, smo bili odsutni. Postoje dnevници, kralju.”, rekao je mornar nakon čega je neki drugi iz svog dugog kaputa izvukao nekoliko gusto smotanih pergamenata te ih položio na stol. “Kad smo čuli za tu priču sa neslaganjem vremena pomislili smo da je u pitanju ozbiljan problem pa smo sakrili dnevнике od svih koji su nas to u Teomu tražili, jer htjeli smo ih dostaviti isključivo vama.”

“Mudro je to što ste učinili”, rekao je kralj. “Ostaviti ćete dnevнике tu. Moj savjetnik, pisar i ja pregledati ćemo ih što prije.”

“A što se tiče susreta s vama”, neki treći mornar je započeo, blago nasmiješen, “taj susret je za nas nemoguće zaboraviti. Ako vas itko poštuje u ovoj zemlji, to su onda ljudi od mora.”

“Zahvalan sam vam na tome.” odgovorio je kralj. “Nego, pričajte mi sada o putovanju, zapravo, o svemu značajnom sa putovanja, i o toj zemlji koju ste otkrili... Kakva je i valja li? I je li sigurno doći ondje ponovno? A što se tiče ovog incidenta sa neslaganjem vremena, potruditi ću se, ako nikakva druga rješenja ne bude, da na dvor dovedem ponajbolje filozofe i mistike da daju tomu objašnjenje – dakle za taj se dio nećemo suviše brinuti...”

“Kako velite, kralju.” složili su se mornari.

Razgovor se odmah potom, kako je kralj i htio, okrenuo spram novootkrivene zemlje. Mornari su o njenoj ljepoti tada, poradi posluženog alkohola pomalo i pripiti, stali pripovijedati nadugo i naširoko. Zemlja je ta, govorili su, neizmjerne ljepote, načinjena od planina na jednom dijelu koje su paralele nebo, a na drugom od stepa i šuma koje kanda su se pružale u beskonačnost. Bilo je tu i mnoštva pitke vode, jezera i rijeka, i gdje god bi čovjek bacio pogled sa

desecima kilometara duge pješčane plaže spram te zemlje, sve je bilo zeleno, od trave do krošanja, i nevjerojtno plodno i živo, i čovjek bi se ondje doista stao pitati je li doista u kakvoj zemlji ili je pak stigao u sam raj.

Divljači je u novootkrivenoj zemlji bilo u izobilju, ali raznovrsnog je voća svih mogućih okusa ondje po krošnjama bilo toliko da mornari nisu imali potrebe dirati životinje. Čak se poradi topline ni stabla za vatru nisu morala rušiti, već su mornari noći provodili spavajući na od danjeg sunca zagrijanom pijesku plaže bez ijednog upaljenog plamena.

“Ali zemlja, kralju, nije bila sama. Ona ima već stanovnike!” rekao je tada jedan od njih. Na same te njegove riječi gotovo svi ostali mornari kao na zapovijed promijenili su svoje raspoloženje u tmurno, jer očito da sa tim stanovnicima novootkrivene zemlje nisu bili u pozitivnim odnosima.

“Stanovnici?” kralj je upitno promrmljao.

“Bijela bića. Od neke nove rase. U pitanju nisu ljudi.”, odgovorio je isti onaj mornar. “Susreli smo ih odmah prvog dana, jer oni su nas i dočekali.”

“Bili su miroljubivi?” upitao je sada princ.

“U početku jesu, kasnije ne. Bili smo uljudno dočekani i pobrinuli su se za sve naše potrebe poput najboljih domaćina. Teško je opisati ih, prinče, njihove načine ophođenja i uopće njihov izgled, jer u potpunosti su drugačiji od nas... Vidite, njihova koža u potpunosti je bijela i kanda svijetli...”

Princ je slušao pažljivo što mu je mornar govorio, ali nije se usuđivao u njegove riječi vjerovati. Nije u pitanju bila tek nevjera da postoje takva nadnaravna bića koja mogu isijavati svjetlost, već je tu daleko više posrijedi bio strah da ako su takva bića doista stvarna, da bi mogla biti gadan neprijatelj Kraljevstva. Za razliku od njega, kralj je vjerovao svakoj mornarevoj riječi. Što se njega ticalo, on je osobno bio svjedok ne starenja mornara iako je prošlo deset godina, pa je

držao da ako je moguće takvo što, zašto ne bi bilo i da negdje na kraju mora postojati bića čija koža svijetli?

“Nitko kome smo dosad to rekli nije nam u vezi toga vjerovao.” dodao je jedan mornar.

“A ispričali ste to mnogo ljudi?” Prije ikoga drugoga, jer doista su svi od prisutnih ljudi sa dvora u tom trenutku pomislili isto, upitao je Mord.

“Nekolicini. U gostionici u Teomu...” glasio je odgovor.

“Dobro, što je tu je.”, preuzeo je sada riječ kralj. “Nastavite dalje. Što se dogodilo da su prestali biti uljudni? I koliko neuljudni su postali?”

“Zapalili smo vatru, gospodaru.”, onaj mornar što je spomenuo gostionicu je odgovorio. “Zapuhao je hladni vjetar za zapada i mi smo naložili vatru. Od točno tog trenutka bijela bića postala su poput demona. Više prestala je svijetliti, a na njima se nije dalo vidjeti nikakve više prijaznosti. Sjećam se toga dobro, čim je drvo pred nama planulo, iste te minute oni su usmrtili prvoga među nama. Bez ikakva oružja, znate...”, pokušavao je objasniti mornar, “Već golim rukama. Njihove su ruke snažne, toga se dobro sjećam. Jedan udarac dovoljan je bio i da najveći među nama odlete na desetke metara daleko. Ti jasnici završili su zdrobljenih prsnih koševa odmah, a oni koji bi dobili udarac po licu bili bi na mjestu mrtvi.”

“Pošli su vas poubijati?” Mord je upitao. On nije ništa ni jeo ni pio za vrijeme razgovora, baš kao ni itko drugi od njegovih prijatelja, jer htio je um držati što bistrijim.

“Jesu, da.”, rekao je mornar. “I uvidjevši to, potrčali smo prema *Znatiželjnom jedru*. A tokom tih trenutaka, dok smo prevalili tih tridesetak metara do broda, od nas sedamdeset na životu nas je ostalo koliko nas upravo vidite, dvadeset i jedan.”

“Toliko su moćna bijela bića...?”

“Proveli smo oko mjesec dana sa njima iz nekog razloga bez ikakve potrebe za vatrom, pa je stoga bio mir među nama, ali niti u

jednom trenutku tokom tih mjesec dana nismo ni u snu mogli pomisliti da bi mogli... jer oni razgovaraju, znate, govore naš jezik i pokazali su nam osobno ljepote svoje zemlje... Vatra im je kanda promijenila umove, a možda i čitave njihove osobe. Doista... mogu reći samo da su bili poput demona.”

“Jeste li se branili? Znam da su mornari *Znatiželjnog jedra* nosili kratke mačeve uza se.” upitao je Thargelion, napokon odlučivši da se i on pridruži razgovoru.

“O, itekako jesmo. Ali mač na njima nije imao nikakva učinka, i oni koji su prvi nasrnuli mačevima i nalaze se među onih četrdeset i devet poubijanih. Kao kakva gadna čarolija se sve odvijalo; nevjerojatno brzo oko nas ljudi su ostajali bez života, a iako su se protiv gotovo pedeset mačeva sukobili, od bijelih bića nije pao nijedan. Sumnjam da smo uopće i ranili ikoga od njih. Bilo kako bilo, jednom kada smo se našli na brodu i odriješili užad, napad je prestao, a mi smo brže bolje otvorili jedra i pošli za Hil'gum.”

“To je doista neobično...”, promrmljao je kralj. Sekundu kasnije, dodao je nešto blaža glasa: “Žao mi je radi vaših poginulih prijatelja i svih nesreća koje ste doživjeli. Iskreno žalim...”

Točno tog trenutka, još dok je kralj privodio svoje riječi kraju, među nekima je od mornara Myron, njegov savjetnik, primijetio jednu jedva primjetnu tmurnost i neodobravanje.

“Moj kralju?” tiho se obratio Myron kralju kad je kralj namjerno dopustio svome sinu da dalje vodi riječ.

“Primijetio si i ti? Žao mi je, ali zlato ne možemo vratiti.” kralj je tiho odgovorio samo ga da savjetnik može čuti.

“Razumijem.” Myron, koji je tek tada shvatio o čemu se radilo tokom onog neodobravanja, je odgovorio. U pitanju je, dakako, bilo zlato koje je trebalo biti podijeljeno ženama mornara kao odšteta jer su ovi poginuli, a koje se jednom kad su se mornari ipak pojavili živi zatražilo natrag Kraljevstvu. Za taj su potez Kraljevstva mornari od nekoga očito tokom putovanja čuli, i to – barem oni oženjeni kojih se

to ticalo i koji su poradi toga marili – su smatrali vrlo nepravednim.

Znam da je nepravedno, mislio je kralj tokom tih trenutaka, jer i njegov je um isto pitanje stalo kopkati, ali poradi svega onoga što sada znaju, mornare bih trebao još dati i usmrtiti, a ne im zlato davati. Tako da sama činjenica da sam ih poštedio govori da im ne dugujem ništa. A nekoliko sekundi kasnije, pomislio je i: U politici, onaj koji u jednom trenutku prizna da je učinio grešku, ma koliko zanemariva ta greška bila, odmah je priznao da je počinio sve druge greške, i velike i male, i svoje i tuđe, i grijeha je čitave zajednice prepisao na sebe. Zato se ne smije odvajati od svojih riječi nikada, niti na jednu sekundu, jer posljedica je njegov politički pad.

Razgovor dvorjana i mornara u zaključanoj dvorani kako je dalje tekao sve se manje doticao novootkrivene zemlje i uopće putovanja *Znatiželjnog jedra*, a sve više sadašnjeg života tih mornara. Gotovo kod svake njihove rečenice kralj je očekivao da će spomenuti one zlatnike oduzete njihovim suprugama, ali bez obzira na njihovu opijenost oni si ipak nisu dozvoljavali to učiniti. A ono što se reklo još o novootkrivenoj zemlji tek se ticalo broja bijelih bića, čiji je broj po procjeni mornara premašivao stotinu tisuća duša, veličine te zemlje, koja je bila manje–više kao dva Hil'guma, i kraljevog rješenja za sve one nadnaravne probleme koji su se nje ticale, a koje je glasilo da će na dvor što prije tokom sljedećih dana dovesti mistike i filozofe svih vrsta da razjasne stvari.

No kraljeve i misli mornara svejedno bi se uporno vraćale na one zlatnike. Njih je, po kraljevu mišljenju i mišljenju Myrona bilo netaktično ponovno udijeliti, bez obzira na kraljevu suosjećajnost, jer Vijeće ako bi za to doznalo na sva bi zvona razglasilo kako kralj donosi odluke kojih se ne može pridržavati ni tjedan dana, a to bi mu uništilo toliko ugled da bi njegovi vlastiti ljudi mogli izgubiti povjerenje u njega. *Takvo što zasigurno bi dovelo do kakvog građanskog rata i konačne propasti Hil'guma. Ne sumnjam ni najmanje da kad bi rat počeo večeras, da bi mi već ujutro dvoranu*

napunili mačevi u službi Vijeća i pobili sve moje nenaoružane ljude, baš kao i mene, mislio je kralj.

Valjalo je, dakle, udobrovoljiti mornarima na neki drugi način, a jednom kada se tihim šapatima posavjetovao sa Myronom koji je sjedio do njega, do tog je načina i došao, pa je tako par minuta kasnije napokon progovorio:

“Što se tiče vašeg smještaja ovdje u Kessyru, dok ne pođete natrag u Teom moj će vam savjetnik još večeras onogućiti pristup slobodnim kućama u rukama Kraljevstva što se nalaze pokraj Dvorane vijećanja. Ondje ćete moći ostati koliko god budete htjeli, ali vi ćete najvjerojatnije otići što prije, jer u Teom ćete sa sobom nositi i dokumente, svaki od vas dvadeset i jedan, na kojima ćete imati moj potpis da dobivate od Teoma mirovinu do kraja života. Što se tiče putovanja i samog *Znatiželjnog jedra*, dati ćete mi riječ da ćete se potruditi ako ne zaboraviti na sve to, a ono barem da više nikome u životu o tomu ništa ne govorite. Jer u pitanju je krajnje osjetljiva tema. Ako budete prekršili riječ, dakako, biti ćete najstrože kažnjeni.”, kralj je rekao. “Nadam se da ste zadovoljni odlukom.”

Mornari nisu odgovarali, mada se na njihovim licima ipak dalo vidjeti da im se odluka sviđa. A uspješna kupnja njihove tišine još se više sviđala i kralju.

Odlučivši pokloniti svoje povjerenje Myronu da će zapamtiti sve njegove večerašnje odluke i još ih izjutra sprovesti u djela, kralj je tada, po prvi puta te večeri, uzeo prazan kalež i napunio ga pićem. Tek tada za kralja je večer imala započeti.

* * *

Kako je uz kralja proveo gotovo čitavu večer, Myron je ujutro pošao izvršiti sve zadatke koje mu je ovaj zadao, niti jednog trenutka prethodno iskoristivši da se odmori.

S obzirom da je Myron posjedovao jednaku moć kao i Vrhovni starješina Vijeća, mogao je zapovijedati unutar Kessyra kome god je htio osim samome kralju, princu ili ikome iz Vijeća, i upravo stoga, jednom naletjevši na Učenjaka Alakona, nakon što su se uljudno pozdravili, dao je nalog:

“Izvolite dnevnik plovidbe *Znatiželjnog jedra*”, rekao je izvukavši iz unutrašnjosti kaputa gusto smotane pergamente koje je još tokom noći uzeo sa stola iz Velike dvorane, “pročitajte to i proučite što temeljitije, a onda pergamente spalite. Pak ako bude bilo dovoljno vremena, one najbitnije dijelove možete prepisati, kriptirati i sakriti. Ovo je vrlo bitno da učinite.”

“Razumijem.” odgovorio je Učenjak Alakon.

“Dalje”, Myron je umorno nastavio, žmirkajući svojim neispavanim očima bjeloočnica prošaranih sa crvenim kapilarama, “napisati ćete na dvadeset i jedan pergament zahtjev za dobivanje mornarske mirovine i odnijeti ćete to u Veliku dvoranu da ih potpišu mornari i kralj jednom kada se i sam kralj probudi.”

“Njegovo veličanstvo još nije ustalo? Obično u ovo vrijeme...” promrmljao je začuđeno Alakon.

On je to upitao Myrona zato što je Myron, kao kraljev savjetnik, sada stanovao kralju daleko bliže no Alakon, pa je na osnovu straže pred vratima mogao znati je li kralj u odaji ili ne. Pak ako bi Alakon pokušao istim tim dijelom hodnika proći, bio bi zaustavljen.

“Spava, da”, odgovorio je Myron pomalo iznerviran takvim nerelevantnim pitanjem. “Potrebno je odmoriti mu se, jer mnogi su se problemi za današnji dan pojavili za koje bi se valjalo biti što bistrija uma kako bi se riješili.”

Još i prije nego se Alakon uspio složiti sa njegovim riječima, Myron je dodao: “Nego, jednom kada učinite to što sam rekao, pođite u knjižnicu i potražite popis svih bitnih ljudi Hil'guma, te iz njega izdvojite najbolje filozofe i mistike. Svakome od njih odmah potom pošaljite pismo da što prije dođe na dvor, i to pod prijetnjom

bičevanjem ako odbiju doći.”

“Biti će učinjeno.”, Učenjak je kimnuo glavom. “To je sve?”

“To je sve.”, Myron je rekao. Oni su se tada pošli rastati, kadli se Myron okrenuo spram Učenjaka i dodao: “O, i još jedna stvar, Učenjače. Nemojte danas napuštati Citadelu već budite dostupni svo vrijeme. Ako se ne varam, biti ćete potrebni tokom čitavog današnjeg dana.”

“U redu...” Učenjak je na to kimnuo glavom, te nastavio dalje hodnikom.

Myron je nakon rastanka s Učenjakom odlučio poći do *Suhog pruta*, za kojeg je bio siguran da ga ondje čeka Thargelion. Uz Myrona bi obično iz Citadele pošli i Mord i Neurij, ali kraljev je savjetnik bio siguran da je njima dvojici ipak potrebno nešto više sna, jer dan koji slijedi, kao i mnogi dani nakon njega, biti će pun raznoraznih, a možda i nemogućih zadataka. Pak što se ticalo Thargeliona, njegov odabir da kraljevo inzistiranje da i on stanuje u Citadeli odbije sada se Myronu činio vrlo mudrim, jer problemi su kanda bili udaljeniji od njega, koji je sada stanovao u kući pokojnog Ser Horma, pa je on imao nešto više slobodnog vremena od ostalih.

Thargelion je obično dane provodio sam u toj velikoj kući, sjedeći uz knjige njegovog pokojnog oćuha i uz vino ih polako čitajući. Tu i tamo došla bi mu ona djevojčica što je godinama ranije donosila pečeni kruh Ser Hormu, sada već odrasla djevojka, i onda bi oni provodili noći zajedno. Začudo, jedno prema drugome oni nisu osjećali nikakvu požudu, već su gotovo poput brata i sestre ili starih dobrih prijatelja trošili sate sjedeći na jednoj velikoj fotelji i čitajući djela hil'gumskih velikih autora. A kada djevojke te nije bilo, i kada mu nije bilo do čitanja, Thargelion bi vježbao hrvanje Ser Raaha, svoga davnog učitelja, ponavljajući u noći nasred prostorije mnoge Raahove poteze poput kakvog očaravajućeg plesa. Doista, Thargelion ih je znao sve napamet i svi su mu oni bili dragocjeni, jer Ser Raah, čovjek koji ga je tomu naučio, bio je majstor kakvog se u povijesti

rijetko kada da naći, i doista je bila čast posjedovati njegovo znanje...

Bilo kako mu drago, Myron se susreo sa Thargelionom u *Suhom prutu* manje od pola sata kasnije, koliko mu je trebalo da od Citadele do gostionice dopješači, i njih su dvoje tada uz pivo započeli razgovor.

“Krasan dan, Thargelione.”

“Doista.”, vitez je odgovorio umorna glasa. “Mada nisam spavao gotovo čitavu noć. Čovjek bi rekao da ćemo se nakon onolikog puta odmoriti pošteno...”

“Ah”, Myron se kiselo na to nasmiješio, “barem smo riješili sve poslove.”, na trenutak je stao nakon što ga je Thargelion ironično pogledao. “Dobro, nekoliko njih.” nasmiješivši se, dodao je.

“Ha, meni se čini da smo si ih sinoć još nekoliko navalili na vrat, a kamoli da smo išta riješili.” Thargelion se grohotom nasmijao. Dalje je nastavio šaptom: “Ako oni mornari prave kralja budalom, onda se ne trebamo čuditi što nam Vijeće staje na žulj. A ako pak ne, to će svakako činiti bijela bića... Uzgred, vjeruješ li ti u to?”

“U bijela bića i zemlju? Iskreno, pojma nemam što da mislim.”, Myron je odgovorio, nakon čega je prestao govoriti kako bi platio gostioničaru Buci za pivo koje im je upravo tada on donio. Pivo je sada bilo točeno u željeznim kriglama, hladno, zlatno i puno pjene, koja samo što se nije prelijevala preko rubova krigli. Nakon što je Buce uzeo novac i napustio ih, Myron je, otpivši jedan dugi gutljaj, nastavio: “Moj ti um ovako čini: raspoložem sa onim što imam.”

“Objasni.” rekao je Thargelion.

“Evo, kad bi mi netko dao, na primjer, vrećicu sa bakrenjacima i rekao "Odi kupiti jaja", ja bih otišao kupiti ta jaja računajući da je u vrećici točno onoliko bakrenjaka koliko mi je taj koji me je poslao rekao. Nema potrebe da provjeravam vrećicu i zbrajam bakrenjake, ili gledam ima li ih uopće. Jednostavno odem i učinim kako mi je rečeno.”

“Shvaćam te. Ali zar to nije opasno?”

“Upravo suprotno, Thargelione.”, rekao je Myron glave manje od

pola metra udaljene od krošnje mlade lipe, jedne od tri koje je Buceo zasadio u gostionici, koja je sada bila puna zelenkastih listova, što je uz onaj zidić od kamena što je služio kao još jedan šank, a koji je Myrona i Thargeliona sakrivao od pogleda većine drugih gostiju, činilo jedno kanda dražesno ozračje koje je odmaralo, barem Myronovu, dušu. “Ne mareći za toliko mnogo sitnih detalja oko sebe, ja svoj um držim odmornim i pripremnim za mnogo veće, daleko bitnije probleme što imaju doći. Kod mornara me ne zanima govore li istinu kad govore od bijelim bićima, već me zanima ako već i jesu ona stvarna, koliko kvalitetno i brzo ja mogu odreagirati poradi toga, jesam li bespomoćan ili se pak i drugi mogu osloniti na mene...”

“Ali ako bijela bića nisu stvarna, tada je čitava ta reakcija uzaludna.”

“Ne, već sam se tada samo našao pred novim problemom, koje ga će moj um, poradi toga što je odmoren i spreman, također riješiti bez nekih težih problema.”

Thargelion se tada ogledao po gostionici. Bila je to ista ona stara gostionica *Suhi prut* u kojoj su prijatelji godinama provodili slobodno vrijeme i pod niskom ali bujnom lipom što je rasla pokraj stola polako odmarajući se ispijali pivo. Iako proljeće jedva da je i započelo, a snijeg se nije mislio povlačiti, kessyrške ulice ipak su bile udarane onim oštrim zimskim suncem pod kojim, ma koliko hladno vani bilo, u kaputu čovjek nije mogao ostati duže od nekoliko desetaka minuta bez da se počne znojiti kao usred ljeta. Upravo stoga ljudi Thargelionova kova su se sklanjali sa ulica, a takvima se ne bi bilo ni u koju drugu građevinu ugodnije skloniti no u *Suhi prut*. Godinama je tako bilo, i, promatrajući unutrašnjost gostionice u kojoj je bilo toliko ugodno toplo da čovjek nije ni trebao kaput, Thargelion je držao da će još mnogo godina tako i biti.

“Slažem se s tobom, Myrone.”, već zaboravivši, zapravo, o čemu su njih dva razgovarala, Thargelion je rekao. I rekavši to, nastavio je činiti ono što mu je u gostionici i bila namjera: uz piće opustiti se.

Jer dabome da će sve biti u redu, pomislio je.

* * *

Mnogo se mistika javilo u narednom tjednu, i ubrzo se u Kessyru doista našla barem čitava stotina kojekakvih mudraca, filozofa i mistika dugih brada i pronicavih pogleda. Oni su svi redom nosili duge halje, i mnogi su bili u pratnji svojih učenika. Jedni na druge ti su takozvani mudraci gledali sa prijezirom, kao i, uostalom, na sve što bi njihov pogled uopće i uhvatio. To su bili ljudi iz tog soja kojeg kralj nije volio ni najmanje, naime soja toliko pametnih ljudi da im je pamet zamijenio čisti cinizam, pa su pljuvali po svemu po čemu se dalo pljuvati (jer valja znati, kao što je kralj znao, da čak i pamet u velikim količinama djeluje poput otrova, a sujeta u kombinaciji sa tom pameću čini da sve to skupa i nije pamet već smeće kojeg je um jadnika prepun). Ali istrpjeti ih je morao, jer ipak je on tako odlučio, a on je bio kralj. Kao utjeha, služila mu je misao koju je stvorio u svome umu još i prije nego je prvi mudrac pozvan na dvor: *Ako me ijedan uvrijedi, sve ću ih dati poubijati.*

Svatko je znao da su većinom u pitanju bili puki prevaranti, no ipak je kralj trebao usluge mudraca pa su tako on i njegovi najbliži ljudi (što će reći Myron, Mord, Thargelion i Neurij) po čitave dane primali na dvor jednog po jednog mudraca kako bi sa njima razgovarali.

Kako je kralj i držao da će biti, većina potrošenog vremena na te ljude bilo je doista vrijeme bačeno u vjetar. Na njegova ozbiljna pitanja o magiji, oni su odgovarali sa podsmijehom, tvrdeći kako je magija dječja izmišljotina, a sve ono što se sa mornarima dogodilo puka laž nevrjedna njihova vremena. Oni su svi radije govorili o "čistom" znanju, o definicijama već poznatih stvari, kao što su bili zakoni matematike i fizike, i jednom kad bi započeli govoriti o tome

kralju pokušavajući ga naučiti tomu po njima jedinom znanju vrijednom osvrta on, iako je iz uljudnosti slušao, umirao je od dosade. Baš svaki od tih staraca dugih brada tako je činio, prenoseći svoje znanje na kralja i njegove ljude, ali znanje koje su oni kao neuki ljudi već poznavali, samo na daleko manje bespotrebno kompliciran način.

Kako je tjedan prolazio, kralj je sve više gubio strpljenje, pa se tako na nekoliko desetaka razgovora nije ni pojavio. Uvečer bi tek, kad bi ugledao princa, upitao: “Jeste li danas našli onoga koga tražimo?”, ali i to bi upitao pukim izdahom, jer znao je i sam kakav će odgovor biti, a on je bio: “Ma i danas ista starčad sa previše znanja o ničemu...”

Vrijeme je prolazilo odvratno sporo, baš kao što su i svi ti starci sporo govorili jednom kad bi kralja zapala nesreća slušati njihove govore. Svakoga dana kralj se morao tjerati da ipak ne izda zapovijed o ubijanju tih mudraca, a kako su prolazili dani on ne samo da je počeo osjećati gađenje spram njih, već bi gotovo odmah izgubio strpljenje kad bi ugledao ijednu drugu staru osobu na dvoru, pa makar to bio i neki od sužanja.

“Ne znam koliko ću to još moći izdržati...” u jednom si je trenutku promrmljao u bradu oznojen sjedeći na dvoru.

“Što?” zazvonio je na to neki uopće kralju za čuti gadan glas velikom dvoranom.

“Ništa, ništa... Molim, nastavite.” odgovorio je kralj.

“Dakle, kako sam rekao... Gledano iz perspektive poznatog matematičara Fuciliusa, Tyrroimus je bio u krivu što je podizao sjeverne zidove tvrđe pod tim kutom, jer svijet, za koji znamo da je more i Hil'gum, rotira se unutar jedne kugle koju zovemo A'rahtag, i ona, s obzirom da joj je obujam dva milijuna i ostam stotina...” Iako se trudio svim silama, kralj dalje nije mogao slušati. On je jednostavno promatrao tog starca kako otvara i zatvara usta, otvara ih i zatvara... i nije mogao a da ne zamišlja kako u njih osobno nabija kolac, jer je svim dželatima dao slobodan dan, s obzirom da je osobno htio

poubijati sve mudrace.

O, to bi bio prekrasan dan... iza njegovog čela prepunog graški znoj pojavila se misao.

“Koliko ih još ima?” umjesto da vikne straži da odvede i ubije mudraca, kralj je tiho upitao svoga sina.

“Još jedan, oče.” Neurij je odgovorio, stojeći tik do kraljeva trona zajedno sa Mordom, Myronom i Thargelionom.

Hvala bogovima! kralj je na to pomislio. Neko vrijeme još promatrajući mudraca i praveći se da ga sluša, kralj je nakon toga pomislio: *Ne znam je li do mene ili do njih, ali svakako mi se gadi cinizam svih tih učenih ljudi i njihovo prodavanje lažnog i nebitnog znanja. Kugla A'rahtag? Bogovi, mornari su došli sa viješću da se na kraju mora nalazi nova zemlja, a ova budala preda mnom i dalje priča o A'rahtagu i vjerovanju kako je svijet samo Hil'gum i more, i ništa više...*

“Kralju? Ima li dakle moja malenkost dopuštenje napustiti dvor?” tada je svojim rastegnutim riječima starac trgnuo kralja iz razmišljanja.

“Oh, da, da, svakako...” Hinnor je odgovorio. U sebi on poradi odlaska i tog starca nije osjećao ni sreću ni tugu, već upravo ništa, s obzirom da mu je starac i rekao sve skupa baš ništa.

“Sada će ući posljednji mudrac.”, rekao je savjetnik Myron tada kralju. “Ime mu je Jarez Rommirski.”

“Ah, valjda ću preživjeti još jednoga...” kralj je tiho izdahnuo.

Još dok je on to govorio, Mord, koji je osobno pošao otvoriti zaključana vrata onom prošlom mudracu, propustivši tog starca, pričekao je nekoliko trenutaka da se na ulazu pojavi novi, posljednji mudrac.

A nakon što je prošlo jedva desetak sekundi, na ulazu se novi mudrac i pojavio. Jarez Rommirski, kako ga je Myron ranije predstavio kralju.

* * *

“Ti si novi mudrac?” kralj mu je još dok je ovaj prilazio tronu umorno dobacio.

“Moj kralju, radije me nazivaju mistikom. Jer daleko sam ja još od mudrosti...” odgovorio je Jarez, iznenadivši time kralja jer njegov glas nikako ne bijaše glas starca. Štoviše, jednom kad je prišao tronu, kralj je mogao uvidjeti da je ovaj u svojim četrdesetima.

Jarez Rommirski bio je vitka i visoka pojava, kuštrave crne kose srednje dužine i čekinjaste kratke brade, kukasta nosa i smeđih očiju. Crte njegova lica bijahu oštre, baš kao i, činilo se, čitavi njegovi pokreti. On je hodao polako i uspravno, ali nikako sa arogantnim pogledom spram svega kao ostali mudraci. To je kralju već na samom početku podosta obećavalo.

“Ako nisi mudrac, zašto si ovdje?” upitao je Myron, stojeći pokraj kraljeva trona.

“Ovdje sam jer vama nisu ni potrebne usluge mudraca.”, odgovorio je Jarez mirno. “Ono što vama treba, gospodo, objašnjenje nije mudrosti, već magije.”

Je li to moguće? kralj je tada pomislio, pun nade. *Jesmo li napokon našli pravog čovjeka?*

“Jer ono sa čim imate posla upravo i jest magija.” nastavio je Jarez.

“Onda... pričaj.” rekao je kralj, odmah nakon čega je upitno pogledao u Morda da još jednom provjeri jesu li vrata dobro zaključana. Mord je na taj kraljev nalog vrata provjerio; bila su zaključana. Druga je vrata provjerio odmah potom za svaki slučaj. Ni sa njima nije bilo drugačije.

Jarez tada započne: “Poznajem već svu priču mornara. Pošli su na put, putovali tri mjeseca, otkrili novu zemlju, ondje zatekli bijela bića, proveli sa njima mjesec dana, i nakon što su zapalili vatru sukobili se

sa njima i pobjegli.”

“Tako je...” Myron je odgovorio.

Jarez kimnu glavom na Myronove riječi. “A tih pola godine putovanja iz njihove perspektive ispalo je kao deset godina iz naše. Dakle, u pitanju je očito magija. A od svih magija, bojim se, upravo ona najgora... takozvana destruktivna magija.”

“Zašto destruktivna?” Mord, u kome se tada probudio neki čudan osjećaj koji je govorio kao da je sve o toj magiji znao, upitao je na to.

“Destruktivna je, Pukovniče, zato što se korištenjem nje stvara ne destrukcija okoline, već destrukcija duše onoga koji ju koristi.”, Jarez je odgovorio. “Mogu to pokušati objasniti i ovako: bijela bića zasigurno nisu oduvijek takva bila, već su u pitanju u prošlosti vrlo vjerojatno bili ljudi. Ali kako su otkrili magiju i kako su je počeli koristiti i pretjerivati u njenu korištenju, njihove duše toliko su se pouništavale da je od njih ostalo to što je ostalo – bijela bića.”

“A kako znaš da su koristili magiju?” Mord je upitao.

“Očiti je primjer utjecaj na vrijeme. Učinili su da vrijeme na moru teče daleko sporije. Sada... možda su to učinili namjerno, a možda je to tek rezultat kojeg ne mogu kontrolirati. U svakom slučaju, to da koriste magiju je sigurna stvar.”

“Osim ako mornari ne lažu.” Myron je izdahnuo.

“Razgovarao sam sa njima.”, reče Jarez, nakon čega pogleda u kralja, “Nadam se da mi to, Vaše Veličanstvo, nećete zamjeriti, ali htio sam osobno izvući iz njih informacije. Ne lažu jer im nisam dozvolio lagati.”

“I ti poznaješ magiju?” upitao je začuđeno Myron.

“Destruktivnu?” dodao je Mord.

“Ne destruktivnu, ali nešto od magije poznajem, da. Destruktivnu se ne usuđujem koristiti.”

“Dakle, što da činimo, mističe?”, sada je javio kralj, “Zemlja nam treba. Zato smo i slali *Znatiželjno jedro*.”

“Bijela bića”, rekao je na to mistik, “krivo su nazvana tako. U

pitanju su zapravo demoni, a ova vrsta nastaje kad ljudi previše ulaze u doticaj sa nečim sa čime ne bi baš trebali... Sada... pitanje je samo, kralju, želite li se vi sukobiti sa demonima?”

“Je li takvo što izvedivo?” kralj je upitao.

“Ako su pobili gotovo pedeset ljudi u desetak sekundi, tada se pitam koliko bi ljudi bilo potrebno da se ubije samo jednog demona? Ne vjerujem da se takvo što uopće da izračunati, a i ne vidim nikakvu korist od toga... Bilo bi nam potrebno nebrojeno mnogo ljudi.”

“Što preporučaš onda?” kralj upita, već polako postajući nestrpljiv.

“Odustati od napada i nadati se da oni ne napadnu Hil'gum. Mada se još uvijek pitam zašto nisu nastavili ubijati ljude kad su već započeli. Zašto su stali na četrdeset i devetom mornaru?”

“Možda se boje vode?” Myron upita.

“Moguće je.”, mistik odgovori. “Zapravo, mnoge su stvari moguće u ovom trenutku. Prije nekoliko minuta niste vjerovali da postoje demoni. Ja sam vjerovao, no nisam nikada čuo za slučaj da ih je netko doista i vidio. Predlažem stoga... predlažem da se svatko od nas povuče na nekoliko dana i razmisli dobro o svemu ovomu, bez da ikome kaže i riječi. Ovo je vrlo ozbiljna stvar”, rekao je pogledavši nakratko na svakoga u dvorani, “i vjerujte mi da ne želimo žuriti. Za svaki slučaj”, mistik zaustavi pogled na kralju, “ja neću odlaziti iz Citadele, jer ne želim da moja riječ dolazi u pitanje.”

Kralj se sa tim složi. “Dakle, da razmotrimo još prije donošenja ikakve odluke? Biti će učinjeno.”

* * *

Kao i obično zadnjih desetak godina koliko je živio u Kessyru, Mord je i večer nakon onog sastanka sa mistikom proveo u gostionici *Suhi prut*. Tamo je sjedio za istim onim stolom lijevo od vrata nakon što se uđe u gostionicu, iza zidića i niskog stabla lipe, za stolom sa

Neurijem, Thargelionom i Myronom. Razlog zašto su sada tu bili i Neurij i Myron bio je što na dvoru nisu imali nikakva posla, jer kralj je savjet mistika Jareza da svatko odmori i dobro razmisli o svemu uzeo zaozbiljno, pa ih je pustio da idu gdje već misle da će naći savršeno mjesto za odmor i razmišljanje.

Nekoliko metara od njih, susjedni im stol bio je spojen sa još jednim stolom, jer ondje su te večeri sjedili mornari. To su bili ljudi koji nisu dobili priliku provesti deset godina života uz one koje su voljeli, pa su tako nekom okrutnom magijom ostali onoliko stari koliko su bili i prije tih deset godina, dok su pak svi njihovi poznanici ostarili. Oni nisu bili svjesni mnogih novosti što su se dogodile u tih posljednjih deset godina, ali za njih nisu ni marili – jer jednostavno su iz nekog razloga bili preumorni da bi marili – pa su tako svi sjedili tmurna i tugoljiva pogleda, polupijana, piljeći u prazno.

Njima je bilo potrebno samo piće u kome će utopiti tugu. Tugu spram izgubljenih četrdeset i devet drugih mornara, od kojih su nekima od njih oni bili prijatelji, pa čak i rođaci, te tugu spram svojih živih obitelji što su još u Hil'gumu. Oni su svi redom stariji za deset godina, i svaki od njih uz mornare će živjeti deset godina manje. Što je učinjeno, učinjeno je, a mornari nisu čak bili ni krivi za ikakav zločin.

Jer daleko su se veće stvari odvijale nad svima njima, stvari u rukama samih bogova, samo što su se, eto, te stvari odlučile usput okrutno poigrati i sa njima, malenim ljudima.

A te stvari koje su se događale, ako su se ikoga doista među ljudskim sinovima ticale, ticale su se Morda Dur'agemskog. On nije znao zašto, ili se pak samo nadao da nije to što je slutio, ali konstantno je osjećao bol u predjelu prsa koja nije imala veze sa onim ranijim opeklinama i onom ranijom boli koju je obično osjećao. Neka nova bol je to sada bila, koja se pojavila baš nekako kada i *Znatiželjno jedro* u Hilgumu, i ta bol mučila ga je strašno. Uz tu bol, također je mogao u svom umu čuti i nečije riječi. Riječi, naime koje su govorile

"Pamti, Morde...!", a to nije znao čemu bi pripisao, jer zvučalo bi poput povjetarca i jednom kada bi čovjek stao razmišljati o njima one kanda nisu ni imale svoje značenje. I upravo stoga, nemajući nikakva druga odgovora, i on se pridružio mornarima u piću.

Njega je – tako mu se barem činilo – najviše potresala činjenica da su mornari fizički ostali u prošlosti. Mord je osjećao mješavinu mržnje, gađenja i uzbuđenja spram svega toga. Ta mješavina osjećaja podsjećala ga je, htio ne htio, na onu večer kad je ubio Ser Tarroba, svog oćuha. Te večeri osjećao je slično raspoloženje.

Samo da se opet ne ponovi, pomislio je sjedeći za stolom prije no što je ispio još jedan u nizu gutljaja piva iz željezne, teške krigle. *Ne želim više biti zvijer...*

U gostionici je, tko zna poradi vrele zlatne ogrlice pod Mordovim prsima ili kolićini ljudi unutar nje, bilo vruće, a po Mordovu se orošenu čelu stoga lijepila njegova crna kosa. Oznojena su lica bili i drugi, no svi su oni bili toliko zadubljeni u misli i opću turobnost (pa i sam gostioničar) da nitko nije predložio da se otvore vrata.

Ali vrata su se u konačnici ipak otvorila, i ostala su otvorena, jer u gostionicu je u jednom trenurku ušao onaj mistik Jarez, i, ušavši te naručivši za sebe kuhano vino, pošao je odmah do stola za kojim su sjedila četiri prijatelja.

Prišavši im, Jarez ih je prijateljski pozdravio i upitao ih za dopuštenje da sjedne do njih.

"Dakako, čovječe!" glasio je na to odgovor, a odgovor bijaše iskren. Jer da tog trenutka mistik nije ušao u gostionicu, oni bi svi najvjerojatnije ubrzo napustili gostionicu, jer doista se više nije ni o čemu imalo razgovarati. Ovako, pak, dolaskom tog čovjeka, mnoge su se teme otvorile i dakako da je o njima svejedno prije ili kasnije valjalo raspraviti, pa su mu četiri prijatelja stoga bila zahvalna.

Za početak – mistik to čak nije niti krio – valjalo je razgovarati o Mordu. Ali samo s Mordom, tako da je mistik tiho upozorio Morda da će sa njim nešto kasnije razgovarati, kad budu nasamo. O čemu bi

točno razgovarali, to ipak jest krio, bez obzira što je poriv da sa njim razgovara izložio pred sva četiri prijatelja.

Na Jarezove riječi Mord je kimnuo glavom, bez obzira što kad bi malo razmislio ni sam svemu tomu nije nalazio smisao. Jednostavno je, takoreći, bio preumoran mistiku odgovoriti ikako drugačije (tako je barem on to samome sebi objašnjavao, a dabome da to tako nije moralo biti).

Sa ostalima je, pak, Jarez imao razgovarati o drugim stvarima, kojih se ticala nova zemlja o kojoj je sada već brujao čitav Hil'gum: kralj je, iako je prošao tek jedan dan, ipak odlučio poslati u tu zemlju brodove sa vojskom. Ta je vijest koju im je Jarez vrlo tiha šapta rekao bila najnovija, i nje su među četiri prisnika ranije bili svjesni jedino Neurij i Myron, najbliži kraljevi ljudi, a oni o tomu nisu govorili iz dva razloga ostalima: prvi je bio tajnovitost informacije, a drugi što će Neurij, ukoliko brodovi doista i krenu, kao princ morati također poći, a za to su pravilno držali da će Morda i Thargeliona uznemiriti.

“Zar zbilja?”, Mord se okrenu prema Neuriju čuvši to. “Ta nisam imao pojma da bi išao i ti. Zar ne bi samo vojska...”

“Moram, jer time povećavam veličinu svog imena i svoj autoritet u Kraljevstvu. To je moja dužnost.”, Neurij je odgovorio, iz nekog se razloga niti najmanje ne pitavši otkud te informacije Jarezu. “Iskreno, ne bih išao, naravno. No eto, moram... ali ne treba brinuti radi toga, već radi moći bijelih bića.”

Oni su govorili vrlo tiho, najtiše što su mogli, jer to o čemu su govorili bila je tajna o kojoj pojma nisu imali ni najutjecajniji članovi Vijeća.

Tu dometnu mistik, da pojasni Mordu na što je Neurij točno mislio: “Koliko znam, Teom brodova posjeduje dovoljno, i iako trenutno služe ribarenju mislim da će za prijenos vojnika do Krvave zemlje poslužiti svrsi. Jedino čega nedostaje su vojnici, a njih nedostaje jer sam danas kralju predložio da ako misli slati vojsku u Krvavu zemlju, da pošalje deset tisuća ljudi. Ti si, Morde, pukovnik, i

znaš da Kraljevstvo trenutno broji šest tisuća vojnika. Tako sam predložio kralju ne zato što nam doista nedostaje vojne snage, već zato da dobijem na vremenu i tokom tih pola godine, koliko će trebati da se još četiri tisuće ljudi regrutira i istrenira kako valja, učinim određene stvari koje će kud i kamo smanjiti moć demona. Nisam čarobnjak, ali vjerujem da bi amuleti mogli pomoći...”

Slušajući Jareza, Mord nije mogao a da se ne čudi tom čovjeku. U samo jednom danu otkako je upoznao Njegovo Veličanstvo, Jarez se ne samo drznuo razgovarati sa njim i drugi puta, već mu i predlagati kojekakve stvari tokom čega nije bio prisutan nitko od najbližih kraljevih ljudi da istinitost svega toga provjeri.

“Ali nemamo niti jednog od tih bijelih bića ovdje da se amuleti provjere.”, Myron je upitao sučelice Jarezu niti ne obraćajući se na ono što je tako mučilo Morda. “Kako ćeš znati da išta od tog valja?”

Mistik odgovori: “Nemamo ni materijala za amulete, niti dovoljno znanja ili ruku. Upravo u tome jest stvar: Šanse da uspiju planovi su male, ali povećavaju se, makar i jedva primjetno, odgađanjem polaska. Ono što sam jučer Njegovom Veličanstvu predložio – da odgodi sve i razmisli – i na što je on pristao, već je prekršio. Ta od tebe sam, Myrone, jer si mu savjetnik, jučer nakon sastanka i doznao da kralj ipak želi rat.”

Myron i Jarez doista jesu razgovarali kad su se sreli u hodniku nakon sastanka u velikoj dvorani, ali to je bio vrlo kratak razgovor i Myron ga je držao toliko nebitnim da je na njega i zaboravio, jer doista je držao da tokom njega nije mistiku iznio ništa bitno. Riječ "rat", napokon, on tokom te dvije–tri riječi razmijenjene sa mistikom u hodniku nije nijednom spomenuo!

Dok je Myron o tomu razmišljao ne znajući kako će kasnije objasniti princu i kralju da je u nepažnji iznio osjetljive informacije takoreći nepoznatu čovjeku, mistik Jarez je nastavio: “Shvati, Myrone: kralj može poslati i beskonačno mnogo vojske; može poslati svakog živog čovjeka sa Hil'guma ako treba, ali time neće postići baš ništa.

Svi će završiti poubijani, jer neprijatelji su nam demoni. Ne ljudi, ili kakve divlje zvijeri, već demoni. Ta vidiš”, tu je pokazao kratko na mornare, “da im se i vrijeme podvrgava!”

Na to umjesto Myrona odgovori Mord, a Mord odgovori sa pitanjem: “Hoćeš li uspjeti izvršiti svoje planove? Postoji li način da ti se pomogne?”

“Od tebe ću dobiti pomoć, da, jer to je vezano uz razgovor koji sam te i tražio da vodimo kasnije. Ali od ostalih sumnjam. Mada... glavni plan i dalje ostaje izraditi što više raznovrsnih amuleta. Sve dalje samo su neke druge ideje koje mogu biti uspješne, ali i ne moraju.”

Četiri prijatelja složila su se sa mistikom. Bilo je doista neobično kako su u tako kratkom vremenu oni ne samo upoznali tog čovjeka, već ga i počeli smatrati jednakim sebi. *Napokon*, mislili su, *on posjeduje jednake informacije kao i mi. U najmanju ruku jednak nam je onda pred kraljem*. Jarez je bio miran poradi svega što je izrekao, baš kao što bi kakav mistik i trebao biti. U njemu nije bilo ni najmanje nelagode što je iznio štošta što i ne bi smio znati, a ta smirenost utjecala je i na četiri prijatelja, i oni su se već nekoliko trenutaka kasnije uhvatili uživati sjedeći u toj sparnoj gostionici.

Ali to uživanje naposljetku je ipak bilo prekinuto, i to postavljenim pitanjem nekoga čiji glas nije pripadao nijednom od njih. Glas je, naime, pripadao jednom od mornara. On je tugoljivo upitao:

“Postoji li mogućnost da nas se vrati? Da ova magija nestane?”

Prijatelji se nisu brinuli da je mornar čuo išta od onoga o čemu su oni ranije razgovarali, već su naprosto znali da je taj mornar još kad je ugledao mistika ulaziti u gostionicu htio postaviti to pitanje, jer ono – a to se vidjelo na svima njima – kanda je mučilo duše svih mornara.

To je pitanje, postavljeno niti glasno niti tiho, utišalo čitavu gostionicu, a sva se pozornost tada usmjerila na mistika. Doista, nitko o tomu nije posjedovao baš nikakva znanja osim njega i sve su nade stoga bile spram njega usmjerene.

A mistik, jednom čuvši to pitanje, tužno je izdahnuo:

“Ne... Nažalost, ostati ćete ovdje, u ovakvom vremenu, takvi kakvi jeste. Sve ostalo što bi se moglo učiniti (a i to sumnjam da je moguće) učinilo bi vas samo deset godina starijima, no tada bi samo izgubili godine. Ne bi vam se vratili neproživljeni dani.”

“Razumijem.” isti je onaj mornar vrlo tiho odgovorio, te se okrenuo natrag za svoj stol. Ugođaj se gostionice na to vratio svome normalnom toku.

“I? Što nam je točno činiti?” Thargelion je upitao mistika kad se mornar okrenuo.

“Za sada...”, Jarezov je odgovor bio, uz neki jadni maleni smiješak, “... imamo samo završiti ova piva pred nama. Za dalje se ne brinite, jer ionako tu ne možete ništa. To nije vaše polje djelovanja.”

Nekoliko sati kasnije, kad je večer poodmakla, a ljudi se redom stali upućivati svojim kućama, Mord je i zaboravio da ga je mistik trebao, tako da se djelomice iznenadio kad mu je ovaj tada prišao – a to je bilo u trenutku kad je Mord već izašao iz gostionice i stao na snijeg – i rekao:

“Sada možemo razgovarati.”

Iznenadenost brzo minu, a Mord, polupijan kakav je već bio, zatetura par koraka na snijegu, no ubrzo se sabere te upita: “Što si mi htio reći?”

Mistik tada pomisli bi li bilo pametno odgoditi razgovor zbog Mordove opijenosti, no promislivši malo o veličini toga što će Mordu reći uvidio je da nema pijanstva koje bi natjeralo čovjeka da ne počne slušati vrlo bistra uma kad jednom stane pred to. Promislivši još jedanput kako točno da složi svoje misli u jednostave rečenice, mistik je nastavio: “Riječ je o tvom savezu sa bijelim bićima, za koga mogu točno reći da je upravo to, jer vidim da opeklina na tvom tijelu nisu rezultat vatre, nego magije.”

Kao što je mistik i mislio da će biti, Mord je čuvši to probljedio, a njegovo je pijanstvo isparilo iz njega kao voda iz usijanog lonca.

Iako se nije čudio tomu da Jarez kao mistik raspolaže sa strahovito mnogo informacija, on se svejedno uplašio uvidjevši da ovaj raspolaže i sa informacijama koje je trebao samo on znati, samo Mord. Jedini je Mord od svih ljudi svijeta mogao svjedočiti onim noćima kada se nalazio pred tri bijela kipa. Nitko više. *To bi naprosto bilo nemoguće, pomislio je. Ta to se sve čak zbivalo u mome umu!*

Ali taj strah ubrzo nestade, jer jedna je druga stvar tada privukla svu Mordovu pozornost.

“Rekao si "savez"?” Mord je upitao. Niti on sam nije prije tog trenutka znao da je u pitanju bio ikakav savez. Te proživljene trenutke pred tri bijela kipa u svom životu obično bi opisivao kao prokletstvo.

“Da.”, mistik će na to odgovoriti, na što će u Mordovim očima poput plamenih jezika kakvog ognjišta skakati sa jednog na drugo mjesto, tako da bi ga Mord u jednom trenutku smatrao svojim spasiocem, a već u drugom svojim dušmaninom. Mord doista nije znao što bi mislio o tom čovjeku. “U pitanju je savez između tebe i bijelih bića, no da ne bi bilo zabune: u pitanju nisu demoni, kao što sam rekao za bijela bića novootkrivene zemlje. Ovi su drugačiji. Troje ih je?”

“Da, trojica su...”, osjećajući se već kao u kakvom deliriju, Mord je odgovorio, stojeći na snijegu u hladnoj noći a ipak se znojeći. “Trebam li radi njih više brinuti no da su u pitanju obični demoni?”

“U pitanju i jest to: "briga". Stvar je u tome...”, mistik stane na trenutak tražeći prave riječi, “... da trebaš i više no brinuti, jer bijela bića koja si ti susreo nisu doista bijela bića, već su zapravo njihovi stvaraoci.”

Morda uznemiri ta izjava. Pokušavši se sabrati, upitao je: “Nešto kao bogovi?”

“Troje božanstava.”

Neprijatelji su mi bogovi? Mord je tog trenutka stao misliti. *Neprijatelji... bogovi? Stvaraoci svijeta?* kroz njegov je um lutalo. On je odmah prihvatio bogove kao neprijatelje, jer je za ona tri kipa još

ranije ustvrdio da su njegovi neprijatelji koji imaju poginuti od njegove ruke. Nikakvo savezništvo tu nije bilo u pitanju, kako je mistik tvrdio!

“Poginuti ću...” šapnuo je gotovo instinkitivno.

“Nećeš. Nitko neće ako se učini što kažem. Počuj: u tebi je moć koja se da iskoristiti više no što možeš i zamisliti. Dozvoli mi da te oblikujem i biti ćeš taj koji će pomoći kralju osvojiti novu zemlju.”

Svijest je Morda sada bila čista kao da nije u životu popio kapi alkohola. On je iznenada savršeno znao sve i u potpunosti shvaćao mistika pred sobom.

I upravo to shvaćanje učini da on riječi mistika prihvati.

“Neću poginuti? Jamčiš li? Čak ni od ruke bogova?” Mord je tada ozbiljno i tiho upitao.

“Jamčim. A što se bogova tiče, oni su, vjeruj mi, tvoji najveći saveznici. Oni te nikada neće ubiti.” Jarez je na to odgovorio.

“Tada... Tada pristajem na sve što nudiš.”

I tako je Mord Dur'agemski pristao biti učenikom jednog mistika.

Poglavlje 19

Još otkako ga je prvi puta ugledao, u pukovniku Mordu Dur'agemskom mistik Jarez Rommirski nalazio je mnoge, drugim očima skrivene, jedinstvene i veoma vrijedne kvalitete.

Iako toga sam Mord nije bio svjestan, sama njegova prilika u svijetu magije bila je savršena, od njegova srca do njegova uma, i njegovo biće moglo je primiti na sebe nezamislivo mnogo više magije od bilo kojih drugih ljudi, od destruktivne magije do svih ostalih vrsta magija. To je Jarez već i ranije zamijetio, još onda kada je prvi puta bio pozvan u dvoranu na razgovor sa kraljem. On je još tada, pogledavši u Morda, shvatio da prilika koja se pred njim nalazi ne može biti nađena slučajno, već da netko vrlo moćan kontrolira čitav taj usud, i da je njima dvojici bilo suđeno da se susretnu. *Nas dva dijelimo budućnost*, još je tada Jarez pomislio. *I gledajući tog čovjeka, istinski se nadam da ta budućnost nije budućnost dva neprijatelja.*

Iz Morda Dur'agemskog mistik je mogao naprosto vidjeti kako isijava energija spremna za uporabu. Energija, nažalost, čija je veličanstvenost i veličina bila skrivena čitavom svijetu, pa čak i samom Mordu, ali eto, ipak otkrivena vrlo malom broju, takoreći šaćici mistika.

No pravo iznenađenje tek je uslijedilo kasnije, kad je mistik zamijetio još nešto kod Morda: njegov vrat. Naime, opeklina oko njegova vrata izgledale su mu vrlo poznato. Zapamtivši dobro izgled čitavih tih opeklina, mistik je nakon sastanka pošao do arhiva kessyrške knjižnice i pažljivo pregledao sve crteže što su prikazivale

Massora iz Bijelih prostranstava. Crteži bijahu jednostavni, ali na njihovo istraživanje mistik je proveo sate i sate. To je bilo stoga što, iako je zaključak pred njim bio jasan, on nikako nije htio prihvatiti ga za istinu.

Naime, opeklina oko Mordova vrata bile su u obliku karika lanca, a posljednji čovjek u povijesti koji je oko svoga vrata imao takve opeklina bio je Massor iz Bijelih prostranstava, najveći od svih legendi Hil'guma. A lanac oko njegova vrata, za koji su samo najveći mistici znali da se zapravo nalazio pod njegovom kožom i koji je svojom vrućinom tu kožu pekao, bio je dio jedne ogrlice koja se zvala Inwog.

A Inwog je bila dar i prokletstvo bogova. Takoreći najvrjednija i najgadnija stvar na čitavom svijetu. I upravo to bio je razlog zašto je mistik onu večer tražio Morda da sa njim razgovara.

Od tog razgovora, prije nego su se ta dva čovjeka ponovno sastala, prošlo je nekoliko dana, a dani su ti bili popraćeni mnogim ledenim vjetrovima nošenim snijegom koji se u neobičnu ritmu vjetra uvijao ponad kaldrimi ulica iako je zima odavno završila. Ta je nova zima, kako su je nazivali, i Vijeću i Kraljevstvu zadavala mnoge glavobolje, jer iz čista mira baš onda kada se u Kessyru više nije dalo naći drva za ogrjev, pojavila se potreba za loženjem vatri. Doista, oni koji su se tada našli sa zalihama drva u vrlo su se kratkom vremenu obogatili, jer drva koja su imali najjednom su stali prodavati po deseterostruko većoj cijeni. Myron, kao kraljev savjetnik i jedan od njegovih najbližih ljudi, taj je problem posebno osjetio, jer ako se za ikoji dio Kessyra moglo reći da se najlakše ohladi tokom zime, to je bila Citadela, pa je tako tu deseterostruko cijenu drva ubrzo osjetilo i samo Kraljevstvo.

Pak što se ticalo Vijeća, oni su jednostavno odgodili sva svoja vijećanja u Dvorani vijećanja dok ne dođu topliji dani. To je, dakako, bio dodatni udarac Kraljevstvu, jer jedino rješenje do kojeg je Myron došao u vezi svega toga, rješenje naime da se uvede zakon o maksimalnoj cijeni drva (koja bi tada bila barem nekoliko puta manja

od sadašnje) nije moglo proći, jer Vijeće je taj zakon moralo odobriti da bi bio validan. Poradi svega toga kralj je u Citadeli ludio i derao se na sluge svako malo, prijeteći kako će dati smaknuti svakoga od njih, ali Myronu koji je duboko razmišljao pored njega tražeći rješenje time nije pomagao ni najmanje. Stvar je bila u tomu što kraljevstvo novac za takva skupocjena drva nije imalo, a Citadelu, zidine, konjušnice, stražarnice, barake sa vojnicima i još mnoge druge građevine u posjedu Kraljevstva valjalo je zagrijati što prije. Nekoliko puta tokom tih posljednjih dana Myron se pokušao sastati sa nekim utjecajnijim članom Vijeća, ali taj bi samo rekao: “Žao mi je, ali ruke su mi vezane. Jer čak i da Dvoranu vijećanja otvorimo (u što zbilja sumnjam), bili bi potrebni glasovi većine da se ikakav zakon o cijeni drva uvede u uporabu...” tako bi odgovarao baš svaki član Vijeća kojeg bi Myron susreo, i baš svaki svojim bi odgovorom u Myronu mržnju spram Vijeća još više rasplamsivao. Događalo se to sve do pomisli unutar Myrona: *U redu. Kraljevstvo će preživjeti i ovo. Ali prvom prilikom... prvom prilikom kada nam to budu pružili uvjeti ima da vas uništimo!*

Bilo kako mu drago, dok su se u Kessyru u svijetu politike događali takvi problemi, u svijetu magije odvijalo se nešto potpuno drugačije.

U zaključanoj mistikovojoj odaji, koju je ovaj dobio na korištenje u Citadeli, on i Mord vodili su razgovor o Inwog. Mistikova odaja nalazila se nedaleko od Mordove, i bila je prostrana, sa kaminom, prozorima skrivenim iza plavih zastora, krevetom i otmjenim stolićem. Po zidovima bijahu baklje, a posred poda tepih. Razgovarali su tiho, jer mnoge su uši čekale da čuju kakvu mistikovu riječ, a nitko od njih dvojice niti najmanje nije sumnjao da netko na vratima sluša.

Mistik je Mordu ispričao mnogo toga o ogrlici Inwog i legendi o Massoru koja se uz nju vezala. Govorio mu je o njenoj moći i tomu za što je ona bila sposobna, što je sam Massor napokon činio sa njom i čemu je ona uopće zapravo, iz persketive bogova, služila. Razgovor

kojeg su vodili trajao je nekoliko sati, a mistik se brinuo da objasni svaki njegov detalj na što je jednostavniji način mogao, kako bi Mord pohvatao sve informacije. Svako malo mistik bi se zaustavljao i upitao: "Jesi li shvatio to?" na što bi Mord odgovorio potvrdno ili negativno, dajući time do znanja Jarezu kako li napreduju.

U jednom trenutku mistik je iz jedne svoje torbe izvukao grumen neke kovine veličine šake.

"Ovo je magnet.", rekao je mistik. "Jedna od njegovih sposobnosti je da privlači metal... Hoćeš li, molim te, podići svoju košulju?" upitao je odmah potom pogledavši u Mordova prsa.

"Svakako..." Mord je odgovorio te učinio kako ga je ovaj tražio. Podigavši košulju, Mord je izložio Jarezu svoj nagi torzo. Bio je to torzo pun ožiljaka od posjeklina i opeklina, po čitavoj njegovoj površini, ma gdje god bi čovjek pogledao. Ali svi ti ožiljci nisu bili ni približno vidljivi kao oni što su se pružali oko Mordova vrata pa prema prsima i podsjećali na karike lanca ogrlice.

Mistik tada pruži ruku i zamišljeno dotakne samo središte Mordovih prsa, jedva dva centimetra od mjesta gdje mu se nalazilo srce.

"Neobično... ožiljci od vatre su i dalje vreli...", rekao je Jarez. "K vragu", dodao je, odmaknuvši prst kao da se opekao i stavši puhati u njega, "gotovo sam se opekao dotičući ih!"

"To je Inwog vruća?"

"Inwog, da...", Jarez je rekao. "Ali kako ti izdržiš tu vrućinu?"

"Ona je tu još otkako sam bio dijete.", Mord na to odgovori, kanda zamišljeno. "Ne znam... valjda sam se navikao na to tokom svih ovih godina."

"A drugi to nisu dosad primijetili?"

"Koliko znam, ne. Mnogo sam se puta hrvao gola torza kod pokojnog Ser Raaha, ali protivnici se nikada nisu požalili da sam ih opekao. Valjda me nikada nisu doticali dovoljno dugo..."

"Moguće... No hajde da vidimo što će magnet reći.", rekao je tada

Jarez, nakon čega je prislonio magnet na samo središte Mordovih prsa. Još dok je to činio, govorio je: “Inwog je načinjena od čistog zlata, a magnet bi trebao privlačiti zlato. Čak i kad je vruće kao sada...”

Naslonivši magnet posred Mordovih prsa i ni najmanje se iznenadivši rezultatom, rekao je:

“Pod tvojom kožom nalazi se predmet od metala. To je sada sigurna stvar.” Magnet je, naime, bio privučen Mordovim prsima i ostao je tako spojen stajati.

Mord je promatrao magnet na svojim prsima pomalo začuđeno, ali on se nije čudio tomu što mu se pod kožom nalazila drevna ogrlica od zlata, već je čuđenje u njemu izazivala čar magnetizna. On je doista tada prvi puta u životu upoznao svojstva magneta.

“Tri bijela kipa...”, Mord je tiho promrmljao prisjetivši se tog davnog sna, kojeg je sanjao još kad je bio maleno dijete, u kojemu su mu tri kipa izlila tekuće zlato po prsima koje se tada ondje oblikovalo u ogrlicu s viskom. “Zašto bih od kipova dobio ogrlicu?” upitao je.

A na to će pitanje mistik tada odgovoriti: “U pitanju su, sada je to već sigurna stvar, bogovi, a ne kipovi. Ogrlicu si dobio ili na dar jer si počinio kakvo dobro djelo, ili kao prokletstvo, jer si učinio djelo zla kakvom nema premca. Treće opcije nema.”

Mord kimnu glavom i ne reče ni riječi. Njihov razgovor nije tu trebao doći svome kraju, ali Mord nije htio reći niti u jednom trenutku kakav je to zločin počinio, pa je tako razgovor prekinut njegovim zahtjevom, s obzirom da se takoreći nije dalo nastaviti bez da on prizna svoj zločin; barem tog dana nije. Drugi razlog zašto je razgovor bio prekinut bio je taj što je Mord osjećao da će niti par minuta kasnije, bez obzira kakvi osjećaji se nalazili u njemu, uz mnoštvo kajanja svejedno priznati sva svoja nedjela mistiku, a on niti je znao, niti je htio takvo što proživjeti – barem još neko vrijeme.

S obzirom na to, Mistik i Mord rastanu se uljudno, a Mord uz rastanak doda kako ni slučajno nije ljutit, već da samo trenutno ne može razgovarati o svojim zločinima. Usput zatraži da mu se oprost

na njegovoj bešćutnosti.

“Ništa zato. Nije mi namjera doznati što si za života činio, već da moć koju si time dobio najbolje iskoristiš.” mistik je na to odgovorio.

On, Jarez Rommirski, čovjek u svojim četrdesetima, kuštrave kratke crne kose i čekinjaste brade, vrlo grbava nosa posred lica, savršeno je razumio Morda. Nije mu zamjerio niti trenutka, već se dapače moglo reći da mu je time bio još više privržen, te da će od tog trena još gorljivije nastojati da mu pomogne.

No Mordu je mnogo trebalo da shvati o čemu se točno radilo. Za početak, zatvorivši vrata mistikove odaje i ostavivši time čovjeka unutra samog sa svojim mislima, te pošavši do svoje odaje i zaključavši se u njoj, on je, kako se bacio na krevet, samo vrlo tiho stao šaptati praznoj sobi: “Ubio sam! Ubio sam, k vragu...!” i plakati zbog svog nedjela jecajući poput djeteta kakav je i bio kada se to dogodilo.

* * *

Kako je vrijeme prolazilo, planovi kralja, mistika i četiri prijatelja u vezi osvajanja Krvave zemlje (taj naziv inače nitko nije bio siguran tko je prvi počeo koristiti) bili su razrađivani do sve sitnijih detalja. Svako malo oni bi se sastajali u velikoj dvorani Citadele i iza zaključanih vrata iznosili svoja najnovija razmišljanja i informacije. Te je sastanke koji su mu razbijali dosadnu monotoniju sjedenja po čitave dane, ispijanja vina na tronu i nerviranja poradi onog incidenta sa drvima (sa kojim je Myron sada već polako izlazio na kraj) kralj zavolio, i ubrzo se našao čak odlaziti do kessyrske knjižnice kako bi ondje među starim spisima iskopao bilo što, kakvu bilo informaciju, ali informaciju koju će sljedeći puta na sastanku moći iznijeti i pokazati ostalima da je i od njega bilo nekakve koristi. U tomu mu je pomagao Učenjak Alakon, ali taj Učenjak je tek stojao na usluzi

Njegovu Veličanstvu – on nije ni najmanje znao što li je kralj nakanio činiti sa tim informacijama.

Tako je kralj doznao podosta zanimljivih stvari u vezi bijelih bića. Doznao je, iz spisa nekih drevnih Učenjaka, da se u samom Hil'gumu u nekoliko navrata tokom njegove povijesti pojavilo nešto poput destruktivne magije, što je činilo od ljudi onakve demone, ali da je to tada bilo smatrano opakom bolešću, pa su takvi ljudi (a njih je bila tek šaćica u čitavoj povijesti Hil'guma) bili usmrćivani još i prije nego bi opasnost od destruktivne magije došla do njenog punog potencijala. Magija kao takva u spisima se nigdje nije spominjala, štoviše, čak čitatelj ne bi mogao ni naslutiti da je ono o čemu čita zapravo djelo o magiji, ali kako je kralj ranije shvatio ponešto od Jarezovih riječi u vezi svega toga, na pamet mu je palo da ako se i jest takvo što događalo u povijesti Hil'guma, zasigurno je bilo shvaćeno kao plod bolesti. I tu je kralj bio u pravu.

No sve te, mada zanimljive, informacije do kojih je kralj došao i nisu u očima Jareza bile toliko relevantne da bi im on poklonio išta više od pukih nekoliko riječi. Kralju to nije smetalo jer Jarez je tih nekoliko riječi ipak pažljivo odabrao i one su se Njegovu Veličanstvu svidjele.

Uza sve to, polako su napredovali i njihovi međusobni odnosi. Tomu su zasigurno pridonijeli oni česti tajni sastanci i sve one tajne koje su ondje dijelili, i koje su ih, htjeli to oni ili ne, primoravale da si međusobno vjeruju i oslanjaju se jedni na druge. Kralju nije mnogo trebalo da zavoli Jareza, baš kao što je zavolio i svakoga od prijatelja svoga sina. On im je vjerovao i to je tako, ako je htio da sve to uspije, moralo biti. A od svih njih, napose je vjerovao Thargelionu.

Kralj nije znao reći zašto je to tako bilo, ali od svih Neurijeve prijatelja, Ser Thargelion nekako mu je najviše prirastao srcu. Je li tomu bila uzrok njegova šutljivost ili pak pametni odgovori onda kada bi napokon progovorio, kralj nije znao reći – mada ga doista nije ni zanimalo. *Samo jedna je stvar bitna: čovjek istinski slobodno diše tek*

kad je okružen onima koji su spremni dati život za taj njegov dah. A Thargelion je jedan od takvih ljudi, mislio je Hinnor. Jedina stvar koju nije razumio kod Thargeliona bila je što se ovaj odbijao doseliti u Citadelu. U tomu nije bilo nikakvog bitnijeg problema, ali kralj svejedno nije mogao a da se ne intrigira.

Dalje što se događalo vrijedno spomena, bila je ona tajna vojska od stotinu ljudi koju je Myron one davne gozbe poradi Neurijeva ulova velikog vepra spomenuo kako bi obranio kralja od verbalnih napada članova Vijeća. Ta vojska ovih je posljednjih dana činila vraški dobar posao.

Stotinu vojnika nije nosilo nikakve odore, a popis njenih članova posjedovali su samo kralj i njegov savjetnik. Oni su bili nešto slično uhodama, i bili su toliko uspješni (jer, naime, neki od njih ne samo da su postali sužnji mnogih utjecajnih ljudi Vijeća pa ih tako pratili, nego su se nekolicina njih čak uspjeli i pridružiti samom Vijeću i time doći do enormnih količina informacija) da je kralj namjeravao regrutirati još ljudi. A kako je htio, tako je ubrzo i učinio, pa je tako sveukupno u konačnici u toj tajnoj vojsci bilo dvjesto pedeset ljudi, i svatko od njih bio je od ključne važnosti za kralja, i svakog od njih kralj je osobno upoznao.

Od tih dvjesto pedeset ljudi kralju su svakodnevno stizale informacije toliko detaljne da je to sezalo i do informacija sličnih "Taj i taj član Vijeća upravo je izvršio nuždu". Kralj je bio svjestan koliko je to bilo zapravo nehumano zadiranje, i doista se moglo reći da se tu i tamo uhvatio gaditi samome sebi poradi svega, ali kako je bio siguran da se Kraljevstvo nalazilo u opasnosti drage je volje prelazio i preko toga. I upravo stoga, za takve informacije ne samo da nije prekoravao svoju tajnu vojsku već im je još i zahvaljivao.

Pak što se ticalo one prave vojske, vojske koja je imala biti poslana u Krvavu zemlju i koja je trebala brojati deset tisuća vojnika, ona je rasla iz dana u dan. Štoviše, ljudi je bilo kud i kamo više od tražene brojke, ali kralj je tražio da regruti prođu najkvalitetniju obuku

moguću, a ona je ipak zahtijevala nešto vremena. “Ne treba nam ratno meso, već vojnici.”, na to je kralj govorio. “Jer deset tisuća ljudi mogu dati smaknuti i ovdje. Ali želim da se oni vrate živi svojim kućama...”

A za to vrijeme Mord Dur'agemski i Jarez Rommirski pokušavali su od Morda učiniti moćna čovjeka.

Bilo je jutro u pitanju tog trena kad su odlučili napokon započeti s Mordovim učenjem magije, i još je čitav Hil'gum bio zasut snijegom trećeg mjeseca godine. Odlučili su da se to ne odvija na dvoru, već u jednoj napuštenoj stračari izvan grada, gotovo tri kilometra udaljenoj od kessyrskih zidina i kuća podignutih sa njihove vanjske strane. Toga što su Mord i Jarez nakanili učiniti nije bio svjestan baš nitko u čitavom Kessyru, pa ni sam kralj, tako da je bilo od ključne važnosti da se učenjem na nekom dalekom i prostom mjestu gdje se nije mogla privući pažnja nikoga sigurnost te tajne ne dovodi u pitanje.

Mord i Jarez obukli su vrlo debelu odjeću i pokrili leđa sa teškim krznom prije no što su se zaputili do stračare. Nisu jahali konje, jer snijeg je za konje bio predubok (za razliku od onog dana kad su prisnici putovali u lov, kada je još bilo manje–više podnošljivo). Za stračaru je Mord još od prije znao, jer često bi služila kao ostava alata nekim seljacima što su oko nje sadili usjeve, a služila je i vitezovima, jer onih noći kada bi vitezovi odlazili stražariti, noćili bi u njoj.

Putovali su do stračare nekoliko sati, u smjenama noseći tešku Jarezovu kožnu torbu čiji sadržaj Mord nije poznao i probijajući se kroz gotovo do bedara dubok snijeg, i ma koliko stračara zapravo bila blizu Kessyru, oni do nje nisu stigli sve do podneva.

A kad su u konačnici do nje i stigli, poradi silna probijanja kroz dubok snijeg i Mord i Jarez bili su umorni poput pasa, i bez obzira koliko vani bilo hladno niz njihova se lica i dlanove slijevao znoj kao da su se nalazili usred ljeta.

Proživši se tada do njenih vrata i otvorivši ih (nisu bila zaključana, jerbo ni brave ni zasuna nisu imala), Mord i Jarez ušli su u stračaru.

U straćari su vladali paučina, mrak i hladnoća, uz, dakako smrad plijesni i vlage. To je bilo i leglo mnoštva štakora, koji su sada cićali i grebali svojim zubima i noktima svako malo. Tu je bio jedan stol koji je po svim pravilima i zakonima fizike trebao već odavno sam od sebe popucati i raspasti se, kao i neke stolice u jedankom stanju, što su stajale između tog stola i dva visoka ormara bez ikakvih vrata, puna raznog sitnog alata: čavlića, zakovica, komada konopa, potkova, čekića i ostalih manje–više hrđavih i poluistrunulih stvari koje su bile poznate kao "Sada je smeće, ali kad bude zatrebalo dobro će doći". Bila je tu i jedna mala ciglena peć, vjerojatno najskuplji dio straćare, i to je bilo, osim još stare slame na podu i naslagane hrpe drva kraj te peći, to.

Mord je naložio peć, Jarez položio torbu na klimavi stol koji se junački stao hrvati sa tim teretom, a štakori se razbježali. Ubrzo je iz dimnjaka stao izlaziti sivi dim, toliko tanak da ga, kao ni straćaru, nitko nije mogao vidjeti. No, i kad bi ga bilo moguće vidjeti, tog su dana stotine, ako ne i tisuće dimnjaka dimili nebo, tako da sve to nije predstavljalo nikakav problem.

"Je li moguće da je i ona magla vani zapravo dim...?" Mord je, umoran razmišljati o ičemu pametnijem, pogladio rukom bradu te zamišljeno promrmljao. Doista je vani uz snijeg vladala i magla, ali to on kao da je tek sada prvi put danas primijetio.

"Ne.", Jarez odgovori jednako umoran i prtljajući nešto oko stolica. "Da je dim u pitanju, pogušili bi se..." a govorio je to sa ozbiljnim tonom kao da vodi neku tešku filozofsku raspravu.

"Da, doista...", Mord će i dalje odsutno, sada već prestavši mariti na te svoje riječi, jer i sam je znao da nije upitao ništa pametno.

Upalivši peć, Mord je prišao Jarezu. "Što to radiš?" upitao je mistika.

Jarez je pokušavao privezati stolicu za zid, tako da ona bude odmaknuta pet–šest koraka od stola i pomična jedino uz veliku silu. Na pitanje je glasio odgovor: "Rekli smo da ćemo iz tebe izvući

magiju. Za početak, mislio sam, bilo bi najbolje sa onim najlakšim, ili, točnije, najmanje nemogućim: telekinezom.”

“Upravljanje vjetrom, vodom... nešto tomu slično?” Mord je pogađao.

“Pomicanje stvari bez ikakva dodira.”

“A to...”, Mord prihvati njegove riječi. “I? Kako ćemo to učiniti?”

“Ima jedna tehnika do koje su neki čarobnjaci dosad došli a da je djelomice učinkovita, a nju ćemo sada iskoristiti. Naime, privezat ću te za stolicu i pričekati dok moć sama ne dođe.”

Mord razmisli o njegovim riječima. “Koliko ću dugo biti vezan?”

“Dok moć ne dođe.” Jarez će kratko.

“A to je otprilike kad?”

“To ne znamo.”

Jarez je u konačnici pričvrstio stolicu uza zid i ona je doista tamo ostala stajati čvrsto kao da je puštala korijenje u tlo. Posjeo je na nju Morda odmah potom i privezao mu za nju noge, ruke, trup, pa čak i glavu.

Završivši sa tim, mistik se udaljio do stola.

“Što ćemo sad?” Mord je nemoćan i najmanje se pomaknuti privezan za stolicu upitao.

“Rekoh ti sve.” Jarez je rekao, nakon čega je stao vaditi stvari iz torbe i polako ih slagati na stol. Koliko je Mord mogao sa svoje stolice vidjeti, Jarez je izvukao dvije ćuturice, nekoliko kremenja i dva vrlo mala nožića.

Sve to izvadivši i položivši na stol tako da je Mord sve na stolu mogao jasno vidjeti, iz kožne je torbe mistik izvadio još nešto: čitav komad šunke u malom rešetkastom kavezu kojeg se lako dalo otvoriti podizanjem par centimetara dugog zasuna. Taj je kavez sa šunkom postavio nasred stola.

Konačno ispraznivši torbu, Jarez je prišao peći i u nju ubacio mnoštvo cjepanica, da bi odmah potom prišao vratima stračare, otvorio ih, te na izlazu dobio Mordu:

“Zalaziti ću dva puta dnevno da naložim peć – jedanput ujutro i jedanput uvečer. A ti za to vrijeme pokušaj privući k sebi nešto od onoga na stolu.” Prije no što je zatvorio vrata za sobom, dodao je: “Ja bih započeo s nožem.”

* * *

Danu je trebalo previše vremena da prođe. Mord je prvo osjetio žeđ, a zatim i glad. Jarez doista jest došao još jednom tog dana, ali to se dogodilo dok je Mord spavao, jer činilo se da se ništa drugo tamo i nije dalo činiti, i mistik je naložio peć bez da je Morda probudio.

Drugi je dan Mord započeo suhих usta, i započeo ga je u vrlo rano jutro. No barem je peć polako, no snažno, grijala dok je vatra u njoj palucala. Štakori su nekoliko puta pokušali doći do šunke na stolu, no rešetka kaveza u kojemu se nalazila im je to onemogućila, pa je sve što su mogli učiniti bilo to da sruše kavez na pod.

Mord je u početku s gađenjem promatrao štakore, no ubrzo je i sam upravo kao kakav štakor stao gledati u tu šunku i zamišljati kako zabija svoje zube poput životinje u nju.

Polako ali sigurno Mord je stao gubiti razum.

Njegove misli kovitlale su se u njemu kao prašina nošena vjetrom, i baš kao i prašina činilo se da nisu bile zdrave za svekoliko njegovo biće. Po prvi puta u svome životu, Mord je razmišljao o slobodi.

A on je mislio:

Nije li upravo čudno kako sada, dok sjedim svezan, iako sam ljudsko biće daleko manje vrijedim čak i od jednog štakora jer – on ipak može gdje hoće? Ha, jedan slobodni štakor vrjedniji je od sputana čovjeka!

Dopustivši zatim svme umu da sasvim shvati to što je pomislio, Mord je nastavio promatrati svoje svezano tijelo i mračnu prostoriju oko sebe bez da je pomislio ijednu novu riječ. *Da, doista je čudno...*

pomislio je kad je napokon nastavio sa razmišljanjem. *Jer, opet, ima ljudi čiju slobodu ne može zadržati ni najjača užad, jer naime oni su slobodni unutar sebe. Njihovi umovi su slobodni! Reći ću: Istinski slobodan čovjek ni ne treba svoje tijelo kako bi bilo slobodan, jer već kad zatvori svoje oči, ako ima dovoljno moćan um, on može zamisliti svijet daleko veći i bogatiji od stvarnog, gdje je doista sve moguće, a sama sloboda dovedena do njenih krajnjih granica. Štoviše, granice slobode tada i nestaju! Da... tako je. No opet... Opet... tu su i oni drugi ljudi, nažalost najbrojniji. Ti tek naizgled savršeno slobodni ljudi, sa tijelima čija je snaga došla do svoga vrhunca, ali čiji su umovi toliko zatvoreni i zatrovani da su oni manje slobodni od mene ovako svezanog ma koliko naizgled slobodni bili i ma gdje se nalazili.*

Čak i na kraju svijeta, dvije su vrste ljudi: onaj koji razočarano gleda u ništavilo i govori "Zar je samo toliki moj svijet?", i onaj drugi, koji baš ondje okrene ništavilu leđa, pogleda u svijet i kaže: "Sad svoj svijet mogu bolje vidjeti!". Oba su na istom svijetu, ali jedan je slobodniji od drugog.

"A ja promatram tu šunku poput štakora i pitam se kakvog je okusa.", Mord tada progovori jadno se nasmiješivši. "Pitam se: što je od svega ovoga magija? Jer ja učim magiju, jel' da? Tada bi jedan dio od sve ove okoline trebao nositi atribut "čarobnosti"... Ili je, pak, magija sve to skupa, samo ju mi nismo prepoznali? O, samoćo, samoćo..." govorio je Mord njišući glavom kao da sluša kakvu prekrasnu glazbu dok mu je glas ispunjavao prostoriju a glad i žeđ parali utrobu.

Dalje više nije ništa ni mislio ni govorio, jer kanda je zaključio da u tišini ipak uživa više no u slušanju samoga sebe. Jer u tišini, nalazio je, ipak se skrivalo shvaćanje koje je tražio.

I upravo u toj tišini koja je tada započela prošao je drugi dan Mordova učenja magije.

Treći dan sa sobom je donio isto onoliko ničega koliko i prvi i drugi, ali ipak je odnio još jedan mali dio Mordove pameti. Jarez, koji

je navratio ujutro trećeg dana naložiti peć i zatekao Morda budnog, no klonulog, Morda je pozdravio vedro, objasnivši mu usput kako ga prošle noći, kada je zadnji puta navratio, nije htio probuditi jer mu se činilo da je Mordu san bio itekako potreban.

“Tijelo ti može biti uništeno, ali za um je dobro da bude odmoran.”, rekao je Jarez. “jer ne oslanja se magija na tijelo, već na um.”

Mord na to nije odgovorio ništa, jer njime je ovladala neobična teška crnina koja je kao korov iz njega iščupala svaku simpatiju prema ičemu.

Njegova je glava bila klonula, ali pogled je držao svo vrijeme na onoj šunki u kavezu na podu koju je namjeravao pojesti. Tek bi na mahove Jarezu znao tiho promrmljati:

“Hrane... Vode...”

No Jarez se na to trudio ne obazirati. Jer bilo je nužno da Mord u potpunosti izgubi svaku nadu u svoje tijelo, te se time stane oslanjati isključivo na magiju. Bilo je jasno da mu nitko neće donijeti nož da se oslobodi, niti će mu itko pomoći. To je morao učiniti on sam, koristeći onaj dio sebe koji nikada prije nije koristio.

Sve to skupa Jareza je podsjećalo na malenu djecu koja uče hodati. *Magija, kao i noge, tu je kod svakog čovjeka, samo, da bi se nešto koristilo toga se mora biti svjestan*, mislio je Jarez. *Nijedno dijete nije prohodalo bez prvotnog truda uloženog u to. Sa magijom je jednako. Mordu nitko neće donijeti nož da se oslobodi; nitko mu neće pomoći. Već on mora, ako već želi preživjeti, početi uzimati u obzir postojanje magije, jer ona je sad ono jedino što mu može pružiti pomoć.*

Mordovo je lice postalo upijeno i više nalik kosturu – ne zato što je ovaj išta smršavio, već zato što su oduvijek ljudska lica imala taj običaj kad bi se našla u nevolji postati što neugodnija za vidjeti. Možda je tomu bio razlog što se ljudsko lice, baš kao i ljudski um, oduvijek pretvaralo u ono u što su oči imale gledati.

Mord je smrdio užasno, a crijeva su mu gotovo stalno krulila. U

početku, još dok je za to bio sposoban, slinio je sam po sebi iz opuštenih usta, ali ubrzo je izgubio i slinu. Sve to Jarez je promatrao trudeći se svim silama ne osjećati sažaljenje.

Ne bi mi valjalo sada odustati, mistik je držao. Jer kraj je tako blizu. Mord će uskoro doći na korak od smrti, i tu će doći do izbora: umrijeti ili koristiti magiju...

* * *

U konačnici je i posljednje jutro Mordova učenja telekineze moralo svanuti.

Jarez je tog jutra ustao vrlo rano, jer naime ga je mučila grižnja savjesti poradi Morda gotovo čitavu noć, pa je tako jedva što i odspavao, i čim je ustao on se stao spremati za put preko preko tih par kilometara brežuljaka do stračare. Ledenom vodom kojom je vjedro pokraj njegova kreveta bilo dupkom puno prvo umivši lice, Jarez je navukao čizme i ustao. Napravivši tada nekoliko koraka i ogledavši se po prostoriji jedne od odaja Citadele u kojoj se nalazio, pošao je do svog kaputa i krzna što su ležali preko naslona jedne stolice, odjenuo ih i izašao iz odaje.

A u hodniku u kojega je tada zašao vladao je toliki mrak i hladnoća, da Jarez nije mogao a da se ne upita bi li baklje na zidovima, u slučaju da ih netko odluči upaliti, uopće mogle biti upaljene, ili bi hladnoća i plamen smrzla?

Baklje nisu bile upaljene jer je jutro bilo toliko rano da je vani još uvijek vladala noć, a od svih silnih duša u Kessyru, toliko desetina tisuća njih, jedva da ih je sada budno bilo tucet. Pola tih ljudi činili su glavni gradski pekar i njegovi šegrti, kojima je cilj bio da topao i mirišljav kruh čeka na narod a ne narod na kruh, dok su ostale činili stražari.

“Stoj! Reci tko si!” više šapat no upozorenje jednog od takvih

stražara došao je do Jareza niti minutu kasnije, kad je Jarez već izašao iz Citadele i stupio u njeno snijegom prekriveno dvorište. Bio je to jedan od ona dva stražara što bi uvijek stajali ispred ulaza u Citadelu (drugi je, koliko se Jarezu činilo, trenutno spavao u odaji stražara unutar Citadele, jer su njih dva noću stražarili u smjenama).

“Ja sam!”, još je tiše Jarez tada dobacio. “Jarez Rommirski.” A kako je stražara osobno poznao, dodao je: “Možeš natrag u krpe. Nema smisla da si zbog mene u pripravnosti.”

“Ah”, uz uzdah, mistik začuje i tihi zvuk naslanjanja koplja na zid, “ja sam ti čitavu noć u pripravnosti. Radi sigurnosti svih. I prije tebe sam bio u pripravnosti, i kad odeš biti ću isto tako. Zapovijed je zapovijed... no, reci: kuda si se uputio u ova doba, ako se smije znati?”

“Rekao bih ti, prijatelju, ali u pitanju je nešto što se tiče samog kralja, a njegova mi je riječ sveta pa ga ne kanim izdati.”, Jarez je odgovorio. “No ne brini zato. Reći ću ti što pak smiješ znati: što prije učinim to što sam pošao izvršiti, to će prije mnogo kamenje pasti i sa tvoga, i sa kraljeva srca!”

“A tako...”, stražar se kanda ispričavao. “U tom te slučaju propuštam, dakako! Idi, i neka ti je sa srećom, ma što god da činio, mističe!”

S tim se pozdravima stražar i mistik rastanu. Mistik je tada odmah, uz novonastali smiješak na svome licu, pošao do stepeništa što je vodilo na zidine, uspeo se njime i nastavio na vrhu zidina uskim popločenim putem. Putovati zidinama bio je najbrži način putovanja između mnogih točaka grada, a upravo je Jarez bio te sreće da je i sam smio onuda prolaziti.

Na vrhu je zidina puhao snažan i hladan vjetar, pa se Jarez morao stisnuti pod svojim krznom dok je, brzo koračajući, ostavljao tragove svojih čizama u jedva centimetar debelom sloju snijega što je ondje prekrilo kamene ploče na podu. Kako zora još nije svanula, mistiku su put osvjetljavali (uz dakako tu i tamo pokoji upaljeni žeravnik oko kojega su u svojim gunjevima i krznima spavali stražari) mjesec i

zvijezde, koji još uvijek nisu u potpunosti izbljedjeli sa neba. Ista je svjetlost obasjavala i grad, ulice podignute unutar i van zidina, i one njihove građevine od glatka kamena što su se sada gotovo zrcalile u ranom jutru. Tomu, dok je prolazio što je brže mogao, Jarez nije mogao a da se ne divi.

Nekoliko minuta kasnije, naišavši na stepenište koje je spajalo zidine sa unutrašnjošću južnog dijela Kessyra, Jarez se njima spustio i pošao do najbližeg izlaza iz grada. Ali jednom stpuvši pred dveri, on nije kroz njih prošao, već je, ugledavši ondje konjušnicu, ipak prvo pošao do nje.

U sparnoj konjušnici, konjušar čiji je posao bio da čuva konje (jer to su bili tuđi konji, ondje otavljeni na čuvanje) sada je spavao na jednoj hrpi slame, a bolje promotrivši njegovu priliku jednom kad je odškrinuo vrata i ušao u konjušnicu, i osjetivši u zraku miris nekog jakog alkohola, Jarez je zaključio da je ovaj zaspao pijan. Konji su budni stajali na par koraka od konjušara, privezani svatko unutar svoje malene drvene ograde, i činilo se da mistikov posjet na njihov mir nije utjecao ni najmanje. Tek je jedan od njih tiho zarzao, ali to je bila čitava njihova reakcija na Jarezov dolazak.

Jarez nije ondje ušao da uzme konja za put, jer nije mu trebao, već je tek imao namjeru provjeriti ima li u konjušnici kakav slobodni konj na kojega će moći računati za bijeg ako kojim slučajem Morda danas u straćari zatekne mrtvog.

Kad bi Mord bio mrtav, tada bi valjalo pobjeći što brže i što dalje, jer bila je gotovo sigurna stvar da bi kralj, jednom kad bi se otkrilo da je Mord mrtav, za njegovu smrt optužio mistika. Na sve to Jarez je i ranije računao i bio je odavno svjestan svih opasnosti, tako da je njegova odluka da Morda ipak pokuša naučiti telekinezu govorila dosta o njegovoj hrabrosti i odlučnosti.

Konja je dakle u konjušnici bilo, i bili su uredno očetkani i potkovani, a pola ih je već bilo i osedlano. Ti osedlani pripadali su vitezovima koji će ustati iz svojih kreveta za koji trenutak – njima su

konjušari uvijek na vrijeme pripremali konje – i bivavši svega toga svjestan, Jarez se odluči odande maknuti.

Zatvorivši konjušnicu i ostavivši konje s usnulim konjušarem u miru, Jarez je mogao nastaviti svoje putovanje do Mordove stračare.

Otvorene dveri grada čuvao je, kao i Citadelu, tek jedan stražar, i taj je, prepoznavši Jareza još dok je ovaj prilazio dverima, mistika propustio bez ijedne riječi.

Jarez je tako zašao u Kessyr van zidina. Taj dio grada, koji je bio jedan od četiri dijela Kessyra – sjevernog (gdje se nalazila Citadela), srednjeg (gdje su se nalazili Dvorana vijećanja i Obin hram, zajedno sa prekrasnim trgom), južnog (gdje je živio imućniji puk, ali ne i bitniji ljudi kao u srednjem i sjevernom dijelu) i vanjskog – bio je dio gdje su živjeli najsiromašniji građani Kessyra. Tu se i dalje nalazilo more kuća, poredanih u ulicama ni približno savršeno podignutim kao u centru Kessyra, i tu je kuća bilo gotovo pa i više nego unutar zidina, a pak što se ticalo zakona tu kanda ga nije bilo. Ovdje su se lako dale naći ubojice, prostitutke, kojekakvi lopovi i općenito ljudi vrlo neobičnih pogleda na svijet. Je li sve to kralj Hinnor dopuštao da se dogodi, Jarezu je bilo upitno. U svakom slučaju, držao je mistik, kralj Hil'guma bio je svakakav ali nije bio glup, i ako je išta dosad kod kralja primijetio bilo je to da nijedan njegov potez nije bio bez njegove savršene kontrole nad tim. *Vanjski dio Kessyra bez kraljeve je kontrole jer kralj tako želi, zaključio je Jarez. A ima li to kakve veze sa Vijećem, to bi ga valjalo pitati... No da... pomislio je kad se sjetio da je i sam ionako opterećen tolikim problemima da je upravo glupo tražiti ih još, moja jedina briga sada je Mord. Za ostalo me ipak sada nije briga.*

Napustivši uskoro i vanjski dio Kessyra i zašavši na prvi od onih nekoliko dugih brežuljaka prekrivenih snijegom što su dijelili Kessyr od Mordove stračare, Jarez je stao prevaljivati i to.

Koliko je uspio izračunati, tri mu je sata bilo potrebno da dođe do stračare, a jednom kad je pred nju došao, bio je sav mokar od znoja i

zadihan, a pred stračarom je do zraka dolazio nekoliko minuta. Ona mračna zora u kojoj se nalazio u Kessyru sada je već postala sunčano prijepodne, i svjetlost se sunca zrcalila sa snijega ravno u Jarezove oči dok je pred stračarom dolazio do zraka.

Nije Jarez zapravo toliko dolazio do zraka pred stračarom koliko je oklijevao ući unutra bojavši se onoga što će ugledati. On se istinski bojao da je Mord unutra mrtav. Drugačije naprosto i nije moglo biti, što se njega ticalo. *Ja ne mogu koristiti telekinezu, mistik – jedan od šačice ljudi u čitavom Hil'gumu koji se uopće razumiju u magiju – a očekujem da netko toliko neupućen kao što je pukovnik Mord isto to može... Bogovi, zar sam toliko arogantan bio da nisam vidio iracionalnost svojih odluka...?*

Te su misli paralele njegov um bolnije i oštrije od bilo kakva sjećiva. Bilo je teško uopće i pomisliti na to da Mord Dur'agemski unutar te stračare nije uspio.

Ali, baš kao što se naposljetku i moralo dogoditi, Jarez je odbacio sve svoje misli od sebe, duboko udahnuo nadajući se najboljem, i otvorio vrata stračare.

“Morde!” čim su mu oči dozvolile vidjeti unutrašnjost stračare i Morda u njoj, Jarez je viknuo i pohrlio pukovniku pomoći.

A mladi je pukovnik doista trebao pomoć. On je naime ležao rasječenih užadi na podu, čitav priljubljen uza prljavu slamu, trzajući se kao čovjek na umoru, no i dalje usnama dotičući ćuturicu s vodom što mu se nalazila odmah do glave. Halapljivo je on ispijao tu vodu iz ćuturice, a to je bio više znak ponosa radi pobjede no znak da je žedan.

Jarez dotrči do Morda i posjednu ga. Ovaj je kao pomračena uma nešto mrmljao, nešto od čega niti jednu riječ Jarez nije shvatio. Mord gotovo tjedan dana nije pio ili jeo, a sudeći po mnoštvu rana po njegovom tijelu izgrizli su ga i štakori.

Mistik je skinuo debelo krzno sa sebe, razvukao ga na podu i plegao na njega Morda. Odmah je zatim zgrabio krletku sa šunkom u

njoj, razbio ju, a šunku narezao nožem te ju dao Mordu da jede.

Ovaj je jeo drhtureći.

Peć je već odavno bila ugašena, tako da ju je Jarez čim je dao Mordu jesti naložio, a kad se vatra razgorjela, ovaj svejedno nije prestajao ubacivati u nju drva. Jedva pola sata kasnije, kada je Mord zaspao sit i ugasle žedi, u straćari je bilo pakleno vruće. Jarez je tada mogao predahnuti. On je sjeo na onu stolicu gdje je Mord bio danima vezan, i napunivši svoju lulu s duhanom te ju zapalivši, stao ponosito razmišljati samo o jednome:

Mord je uspio!

* * *

“Gdje si bio čitav tjedan? Dvaput smo održali sastanak, a niti jedanput tebe nije bilo. Ta dogovori se imaju poštivati...” glasile su kraljeve riječi prijekora upućene Mordu. Iako je ton njegova glasa govorio da je bio ljutit, kralj je bio daleko od toga. On je zapravo bio sretan što je imao napokon vidjeti pukovnika, jer i sam, kao i mnogi drugi, zabrinuo se za njega s obzirom da ga nije bilo na dvoru gotovo tjedan dana. Kralj poradi Mordova nestanka nije htio činiti ništa, i naložio je svojim najbližim ljudima da također to ne spominju, jer nije htio da Vijeće iz svega toga izvuče neku korist.

U straćari su, kako je Mord uspio koristiti telekinezu, Jarez i Mord proveli još čitav taj jučerašnji dan, jer toliko je Mordu trebalo da povrati dovoljno snage kako bi se mogao vratiti u Kessyr. I pošavši danas ujutro u Kessyr, te došavši u taj grad oko podne, Mord je prvo pošao do kupelji gdje se okupao i obukao čistu odjeću, a tek je onda pošao do kralja.

Na kralja su on i Jarez naišli vrlo smirena, no ipak iznenađena. Kralj je po čitave dane znao samo sjediti na tronu i razbijati glavu mnoštvom mudrolija i neisprobanih strategija. Pio je crno vino i jeo

vrlo malo. Bilo je to loše za njegovu zdravlje, ali kralj je tvrdio da tada najbolje razmišlja.

“Oprostite mi, Veličanstvo, no bio sam obolio i imao vrućicu, od koje me je gospodar Jarez naposljetku izbavio...” Mord je lagao kralju, baš kao što mu je Jarez i rekao da učini prije nego su njih dva ušla u dvoranu.

“Da”, Jarez je nastavio sa Mordovom laži, “u pitanju jest bila vrućica, i to vrlo opasna, iz koje se Mord možda i ne bi vratio da se nije pažljivo postupalo.”

“Dobro ako je tako; drago mi je da si sada izlječen.”, kralj na to odgovori. “No zašto ja za to nisam znao? Ta poslao bih vam najbolje vidare odmah...”

Na to Jarez odgovori nešto tiše: “Gospodar i ja smo odlučili da je najbolje da sve ostane u tajnosti iz dva razloga: Prvi je bio taj da je vrućica bila vezana uz jednu opaku bolest, gotovo neizlječivu, no eto ipak izlječenu (i ja sam, da znate, u jednom trenutku obolio, no kako mi je rutina kupati se u alkoholu, nije me pogodilo niti približno snažno kao gospodara Morda, pa sam tako mogao i hodati naizgled zdrav), tako da nismo htjeli riskirati širenjem te bolesti.”

“A drugi razlog?”

“Ha! Pa za taj znate i sami: Zar bi bilo korisno za Kraljevstvo da Vijeće sazna kako mu najbitniji članovi padaju pod kojekakvim boleštinama? Znate i sami da bi time samo izgubili na utjecaju.” Jarez je odgovorio.

“Da... vi doista i jeste jedni od najbitnijih, ako ne i najbitniji ljudi na ovom području!”, kralj se složio sa Jarezom lica nasmiješena u širok i radostan smiješak, zadovoljan mistikovim riječima. “No, nadam se da ste sada oboje dobro.”

“Jesmo.”, Mord odgovori. “Daleko smo bolje no prekjučer, ali ipak, kad biste nam dopustili još samo danas da se odmorimo svatko u svojoj odaji...”

“Naravno! Naravno, moji prijatelji! Ta zato i jesmo tu; da si

pomognemo kad je potrebno. Zapravo, otpuštam vas iz ovih stopa da si odete odmoriti kosti, jer što odmorniji i jeste Kraljevstvu potrebni! Idite, idite odmah!” kralj je najednom sav oran na to rekao.

Jarez i Mord bili su zahvalni što ne samo da im kralj nije zamjerio, već se i postavio tako uljudno spram njih. Jarez je bio vješt lažov i manipulator kad je to bilo potrebno, ali u skladu s njegovom poštenom naravi koja ga je u tomu često sprečavala, on je bio lažov i manipulator iz plemenitih ciljeva.

Tako je i sada u pitanju bio i više no plemeniti cilj: oko tjedan dana – što je bilo vraški malo – bilo je potrebno da Mord nauči upravljati sa moći čija je zadaća u početku bila da ga ubije. Ogrlica koja je bila prokletstvo bogova Jarezovom je pomoći obuzdana, a samim time i ne samo obuzdana, već još spremna i za korištenje. Mord je njome ovladao – barem jednim manjim dijelom nje – a to je značilo da će onih deset tisuća kraljevih vojnika imati veće šanse da pobijedi bijela bića, jer u tomu je i bio čitav Jarezov i Mordov plan: da moć ogrlice oslabi neprijatelje.

Nakon razgovora s kraljem njih su dvoje odmah pošli do Jarezove odaje, gdje su se odlučili dogovoriti za daljnje korake. Telekineza je naučena, i to vrlo teškom mukom, ali to nikako nije bilo to.

“Sad kad si uspio koristiti telekinezu možemo sa sigurnošću reći da si za to sposoban, a to znači da si nakon odmora spreman za dalje.” Jarez je rekao kad su Mord i on ušli u njegovu odaju i za sobom zatvorili i zaključali teška drvena vrata. Odaja je bila mračna, tako da je Jarez čim je ušao posegnuo za svijećama da ih upali krijesom.

“Uskoro ćeš i ti ćeš moći upaliti svijeću.”, dometnuo je Jarez zamišljeno promatrajući krijes među svojim prstima. “Ali ti ćeš to učiniti bez ikakva krijesa.”

“Da...”, Mord je umorno odgovorio, “... tako će i biti, nesumnjivo.” Sjeo je na krevet. “Ali sada sam vraški umoran. Reci: što si trebao?”

“Ah, odmah dakle prelazimo na stvar?”, Jarez će odloživši

posljednju od svijeća što je upravo upalio, i čija je svjetlost dodatno obasjala prostoriju. “Trebao sam te, kao i inače, iza vrata, ali sad vidim da je zapravo i više od pola rečeno. Odmori se dobro, Morde, jer tvoje će se sljedeće učenje ticati pirokineze.”

“To je, dakle, upravljanje vatrom?”

“Otprilike. No tebi ima bitno biti samo to da je pirokineza daleko teža od telekineze, jer stvoriti nešto veći je pothvat od pomicanja nečega. Također, nakon što naučiš pirokinezu”

“Ako je naučim.” Mord ga prekinu sa niti najmanje zlovolje u glasu.

“Dobro: ako naučiš”, Jarez to odmah prihvati, “tada ću ti pomoći usavršiti telekinezu. A usavršavanje... recimo da i nije najlakša stvar na svijetu.”

“U redu.”, Mord tada odgovori. “To je dakle to?”

“Jest. Možeš se ići odmoriti. Kralj nas je oslobodio dužnosti ovaj dan. Više nećemo moći radi učenja izbivati onoliko dugo, ali ne držim da je to prevelik problem, jer s obzirom da si se već upoznao s magijom počeo si shvaćati kako ona djeluje. Prvi korak je uvijek najteži.”

Mord ustane s kreveta i priđe vratima. Otvorivši ih i ugledavši pred sobom prazan hodnik, začuje iza sebe Jarezov glas koji je nastavio dalje:

“Idem i ja odspavati; to za umor nisam slagao kralju. Zaključati ću se, tako da ako me budeš trebao samo stani kucati. Trebao bih se tada probuditi.”, kiselu se nasmiješio uz to. “I još nešto: sjeti se da smo rijetko kada ovih dana sigurni. Stoga se zaključaj i sam.”

Mord na to kimnu glavom, a oni se tada uz umoran smiješak rastanu. Naravno, niti ovaj puta Jarez nije lagao; on nikako nije htio da Mord radi gluposti završi zaklan u vlastitom krevetu.

Poglavlje 20

Proljeetni su dani tekli vrlo polako, popraćeni svojim odvratnim gustim blatom, kišama usred bijela dana, sivim oblacima, smradom novorođenih svinja i balege razne stoke. Čim je nestao snijeg, stali su se otvarati kamenolomi i rudnici željeza. Počeli su se iz kamena vaditi ugljen, zlato i bakar. More se smirilo, pa su i pomorci uskočili su svoje brodove i stali bacati mreže. Industrija se ponovno nakon zimske umrtnosti stala rađati, i novac je stao polako kapati u Kraljevstvo.

Prvo je valjalo počistiti puteve, izorati blatnjavu zemlju teškim plugovima i posaditi usjeve. Kralj je imao pune ruke posla, kao i Vijeće, pa su tako na neko neodređeno vrijeme mržnju stavili na stranu. Narod bi do jeseni mogao biti gladan, a gladan narod često je i pobunjeni narod. To im nije trebalo, pa su uveli da bi spriječili glad poslove oranja zemlje u zamjenu za određenu količinu prošlogodišnje pšenice. Novca je bilo, ali novac se ne da ni jesti ni piti. Potrebno je bilo znanje; netko tko će doći na ideju kako da se pšenica koje ima za jedva tri mjeseca iskoristi do jeseni, kada će nova roditi i sazrijeti. To kralj nije znao, a nije ni Vijeće, tako da je svačiji pogled padao u tim situacijama na kraljeva savjetnika Myrona. Tom mladiću nije mnogo trebalo da shvati kako je postajanje kraljevim savjetnikom doista bilo više prokletstvo no darežljivi čin.

A Myron je svoje dane provodio uz debele i prašnjave knjige u koje se tokom mnogih stotina godina koliko su provele na policama nakupilo tko zna kakvih bolesti, jer otkako je počeo čitati sve to Myron je svako malo kihao, a oči su mu suzile. Čitao je neprestano

satima, svakoga dana od jutra do noći, i iz knjiga bi vadio svaku, i najmanju informaciju koja bi mu mogla biti od pomoći.

Čitanje bi prekinuo tri puta dnevno na sat vremena kad bi otišao do *Suhog pruta* gdje su ga u dogovoreno vrijeme čekali prisnici zajedno sa mistikom Jarezom. Ispijanje piva bio je Myronov odmor. Što se Jareza ticalo, on je u svakom društvu u čitavom Kessyru bio dobrodošao, ali i on je u *Suhi prut* zalazio da nađe mir, jer na vrata njegove odaje u Citadeli svako su malo kucali kojekakvi dvorjani tražeći savjete. Bilo je tu mnogo ljudi raznih potreba koji su tražili pomoć. Neki su ljudi bili ozbiljni, pa su tražili mistika da kaže svoje mišljenje u vezi kakvog drevnog književnog djela, i njima bi mistik rado pomogao, a opet, neki su ljudi samo bili obuzdani dosadom pa nisu znali što bi drugo osim dosađivanja poštenom svijetu. U tu su skupinu spadale praznovjerne žene i djevojke koje su htjele znati štošta o čemu mistik i nije posjedovao znanje; neka je žena tražila da joj ovaj čita iz dlana, a neka je pak uporno tražila ime svog budućeg muža. Jarez se u početku doista trudio pomoći tim jadnim dušama, ali kasnije je uvidio da je najbolje samo izmišljati imena i budućnost. Srećom po Jareza, većina je ljudi u Kessyru držala da je on kulturni čovjek, a kulturnog čovjeka nitko ne bi tražio u gostionici.

U gostionici je često tih dana bio i Mord, ali on kao da više nije podnosio društvo. Ljudi su mislili da mu nije dobro, da se razbolio tokom zime, no kako je istog tmurnog raspoloženja ostao i još mnogo dana poslije onog prvog kad je pokazivao istu nezainteresiranost prema svemu, shvatili su da se on sam promijenio. No promjene su prirodne, držali su, pa su tako ubrzo i njega ostavili na miru, a sva moguća pitanja koja su mu mnogi ljudi htjeli postaviti ipak su naposljetku odložena na stranu.

Neurij i Thargelion, čim su putevi postali prohodni, dobili su zadatak da po tko zna koji put ponovno projašu uz još neke vitezove kroz sela i gradove u potrazi za pobunjenicima. Dok su putevi još bili neprohodni, Thargelion je većinu vremena besposlen provodio u

Suhom prutu, gdje nije imao što drugo činiti osim piti. Kad mu je i to dojadilo, neko je vrijeme čak počeo gostioničaru služiti kao konobar a da za to nije dobivao nikakvu plaću. Neurij je pak svoje dane tada provodio uz Myrona i Učenjaka Alakona u knjižnici, koji im je govorio što im je najbolje čitati i upućivao ih prema tim djelima. Bio je to užas za princa.

Pohod kroz polovicu od svih sela i gradova zapadno od Kessyra trajao je jedan tjedan. Nakon toga uslijedio je za vitezove i Neurija dan odmora, koji i nije bio neki odmor ako se njih ticalo. Potom su se pohodi nastavili.

Dok je Mord ili tmurno sjedio u svojoj odaji, ili jednako tmurno sjedio u *Suhom prutu*, a za to vrijeme njegovi prisnici izvršavali svaki svoje zadatke, mistik Jarez u svojem je umu ipak ostao pri onim najbitnijem: on je detaljno planirao nastavak Mordova učenja, jerbo je od njega htio učiniti moćna čovjeka.

* * *

Dogodilo se to opet jednog vrlo ranog jutra kad je Jarez odlučio sprovesti sve svoje planove, ili barem većinu njih. Mord i on javili su se ovaj puta kralju izravno uz riječi da odlaze među planine na sjeveru na nekoliko dana, ondje gdje je Mord nekoć ubio najvećeg zabilježenog vepra.

Kad je kralj upitao koji je putovanju povod, ponovno se Jarez uhvatio u koštac s laganjem. On je poručio kralju da je upravo u to doba procvala jedna izuzetno rijetka biljka vrlo bitna za jedan od njegovih amuleta potrebnih za kasniju borbu s bijelim bićima, pa ju mora poći ubrati. Razlog zašto će otići on glavom, a ne neki od sluga, bio je taj što je biljka osjetljiva i potreban je čovjek koji zna što čini. Pak što se ticalo Morda, Jarez je rekao: "Trebati će mi netko tko će mi priskočiti u pomoć ako se nešto dogodi."

Na to je kralj upitao: “Trebaš li još kojeg čovjeka? Mogu ti ih ustupiti koliko ti god bude trebalo.” A upravo je to pitanje bilo ono na što je Jarez računao. Tu je Jarez odgovorio: “Ne treba mi nitko osim gospodara Morda. On je dovoljan. Osim toga, razlog zbog kojeg odlazim smije se ticati samo najužeg i najpovjerljivijeg kruga u Kraljevstvu. Znete to i sami.”

Stoga je kralj otpustio Morda i Jareza da odu i učine ono što su naumili. Kad je kasnije Jarez objašnjavao Mordu što se točno dogodilo, rekao je: “Naš kralj moćan je čovjek i nadasve mudar. No svatko ima svoju manu. Njegova je ta što se suviše brine za sigurnost Kraljevstva.”

“A zašto bi to bilo loše?” Mord će tu upitati.

“Zato što je tada Kraljevstvo na jednom mjestu. Ono je tu i ne može ići dalje; ne može napredovati. Oduvijek je bio poreban određeni udio rizika da bi se doista napredovalo...”

Taj su razgovor Mord i Jarez vodili dok su jahali konje koje im je ustupio kralj, a jahali su cestom od sasušena blata što je svom svojom dužinom prelazila preko mnoštva brežuljaka. Ta je cesta vodila prema Ri'gormu.

“Zašto idemo u Ri'gorm?” na konju se Mord prisjetio svog pitanja kojeg je postavio još jučer u *Suhom prutu*.

“Bilo mi je potrebno previše vremena da smislim plan.”, Jarezov je odgovor na to glasio. “Jer snijeg se istopio u gotovo čitavom Hil'gumu, a bez snijega taj plan ne možemo sprovesti.”

“Znači zato idemo u Ri'gorm; jer snijeg ondje još nije istopljen?” Mord je na to upitao.

“Upravo tako.”

Prisjetivši se sada na konju tog jučerašnjeg razgovora, Mord se osmjehnuo, a osmjehnuvši se bacio je pogled prema nebu. Nebo bijaše podosta mračno, jer još uvijek je trajala ona njima tako poznata ledena noć ili vrlo rano jutro. Zvijezde Mord nije ugledao, kao ni mjesec, već samo mnoštvo sivih oblaka, a to mu je govorilo da ni kiša nije daleko.

“Ako će biti onako kako se bojim da će biti, moramo požuriti. Jer tek smo na pola puta do Ri'gorma...” Jarez je dobacio Mordu kao da je pročitao Mordove misli.

No kiša ih u konačnici ipak nije stigla kad su njihove oči napokon ugledale bijeli snijeg pokraj puta. Iz daljine se činilo da je gotovo u potpunosti istopljen, ali kad su mu se na konjima približili uvidjeli su da je ipak tu, one količine koju je Jarez smatrao sasvim dovoljnom za sprovođenje svog plana. Zbog toga je Jarezu laknulo. Tu gdje su stali nije bilo ljudi ili ikakve kuće nigdje na vidiku, već samo stabla, snijeg, blato i mnoštvo planina.

“Rekao bih da smo oko deset kilometara od prvog naselja.”, Mord je, razmislivši trenutak, rekao. “To je dobro, predmnijevam?”

“Odlično.” Jarez odvrati i iznenada sjaše s konja. To Mora iznenadi.

“Zar ne idemo do Ri'gorma?”

“Ne. Išli smo do snijega. Samo je to bilo potrebno: hladnoća i snijeg.” Rekavši to, Jarez stane otkopčavati onu svoju torbu u kojoj je tokom učenja Morda telekinezi držao hranu i piće. Torba je bila ponovno pretrpana, ali – i to je Morda iznenadilo još i više – u njoj se nalazilo samo suho šiblje.

“Spremno je planuti odmah, jer držao sam ga na vjetru mnogo dana i pažljivo mu svaki centimetar namazao uljem. Opipaj, osjetiti ćeš da je masno...”

Mord je sjahao sa svog konja i pomogao Jarezu izvaditi svo šiblje iz torbe. Šiblje je doista bilo masno, no to Morda i nije toliko zanimalo. Kad su ispraznili torbu, Jarez je stao otvarati i bisage konja, u kojima su se pak nalazile čitave hrpe triješća.

“Ovo je vrlo staro triješće. Dobio sam ga od bačenih dijelova jednog starog drvenog ambara. Mislim da znaš za njega: tamo je, nedaleko do prve stražarnice na sjevernoj strani zidina grada, bio taj ambar, pa su ga odlučili strušiti jer je star. Dvjesto godina, kažu. Vrlo kvalitetno triješće!”

Mord je šutio svo vrijeme, jer polako je dolazio na ideju kakvo bi to novo učenje moglo biti. Još se psihički nije dobro od starog oporavio, a s obzirom da je ovo novo uključivalo i snijeg nije mislio da će biti išta lakše. Štoviše, za novo je učenje predmnijevao da će biti daleko teže.

Te misli potvrdio je zadnji komad od Jarezovih stvari koje je mistik u bisagama nosio: pleteno uže. Isto ono kojim je bio vezan u straćari.

“Ali ovdje nema straćare...” zamišljeno je promrmljao.

“Što?”, Jarez dobaci, jer bio je desetak metara od njega, pa ga nije dobro čuo. “Straćara?”

“Nema je. Mislim, ako ću biti vezan... *gdje* ćeš me vezati?” Mord je upitao nekako instinktivno se stisnuvši u svom dugom, teškom kaputu i još težem krznu koje je nosio preko tog kaputa.

“Vidjeti ćeš.”, Jarezov ton najednom se izmijeni. Ozbiljnost je prešla preko njegova lica. “Neće ti se svidjeti, ali, ako ništa drugo, predviđam da neće trajati dugo.”

Hrpe triješća i šiblja položili su tamo gdje je Jarez držao da bi ih bilo najbolje položiti, a to je bilo ondje gdje je snijega bilo najviše. Snijeg na kojemu su bili bio je na mnogim mjestima prošaran blatom. To je govorilo da se topi. Oko njih, na još neizoranoj njivi kraj puta gdje su se nalazili, raslo je raslinje što je niklo iz zemlje nakon ubiranja prošlogodišnje žetve. To raslinje valjalo je biti raskršeno, ali nije još, za razliku od ostatka Hil'guma gdje su takve guštike već očistili, jer snijeg se još nije istopio. To je također bio jedan od dijelova Jarezova plana: ako se budu morali zadržati, i snijeg će se uz njih zadržati dovoljno dugo da tom mjestu ne prilaze nepoželjni seljaci ili uopće ikakvi drugi ljudi.

Kad su položili sve iz torbe i bisaga na snijeg, jedino što je ostalo bilo je uže. Mord tada shvati koji je Jarezov plan.

“Znači, biti ću zavezan kraj triješća sve dok ne naučim zapaliti ga i ugrijati se?”

“Tako je.” Jarez odvrati.

“U redu onda...”, Mord će pruživši ruke mistiku da ih ovaj sveže užetom. “Što je?” upita uvidjevši da ga ovaj ne želi još svezati.

“Ovaj... morati ćeš se skinuti.”

“Nag?”

“Ne u potpunosti; ne želim te gledati nagog. No skini halju, kaput i predaj mi krzno. Potrebno je samo da se dobro smrzavaš.”

Mord na trenutak stane negodovati. “Ali mogao bih umrijeti od hladnoće!”

“Ako budeš umirao, ja ću ti priskočiti u pomoć, odjenuti te i ugrijati vatrom. No ako bude tako, tada je čitava stvar propala.”

Mord na to prihvati riječi mistika i svuče sve sa sebe osim one svoje najtanje halje pod kojom je bio u potpunosti nag, a koja mu je sezala od ramena do koljena, i čizama, u kojima je stajao.

“I čizme skini.”

Tako je i bilo: mladić je pred mistikom koji trenutak kasnije bio jedva pokriven s tom posljednjom tankom bijelom haljom, a na snijegu je stajao bos. “Prokleta se smrzavam...!” ubrzo je zaključio kada se i tresti stao.

Jarez mu je tada prišao i počeo mu sputavati užetom ruke i noge, tako da se više nije mogao uopće micati.

“Dakle, stajati ću ovako dok ne naučim...?” još nije stigao niti oblikovati pitanje, a već ga je u tom trenutku mistik srušio u snijeg, a potom mu i dio po dio tijela snijegom stao zatrpavati.

Ubrzo od svezanog i snijegom prekrivenog Morda na vidjelu ostane samo njegova glava, sada već sva modra od hladnoće.

“Št... što sad–d?” Mord je drhtureći upitao dok je tako gotovo u potpunosti gol ležao pod snijegom pola koraka udaljen od hrpe šiblja i triješća.

Jarez priveže konje za najbliži žilavi i suhi grm te se uspne na sedlo svoga konja, nakon čega mu sa leđa životinje odgovori: “Sada je na meni samo da sjedim i čekam ishod. Pak je na tebi da učiniš isto što

u stračari sa telekinezom: natjeraj se zapaliti to granje da ne bi umro od hladnoće.”

* * *

Kao što je bilo i ranije, Mord je i ovaj puta u vrlo kratkom vremenu izgubio onaj ljudski dio sebe i, usred nemoći, počeo psihički ludjeti. U početku je bio sasvim miran, onako svezan pod snijegom, ali već nakon nekoliko desetaka sekundi trpeći veliku bol poradi hladnoće stao se ritati. A to ritanje, opet, nije potrajalo niti još desetak sekundi, a Mord se zatim ponovno smirio.

Bio je to normalan, Mordu već poznat proces dovođenja svijesti čovjeka do privremenog kraha, koji je on mogao nazvati samo uništenjem realnosti, kako bi se u obzir kod traženja odgovora na probleme mogla uzeti i magija. Njegova je koža pod snijegom bila crvena i vruća na dodir, i poradi nje snijeg se uskoro stao topiti i sa zemljom spajati u blato. Čitavo je njegovo promrzlo, mokro i blatnjavo tijelo sada prožimala drhtavica, a njegove usne kanda su se svake sekunde suzdržavale od povika mistiku: "Odustajem! Oslobodi me!".

No on to ipak nije povikao, a razlog tomu ni sam nije znao reći.

Mučenje, mislio je u svome sada gotovo već pomračenu umu. *Ja sam mučenik koji mora istrpjeti svoje mučenje... Ali nemam straha od toga. Jer svatko ima svoje patnje, samo su nečije veće a nečije manje*, on je zaključio. Pomislivši to, on je osjetio buđenje nekog novog čuvstva; jednog novog osjećanja, koje mu je kanda pružalo ako ne snagu, a ono barem utjehu. A taj osjećaj dolazio je uz shvaćanje:

Ne odabire čovjek svoje patnje, već one odabiru čovjeka. Velika patnja zahtijeva velikog čovjeka.

Najveća, pak, zahtijeva Morda Dur'agemskog.

Doista, da ga se u tom trenutku pitalo išta drugo osim toga, on ne

bi znao tomu odgovora. Čak je prestao razmišljati i o pirokinezi i triješču kojeg je valjalo njome upaliti.

Svo to vrijeme mistik je sjedio na svome konju nedaleko od Morda i zabrinuto čitav taj prizor promatrao. Njegovo je srce kucalo i brže no Mordovo, a za razliku od onog povika kojeg su Mordove usne svako malo htjele povikati, Jarezove su htjele povikati: "Požuri, Morde! Gubiš svijest!" Ali iz nekog razloga ni on nije povikao to što je htio povikati.

A taj razlog, razlog koji nije dopustio govoriti ni Mordu ni Jarezu, već ih je tjerao da dožive u tišini to što se moralo dogoditi imao je svoje ime. Mord ga je znao kao Silu.

A Sila je u Mordovu umu tada rekao:

Ovo je jedna od prekretnica, Morde, pamti ovo!

Ali Mord nije mogao čuti njegovih riječi. On niti je mogao pamtiti, niti više uopće živjeti, jer na tom mjestu pod snijegom svezan više nije bio on, Mord, već neka sasvim druga, takoreći bezlična osoba. Nešto je drugo sada upravljalo njime i njegovim mislima, nešto prepuno mržnje spram svega, i iako se toga Mord bojao on je tomu upravo hrlio kao jedinoj nadi za spas.

To čemu je Mord hrlio bila je sama njegova luda strana, jer samo u ludosti čovjek može odbijajući zakone prirode stati činiti ono nemoguće. Samo luđak, za kojeg ne vrijedi niti jedan imperativ okoline, može stvarati vatru ni iz čega i pomicati predmete bez da ih dotiče. Stoga je luđakom Mord i postao.

Prvo je, dok mu je jezik usput izgovarao nekakve besmislice, triješće pred sobom stao pomicati i čak razbacivati unaokolo telekinezom. Zatim je, nemajući nikakve namjere u vezi toga već tek slijedeći svoj instinkt, svaki komadić od tog triješća svojim umom podigao na pola metra visine, da levitira, i u toj je poziciji triješće ostalo neko vrijeme.

A konačnica je bila kad je među tim triješčem i šibljem što je levitiralo prvo pustio iskru, a onda i čitav plamen.

“Eto ga! Svaka čast!” neki je glas iza njega stao klicati.

No plamen nije bio dovoljan. Mordu Dur'agemskom trebala je buktinja; on je htio da sve gori!

Promatrao je goruće granje iako je držao oči zaklopljenima i polako je počeo ulaziti u njihovu bit. No ni tu nije stao, već je ušao i u sam vjetar što je puhao, i u snijeg što ga je smrzavao.

“Izgorite...”, tada je tiho šapnuo, na što se začuo prasak. “Izgorite!” ponovio je, ali sada glasnim povikom. I čim je to povikao, njegovo se tijelo našlo u vatrenom ognju. Snijeg je istog tog trenu ispario kao da ga nikada nije ni bilo, a zrak je otežao u čitavoj jednoj sekundi – sekundi tokom koje se Mord našao ne ležeći u snijegu, već ležeći u crvenom plamenu što ga je okruživao i palio sve: zrak, zemlju, samog Morda.

Plamen se povisio i nije bilo nikakve naznake da će prestati buktati. Nije zatim prošlo ni dvije–tri sekunde, a njegova je veličina stala nadvisivati i najviša stabla u blizini, a širina mu je nadmašivala deset metara.

“Morde!” diveći se, doviknuo mu je sa svog konja ushićeni Jarez. Mistik je htio još nešto dodati, ali jednostavno nije znao što bi rekao, jer sve to pred njim činilo se tako nestvarno. Sve što je mistik tada učinio, zapravo, bilo je da je otkaćio konje i odjahao sa njima niz jednu padinu, jer vrućina je na starom mjestu bila prejaka.

Mord je gorio u strašnoj vatri, poradi koje se mistik nije brinuo da će mu naškoditi jer je ona bila Mordova kreacija. *Magija ne dira tijelo svoga stvaraoca*, znao je Jarez. *Samo dušu*.

Mord na Jarezov povik nije odgovorio, već je tek ležao usred svog jarkog ognja i osjećao kako ga vatra liže, gotovo prodire kroz njega, ali ne naudeći mu ni najmanje – čak mu niti jednu dlaku sa njegova tijela ne spalivši.

Promatrajući prizor, Jarez je mogao samo diviti se. To čemu je upravo prisustvovao, znao je, nije mogao baš nitko u čitavom Hil'gumu. Ne samo niti jedan mistik, već ni svi mistici zajedno ne bi

to mogli. To je Jarezu govorilo koliko je silna Mordova moć bila.

No uskoro je i to moralo doći svome kraju.

Buktinja se nekoliko trenutaka kasnije oko Morda stala stišavati i smanjivati, i Jarez je odlučio do Morda dojahati. Iako je Mord još uvijek stvarao vatru, Jarez se nije zaustavljao, već mu je na konju prilazio, i kako mu je prilazio tako se Mordov plamen sve više povlačio.

Naposljetku Jarez dojaše na jedva tri koraka od Morda, a od Mordova silna plamena sada ostane tek maleni plameni jezik na njegovu dlanu. Taj je plamičak na njegovu dlanu palucao nekoliko sekundi, a zatim se ugasio i on.

* * *

A dogodilo se da je zagrmilo istog tog sata, a uz grmljavinu je ubrzo došla i kiša, te potom i tuča.

Jarez je na onesviještenog Morda navukao čitavu njegovu odjeću, podigao ga na konja i prekrio s debelim krznom kako bi ga ono zaštitilo od komadića leda što su padali s neba. Kako Mord nije mogao upravljati svojim konjem, Jarez je upravljao sa oba: jašući svog, za uzde je vodio i Mordovog. Mord je u nekoliko navrata gotovo skliznuo sa sedla, ali Jarez bi ga tada ipak uspio zadržati, uhvativši ga rukom za rub njegovog kaputa.

Jahali su vrlo polako, čak sporije od običnog konjskog hoda. Iako je večer bila još daleko pred njima, dan se naglo pod gotovo crnim oblacima smračio, a to u kombinaciji sa maglom što se tada podigla činilo je da putnici nisu mogli vidjeti pred sobom skoro ništa.

Jedva pola sata kasnije, voda je pljuska učinila od puta toliko blato da je on postao uopće neprohodan, čak i za konje, i ma koliko jahač tjerao svoju životinju naprijed, ona bi svejedno ostala kao ukopana na mjestu.

Jarez više nije mogao voditi konje i Morda ni naprijed ni nazad. On je znao – jer bila je u pitanju očita stvar – da je ta kiša imala veze sa Mordovim ranijim izvođenjem pirokineze. *Priroda proklinje svakoga tko ide protiv nje, na ovaj ili onaj način*, pomislio je Jarez sasvim miran, s obzirom da je znao da mu ne bi ni najmanje pomoglo nervirati se. *Tko ide protiv prirode, ne uviđajući koliko su njeni načini ljepši i bolji, i tko skreće sa njena puta, biti će prije ili kasnije njenom rukom vraćen na taj put, ali uz gadne posljedice i za sebe i za svoju okolinu*. To je Jarez mislio zamišljeno promatrajući kišu što je pljuštala oko njega. On nije znao zašto, ali baš tada je dobio volju za razmišljanjem o svemu tomu. Nije ga bio strah, ne, već je on u sebi osjećao savršeni mir. *Jer baš kao što samo muškarac i žena mogu stvoriti dijete – ta ljepota reprodukcije koja je sam smisao prirode – tako i vatra ne bi smjela nastajati nikakvom magijom, već iskrom, zrakom i drvetom, kako je sama priroda zaključila da je najbolje. Magija je destruktivna... a destruktiju priroda ne podnosi*.

Jarez se osvrne spram Morda što je ležao na leđima svog konja bez svijesti, opuštenih ruku što su bile obješene sa obje strane konjskog vrata. Jarez je mario za njega.

“Taj je mladić danas učinio što nitko ne bi mogao...” promrmljao je Jarez, dok su mu kiša, vjetar i led šibali lice. Dalje nije ništa ni rekao ni pomislio, jer te izgovorene riječi iz nekog su razloga bile dovoljne da mu se duh smiri.

Dva su konja sa dva jahača stajala nepomično u blatu prvo nekoliko minuta, a zatim i nekoliko sati. Vrijeme je moralo prolaziti bez obzira na to koliko jahači htjeli ili ne htjeli da ono prolazi, i svojim prolaskom davalo im je do znanja, svakom sekundom koja bi prošla, kako šanse da će živi odande otići sve više postaju neostvarivi san, a sve manje stvarnost.

Ma koliko da vremena prošlo, jedan sat ili pet sati, nevrjeme ne samo da nije stajalo, već se čak i pogoršavalo. Duboko je blato pod nogama konja u jednom trenutku prestalo biti čak i to, već se

pretvorilo u čitavu bujicu prljave vode, koja je cestu što je vezala Ri'gorm i Kessyr takoreći dobrim dijelom obrisala. Gromovi su grmjeli i prijetili svakog trenutka će nekoga od njih udariti. To se lako moglo dogoditi, zapravo, ali nitko od njih nije poradi toga mogao učiniti baš ništa.

Činilo se da je prošao gotovo čitav taj dan, jer Jarez je u jednom trenutku podigao pogled prema nebu – komadu neba kojeg nisu prekrili oblaci – i ondje ugledao noćno nebo i jednu zvijezdu jarka sjaja posred njega.

Kako su jahači mogli i očekivati, konji u jednom trenutku nisu više mogli izdržati njihovu težinu na svojim leđima pa su legli u blato. Jarezu poradi toga nije bilo krivo, jer on je sa patnjama životinja suosjećao.

Mada je stvarna istina, mislio je, da ćemo još do zore svi mi vrlo vjerojatno biti pokojni, i da će netko trebati suosjećati sa nama svima.

Tu pomisao Jarez je u jednu ruku nalazio smiješnom, pa se čak poradi toga tada i nasmiješio.

* * *

“Rekao sam ti da je loša ideja danas se poći vratiti!”, Thargelion je u jednom trenutku dobacio Neuriju nakon što su njih dva, pošavši još u zoru iz Ri'gorma za Kessyr, negdje na pola puta zaglavila zatečena blatom i pljuskom. Princ i njegov podanik iz Kessyra su nekoliko dana ranije pošli u pohod tražiti Pobunjenike sa čitavim jednim tucetom ljudi, ali u Kessyr su se odlučili vratiti nešto ranije sami. Pak što se tog njihovog tuceta ljudi ticalo, oni su se samo, do sljedećeg prinčevog dolaska, pridružili vojnicima Ri'gorma, što je inače bila njihova zadnja stanica kod traženja pobunjenika.

“A kako sam mogao znati da će ovakvo što biti ispred nas?”, odgovorio je Neurij pokazujući rukom na čitave rijeke blata ispred

njih, jer više cesta kao takva nije ni postojala. To pitanje nije zahtijevalo odgovora, jer odgovor dabome da i nije bio bitan. “A ne možemo se ni vratiti...” dodao je princ odmah zatim, pogledavši iza sebe u prizor gotovo sasvim jednak onomu što je vladao ispred njih.

“Imaš pravo, Neurij. Osim toga, dali smo riječ tvome ocu doći u Kessir točno danas uvečer...” odlučio je Thargelion popustiti.

Neurij na to nije ništa odgovorio, već su se još tada njih dva odlučila potpuno posvetiti probijanju sa konjima kroz blato. Ali što su više tjerali konje da idu naprijed, to bi konji sporije išli, a blato bilo dublje.

A vrhunac je došao kad su oba konja zaronila u blato nešto dublje od njihovih koljena i poradi toga više nisu mogli ni naprijed ni nazad.

“Bogovi, pa je li ovakvo što normalno...!” Thargelion je, osjećavši kao neku novu vrstu straha koju nikada prije nije osjetio, kroz kišu i vjetar dobacio Neuriju, ali još dok je to izgovarao, pod svojim je nogama osjetio kako mu se životinja opasno naginje na lijevu stranu. I pravilno zaključivši što će se dogoditi, on je brzo skočio sa svoga konja na suprotnu stranu i odskočio od životinje što je dalje mogao.

A on je to učinio zato što se u tom trenutku njegov konj svom silinom srušio na lijevi bok u blato i odmah se potom stao divljački ritati.

Thargelion je tada zadihan rekao: “Ja dalje ne mogu.”, na što je bacio pogled u smjeru grada kojeg su u zoru tog dana napustili. “A ne mogu, doduše, ni natrag.”

Na te njegove riječi Neurij izgubi strpljenje te stane proklinjati sve živo i neživo. Dok je psovao, udarao je svog konja stremenjem po stomaku svom silinom, kao da je konj bio kriv za sve.

Čitavu je minutu to trajalo, taj izljev bijesa, a jednom kad je prošao, i kad se Neurij manje–više smirio, princ je pogledao u Thargeliona i rekao: “Popni se na mog konja. No prije toga mi pomozu izbaviti ga.”

Za to je vrijeme Thargelionov konj sve više divljao u blatu i njištao

koprcajući se. Tonuo je sve dublje, a glava mu se zatrpavala sa litrama i litrama blata. To je trajalo sve dok se naposljetku nije umirio. Tada ga je blato prekrilo čitavog.

Neurij sjaše sa svog konja i primi jednu stranu njegovih uzdi. Kad je Thargelion prišao i primio drugu stranu, njih su dvoje počeli vući.

Bili su blatnjavi svi troje: i konj i oba čovjeka. Ljudi su vukli i upirali svom svojom snagom da bi izbacili konja, ali konj se dao izvući nije. Kako je svo vrijeme padao i led, Neurij i Thargelion su morali trpjeti njegove udarce po sebi. No ljudska izdržljivost, kao i ona od životinja, koliko god bila fascinantna, ipak je imala svoj kraj.

Kraj drugog konja bio je kada se i on nakon nekog trenutka srušio u blato i stao ritati čekajući svoju smrt gušenjem pod stotinama litara gustog blata, a kraj ljudi... On je imao doći nešto kasnije, jer oni ipak nisu odustali, već su onako blatnjavi, promrzli i iziritirani od komadića leda što su ih obasipali ostavili mrtve konje, pokrili kaputima glave i nastavili dalje probijati se kroz blato na svojim nogama. A nešto kasnije i na koljenima.

* * *

Iako je kiša bila glasna, mistik Jarez jasno je čuo glasove ljudi u daljini. Nisu bili glasni ti glasovi ljudi, već štoviše jedva primjetni, no, kako bilo da bilo, Jarez je čuvši ih povikao najglasnije što je mogao: "Pomozite nam tko god da ste!"

Njegov je pak povik bio toliko glasan da je prenuo i Morda iz njegove nesvijesti. Mordu je, zapravo, negdje tada i bilo vrijeme da se probudi, jer toliko je otprilike bio u nesvijesti i nakon što je prvi puta koristio telekinezu.

Na Jarezov povik nitko se nije javio, pa je ovaj probao povikati još jedanput. U njemu se tada pojavila zabrinutost da je počeo halucinirati od hladnoće, pa je time bilo opravdano podrhtavanje koje se tada čulo

u njegovu glasu.

Ali niti nakon drugog povika odgovor nije stizao.

“Je li itko tamo?” viknuo je Jarez osvrćući se, jer osim Morda niti niti mogao vidjeti išta više oko sebe. Problem je bio i u tome što nije više znao gdje se nalazi i spram čega stoga mora vikati. On i Mord mogli su se nalaziti nasred ceste jednako kao i nasred neke nepoznate njive. Oluja, neobično jaka, obrisala je mnogo toga.

Sekunde su za mistika prolazile kao minute. Bio je siguran da je mnogo od vlage na njemu bilo tu od njegova vlastita znojenja a ne od kiše, jer tolika je uznemirenost u njemu vladala.

No u konačnici se neki glas ipak javi: “Zar netko doziva?” glas je u daljini upitao.

“Da, da!”, mistik je odgovorio, osjećavši kanda kao da mu je glas koji je čuo poznat. “Zovem vas jer smo zapeli i ne možemo dalje.”

Iz magle nije još dosta vremena izranjao nitko, već se samo taj glas čuo: “Nas je dvoje. Evo, dolazimo! Ovo prokleta blato... zajedno ćemo se iščupati iz ovoga; da, biti će nam lakše...”

Prođe deset sekundi gdje je glavnu riječ vodila samo kiša, a onda Jarez ugleda prvo jedno, a zatim i drugo lice dvoje ljudi koje je poznavao.

“Prinče? Thargelione? Ta zar ste vi...?”

Dva su prijatelja bila jednako iznenađena kao i mistik. Mord je svo to vrijeme mamurno sjedio na svom konju. Svatko od njih pokrivao je glavu čime god je mogao, jer iako su komadići leda bili maleni, led je i dalje padao.

“Što vi tu radite?” Neurij je upitao, na što mu je Mord hrapava glasa dobacio: “Nije bitno što tu radimo, već kako ćemo se izvući. Gdje su vam konji?”

Na to je Thargelion hladno odgovorio: “Mrtvi su. Bili su preteški za blato. A vidim da ni vaši nisu u najboljem stanju...”

Konji Jareza i Morda ležali su na svojim trbusima u blatu jednako kao što bi kakav pas legao nakon što bi se umorio od trčanja. To nije

priličilo njima kao konjima, ali niti cesti nije priličilo da bude u rijeci blata i vode, pa su se tako ljudi imali manje čuditi životinjama a više prizorima oko sebe.

“Krenuli smo iz Ri'gorma jutros”, Neurij je tada započeo, “mislili smo da ćemo stići do Kessyra prije, je l'... ovoga.” pokazao je rukama na blato pred sobom. Blato mu je odavno prešlo visinu koljena, tako da se postavljalo pitanje raste li to razina vode, ili to oni polako propadaju u zemlju.

“Odavde mogu sam pretpostaviti: nevrjeme vas je uhvatilo.” Mord dometnu.

“Jest. Jahali smo sve do trenutka kad konji više nisu mogli dalje. No naši nisu klekli kao vaši, već su se srušili i utopili. Dalje smo nastavili pješke. Mislim da smo pješačili pet sati...”

“Toliko?”

“I prevalili možda petsto metara. Ovo blato je gusto kao smola. Vjerujem da nismo naletjeli na vas i vaše konje na koje se sad možemo nasloniti i odahnuti, dosad bismo već trebali izgubiti snagu i sami se utopiti u blatu.” dok je to govorio, Neurij je zajedno sa Thargelionom prilazio Mordovu konju. Čim su mu prišli, takoreći su mu se objesili za vrat. Nije tu bio posrijedi samo umor od probijanja kroz gusto blato, već i to što nisu spavali niti jedan od njih više od dva dana, a kada i jesu zadnji puta spavali, nitko od njih nije spavao duže od tri sata. Takav je bio san ljudi sa mnoštvom obaveza.

Čim je skupio snage za još koji korak, a to je bilo nakon desetak sekundi, Thargelion je otišao do Jarezova konja. Ondje se oslonio na njega, jer samo jedan konj obojicu Neurija i Thargeliona ne bi mogao dugo izrdžati.

Jarez se tada sjetio da u jednim bisagama ima nešto hrane, dostatno da se svatko od njih najede do sita. U pitanju je bio veliki kolut sira, kruh i komad suhog mesa. Bilo je tu i nešto vina. Sve to Jarez je izvadio i ponudio svakoga oko sebe, usput i sam uzevši koji zalogaj.

Neurij i Thargelion bili su vrlo gladni, tako da su odmah prionuli

jelu. Kruh začudo nije bio smočen vodom, jer su bisage bile kvalitetno izrađene i pravilno povezane tako da u njih nikako voda nije mogla ući. Još uvijek je padala kiša, mada je led ubrzo prestao, a oni su svi bili prekrivenih glava, netko debelim krznom, a netko kaputom.

Mord je tu došao do svoje prijašnje snage (ispalo je da mu je bilo potrebno vrlo malo odmora bez obzira na silinu onog pothvata kad je koristio pirokinezu), a čim je osjetio da može i klečati kako valja, samo je skliznuo sa sedla svog ležećeg konja u blato i prepustio mjesto Neuriju.

Vidjevši taj Mordov čin, Jarez je učinio isto. On je svoje mjesto prepustio Thargelionu. Kad su se nakon nekoliko trenutaka sjedenja na konjima i Neurij i Thargelion odmorili, došlo je vrijeme da se pokuša nastaviti dalje. Tada su i njih dva sjahala sa konja.

Svi su uskoro bili na koljenima, a na koljenima su bili jer nisu u tolikom blatu mogli normalno stajati; kad bi koji stao na noge, samo bi počeo brzo propadati u zemlju kao da je zemlja živa i ne dopušta nikome po njoj hodati.

Probijajući se, prevalili su jedva pedeset metara, a prevaljivali su tu udaljenost gotovo pola sata. Problem nije bio samo u gotovo nemogućoj prohodnosti do Kessyra, već i u njihovoj dezorijentiranosti. Oni doista jesu išli naprijed. No naprijed prema čemu, to je bilo pitanje.

Konji nisu za njima išli, jer nisu mogli niti ustati. Umjesto toga, ljudi su im samo poskidali sedla i bisage i ostavili životinje u blatu. Sve što su poradi tih konja ljudi mogli učiniti bilo je tek da se nadaju da će kiša ubrzo stati a blato se osušiti.

No ni sami ljudi nisu uspjeli prevaliti više od tih pedeset metara. Već tada ih je izdala gotovo sva snaga, i jedino što su oni mogli činiti bilo je da se zaustave i pokušaju ne umrijeti od hladnoće ili utapanja.

“Ne možemo dalje!” Jarez je viknuo, tijela u potpunosti blatnjava i neprepoznatljiva, kao što je bilo svačije od njih.

Na mistikov povik nitko nije odgovorio. Umjesto ikakvih više

riječi, među ljudima je tada zavladała šutnja. Činilo se da će prestati za koji trenutak, no ta je šutnja potrajala još dugo. Neurij i Thargelion su šutjeli jer nisu imali ništa pametno i spasonosno da kažu, ali Mord je šutio iz drugog razloga.

Naime, on je imao rješenje, ali se bojao uopće i pomisliti na njega.

* * *

“Morati će tako biti; morati će ostali doznati što činimo bez obzira što je za to još suviše rano.”, Jarez je šapnuo Mordu na uho kad mu se ukazala za to prilika. “Upotrijebi magiju da nas spasiš.”

Mord je mislio na isto to, no nije znao kako bi točno mogao upotrijebiti magiju. “Što da učinim?” upitao je.

Mistik je tada odvojio trenutak da odluči što bi im točno od Mordovih sposobnosti moglo pomoći. Iako je nekoliko puta detaljno izvagao svaku opciju, u konačnici se je ipak morao složiti sa tim da Mord trenutno nije mogao učiniti ništa.

“I?”

Jarez tiho izdahne: “Ne možeš ništa...”

“Nisam ni mislio suprotno.”, Mord je rekao. On je bio obeshrabren još i više. Bila je sigurna smrt u pitanju koja ih je sve čekala, bila ona od utapanja ili udara groma negdje po vodi. Vremena ako su i imali, imali su vrlo malo. A sada bez magije kao opcije za izbavljenje to vrijeme nije im vrijedilo baš ničemu.

“No postoji ipak jedno rješenje.”, Jarez je dodao nešto kasnije. “Doduše, šanse su vrlo male...”

“Reci samo.”

“Učenje nove sposobnosti, telepatije. Odmah sada. Naravno, za to bi ti vjerojatno trebao čitav dan učenja, no ako bi mogao uspjeti sada, još tokom ove noći, koliko mislim da ćemo izdržati prije no što se utopimo, mogao bi pozvati Myrona i reći mu da pošalje nekoga po

nas. Da pošalje čamce.”

“Neka bude!” Mord je prihvatio Jarezovu ideju. Još je te minute našao najudobnije mjesto među hrpom blata u ledenoj rijeci, jer nešto slično rijeci je od čitavog puta između Kessyra i Ri'gorma i nastalo, zatvorio oči i pokušao se skoncentrirati.

Još dok je to činio, Mord je znao da iako će time pokušati svojim prijateljima pomoći, najvjerojatnije će im učiniti upravo suprotno. Prije svega, to je bilo stoga što jednom kad bi Mord došao u doticaj sa moći on ne bi više znao što čini, već sa čitavim njegovim bićem kao da bi upravljao netko drugi. Netko, takoreći, tko je bio daleko od ikakva ljudska altruizma.

Sam Mord tog bi nekog tada prepoznao kao pojavu zvanu Veliki Pukovnik, a jednom kad bi ga postao svjestan to bi bilo to – Veliki Pukovnik zavladao bi Mordovim bićem, a Mord bi otišao u tminu.

Mord je posjedovao moć bogova, i toga je i sam bio svjestan. I dakako da je izgubio razum čim je stupio u vezu sa samim sobom kao najmoćnijim bićem svijeta, i čim se to dogodilo on je doista prestao išta oko sebe vidjeti kao nešto vrijedno postojanja. Trebalo mu je vjerojatno nekoliko minuta da izgubi svu ljudskost, pa čak i prestane disati, ali on nije nikako mogao znati kako li vrijeme sada protiče, kao što zapravo nije mogao znati gotovo ništa, jer nije prošlo mnogo a on uopće više nije niti postojao.

U tome se očitavalo prokletstvo ona tri kipa jer je ubio svog očuha Tarroba: moć koju je dobio nikako nije mogao koristiti za dobro i nikako ju nije mogao koristiti svojim vlastitim razumom, a opet, nije ju mogao niti ignorirati, jer bilo je doista potrebno jedva zatvoriti oči i skoncentrirati se, i već bi mu ta moć bila u rukama.

Tako je i bilo. On, doprijašnji Mord, sada je postao dijete točno onakvo kakvo je ubilo Tarroba. Niti veće, niti manje, i s tim je djetinjim očima on promatrao sve oko sebe, vrlo bijesno, bez obzira na silan strah koji je kolao njegovim venama. Oko sebe je vidio samo neprijatelje kojih se bojavao, makar su u stvarnosti to bili puki ljudi.

Toliko ih se bojao da ih je imao želju istrijebiti kao da su u pitanju kakvi gadni pauci, a ne ljudi.

Vidio je tri čovjeka i još oko stotinu tisuća više nešto dalje. Ta je udaljenost bila velika za onoga koji hoda ili pak jaše, no kako je djetinjasti Mord bio moćniji od svega, on je odlučio napasti upravo taj veći broj ljudi.

Tako su se naime odvijale odluke unutar Morda.

Mistik Jarez je za to vrijeme bio donekle uvidio što će se dogoditi, pa je primio Neurija i Thargeliona za ruke i odveo ih što dalje od Morda, njemu iza leđa. To odvlačenje od Morda trajalo je sporo, jer blato kroz koje su se probijali bilo je gusto, ali drugog izlaza Jarez nije vidio. Bilo gdje da se maknu, Jarez je držao, bilo bi dobro, jer on je bio svjestan koliko je opasno biti kraj Morda dok ovaj izvodi išta vezano za magiju. Tako je, na primjer, Jarez mogao završiti živ spaljen da je ostao samo malo duže kraj Morda dok je ovaj učio koristiti pirokinezu.

Nisu za kakvu nesreću bile velike šanse, ali Jarez nije imao namjeru riskirati, pogotovo kad je jedna od mogućih žrtava bio sam princ. I puka telepatija mogla se izjaloviti.

A kako je ispalo, mistik je imao pravo.

Veliki Pukovnik, najmoćniji od najmoćnijih, odlučivši pobiti onu stotinu tisuća ljudi, stao je oko sebe stvarati vatreni oganj. Oganj ovaj puta nije išao u širinu, već u visinu, a u visinu je poput stupa rastao toliko metara da je već nakon minute postalo gotovo nemoguće odrediti mu je.

Kilometri su bili u pitanju već nakon desetak sekundi.

Thargelion i Neurij za to su vrijeme stajali poput kipova, iznenađeni i od straha nesposobni uopće pomaknuti se. Ono u što su gledali jedva da su sami mogli opisati, pa i zamisliti. Ali ipak se događalo.

Mord je nad sobom stvorio ogroman vatreni stup, širine tolike da bi u njega jedno do drugog stala tri konja, a visine tolike da je parao

oblake. Vrućine, pak, takve da je svo to vrijeme kiša prestala padati u vrlo širokom krugu, jer sva je voda isparila.

Ogromna je moć bila u Velikom Pukovniku, a sve je to on htio upraviti prema tom vatrenom stupu nad sobom. Vatra kao da je izlazila iz njega i poput vode se prelijevala u stupu čineći njegov sastav i oblik.

Da bi preživjeli temperaturu, već nakon onih prvih deset sekundi, Jarez, Neurij i Thargelion legli su u blato i vodu, jer i ta je voda stala isparavati, mada je najbliži dio stupa od nje bio udaljen više od dva metra. No i tada, ljudi su stali dobivati opekline. Bilo je to zato što je voda bila vrlo blizu ključanju.

Onog trenutka kad je osjetio da je stup na korak do svog finalnog oblika, Veliki je Pukovnik osjetio da mu ponestaje svijesti. Bio je siguran da će je ubrzo izgubiti i najvjerojatnije umrijeti. Jedva da je nedostajalo desetak metara stupu da bude dovoljne veličine kako bi moga doći do cilja, kadli Velikom Pukovniku ostane samo otkucaj srca prije no što je izgubio svijest.

A tada, kako sav taj čin ne bi ostao nedovršen, on je stup od vatre kao da je sječivo u pitanju pustio da se pred njim sroza na zemlju. Sječivo je, nadao se, bilo dovoljno dugo da dođe do grada Kessyra i satire ga čitavog.

Kako je pao taj ognjeni stup puput mača na zemlju što se radi kiše pretvarala u rijeku, zemlja se strahovito zatresla. Sva je voda istog trena isparila po čitavoj površini, a zemlja se od vrućine ispekla u nešto nalik cigli čitavim putem do Kessyra.

Mordovo se tijelo tada skljojalo u ključalu vodu. Dok se on bez svijesti rušio, stup je pred njim nastavljao kilometrima dalje, gaseći se polako, pržiti i činiti pakao. Vatra je udarala ravno prema Kessyru, a udarala je brzinom upola sporijom od brzine groma.

Za to je vrijeme Jarez pod vodom, duboko uvjeren da vani vlada nezamisliva vrućina, čekao trenutak da ostane i bez tog zadnjeg djelića zraka u svojim plućima. Kad se to napokon dogodilo, on se neko

vrijeme ritao odbijajući da izroni i pogine, ali je na kraju to ipak morao učiniti.

A kada je izronio, prvo što je udahnuo nije bio zrak, već para, pa je stoga stao gušeći se kašljati. Toliko je pare bilo da se baš ništa od nje nije dalo vidjeti.

“Morde!” Jarez je viknuo, a odmah potom se i trgnuo jer su i Neurij i Thargelion također kraj njega izronili.

“Koji je to vrug bio?!” Thargelion je, i dalje ne vjerujući onom što je vidio vlastitim očima, upitao.

“Morde!” Jarez ponovi povik. No tada je uvidio da je ovaj izgubio svijest i da vjerojatno negdje leži u blatu. Sjetivši se odakle je Mord izvodio magiju, on je pošao do tog mjesta.

Prvo se probijao na koljenima, no kako je uvidio da je je voda većim dijelom isparila, stao je na noge. Tada je primijetio i da je blato pod vodom tvrdo, te da se u njega više ne može propadati.

Ubrzo je našao i Mordovo tijelo. Nije očekivao da će biti ispečeno, jer je već ranije prisustvovao njegovom izvođenju pirokineze, ali kad je vidio da mu čak niti odjeća, sva prljava od blata, nije bila pocrnila, ostao je začuđen.

“Pomozite mi da ga uspravim.”, povikao je Thargelionu i Neuriju, koji su još uvijek stajali na mjestu, nemajući ni najmanjeg pojma čemu su to upravo prisustvovali.

Njih su dvoje učinili to što je Jarez rekao. “Brzo, jer imamo vrlo malo vremena, idite za mnom!” mistik je dodao kad je Thargelion podigao Morda na svoja ramena. Jarez je odlazio prema tragu u zemlji kojeg je ostavio ognjeni stup, a koji se pružao sve do Kessyra.

“Nositi ćemo ga naizmjenice, prvo jedan, zatim drugi...” Jarez je govorio kad su njih troje već nakon par koraka izašli iz dijela zemlje prekrivene vodom i stali na sasvim suhi i vrući dio, taj ostatak ognjena stupa.

Što se dogodilo, samo je Jarez znao. Thargelion i Neurij nisu mogli doći do zaključka zašto je put najednom tvrd i suh i zašto kiša ne

pada. Otkud se Mord ponaša poput kakvog maga i stvara čudesa, te zašto je toliko magle oko njih.

No nitko nije postavljao pitanja dobar dio puta, a na tomu je Jarez bio zahvalan. Naime, on se samo brinuo za Kessyr.

Bilo je ogromno pitanje ima li uopće više tog grada.

* * *

Kako su bili umorni poput pasa, Mordov nositelj bio je netko drugi svako malo. Do Kessyra su napredovali vrlo polako, više šepajući no hodajući. Kiša je počela ponovno padati tek pola sata nakon njihova polaska, ali oni nisu držali da postoji opasnost da opet poplavi put, jer vatra je cestu ispekla u nešto za što im se činilo da više nije sposobno tek tako upijati vodu, a osim toga sama kiša je padala u malim količinama.

Pak je zemlja s obje strane ceste bila i dalje poplavljena, iako upola manje nego prije vatre. Putnici su svo vrijeme šutjeli, a jedini zvuci koji su se mogli čuti bili su batovi koraka, tapkanje kiše i njihovo disanje.

Strah ih je preplavio sve, u tolikoj mjeri, čak, da ni dva sata nakon odlaska nisu prestali drhtati. Možda je tomu povod bila i hladnoća – nitko nije znao reći. No što god da bilo, tako su išli: mokri do kože, bez konja, umorni, sa mnoštvom opekline po tijelu i smrzavajući se.

Prvu kuću ugledali su tek u ranu zoru, a nakon nje već petstotinjak metara dalje mogle su se vidjeti Kessyrove zidine. Stanovnici su vanjskog dijela Kessyra većinom već bili na nogama, po svoj prilici, kako je Jarez držao, budni još od onog trenutka kad je ognjeni stup udario u zemlju. Neke su kuće bile i nagorjele, a gotovo sve su bile čađave. Tu blata nije bilo niti približno koliko između Kessyra i Ri'gorma, jer taj dio grada bio je na višljem terenu, pa se i voda sa njega slijevala.

Onog trena kad ih je prvi čovjek ugledao, začuli su se krici uplašene djece, jer ta su četiri čovjeka ličila daleko više na kakve zvijeri no na ljude. No taj prvi čovjek ukorio je djecu i potrčao do četvorice putnika, znajući da su prošli kroz mnoge nevolje.

“Jeste li ozlijeđeni?”, bilo je prvo što je upitao prilazeći im. Zatim je dodao: “Odvesti ću vas do svoje kuće da se očistite i odmorite.”

No čim im je prišao na toliko koraka koliko je bilo dovoljno da prepozna neka lica među pridošlicama, on je zaprepašteno izustio: “Princ!” i pao ničice.

“Ne širi vijest, čovječe!”, prekorio ga je Jarez gotovo istog tog trena. “Ta ustani!” Bilo je to stoga što nitko nije smio znati kroz kakvu je sramotu prošao Neurij, zajedno sa ostalim najutjecajnijim ljudima u Kessyru: Thargelion, Mordom i Jarezom.

Čovjek je ustao, a Jarez je odmah potom upitao: “Što je sa gradom? Je li preživio vatru?”

“Jest.”, čovjek je odgovorio, uplašeno bacajući pogled na Mordovo tijelo koje je sada onesviješteno na ramenima nosio Thargelion. “Dapače, hvala bogovoima na tome, osim što smo svi čađavi, nitko nije ozlijeđen!”

To je putnicima bilo dovoljno.

Poglavlje 21

Mord je odmah nakon dolaska u Kessyr bio odveden u bolnicu, a s obzirom da je bio bez ijedne opekline na tijelu, uzrok njegove nesvjestice, Jarez je poručio vidarima, bila je glad koju je morao trpjeti putujući. Mord, naime – Jarez je lagao vidarima – poradi nekih svojih briga koje su ga ranije morale nije jeo nekoliko dana prije doživljenih nesreća na putovanju, pa ga je to takoreći dokrajčilo.

To je bio dovoljan razlog da Mordu puste krv. Kako je u to vrijeme bilo uobičajeno puštati krv radi svakakvih bedastoća, kao onda kad je mali od mlinara pričepio prst na mlinskom kamenu pa su mu vidari radi toga pustili krv, tako se Jarez doista nije imao razloga tu ičemu čuditi.

Sve što je zapravo okupiralo Jarezov um bila je briga da nitko drugi ništa u vezi svega toga s magijom ne dozna. Svi koji su znali istinu, zapravo, kraj samog Jareza i onesviještenog Morda, i nisu bili nikoji drugi do li tek Thargelion i Neurij, sa kojima su i putovali. Čak ni kralj i njegov savjetnik Myron nisu ništa doznali, kao niti itko od članova Vijeća. Svima njima onaj oganj objašnjen je kao pogrešno protumačen niz gromova što su udarili u zemlju ispred dveri Kessyra.

Ono što je zatim valjalo učiniti od strane Jareza bilo je da razmisli najbistrija uma o onomu što slijedi. Mord je zašao u vrlo opasne dijelove destruktivne magije koja ga je nenadano obuzela (zapravo, Jarez nikada nije mogao jamčiti da se to neće dogoditi), a to je dovodilo u pitanje nekoliko stvari. Prva je, dakako, bila hoće li se mladić uopće više probuditi. O tomu nije bilo smisla razmišljati, jer su

šanse za sve bile jednake, pa je Jarez to odmah odbacio kao bespotrebno uzrujavanje. Sljedeća se stvar ticala same Mordove moći; bilo je upitno ima li uopće još moći u njemu, jer onaj je ognjeni stup bio daleko iznad svih mogućih magijskih postignuća otkako je pisane povijesti. No najbitnije je ipak bilo posljednje: hoće li Mord, ako se već probudi i ostane isto onoliko moćan, ostati jednake svijesti kao i prije? Hoće li to uopće biti Mord? Pitanje se tu čak ispreplitalo sa: Hoće li Mord kad sljedeći puta stane činiti magiju ponovno kao i one večeri izgubiti razum i stati činiti nepromišljene radnje?

Rekao sam mu da se javi Myronu telepatijom. Ni na kraj pameti ne bi mi bilo da mu preporučim činiti ono što je on učinio. Ono je bila ludost. Štoviše... nemoguća ludost.

Mord se nije budio još tri dana. Konstantno je spavao. Kad bi ga se upitalo zašto je tako, Jarez bi često izmišljao dodatne laži kraj one o posljedicama nagle i žestoke gladi: "Možda je tu i promrzlost radi kiše u pitanju...?" primjerice bi dodavao tomu. No, ako je u ičemu bilo ikakve sreće, bilo je to u tome što ga nije mnogo ljudi pitalo za razlog. Vrlo je malo to ljudi učinilo, a to su svi redom bili oni koji su ga uopće uspjeli susresti. Naime, u ta je tri dana Jarez pazio da se kloni ljudi prije no usavrši planove, a najviše od svih skrivao se od Neurija i Thargeliona.

Nije razlog skrivanja od tih ljudi bio strah ili možda kakva ludost, već nešto mnogo ozbiljnije: briga. Jarez se brinuo da bi mladići mogli, s obzirom da su prisustvovali činu destruktivne magije toliko snažnom da mu nema premca, tu destruktivnu magiju zavoljeti; osjetiti privrženost spram nje.

Mnogima se dogodilo, Jareze, znaš i sam. Nemoj misliti da je ludost što se oko toga brineš... dok je šetao gradom skriven među gomilom i nervozno vrtio palčevima pred sobom, mislio je. Šanse su bile male da će ga ondje kakva poznatija mu glava uočiti, tako da se sada mogao osjećati sigurno.

Zapravo, i on je sam osjetio upravo to: onog je trenutka dok je

ležao zatrpan blatom i vodom, i promatrao Morda kako veličanstveno zapovjeda vatri da se savija i oblikuje u stup, i on sam osjetio strahovitu ljubav spram tog stupa i Morda koji ga je stvarao. U njemu je samom tada tinjala želja da ustane i pohrli k Mordu; da ga zagrlji i izgori pod njegovom rukom. Doista, to bi i učinio da razum naposljetku nije prevladao.

A on je bio učen čovjek što se ticalo tih stvari. I upravo to mu je govorilo da niti ne misli kako su li se tek dva mlada i neiskusna čovjeka osjećala dok su promatrali isto to.

No, eto, ispalo je tako da o tomu nije trebao mnogo ni misliti.

“Tu si, Jareze, prijatelju! Ta što radiš ovdje usred grada?” Thargelionov je glas nadglasio buku gomile kad se mladić iznenada pojavio ispred njega. Mladić je prišao sa širokim osmijehom na licu, odjeven u dugu i skupocjenu halju, a ugledavši ga Jarez nije mogao a da se ne upita je li ga Thargelion tražio ili je bila doista tek slučajnost što su se njih dva sreli.

“Ma ništa... šecem i mudrujem tražeći neke odgovore. Puke besmislice.... A kuda si se ti zaputio?”

“Krenuo sam do gostionice, no onda sam ugledao tebe. Mudruješ, kažeš? Hajde, onda, ako je tako, pođi sa mnom do gostionice, pa ćemo zajedno mudrovati. Tamo je i Neurij, a više je glava ipak više glava...”

Jarez pomisli da poziv odbije, ali onda se ipak sjetio dvije stvari koje su ga od te pomisli maknule: prva je bila da su ta dva mladića ipak bila njegovi prijatelji a odbiti njihov poziv moglo bi se čak smatrati i uvredom. Druga je, pak, bila ona očitija: Jarez, pametan kakav je već i bio, znao je da se od problema ne bježi, već im se mora ići u susret.

Tako su njih dvoje pošli do *Suhog pruta*.

* * *

U gostionici nije bilo mnogo ljudi, već točno toliko da se čovjek ne osjeća samotno, a opet dovoljno malo da mu ne smetaju. Tri su lipe na tri mjesta gostionice lijepo listale, sasvim u duhu vremena u kojem su se nalazile, i tim su svojim malenim krošnjama doprinosile ugodaju gostionice više no išta drugo unutar nje. Doista, one su tu bile toliko dugo i toliko su bile drage gostima da bi mnogi od njih osjećali veću žalost da jednog jutra doznaju da su one posječene nego da je gostioničar umro. Takvog čega Bucu je bio svjestan, a to je čak bio i predmet mnogih šala.

A sada je iza jedne od tih lipa, najbliže do vrata, koju je od samih tih vrata dijelio jedan kameni zidić, za stolom za kojim su oduvijek sjedili isti ljudi, sjedio sam samcat princ Neurij. On je, kao i uvijek, ispijao pivo i, pazeći da mu kukuljica dobro sakriva lice, zamišljeno promatrao prostoriju dok je čekao na dogovoreni sastanak sa Thargelionom. Neurij je nosio kukuljicu kako bi zaštitio identitet već godinama, a kako su i mnogi drugi nasreću nosili isto, to nije privlačilo nikakvu pažnju.

Nedaleko od njega, za jednim je stolom sjedila nekolicina od onih mornara što su otkrili Krvavu zemlju. U njima se ona poznata gorčina što ih je svo vrijeme pratila sada već pomalo razrijedila, i moglo se reći da su se ti ljudi pomirili sa svojim usudom. Oni su sada, kao i uvijek, svoja pića pili gotovo u potpunoj tišini. Neurij je sa njima suosjećao, ali ne toliko da je istinski mario poradi njihovih nesreća. *Što se dogodilo, dogodilo se*, on je mislio. *I ti mornari svojih deset izgubljenih godina ne mogu vratiti. Za izgubljenim se stvarima ne žali, već se sa onim postojećim pokušava nastaviti dalje...*

Pomislivši to i uzevši svoju kriglu sa pivom da otpije gutljaj, Neurij se najednom zaustavi i nasmiješi jer u taj čas se vrata gostionice otvoriše a u nju uđoše njemu dva vrlo draga čovjeka: Thargelion i mistik Jarez. Ušavši, njih dva prvo su se pozdravila sa gostioničarem i naručila svoja pića, a zatim bez riječi nastavila do Neurijeva stola. Spram mornara se, pak, nisu ni osvrnuli s obzirom da

se ni ovi nisu obazirali na njih.

“Jareze!” bilo je prvo što je Neurij rekao prije no što je ustao i pružio mistiku ruku, na što su se oni rukovali. Sjevši za stol, mistik se na trenutak upitao glumi li princ čitavu tu iznenađenost i privrženost i je li ih stvorio iz interesa spram učenja destruktivne magije a ne iz puke uljudnosti, ali razmislivši tek sekundu dulje Jarez se prekori, jer princ je bio njegov prijatelj a u prijatelja se ne gubi tako lako i tako brzo povjerenje. Sa Thargelionom se Neurij nije pozdravio, već mu je tek nasmiješeno prijateljski kimnuo glavom, kako su njih dva svoje sate u gostionici obično i započinjali.

Gostioničar ubrzo donese Jarezu i Thargelionu njihova piva i prijatelji tada započnu sa svojim ispijanjem pića i razgovaranjem. Kako je razgovor napredovao, tako je Jarez polako stao zaboravljati na gotovo svaku svoju prijašnju brigu, i to ga je u jednu ruku smirivalo. Uz Thargeliona i Neurija, dakako, bilo mu je ugodno, i čitava ta unutrašnjost gostionice *Suhi prut*, činilo se, kada je liječila njegovu dušu i bila mu prijeko potrebna.

Začudo, noć kada je Mord stvorio vatreni stup i kada su se Neurij i Thargelion upoznali sa destruktivnom magijom kao da se nije nikada ni dogodila, pa o njoj u početku nitko nije rekao niti jedne riječi. Umjesto toga, oni su razgovarali o mnogočemu drugome, a najviše o Kraljevstvu i ratu sa bijelim bićima. Konstantno se postavljalo pitanje kako li je sve to skupa izvedivo; kako će li Kessyrova vojska pobijediti bića koja su ionako po svoj prilici besmrtna?

No to je i dalje bilo uz pretpostavku da bijelih bića ima manje od deset tisuća, koliko će biti u konačnici kraljevih vojnika. Bijelih je bića moglo biti na stotine tisuća – nitko ih brojao nije, i nitko im stoga nije znao stvarnog broja.

Sve je te strahove Jarez, uz Thargeliona i Neurija koji su od istih strahova strahovali, pokušavao utopiti u pivu i razgovoru. Spram njih je Jarez u sljedećih desetak minuta već prestao osjećati ikakvu prijašnju sumnju što ga je ranije morila. Razloga tomu nije bilo, osim

ako se razlogom mogla nazvati čista ljubav prema prijateljima koju je stao osjećati, i stid što ga je polako obuzimao jer mu više nije bilo pravo što je toliko dugo te ljude hotimice izbjegavao.

Sada sam uz njih i ništa mi nije, Jarez je pomislio. Ne dovode me u napast da ih učim destruktivnoj magiji, niti mi išta zamjeraju. Tek smo skupina nesretnika koji, eto, lakše pate zajedno...

Njihov razgovor nije bio glasan, no strahovito se utišao se kad su u jednom trenutku sva tri prijatelja osjetila da su spremna raspraviti i o onomu što ih je morilo najviše: o ognjenom stupu.

Onaj tko je uopće započeo razgovor o tomu bio je sam Jarez, jer, kako je držao, ni od čega se nije moglo vječno bježati, pa tako ni od te teme. Prvo o čemu su kod toga stali razgovarati bilo je Vijeće, jer sigurnost Kraljevstva bila im je daleko bitnija od njihove osobne fasciniranosti Mordovom magijom i svemu što su oni osjećali spram toga. Postavljalo se pitanje hoće li Vijeće pomisliti da je onaj ognjeni stup, ili niz gromova kako je bilo protumačeno javnosti, zapravo bila kakva smicalica Kraljevstva. Jer ta bi pomisao u Vijeću mogla izazvati neku vrst uzbune i još većeg nepovjerenja spram Kraljevstva, a s obzirom na moć samih članova Vijeća, moglo bi lako doći i do ozbiljnijih problema.

“A što bi Vijeće moglo učiniti?” Thargelion je tada upitao, jer on se nije toliko razumio u politiku Kraljevstva i Vijeća koliko Jarez i Neurij.

“Pitanje je što ne bi učinili.”, Neurij je odgovorio glasom jedva primjetno glasnijim od šapta. “Kraljevstvo jest čitava zemlja pod kojom su gradovi i kneževi, ali od svega toga daleko je moćnija financijska moć. Vijeće ima novac, a moj otac Hil'gum. Hil'gum bez novca je propast za svakoga.”

“Ali i novac bez Kraljevstva ne vrijedi mnogo.”, dometnuo je Jarez. “To se može nazvati simbiozom ta dva moćna stupa: Vijeće i Kraljevstvo. Jedno bez drugog ne mogu, a opet, ne mogu baš niti zajedno...”

Tu Neurij ponovno nastavi: “No, da skratim: Problemi koje bi Vijeće moglo stvoriti ticali bi se financija. Vijeće bi prestalo davati novac Kraljevstvu, a Kraljevstvo bi tada snašle nevolje.”

“A zar ne bi i Vijeće time nešto izgubilo? Zar uloga Kraljevstva u tom odnosu nije da štiti Vijeće?” Thargelion upita.

“Jest tako, doista.”, Neurij odgovori. “No valja znati i to da Kraljevstvo već odavno nadzire čitav Hil'gum i pomno pazi da se ne javljaju pobunjenici, a i oni koji se pojave tu i tamo kanda su u sve manjim grupama. Kad bi Kraljevstvo sada prestalo dobivati novac, mogle bi proći godine prije no što bi se pobunjenici usudili uzdići i stvarati probleme Vijeću. Na to bi Vijeće moglo računati. U takvoj bi igri Vijeće imalo više vremena na raspolaganju, jer iako ih Kraljevstvo ne bi štitalo, nitko ih vrlo vjerojatno ne bi ni napadao.”

Tada Thargelion postavi pitanje na koje je Neurij svo vrijeme i čekao: “Zašto tada, ako je Kraljevstvo jače, kralj ne napadne Vijeće?”

To pitanje na Neurijevom licu, kao i na Jarezovom, izmami osmijeh: “Ta sjeti se tko su članovi Vijeća!”, uza smijeh je rekao Neurij. “To su svi redom Učenjaci, kneževi, kojekakvi dekani i vladari. Kraljevstvo doista drži čitav Hil'gum, ali unutar Hil'guma samo se za Kessyr može reći da ga moj otac doista posjeduje. Svi su ostali gradovi pod vlašću kneževa koji su inače i članovi Vijeća.”

“I Dur'agem.” mistik podsjeti princa. Radilo se o tome da je Orogh, knez Dur'agema, bio rođak kralja Hinnora, to jest njihovi su očevi bili braća.

To Neurij potvrdi, pa tada ponovi: “Eto, i Dur'agem. Ali ta dva grada protiv svih ostalih zajedno udruženih ne mogu mnogo. Dapače, jedva da mogu išta. Stoga je najbolje za svakoga da ostane kako jest, i upravo zato se brinem da bi Vijeće moglo posumnjati što u vezi ognjenog stupa. Ogromno je pitanje hoće li povjerovati u tvoje riječi, Jareze, da je u pitanju bio niz gromova.”

“Tu se samo možemo nadati... ali, ako ništa drugo, postoje šanse da, čak i ako posumnjaju u to da nisu u pitanju bili gromovi, svejedno

ne vide nikakvu povezanost između ognjenog stupa i Kraljevstva. Osim toga, sada ne mogu baš nikako otkriti jesu li u pitanju bili gromovi ili vatra s obzirom da sam se osobno pobrinuo da se svaki svjedok uvjeri u to da su ga oči prevarile.”

“Ali narod nije glup!” Thargelion mu upadne u riječ uvidjevši očitu grešku Jareza.

“Baš na to i trebamo računati. Ako narod nije glup, zašto bi ljudi ikada činili suprotno od onoga što im Kraljevstvo kaže ako znaju da će radi toga samo upasti u nepotrebne nevolje?”

“Tu imaš već pravo.” Thargelion prizna.

Iz nekog razloga, niti jedan od njih tokom razgovora o ognjenom stupu nije spominjao sam onaj magijski dio svega toga. Možda je tomu povod ipak bila jedna nespremnost koju su oni osjećali spram svega toga, ali doista to nitko nije znao reći.

Oni su već ispili svoja pića i naručili nova kad se razgovor umjesto spram magije koja se dogodila onog dana sa Mordom ponovno osvrnuo spram kralja i njegove vojske. O toj su oni temi mogli kanda razgovarati neprestano, jer toliko je sitnih detalja ondje bilo o kojima se dalo raspraviti. Činjenica da su odabrali razgovarati o tomu umjesto o magiji, činilo se, ne samo da niti jednom od njih nije smetala, već im je štoviše pružala i neku vrst utočišta, takoreći "sigurnu temu", temu čije su posljedice raspravljanja, za razliku od raspravljanja o magiji, manje—više poznavali.

Ali, ma koliko oni pokušali pobjeći od razgovora o magiji, on ih je svejedno morao snaći prije ili kasnije.

Dogodilo se to tako da je Neurij u jednom trenutku upitao Jareza može li se Mordova magija iskoristiti u ratu sa bijelim bićima.

“Onaj stup od ognja, Jareze...”, tiho je rekao princ nagnuvši se spram mistika. “Ta ono je bio plod vrlo moćne osobe. Mora da je tako...! Je li moguće, onda, da se ta moć iskoristi?” Iz nekog razloga (za kojeg je Jarez bio siguran da ga razumije) dok je postavljao to pitanje, Neurij nije izgovarao Mordovo ime.

Da su razgovarali samo nekoliko minuta manje, Jareza bi to pitanje zateklo. Ali sada, kada je alkohol u njegovu pivu stao činiti svoje a vrijeme ga koje je proveo u razgovoru sa ta dva mladića malo opustilo, Jarez je sasvim smireno na to odgovorio: “Može. I upravo to i jest dio moga plana.”

Slušati svog najboljeg prijatelja i mistika kako vode razgovor o njegovu bratu kao o nekoj vrlo moćnoj osobi Thargelionu je u najmanju ruku bilo neobično. Ali opet, tomu se iz nekog razloga nije niti najmanje čudio. Štoviše, sama činjenica da je Mord poznavao magiju, unutar Thargeliona je kada bila već odavno poznata.

“A koji je tvoj plan, Jareze?” upitao je tada princ, i sam kao i mistik osjećavši jednu vrstu straha unutar sebe, s obzirom da za razliku od Thargeliona, on Morda nikada nije smatrao ičim više od obična čovjeka. Činilo se da je svakom sekundom što je prošla princ sve više u sebi žalio što zalazi ondje gdje on po svoj prilici ne bi smio imati nikakvih poslova. No opet, ma koliko strahotnim se činilo sve to što je mistik znao, to je tajno znanje Neurija sve više privlačilo.

“Već neko vrijeme, zapravo, ono na što se oslanjam u budućem ratu sa bijelim bićima nisu amuleti koje sam pristao izraditi, već sam Mord. U njemu sam odavno našao da posjeduje ono što ne posjeduje nitko, i to sam mu odlučio pomoći oblikovati. I sami ste vidjeli vatru – nema smisla lagati – i svjedočili ste njenoj veličini. Ali Mord, vjerujem, može još puno više...”

“Mord će se, dakle, boriti protiv bijelih bića?” upitao je tada Thargelion.

“Vrlo vjerojatno.”

“Ali”, sada je rekao princ, “i bijeća bića posjeduju ogromnu moć. Može li se Mord sam sukobiti sa njima?”

“To... To ne možemo znati” Jarez je odgovorio. Da je slučajno mistik tada bio iole trjezniji, on bi još tada shvatio koji će princ ev sljedeći korak biti, i prije nego bi to princ upitao on bi se ispričao, ustao i napustio gostionicu. Ali mistik je sada već bio pomalo pijan, i

njegov um nije više bio toliko pažljiv.

Upravo stoga, zatekle su ga sljedeće prinčeve riječi: “Možeš li isto to naučiti i Thargeliona i mene?” Neurij je upitao, glasa sasvim ozbiljna.

“Ha...?” Jarez je promrmljao ne želeći vjerovati tomu što je čuo, a što i jest bio razlog zašto je princa i Thargeliona izbjegavao toliko dana.

“Možeš li nas naučiti magiji, Jareze?” Neurij je upitao.

“Kraljevstvo bi imalo veće šanse da preživi rat sa bijelim bićima.” dometnuo je Thargelion.

“Vi shvaćate o čemu govorite?”, polunasmiješenih je usana Jarez tada upitao.

“Shvaćamo da će Morda magija uništiti.”, Neurij je rekao. “Stoga smo i sami spremni preuzeti taj teret.”

Jarezu nije trebalo mnogo da ga se uvjeri. Duboko unutar sebe on je znao da je istinski razlog želje za učenjem magije kod Thargeliona i Neurija ljubav spram destruktivne magije što se probudila u njima one večeri kad su ugledali ognjeni stup, a ne želja da pomognu Mordu, ali kako je bio pijan, to znanje duboko unutar njega ipak je bilo preduboko da bi ga on sada bio svjestan.

“Onda, pristaješ li?”

“Ja...”

“Biti ćemo od neizmjerne pomoći Mordu i Kraljevstvu. O ovoj odluci, Jareze, ovisi čitava budućnost Hil'guma.”, nagovarao ga je princ, a u njegovu glasu kao da se osjetio bijes. “Ta barem bi ti to trebao shvatiti...!”

“I shvaćam ja, prinče, naravno da shvaćam...”, odgovorio je mistik nakon nekoliko trenutaka šutnje. Svim je silama on tada htio njihovu molbu odbiti, znajući da posljedice nikako ne mogu biti dobre, ali koliko god pokušavao izreći to "ne", njegove usne kao da su se same oblikovale u "da". Bio je, naime, netko drugi koji je upravljao čitavim tim prizorom i činio da Jarez molbu Thargeliona i Neurija ne može

odbiti. Jarez nije znao tko je taj netko, ali da je bio trijezan u najmanju bi ruku tada postao svjestan njegove prisutnosti i pobjegao bi iz gostionice koliko ga noge nose prije nego učini kakvu glupost.

A ime te osobe u čijim je rukama bio čitav taj prizor, kao i čitav svijet, uostalom, promatrač je čak i ondje u sparnoj gostionici mogao čuti, samo da je malo pažljivije slušao zvukove oko sebe; šuštanje odjeće, disanje ljudi, lupanje njihovih srca i kolanje krvi kroz njihove vene... Svi oni skupa govorili su jednu riječ:

Rimus...

U konačnici Jarez izdahne: “Naučiti ću vas koristiti magiju. Da, biti će tako...”

“Doista?” jedva vjerujući da bi mistik ikada na takvo što pristao, Neurij je upitao.

“Doista.”, mistik je ponovio. Nekoliko trenutaka zatim šutjevši tražeći prave riječi, mistik je potom dodao: “Ali molim vas, nemojmo više o ovoj temi.”

Sa njegovim se riječima Thargelion i Neurij slože, i tu razgovor kao na zapovijed promijeni čitav svoj smjer. Već sljedećeg trenutka među njihovim izgovorenim riječima više nije bilo ni traga magiji. Štoviše, nisu više razgovarali ni o kakvim ozbiljnim temama. Iako bi ovdje promatrač mogao doći do drugačijeg zaključka, Neuriju i Thargelionu tražiti od Jareza da ih nauči koristiti magiju nije bilo ni najmanje lako, štoviše, njih dva već tokom sljedećih trenutaka nisu imala ni najmanjeg pojma zašto su to učinila, baš kao što ni Jarez nije znao zašto je na to pristao, i svu trojicu obuzeo je poradi svega toga silan strah.

Ali dogodilo se to što se moralo dogoditi – jer da se nije moralo dogoditi, Rimus ne bi učinio da se to dogodi – i ljudi su držali da nema smisla boriti se protiv svega toga.

U ispijanju pića prošlo im je još nekoliko sati, ali prijatelji se u međuvremenu nisu još mnogo više napili. Vani je već pala noć, i novi su gosti stali pristizati u *Suhi prut*, kada su njih troje konačno odlučili

gostionicu napustiti.

Izašavši na ulicu, njih troje su se rastali. Thargelion je tada sam pošao u kuću koja je nekada pripadala Ser Hormu, dok su pak Jarez i princ pošli u Citadelu, gdje su oni stanovali.

Vrijeme je vani bilo hladno, a ceste sjajne i vlažne. Nikoga na ulicama nije bilo, a niti jedan oblak nije prekrivao nebo. Bila je to jedna od onih večeri koje nastaju nakon kakvog nevremena. Večer nakon koje slijedi njih mnoštvo vrlo ugodnih i toplih.

Pred ulazom u sjeverni dio grada stražari su spavali i vrlo glasno hrkali, ali Neurij je bio suviše pijan da ih probudi i opomene zbog toga. On i Jarez gegali su se ulicom malo se oslanjajući jedno o drugoga, malo o manje—više bilo što za čime bi im mogla posegnuti ruka, jer trebali su oslonca. Kad su izašli iz srednjeg dijela Kessyra, zašli su u povišeni dio grada gdje je bila podignuta Citadela. Tu su, prolazeći cestom, ujedno prošli između dva stražarska tornja. Stražarski su tornjevi čuvali ulaz u dvorište Citadele i ujedno su odvajali, zajedno sa jednim dijelom zidina, sjeverni od srednjeg dijela grada Kessyra, gdje je sjeverni bio namijenjen za kralja i dvorjane, a srednji pak za nešto bogatiji puk, trgovce i Vijeće.

Stražara je bilo i na ulazu u Citadelu, povrh širokih stepenica do samih dveri. Bila su ih dvojica, a ova dva bila su budna.

Na pozdrav jednog stražara što je držao dugačko koplje u ruci Neurij je promrmljao nekakvu besmislicu, a ni Jarez nije učinio ništa bolje. Stražari se začude da su ova dvojica pijana, ali osim što su im pomislili pomoći uspeti se stepenicama do dveri, nisu tomu pridavali nekakvu pažnju. Ali Neurij i Jarez na pitanje trebaju li pomoć odgovore negativno, pa tako prođe i taj događaj.

U konačnici, kad su napokon ušli u Citadelu, Jarez je pošao do svoje odaje, a Neurij do svoje. Sljedećeg jutra imali su ustati rano, a umorni su i više no bili. Stoga je jedino što su još te večeri učinili bilo lijeganje u krevet i tonuće u san.

* * *

Iz dubokog sna u kojeg je utonuo nakon stvaranja veličanstvena stupa od vatre kojemu bi se i bogovi samo diviti mogli Mord se probudio ujutro četvrtog dana. Odaja u kojoj se probudio nije bila obična odaja, već najveća bolnička dvorana u kojoj su liječnici obično polijekali na desetine ranjenih i bolesnih ljudi u krevete. Tu je obično bilo zagušljivo i pretrpano ljudima, no kako je Mord bio jedan od najutjecajnijih ljudi u čitavom Hil'gumu, liječnicima je bilo naređeno da čitavu dvoranu očiste i prozrače, a ostale pacijente premjeste negdje drugdje. Bilo gdje, samo ne pred oči Morda Dur'agemskog.

Mord se probudio u bolovima. Mnoštvo bolova kojima se nije mogao oduprijeti, već ih samo stisnutih zubiju proživljavati. Četiri dana on je sanjao, a sanjao je samo jedno mnoštvo mora, znojeći se i tresući, naizgled kao da je u bunilu. Te su more, iako u njima nije bilo ni traga fizičke boli koju je kasnije počeo osjetiti, bile daleko teže za podnijeti. Stoga neka ne bude čudno što je bolove koji su ga stali tlačiti kada je otvorio oči prigrlio kao da su kakvo spasenje i izvor svih radosti.

Bolovi koje je proživljavao kad se probudio dali su se opisati samo kao štipanje slično tisućama ugriza mrava. Kao da su se mravi nalazili unutar njega i grizli ga, štipali, pokušavali ga pojesti iako je on prevelik plijen za njih.

Kraj kreveta unutar dvorane – a krevet se nalazio u samom središtu dvorane sa dva izlaza, ali bez ijednog prozora – nalazila se stolica na kojoj je sjedio Mordov prijatelj Myron. Myron je nosio učenjačku halju a u ruci je držao jednu tanku knjižicu naslovljenu hil'gumskim jezikom "*Ljekovite trave*". U kutovima Myronovih očiju nazirale su se crvene kapilare, a pod samim njegovim očima visjeli su modri podočnjaci.

“Zdravo, Myrone!” bilo je prvo što je Mord iz svojih suhih usta

izbacio kada je nakon četiri dana sna napokon otvorio oči. Čim je to izgovorio, osjetio je strašnu probadajuću bol u želudcu, i tu mu odmah postade jasno da mu napor pričinja i najmanji pokret. “Je li jutro?” dodao je.

Myrona je Mordov glas trgnuo, jer se moglo reći da je taj mladić od umora čak i utonuo u san. Njegova mu knjižica gotovo ispade iz ruku. “Budan si!”, Myron će uz širok osmijeh. “Ta nisam mislio da...”, pokuša uobličiti rečenicu, ali tada odmah skoči na noge i stane mrmljati: “Ovo moram odmah javiti... Ustao je, ustao...!”

“Stani, Myrone! Ne idi!” povikao je Mord svojim slabašnim glasom, ali uzalud. Niti tri otkucaja srca dalje, vrata su se već zalupila za Myronom.

Mord je tako ostao sam u svojoj dvorani. Strah od samoće više ga je zabolio od same samoće, a doista se moglo reći da mu biti sam u tom trenutku nije bilo baš nebitno pitanje. Mord je očajno žudio za drugim ljudskim bićem kraj sebe, bilo kojim, samo da mu svojim prisustvom pruža utjehu, a dvorana bez prozora u kojoj da nije gorjela jedna baklja bi bilo mračno kao u rogu tu utjehu nikako nije mogla pružiti.

No ipak, Myron se vratio niti dvije minute kasnije, a sa njim je došao i mistik Jarez. Jarezovo je čitavo ponašanje bilo nekako neusklađeno, a u samom njegovom pogledu vidjelo se da je tog jutra patio od glavobolje. Bilo je to zato što se dan ranije napio sa Neurijem i Thargelionom. Ugledavši Morda kako budan leži u krevetu, prisilio se nasmiješiti, pa je takav Mordu prišao. Prvo je pomislio pružiti mu ruku da se rukuju, no odmah je uvidio da je Mord sada toliko slab da se jedva mogao uopće pomicati, a kamoli rukovati sa nekim, i tu je pomisao istog trena Jarez odbacio kao glupost.

“Jareze, ipak si živ!” ushićeno je (koliko je to mogao biti) uskliknuo Mord. On je doista doprije držao da su svi koji su se nalazili kraj njega tokom izvođenja magije one noći poginuli.

“Jesam, Morde.”, Jarez je odgovorio. “No ti mi nisi najbolje. Reci,

boli li te mnogo?"

U tom je trenutku bol u čitavom Mordovu tijelu bila jednaka boli koju osjeti čovjek kad dotakne usijani čelik golom kožom. Suzdržavao se od vrištanja, zapravo. No ipak je odgovorio: "Moći ću izdržati."

"Možeš li se micati?" mistik je zatim postavio sljedeće pitanje za koje je također držao da je relevantno.

"Baš i ne. Previše me boli za to.", Mord odvrati. "No mislim da će biti bolje. Za sada hodati ne mogu, a ruke...", tu je upregnuo svu svoju snagu u to da podigne svoju desnu ruku koju je tada uspio podići za pola pedlja, "... ah, eto... napreduju."

"Razumijem, Morde.", Jarez je na to odgovorio. "Ali ne brini, jer sve će doći na svoje... Zapravo, sada je sve gotovo, pa se i nemamo za mnogošto brinuti." dodao je značajno pogledavši u Morda.

Mord na to polako kimnu glavom. "Kako su Neurij i Thagelion? Jesu li oni ozlijeđeni?"

"Nasreću, ne. Samo si ti prošao kroz sve to."

Tokom čitavog tog razgovora Myron je bacao pogled malo na jednog, malo na drugog, pokušavajući uhvatiti nit razgovora. Nije razumio mnogo toga, a Jarez je to kod njega primijetio. Štoviše, Jarez je tada primijetio i da je sa Mordom zašao predaleko u detalje.

"A kroz što si točno prošao?" Myron je upitao Morda. Njemu je bilo rečeno da je Mord izgubio svijest od gladi i iscrpljenosti. Ali ako je tako, držao je Myron, svejedno je bilo neobično što je Mord ostao spavati četiri dana. Pa čak i tada, jednom kada se probudi nikako ne bi smio ostati nepokretan. Myron je osjetio da ga je netko prevario, ili mu je u najmanju ruku prešutio nekoliko vrlo bitnih stvari.

"Ah", Mord će na njegovo pitanje, "koliko se sam sjećam, magij..."

"Udario ga je grom." Jarez je presjekao Morda u govoru.

"Grom? Pa to nitko nije spomenuo!" Myron je bio iznenađen.

Mordu ništa nije bilo jasno, ali svejedno je ostao šutjeti. Jarez je pak tada stao izmišljati laži na mjestu: "Kako nije? Ta ja sam mislio da

su ti javili za to, jer barem je to najbitnije od svega u čitavoj priči! Mord je gotovo umro jer ga je udario grom... Ne, ne, ovo je ozbiljna pogreška...”

“No dobro.”, u razgovor se tada uplete Mord svojim iscrpljenim glasom. “Što god da je, sada je iza nas.”

“U redu, ako je tako...” Myron se složi.

“Myrone, možeš li, molim te, otići po svoju sestru, Morrysu.”, Mord se na to obrati Myronu u namjeri da ga ukloni iz odaje na neko vrijeme. “Zbilja bih je volio vidjeti.”

“Naravno.” ovaj odgovori i, nasmiješivši se, ode.

Čim su se vrata za Myronom zatvorila, Mord se obratio Jarezu: “Objasni mi sada sve, što kraće možeš.”

Jarez to istog trena prihvati, na što započne objašnjavanje:

“Ovako, čini mi se da magija kojom su te, kako kažeš, bogovi prokleli nije najpredvidljivija. Vjerojatno se prokletstvo nalazi baš u tome... No dobro. Dalje: kad smo zapeli u blatu one noći, rekao sam ti da pozoveš Myrona telepatijom, to jest da pokušaš ovladati telepatijom i odmah ju iskoristiš, jer to nam je manje–više bio jedini izbor. No ti si učinio nešto potpuno drugačije: najednom si počeo koristiti najgoru magiju od svih, za koju sam se trudio da je se kloniš, naime destruktivnu magiju, i stao si oko sebe njome stvarati čudesa kakva nikada prije nisu učinjena. Moćan si čovjek, Morde. I prije sam tako držao, no kad sam vidio to najnovije djelo tvojih ruku, ognjeni stup koji je parao nebo, to se itekako potvrdilo, a osim toga, počeo sam se bojati da si sa moćima ravan bogovima.”

“Ako ostavimo to po strani, što se dalje dogodilo za što ne znam?” Mord ga prekine pitanjem, jer zbilja je držao da nisu imali dovoljno vremena hraniti Mordov ego.

Jarezu je ovdje već bilo nelagodno, jer dan prije on je prihvatio ono za što je bio siguran da se Mordu neće svidjeti. Ne radi možebitne Mordove ljubomore, za što je inače čisto sumnjao da uopće postoji, već radi Morova straha za svoje prisnike. Destruktivna magija je vrlo

opasna, a iako je Mord činjenicu da je sam u nju zaglibio prihvatio dosta mirno, to ne bi mogao biti slučaj i sa njegovim prijateljima. Osim toga, Jarez nije htio da mu Mord poradi toga što je učinio postane neprijatelj.

No svejedno je morao reći istinu: “Jučer sam prihvatio da Thargeliona i Neurija naučim što sam i tebe.”

Mord na to ne reče ništa. U prvi mah činilo se da tek razmišlja o tome, a na njegovu licu nije se dala vidjeti nikakva zatečenost. Jarez je stoga nastavio: “No ne brini, jer oni ne posjeduju ni jednu tisućinu tvoje moći, tako da sumnjam i da će telekinezom ovladati. Sve to nije istinska destruktivna magija, ali...”

“Opasno je, jel' da?”, Mord mu konačno upadne u riječ. “To hoćeš reći.”

“Da.”, Jarez odgovori, nemajući namjere da skriva baš ništa od tog čovjeka. “Vidiš, stvar je u tome da baš zato što njih dvoje nemaju toliko moći koliko i ti, oni nemaju niti tvoju izdržljivost. Kažem ti iskreno, da danas okupimo koliko god hoćeš stotina čarobnjaka i zadamo im da stvore upola velik stup od vatre kao ti one noći, sumnjam da bi uspjeli u tome. Izdržljivosti ti nema premca.”

“Zašto ih, ako je tako, onda ne odbiješ? Zašto bi ih učio magiji ako je suviše opasno?”

“Stvar je u tome...”, Jarez bi završio rečenicu neisprekidanu, no tada je čuo korake Myrona i Morryse nedaleko od vrata pa se na trenutak zaustavio. “... što sam im jučer obećao.” dodao je tihim i brzim šaptom.

Tek tada je to Morda stalo zaticati. Sasvim iznenada, čudan ga je strah za svoje prijatelje stao obuzimati, i to na daleko višoj mentalnoj razini no što je očekivao da će biti. Više se sada bojao za Thargeliona i Neurija no što se bojao svojevremeno za Tarroba one noći kada mu je oduzeo život, ili pak Ser Horma, na njegovoj samrti. Ali, ma koliki strah sveukupno u njemu bio, sve što je mogao u vezi svega toga učiniti bilo je da izdahne i nada se najboljem.

“Znam da se ljutiš radi toga, ali znaj...”

“Razumijem. Ne razmišljaj više o tome.” Mord ga je prekinuo u pravi čas, baš u trenutku kad su se otvorila vrata a brat i sestra ušli u dvoranu.

Morrysa nije mogla radosnije i ljepše izgledati, bez obzira na svaku onu tešku pomisao na koju ju je upozorio njezin brat: naime, da iako Mord jest budan, on možda ipak ostane u krevetu vječno. U najbolju ruku, ako i bude jednog dana ponovno hodao, da će hodati uz štap poput starca.

Kad je ugledao zlatokosu djevojku bijela lica glatkih pravilnih crta, u Mordovu su srcu planuli novi osjećaji, oni pozitivni, koje se ranije tog jutra nije usudio osjećati. Morrysa mu je prišla brzim koracima u zagrljaj i zagrlila ga je čvrsto. Doista, na čitavom svijetu nije bilo snažnijeg lijeka za Mordovo stanje od onoga kad je uza se osjetio miris kose te zlatokose djevojke.

Njih dvoje se tada odvoje jedno od drugog i razmijene nekoliko riječi, ali Jarez te riječi nije čuo jer tada se ispričao i napustio dvoranu. Myron je pomislio učiniti isto, ali on je ipak ostao još nekoliko desetaka sekundi kako bi se sasma uvjerio da je sa Mordom sve u redu. Za takvo što on kao Učenjak novak nije morao Mordu postaviti niti jedno pitanje, već je gotovo čitavo stanje njegova tijela mogao vidjeti tek na par sekundi pomno pogledavši u njegovo lice. Zapravo, Mord nije ni znao da to ovaj čini, a jednom kad je završio sa tim, Myron je napokon progovorio:

“Idem i ja; imam neodgodivog posla sa kraljem...”

“Hoćeš li doći tokom dana?” upitao ga je Mord.

“Ne želim ništa obećavati, ali potruditi ću se da stignem.”, Myron je odgovorio i pošao do vrata dvorane. Tu je na trenutak zastao kanda se nečega prisjetivši, ali niti sekundu kasnije ipak je tu novu pomisao odbacio kao nebitnu, rekao: “No, doviđenja...” i dvoranu napustio.

* * *

Čim je izašao iz dvorane, Myron je pošao do mistika Jareza. Zapravo, prvo je nakanio poći do kralja jer ga je ovaj pozvao da rasprave o nekoliko problema, ali na Jaerza je već naišao na pola puta do Citadele, pa su tako njih dva, susrevši se, odlučila pješačiti neko vrijeme zajedno.

Vani je puhao hladan vjetar, a sunce kao da svojim zracima nije grijalo, već je dapače i pridonosio hladnoći. Sa mjesta na koje su zašli izašavši iz bolnice jasno se vidjela izložena ogromna tržnica, koja se nalazila na gotovo strelomet širokoj kaldrmi koja je dijelila istok od zapada tog dijela Kessyra, gdje je istok činio niz od Dvorane vijećanja, bolnice i čitavog reda kuća imućnih obitelji, a zapad niz među kojim su bili konjušnica, trgovina tkanine, kovačnica, pekara, gostionica *Suhi prut* i Hram boga Obe kao zadnji i najveći u nizu, jedva desetak metara udaljen od ulaza u dvorište Citadele. U toj se tržnici što se dakle nalazila posred Kessyra svakoga dana okretalo mnogo novaca, a i samo je Vijeće moralo priznati da ta tržnica čini jedan veliki udio među izvorima zarade. Mnogo je ljudi ondje bilo; Myron je pretpostavljao tisuće, a možda i deseci tisuća. Svi su ti ljudi neprestano, poput soli u moru, prolazili svatko svojim putem baveći se svaki svojim poslom, i zajedno su činili veliku gužvu i larmu. Tržnica je dobara imala u neprocjenjivoj vrijednosti i sva su se ta dobra neprestano prodavala i kupovala. Od silnih ljudi, jer gotovo je svatko nosio dugu halju, dala su se vidjeti samo njihova lica i dlanovi, i sve to skupa davalo je prizoru jednu posebnu draž, spram koje istinu govoreći Myron i Jarez nisu imali ni najmanjeg pojma što da osjećaju – ali koja je bila tu sasvim sigurno, i bez čije bi prisutnosti sam prizor bio nešto potpuno drugačije.

“Reci mi, Myrone, je li Kessyr skupio dovoljno vojnika za Krvavu zemlju?” u jednom je trenutku Jarez upitao, dok su njih dva spora hoda napredovali spram Citadele.

“Zadnji je put lista osvježena prije dva tjedna. Devet tisuća i šest stotina sposobnih ljudi je upisano.” Myron je odgovorio.

“Već?”

“Već.”

“O, to, dakle, znači da bi se odlazak u Krvavu zemlju uskoro mogao dogoditi?” Jarez je upitao ne znajući niti sam zašto u taj tren neobično orna glasa.

“Da.”, Myron je odgovorio, “no problem je što deset tisuća ljudi nema određenu snagu s obzirom da ne znamo koliko je jak neprijatelj. To jest, samo znamo da je vrlo jak. Ti si rekao da ćeš to riješiti i to je dakle moje pitanje: kako pak ti napreduješ, Jareze?”

“Ja? Ja napredujem polako, ali savršeno po postavljenu planu. Reći ću čak da sve ide i više nego odlično, jer čitava stvar sa amuletima pokazala se kao ideja postavljena na sasvim realnim i točnim temeljima...” Jarez je stao lagati, ne znajući zapravo niti sam što točno da kaže, već dopuštajući riječima da same teku. Zapravo, on na amulete tokom čitavih prošlih mjeseci nije ni pomislio. Bijela bića napasti uz pomoć amuleta, u međuvremenu je shvatio, bilo bi kao žlicom napasti naoružanog viteza. A nada i hrabrost, koji bi jedini u svemu tomu možda bili od kakve koristi, zajedno svejedno ne daju mnogo. Žlica je i dalje žlica, a mač je i dalje mač.

No Myron se iz nekog razloga nije htio zadovoljiti tim Jarezovim lažima, već ga je, kako su napredovali ulicom, svako malo podbadao dodatnim sitnim pitanjima, koja su zalazila sve dublje u detalje njegovih laži. To u Jarezu probudi silnu nelagodu, a ako bi zavirio i u Myronovo srce, promatrač bi uvidio da je Myron tu njegovu nelagodu itekako osjetio.

Myron zapravo nije znao zašto je to bilo tako, ali čim je osjetio prvu Jarezovu laž i nelagodu poradi izgovaranja te laži, on je htio toga još. Jer ima u ljudima taj jedan dio njih koji naizgled traži pravdu, a zapravo ne traži ništa više od zadovoljstva kada dokaže da su drugi oko njega nepravedni. I doista, kao u kakvoj dječjoj igri, Myron uopće

nije žudio ni za istinom ni za pravdom kad je trenutak kasnije stao podbadati Jareza sve težim pitanjima, već je plod svega toga bila tek njegova osobna zadovoljština, a moglo se reći i da mu je sve to skupa bilo smiješno.

Kako je razgovor napredovao, Jarez se sve neobičnije ponašao, a njegovo lice, kao u djeteta koje se uhvati u laži, postajalo je sve crvenije i odavalo je sve više onih sitnih znakova koji su Myronu govorilo da nešto nije u redu. Ti su sitni znakovi u jednu ruku bili Myronov putokaz, jer pomoću njih je znao u kojem smjeru želi nastavljati sa pitanjima.

Njih dva ubrzo su stali pred stepenište Citadele i tu je došlo vrijeme da se rastanu. Zaustavivši se ovdje na trenutak, Myron je u sebi ludio tražeći pravo pitanje koje bi postavio mistiku i time ga u potpunosti razotkrio. *Jedno pitanje*, mislio je Myron promatrajući Jareza sa mješavinom sažaljenja i prezira, *samo mi je jedno pitanje potrebno, i istina je tu!*

Ali negdje u tom trenutku, sasvim iznenada, u Myronu se stvari u potpunosti preokrenuše, a jedno shvaćanje čitavog ga zaprepasti.

Naime, Myron je tada napokon shvatio da je jedina svrha tome da raskrinka laž Jareza, Thargeliona, Morda i Neurija bila samo kasnije likovanje radi vlastite moći zapažanja. To je bilo to. Nikakva više žetva nije preostajala.

To shvaćanje možda ne bi bilo strašno pukom promatraču, ali Myronu jest bilo. On se pitao: *Ta zar sam toliki sebeljub da nemam povjerenja u te ljude; u svoje prijatelje?* I pitavši se to, i razmislivši o tomu koji trenutak, on je došao do zaključka koji je umirio svaki njegov osjećaj kao što voda umiri rasplamtjelu vatru, a koji je glasio:

Ne zanima me što namjeravaju. Imam potpuno povjerenje u svakog od njih.

Strašno shvaćanje je to bilo za Myrona. Toliko strašno da se doista morao potruditi da se ne zaustavi i odluta mislima, već da dođe do točke rastanka, pozdravi se sa mistikom, ostavi ga da sam riješi svoje

probleme, i pođe do kralja Hinnora.

Još je bio u svojevrsnom bunilu kad je stao pred kralja. Kasnio je, no kralj se pravio da to ne primjećuje.

“Reci Myrone, jesi li za vino?”

Myronu nije bilo ni do kakvog alkohola. Kralj bi ga tako nudio pićem gotovo svaki puta kada bi se sreli, a to je dovodilo Myrona do pomisli da kralj previše uživa u vinu. “Samo malo ću popiti. Vrlo malo.”

Kralj zapovjedi prvom sluzi do sebe: “Čuo si što je čovjek rekao. Naspi mu vina.” na što sluga pođe hitrim koracima do jednog od dugih stolova u dvorani i sa samog njegovog ruba, gdje su bili poslagani ćupovi sa vinom i nekoliko pehara, uzme pehar te sa njim među prstima dođe do sljedećeg sluge, koji je u ruci držao još jedan ćup s vinom. Prvoklasno vino je bilo u pitanju.

Svjetlost se zrcalila na površini Myronovih očiju dok je promatrao crveno vino kojim mu se punio pehar. Toliko se privlačno činilo u tom trenutku da je pomislio kako je krivo poručio kralju; on nije htio malo vina, već mnogo. Čitav pehar, pa i više! Ćup, možda, ili bačvu... a tada je shvatio da zapravo samo žudi za dobrim opijanjem i dugim snom nakon toga. U konačnici zaključio kako se uhvatio u prihvaćanju kukavičluka, i poradi toga on se prekori.

“Bio si kod pukovnika Morda, predmnijevam? Kako je on?” sa uzvišenog trona, kraljev je glas dopirao.

“Jesam. Drži se. Vjerojatno neće moći hodati, ali možemo zahvaliti bogovima što je uopće budan. I za to su bile male šanse...”

“Jadno momče...”, njegovo je veličanstvo izdahnulo. “Ovu ima da popijem u njegovo ime!” dodavši, iskapio je sve iz svog pehara. Tada se obrati onom prvom sluzi: “Daj, sipaj mi još!”

“Vi ste me trebali radi nečega, gospodar?”

“Ah, da!”, prisjetivši se, kralj je uskliknuo. “Naravno, naravno! Odmah ću skrenuti na to. Samo da sluge...”

Nije slugama ni bilo potrebno to reći; svi su napustili dvoranu već

u sljedećem trenutku, ostavivši time kralja i njegova savjetnika same.

Bacivši nepovjerljivi pogled još jedanput prema svakom kutu dvorane, kralj je napokon odlučio nastaviti: “Ovo nije toliko bitna stvar, ali vrijeme je trenutno takvo da se radi svake sitnice mora paziti da nema nikoga u blizini. Vidiš, nevolja je u Rommiru. Njihov knez, Joras, iako su se svi složili da se stane krčiti Sablasna šuma, uporno to ne dopušta. Nije veliki problem u pitanju, ali stvar je u tome što nam je dobar dio te šume sada zbilja potreban. Za vojsku što će poći do Krvave zemlje napravilo se brodova što se više moglo, ali to nije dovoljno. Drva je ponestalo. Sada... inače bi svi kneževi ove godine trebali pristati da se krči Sablasna šuma, ali problem je što je sječa zakazana za jesen.”

“Znači, trebam otići do kneza Jorasa i nagovoriti ga da i on da svoj blagoslov?”

“Tako je.”, kralj odgovori, a u njegovu glasu Myron primijeti da je ovaj polupijan. “Rekli smo da nam je potrebno barem stotinu brodova. Sada ih ima sedamdeset. Dovoljno je za ljude ako se budu stisnuli, ali ipak nedostaje ako se misle ponijeti hrana i oružje. Sam put trajati će tri mjeseca; ljudi trebaju jesti. Dakle, ne treba mnogo brodova: posjeći će se petina Sablasne šume, da, ali ako sve ovo uspije i osvojimo Krvavu zemlju, više se nikada nijedno stablo u Hil'gumu neće morati posjeći...”

“Razumijem.”, Myron, nakon što je poslušao kraljeve riječi, reče. “Je li to sve?”

“To je sve.”

“Onda, da ne duljim, gospodaru, do viđenja! Stvar ću se potruditi riješiti najbolje što mogu...” Myron u konačnici reče, te ode svojim dugim i brzim koracima do najbližih vrata, na što kralj ne reče baš ništa već ostane sjediti u tišini sam sa svojim mislima.

Kad je izašao iz dvorane, prošao kroz sve hodnike Citadele od siva kamena, te stupio na vrh stepenica što su vodile van iz nje, vani ga je, na ulazu u dvorište Citadele, dočekalo naprosto prekrasno vrijeme.

Naime, upravo je riječ "prekasno" Myron u svojim mislima i iskoristio kao opis onoga što je vidio. On je izbrojao točno dva blještavo bijela oblaka na nebu i samo jednu lokvu vode na kaldrmi od zadnje kiše. Trava je od kiše bila tamnozeleno boje ugodne oku, a rosa na njoj samo je pridonosila svjetlosti dana jer se na njoj sunce zrcalilo. Sunce je pak bilo savršeno okruglo i popelo se u međuvremenu visoko na nebu, kao da je već sredina ljeta, i svojim je zracima grijalo svakoga – potpuna suprotnost od onog sunca kakvo ga je dočekalo kad je s mistikom izašao iz bolnice.

Ali ipak je još bilo hladno, tako da se u svom udobnom, teškom krznu stisao, nakon čega je stupio na prvu stepenicu. Tu su bila dva stražara, koji mu kimnu glavom. "Prekrasno je danas, meštre Myrone, zar ne?" jedan je stražar upitao; čovjek srednjih godina u teškom oklopu pod kojim je nosio žičanu košulju, a preko svega toga kožni ogrtač što mu je skrivao ruke i pola trupa, a koji je sezao do njegovih gležnjeva. Nije se valjalo zavarati sa tom vrstom odore. Naime, koža je ta bila uzeta od vepra, a tolika je njena debljina bila da je presjeći ju zamahom mača iskalo dosta muke. Myron je već jednom poveo razgovor sa stražarima u vezi njihovih odora, a oni su mu rekli da se osjećaju sigurnije noseći dugi kožni ogrtač no da nose štit. A osim toga, rekli su, koža ih štiti od sunca tokom ljeta, dok ih pak grije tokom zime. Kraj kožnog ogrtača i oklopa pod njim, stražari su također nosili i kratki mač za pasom i dugo koplje u ruci. Ovaj je stražar što se Myronu obratio bio bradat i grubih crta lica pod crnim strogim očima.

Svatko je inače spram stražara osjećao strah, ali ovoga je Myron poznavao, pa se stoga njegovoj primjedbi prijateljski nasmiješio.

"Doista je prekrasno!", Myron je odgovorio. "Doduše, nakon one oluje i metar snijega bio bi ugodan."

Na te se Myronove riječi stražari nasmiju. Oni su rijetko razgovarali sa ljudima, jer im se služba sastojala tek od stajanja čitavog dana i pozdravljanja prolaznika. Tu i tamo – mada je to bilo

rijetko – imali bi priliku ganjati kakvog lopova, i to je bilo manje–više to. Myron nije znao što bi poradi te njihove monotone samoće mislio, jer on sam, smatrao je, teško da bi bio sposoban takvo što činiti. Odvojivši tada iz nekog razloga koju sekundu da o tomu razmisli, Myron je zaključio: *Radi novca, čovjek je spreman učiniti sve, pa čak i pokloniti dio svoje slobode i dio svog dragocjenog životnog vremena.*

Ta misao držala ga je zamišljenog nekoliko sekundi, jer čitava jedna nova čuvstva stala je buditi u njemu. Ali, bilo kako bilo, Myron ipak nije imao vremena suviše razmišljati o tomu, jer postojao je kraljev nalog kojeg je valjalo riješiti. Upravo stoga, Myron se sa stražarima rastane i nastavi svoj put.

Izašavši nekoliko trenutaka kasnije iz dvorišta Citadele omeđenog zidinama i stupivši na kaldrmu kojom je kročio običan narod, Myron nije učinio mnogo koraka kadli je ugledao i zdanje u kome se nalazila Dvorana vijećanja. Bilo je to nešto najbliže zamku što je Myron imao prilike u životu vidjeti: zdanje toliko visoko i široko da je gotovo za duplo nadvisivalo Obin hram što se nalazio prekoputa. Dvorana vijećanja nalazila se unutar tog zdanja, a zdanje je bilo podignuto od bijela kamena; čista suprotnost Obinu mramornom hramu. S obzirom da je gostionicu *Suhi prut* i Dvoranu vijećanja dijelilo manje od dvjesto metara, Myron je imao prilike ranije promatrati ju koliko ga je bila volja, no on to nikada prije nije činio, sada je primijetio, a doista nije znao koji je tomu bio razlog. No sada, gledajući u tu građevinu, on je požalio što to nije učinio prije.

Bilo je to zdanje bez krova i sa mnoštvom malih prozora, podignuto točno uza zidine, i to tako da se Myronu činilo da su same zidine oblikovane kako bi udovoljile tom zdanju. Čitavo zdanje nije bilo sagrađeno kako su graditelji Hil'guma oduvijek gradili; pravokutno, tako da zidovi izdrže krov. Ne, ovo je bilo podignuto u obliku valjka, a umjesto krova tu je bila ogromna kupola od škrljevca. Čitava je površina zdanja bila ukrašena isklesanim likovima što su

predstavljali razne ličnosti iz Doba uspona, od Massora do Ozarisa. Myron je morao priznati da se divi tom djelu rada ruku mnogih graditelja, matematičara i inženjera. Štoviše, uhvatio se kako promatra diveći se to zdanje daleko duže no što je to trebalo.

Pošavši naposljetku do ulaza u Dvoranu vijećanja i predstavivši se prvim čuvarima, pošao je do najbližeg člana Vijeća, koji ga je, prepoznavši ga i srdačno pozdravivši, odveo do same dvorane.

U dvorani je zatekao najmanje stotinu ljudi što su sjedili na stolicama za okruglim stolovima, slušajući govornika na uzdignutom podiju. Govornik je bio neki starac niska stasa, kratke sijede brade i dubokih bora. Govorio je o rezultatima prošlogodišnjeg lovljenja riba u Teomu i ulova kojeg se ondje očekuje ove godine. Ostali su članovi Vijeća slušali tiho i zainteresirano.

Mnoštvo oronulih i debelih staraca od kojih su samo oni sretniji i ljepši imali pola glave ćelave, a oni najmlađi šezdesetak godina, ispunjavali su tu prostoriju. Vručina je Myrona obuzela odmah, a i mučnina, jer ondje nije bilo samo vruće, već i smrdljivo. Poput udarača dočekala ga je prisutnost svih tih ljudi zguranih u dvorani, pa je stoga pravo čudo bilo ne to što ga je vrlo brzo uopće obuzela mučnina, već što se nije ispovraćao – kako je, dabome, mislio da će biti.

Za dobrobit Kraljevstva, Myrone, za dobrobit Kraljevstva...! s tim se mislima tješio i tim se mislima tjerao da ne pobjegne van.

“O, kraljev savjetniče? Lijepo vas je vidjeti ovdje među nama!” jedan je debeli i niski čovjek u crnoj kožnoj halji tada dotaknuo Myrona za rame, natjeravši ga time da se prepadne i instinktivno okrene, te mu pružio ruku.

“Što? Ah, da, da...” Myronu je trebalo neko vrijeme da se smiri. Prihvatio je čovjekovu ruku i rukovao se sa njim. Stisak ruke tog debelog čovjeka bio je neobično slab, a ruka mu je bila vlažna od znoja kao da je prethodno uronio ruku u vjedro ulja. Myronu to bijaše neugodno, no ipak se potrudio da ne napravi kakvu grimasu.

“Kraljev savjetnik, rekli ste? Gdje je?”, neki je drugi čovjek,

jednako ružan svakom drugom u toj zagušljivoj i mračnoj prostoriji, također tada rekao. Ugledavši Myrona, i on mu je pružio ruku: "Moorz iz Pirga. Kuća Hurgir. Drago mi je da sam vas upoznao; veliki planovi motaju se u ovoj glavi!", dotaknuo je prstom svoju sljepoočnicu. "I doista će biti zanimljivo raspraviti o njima..."

"Ta zar baš moraš, Moorze, spopadati kraljeva savjetnika s glupostima. Dođe nam ovakav veliki čovjek i već nas sramotiš!" začuo se visoki glas negdje u pozadini. Niotkud iz gomile ljudi, od kojih je većina sada ustala kako je govor onog govornika završio, pojavi jedan vrlo sitan starčić. I taj je pružio Myronu ruku, rekavši: "Forst, knez Pirga." a to "knez" istaknuo je koliko je to samo mogao. "Ispričavam se, gospodaru savjetniče, što ste morali trošiti svoje vrijeme sa priprostim bankarima. Sada ste u društvu pravih moćnika." rekavši to, mahnuo je rukom prema još nekim ljudima, koji su na to kimnuli glavama. "Vidite, moćni knezovi svi redom!", dok je knez Forst tako govorio, Moorz iz Pirga namršteno je promatrao. Bilo je očito da je Moorz i inače bio jedan od omraženijih ljudi u Dvorani vijećanja. "Naravno, ima tu i pisara i namjesnika, ali kako bilo, sve je bolje od bankara... ti ljudi će vas prevariti, gospodaru! Pazite što vam kažem!"

"Da...", Myron je kratko pokušao odgovoriti na navalu svih tih ljudi. Ali kako nije mogao zapravo ništa odgovoriti, samo je prešao na stvar: "Zahvaljujem vam, no... ja naime tražim gospodara Jorasa. Vrlo je bitno da sa njim razgovaram."

"Joras, rekli ste? I on je tu!" knez Forst je uskliknuo. Myron je u njegovim starim očima mogao jasno vidjeti da je čitava ta uljudnost samo predstava, jer knez je zasigurno imao namjeru svidjeti se kraljevu savjetniku, a kasnije i preko njega tražiti nešto od kralja.

"No pazite, gospodaru Myrone, gospodar Joras je ovih dana lošeg raspoloženja. Naime, on drži da će ga Kraljevstvo ubrzo prevariti ni kriva ni dužna.", javio se opet Moorz iz Pirga. "No vi, dakako, znate o čemu se radi."

Oni članovi Vijeća koji su mu bili najbliži, a to su upravo bili Moorz i knez Forst, primili su ga za podlakticu i povelili za sobom. U početku je Myron negodovao, smatrajući kako se prema njemu odnose kao prema djetetu, no ubrzo je shvatio kako je to držanje za podlakticu bilo i više no potrebno. Da je prolazio kroz štalu pretrpanu teškim krmačama, lakše bi mu bilo probiti se. Ovako su ćelave glave, oznojena čela, ogromni trbusi i tko zna što još u tolikom broju izranjali niotkuda pred njim da se on uplašio da će ga zgnječiti. Neopisiva gužva je vladala, mada – što je bilo upravo neobično – nikakve galame nije bilo ili čak blago povišena glasa. Sve se odvijalo točno kao u štali, samo što nitko, eto, nije mukao. Toliko je puta Myron stao nekome na rub njegove halje, ili na njegove nožne prste, tjerajući ga time da se spotakne, da je prestao brojati nakon nekoliko desetaka slučaja. Ispričavao se, pak, u početku uz veliku pažnju, no kasnije je "Oprostite" i "Ispričavam se!" izgovarao baš kao što je izdisao; u potpunosti instinktivno.

Knez Joras, čovjek star ali tijela mladolika izgleda još itekako spremna za boj, grubih crta lica, sjedio je pognute glave na jednoj stolici i kao da je pričao sam sa sobom kad su ovi na njega naletjeli.

"Kneže Jorase, ovaj vas čovjek traži!" odmah je na stvar prešao bankar Moorz. Kako su svi bili starci, njihovi su pokreti bili manje–više tromi. Tako je i Moorz, zadihan dolazeći do daha, izgovorio sve to riječ po riječ. "Savjetnik našeg kralja, gospodar Myron."

Joras učini kako je nalagalo pravilo uljudnosti: ustao je sa svog mjesta i pružio je Myronu ruku. Oni se rukuju, a Myron tada uzme riječ: "Gospodaru Jorase, po kraljevoj sam zapovijedi stao pred vas da se kao dogovorimo oko sječe u Sablasnoj šumi."

Preko Jorasova tmurna lica na to je prešao jedan tužni izraz, no toliko neprimjetan da ga je rijeko tko uopće uspio primijetiti. Myron je bio jedan od njih. Joras započne: "I mislio sam da ćete doći. Ali bojim se da je moja odluka i dalje ista: šuma se ne siječe."

"Razumijem vašu odluku, no smijem li vas pitati zašto? Ta

svejedno će se u jesen sjeći. Isto je, čini mi se...”

“Nije isto. Ovdje nije ni mjesto ni vrijeme da vam objašnjavam, jer potrebno je nešto više riječi, a nisam vješt govornik da ukratko objasnim situaciju. No znajte svejedno: doista ćemo jednom podrobno razgovarati o tome ako vam je po volji, no moja se odluka nikada promijeniti neće.”

Myron je znao da se ne smije vratiti kralju praznih ruku. Odlučio je ustrajati: “Ali, gospodaru, ako ne bude dovoljno drva za brodove, neće biti dovoljno brodova, a nema razloga da smanjujemo ionako male šanse za pobjedu u ratu.”

“Moja je odluka jasna. Ispričavam se, ali zbilja nema razloga da dalje nastavljamo o toj temi.”

Iako je pokušao još nekoliko puta nagovoriti kneza da ipak razmisli, Joras se pred njim bez obzira na sve ipak u konačnici okrenuo i otišao, nestavši tada među gomilom ljudi.

Kneza Forsta također nije bilo kad se Myron, slegnuvši ramenima i znajući da će sada kralju morati donijeti lošu vijest na dvor, osvrnuo oko sebe. Tu je bio samo Moorz.

A Moorzu se Myron tada i obratio: “Odvedite me, gospodine, van odavde. Molim vas.”

* * *

Kako je zamolio, tako mu je bilo i učinjeno. Opravdavši kraljeva savjetnika ostalim članovima Vijeća koji su to imali prilike promatrati kako je čovjeka zahvatila glavobolja zbog sparine u čitavoj toj prostoriji, Moorz je primio Myrona za podlakticu i odveo ga kroz hodnike van iz Dvorane vijećanja.

Stali su njih dvojica na ulicu, gdje je puhao svjež zrak. Čim su izašli, Myron je primijetio da daleko lakše diše. Promislivši o svemu jedva pet sekundi, uvidio je da bi svejedno zadobio glavobolju da je

još samo malo duže ostao u onoj dvorani sa svim tim silnim ljudima, tako da bankarova laž i nije bila daleko od istine.

Moorz je stajao kraj njega, toliko blizu da su savim razumljivo jedan drugome mogli govoriti šaptom. Bankar tada posegne u unutrašnju stranu svoje halje, odakle izvuče lulu i mali smotuljak duhana.

“Hvala vam što ste mi pomogli, gospodine Moorze. Vama je na čast.”

“Ni najmanji problem... no što je s vama? Zar niste upravo doživjeli nesreću, jer vas onaj tvrdoglavac uporno odbija?”

“Ah, to je sada izvan moje moći. Sve što u ovom trenutku mogu je tražiti oprost od kralja radi mog neuspjeha i ako mi oprostí nastaviti dalje. Ničeg drugog i nema da se čini.” kiselo se osmjehnu govoreći.

Moorz napuni svoju lulu i napravi dva–tri koraka do stražara. Upitavši za baklju s kojom bi pripalio lulu te ju i dobivši naposljetku, Moorz je plamen baklje prislonio bubnju svoje lule, povukao dim te se vratio natrag do Myrona. Sve to nije trajalo dulje od dvadeset otkucaja srca; toliko je trajalo, čak, da Myron, promatrajući zamišljen nebo, nije niti primijetio da je ovaj nestao.

“Pušite i vi?” Moorz je upitao.

“Ne. Nisam nikada ni probao... ne privlači me. No recite mi jedno, što me sada zaintrigiralo: znate li zašto mi knez nije ustupio svoju šumu? To mi nikako nije bilo jasno, s obzirom da će svejedno to učiniti za nekoliko mjeseci.”

“Znam zašto. Pitam se samo zašto vam Joras nije to sam rekao sad kad je imao prilike. Vidite, nije čak ni duga priča u pitanju: stvar je u sjemenu.”

“Što je sa sjemenom?”

“Stabla Sablasne šume nemaju ga.”

Te Moorzove riječi, htio ovaj to ili ne, iz Myrona su izvukle glasan smijeh, ali Moorz mu to nije zamjerio ni na trenutak. “Ta znate li vi što ste upravo rekli?”, Myron je uskoro upitao, došavši napokon do

daha. “Ta kako će stablo postojati ako prethodno nije bilo sjeme? Kako će išta rasti...?”

Moorz na njegove riječi kimnu glavom i blago instinkivno podigne ruku, kanda tom rukom govoreći "Smirite se, sada će vam biti objašnjeno", te započne: “Htio sam reći da postoji sjeme, i da ta stabla rastu iz sjemena, naravno, ali samo jedanput u – tko zna? – petsto, šesto godina. U čitavim ljetopisima od dolaska Massora, dakle četiri i pol tisuće godina, samo je desetak puta zapisano da su stabla u Sablasnoj šumi donijela ploda.”

Myron se dok je ovaj to izgovorio već poprilično smirio. “Ali Kraljevstvu se daje svako malo da siječe tu šumu. Kako dosad nije posječena?”

“Točnije, šuma se na istom mjestu siječe jedanput u deset godina. To je dovoljno stablima da izrastu u fine mladice.”, Moorz je rekao. “No to nije bitno. Bitno je to da kad se ta stabla sijeku, nikada im se ne dira korijen, jer iz panja što ostane uvijek izraste novo drvo. Tako to funkcionira. A same plodove, kao što sam rekao, Sablasna šuma daje vrlo rijetko.”

“To je, dakle, to?”, sad već sasvim miran i ozbiljan Myron je upitao. “Zašto tada knez ne da da se siječe? Ta ako će stablo ponovno izrasti iz panja, u redu je, zar ne?”

“Bilo bi dobro da je tako, ali tu dolazi onaj dio koji je kneza Jorasa držao tako tvrdoglavim. Naime, šuma se mora sjeći samo u jesen. Ni u kojem drugom vremenu, jer iz preostalog panja ništa više neće izrasti. Vi ste Učenjak pa možete zaviriti u knjižnicu. Naletjeti ćete na zapise kada je Hil'gum gotovo bez drva zbog tog ostao, jer su ljudi sjekli u proljeće ili ljeto. Mislim da će vas Učenjak Alakon bolje uputiti prema tim spisima. Prijazan čovjek.”

“Znači, kad bi sada posjekli šumu, ona više nikad...”

“Tako je. Da posiječete samo petinu, sljedećih nekoliko stotina godina ta petina šume ne bi postojala. A čak i onda bi bilo pitanje bi li sjeme koje bi se napokon pojavilo uspjelo i bi li nova stabla nikla.”

Myron dopusti tišini da zavlada na neko vrijeme. Tokom tog vremena, on je razmišljao koliko li je u pravu knez Joras. *Doista je zlo od kralja bilo uopće pomisliti tražiti to što je tražio*, mislio je. Svo to vrijeme Moorz je strpljivo šutio i, promatrajući ljude Kessyra što su hodali ulicom, pušio lulu. U konačnici, Myron tišinu prekine riječima: “Tada knez Joras mora da je u pravu!”

Pomislio je da će se Moorz sa njim složiti, no ovaj je rekao: “Tvrdoglav je, gospodaru! Knez Joras ima u sebi mudrosti, ali nema baš pameti. Vidite, zar i po logici nije tako da će se Sablasna šuma izgubiti zajedno sa Hil'guom ionako ako ne uspijemo radi njegovih brodova pobijediti u ratu. A ionako su nam male šanse za išta...”

“Shvaćam.”, Myron će. “Ali dalje se ništa ne može. Nema se smisla nervirati radi otpisane stvari...”

“Istina, da.”, bankar se složio sa njim. Myron pomisli da su to njegove posljednje riječi, ali bankar tada brzo i tiho, takva glasa da ga je samo Myron mogao čuti dodao: “Ali to ne mora biti tako.”

“Hoćete reći da postoji način?” Myron je na to iznenađen upitao. Sva njegova koncentracija tada se preusmjerila samo na to “ne mora biti”. Prišao je on tada vrlo blizu Moorzu, jer očekivao je da će ovaj na to ponovno odgovoriti šaptom.

A Moorz i jest sljedeće riječi izrekao šaptom: “Doista postoji način. No tada bi me vrlo vjerojatno zamrzili...”

“Što god da jest, izdržati ću! Samo da pred kraljeve oči ne moram dolaziti praznih ruku.” Myron je odgovorio, najednom svu svoju nadu usmjerivši spram Moorzovih riječi.

“Dobro, reći ću vam.”, Moorz započne. “Vidite, jeste li se pitali zašto me ostali ljudi iz Dvorane vijećanja ne podnose?”

Promislivši o pitanju, Myron se vrati u mislima dvadesetak minuta u prošlost. Doista se mogao sjetiti kako nitko prema Moorzu nije gledao sa odobravanjem. *Niti jedan čovjek*, mislio je.

“Zašto vas ne podnose?”

Moorz na pola sekunde pogleda u pod, a zatim se premjesti sa

noge na nogu. Bilo je očito da negoduje, bez obzira na to što je imao žarku želju pokazati kraljevu savjetniku svoje pravo lice i svoju pravu moć. U konačnici reče: "To je zato što su mi dužni. Vrlo mnogo. Svaka duša u toj dvorani meni je dužna."

Myron se tada sjeti Forstovih riječi da Moorz za razliku od ostalih nije nikakav knez, već obični bankar.

"Vi dakle imate zlata? Ali meni je potrebno vrlo mnogo.", Myron je rekao, na što ga je Moorz nastavio upitno bez riječi promatrati kao kakvo dijete naprosto ga nukajući da nastavi. "Ta znate li koliko košta već sada drvo što ga kralj traži? Tisuće zlatnika..."

"Imam tisuće zlatnika."

"Pa čak i tada, jer nije jesen, kako ste rekli, i knez Joras izgubiti će petinu svoje šume na petstotinjak godina ako se sada posiječe, knezu bi trebalo platiti stotruko više no što bi platili inače. Nitko toliko nema!" Myron je rekao sada već sa blagom histerijom u glasu.

"Ja imam toliko." Moorz je mirno rekao.

"Stotine tisuća zlatnika, čovječe, su u pitanju.", Myron više nije šaputao, već je govorio vrlo glasno. "Ta znate li o čemu govorite? Toliko nema čitav Hil'gum zajedno!"

"Ja imam."

Trebalo je Myronu nekoliko minuta da shvati što to znači "ja imam". I čim je to shvatio, on je utihnuo, naprosto nemajući nikakve ideje što bi dalje izgovorio.

Sa Moorzom je tada, na Moorzov zahtjev, otišao do *Suhog pruta* da se smiri i utopi živce u piću. On nije izgovarao novih riječi dosta dugo nakon toga, već je radije razmišljao u tišini, dok je pak Moorz kraj njega strpljivo čekao poput svakog starca.

Tone zlata, riječi su prolazile kroz Myronovu glavu. *Tone zlata... ako to i uzmem, Kraljevstvo će biti vječno dužno.*

* * *

Bio je trajao još isti taj dan kada je Jarez učio Thargeliona i Neurija u jednoj od dvorana pokojnog Ser Raaha telekinezu. Njih je dvojicu učio na isti način na koji je magiju učio i Morda. Bili su u dvorani za vježbanje, a ne u stračari van Kessyra u kojoj je učio Morda jer je u stračaru tih dana zalazilo mnogo ljudi s obzirom da se, naime, ondje držala većina alata vrijednih seljaka, a kako je bilo proljeće, radovi su bili u punom jeku, i alat je bio potreban.

Sva su vrata dvorane u kojoj su se nalazili bila zaključana. Jarez je prije toga neko vrijeme razmišljao kako će li dane tokom kojih će Neurij i Thargelion biti odsutni s dvora objasniti kralju, ali u konačnici se sve svelo na to da je Jarez rekao kralju da sumnja kako je Neurij zaražen nekom opakom bolešću, ali da ništa ne može još tvrditi dok se princa pobliže ne promotri, a da je to najbolje učiniti dok je ovaj u karanteni.

“Vjerujte mi, kralju, tako je najbolje, a i sam princ se slaže. Provesti će nekoliko dana ondje, a uz njega ćemo biti i Ser Thargelion i ja kako bi mu pomogli i pravili društvo.” rekao je Jarez kralju Hinnoru. A na kraljev upit treba li im još vidara, jer ih svakako može osigurati, Jarez je odgovorio: “Pomoć neće biti potrebna, jer iako je bolest opaka, ona je prilično jednostavna za tretirati. A, također, što manje ljudi je uključeno u sve to, tajna ostaje sigurnija.” Jarez je tu odlučio udariti po onoj već mu poznatoj kraljevoj točki gdje je ovaj popuštao. “Vijeće, ako ovo dozna, sasvim će sigurno pokušati situaciju iskoristiti, a takvo što ne želimo...” I, baš kao što je mistik držao da će biti još i prije nego je njihov razgovor započeo, kralj se sa njim složio i dopustio mu sina odvesti u karantenu. Na rastanku, jer mu je ipak kralja bilo malo žao, Jarez je rekao: “No nemojte se još brinuti, kralju, jer još nije sasvim sigurno boluje li vaš sin doista. Sve će to karantena utvrditi...” i to su bile posljednje riječi koje je uputio kralju.

Sve to dogodilo se još prije podne istog dana kad je Myron pošao

do Dvorane vijećanja.

Kad su se smjestili sa svim potrepštinama u jednoj od dvorana za učenje Ser Raaha, pozatvarali su sva vrata i zaklonili sve prozore. U najbližem su kaminu upalili vatru kako bi se prostrije – zatvorene već podosta vremena i pune mirisa plijesni – ugrijale te su tada započeli sa svime što je Jarez zamislio. Od potrepština nosili su dovoljno vode i hrane za najmanje tjedan dana, kao i nekoliko krzna da imaju gdje spavati.

Sve stvari unutar tih nekoliko dvorana za vježbanje bile su na svome mjestu, jer nitko u dvorane nije navraćao zadnjih nekoliko godina, a Ser Raahova kuća oduvijek je bila pod budnim okom stražara pa nikakav lopov nije mogao ući i nešto odnijeti. Ser Raahovi nasljednici, pak, također nisu ništa odnijeli niti iz jedne dvorane jer, kako nisu bili vitezovi niti su se učili vještinama borbe, nikome od njih nije bilo dozvoljeno da ondje zalaze. To su Ser Raahovi nasljednici poštivali, jerbo im do svega toga nije bilo stalo ni najmanje (u početku su, zapravo, gledali kako će sve to prodati, ali kako nije bilo kupaca, digli su ruke, zahvalni barem za to što im kralj nije te dvorane stao oporezivati).

Zaključivši kako je sve spremno, i odlučivši napokon sa svime započeti, Jarez je naložio Neuriju i Thargelionu da legnu na pod, naslonjeni leđima jedno uz drugo, na samom kraju prostorije, i čim su to učinili on ih je čvrsto svezao užetom.

Obojici im je sputao i noge i ruke i torzo, kao i glave, tako da se nisu mogli ni najmanje pomicati. Zatim je, jednako kao što je ranije i sa Mordom radio, desetak koraka od glave obojice postavio samo najprimamljiviju hranu ljudskim nescima, i to je bilo to.

Kako je učinio sve što je učinio i sa Mordom, povukao se do onih krzana na drugom kraju prostorije, legao na njih i zapalio lulu.

Neurij i Thargelion, dva prijatelja od kojih je Thargelion bio nešto širi i višlji, leđima su tako ostali pripojeni jedno uz drugo ležeći svako na svom boku, dok su se njihove duge i kuštrave kose, Neurijeva crna

i Thargelionova riđa, ispreplitala.

Prvih pola sata niti jedan se nije pomaknuo, ali nakon toga uslijedili su strašni bolovi i ukočenost u obojici pa su tako ubrzo stali gundati i psovati. Jarez je svo vrijeme ležao na krznima i promatrao ih pušeci duhan i gladeći zamišljeno bradu. Kad bi koji viknuo, pomislio bi ih upitati odustaju li ipak od svega, no ipak je dobro znao da ta dvojica, koji su imali priliku ugledati veličanstvenost destruktivne magije, nikada neće odustati. Stoga se nije micao sa svog mjesta, a nije ništa niti upitao. Tek je tu i tamo pomislio jesu li ova dvojica dovoljno sputana, da se ne bi ritanjem mogli približiti hrani, ili možda kotrljanjem, ali s obzirom da su to pokušali odmah u početku i nisu uspjeli, te je misli Jarez također bacao u najdalji dio svoga uma, tamo gdje je obično bacao nepotrebno smeće.

Učenje magije i te dvojice mladića, dakle, je napredovalo.

Poglavlje 22

Narančasto je zlatna svjetlost upaljenih baklji rastjerivala tamu i hladnoću sa debelih, sivih zidova dvorane u kojoj je obitavao sam kralj Hil'guma.

Zvuci što su se ondje mogli čuti bili su izlazili iz usta jedne darovite i vrlo mlade pjevačice što je u jednom od najdaljih i najmračnijih kuteva, uz pratnju dugih i visokih tonova violine nekog glazbenika što se nalazio kraj nje, pjevušila tekstove balada drevnih pjesnika. Niti jedna od tih balada nije imala samo tužan kraj, već su njihove konačnice uvijek bile nekako naročito strahovito srceparajuće i teške; toliko da ni slušatelj ni pjevač nisu mogli izdržati više od tričetiri takve. Tuga je dopirala sa žica violine i usana te djevojke, i širila se poput hladnoće dvoranom, i to doista toliko slično hladnoći da se i sam kralj sa svog trona naježio.

Kralj je bio okružen svojim najvjernijim ljudima, dakle sa nekoliko sluga čija je privrženost bila pod debelim upitnikom i Myronom, čovjekom za kojeg je jedinog mogao reći da mu vjeruje. Toliko je on vjerovao tom mladiću da čak nije držao, kao što je obično držao za svakoga, da će ga otrovati ili gurnuti niz stepenice čim mu se pruži prilika. Jednostavno sa Myronom to nije mogao.

Moglo se, dakle, reći da se kralj osjećao prilično sigurnim. U pogotovu je to bilo stoga što uopće na svoju sigurnost uz milozvučan glas one djevojke nije ni mislio, već se jednostavno prepustio njenom pjevušenju i zvucima violine kraj nje. Myron nije razgovarao sa kraljem gotovo čitav tjedan otkako se vratio iz Dvorane vijecanja sa

viješću da drva kneza Jorasa trenutno nema, ali da još nije sve izgubljeno. Kralj mu je tada rekao da čini po svojoj savjesti i od tada nisu imali mnogo razloga da prozbore. No ipak, tu nikako nije bilo kakve ljutnje, bez obzira na to što bi se mnogi, pa i oni najiskusniji promatrači prevarili u sudu. Kralj se nije mogao ljutiti na Myrona, jer osim što nije imao stvarnog razloga ljutiti se na njega, u tomu ga je priječio i jedan njegov vlastiti nepravedan čin. Naime, iako je kralj znao da je najveći prisnik njegova sina upravo on, Myron, on je svom savjetniku prešutio čitavu onu stvar sa Jarezom i možebitnom Neurijevom opakom bolešću. Kad je bio upitan gdje su Neurij i Thargelion i zašto ih nema na dvoru, kralj je odgovarao sa: "Odjahali su do Ugasa radi hitna posla. Ubrzo se vraćaju."

Bolest princa za kralja je bila primarna i zapravo jedina briga, što je značilo da nije mogao ništa drugo ni činiti kad je znao da mu je sin bolestan, a kamoli se nepravedno ljutiti na svog savjetnika poradi njegova neuspjeha sa knezom Jorasom.

Ali Myron, za razliku od kralja, nije mogao dugo izdržati tako sjedeći u dvorani i ne čineći ništa. On se ubrzo, čim je ona djevojka trenutnu pjesmu privela kraju, kralju ispričao i napustio dvoranu.

Izašavši ubrzo iz Citadele, pošao je prema bolnici. Takva mu je barem bila namjera, posjetiti Morda i vidjeti kako stvari stoje sa njim, ali na pola puta do bolnice, izašavši iz dvorišta Citadele i zašavši na najveći trg srednjeg dijela Kessyra, on je ugledao Dvoranu vijećanja, i htio ne htio, jednostavno je skrenuo u njenom smjeru.

Naime, on se prisjetio jednog bitnog pitanja o kojemu ranije iz nekog razloga nije uopće razmišljao, ili je u najmanju ruku od njega bježao svaki put kad bi pred njega stao.

Pitanje je glasilo u njegovu umu: *A hoće li knez Joras, jednom kad bankar Moorz donese ono silno zlato, uopće pristati na prodaju dijela šume? Ta njega nismo ništa pitali.*

Myron je ranije držao, s obzirom da je Moorz pripremao zlata više nego je pola ljudi u Kessyru bilo teško, da će knez naprosto morati

pristati na prodaju. Ali sada ga je pogodila misao da je jedno držati, a znati nešto sasvim drugo. *Knez može ponudu i odbiti.*

Te su se riječi i neobične slutnje gomilale u Myronovu umu dok je uznemiren napredovao spram Dvorane vijećanja. Uznemirenost nije bila tu samo poradi mogućnosti kneževa odbijanja, već i poradi samih tih njegovih opcija. Myron nije mogao birati između dobre i loše opcije, već one loše i one gore, jer što god učinio i što god da se dogodilo, to nikako nije moglo biti nešto dobro.

Bilo kako mu drago, te su slutnje bile tu sve do trenutka kad se u Dvorani vijećanja, u koju je ušao šutke, Myron nije susreo sa samim uzrokom tih slutnji, knezom Jorasom. Sa njim se kraljev savjetnik gotovo sudario u hodniku, s obzirom da su oba ta čovjeka bila toliko puna briga da niti jedan od njih nije suviše pazio kako hoda.

Na kneževu je licu Myron mogao vidjeti da ovaj nije bio najboljeg stanja. Sudeći po sitnim crvenim žilicama kojima su mu oči bile prošarane i po njegovim modrim vjeđama, Myron je zaključio da knez prošlu noć nije proveo spavajući. A bilo je upitno kad li je zadnju put uopće taj čovjek spavao. Joras je kraljeva savjetnika pozdravio umorna glasa, ali ipak se potrudio nekako jadro ali prijazno nasmiješiti odmah potom.

“Mnogo posla, kneže?” Myron je upitao, pokušavajući biti što pažljiviji sa tim čovjekom s obzirom da je čitavo Kraljevstvo ovisilo o njemu.

“Uvijek, Myrone. Ali da, sada je kanda najgore... Problemi, dakako, sa mojom šumom; kralj nije jedini koji hoće moje drvo, već čitav Hil'gum traži da se šuma siječe”, knez je govorio više kao da se žalio no da je iznosio informacije, “a ti ljudi ne znaju, Myrone, oni ne znaju da ako se sada posiječe, šuma više neće rasti...”

“Pa odbijte ih ako vam nije po volji.” Myron je rekao niti sam ne znajući zašto. Niti sekundu kasnije, dakako, radi svojih riječi se prekorio, jer iako je to što je rekao bilo savršeno logično, ono je ipak moglo učiniti velike štete Kraljevstvu.

“Ah, ni to ne mogu, jer vidite, novaca mi fali. Ako ne prodam drvo sada, Rommir će biti u problemima, a na jesen ako ga prodam, kad bi i trebala biti sječa, drvo će biti opet premale cijene. Već sam pričao sa ljudima, i čudio sam se njihovoj bijednoj ponudi; sjekao sada ili na jesen, novaca će svejedno biti premalo, s time da ako siječem sada, bez obzira što ću dobiti novaca stotinu puta više, tko zna kada će se sljedeći puta na tom mjestu pokazati šuma...”

Slušajući kneza Jorasa, Myron svo vrijeme nije izgovarao niti riječi. On to jednostavno nije mogao, jer čitavim se svojim bićem čudio što li se to upravo pred njim događalo, i kakvu mu je stvar upravo knez govorio. *Ta on želi prodati drvo!* mislio je Myron, sav ushićen.

Joras je tada rekao još nekoliko riječi, koje Myron zapravo nije ni čuo, jer je bio odsutan umom, ali čim se Myron malo smirio i otjerao ushićenost, on je upao u riječ knezu jednim novim riječima.

Myron je tada izrekao knezu cifru.

“Vi to zapravo govorite?” upitao je Joras, blago se smiješeći, jer brojka koju je Myron izrekao bila je nekoliko desetaka puta veća od svih prethodnih ponuda za drvo zajedno.

“Zapravo govorim.” Myron je odgovorio pokušavajući biti što mirniji dok je gledao kneza ravno u oči.

“Ali... ja nisam znao da toliko... toliko zlata... uopće netko može imati u Hil'gumu... Štoviše, moja kneževina Rommir manje vrijedi od tog...”, govorio je Joras isprekidano, jer pred Myronovom je brojkom bio u potpunosti potresen. Myron na te riječi nije ništa rekao. “Ali znate li vi o čemu govorite!”, sada je najednom glasno rekao Joras. “Shvaćate li vi tu sumu?” iz nekog razloga, knez je govorio kao da se branio od nečega. Razmislivši malo o tomu, Myron je zaključio kako knez ne smatra brojku istinitom, pa se instinktivno pokušava obraniti od gotovo sigurne laži.

“Znam o čemu govorim.”, Myron je rekao. *Ovako se dakle Moorz osjećao kad je meni prvi puta spomenuo količinu zlata*, pomislio je

tada, ne znajući ni sam što da poradi toga osjeća.

“Dogovor je, dakle, postignut?“, tada je Myron nastavio. “Prodajete drvo Kraljevstvu?”

“Prodajem!“, rekao je Joras. “Prodajem, dakako!”

To je bilo sve što je Myron htio čuti od kneza, i nedugo nakon tih riječi njih dva su se rastala, otišavši potom svaki svojim putem. Joras je napustio Dvoranu vijećanja, dok je pak Myron pošao do bankara Moorza.

Moors se nalazo negdje unutar zdanja, blizu one same dvorane u kojoj se vijećalo.

“Pozdrav, Myrone!” Moorz, čovjek u svojim šezdesetima, oniska rasta i debela lica, dobrodušno je pozdravio kraljeva savjetnika.

“Zdravo, Moorze!“, Myron uljudno odgovori, nakon čega se oni rukuju. Čim su se rukovali, Myron je započeo: “Recite, prijatelju, kada mogu očekivati da će zlato doći?” Myron je govorio srdačno umjesto bijesno, kako bi inače i priličilo jer je pretplatilo Kraljevstvo na nekoliko stotina godina otplaćivanja duga, ali kako ga jednostavno više nije bilo briga, bio je čak i oran.

Bilo je nešto muke, zapravo, tokom razmišljanja bi li toliko zadužio Kraljevstvo i doslovno mu zategnuo omču oko vrata, pa i onda kada je potpusivao dokumente. Ali čim je potpisao sve što je trebalo, stegnuo i sebi i Kraljevstvu omču oko vrata, te završio sa svime, naprosto je više prestao brinuti zbog svega.

Ako u Moorzovom osmijehu sada i jest bilo čega neljudskog i paklenskog, u Myronovom nije bilo nikako.

“Pravo je pitanje, Myrone, ima li dovoljno vremena da se raskrči dvorana u Citadeli, jer zlato, naime, dolazi još večeras. A biti će ga mnogo.“, odgovorio je bankar. Čim je to rekao, dodao je: “Hoćemo li, molim vas, izaći van na vjetar? Dvorana vijećanja vazda smrdi...”

Myrona obraduje odgovor i više no što je trebalo, pa na njegovu licu tada osvanu smiješak i veći nego na Moorzovu. *Kralj će biti zadovoljan*, mislio je Myron, *i to je ono jedino vrijedno spomena.*

“To je odlična vijest!”, Myron je tada uskliknuo, nakon čega se sjetio i bankareve molbe da izađu na ulicu. “No hajdemo, doista, na zrak. Ni ja ne volim ovdje disati...”

Na pola puta do izlaza iz Dvorane vijećanja, razgovor se nastavio: “Jest, naravno, odlična je vijest.”, Moorz je rekao. “No, pazite: kad kažem da je zlata mnogo, ne preuveličavam, već još oduzimam. Ne samo da će trebati do večeri raskršiti dvor, jer na dvoru će zlato biti najsigurnije, već će trebati napraviti mjesta i u nekim hodnicima. A s obzirom da je u pitanju mnogo novaca, preporučam da se okruži Citadela sa svom stražom Kessyra.”

“Tako će onda i biti.”, Myron se složio sa njim. “A koliko je kočija zlata u pitanju?”

“Ako će stići sigurno, stotinu i trideset punih kočija zlata je u pitanju, koje vuku oko pet stotina konja. Naravno, tu je i sva moja vojska koja to zlato čuva. Devet stotina naoružanih i vrlo prisnih ljudi.”

Izašli su iz Dvorane vijećanja i stali na stepenice koje su dijelile kaldrmu ulice od njenih ulaznih vrata. Tu su obojica stala duboko disati, jer su im pluća onim zagušljivim smradom unutrašnjosti Dvorane vijećanja doista već bila isprljana. Myron je zadivljeno slušao Moorzove riječi. Bilo je doista veličanstveno to što je učinio u samo tjedan dana. No sumnjičavost, kao i uvijek, naposljetku je ipak prevladala, pa je on upitao: “A kako to da niste ranije rekli za to? Ta mnogo je zlata u pitanju! Čak i sa toliko ljudi i organizacijom koju, ma koliko da je savršena, ipak prati veliki rizik tokom prenošenja. Mogli ste primiti pomoć vojnika Kraljevstva...”

Na te riječi Moorz samo posegne rukom u svoj dugi kaput, te iz njega izvuče jedan smotani pergament na kojemu je bilo ostataka prelomljenog voska. Taj pergament Moorz rastvori i pruži Myronu.

Pogledavši u dokument vrlo čitko napisan na hil'gumskom jeziku, Myron je uspio pročitati sve ono što mu je Moorz upravio bio rekao: devet stotina ljudi, stotinu i trideset kočija zlata, pet stotina i dvadeset

konja, dakle četiri na svaku kočiju, pedeset kočija punih hrane za vojnike i tako dalje, i tako dalje...

“To sam dobio danas. Točnije, prije manje od sat vremena.”, Moorz je rekao. “Čini se čudno, ali ja vjerujem svojim ljudima. Sve što sam im i rekao, zapravo, bilo je da pripreme zlato i dovedu ga što prije i uz što manju pomutnju mogu. A što se pak tiče vojnika Kraljevstva, tu vas molim da ne šalžete nikoga da pomogne mojim ljudima, jer koliko vjerujem svojim ljudima, toliko ne vjerujem kraljevima... nadam se da ćete me shvatiti.”

“Shvaćam, shvaćam...” gotovo šaptom Myron je rekao, ne zamjerajući ni najmanje bankarovim riječima. On tada vrati bankaru njegov dokument, na trenutak pogleda u sivu i golemu Dvoranu vijećanja, te promrmlja: “Toliko zlata...” Kad je ranije razgovarao sa Moorzom o zlatu i potpisao zaduživanje za stotinu i trideset kočija zlata, nije tada ni upamtio broj, a kamoli da je mogao zamisliti tu količinu.

“Mnogo.”, Moorz doda. “Toliko da sam se i sam morao zadužiti!”

Myrona odgovor ne iznenadi, no ipak upita: “Zar?”

“Da. Ja sam u svojim riznicama nisam imao više od stotinu kočija zlata. To je, mislim, dovoljno da se podigne čitava ovakva jedna Dvorana vijećanja, ali od čistog zlata. No svejedno je nedovoljno. Morao sam se zadužiti kod još nekih bankara, njih četrdesetak, da bih sakupio dovoljno... Čak sam mislio donijeti još, ako bude nedostajalo. U slučaju da knez zatraži još...”

“Neće.” Myron odgovori.

“Svejedno. Pravi trgovac mora pokazati da ima dovoljno i za pregovaranje.”

Myrona odgovor zadovolji. “Pravo zborite, ali siguran sam da neće, jer sam razgovarao sa njim. Rekao sam mu koliko će otprilike dobiti zlata i riječi su mu se svidjele. Koliko sam shvatio, čim ugleda zlato pristati će na sve.”

“Tada u redu. Ako ništa drugo, manje ću se brinuti...”, Moorz će

posegnuvši rukom u svoj kaput. Bio je njegov običaj da zapali lulu kad izađe na svjež ulični zrak, no to nije ranije mogao, jer je razgovor koji su on i Myron vodili bio bitniji. Sada je, kako je ustvrdio da je sve privedeno kraju, kao i uvijek, pošao do stražara što su stajali par koraka dalje i tražio da mu duhan u bubnju lule upale bakljom. Ovima nikada nije zasmetalo što ih svakoga dana Moorz traži vatre. Vjerojatno nikada i neće, jerbo je ta interakcija sa Moorzom bila jedina koja ih je zaokupljala u čitavom danu.

Vrativši se do Myrona sa upaljenom lulom, Moorz je rekao: “Ako je doista sve gotovo, tada moram reći da je ostala još jedna briga: koliko znam, Pukovnik je Kessyra, Mord Dur'agemski, još teško bolestan. Ako ikako mogu pomoći, Myrone (jer znam koliko ste dobri prijatelji oduvijek bili; ta koliko sam vas puta u mladosti vašoj mogao vidjeti odavde kako idete do *Suhog pruta!*), samo recite, i ja ću pomoći. Biti će mi drago, štoviše!”

“Mislim da neće ništa trebati, ali svejedno zahvaljujem.”, Myron je uza smiješak odgovorio. “Ali dobro ste me podsjetili. Zapravo sam još ranije imao namjeru poći do Morda, ali sjetih se da nisam razgovarao sa knezom Jorasom pa sam pošao to obaviti. Sada, kada je sve obavljeno, dakle, odlazim do Morda ovog trenaja!”

Prije no što su se rastali, Moorz je rekao Myronu: “I poručite mu, molim vas, da se ne ustručava zatražiti što god želi, jer biti će mu uslišeno.”

“Reći ću mu.” poručivši to, Myron se okrenu i ode.

* * *

Već desetak minuta kasnije, Myron je mirna držanja polako otvorio vrata iza kojih ga je čekao njegov prijatelj Mord Dur'agemski bolestan u krevetu. Nije se to moglo nazvati bolešću, zapravo, koliko umorom, ali Myron nije u tom trenutku razmišljao ni o čemu, pa tako

nije pokazivao interes ni spram tog detalja. Velika odaja, u kojoj bijaše sparno i vrlo smrdljivo – a zrakom je vladao smrad izmeta i znoja – bila je mračna, jer Mord je izričito tražio liječnike da ne pale niti jednu baklju. Od bilo kakvog svjetla, rekao im je, pekle bi ga oči.

“Čujem li ja to korak svog prijatelja?” Mord je u tišinu prostorije dobacio kad je Myron zatvorio vrata, a njegov se glas raširio prostorijom uz odjek.

“Vjernog, dakako.” Myron je odgovorio.

“Myrone! Ne zatvaraj vrata, molim te: umrijeti ću od ovog smrdljivog zraka!” čuvši te riječi Morda, Myron se vrati do vrata i otvori ih širom te postavi mali ormarić na njihov rub da ih time u potpunosti sputa. Otvorena vrata baš im i nisu pomogla onoliko koliko su oni htjeli, ali morali su priznati, i to je bilo bolje od ničega.

Teški zrak polako je Myrona gušio kako je vrijeme prolazilo, ali on se uopće bojao o tomu razmišljati.

“Kako si, Morde?”

“Loše...”, Mord započne svojim hrapavim i malaksalim glasom, no ipak ne oblikuje nikakvu rečenicu. Umjesto toga, dodao je: “Zašto te nema tako dugo? Ta već su se i vijesti nove izredale...”

“Žao mi je zbog toga, prijatelju.” Myron je, odgovorivši, pošao do Mordova kreveta i sjeo na njegov rub. Radost što će ugledati lice svoga prijatelja naglo je nestala, jer Mordov je krevet bio okrenut tako da je bolesnikovo lice uvijek bilo u mraku dokle god su baklje na zidovima neupaljene. Mord kao da je znao na što Myron misli, pa je rekao: “I bolje je da me ne vidiš. Ni sam ne znam kako izgledam, ali svaki put kad zamislim, vidim da sam ogavan... da, ogavan sam samome sebi. Lijep opis, zar ne?”

“Ne bih znao reći.”, Myron odgovori. “Opis je opis. Dokle tvoje vlastite oči ne vide kakav si, uzalud je vjerovati opisima, jer tada je moj opis: Prekrasan si, Morde, a naprosto ta tvoja duga plava kosa i rumeno lice djevojke!”

“Ha! Nisam ni mislio da ćeš nešto pametnije reći...” Mord se

grohotom stane smijati, za što je sada iz nekog razloga bio sposoban, a smijeh što je izlazio iz njegovih i usta Myrona bio je iz korijena oživljavao čitavu prostoriju. *Nije Mord na umoru*, Myron je tada pomislio. *Ta ja vidim život što on isijava!*

Čim je smijeh zamro, a to bijaše ubrzo, Myron je objasnio Mordu da nije dolazio jer su ga zadnjih dana obvezale mnoge dužnosti vezane uza rat što predstoji.

“Je li sve u redu?” Mord je upitao zabrinuta glasa čim mu je Myron spomenuo rat. Kroz glavu Myrona na to su prošle misli o dvije mogućnosti što su se zadnjih dana u Mordovoj odaji mogle odvijati: prva je bila da je Mord toliko jadikovao o svojoj bolesti da nije ni mislio o Hil'gumu – i tu bi mu Myron oprostio odmah. A druga je, pak, ona daleko vjerojatnija, bila da se Mordova bolest i jest pogoršavala upravo zato što misli o ratu iz njegove glave nisu htjele izaći. Naravno, Myron je znao što je od toga bilo točno.

“Naravno da jest. Iako se činilo da neće... ali ipak jest: spremna je i vojska i drvo za pravljenje preostalih potrebnih brodova. Oni će biti izrađeni za nešto više od mjesec dana, jer uposliti ćemo sve tesare i brodograditelje.”

“Sve će se ostalo obustaviti za to vrijeme? Svi poslovi?”

“Svi.”

“Pa... to je vrlo mudra odluka, onda. Moram priznati, Myrone, da mi je upravo laknulo.”

“Drago mi je ako je tako.”, Myron je na to rekao. “Ali prijedimo mi na ono bitnije: kakvo je tvoje zdravlje, Morde? Možeš li hodati?”

“Hodati? Ja, eto, ležim ovdje već jako dugo. Pa čak i serem dok ležim, da budem što iskeniji mogu... ali ne, nisam pokušavao ustati otkad si zadnji puta tu bio.” Myron se natjerao osmjehnuti na Mordov neuspješan pokušaj pretvaranja tragedije u komediju. Odmah potom promislivši o njihovu zadnjem susretu, sjetio se da ni tada Mord nije pokušao hodati.

Najednom je u Myronu planuo taj poznati i odvratni osjećaj

nadanja. Iako se svim silama odupirao da te riječi izgovori, Myron je to u konačnici ipak rekao: “A zašto ne bi sada pokušao hodati? Evo – ta ovo je bolnica! – ima ovdje štapova za hodanje koliko želiš, pa ćeš malo uz štap, malo uz mene... i možda u konačnici prohodaš.”

“Moguće je da je i to dobra ideja!” Mord je rekao te se pokušao posjesti. Uz tešku muku to je i uspio. Myron je za to vrijeme pronašao jedan dobar štap za hodanje što je kraj ostalih bio naslonjen na jedan od zidova nedaleko od Mordova kreveta. Mord prihvati štap iz Myronove ruke, polako njegovim vrhom dotakne pod i, snažno se uprijevši, pokuša ustati. Bez Myrona, koji ga je tog trenutka primio ispod ramena i pomogao mu ustati na noge, Mord bi se srušio na pod.

“Hajde, napravimo nekoliko koraka...”

Najteži korak bio je onaj prvi, kada je Mord želio da mu radije noge odsijeku nego da mora njima hodati. Toliko su ga boljale – i još više od toga.

No Mord nije odustajao, a Myron je još i manje, pa su tako narednih desetak minuta proveli šecujući se u krug u istoj toj odaji koju nisu napuštali.

“Hoćemo li sjesti?” Myron je u jednom trenutku upitao.

“Neka sam proklet ako pristanem!”, Mord je naizgled ljutito odgovorio. “Predugo sam ondje ležao...”, prezirno je pogledao prema krevetu. Taj mu je krevet nudio leđima jednako kao da su ga svakodnevno prebijali. Bilo je to zato što je tog dana prvi puta ustao iz njega otkako su ga ondje uopće poplegli. Doista, mogao se zakunuti, da je ostao još neko vrijeme u tom krevetu, ili bi mu se pomračio um, ili nikada više ne bi mogao niti ustati. “Pođimo radije do zidina. Imamo o mnogočemu razgovarati, a do zidina je lijep i dug put, pa će mi to, mislim, dobro učiniti nogama. Potrebno mi je hodati, Myrone!”

Tako je i bilo. Svatko na koga su naišli, samo je uz najveće poštovanje pozdravljao pukovnika i kraljeva savjetnika. To je bilo tako jer su Mord i Myron bila dva vrlo važna lica ne samo Kessyra, već i čitavog Hil'guma. Svima je bilo drago vidjeti da je pukovnik napokon

izašao iz kreveta naizgled na pragu ozdravljenja; njima je, kao i samome Myronu, rečeno da je Morda udario grom, pa je stoga završio u krevetu.

Mord je hodao lijevom rukom oslonjen o štap, a desnom o Myronova ramena. Hodao je šepesajući i vrlo polako, svaka koraka popraćena užasnom boli. Osjećao je nekakve trnce u nogama, koji nisu bili trnci koliko probadanja nečim sličnim usijanom željezu. Da ne bi vrištao, vraški se suzdržavao od boli. No kako je držao zube stisnutima, prošao je kroza sve to u tišini.

Bilo je teško izaći iz bolnice i doći do najbližih stepenica što su vodile na zidine, a pravi je pakao nastupio tek tada. Nitko od njih dvojice nije doista znao kako će izvesti uspinjanje.

“Hoću li te ponijeti na ramenima, Morde?”

“Primamljivo, ali ne. Pokušajmo radije jednu po jednu... i već ćemo nekako doći do vrha.”

Myron pristade, a Mord na to vrlo polako podigne svoju desnu nogu i položi je na prvu stepenicu. Myron stane na drugu stepenicu odmah zatim i, zgrabivši Morda čvrsto, povuče ga k sebi gore. Trebalo im je nekoliko sekundi da svladaju svaku stepenicu, a na sam su vrh stepeništa tim tempom došli dvadesetak minuta kasnije. Mordove su noge tada, iako im je vlasnik bio ponosit na uspjeh, bile umorne, a stoga se i tresle, ali Mord se na to nije htio obazirati ni najmanje.

Kad su se dakle uspeli na zidine koje su na tom mjestu dostizale dvadeset i pet metara, gdje ih je odmah dočekao jak i leden vjetar, pa čak i pokoja kaplja kiše dospjela kanda niotkuda jer kiše nije bilo na vidiku, umjesto da se odmire, oni su stali šetati. Šetali su sredinom puta napravljenog između kruništa i galerija bez prestanka, pozdravljajući usput one stražare na koje bi naišli, a koji su nosili kožne ogrtače što su ih štitili od vjetra, i napredovali su neumorno, ali ipak polako, bez ikakve žurbe. Kako je put bio širi od dva metra, bilo je i više no dovoljno mjesta za hodanje bez straha od pada, pa i da nije bilo rukohvata duž čitavog kruništa. Njih se dvojica nisu zaustavljala,

pa čak ni razgovarala, već su uživala u šetnji sve do jednog trenutka kad su uvidjeli da je najbliži stražar od njih udaljen više od stotinu metara. Tada se Mord zaustavio i naslonio na kamenu ogradu.

Dio zidina na kojem su se sada nalazili bio je onaj koji je čuvao sam sjever Kessyra, to jest Citadelu. Tu je udaljenost od tla bila veća od pedeset metara, jer je Citadela, kao i zidine oko nje, bila podignuta na višem terenu od ostatka Kessyra. Mord je mogao slobodno reći svome prijatelju ovdje što god bi poželio, jer nisu postojale nikakve šanse da bi ih netko mogao čuti. Sve dotad, Myron i jest duboko u sebi sumnjao da će stati baš na tom mjestu, jer nešto mu je govorilo da se nekakav razgovor između njega i Morda mora dogoditi. A razgovor se i dogodio:

“Myrone, jednu vrlo bitnu stvar ti nisam rekao danas, a razlog tomu djelomice se krije i u tvojoj krivici, jer sjeti se da mi nisi dugo dolazio, pa ti ranije nisam mogao reći.”

“Što god da je, reci mi, Morde. Ta i da je ne znam što, ne znam zašto bi ikada to bilo vrijedno tajenja...” odgovorio je Myron pomalo zatečen riječima.

Mordov je pogled počivao na travi koju je podno zidina s vanjske strane njihao sve jači vjetar. Ta je trava bila obasjana suncem pred zalaskom, i bila je doista prizor ugodan oku, u pogotovu kad bi se dodalo i ono što je sam krajićak njegova vidnog polja promatrao: planine u daljini i oblake nad Hil'gumom, bijele i sivkaste, velike i male, razbacane po plavetnom nebu.

“Prije točno četiri dana, kad si zadnji puta bio kod mene u posjeti, nakon što si otišao dobio sam jednu naročitu vijest.” Mord reče.

Myron se na trenutak zamisli, jer imao je osjećaj da zna i kuda će točno razgovor krenuti. Već dva otkucaja srca kasnije u potpunosti se složivši sam sa sobom da zna o čemu je riječ, pomirio se sa sudbinom. *Ta i moglo se očekivati*, pomislio je.

A Mord je rekao: “Tvoja sestra, Morrysa, povjerala mi je da nosi dijete. Moje dijete.”

Myron sasvim mirno i neiznenađeno, baš kao kakav mudrac, na to kimnu i reče: “Shvaćam.”

“A to je i jedan od razloga zašto sam ti baš na ovom najudaljenijem i najvišljem mjestu htio to poručiti. Nikoga nema, Myrone, a ja sam slab. Stoga, evo, ako ti nije po volji prepuštam ti na izbor da me gurneš sa zidina u smrt.”

* * *

To Myron nije očekivao. Nakon vala čuđenja, nastupio je val smijeha. A već odmah potom val neopisive tuge jer prisustvuje vjerojatno najčišćem prijateljstvu ikada. Pod tim zadnjim valom Myron nije mogao izdržati, već je samo zagrlio svoga prijatelja.

“Učini to brzo...” Mord na to šapnu.

“Što? Ta neću te baciti! Vidiš li da te grlim, Morde!”

“Zašto me grliš? Myrone, ta obeščastio sam ti sestru i nanio sramotu tvojoj obitelji. Osim toga, grijeh je...”

“Grijeh? Koliko ja znam grijeh je samo ako niste spareni. A s obzirom da se još večeras sparivate, sve je u redu.”

“Kako večeras?”

“Jednako kao i svaki drugi dan! Neće biti raskoši, ali će biti po pravilima. Imaš moj blagoslov, Morde Dur'agemski!”

“Ali nisam spomenuo nikakvo sparivanje...”

“Ili ćeš to učiniti sa Morrysom, ili ću te doista biti prisiljen gurnuti sa zidina, Morde. Za zdravlje se tvoje, pak, ne brinem, jer pokazao si da možeš doći i na same zidine. U tom slučaju, Hram boga Obe ne bi smio tvojim nogama predstavljati prevelik problem. Tada... imaš li namjere spariti se sa njom ili ne?”

“Kad ne bih imao namjere, Myrone, tada bih se sam bacio sa ovih zidina.”, Mord je na to odgovorio. “A ako sam doista našao milost u tvojim očima, tada ima da učinim što tražiš, jer istina je da volim

Morrysu više no išta...”

Na te posljednje riječi njegove su oči zaiskrile pod snagom jednog starog čuvstva kojeg se tada sjetio, a kojeg se ranije iz nekog razloga nikada nije htio doticati. Naime, Mord se prisjetio svoje prve djevojke, Lene, koja je svojevremeno, prije mnogo godina, učinila da se Myron i Mord posvađaju i postanu neprijatelji. Oni su sada o njoj mislili samo najbolje, iako je nikada više nakon njenog odlaska nisu vidjeli, a tako su mislili stoga što ih je upravo ta svađa poradi nje tada učinila najboljim prijateljima.

“Sjećaš li se Lene?” Mord je tada, sasvim neočekivano od strane Myrona, postavio pitanje.

“Ona djevojka koje smo se borili prije... koliko – deset godina?”

“Da, mislim da ima deset godina. Na nju mislim.”

“Sjećam je se.” Myron reče.

Nastupila je tišina. Njih su dvojica tada stali promatrati prizore koji su se dali vidjeti samo sa zidina Kessyra, jer su svim ostalim očima bili skriveni poput najvećih tajni. Oni sami nisu bili svjesni veličine i snage onoga što su promatrali, a promatrali su Hil'gum. Njihove oči, pak, jesu bile svjesne. Stoga i jesu suzile, tjerajući svoje vlasnike da obruše pogled.

Tišinu je prekinulo Myronovo pitanje: “Zašto je spominješ?” a na to je pitanje Mord već u sljedećem trenutku odgovorio uzdahom: “Ah, kad bih barem i sam znao...!”

Vjetar im je šibao obraze. Morda je bolio svaki, i najmanji djelić njegova tijela, a Myrona je mučila strašna glavobolja. No svejedno su odlučili razgovarati o toj davno minuloj ljudskoj pojavi: “Ne vjerujem da je bila zla.” Myron je rekao.

“Ne, to nikako. Mada pamtim te dane kao jedne od najgorih u svom životu...”

“Sjetih se nečega:”, Myron reče kad je njegov pogled uhvatio nekog kobca kako leti na nebu, “da nije bilo te djevojke, mi se nikada ne bi posvađali. Stoga, nikada mi ti ne bi oprostio, i nikada ne bi

postali prisni prijatelji... Morde?"

“Reci.” Mord mirno odgovori.

“Mislim da znam kako će ti se dijete zvati bude li žensko.”

Mord pogleda u Myrona odobravajući točno ono na što je on mislio. “Imaš pravo.”, prihvatio je Mord. “Neka bude tako.”

* * *

Razgovor o Mordovoj nekadašnjoj djevojci Leni nije dugo trajao, jer uistinu se tu i nije imalo mnogo što reći. Postojala je tu doduše jedna rana na srcima i jednog i drugog prijatelja, vrlo stara rana, koju je već zahvatilo metar prašine, a koju je uzrokovala ta djevojka, i koju je razgovor o njoj polako zatvarao. I doista, kako su minute u tom razgovoru prolazile, i Mord i Myron osjećali su se sve bolje.

Otkako je Lena napustila Kessyr, niti jedan od dva prijatelja nije na nju u sljedećih deset godina pomislio više od tucet puta, a to je bilo tako jer se ranije oni to nisu ni usuđivali. Sada im je to, starijima i kud i kamo mudrijima, bilo čak i smiješno.

“Ja ne osjećam sada baš ništa spram nje, Myrone... a mogu ti reći da je se sasvim i ne sjećam, barem ne njenog lica...” rekao je u jednom trenutku Mord, kad su razgovor o njoj polako privodili kraju.

“Mnogo je prošlo, da.” složio se Myron. On je tada bacio pogled spram bolnice, kanda zamišljen, a koji je govorio upravo ono što je Myron sljedeće i izrekao: “Bolnica je prokleta daleko...”

“Jest.”, rekao je Mord osmjehnuvši se. “Hoćemo li?”

“Idemo.”

Pak je na drugom kraju Kessyra Jarez završavao učenje Thargeliona i Neurija telekinezi, jer nije prošlo niti deset minuta otkako je, odmah nakon Thargeliona, koji je pak telekinezom prevrnuo čaturicu vina, Neurij magijom stao pomicati čitave predmete, mršteći svoje lice i napinjući mišiće.

Čim je ugledao kako njegovi novi učenici nakon toliko dana prvi puta napreduju, Jarez je istog trenutka odlučio da je došao kraj njihovu učenju. *Obećao sam im upoznati ih s magijom, i oni su sada to učinili. Nema potrebe da idemo dalje*, pomislio je Jarez. Nakon što im je rekao iste te riječi, odgovora nije dobio, ali na njihovim je licima vidio da im odluka nije bila prava.

“Ali na ovom stupnju poznavanja magije ne možemo biti gotovo ni od kakve koristi Kraljevstvu!”, rekao je Thargelion u jednom trenutku. “Molim te, Jareze, uči nas dalje!”

“Ne smijem.”, mistik je odgovorio. “Shvatite da ste već i sada laka meta destruktivnoj magiji. Ona će vas uništiti.”

“Ali Mordu moramo pomoći...” javio se opet Thargelion.

Te riječi učinile su da Jarez na trenutak utihne. Problem kod Morda Dur'agemskog, držao je on, bio je taj što je Mord zaglibio u kaljužu magije preduboko, i on je se nikada neće osloboditi. “Ali to ne mora biti tako s vama...” Jarez je šapnuo toliko tiho da je samo on mogao čuti svoje riječi.

“Jareze...” htio je tada reći nešto princ, ali mistik ga je prekinuo:

“Ne. Kako god bilo, ja vas sada moram odvezati. Thargelione, sada si me zamolio da vas nastavim učiti dalje, ali poslušaj ovo: ja molim tebe i tebe”, pokazao je polako rukom prvo na jednog, a onda na drugog, “molim vas obojicu da me ne tjerate činiti nešto poradi čega znam da ćemo svi troje propasti.”

“Ali kako se propada...” Neurij je opet zaustio, ali njegove riječi mistik kanda nije ni slušao, pa mu je opet upao u riječ, sada gotovo povikom:

“Sa destruktivnom magijom ne želite imati posla!”

Nakon tih mistikovih riječi nastupila je kratka tišina. Thargelion i Neurij ležali su i dalje na podu svezani, ali sada ne izgovarajući niti jedne jedine riječi, već čekajući da Jarez bude taj koji će progovoriti.

A Jarez progovorio i jest:

“Molim vas”, rekao je on, “dopustite mi da vas sada odvezm. Ta ne

govorim vam to jer vas mrzim...”

“U redu.”, bio je Neurij koji je prvi pristao na te riječi. “Odveži nas.”

Jarez na to kimnu glavom, te pogleda upitno u Thargeliona. Na Thargelionovu se licu dalo vidjeti da se ovaj nećka još čitavu jednu sekundu, no onda je pristao i on.

Jarez im tada priđe i stane ih odvezivati. Kako su ovi bili svezani nekoliko dana, užad je već bila labava, a smrad je dvaju ljudskih tijela bio gotovo nepodnošljiv. No sve je to Jarez istrpio bez ikakva problema.

“Hvala vam.”, Jarez im je rekao jednom kad ih je oslobodio užadi i obojicu osovio na noge. “Vjerujte mi, učinili ste sada pravu stvar, jer destruktivna magija...”

“Da”, složio se sa njim Thargelion. “Ona ipak neće nama vladati...”

Na to se Jarez osmjehnuo i položio ruku i jednom i drugom na rame. Pogledavši im zatim ravno u oči, prvo jednom, a zatim i drugom, on je pokušao iznijeti rečenicu: “Destruktivna magija...”

Ali ta je rečenica bila prekinuta njegovim vlastitim mislima: *Zar je moguće!* a te misli bile su uzrokovane samim pogledom u njihove oči. *Ne!* pomislio je tada, osjećavši jednu gadnu prestravljenost unutar same svoje krvi što mu je kolala venama, *samo ne i vi...!*

Ali, dakako, bilo je prekasno. Jarez je uvidio da je destruktivna magija već vladala njima obojicom.

* * *

Večer je ta bila u najmanju ruku neobična, neočekivana i veličanstvena. Isprva ugledavši čitavu vojsku ljudi pred zidinama, dveri Kessyra su se zatvorile, a streličari se formirali po zidinama, zajedno sa oklopnicima unutar južnog dijela grada. Jedva u nekoliko

minuta, koliko je trebalo kessyrskoj vojsci da odreagira, baš je svaka stvar u gradu stala, a grad se pripremio na možebitni napad.

Kad je sam kralj doznao da je vojska pred vratima, ni on nije imao pojma što da misli. Prvo je pomislio da ga napada kakva vojska plaćena Vijećem, a kada mu je jedan član Vijeća rekao da to nije tako, došao je do zaključka da to zasigurno moraju biti oni regruti iz sela i gradova sa istoka Hil'guma kojima je Kessyr usputno stajalište do konačne točke, Teoma, a koji su bili dio onih deset tisuća vojnika koje je on htio poslati u Krvavu zemlju. No problem je bio što bi, da je to doista slučaj, danima ranije bili obavješteni o dolasku tolike količine ljudi, te, ako se to i ne bi dogodilo, da bi barem vojska dolazila sa prave strane. Naime, nikako tim putem kojim su došli nisu mogli doći sa istoka. Prihvatiti da su, eto, tada došli za zapada bilo je nemoguće jer nitko nije mogao zamisliti niti jedan razlog zašto bi ikada vojska umjesto prema Teomu išla prema Kessyru ako se jasno znaju kraljeve riječi i one samog Vijeća.

Kralj je bio u najmanju ruku iznenađen.

A iznenađenje je naraslo daleko više kada je na dvor došla vijest da iza vojske dolaze i kočije. Čitav red njih, jedna za drugom, u koloni dugoj nešto više od kilometra. Kad su to javili kralju, on više nije mogao sjediti u miru. Ustao je i izašao iz Citadele, nakon čega se zaputio prema prvom stepeništu koje je vodilo do zidina. Uspevši se na zidine, žurnim je korakom – koliko je to mogao biti – pošao njima do samih dveri, odakle je nakanio svojim očima razgledati prizor.

No kad je došao tamo gdje se zaputio i kad se uvjerio da se doista pred zidinama grada nalazi vojska, a pristužu i kočije, uvidio je da zapravo ništa nije postigao. *I dalje ne shvaćam što se događa*, mislio je.

Napuštanje Citadele bila je greška, jer upravo se tada Myron, zajedno sa Mordom, zaputio ondje.

Žureći prema velikoj dvorani unutar Citadele, Myron nije suviše mario na šepesavog Morda koji je išao za njim, jer baš kao što je i sam

Mord znao, sigurnost Kraljevstva bila je u tom trenutku bitnija od svega.

Ali koliko god se žurio, Myron je odredište zatekao prazno. Na tronu nije bilo nikoga, a sa zidova u dvorani poskidane su gotovo sve baklje.

“Myrone!”, kraljevog je savjetnika sa samog ulaza u Citadelu tada dozvao Mord svojim ni najmanje zdravim glasom. “Kralj je na zidinama!”

“Zašto je ondje?” Myron je upitao samoga sebe čim je začuo Mordov glas, te se zaputio natrag do njega prošavši kroz hodnik što je vezao ulaz u Citadelu i veliku dvoranu.

Ugledavši Morda kako stoji na ulazu u Citadelu, dok se vani od svjetlosti mnogih baklji nije ni vidjelo zvjezdano noćno nebo, gotovo kao da psuje Myron je otesao sa usana: “K vragu! Kad ne gledam...” a to je rekao tako jer je doista samo slijepac mogao previditi čitavu predstavu ljeskanja svjetlosti baklji vojnika sa zidina. One, pak, vojnike što su bili na zemlji nisu mogli vidjeti sa te pozicije, kao ni njihove baklje, jer su ti bili na južnoj strani Kessyra.

Vojska se bankara Moorza najvjerojatnije čudila zašto je ulaz u Kessyr zatvoren, ali poradi toga nije suviše marila, jerbo među njima nije bilo nijednog čovjeka višljeg roda koji bi se takvo što možda pitao. Zapravo, sve sami krvnici čuvali su to bankarevo zlato, a to je pak govorilo mnogo o ljudima visoka roda u Hil'gumu, kada im je bankar vjerovao manje nego tim krvnicima.

Myron se neko vrijeme pitao gdje li je sam Moorz – koji je trebao biti u Kessyru – da obavijesti kralja da ne napada vojsku, ali utvrdivši da mu samo pitati se to ne donosi mnogo, prije no što je otrčao do stepeništa što je vodilo na zidine, poručio je Mordu: “Pričekaj me ovdje. Situacija je ozbiljna!”

Myron je trčao najbrže što je mogao, a kad je došao do stepenica i uspinjao se jednakom žestinom. Ali, baš kao što umor prije ili kasnije savlada svakoga, tako je savladao i njega, te se Myron jednom kad je

došao na vrh stepeništa našao toliko umoran da je jednostavno trebao kratki predah prije ikakva nastavljanja dalje.

No tu na vrhu stepeništa došlo je u Myronu do promjene plana, i on je, jednom se osvrnuvši oko sebe i uvidjevši da se nalazi okružen steličarima, zgrabio tada prvog vojnika do sebe i gotovo mu se izderao u lice:

“To je Moorzova vojska; dobrodošla je!” nakon čega mu je poručio da prenese vijest.

Vijest se nakon toga od jednog uha zgurane vojske na zidinama do drugog proširila brzo poput kuge, a u konačnici je glasila: "Moorz je dobrodošao; ne napadaj nikoga!" i kao takva je stigla do kralja.

Srećom, kralj je znao koje najbitnije dijelove rečenice izdvojiti pa je tako zapovjedio da se vojska povuče sa zidina, a ona usred grada vrati u stražarnice. I tako je bio spriječen jedan gadan pokolj.

* * *

Moorz je izašao iz nužnika svoje kuće i žurno se zaputio na ulicu, gdje je prva osoba koju je ugledao bila Thargelion, a ostale dvije princ Neurij i mistik Jarez. Pogledao ih je sa dubokim poštovanjem, ali ipak ih je upitao: “Kakva je to halabuka? Što se događa?”

“Očito”, princ je odgovorio tmurna glasa, “pred gradom se nalazi vaša vojska.”

Čuvši to, Moorz, čovjek od svojih šezdesetak godina, udari se dlanom po glavi, opsuje, i ispriča se sugovornicima, nakon čega odmah požuri do dveri Kessyra.

“Moorze, znaš da ćeš odgovarati zbog ovakve nepromišljenosti!”, bilo je prvo što je kralj Hinnor rekao bankaru jednom kad mu je ovaj došao u susret. “Umalo si izazvao bitku!” Srećom, oni su najbliži vojnici kralju bili ipak dovoljno blizu da kralja zaustave od nasrtanja na nesretnog bankara i započinjanja tko zna kakvih novih nevolja. Jer

naime u kralju se tada bijes bio toliko rasplamsao da ovaj, jednom kad bi bankara uhvatio među šake, zasigurno ne bi stao sa udaranjem dugo vremena.

Moorz se tada kralju stao ispričavati, nekoliko puta napomenuvši da nije mislio da će zlato koje dolazi izazvati toliko nevolja. “To zlato je za vas, gospodaru! Baš zato sam i mislio da ćete se obradovati...” rekao je bankar.

“Kakvo zlato?”

“Zlato koje je vaš savjetnik, Myron, zatažio da se dopremi na vaš dvor. Sve prema dogovoru. Zlato s kojim ćete, ako sam dobro shvatio, kupiti drvo potrebno za izgradnju brodova u Teomu...”

Kralj je shvatio o čemu je Moorz govorio, no kako je također znao koliko je otprilike zlata potrebno da bi se kupio i najmanji dio Sablasne šume, upitno je tada pogledao u bankara te rekao: “Ali znaš li ti, čovječe, koliko je to zlata u pitanju!?” rekao je te se okrenuo do najbližeg vojnika, upitavši ga: “I gdje je Myron uopće?” na što vojnik slegne ramenima i kao na zapovijed nestane među gomilom, vjerojatno istog trena započevši potragu za kraljevim savjetnikom.

“Znam koliko je to zlata. Zato ga toliko čuvara i prati, jer ima ga mnogo. Vrlo mnogo. Gospodaru, smijem li vas zamoliti za dopuštenje da se kočije odvedu u konjušnice?”

“Naravno.”, kralj odgovori. Okrenuvši se prema mjestu gdje je stajao onaj vojnik i uvidjevši da vojnika nema, opsovao je i pošao do sljedećeg, kojemu je zapovjedio da se otvore dveri. Istom tom vojniku napomenuo je također da naloži da se što prije isprazne sve konjušnice, bez obzira čiji su konji u njima. “Također, pobrini se da nitko niti u jednom trenutku, osim ako ima moje vlastito dopuštenje, ne smije ući u konjušnice. Konjušnice su namijenjene samo kočijama i vojnicima koji čuvaju te kočije. Nikome drugome, pa ni mome vlasitom sinu ako nema moje dopuštenje.”

“Razumijem, gospodaru. Biti će odmah učinjeno” vojnik je odgovorio prije nego je otišao.

Kralj se na to vrati Moorzu. “To zlato mora još sutra nestati odavde, Moorze. Reci mi, gdje je knez Rommira?”

Iako se činilo da će biti zadovoljan, kralj je zapravo bio i više no bijesan, a nije bio bijesan na bankara, već na svog savjetnika, Myrona. Razlog njegova bijesa krio se u tomu što je on i sam znao da Moorz posjeduje dovoljno zlata za kupnju potrebnog dijela Sablasne šume, i on je sam mogao jednako to zlato zatražiti. *Ali ja to nisam učinio, jer ja za razliku od te budale znam da će dogovor sa Moorzom donijeti ništa osim propasti*, mislio je kralj.

Myron se sa njim nije savjetovao prije nego je zadužio Kraljevstvo, i kralj je stoga bio ljut na njega. Toliko ljut, zapravo, da je nakanio još te večeri dati Myrona uhititi.

A odmah nakon uhićenja vrlo vjerojatno i pogubiti.

Poglavlje 23

Još te večeri, kočije su pune zlata bile odvedene u konjušnice, gdje ih je čuvalo preko tisuću vojnika, što Moorzovih plaćenika, što kraljeve osobne vojske. Kralj Hinnor, njegov sin Neurij i Neurijevi najprisniji ljudi, zajedno sa bankarom Moorzom i knezom Jorasom čim je zlato bilo spremljeno na sigurno sjeli su za jedan od dugih stolova u dvorani Citadele i započeli sve potrebne razgovore. Iako je zlato bilo tu, a knez Joras spreman za njega dati dio svoje Sablasne šume, tu je bilo još jedno čitavo brdo dokumenata koje je valjalo potpisati, kao i nekoliko bitnih dogovora i napomena koje nije valjalo preskočiti, tako da je te večeri oprez vladao na gotovo svakom licu.

Iako u velikoj dvorani nije vladala vrućina, ondje nije bilo niti jedne prisutne osobe koja se nije znojila. To je bilo tako jer je stvar oko koje su raspravljali bila suviše delikatna da bi ih držala hladnima. Od pića, sluge su kao i obično nudile sve, ali za stolom su osim kralja ipak svi tražili samo vodu. Kralj pak nije odustajao od vina.

“Jednom kad dobijemo dozvolu sjeći šumu, hoće li posao učiniti kessyrski drvosječe ili vaši?” upitao je tada Myron kneza Jorasa.

“O, moji, moji, nema potrebe da šaljete ljude.”, odgovorio je knez pokušavajući biti što uljudniji, “a drvo će vam biti isporučeno ravno u Kessyr.”

“U Teom.” ispravio ga je Myron.

“U Teom, dakako...” složio se knez.

“A za prijevoz zlata do Rommira dovesti ćete vlastitu vojsku ili može poslužiti moja?” javio se bankar.

“Okupljanje i dolazak trajali bi predugo, gospodaru Moorze.”, javio se kralj nekako odsutna glasa. “Bolje je da vaša to učini. Osim toga, kako su već došli do Kessyra bez da su išta iz kočija uzeli, moral im nije upitan. No, dakako... to sve ovisi o knezu.” dodao je pogledavši u Jorasa.

A Joras, osjetivši taj pogled na sebi, kimnu glavom i reče: “Njegovo veličanstvo ima pravo.”

Sve te riječi kralj je izgovarao gotovo i ne razmišljajući o njima, jer u njemu naime sve što je vladalo bila je mržnja spram svog savjetnika. Svo to vrijeme, zapravo, on se suzdržavao od ustajanja i napadanja Myrona, a time mu je um bio zaokupljen toliko da on te večeri čak nije primijetio ni povratak vlastita sina iz karantene.

Neurij je bio odsutan gotovo tjedan dana, ali to kralju kanda nije značilo ništa. Jer pred mržnjom, i to pred mržnjom pijana čovjeka, nikakvi drugi osjećaji ne mogu se održati.

Prodao si nas, gade, bilo je sve o čemu je kralj razmišljao dok je držao pogled prikovan na Myronu, *i zbog toga ćeš trunuti...*

Za to je vrijeme, pak, nešto više od kilometra dalje, pokušavajući svoje misli dovesti do nekakva reda, u krevetu mračne i zagušljive dvorane bolnice ležao Mord Dur'agemski. On nije znao pokušava li zaspati ili pak ustati iz kreveta, jer manje–više nije bio sposoban niti za jedno. Šetnja zidinama koju je tog dana obavio sa Myronom i onaj incident sa bankarevom vojskom doveli su ga do tolikog umora da on više nije mogao ni zamisliti hodanje, a opet, nisu ga htjeli ni smjestiti u san.

Nalazio se on stoga u bezizlaznoj i tmurnoj situaciji: umoran, bez ikakvih informacija o ičemu, takoreći nepokretan, a usto i mučen nesanicom. A ako mu je Myron na zidinama tog dana rekao istinu, nalazio se i nekoliko sati pred svojim sparivanjem sa Morrysom.

Da, tako je rekao, mislio je Mord. *Rekao je da ću se večeras spariti sa njom... No gdje li je on?* dodao je u mislima. *Ta gdje su li svi?*

Te misli Mordovu su nelagodu dodatno povećale, jer samoću i tamu on je kanda podnosio sve manje, i zbilja je htio neko drugo ljudsko biće da se ondje uz njega nalazi. U prostoriji doista nije gorjela niti jedna svijeća i niti jedna uljanica, a kako nije bilo prozora, od pomoći nije bila ni mjesečina, pa je tako mrak bio takav da Mord nije mogao vidjeti baš ništa.

Mord je mrzio biti okružen ništavilom, jer spram njega kao da je instinktivno osjećao strah. Instinkt, htio on to priznati ili ne, nastao kao proizvod stvarnih čuvstava. *Kao da sam već bio u ovakvom mraku zarobljen... Ili ću tek biti?*

Jedva otkucaj srca nakon što je to pomislio, on se trgnuo jer je u hodniku s onu stranu svojih vrata začuo nečije korake. Mord nije znao čiji su to koraci, ali držao je da nisu ni Myronovi ni Morrysinini, a kako su napredovali baš prema njegovim vratima zaključio je da ne mogu biti ni od kakve nepoznate osobe, jer takvima, pa čak ni vidarima, tog dana nije bilo dozvoljeno ulaziti u Mordovu odaju.

Nemajući niti najmanje želje pogađati tko bi to mogao biti, Mord je svog gosta jednostavno pričekao još par sekundi, u potpunosti hladan spram toga tko bi to mogao biti, pa čak to bio i kakav ubojica koji mu je došao zariti nož u stomak.

A jednom kad su se vrata otvorila, i svjetlost iz hodnika ispunila pola Mordove mračne prostorije, Mord je na vratima ugledao mistika Jareza.

“Jareze...” Mord je progovorio.

Mistik ne odgovori odmah, već ostane stajati na vratima nekoliko sekundi, pognute glave. Mord primijeti da se ovaj poradi nečega kaje, a jednom kad je Jarez napokon progovorio, to se i potvrdilo:

“Morde, oprosti mi ako možeš.”, Jarez je rekao. “Znam da su ti kao braća, ali nisam ih mogao izvesti na pravi put. Pred destruktivnom su magijom bili nemoćni...”

Mord je još prije nego je ovaj to izgovorio bio gotovo sasvim siguran da će se razgovor što dolazi voditi oko Thargeliona i Neurija.

Njih je Jarez naučio koristiti magiju iako je znao što će im to učiniti i kakve će mračne osobe od njih nastati, pa čak je i Mordov savjet da to ne čini zanemario.

No Mord mu nije htio suditi, jer i on je sam morao priznati da je te večeri prvi puta u dosta vremena uopće pomislio na ta svoja dva prijatelja i njihove usude. Oni su mogli i poginuti, što se njega ticalo, a on bi i dalje mislio samo na Myrona i Morrysu. Zašto je to bilo tako i otkud ta jedna nova hladnokrvnost spram ljudi koje je smatrao svojom braćom on nije znao reći, a nije ni Jarez.

“Učinio si što si mogao, Jareze. Moj je savjet bezvrijedan ako je magija ono što Neurij i Thargelion istinski žele. Pravo kažeš: protiv destruktivne se magije ne može.” Mord je sasvim smireno rekao.

“Ali mogao sam nešto učiniti...!” u tom Jarezovom poviku Mord je čuo očaj, a da je bilo više svjetla, najvjerojatnije bi vidio i da je povik popraćen suzama.

“Ne, nisi. To barem ja znam.”, Mord odgovori i sjedne na rub kreveta. “Dođi, sjedni pa da razgovaramo.”

Jarez na to pokuša smiriti svoje disanje i sjedne na drugi kraj Mordova kreveta. Čim je sjeo, Mord mu je rekao: “Vidiš li kako je utjecala ta magija na svakoga od vas? Ti osjećaš grižnju savjesti, a Neurija i Thargeliona ne moram ni pitati, jer njihovu mržnju osjećam i ovdje. Ona isijava iz njih.”

Mord nastavi: “Sve to, rekao bih "novo" vi osjećate i nosite se sa time kako svatko od vas samostalno zna, jer partnerstva i pomoći u destruktivnoj magiji nema. Vi jedva da to preživljavate, tu destruktivnu magiju... a bili ste par metara udaljeni od nje. Sad zamisli, Jareze, što osjećam ja. Pitaš li se kako li je to konstantno držati nož pod tuđim vratovima? Vas je opčinila destruktivna magija sa udaljenosti, a ja sam joj one večeri bio izvor. Ja sam joj izvor i sada. I uz nju ja mrzim i patim, gledam da ostanem smiren u svakom trenutku, jer i više se no bojim da ću u bilo kojem trenutku opet izgubiti razum i stati vas ubijati. Jareze, bojim se za Kessyr dok sam u

njemu, jer i najmanji korak je potreban da čitav do temelja izgori.”

“Što hoćeš reći...?” sada već pomalo smiren Mordovim riječima (što bi promatraču možda bilo pomalo ironično), Jarez tiho upita.

“Hoću reći da koliko god da mrzim, daleko se više bojim. Već sada, sa jednim čovjekom koji je spoznao destruktivnu magiju, čitav je grad u opasnosti. Ne želim da se to dogodi sa ostalima. Ne želim da se toliko okaljaju duše Neurija i Thargeliona... jer, priznati ću ti, magija je zlo. Magija je odvratna i bolesna, i ona me tjera na štošta što pri zdravoj pameti ne bih htio učiniti. Dok sam stvarao onaj stup od ognja”, Mord reče, a glas mu lagano zadrhti, “osjećao sam to da nisam ništa osjećao. Plakao sam, volio, ljubio i mrzio u isto vrijeme. Postao sam ništa i nije mi bilo stalo ni do čega. Destruktivna magija upravljala je mnome, a ja sam bio ništa. Gazila me je, i imala je namjeru zgaziti sve ostalo.”

“Hoćeš reći da destruktivna magija razmišlja? Zar bi to mogla biti istina?”

“Jareze, upravo zato se i brinem. Ne znam jesi li i ti to primijetio, ali ja znam da su Thargelion i Neurij otkako su koristili magiju postali drugačiji. Oni više nisu isti, i u njima sada teče mržnja. Osjećam, kažem ti, njihovu mržnju. Jer kad pitaš razmišlja li destruktivna magija... pravo pitanje postaje: "Razmišljam li ja?" Jer čovjeka koji ju koristi se dovodi u pitanje, a ne nju.”

Mistik na to reče: “Oduvijek mi se život vrti oko magije, ali priznajem da nikada nisam doživio da se ona tako može ponašati. Zar je zbilja toliko jača i od tebe? Tebe, Morda Dur'agemskog?”

“Jest. Jača je. U stvari, destruktivna magija me pošteduje, pa mi čini što hoće sa osjećajima, što me dovodi do toga da mislim kako je ona dobra, a ja zao. Jer vidiš, ja nju ne bih poštedio da su nam strane slučajno zamijenjene.”

“Čudno je to, Morde. Govoriš o destruktivnoj magiji kao o živom biću. Kao da je ovdje s nama. Kao da razmišlja...”

“Točno tako govorim. Stoga te i jesam tražio da Neurija i

Thargeliona ne učiš tom zlu, ali ti si im dao riječ, a riječ vrijedi više od svega. Oni su sada isto što i ja. Ubojice koje čekaju na sljedeću žrtvu...”

Jarez, čuvši to, ne mogaše izdržati već klekne kraj kreveta na i stane govoriti u jednom tužnom zanosu: “Ne znaš koliko mi je žao, Morde! Da, natjerali su me, ali... ipak mislim... mogao sam drugačije. Osim toga, mislio sam, ako je toliko opasno zašto onda mene ništa obuzelo nije...?”

“Ali jest. Ti si tu bio da dovedeš ostale k njoj.”

Jarez na to zarije lice u rub kreveta, tamo gdje se razbacana nalazila deka. Plakao je, iskreno se kajuci. Riječi između Morda i njega činile su se čudnima, ali ono što su oni osjećali tog trenutka u toj sobi bilo je ono relevantno. Kao da ga kidaju na komade i gaze – tako se Jarez osjećao. Takoreći, kao da je on sam u svojoj ludosti naredio da ga se pokida i stane gaziti. Njegova je bila krivica i ničija druga.

On sam, naposljetku, upitao je i Morda svojevremeno da ga nauči magiji. On sam pokrenuo je sve to. I iako su ciljevi ogromni, pa čak i dostizni, cijena je bila ipak prevelika.

“Tri duše, Morde. Tri sam duše prodao. Sve to pravdajući time da Hil'gum treba spasitelje. Ali naravno da ništa od toga nije istina. Ta bilo je i drugih puteva...!”

“Da, Jareze”, Mord je odgovorio piljeći u prazno. “bilo je. Ali ti tu ništa nisi mogao.”

“I što ćemo sad?”

“Iskreno da ti kažem... ne znam.”

I to je bilo upravo ono najviše što je Mord tada mogao reći.

* * *

Razgovori između kralja, njegova savjetnika, bankara, kneza Rommira i princa trajali su do kasno u noć, a u konačnici kada su

minuli a bankar i knez otišli svojim kućama zadovoljnih lica, dok je pak Neurij pošao spavati u svoju odaju, u dvorani su ostali samo kralj i njegov savjetnik.

Kralj je bio, naravno, pripit, ali njegova je odluka i dalje bila bistra. Štoviše, kako je vrijeme prolazilo, tako se njegova srdžba spram Myrona povećavala, stoga promatrača i ne bi trebao čuditi onaj povik koji je Myrona dočekao onog trena kad su svi ostali napustili dvoranu:

“Koja si ti prokleta budala, Myrone! Zadužio si i mene i sebe i Kraljevstvo sa tim silnim tonama zlata i to ćemo otplaćivati do vijeka!”

“Gospodaru, držao sam da činim dobru stvar. Ta ovo je bio jedini način da se domognemo drveta za gradnju brodova...”

“Drveta?!”, kralj poviče, ustane sa trona i saspe nekoliko psovki. “Ta zar ti ne znaš da su nam šanse ionako nikakve da uopće stignemo do Krvave zemlje, a kamoli da ju pokorimo? To je drvo moglo čekati...”, od silnog urlanja, on zatetura nekoliko koraka, “... ta moglo je čekati. Moglo je čekati...”

Rekavši te riječi, kralj klone i padne na koljena, a lice usmjeri ka zemlji, kao da se klanja. “Kralju, jeste li dobro?” upitao je Myron dotrčavši do kralja i prihvativši ga rukama da mu pomogne ustati.

“Dobro sam, idiote!”, kralj se otrese, no u njegovu glasu ipak se dao pročitati onaj umor kakav se da čuti samo u glasovima ljudi koji nikako nisu dobro. “Ostavi me. Ostavi me i, molim te, jer ne želim to činiti sam, pođi do najbližih stražara i reci im da te bace u tamnicu.”

“Učiniti ću tako.”, Myron odgovori, a za te je njegove riječi kralj svim svojim srcem znao da su istinite i da će ovaj doista učiniti naloženo, i upravo to kralju zadade tog trena jednu još dublju ranu no sve one ranije zajedno. “Ali tražim od vas još samo jedan sat slobode. Samo jedan sat, pa da mogu izvršiti jedno obećanje.” Myron je dodao.

Kralj nije ustao, već je ostao klečati. Štoviše, još je više klonuo glavom, i to je činio sve dok naposljetku nije čelom dotaknuo kameni pod. Tako neobično klečeći, sasvim pijan, kralj je odgovorio: “Neka

bude. Dajem ti taj jedan sat.”

“Hvala vam, moj kralju.” Myron na to reče, te se okrene i ode.

* * *

Jarez nije stigao ustati i napustiti prostoriju, a Myron je već ondje ušao, još s vrata dobacivši Mordu: “Morde, vrijeme je.”

Mord na to kimnu glavom i bez riječi pričekava da mu Myron pomogne ustati s kreveta. Ovaj to i učini, a jednom kad se Mord našao na nogama, prvo što je upitao bilo je: “Je li Morrysta spremna?”, a odmah potom je dodao i: “Zna li ona uopće za naš razgovor?”

“Zna.”, Myron odgovori, a onda reče bacivši pogled na Jareza koji je i dalje klečao pred Mordovim krevetom posred mračne prostorije: “A što je s tobom, mističe?”

Jarez tada pomisli ustati i reći sve što mu je ležalo na duši – rasplakati se i na Myronovu ramenu – no u pravo vrijeme njegova je mudrost ipak pravilno reagirala i učinila tako da je ovaj samo mahnuo rukom i odgovorio: “Ma, oprost mi. Previše sam popio. Tražio sam mjesto gdje ću leći pa sam došao ovdje a zaboravio sam da ovdje nema više slobodnih kreveta. Evo, sada ću poći natrag u Citadelu, samo da mi se u glavi još malo prestane vrtjeti...”

Myron u tu laž povjeruje, nakon čega kimne glavom i odgovorivši: “U redu. Mord i ja odlazimo... nisam siguran kada ćemo se vratiti...” izađe zajedno sa Mordom iz prostorije.

U hodniku mu je Mord pomislio reći što doista Jareza tišti, no onog trena kad je i sam zaustio, ipak se je zaustavio, ostavivši time Myrona misliti kako je Jarez tek čudan čovjek.

“Gdje je Morrysta?” umjesto svega toga Mord je rekao.

“U hrabu boga Obe. Tamo te čeka. Tamo ćete se sada spariti pred bogovima i vaš će odnos dobiti blagoslov.”

Mord se naježi na te Myronove riječi, no prihvati ih takve kakve su

bile. Uopće je sparivanje s nekim za nejga oduvijek bila strahotna stvar, jer je držao da sparen čovjek više nije slobodan čovjek. No kako ga je život doveo do situacije da mora birati između ljubavi i slobode, uvidio je da je sloboda zapravo prilično precijenjena.

Myron je svo to vrijeme morao pridržavati Morda, jer ovaj nije ni približno ozdravio koliko je trebao. Štoviše, Mord nikako nije ni smio ustajati iz kreveta, ali osim onog puta kad je pošao u šetnju zidinama, ovo je bio jedini put kada je mislio uopće više iz kreveta izlaziti.

A onog trena kad su stigli pred Obin hram, to mramorno zdanje sa mnoštvom ukrasa, masivno i veličanstveno, te ušli u njega i ugledali jednu od najljepših djevojaka u povijesti Hil'guma na samom kraju njegove unutrašnjosti, tamo kraj svećenika, Morda je počela hvatati vrtoglavica – no, držao je, sve je to bilo normalno.

Ali, ako ništa drugo, pogled na Morrysu nije mogao biti usmjeren a da vrtoglavica ne počne polako nestajati, jer tako je njena prilika utjecala na Morda.

“Morde...” ona je šapnula par koraka udaljena od svećenika, a Mord iako nije čuo njezin šapat, ipak tada osjeti što i ona osjeti.

Nije prošlo dugo otkako ju je ugledao, a Mord je već požurio svoj šepavi korak. Naprosto je kao bol osjećao svaki trenutak u kojemu mu Morrysta nije bila u zagrljaju.

A kad joj je napokon prišao i ovio ruke oko njena struka, te ju privukao k sebi, bol je nestala, a na mjesto boli je stupila toplina. Morrysta je položila svoje lice na Mordova prsa i oni su htjeli ostati tako u zagrljaju vječno – a vjerojatno i bi da ih svećenik nije prekinuo. “Moramo započeti.” on je tiho poručio odvojivši ih.

Myron je stajao sa strane, promatrajući ceremoniju koja je imala započeti. Iako je trebao biti zabrinut radi svoje budućnosti koja će najvjerojatnije postojati samo iza zatvorskih rešetaka, on nije osjećao ništa više doli spokoja. Učinio je sve što je trebao, držao je; učinio je sretnima svog prijatelja i svoju sestru, savjetovao je kralja najbolje što je mogao i, napokon, prestao se bojati budućnosti, što je držao bitnim.

Moj je posao gotov, mislio je, niti ne znajući koliko je u krivu.

Svećenik započne: “Pred Troje bogova, Mordaniusom, Hezom i Obom, danas ćemo spojiti ove dvije mlade duše u jednu, tako da se one više nikada ne odvoje a u svojoj jedinstvenosti ostanu nikako drugačije doli mareći, pazeći i voleći se. I tako do smrti, pa i dalje. Započevši, dakako, od rođenja, pa do same smrti, Troje bogova daju svakome od nas priliku da nađe svoju savršenu drugu polovicu i puste nas da vide hoćemo li se sa njima spojiti. Ako to uspijemo, bogovi nam poručuju da će nas tada stostruko blagosloviti i da našoj sreći neće biti kraja. Sada... Morde i Morrysa...”, svećenik će pogledavši ravno u oči prvo jedno a zatim i drugo, “... ja se istinski nadam da ste oboje našli upravo ono što su vam bogovi naredili da nađete. Nadam se da ćete ovim sparivanjem naći istinsku sreću. A sada”, reče nešto glasnije, “zagrlite se čvrsto i ne puštajte jedno drugo!”

Mord učini kako je svećenik rekao i dopusti Morrysi da mu se vrati u onaj prijašnji čvrsti zagrljaj. Čak i pod Morrysinom mekanom svjetloplavom haljom on je osjetio njeno srce kako lupa. Podno njena srca, Mord je znao, nalazilo se jedno malo biće potpuno nesvjesno svega, i čije je srce dabome također kucalo – Mord je to osjetio! – a za čije je oči Mord obećao samome sebi da nikada neće gledati u krv kako je on u svome životu morao gledati. Doista je divno bilo Mordu razmišljati o vlastitom djetetu!

Svećenik tada uzme Morrysin u zlatnu kosu i makne ju sa njezinih leđa naprijed preko ramena, tako da su joj leđa bila oslobođena kose (sa Mordovom to nije činio, jerbo je njegova kosa bila kratka otkako ju je upola skratila vatra). Odnekud zatim izvuče veliko vjedro dupkom puno ledene vode, s mukom ga podigne visoko u zrak i, tiho se pomolivši, prospe tu vodu po glavama dvoje mladih ljudi, koji se na to oboje naježe, no ipak ne pomaknu.

“Neka vas ova morska voda u tome blagoslovi.”, prosuvši sve iz vjedra po Mordu i Morrysi, svećenik vjedro odloži i posegne za bijelim keramičkim lončićem što je stojao kraj žrtvenika. Iz lončića

tada izvuče jedan grumen kojeg razmrvi među prstima i pospe po njihovim glavama. "I ova zemlja." Posuvši po njima zemlju, svećenik posegne za još jednim lončićem i iz njega prstima izvuče nešto bijele masti. Pola te masti namazao je po Mordovim leđima, a drugu polovicu po Morrysinim. Namazavši ljude mašču, svećenik uzme upaljenu svijeću i prinese namazanoj masti njen plamen. "I ova vatra..." Mast zapucketa i nakon nekoliko trenutaka zapali se. Upalivši vatru na Mordovim leđima, svećenik se okrenu i isto učini na Morrysinim.

U konačnici, pred svećenikom, u potpunosti smočeni i zapaljeni stajali su zagrljeni Mord i Morrysa.

Tada svećenik nastavi: "I ako vam bude neugodno radi soli između vas i vaše odjeće, radi hladne vode ili zemlje prljave, pa čak i vatre što peče, znajte: ne smijete ispuštati jedno drugo, jer Mordanius, Hez i Oba će uvijek biti tu da vas oslobode, jer činite što je pravo u očima njihovim. Ako poslušate bogove, niti će vam voda biti hladna, niti će vas sol grebati, niti će vam vatra biti vruća, a bogovi će vas obraniti od daleko većih nevolja."

Mord je osjećao kako se dio mokre tkanine na njegovim leđima suši i kako vrućina polako prodire do njegove kože, no on se nije brinuo za to, već za leđa Morryse. Naime, on je upoznao vatru u daleko većim razmjerima, ali Morrysi nije htio da naudi išta – pa ni najmanji plamičak da ju oprži.

Njezina bol, takoreći, postala je Mordova bol.

No ipak, onog trena kada je vatra ipak osušila njihova leđa mast je prestala izgarati i ugasila se. Bio je u pitanju jedan vrlo precizno osmišljen ritual, u kojemu zapravo nisu bile nikakve šanse da se ozlijedi ijedno od onih što su se sparivali.

Onog trena kad se vatra ugasila, svećenik reče: "Evo, bogovi su dakle rekli! Vas ste dvoje sada spareni i ništa vas neće moći razdvojiti. Nikada. A sada, kada je sve gotovo, možete oboje poći i oprati sa sebe svetu izgorjelu mast, vodu, sol i zemlju."

Svećenik im tada okrenu leđa i ode.

* * *

Jednostavnost čina sparivanja za Myrona je predstavljalo nešto itekako vrijedno čuđenja. Naravno, imao je on ranije u životu prilike prisustvovati nečijem sparivanju, ali nikada nije imao želju to i učiniti. Prije svega, čin sparivanja bio je tajan i kraj samih mladenaca i svećenika nitko osim jednog svjedoka nije smio ondje biti. Taj svjedok obično bi bio vrlo veliki prijatelj mladenaca, pa bi ga oni upravo stoga odabrali. Prije su Myronu nekoliko puta ponudili da bude svjedok, a jedan od razloga zašto je on to uporno odbijao bio je i taj što prema mladencima nije osjećao ono što su oni osjećali prema njemu. Osim Morda, zapravo, i ostale dvojice svojih najboljih prijatelja, Neurija i Thargeliona, Myron nije smatrao nikoga na čitavom svijetu tolikim prijateljem da mu bude svjedokom tokom njegova sparivanja.

Ali eto, kada je u konačnici to za Morda i učinio, nije znao kasnije što da kaže. Je li iskustvo bilo lijepo, ružno ili strahotno nije znao reći, a doista ga i nije toliko morilo.

No ono što ga jest morilo bio je kralj i kraljeve odluke. Jedna od njih bila je da Myron ode u zatvor. Upravo stoga, kako je Myron bio čovjek od riječi, prvo mjesto kamo je nakon Mordova i Morrystina sparivanja pošao i bio je upravo zatvor. Ondje je pošao mirna koraka, potpuno se neprimjetno udaljivši od Hrama boga Obe te noći.

Da bi došao do zatvora, koji je zapravo bio jedna napuštena stražarnica podignuta kao dio južnih zidina, prošao je kroz praznu tržnicu pred Obinim hramom gdje, kako je bila noć, nije bilo nikakvih trgovaca, već su samo redovi drvenih stolova stajali u tišini, zatim kroz desetak metara široki prolaz koji je dijelio sjever od juga Kessyra, još jednu praznu tržnicu koja je pak ispunjavala trg južnog Kessyra, te u konačnici čitav red kuća u kojima je živio imućniji puk.

Prošavši pokraj tih kuća, napokon je mogao ugledati same dveri kroz koje se u Kessyr ulazilo, te onu napuštenu stražarnicu prema kojoj je išao, u kojoj se nalazio kessyrski zatvor. Po prvi puta pažljivo razmislivši o tomu što je imao vidjeti, zaključio je da je netko učinio grdnu pogrešku uopće ispraznivši jednu stražarnicu, u pogotovu što je ta stražarnica bila od neprocjenjive važnosti za obranu dveri s obzirom da je bila jedna od dvije najbliže dverima.

Mord i Morrysa za to vrijeme nisu ni znali gdje bi Myron mogao biti, jer on im nije ni bio na vidiku s obzirom da su njih dvoje brže–bolje nakon izlaska iz Obinog hrama pošli do kupelji u Citadeli da se ondje očiste.

Stražare je Myron znao i, dapače, pozdravio ih je kada je mirno prošao mimo njih i ušao u najbližu ćeliju jednom kad je stupio u zatvor Kessyra. Stražari se na to pobuniše, ali više od tog nisu mogli, jer ono što kraljev savjetnik kaže, tako ima biti.

Napokon, kada se u mračnoj i vlažnoj ćeliji pružio na tvrdom krevetu i zaklopio oči, Myron je čiste savjesti zaspao.

* * *

U vrućoj je kupci u jednoj od kupelji kessyrске citadele uz djevojku koja mu je te večeri postala ženom Mord proveo gotovo dva sata, niti najmanje brinući o ičemu drugom do li vlastite sreće. Rekao bi možda kakav promatrač da je na djelu bio egoizam, ali promatrač bi se našao, kao i obično, u krivu, jer dakako da je Mord itekako zaslužio odmoriti svoje misli, kada već tijelo nije mogao.

Tijelo ga je boljeo. I više no da ga tlače, pale i žare. Trebao je vrištati, no on to nije činio, jer uz Morrysu, uz koju je mogao trpjeti ma što god da mu se zamjeri, trpio je bez ikakva problema i tu bol.

Prostorija ispunjena svijećama i mirisima, prostrana i topla, sa jednim bazenom dugim i širokim barem petnaest koraka dupkom

punim vode bila je bez ijedne druge duše do li onih njih dvoje. Da je netko drugi i ušao kojim slučajem, Mord bi ga gnjevno izbacio van, pa makar to bio i sam kralj.

Jedva je držao oči otvorenima koliko je bio umoran i bolestan, ali blagi smiješak sa svoga lica Mord nije skidao. A nije ni Morrysta, ta djevojka lica kao bjelokost i očiju tamnozelenih pod ravnim čelom i dugom, raspuštenom zlatnom kosom. Oni su doista bili sretni tokom tih trenutaka, a sreća se još stotinama puta povećala kad je Mord uronio svoju ruku pod vodu i dotaknuo Morrystin obli mali trbuh, pod kojim je polako raslo njihovo dijete. Toliki grijesi i toliko zla, prokletstva bogova i sama zlatna ogrlica pod Mordovom kožom – sve je to doista bilo manje važno od crnog pod noktom u Mordovu umu dok je odmarao kosti uz svoju ženu i dijete što se uskoro ima roditi.

Poglavlje 24

Svanulo je novo jutro i započeo je drugi dan otkako je Mord pred bogovima završio sparen sa Morrksom, koja mu je time postala zakonitom ženom. To je manje–više bilo to što se toga ticalo; niti je Mord mislio napustiti Citadelu, niti je Morrksa mislila napustiti kuću svojih roditelja. Ako i budu živjeli zajedno, dogovorili su se, to će biti tek onda kada se rodi dijete, a za samu kuću u kojoj će živjeti nisu se brinuli, jer Mord je bio vrlo utjecajan i bogat čovjek, i mogao je kupiti jednu u bilo kojem trenutku.

Neka su se nova razmišljanja i osjećaji javili u Mordu tokom minule večeri, i on je držao da bi se tomu valjao posvetiti. No on to ipak nije mogao, jer odmah ujutro javili su mu da je Myron iz nekog razloga u zatvoru. Zašto je Myron u zatvoru, Mord nije znao. Kad je stupio pred stražare, pa i samog Myrona, nije doznao apsolutno ništa bitno. Myron je sa njim razgovarao tako staloženo i nezainteresirano spram svoje nove sudbine da Mord doista nije znao što misliti.

“Pusti”, Myron je rekao. “Svatko od nas mora platiti za svoje greške.”, a nakon toga je dodao: “Meni je dobro. Brini se ti radije za svoju ženu i vašu budućnost.”

“Ali što se uopće dogodilo, Myrone? Ako mi ne kažeš, kako ću li išta znati?” vidno umoran jer je i dalje bio bolestan i slab, pogotovo nakon pješaćenja do kessyrskog zatvora, Mord je rekao pažljivo važući svaku svoju riječ. Činio je to zato što svog prijatelja Myrona nikako nije htio podcijeniti. *Ako je Myron nešto naumio, to će se dati otkriti samo vrlo mudrim potezima*, držao je.

“Nije se ništa dogodilo. Vidiš da odslužujem kaznu zbog stvari koju sam učinio i ne bunim se radi toga. Zašto bi tebi onda smetalo?”

“Ta naravno da mi smeta, Myrone, ako si iza rešetaka!”, Mord je rekao bijesna glasa, a dakako da je i bio doista bijesan. Nemoć Mordu Dur'agemskom nije bila poznata. Nije smjela biti poznata. A ovako? Kolika god moć da postojala unutar njega, ona nije mogla ništa, jer bitka koja se pred njim nalazila nije se mogla pobijediti nikakvom snagom, već pažljivošću. Nakon što se utišao na nekoliko trenutaka pokušavši se smiriti, Mord je napokon šapnuo: “Je li ovo kraljeva zapovijed?”

“Da.”

“Tada u redu. Do viđenja, Myrone.” Mord reče i u par koraka napusti ćeliju. A izašavši, on stražare nije niti pozdravio.

Koji trenutak kasnije, stupivši na ulicu, stisao je obje svoje šake uza sebe toliko snažno da su ga stale boljeti. Bio je bijesan a da nije imao stvarnog pojma na koga. Hodao je ulicom jedva i najmanje promatrajući prizore oko sebe sa samo jednom namjerom: da stane što prije pred kralja i zatraži objašnjenje.

Nakon što je svojim bolnim hodom, za kojega mu začudo sada nije bio potreban niti štap za hodanje kao pomoć, propješačio čitavu trećinu Kessyra, jer se zatvor nalazio na krajnjem jugu unutar zidina, došao do Citadele i ušao u nju, shvatio je da mu je za čitav pothvat bilo potrebno barem pola sata. Ušavši u prvi i najkraći hodnik koji je dijelio veliku dvoranu od ulaza, Mord osjeti svježu hladnoću što je vladala mračnom Citadelom. Kralj je činio što je oduvijek činio, i Mord ga je takvog i zatekao jednom kad je ušao u dvoranu i ugledao kraljev tron: sjedio je i ispijao vino, za koje je Mord bio sasvim siguran da je crveno.

Dugo je Mordu trebalo da priđe tronu, a to je kralja nerviralo i više nego što je trebalo. Sredinom dvorane, između dva duga drvena stola Mord je koračao i svaki ga je njegov korak vraški bolio.

Strop je oduvijek u Citadeli bio ni nisko ni visoko; točno onoliko

da niskom čovjeku ne predstavlja zadovoljstvo, i jednako toliko da ništa više ne pruža ni onom visokom.

Tko bi znao zašto, ali umjesto u kralja, ja gledam u strop... mislio je Mord. Pa čak i razmišljam o stropu.

Tik do sjedokosog kralja koji je na tronu pogrbljeno sjedio pa se njegova impresivna visina nije mnogo primjećivala stajao je Učenjak Alakon. Njega je Mord upoznao dok je ovaj još koračao prema četrdesetoj. Ali to je bilo nekoć, što će reći da je do kralja ovog jutra stajao čovjek kose bijele poput snijega, prepun bora, koji je također imao i velik trbuh; čovjek već odavno zašao u pedesetu.

Tu promjenu Mord tek sada primijeti. To je, zapravo, u posljednjih deset godina bio tek možda drugi ili treći put da je naišao na tog Učenjaka. Većinom je to bilo stoga što se Učenjak Alakon oduvijek od pogleda drugih ljudi skrivao u knjižnici.

“Morde Dur'agemski. Moje se oči raduju što te vide da hodaš nakon tolikih nesreća. Kakva si sad zdravlja?” Kralju se nije dalo čekati da mu Mord u potpunosti priđe, jer mu je korak bio bolno spor, stoga je tako – moglo bi se reći neuljudno – dobacio najprisnijem mu pukovniku.

“Dobro sam, moj kralju. Boli me, ali za to ne brigam. No nisam zato tu, jer da je do zdravlja, svakako bih ostao još neko vrijeme odmarajući, tako da onog trena kad ustanem budem odmah na usluzi.”

“I mislio sam da je razlog nešto drugo...”, ako je u ičemu kralj mogao naći zadovoljstvo dok je tiho izgovarao te njemu vrlo teške riječi, bilo je to u tome što se kraj njega nalazio jedan Učenjak koji nije imao pojma o čemu ljudi pred njim govore. Učenjaci su oduvijek slovili kao sveznalice koje se upliću u razgovore koji ih se ne tiču, i upravo stoga kralju je bilo drago vidjeti da to sada nije slučaj. “Znaš dobro, Morde, da sam učinio što sam morao, jer je takva moja dužnost. To je tako i nikako drugačije ne može biti, bez obzira koliki on prijatelj meni bio.”

“Myron nije zaslužio da ga se zatoči. To znam iako nisam ni

upućen u to što je učinio... stoga pitam: što je učinio da ga se uhiti?"

Kralj izdahne sljedeće riječi s mukom kao da su od željeza: "Zadužio nas je za sljedećih petstotinjak godina. Čitavu moć koju imamo kao Kraljevstvo poklonio je nekom tamo bankaru Moorzu, koji je usto i član Vijeća. Dakle, on je iako nije nikoga pitao za dopuštenje uništio sve ono za što su se borili kraljevi još od samog Massora. Eto, to je učinio."

Poslušavši pažljivo kralja, Mord je shvatio o čemu je ovaj govorio.

"Učinio je sve što je mogao. Stoga nije učinio ništa loše." Mord je rekao.

"Ali jest! Ista ta drva koja je on kupio za zlata više no što teže svi ljudi u Kessyru mogli smo kupiti vrlo jeftino na jesen. Uvjeren sam, Morde... uvjeren sam da smo mogli čekati do jeseni."

"I tada bi počeli graditi brodove?"

"Tako je."

"I mogli bi krenuti tek u proljeće sljedeće godine. Ekonomija Kraljevstva, s obzirom da su svi vojnici zapravo radnici, propala bi, jer radnici ne bi bili u poljima, već bi čekali naredbu da se pođe u rat. Ako bi se pak vojska i raspustila, teško da bi se opet mogla isto tako ujediniti. A kada bi i mogla... ne, ne bi mogla. Vijeće, kralju, ako ste toliko uvjereni da misli samo napakostiti Kraljevstvu, dotad bi već iskoristilo situaciju i u vrlo kratkom roku, vjerujem, srušilo bi Kraljevstvo na koljena."

"Hoćeš reći da je Myron učinio dobru stvar, onda?"

"Učinio je jedinu stvar koju je mogao. Što bi dulje čekao, to bi manje šanse bile da se uspije sa svime. Valjalo mu je biti brz i točan. Brz je bio. A točnost", tu se Mord najednom prisjeti svega što je ikada doživio uz svog prijatelja Myrona, a to prisjećanje uđe u njega poput zraka i na trenutak ga zaustavi. "U nju ne sumnjam ni najmanje."

Kralj se zamisli nad Mordovim riječima. Baci pogled sa svog trona daleko prema ulazu u dvoranu što se nalazio trećinu strelometa dalje, srkne nešto vina i reče: "Svejedno. Myron je znao za posljedice i sada

ih ima istrpiti.”

Morda tvrdoglava kraljeva odluka prenerazi, ali kako ipak nije on bio kralj već Hinnor, nije mogao ništa u vezi toga učiniti osim prihvatiti kraljeve riječi.

“Ali neka te ne muči savjest, mladi pukovniče. Ti si pokušao sve što si mogao. Možeš biti u miru.”

“Razumijem ja to, kralju, ali ipak... jedna odluka. Samo jedna ne čak toliko ni bitna odluka, i Myron bi mogao biti slobodan čovjek. Osim toga, i Kraljevstvu je potreban. Morate priznati da se snaga Kraljevstva otkako je Myron postao vaš savjetnik pojačala za nekoliko puta.”

“Znam sve to” Učenjak Alakon promatrao je razgovor sa čuđenjem u očima. Nitko, pa ni sam sin kralja nije sa njim govorio tako otvoreno. *Mord je očito učinio nešto itekako vrijedno divljenja kad mu kralj toliko u razgovoru dopušta ići*, mislio je Alakon. Naravno, koliko god razmišljao, Učenjak se nije mogao sjetiti da je Mord svojim djelom hvatanja najvećeg vepra ikada proslavio Neurija, komu je pripisao taj ulov, jer on se toga nije ni mogao sjetiti, s obizom da to nitko osim kralja, Morda, Thargeliona, Myrona i Neurija nije smio znati. Pak je kralj, sjetivši se tog istog, samo osjetio neugodne trnce na svom potiljku, jer on nije volio to sjećanje. “Ali dao sam riječ i ne mislim ju mijenjati. Myron će ostati u zatvoru.”

Čuvši to i osjetivši onaj bolni udarac kada sve nade padnu u vodu, Mord uzdahne. “U redu, onda. No smijem li znati, kralju, koliko će tada Myron ostati u zatvoru?”

“Dvije godine mi se čine lijep broj.”

Dvije godine! Mord se svim silama trudio taj povik samo pomisliti, a ne ga doista i viknuti. Iako iznenađen, Mord je ipak morao priznati samome sebi da nema apsolutno nikakvog razloga čuditi se, jer ako je upola od onog što je kralj rekao bilo točno, dvije godine ležanja bilo je i vraški malo.

“Znači tako...”, napokon Mord izusti. “U redu. Ako Myron poštuje

vašu odluku, tada ne vidim zašto ja ne bih...”

Ali nije ju poštivao ni najmanje.

* * *

Jedino mjesto gdje je Mord nakon toga mogao naći mir bila je, naravno, gostionica *Suhi prut*. Ondje nije bilo nikog od njegovih starih prijatelja, ali ipak se moglo naići na Jareza u pripitom stanju. Kad je ušao u gostionicu i ugledao mistika kako sjedi za onim stolom kraj zidića pod niskim stablom lipe gdje su i Mordovi najbliži prijatelji oduvijek sjedili, Mord je prvo ipak došepesao do debelog gostioničara.

“Zdravo, buco.”, Mord pozdravi gostioničara. “Reci, koliko dugo pije?”

Gostioničar odmah shvati na koga Mord misli. Baci pogled prema Jarezu i reče tiho: “Otkako se vratio iz karantene samo je jedanput napustio gostionicu. Ne znam gdje je tada otišao, a i ne želim zabadat’ nos.”

Pošao je mene posjetiti, Mord pomisli. Nije znao što bi mislio o Jarezovoj grižnji savjesti. On mu je već oprostio što je u svijet destruktivne magije odveo i Neurija i Thargeliona, ali problem je očito bio u tome što Jarez sam sebi nije mogao oprostiti. *Tako vjerojatno valja i biti*.

Mord naruči pivo, pođe do Jareza i šutke sjedne do njega. “Koliko si popio?” bilo je prvo što je Mord tada upitao.

Jarez nije imao ni snage ni znanja više uopće podići glavu i pogledati Morda u oči, tako da je klonule glave promrmljao: “Ne mnogo.”

“Nisi baš dobar s laganjem, Jareze.” Mord se nasmiješi. Bilo je to stoga što mu je i samome bilo do napijanja i zaboravljanja svega. No ipak, ako se išta moglo reći za Morda Dur'agemskog, moglo se reći da

je kud i kamo izdržljiviji od drugih.

Pred Jarezovom kratkom kovčavom kosom na stolu se nalazio pehar. Mord nije trebao ništa pitati, jer u zraku se jasno osjetio miris loše spravljene medovače. Miris toliko opojan da je u Mordu polako uzrokovao glavobolju.

“Ne lažem. Zbilja nisam mnogo popio. Ali valjda... valjda nisam dovoljno jak da iz... iz... kako se kaže?”

“Izdržiš?”

“Točno. Da izdržim nisam dovoljno jak. Vidio sam neke ljude, pa i žene čak, koji više od mene mogu popiti. Jel' da, Morde, da sam sramota od čovjeka?” Jarez se pokušava nasmiješiti, no samo se iskašlje.

“Ionako ne valja piti.“ Mord će ispivši dug gutljaj svog piva sa mnogo pjene.

“Vidiš, pitam se hoće li Neurij i Thargelion jednako moći uživati u piću kao i ranije.”, Jarez će najednom. “Pitam se hoće li moći više uživati u ičemu.”

“Moći će uživati onoliko koliko ti i ja, Jareze. Sjeti se da smo i ti i ja daleko više iskvareni magijom no njih dvoje.”

Umjesto da ga oraspolože, na Jareza su te Mordove riječi djelovale suprotno. Njegove su svjetlucave smeđe oči napokon pogledale u Morda, a u njima Mord ne ugleda niša više do li jada. “Toga sam se, Morde, i bojao.”, Jarez reče i pogleda u svoj pehar sa takvim gađenjem kao da gleda u kakvog dušmanina. “Meni se gadi ovo piće. Prokleta mi je odvratno. Da kažem: kao pišaka. Eto, takvog mi je okusa.”

Mord se na to jedno osmjehnu. “A jesi li siguran da nije radi gostioničara? Njegova su pića...”

“Nije za šaliti se, Morde. Znaš na što mislim.”

Onaj osmijeh kojeg je Mord pokazao ionako uz jedvite jade, nestao je kao vjetrom odnesen. “Razumijem te.” rekao je. Iz nekog razloga, on je tada odvojio vrijeme da i sam razmisli o okusu svoga pića, ali istinski razmisli, bez ijedne laži ili netočnog zaključka "Da, to

je okus moga pića!". I na taj način razmišljajući, Mord je našao, ma koliko dugo razmišljao, sve se uporno svodilo samo na jedan konačni zaključak i jednu konačnu pomisao: *Doista, pišaka. Jarez je u pravu...*

No ipak, ma kakva okusa da im pića bila, što je drugo i preostalo toj dvojici ljudi nego nastaviti piti?

Takvo se tmurno raspoloženje nastavilo sljedećih tko zna koliko vremena, jer doista nitko nije ništa računao niti je ikoga za išta bilo i briga. Gostioničar, kojeg su radi njegove debljine zvali "buc", uskoro je doista bio jedini koliko-toliko normalan čovjek u čitavoj gostionici, mada ni on nije slovio kao najnormalnija osoba.

Osim teških gutljaja i još težih izdisaja, a možda i pokojeg kašlja tu i tamo, u čitavoj se gostionici još dosta vremena nije čulo ni glasa. Čak nitko ni od ostalih gostiju – a bila su tu još dvojica bradonja; neki kamenolomci – nije ni o čemu govorio, gotovo kao da su se svi zajedno dogovorili da je baš taj dan predviđen za jadikovanje u tišini.

A kada se naposljetku i jest prekinula tišina, prekinula se Jarezovim pitanjem koje je Morda pogodilo kao udarac: "Gdje je Myron?"

Mord je, nažalost, znao gdje je, pa čak i sada u pijanstvu, i to znanje nikakav mu alkohol iz uma nije mogao izbaciti, jer on je gotovo svo vrijeme mislio na njega, ma koliko se tjerao da čini suprotno. Osjetivši tada čuđenje što ga je Jarez uopće takvo što pitao, Mord se prisjeti, nakon što je razmislio koju sekundu, da je on zapravo bio jedini kraj samog kralja, Učenjaka Alakona i šačice stražara u čitavom Hil'gumu koji je bio svjestan da je Myron u zatvoru.

"Nije mogao doći. Zauzet je." naposljetku je odgovorio.

"Zar? Što mu je?"

Mord pomisli reći da je ovaj bolestan, ali trenutak prije no što je izrekao laž, on se ipak odlučio na istinu: "U zatvoru je.", rekao je jednako kao da govori o nečijoj smrti. "Biti će ondje sljedeće dvije godine."

Da je bio barem malo trjezniji, Jarez bi na to vjerojatno nešto

povikao od iznenađenja, možda opsovao ili čak stao nekontrolirano ispoljavati emocije, ali kako je bio pijan, samo je rekao. “Aha, razumijem.” i jedva par sekundi kasnije zaspao glave klonule na stolu.

Morda Jarezov odgovor ne iznenadi. On, umjesto da stane buditi mistika, samo je otpio i onaj posljednji gutljaj iz svoje teške krigle (koja mu je, uzgred, bila peta ili šesta), odložio ju, te i sam položio glavu na rub stola.

Izdahnuvši tada: “Ah, što da čovjek čini...?” on sklopio je oči i zaspao.

* * *

Gostioničar ih nije budio. Njemu nije smetalo ni najmanje što mu ta dva čovjeka spavaju u gostionici, a nije mu smetalo, ako ne već iz nekog posebnijeg razloga, a ono barem što je time mogao mirna srca poći na počinak, jer niti jedan lopov ne bi se usudio ući u gostionicu u kojoj ima ljudi. Obično bi gostioničar čitavu noć bio budan, jer netko je morao čuvati gostionicu. A ovako? *Ta tko bi se usudio opljačkati gostionicu u kojoj se nalazi najveći pukovnik Hil'guma*, pomislio je gostioničar odlazeći polako stepenicama do sljedećeg kata, *pa makar se i opijao od jutra do večeri, kao sada... Jer ja vjerujem*, pomislio je bacivši sa stepenica posljednji pogled na usnulog Morda, koji je kraj mistika spavao za istim onim stolom gdje su i zaspali, *da bilo koji provalnik sada obije vrata i uđe unutra, neće se stići ni oprostiti sa životom, a onaj će mu dolje već odvojiti glavu od ramena. A tek onaj drugi*, pomislio je pogledavši u Jareza, *čije sposobnosti i ne poznajem... samo bogovi znaju kakve bi pakosti taj provalniku pružio...*

Myron, koji je na drugom kraju grada noć proveo u zatvoru, za razliku od svoje sestre nije se nizašto brinuo. On je noć proveo sna mirnija čak i od gostioničareva. A Morrysa je, pak, lutala pola noći

Citadelom tražeći Morda i svoga brata. Ona nije znala da je Myron uhićen, niti je to mogla uopće naslutiti. Jadna je djevojka zlatne kose mogla samo strahovati i brinuti se. Htjela je, dakako, poći do Thargeliona (jer do Neurija nije smjela s obzirom da je bio princ) pa da ga upita gdje je Mord, ali ona nije znala gdje se Thargelionova kuća nalazila. Sve što je mogla, zapravo, bilo je da se vrati do kuće svoga oca (jer Citadela joj se najednom našla nekako previše zbijenom i zagušljivom), uđe u svoju sobu i sjedeći na krevetu pričekava zoru.

A u zoru, kada se uz kralja, sluge i Učenjake probudio i sam princ, prvo što se dogodilo bilo je da je upravo on pošao do Thargelionove kuće. Neurij je išao po svog prijatelja pa da zajedno pođu u gostionicu.

Kako je ionako ujutro morala doći u Citadelu, jer je bila sluškinja, Morrysta je u ranu zoru izašla iz kuće i poslala spram dveri Kessyra. Ondje, bio to usud ili ne, u jednoj od ulica s vanjske strane zidina ona je naišla na Neurija.

Princa nije mogla prepoznati po njegovoj vlastitoj vanjštini, jer bio je skrivena lica ispod kukuljice, ali s obzirom da ga je već nekoliko puta vidjela napuštati Citadelu u takvoj odjeći, i s obzirom da je Morrysta bila jedna od one šačice ljudi što su znali da princ uvijek nosi kukuljicu, osoba pred njom, držala je, morala je biti princ.

“Prinče!”, što je tiše mogla, Morrysta je šapnula Neurijeve titulu dotaknuvši mu rame jednom kad je dotrčala do njega. Neurij se na to trgne jer nije očekivao da će ga itko ovdje prepoznati, no ipak se primiri gotovo istog trena. “Jeste li vidjeli pukovnika Morda?”

“Nisam.”, Neurij odgovori, sada već sasvim smiren, jer je djevojku koja mu je došla u susret manje–više poznao. Tada je podigao i pogled i na trenutak je pod kukuljicom Morrysta dobila priliku vidjeti njegovo lice; njegove smeđe oči, pravilno njegovo lice i ravan nos, te crnu kosu i bradu. “Zar ne bi trebao biti uz tebe?”

“Trebao bi, valjda, ali nema ga. Nestao je jučer i tražim ga, ali kao ni mog brata ne mogu ga nigdje naći.”

“Jesi li pitala mistika? On se često druži sa Mordom...” Neurij upita najednom zamišljen, a njegova zamišljenost kanda je započela kod riječi "mistik".

“Ne znam ni kako mistik izgleda, tako da se bojim da ga ne mogu niti upitati. Htjela sam, prinče, zapravo provjeriti u kući Mordova brata je li ondje, ali ne znam gdje se kuća nalazi.” Morrysta je odgovorila.

“To je onda sretna okolnost, Morrysta”, princ je njeno ime izrekao gotovo trijumfalno, jer doista mu je mnogo trebalo da se prisjeti kako li se ono Myronova sestra zove. “jer upravo sam se i sam zaputio ondje. Sa Thargelionom sam mislio otići do gostionice, ali Thargelion se pomalo teško budi pa mu je često potreban poticaj...” Neurij potonje reče nasmiješivši se. Morrysta nije uhvatila njegov smiješak, ali zasigurno jest stisnuta šaku kojom je jasno pokazao da će Thargeliona udariti ako se ovaj ne bude htio probuditi. Ta joj šala nije bila suviše smiješna, pa ju je čak smatrala i nepriličnom za jednog princa, ali nije se usudila ništa poradi toga reći.

Jutro je, kao i svako hil'gumsko jutro, bilo hladno i maglovito, ali ne i svježe, jer su se barem u Kessyru ljudi kanda trudili zadržati smrad u zraku. Od smrdljive se magle nije moglo vidjeti ni nebo ponad njihovih glava, već su sve što su njihove oči mogle vidjeti bile tamne mrlje od vlage po kutevima što drvenih, što kamenih kuća i njihovih krovova od ploča škrljevca ili hrasta, kako već gdje, vlažna slama ili životinjski izmet tu i tamo na cesti od glatke kaldrme što se mogao ugledati, te ljudi – svi redom tmurna jutarnja lica. Nije to bilo jedino što je kessyrsko jutro imalo za ponuditi – o ne, tu je bilo još mnogo toga višljeg i ljepšeg, pa čak bi se moglo reći i "božanstvenog", gdje bi čovjek naprosto mogao odmoriti svoju dušu promatrajući to! – ali bilo je nažalost ono na što se prosječno ljudsko oko uporno koncentriralo, odbijajući uopće vjerovati da se oko njega nalazi nešto više. Jer takvi su oduvijek bili ljudi: u svojoj želji za samosažaljenjem i mišlju "Ja sam jadan jer sam jadom okružen!" oni

će uporno gledati samo u one najgore stvari oko sebe, i doista će se tada samosažalijevati, a u konačnici i postati ništa više do li jadnici.

I doista, ti ljudi što su činili to jutro bili su lica toliko punih negativnosti da je Morrysta među njima bila jedna od ornijih pojava.

Bilo kako mu drago, na Morrysinom se licu također uskoro pojavila jedna tamna i zla slutnja kad su Neurij i ona došli do Thargelionove kuće i ondje ne zatekli Morda. Thargelion ih je dočekaio pospan, ali potpuno odjeven, tako da se nisu zadržavali ondje uopće, već su, čim je Thargelion zaključao vrata kuće, pošli do *Suhog pruta*.

Riđa kosa i brada Thargeliona bijahu raščupani, a to, uz njegov grbav nos, činilo je da su ga prolaznici na ulici promatrali kao kakvog divljaka. No Thargelion za to nije mario, jer većina je ljudi ipak znala tko je on, te kako snažno može kazniti one koji ga samo prijeko pogledaju. Takvo razmišljanje možda se činilo okrutnim, ali Thargeliona nije bilo suviše briga.

Koračali su polako, začudo, jer nitko od njih nije bio razbuđen osim Morryste, a kako je ona bila tek sluškinja, njen je korak imao biti usklađen sa njihovim sporim koracima.

Pomalo neobično, ali ipak plemenito – tako su njih troje hodajući ulicom izgledali. Pa čak i Neurij, čiji ga uspravni hod nije toliko odavao koliko mnogi ukrasi na njegovoj odjeći, što zlatni, što srebrni, i uopće fin materijal od kojeg je ona bila izrađena. Ali njemu nije bilo bitno da ga ljudi ne prepoznaju kao plemenitu osobu, već samo da u njemu ne vide princa Hil'guma, i upravo zato on svojoj skupocjenoj odjeći nije pridavao suviše pažnje.

U konačnici, kad su napokon došli u srednji dio Kessyra, na onaj glavni trg gdje su se nalazili Dvorana Vijećanja i Hram boga Obe, jedno prekoputa drugog, oni su ugledali gostionicu spram koje su išli, ali ipak, najednom su se našli zadržani, jer na tržnici kroz koju su morali proći kako bi do gostionice došli Thargelion je naletio na neko sjajno izloženo oružje i ma koliko god da mu Neurij i Morrysta poradi

toga zamjerali, on je to oružje zastao pogledati.

“Jednoručni mačevi, dvoručni, razne helebarde i noževi za bacanje, maljevi i topuzi...”, govorio je trgovac, “A imam čak i krasne tunike od uškrobljene kože, vrlo kvalitetne...”

No trgovac nije stigao do kraja izreći što ima od stvari u ponudi, a Thargelion mu se već zahvalio i napustio to mjesto.

“Smeće od oružja.”, komentirao je Neurij kad su se malo odmaknuli. “Bespotrebno smo stajali.”

“Istina. Ali znaš da tu i tamo moram provjeriti čelik u ponudi, jer kako je i tvoj otac rekao "Mač na tržnici danas biti će mač u ruci neprijatelja sutra"”, odgovorio je Thargelion, “ali nema veze. Čelik je, kako kažeš, smeće...”

Njihove razgovore Morrysta se trudila ne slušati, jer nije se smatrala prikladnom osobom da sluša riječi tako bitnih ljudi u Kraljevstvu, ali htjela ne htjela, svejedno je tada doznala jedan od načina kako je Kraljevstvo kontroliralo, ili u najmanju ruku doznavao, kvalitet oružja neprijatelja.

No, bilo kako mu drago, nakon toga nije ni imala što od njih za čuti za što je smatrala da ona ne bi smjela znati, jer njih su dvojica utihnuli s obzirom da je ono pred čega su tada stali bila gostionica.

Suhi prut nije bio zaključan, ali unutra, jednom kad su otvorili vrata, oni nisu mogli vidjeti ni gostioničara ni njegovu ženu. Zapravo – a tu je Morrysta laknulo – jedini ljudi koje su ugledali bili su mistik Jarez i pukovnik Mord, koji su spavali za onim stolom gdje ih je gostioničar jučer i ostavio.

“Evo ih.”, rekao je Neurij nasmiješivši se. “Pili su bez nas, izdajice.”

Ugledavši Morda, Thargelion mu pride te ga stane buditi. “Hajde, Mode, ustani. Zar ste cijelu noć vas dvoje pili ovdje?”

“Zdravo, Thargelione...” Mord je promrmljao podigavši pogled kad se napokon probudio. Trebao mu je koji trenutak da prepozna i svoju ženu Morrystu te princa Neurija što je kraj nje stajao. Neurij je

za to vrijeme prišao stolu i sjeo za njega. "Hoćeš li, molim te, otići po gostioničara?" usput je rekao Thargelionu.

"Naravno, vaša visosti!" Thargelion odgovori, a to između njih dvoje izazove salvu smijeha. To je bio prvi puta u mnogo godina da se Thargelion obratio Neuriju kao princu.

"Hoćemo li i njega probuditi?" Neurij upita bacivši pogled na mistika.

"Neće biti potrebe... ja sam već budan.", rekavši to, Jarez se iskašlje i okrene prema princu. "Dobro jutro, prinče."

"Dobro jutro i tebi, Jareze. Reci, što vas je to natjeralo da toliko pijete?" Neurij je rekao.

"Zar čovjek ne može pretpostaviti da smo došli ovdje trijezni i zaspali bez da smo uopće pili?" mistik na to upita najednom komično ozbiljna glasa.

"Ne.", Neurij odgovori. "Ali sviđa mi se pretpostavka, pa ću ju prihvatiti za istinu. A sad... želite li što popiti ili bi i dalje bili trijezni?"

Jareza i Morda je obojicu tog jutra svom silinom udarila mamurnost, ali oni su čuli odavno da je mamurnost ipak najlakše izliječiti tako da se nastavi piti. Štoviše, to su znali. I upravo stoga, na piće su pristali.

Mord je odmah zatim pružio ruke prema Morrysi, a ona mu je prišla u zagrljaj i sjela kraj njega. Kako su oboje bili pospani, samo ih je uljudnost spram princa i mistika držala budnima, a već trenutak kasnije i spram gostioničara i Thargeliona.

U pitanju je bila neka vrst sreće koja je tada zavládala. Gostioničar je pred svakoga od njih položio kriglu piva, a malo kasnije i šalicu tople (i veoma skupe, jer je oduvijek u Hil'gumu slabo rađala) kave.

Doista sreća, i to ona kakovj je premac moglo biti rijetko što. Nešto vrlo vjerojatno nepostojeće.

Ali kako sreća često ne traje dugo, tako ni ova nije mogla trajati, jer prije ili kasnije netko bi to spomenuo, a Neurij ipak u jednom trenutku spomenuo i jest:

“Gdje je Myron?”

* * *

“Zašto bi kralj s tolikom žestinom reagirao na to? Nije mi jasan njegov postupak ni najmanje!”, kada je doznao gdje je Myron i koji je tomu razlog, Neurij je raspaljena bijesa rekao. Ustao je, čak, i ni najmanje miran, a kamoli sretan, počeo govoriti protiv svog oca: “To je budala! Neznalica preponosna i pijanica pomračena uma! Otkud mu obraza takvo što učiniti vlastitom savjetniku i, prije svega, našem prijatelju?!”

Mordu je bilo neobično što je Neurij na vijest o Myronovu uhićenju reagirao žešće od Morryse, koja mu je bila sestra (a koja je, pak, na sve to reagirala tako da je pokrila usta rukama i razrogačila oči), ali prisjetivši se da mu je upravo Myron bio oduvijek najbliži prijatelj i savjetnik, i da je upravo on bio uz princa i uz najteže prinčeve trenutke, Mord je morao priznati da razumije princa, i sve što je poradi toga mogao učiniti bilo je da pokuša princa smiriti i time ga odgovoriti od davanja kakve možebitne nepromišljene zapovijedi poradi svega toga.

“Ne budi takav i ne govori tako protiv svoga oca, Neurij.”, rekao je tada Mord. “Sam je Myron kraljevu odluku prihvatio, i zašto bi se ti srdio ako...”

“Ako... što ako?”, Neurij ga tada prekinu. On je već ustao i odmaknuo se od stola kad je govoreći stao gubiti i dah. “Kažeš mi da ne govorim protiv oca, ali... ali...”, pokušao je naći prave riječi, očito ne uspijevajući, “ta koga briga za oca!”

“Za oca se čini sve!” Mord na to odgovori još glasnije i žešće. On to nije htio učiniti, ali ono što je upravljalo njime bilo je jače od njega i njegove volje. Naime, pred Mordom se tada čitav prizor u kojega je gledao razbio i prelio u onu jednu sliku koja mu se urezala u pamćenje

kad je bio maleno dijete, a kada je Ser Tarrobu, čovjeku kojeg je smatrao svojim ocem, kao Veliki Pukovnik nožem prerezao vrat. Ta slika pred Mordom sada je bila tako čista i tako živa da Mord nije mogao a da se ne počne čitav tresti, i doista svatko tko ga je tada promatrao pomislio je da je pukovnik najednom upao u kakvu vrućicu.

Pred Mordom, iako se nalazio u gostionici okružen svojim bliskim prijateljima, sve što se sada nalazilo bilo je lice Ser Tarroba, i njegove prestravljene oči što su Morda gledale.

Zašto si to učinio? Tarrobove oči kanda su govorile.

Ali nisam to ja učinio, Mord je u svojim mislima odgovorio. *Već je to bio Veliki Pukovnik! On je ubojica, a ne ja...!*

No, nema veze, Tarrobov je pogled na to rekao. *Zaklao me je jer sam to zaslužio. Da, Veliki Pukovnik kad ubija, on ubija stoga...*

Mord ne stigne poslušati ostatak riječi, jer iz tog neobičnog snatrenja probudi ga Neurij nastavivši: “Za oca se čini sve, Morde, da, ali za brata se i oca ako treba ubija! A, koliko znam, Myron je moj brat jer ja ga takvim smatram!”

Ako je to uopće bilo moguće, te riječi potresle su Morda još i više, i svako je njihovo slovo stalo odzvanjati u Mordu gotovo kao grmljavina, jer ono do čega je tada Mord došao bila je pomisao od koje je bježao godinama. Pomisao, naime, da one noći kada su mu bogovi salili vruću ogrlicu od zlata po prsima kao kaznu za ubojstvo svoga očuha, da su učinili nepravdu, jer ubiti Tarroba nije bio grijeh. Neurijeve su riječi takoreći dovele Morda u napast da opravda sva svoja dosadašnja nedjela, a onu vrućinu ogrlice koja ga je svih tih godina pržila jednako kao i prve sekunde kada mu je dotaknula tijelo, jer se nikada nije ohladila, da proglasi samo plodom čista zla ta tri boga, ničim višim.

“Podanik sam kralja, Neurij, ali tvoje su riječi pravedne i stoga sam na tvojoj strani u ovome.”, tada se javio i Thargelion. Ali Neurij je svo vrijeme držao svoju pozornost usmjerenu spram Morda:

“Prihvataš li i ti, Morde, moje riječi?”

Mord bijaše u tišini nekoliko sekundi, ali u konačnici ipak progovori: “Ako svim svojim srcem vjeruješ u to što si rekao. Ako si spreman učiniti bilo što da ostaneš iza tih riječi... tada da, Neurij, mi smo više od prijatelja. Stoga kao braća trebamo bratski braniti jedni druge.” Mord je rekao ozbiljna glasa, jedva razumijevajući ijedne riječi koju je izrekao.

Neuriju se odgovor sviđi. Podigavši preko svoje crne kose kapuljaču i isпивši sve iz svoje krigle na iskap, rekao je: “A sada idemo do mog oca.” Odmah potom prišao je Mordu sasvim blizu, te mu, tako da ga je samo on mogao čuti, šapnuo: “Ozbiljan sam kao kamen. Ne zaboravi imati mač pri ruci. Jer kao što sam rekao...”

“Shvaćam.” Mord odgovori, a na to i svi ostali za stolom ustanu i pođu do kralja. Pošli su svi osim Morryse i mistika. Ona je imala posjetiti svoga brata, a na mistiku je bilo da ostane i razmišlja. Da vrlo, vrlo mnogo razmišlja.

* * *

“Zašto ja nisam doznao za tu odluku, oče?” princ je rekao jednom kad je konačno stao pred kralja, imajući namjeru zadobiti pravdu bez obzira na to koliko će drzak pred kraljem ispasti.

“Nije na tebi ni bilo da znaš, Neurij. Osim toga...”, kralj izusti da nešto dalje kaže, no najednom prekine samoga sebe i reče: “Zašto su oni ovdje?” pokazavši na Thargeliona i Morda što su stajali nekoliko koraka iza Neurija. “Odlazite!” dobaci im.

Mord i Thargelion se niti ne pomaknu. “Moja je zapovijed da se ne miču odavde, oče. Stoga su oni ovdje. Možete nastaviti izlagati razloge zašto je Myron iza rešetaka.”

U jednom vrlo kratkom trenutku Mord pomisli kako će se kralj naljutiti radi prinčeve drskosti, a to bi dovelo ili do uhićenja samog

princa, ili do krvave borbe princa i kralja dok stražari ne dođu. A jasno bi bilo tko bi bio novi kralj jednom kada bi princ ubio svog oca. No, srećom, kralj je bio prilično miran: “Nema se tu ionako što reći. Vaš je prijatelj učinio glupost i sada je na njemu da odgovara za svoje greške. To je sve. A ti da si upola privrženiji odlukama svoga kralja od Myrona, to bi prihvatio bez pravljenja ovakvih scena.”

“To je, dakle, odgovor? Ja tada, oče, zahtijevam da se Myrona pusti na slobodu!”

“Vidi, Neurij...”, kralj ustane sa trona dijelom imajući namjeru svojom prirodnom masivnošću pokazati da je on i dalje glavna figura u čitavoj toj dvorani, a dijelom jer je doista htio prići svom sinu. “Kad sam doznao što je učinio, Myronu sam rekao što sam rekao. Lako za to što svi vi, pa i Myron, imate reći na moju odluku, ali ja sam... Zamisli koliko bi malo moja riječ vrijedila kada bih ju sada pogazio. Bi li mi itko više uopće smio vjerovati? I, konačno, da je takva jadna istinoljubivost dio mene, bih li ja ikada postao ovo što jesam?”

Kralj je prišao na korak od Neurija. Te se dvije prilike i nisu toliko razlikovale; obje snažne, bradate i visoke, samo što je Neurij imao kosu i bradu crne kao gavranovo perje, dok je kralj bio sijed. Ali snaga je njih dvojice i dalje bila podjednaka, i to se sada kad su stali jedan spram drugoga jasno vidjelo.

“Shvaćaš li?”, kralj tada reče nakon čega položi ruku na Neurijevo rame. “Kao kralju, moja je riječ zakon.”

“Tada će se taj zakon, bojim se, prekršiti.” princ će ne mičući pogleda sa kraljevih očiju.

“Nesumnjivo. Jednoga dana ti ćeš stajati na mome mjestu. Pa i sada da hoćeš požuriti, da se tako izrazim, i svrgneš me... imao bi moju podršku, i tvoja bi riječ zakon bila. No to trenutno ipak nije tako...“, ne odlučivši pričekati na sinov odgovor, kralj se okrenu prema Mordu. “I tebi sam, Morde, napokon rekao: zašto se vi brinete za nešto što je sam Myron svojevrijedno prihvatio? Zar ćete radi vlastitih bjesova dogurati čak i do toga da otac mora zamišljati kako

ga svrgava vlastiti sin? Dolazim do zaključka da je Myron u čitavoj ovoj priči najmudriji, a vjerujte mi da ne želim takav zaključak uzimati u obzir kao istinit. Što li se tada događa?”

“Kako to mislite?” Mord upita.

“Hoću reći... vama doista nije stalo do tih dvije godine što će Myron provesti u ćeliji. Ne... vi zapravo branite sebe, jer uviđam da ste svi redom zamislili da sam svakog od vas ponaosob osobno zatvorio. Nemate vi mira koliko Myron. Niti približno... Ali ne brinite, ta ja vas sve volim i vas neću nikada na takav način također zatvoriti, i umjesto da vam zamjerim ja sam vam sada odlučio oprostiti...!” rekao je kralj.

Ne pričaj gluposti, Hinnor. Tristo i dvanaest godina sam mirovao čameći u usijanom zlatu! U Mordovoj glavi tda najednom zatutnji, a on umjesto rečenica začuje u ušima samo zujanje.

Možda to nije bila uistinu kraljeva namjera, na takve neistražene dijelove njihovih bića napadati. Najvjerojatnije se sve dogodilo jer je u trenutku pijanstva kralj rekao što je doista imao za reći, bez i najmanje uljepšavanja, a to što je imao reći bila je, eto, jedna vrlo surova istina. Ali, bilo kako bilo, Hinnorove su riječi itekako pogodile srca njegovih sugovornika, i oni su se našli upravo odvojeni jedni od drugih, kao da su metri što su ih dijelili zapravo kilometri, a svatko je u svojoj glavi razmišljao ne samo drugačije, već i sve neprijateljskije spram ostalih. Bila je vraška istina da je Neurij jedva čekao da upije svu moć svijeta i počne letjeti. Thargelion je žudio za moći isto tako. Ćelija je stoga za njih, ma koliko se kratko u njoj čovjek zadržao, bila nepodnošljiva već i kao puka pomisao. Biti zadržavan a toliko moćan... Zar i sami bogovi nemaju takve noćne more?

Jedini je Mord od njih kao onaj koji je ipak bio toliko moćan da je moć nadvladao u konačnici uspio proći kraj riječi kralja jednako kao što bi prošao kraj mladice kakvog trnovitog grma: pazeći da se ne ogrebe, i diveći se prolazeći. Prosječni grm nije mogao na Morda utjecati i Hinnorove riječi nisu mogle utjecati na Morda isto tako. Ali

Thargelion i Neurij nisu bili od tolikih sposobnosti, i na njih su riječi žestoko utjecale.

Tako se Neurij u jednom trenutku, nakon što su mu bolno sporo kroz glavu prošle te kraljeve riječi, okrenuo prema Mordu gotovo općinjeno i rekao: “Žao mi je, Morde. Otac je u pravu.”, a potom se čak i okrenuo prema samom kralju, kleknuo pred njegove noge i zaricao: “Žao mi je, oče...”

* * *

A za to je vrijeme Morrysta, preko čijeg su jedva primjetno zaoboljenog trbuha skrivenog pod tkaninom halje padali vrhovi njene zlatne kose dok je sjedila na rubu njegova kreveta, jednako uplakano razgovarala sa svojim bratom.

“Ti si odlučio ostati iza rešetaka iako možeš nagovoriti kralja da te oslobodi, i to je tako? Neće se promijeniti?”

“Neće se promijeniti.”, Myron je na to mirno odgovorio.

On je svo vrijeme zamišljeno gledao u pod, a da ga je netko pitao o čemu razmišlja on doista ne bi znao na to odgovoriti. Problem se nalazio u tomu što, iako je Myron bio sasvim spreman odležati te dvije godine što mu je kralj dodijelio, ta se ideja nije sviđala nikome drugome koga je Myron poznavao. Čak mu je sestra rekla da se i princ odlučio osobno zauzeti za njega i stati protiv kralja, a to je Myrona i više nego boljelo. On, naime, nije htio biti uzrokom nikakvih konflikata, a najmanje konflikata tako važnih osoba u Hil'gumu.

“Tada u redu, Myrone.”, Morrysta je tada rekla sa nekom dozom prkosa u glasu. “Trebao je u Krvavu zemlju poći samo Mord zajedno sa svojim bratom, mistikom i princom, ali ovako... Ovako odlazimo svi, Myrone. Odlazimo svi i nećemo se vratiti.”

“Kako svi?”

“Kažem svi jer idem i ja. Kuda kroči Mord, tuda idem i ja.”

“Ne ideš, Morrysa, ti nikuda.” pustivši da mu masna kosa sakriva lice, jer sjedio je u tom položaju kako obično očajnici sjede, Myron je rekao. Glas mu bijaše hrapav, a koji je tomu razlog bio on doista nije znao.

“Idem. Idem onoliko koliko ćeš ti ostati u ovoj ćeliji bez da se suprotstaviš kralju.”

Myron razmisli o Morrysinim riječima. Ona ga je, točno onako kako je i očekivao, dovela do izbora: jesi li više vjeran svojoj sestri ili svome kralju?

Moja mi sestra mnogo znači... ali kralj je iznad svega. Za kralja moram biti spreman učiniti sve, vrlo kratko je Myronu trebalo da zaključi. Dapače, za kralja ja jesam spreman učiniti sve.

“Idi ako hoćeš. Neću te zaustavljati.” on je tada rekao.

Kako je i smatrao da će biti, Morrysi se odgovor nije svidio. Ona je, kao što bi, uostalom, i svatko drugi očekivao, očekivala da će Myronu više stati do toga da svoju sestru zaštititi no da ispoštuje odluku svoga kralja. Morrysa nije odgovorila na to ništa, niti je čak ispustila makar i daha. Zapravo, sve što je učinila bilo je da je tada ustala i razočarano i bijesno napustila Myronovu ćeliju.

Ali pazite svi vi redom, još dok mu je sestra odlazila, Myron je mislio, čim prođe kraljeva kazna, idem za vama. Jer kuda itko, tuda ima da idem i ja. I ne morate vi ni znati za mene, ali ja ću biti uvijek uz vas...

I doista se Myronovo obećanje održalo još mnogo nakon te pomisli. Štoviše, još je te večeri Myron prvi puta usnio i uvidio da čak i dok sanja može pomagati raznim nevoljnicima. A je li on doista pomagao nevoljnicima ili je sve to bio tek plod mašte osobe pomračena uma poradi svih tih silnih problema koji su ga okruživali, Myron nikako nije znao reći. Štoviše, možda na njemu ni nije bilo da shvati, ali, bilo kako mu drago, i bilo na njemu da shvati ili ne, on to svejedno nije htio. On nije htio ništa.

Poglavlje 25

To je jutro Mord dočekaao ne spavajući. Bilo mu je iz nekog razloga vruće, pa je stoga bio obučen oskudno. Nosio je samo onu najtanju lanenu halju koju je imao, i to ju je nosio tako da mu ona uopće nije pokrivala torzo. Bio je uznemiren i moker od znoja, a njegova se crna kosa lijepila po njegovom vratu i ramenima i ondje počivajući gibala se u ritmu Mordova mirna disanja.

Kamen na koji se bio naslonio bio je hladan, ali Morda nije branio od vrućine ni najmanje. Kraj prozora je Mord stajao jer je promatrao krajolik Hil'guma tražeći nekakav mir. Polja i brežuljci, šumarci i planine, pa čak i oblaci ponad svega toga – u to je gledao i to ga je smirivalo.

Nedaleko od njega, u krevetu na kraju odaje, ležala je Morrysta u polusnu. Ona je bila u potpunosti naga i njena je zlaćana kosa bila u valovima razbacana po svim jastucima, ali njena je nagost bila skrivena iza nježne plahte od lanenog damasta, a pak što se ticalo Morrystine kose na jastucima, ona ne samo da Mordu nije smetala, već mu je još pričinjala i neku vrst ugone.

Mord je te svoje okoline bio sasvim svjestan, i moglo se reći da dok je tako stajao bosih stopala na kamenom popločenom podu, i time se također na neki način spajao sa svime što ga je okruživalo, da ga je po prvi puta u mnogo vremena njegova okolina na neki način dočekala čak i prijateljski. Iz nekog neobičnog razloga, iako se u njegovim prsima i dalje nalazila ogrlica od usijana zlata i iako ga destruktivna magija nikada iz svog gadnog zagrljaja nije pustila, on

sada nije osjećao nikakav strah. *Kanda je sve na svome mjestu...* mislio je promatrajući krajolik podno prozora kroz kojeg je gledao. *Tako se čini, iako savršeno znam da nije...*

“Zašto je pukovnik budan?” iznenada ga je tada iz razmišljanja prenuo jedan vrlo mirni i sanjivi glas.

“Ne mogu spavati, Morrysa.” odgovorio je Mord i dalje gledajući kroz prozor, ali sada promatrajući guste oblake na nebu.

“Je li to stoga što će te kralj danas odabrati za pukovnika koji će voditi vojsku u Krvavu zemlju?”

Istina, to je bio jedan od razloga, ali nikako i onaj najglavniji. Činjenica jest bila da niti jedan drugi pukovnik nije htio povesti vojsku u Krvavu zemlju, pa je na Mordu jedinome ostalo da istupi i kaže "ja ću", ali to je bilo ono čega je Mord već bio svjestan da će se dogoditi, pa ga time nije moglo ni iznenaditi. Ali one druge stvari, one dublje, u potpunosti nepredvidive i vrlo često van Mordove kontrole, kao što je destruktivna magija – o tim je stvarima on brinuo. Hoće li moći pomoći vojsci magijom pobijediti neprijatelje? Hoće li na pola puta Mord izgubiti razum i potopiti sve brodove i hoće li, čak i ako ostane pribran, ti brodovi naposljetku uopće stići do svog cilja?

Kako Mord na njeno prvo pitanje nije odgovorio, Morrysa se primorala upitati: “Misliš li, možda, Morde da... da odustaneš? Bojiš li se putovanja?”

Sva njegova razmišljanja, svi ti silni tokovi misli naglo su se zaustavili kad je Morrysa spomenula strah. Na te je riječi Mord došao do kreveta i sjeo na njegov rub, vrlo blizu Morryste. “Upoznat sam sa borbama, Morrysa, i sa bijesom i svim tim... da tako kažem: ljudskim stvarima. I mogu reći... ne bojim ih se.”

Morrysa je, slušajući ga, tada stala Morda promatrati kao pojavu. Njegova crna kosa i mišićava izložena leđa, mišice ruku i ožiljci koji su pokrivali gotovo čitavu površinu njegove kože – to je bilo ono što je Morrysa mogla vidjeti, a kada bi se dobro zagledala mogla je ugledati i nikada u potpunosti zarasle opekline koje su poput karika

lanca okruživale Mordov vrat, prsa, ramena i leđa. Crni ožiljci, bijeli ožiljci, čak i neke nove crvene rane i ogrebotine, sve to bijaše tamo i svaki je centimetar te izranjavane kože Morrysta voljela. Čak je i Mordova desna šaka nekoć bila zdrobljena, pa je, pažljivo i to promotrivši, Morrysta mogla jasno na Mordovoj koži ugledati čitavu povijest te agonije lomljenja kostiju šake i uzok njene sadašnje deformiranosti poradi koje je Mord mačevao lijevom rukom. Davno se to zbililo, vjerovala je. I tu je šaku ona također ljubila.

Ali uvijek, promatrajući Morda, ona bi se vraćala na onu kožu njegovu vrata i prsa što ju je podsjećala na karike lanca, i koja je iz nekog razloga bila vrlo vruća i tvrda na dodir, baš kao da se kakva stvarna ogrlica nalazila pod njom. Jednom ga je upitala boli li ga kada ga se dotiče po tom dijelu kože, ali Mord na to nije znao odgovoriti. Napola u šali, Morrysta bi tada zaključivala da se pod Mordovom kožom doista nalazi nekakva ogrlica.

Sada je Morrysta pružila ruku i dotaknula Mordova leđa baš na mjestu gdje se nalazio taj deformirani dio kože. Dotaknuvši Morda, rekla je: “Katkada mi se čini da se ti ne bojiš ničega.”

“Tada ti se krivo čini.”, Mord je na to kratko odgovorio. “Mnogih se stvari bojim, mada rat nije jedna od njih.”

“A čega se bojiš?” Morrysta ga upita.

“Upravo sada? Sada se bojim za budućnost djeteta što raste u tebi. Da, tako je...”

Morrystu njegov odgovor zadovolji. “Tada dijelimo iste strahove...” ona reče blago se nasmiješivši.

No Morrystin osmijeh tada se naglo prekine, jer Mord u tom trenutku izgovori nešto što ona nikako nije htjela čuti, i što je, čim je došlo do njenih ušiju, u njoj probudilo ništa više do li tmurnost: “Bojim se za naše dijete, Morrysta, ali za tvog se brata bojim najviše.”

Morrysta neko vrijeme ostane u tišini razmišljajući o Mordovim riječima, a tada, nakon što je razmislila o svemu, ona upita: “Voliš više prijatelja no svoje dijete?”

“Recimo to drugačije”, Mord će shvativši da se krivo izrazio, “dijete je lakše sačuvati od određenih nevolja no prijatelja. Ne ljuti se, ta poznaješ istinu.”

“Poznajem.” Morrysa prizna.

“Dakle, moji su strahovi opravdani.”, Mord reče. “No ipak... može li se ipak reći da se ne bih ja trebao bojati za Myrona, već Myron za mene s obzirom da ja idem ondje gdje vlada smrt? Mnogo sam razmišljao o toj Krvavoj zemlji, i zaključio sam da je ondje zasigurno moj kraj.”

“Ali ja idem s tobom. To znaš.” u strahu da će Mord odbiti njen zahtjev, Morrysa je ponovila ono što je dotad rekla nekoliko desetaka puta. U početku se, dakako, Mord protivio Morrysin u odlasku u Krvavu zemlju, no kako je ona bila uporna, u konačnici je ipak morao odustati.

“Razumijem. Razgovarali smo o tome – poštivati ću tvoju odluku. Ali Myron... zar je toliko vjeran kralju da će prijeći i preko mogućeg gaženja vlastite časti jer ne ide tamo gdje se i njegova sestra usudi poći? Zar mu neće sve to smetati?”

Svatko koga je Mord znao učinio bi sve za svoju čast i ime. Čak je i sam Neurij bio spreman sukobiti se sa svojim ocem samo da ne bi ispao kukavica kada to ne bi učinio. Ali Myron... Myron je u očima Morda bio drugačiji čovjek. On kanda nije mario na to tko bi što mislio o njemu, već je sve nekako činio onako kako je sam smatrao da je pravo, pa bila ta pravičnost u direktnom sukobu ma sa kime god, pa čak i sa njime samim. Myron je to tako činio. Ali bi li o tomu mislio loše ili dobro, i bi li mislio uopće, Mord nikako nije znao reći.

Morrysa u konačnici na Mordova pitanja nije odgovorila. Umjesto toga, nakon nekoliko minuta nastale tišine, ona ga je upitala: “Hoćeš li danas uopće spavati?”

Mord nije spavao čitavu proteklu noć, ali umor ga nije niti dotaknuo. Barem ne onaj umor koji se da ukloniti spavanjem. “Ne vjerujem da bih mogao danas sekunde više provesti spavajući.”,

odgovorio je, nakon čega je nastavio: “Stoga mi je, mislim, najbolje da se odmah počnem spremati, jerbo će već za koji sat kralj govoriti, a odlazimo još večeras...”

* * *

Za taj dan valjalo se dolično odjenuti, štoviše, najraskošnije što je Mord mogao, jer u velikoj dvorani, onom mjestu gdje je Mord imao provesti svoje posljednje trenutke na dvoru Kessyra, tog su se popodneva okupili najutjecajniiji ljudi Hil'guma. Za početak, tu su bili kralj i njegov sin princ, kneževi gotovo svake kneževine, razni namjesnici i moćnici, ljudi iz mnogih plemenitih obitelji, pa čak i najveći od članova Vijeća.

Bio je tu i knez Rommira, Joras, koji je danas za razliku od svih onih prošlih dana kada bi ga se moglo vidjeti bio nekako sav vedar i rumen u licu, a nikako boležljiv i tmuran kao prije. Njega je kralj promatrao sa nekom osobitom odbojnošću, baš kao da je gledao u najtužniji mogući prizor, a htio to ili ne, Mord je sa kraljem suosjećao.

Mord je sjedio tik do princa Neurija, sučelice Thargelionu, i njih troje bili su najbliži kralju koji je sjedio na čelu stola. Kralj njima troje poradi njihove ranije pobune zbog odluke da Myron ide u zatvor više nije zamjerao, a nije zapravo ni trebao, jer oni su si to činili sami. Napasti kralja za te je ljude bio vrlo težak zadatak, a možda se čak činilo da oni za to nisu bili ni sposobni, jer njihova je vjernost bila prevelika. Pak što se ostalih gostiju ticalo, oni kanda nisu ni primijetili da kraljeva savjetnika nema, a upitati gdje je vjerojatno su smatraли nepristojnim. *Mada sam sasvim siguran da Vijeće savršeno dobro zna gdje je, mislio je kralj, samo me njegovi članovi radije vole gledati sa tim svojim patetičnim lažnim pogledima, i praviti se da ništa ne znaju...*

Mord je dan ranije razgovarao sa kraljem u vezi ovog okupljanja i

stoga je znao što će ono donijeti. “Čitava će se pozornost u jednom trenutku usmjeriti spram tebe, Morde.”, rekao mu je tada kralj, “jer učiniti ću te onim koji će voditi vojsku u Krvavu zemlju.”

Ali jedno je bilo razgovarati tada o tomu s kraljem, a nešto sasvim drugo doista se naći u centru pozornosti. I doista, čekajući da kralj u svojim mnogim govorima koje je održao tog popodneva konačno spomene njegovo ime Mord nije znao ludi li ili ne, jer on je htio da kralj to učini što prije pa da se sve ranije privede kraju, ali kralj kada je oklijevao, i to čekanje na Moda je strašno utjecalo.

“U Teomu je upravo uplovljeno stotinu brodova”, kralj je u jednom trenutku rekao, “i pred tih je stotinu brodova okupljeno deset tisuća vojnika, koji već spremni čekaju da putovanje započne. U brodovima su sve potrepštine, a jedino na što se čeka pa da putovanje može započeti dolazak je mog sina, princa, u Teom, i njegove desne ruke pukovnika.”

Ah, evo ga... Mord je pomislio kad je čuo te kraljeve riječi.

“Princ je, dakako, tu, ali pukovnik... Zbog toga i jesmo ovdje i upravo stoga i zadržavamo čitavo to silno putovanje. Nemamo pukovnika.”, kralj je rekao. “Svi se boje poći u Krvavu zemlju. Svi kao da su odustali...”

“Zar baš svi?” Nitko od članova Vijeća nije znao da je u pitanju bio unaprijed osmišljeni govor i da je odavna već odlučeno da će Mord biti taj koji će voditi vojsku u Krvavu zemlju, pa je stoga i razumljivo bilo što su svi utihnuli kad je kralj na to odgovorio:

“Svi su odustali, osim jednog.”

“A tko je taj koji će povestu vojsku? Zar je neki plemić?”

“Nije plemić, ali je plemenit. A čak i da nije plemenit, prije no što ode ionako dobiva jednu grofoviju i ruku moje kćeri, pa plemić do večeri postaje ionako.”, kralj odgovori, ustane i pokaže rukom na Morda, koji kao da još nije u potpunosti razumio njegove riječi. “Mord Dur'agemski”, reče, “jedan od najhrabrijih ljudi koje je oko bilo koga od vas ikada imalo vidjeti. Vrlo je moguće... i najhrabriji.”

doda sjetivši se vremena kad je Mord ubio najvećeg vepra ikada. Tada su svi zapamtili da je Neurij zapravo ubio vepra, a iako to nije bilo tako, Mord se niti u jednom trenutku nije pobunio. Kao zahvalu od kralja, Mord je tada dobio titulu pukovnika. No još je onda kralj znao da to nije bila potpuna zahvala, i da će Mordu uskoro biti dodijeljeno puno više.

“Mord Dur'agemski povesti će uz moga sina deset tisuća vojnika na one krvožedne zvijeri i pobiti će ih sve oštricom mača. Postati će živuća legenda ako uspije u naumu. A ako i ne uspije, još danas će dobiti grofoviju i ruku moje kćeri.”

Tek tada Mord shvati o čemu je kralj govorio, pa brže–bolje ustane, baci letimičan pogled preko okupljenih ljudi za dugim i teškim stolom i hrane i pića koje su ti ljudi uživali, i napokon, pogleda u lice samoga kralja.

“Učiniti ću kako ste rekli, kralju, i poći ću u rat”, Mord je govorio vrlo glasno, tako da ga je mogao čuti i onaj najudaljeniji u prostoriji, “ali moram vam reći da je pogibelj za Kraljevstvo već sama po sebi čast, pa stoga odbijam grofoviju što mi ju nudite. A što se, pak, tiče ruke vaše kćeri...”, u kratkom trenutku pomislio je bi li bilo pametno reći da neće njegovu kćer jer mu je žena već Morrysa, a zaključivši da to ipak ne bi bilo najpametnije, nastavio je: “Držim da je nisam dostojan gledati, a kamoli uzeti za ženu, moj kralju. Žao mi je, ali više bi mi žao bilo ukaljati čast vas i vaše kćeri svojom sebičnošću i tjeranjem vaše kćeri da bude pored nekoga kao što sam ja. Stoga, molim vas da prihvatite moju ispriku.”

Kralja je Mord ostavio bez riječi, a kad je i došao do prvih, kralj se nije obratio Mordu već je pomalo drhtavim glasom rekao okupljenima: “Eto, vidite kakav je to čestiti čovjek...!” a potom je i prišao Mordu te ga zagrlio.

Mord je tada doživio dvije stvari: prva je bila shvaćanje da je kralj bio toliko veliki čovjek da je za Morda bilo nemoguće obgrliti ga rukama, a druga je pak bila da mu je kralj tiho kraj uha šapnuo:

“Hvala ti, Morde, što si mi ostavio kći... za to sam ti vječno dužan.” a na te riječi Mord nije znao što bi odgovorio. Jedino što jest mogao, zapravo, bilo je da sa kolikim–tolikim razumijevanjem pogleda kralja u oči i polako kimne glavom.

Kako se kralj odmaknuo od Morda, tako je mogao nastaviti glasno govoriti: “Ali ako ništa drugo, tada barem uzmi ovo.”, on je rekao, otkopčao nekoliko dugmadi svoje halje kod vrata, te nakon nekoliko sekundi traženja onoga što je htio uzeti, primi jednu tešku ogrlicu od čistog zlata, skine ju sa sebe i pruži je Mordu. “Ova ogrlica ne podmiruje niti jednu *stotinu* tvojih činova, ali ipak, uzmi je.”

Mord primi ogrlicu i na trenutak ju promotri. Ogrlica je bila teška i hladna, a njen sjaj ponešto izbljedio, no Mord joj se svejedno divio kao stvarci vrijednoj više od najveće kuće u čitavom Hil'gumu. Svi su čekali da ju Mord stavi oko vrata, a kako on nije htio prisutne ostaviti zakinutima, tako je to niti sekundu kasnije i učinio.

No Mord tada osjeti nešto što nije mislio da će osjetiti: bol. Nije bila u pitanju fizička bol, već nekakva kanda umišljena, kakvu se obično čuje uz neko neobično zujanje u ušima. Takvu je bol Mord osjetio, i zbog te je boli jedva čekao da napokon sjedne. A kad je sjeo, zujanje se u njegovoj glavi pretvori u sasvim razumljivi govor: *Prva laž Eltiuru; Inwog si imao već ranije. Inwog nije kraljev poklon. Zašto si mu lagao?*

* * *

Nije mogao ostati hladne glave nakon što mu se vratio taj stari glas kojeg nije čuo tako dugo, a koji ga je proganjao, činilo mu se, čitavog života, još od najranijeg djetinjstva. Jedva je dočekao da se sve u dvorani završi pa da može otići negdje gdje će se odmoriti, a kad je u konačnici to i dočekao, našao se pred izborom: hoće li otići u *Suhi prut* gdje je buka, do svoje odaje gdje je Morrysa, ili na zidine gdje je

samo vjetar i ništa više?

Gotovo je odabrao ono posljednje, kada mu je na um pala još jedna pomisao: poći u zatvor.

Sa Myronom on nije imao ni najmanju namjeru pregovarati oko njegova izlaska iz zatvora, jer znao je da bi to bila unaprijed izgubljena bitka, već je ondje odlučio poći stoga što je iz nekog razloga držao da bi uz Myrona lakše izdržao ako se onaj glas u njegovoj glavi javi još jedanput. Jer uistinu, uz Myrona se Mord malo toga bojao.

A jednom kad je došepesao do zatvora i susreo se sa stražarima koji su jedva otvorenih očiju sjedili ispred Myronove ćelije, Mord ih je tiho pozdravio i od njih zatražio ključ. Oni su ključ, dakako, odmah predali, jer jedini razlog zašto je Myron uopće i bio zaključan bio je zakon koji je tako nalagao – inače bi oni Myronova vrata mogli držati širom otvorenima, jer znali su da on ne bi izašao.

Stavši konačno pred ćeliju, prvo što je Mord učinio bilo je pozdravljanje Myrona. To je učinio prije no što je ćeliju otključao. Myron je unutra bio vanjštine kakve bi bio svaki čovjek upitne čistoće i zdravlja razuma. *Mislim li ja doista da mu je pomračen um?* Mordu u tom trenutku padne na pamet, a on na tu pomisao nije znao odgovoriti.

“Danas odlaziš, Morde.”, Myron je rekao jednom kad je Mord ušao u ćeliju. “To je sranje.” dodao je, na što je Mord gotovo istog trena pomislio: *Ne, ja se nadam da mu je pomračen um, jer ako je ovo zdrava stvarnost, tada to i nije najbolja stvarnost.*

“Moram ići. To je tako.” Mord kratko odgovori. Myron mu tada ponudi da sjedne, no Mord je odbio rekavši da ionako ne ostaje dugo. “Došao sam da se rastanem s tobom. Jerbo je ovo najvjerojatnije posljednji puta da se vidimo.”

“Misliš da ćeš poginuti u Krvavoj zemlji?”

Ne znajući što da odgovori, Mord započne: “Tko zna kakvi su putevi...”

“Nećeš.” Myron ga prekinu.

“Ni u što ne možemo biti sigurni, Myrone. Kamoli u takve stvari.”

“Ja znam da nećeš. I to je jedan od razloga zašto ja ne idem.”

Morda odgovor iznenadi, no nije htio Myronu upadati u riječ. Myron nastavi: “Vidiš, ja mogu zatražiti kralja odmah sada da idem, a vjeruj mi da nema ničega na svijetu što bih volio više učiniti nego da umrem uz svoje prijatelje. No neću to učiniti. Ako se pitaš zašto, odgovor je u tvojem vlastitom strahu.”

“Ne shvaćam te.”

“Tvoj strah, Morde. Tvoj kukavičluk da se suočiš sa ičime. Taj si strah dopustio usaditi čak i u Neurija i svoga brata. Zašto si to dopustio?”

Mord shvati da Myron govori o magiji. Zapravo, to je osjećao, jer dakako da on nije mogao shvatiti nešto što je doista bilo s onu stranu pojmljivog.

“Znam za magiju, Morde. Znam da te je Jarez poučavao onim stvarima koje su svakom poštenom čovjeku krajnje odbojne i odvratne. Prodao si se. Uz onog sam prijašnjeg Morda ja imao namjeru otići apsolutno bilo gdje, pa i umrijeti uz njega. Ali za ovog Morda, prodanog Morda, nemam namjeru učiniti ništa.”

“Ali ja jesam isti Mord Dur'agemski kakav sam oduvijek bio. Magija ne mijenja ništa.” Mord tada prošapće, a učinivši to on se iznenadi primijetivši da mu glas drhti.

“Ne, Morde. Ta zar je moguće da ti ne znaš kakva si si prokletstva na leđa nabacao? Bijeg od smrti i kukavičluk, Morde, nisu rješenje...”

Te posljednje Myronove riječi Morda rasrde, pa on tada protisnu kroza zube: “Sjeti se da razgovaraš sa najvećim pukovnikom Hil'guma...!”

Myron ga na to niti ne pogleda, već još tužnije spusti pogled ka tlu, ostane tako u tišini nekoliko sekundi, a zatim reče: “Sjeti se i ti da si nekada imao dostojanstva umrijeti.”

Bio je to njihov posljednji razgovor – barem je tako Mord držao. I

u tom su si razgovoru rekli sve što su si imali reći. Baš sve.
Bez riječi, odmah potom, Mord je napustio ćeliju.

* * *

Još su tog kasnog popodneva, uvidjevši da su ponijeli sve stvari koje su im bile potrebne, u dvije kočije sjeli Mord, Morrysta, Jarez, Neurij i Thargelion, i to su sjeli tako da su Mord, Jarez i Morrysta sjedili zajedno u jednim, a Neurij i Thargelion u drugim kolima. Princ nije imao svoja zasebna kola bez obzira koliko je kralj inzistirao na tome. Ako ne stoga što je imao namjeru pokazati kako više kralja ne smatra svojim gospodarom (mada ta pobuna protiv kralja doista više u princu nije postojala), a ono barem jer je držao da bi u slučaju kakvog napada razbojnika na kočije ipak lakše preživio ako je uz kakvog iskusnog borca kakav je bio Thargelion, a ako se za Thargeliona nešto nije moglo reći, nije se moglo reći da je loš borac.

Kočije su se tokom vožnje ljuljale jer iako su sveukupno bile gurane od strane osam konja, teren je bio neravan. Još je na prvoj trećini puta povorka morala stati jer je Morrysta osjetila mučninu, pa je morala izaći i isповraćati se kraj puta. Kad se vratila u kočiju, Jarez joj je pružio čaturicu s nekom jakom rakijom da ispere usta.

Sljedeći puta kad je povorka stala razlog je tomu bila glad i želja kočijaša da malo odmora. Tada su stali na gotovo sat vremena nasred zemljanog puta povrh jednog brežuljka i, nasjekavši nešto suhog mesa i sira, predahnuli su okrijepivši se. U jednoj je kočiji bilo i nešto piva, pa su i od njega otpili svatko po par gutljaja. Pivo ih radi svoje slabosti nije grijalo, mada doduše nije ni trebalo s obzirom da je suton koji je najavljivao ugodnu i toplu večer i sam bio topao i ugodan. Jedino je Morrysta tu osjetila nešto hladnoće, no to nije bilo ništa što Mordov zagrljaj nije mogao odagnati.

Putnici su jeli i pili u tišini. To im se nije moglo zamjeriti, jer

svatko je od njih (osim kočijaša) napuštao svoju zemlju u kojoj je odrastao i odlazio u neku novu i daleku, gdje će najvjerojatnije samo poginuti. Umrijeti takoreći radi ničega. A čak je i Neurij mislio: *Samo da bi kralj Hinnor proširio svoje kraljevstvo.*

Kada su konačno nastavili putovanje, već je bila večer. Tada su stali puhati vjetrovi, ali to nije predstavljao nekakav problem vrijedan spomena. Konjima, dapače, vjetar nije smetao ni najmanje, iako su se kočijaši ipak morali ogrnuti u krzna. U ovome je trenutku Mord bio toliko umoran da je zaklopio oči i zaspao, a bio je siguran da je isto učinila i Morrysa do njega. Bio je siguran stoga što je ona položila glavu na njegovo rame, a on je to osjetio i bilo mu je poradi toga drago.

Mord je spavao mirnim snom čitavim putem. Bio je svjež zrak vladao u kočiji i činilo se da je to sve što je Mordu bilo potrebno – nije mu čak smetalo niti Jarezovo glasno hrkanje. Kakvom bi se promatraču moglo učiniti da je Mord spavao toliko duboko da ga nikakav zvuk nije mogao probuditi, ali promatrač bi se prevario.

Bio je jedan zvuk koji je Morda u konačnici ipak probudio, a to se dogodilo onda kada je nakon čitave noći putovanja oko njih stala nicati zora. Zvuk je taj bio šum, zapravo, a taj je šum Mord prepoznao kao pjesmu moćnoga mora što je okruživao Hil'gum. Visoki morski valovi što udaraju o stijene i litice. Hridine pune galebova što se uzdižu kao stupovi posred te divlje slane vode.

Ti su zvuci probudili Morda. I poradi tih se zvukova on naježio.

* * *

Stigavši u Teom vrlo kasno uvečer, ili vrlo rano ujutro, putnici su pošli u mrklome mraku do najbliže krčme u namjeri da nađu kakav smještaj. Naravno, krčma je bila dupkom puna, pa su putnici morali otići dalje. Bilo je mnogo krčmi u Teomu, tom ribarskom naselju

podignutom od drveta i kamena, ali činilo se kao da niti jedna ne može primiti više gostiju. Dakako, Neurij je odmah mogao dobiti smještaj kada bi otkrio svoj položaj najbližem krčmaru, no iz nekog razloga on to nije htio učiniti. A nije takvo što imao namjeru činiti ni Mord, koji bi također mogao dobiti što god bi zaželio kao najveći pukovnik Hil'guma, što je on i bio.

Tražili su smještaj gotovo pola sata odlazeći od jedne krčme do druge u Teomu gdje, uzgred, nije bila upaljena niti jedna baklja, a kamoli uljanica ili kakva svijeća, jer je narod očito ondje volio noć, a kada su naposljetku ipak uspjeli naći dvije prazne sobe, pa čak i kada su ušli u njih – Thargelion, Neurij i Jarez u jednu, a Mord i Morrysta u drugu, manju – iznenadili su se. Barem su se Mord i Morrysta iznenadili, jer soba u koju su ušli – mračna, šripava poda i drvenih zidova, bez ijednog ukrasa i, osim dva kreveta, ikakvog namještaja – nije bila prazna.

Njih su dvoje legli u jedan krevet istog trenutka čim su ušli u sobu, umorni i samo željni sna, i nisu niti gledali što se nalazilo u drugome. Mislili su da je taj krevet prazan, ali dakako da on to nije bio.

Dogodilo se to pred jutro, kada je Morrysta uplašeno tiho vrisnula kada ju je probulio premetanje tog nepoznatog i nezvanog gosta u drugom krevetu. Morrystin vrisak probudio je i Morda, a i tog čovjeka što je u drugom krevetu spavao također.

“Mislio sam da je ova soba prazna!” rekao je Mord.

“Tko je rekao da je prazna?” odgovorio je jednako iznenađeno onaj čovjek čije lice Mord nije mogao ugledati poradi mraka. Jedino što se od njega vidjelo bila je crna silueta jedva jednim dijelom osvijetljena mjesečinom što je dopirala sa prozora par koraka dalje od njegovog kreveta.

Mord se nije mogao sjetiti je li mu itko rekao da je taj krevet prazan, a u to doba – ranu zoru – nije imao ni volje za prisjećanjem.

“Ispričavam se”, naposljetku Mord reče. “Imaš pravo; mi smo učinili pogrešku.”, pogledao je u Morrystu. “Hoćemo li otići,

Morrysa?”

Mordova žena nije stigla niti odgovoriti, a ona je silueta gotovo povikala: “Nipošto! Nipošto ne odlazite! Doista sam ja kriv, zapravo. Trebao sam shvatiti da ako su dva kreveta u sobi, da će krčmar nekoga smjestiti i u drugi, a one vojske vani ima koliko ti srce želi...”

“Znaš za vojsku?” Mord upita. Zanimalo ga je koliko li običan puk ima informacija o svemu tomu što se odvijalo sa Kraljevstvom.

“Kako ne bih znao! Deset tisuća ljudi, stotinu brodova, hrane za pet mjeseci putovanja, stotine grla stoke i duplo toliko konja, a tek oružja...”

“Odakle ti to sve znaš?”

“Pa ja sam takoreći vođa svega toga. Ja ću te ljude i brodove do Krvave zemlje i vodit'. Mada, sada kad razmislim, to uopće nisam smio niti reći vama dvoma...”

“Nema veze.”, Mord će nešto radosnije shvativši s kime priča. “I sam sam od onih što će tim brodovima upravljati.”

“Zar?”

“Jest. Ja sam Mord Dur'agemski, Pukovnik čitave ove povorke, a djevojka što leži do mene je Morrysa Kessyraska, moja žena.”

Onaj čovjek tada ustane iz kreveta te reče: “Moje je ime, čovječe, Perp Ugaški. Narednik sam vojske, što me čini tvojim podređenim. A jest, čuo sam za Morda Dur'agemskog. Stvari koje si doživio graniče sa legendama. Reci, kako si uspio preživjeti udarce nekoliko gromova?”

Mord se osmjehnu. “Ako ćeš najiskrenije, ne znam kako sam preživio. Jednostavno jesam.” odmah za Perpom, ustao je i Mord. Nije to znao nitko objasniti, ali njih dvojica više spavati nisu mogla. Osim toga, ionako je već bilo jutro.

“Reci, Morde”, tada reče Perp, “jesi li za kakvo piće?”

“Uvijek.”

“Tada pođimo! Samo se nadam da je krčmar još uvijek budan...”
Perp odnekud kraj kreveta uzme svoj kožni pas za koji su mu bile

zakačene korice s mačem, opase se i priđe vratima. Uvidjevši da Morrysta nije ustala iz kreveta, Perp oprezno upita: “A tvoja žena, Morde, ona neće s nama?”

Mord na to upitno pogleda u Morrystu, a ona reče: “Ne, ja ću još spavati. Samo vi idite...”

I tako su Mord Dur'agemski i Perp Ugaški, dva čovjeka što će postati najveće legende Enzolarta, niti desetak minuta nakon što su se upoznali, pošli na ljutu travaricu koju su popili u rano jutro na terasi krčme, kraj svjetlucavog mora visokih valova i stotinu ogromnih brodova što su se na njegovoj površini polako ljuljali. Brodova od kojih je svaki bio težak kao pola svih ljudi u Teomu.

Doista, bijaše to veličanstveno jutro.

V. glava,

koja je opravdala imena Enzolarta i Morda
Dur'agemskog

Poglavlje 26

Perp se Mordu pokazao kao dobar prijatelj. Već se to vidjelo i u onoj lijepoj gesti što ga je lupkao po leđima dok je Mord povraćao nagnut preko ograde na palubi jednog od onih ogromnih brodova nedugo nakon što je putovanje započelo. Naravno da prevaljivanje mora nije prošlo u najboljem redu što se ticalo prisnika, jer oni su svi dolazili iz krajeva gdje nikakvih voda nije bilo, pa su ih mučnine stale hvatati gotovo odmah. Pa čak ni Mord i Thargelion, koji su svojevremeno živjeli blizu mora, u Dur'agemu, nisu imali nikakva iskustva sa plovidbom. Ali to je bilo stoga što njihov otac, Ser Tarrob, nije bio ribar, već vitez.

Bilo kako mu drago, najbitnije je za Morda bilo da Morrysta nije dobivala nikakve mučnine uzrokovane ljućanjem broda. A one mučnine koje pak jest dobivala bile su posljedica trudnoće, pa sve to skupa i nije bilo toliko vrijedno brige.

Mord je pokušavao upamtiti što više imena ljudi na brodu. Brod kojim su putovali on i Perp bio je isti kojim su putovali i Thargelion, Jarez i Neurij, tako da su se prijatelji mogli sastajati na palubi uz kakvo piće gotovo svakodnevno. Kada se ne bi tako sastajali bili bi zaokupljeni poslom, pa bi ih se u tim trenucima moglo zateći kako rade bilo što gdje se traži pomoćna ruka – od preslagivanja namirnica u krmi, do veslanja ili pranja podova. Thargelion je svoje vrijeme tako provodio pomažući premazivati smolom neke dijelove broda koji su bili češće udarani valovima.

Kako je morao priznati da se nije suviše ni trudio, Mord u

konačnici nije upamtio više od dva imena. Bila su to dva čovjeka visoka roda – kneževi, koliko je razumio – otac i sin, Gossah i Habor. Gossah je bio čovjek od svojih pedesetak godina, dok je Habor bio par godina stariji od Morda. Oboje, i otac i sin, bili su crne kose, s time da je Gossahova bila prošarana sijedima. Bili su to veliki i vrlo srdačni ljudi, spremni pomoći u svakom trenutku, a kad je kasnije o tomu malo razmislio, Mord je uvidio da i nije bilo vrijedno čuđenja što je samo njihova imena i upamtio.

Na brodu kojim su putovali, koji je bio jedan od stotinu brodova, bilo je devedeset i troje putnika, među kojima je Morrysta bila jedna od sveukupno dvije djevojke. Druga je bila neka punašna radnica u skladištu, a ako i jest u jednom trenutku čuo njeno ime, Mord svakako nije upamtio kako se zove, niti je suviše mario.

Čitavom su površinom broda svakog trenutka prolazili mornari svagda u nekakvoj žurbi, a, ma koliko Mord pukušavao dokučiti radi čega se toliko žure, činilo se kao da su žurili bez razloga. Na brodu je bilo mnogo posla za odraditi, ali nikako toliko da bi devedesetak ljudi morali biti u konstantnoj žurbi. Kasnije upitavši Neurija koji bi tomu mogao biti razlog, ovaj mu je odgovorio: “Ta vidiš li da se pročulo da je baš na ovom brodu princ. Nitko ne želi biti uhvaćen u ljenčarenju, jer se boje posljedica.”

Mord se, čuvši to, od srca nasmije, a odmah potom upita: “A kakve bi posljedice bile?”

Neurij je na to odgovorio: “Naravno, nikakve. Nemam srca kažnjavati ikoga. Ali, koliko sam načuo, raširila se priča da sam dosad objesio nekoliko ljudi naopačke za pramac broda.”

Mordu odgovor bijaše smiješan, ali ipak je pristao na Neurijeve molbu da ne kaže nikome da princ ipak nije nekakav krvnik i zlobnik, već da je čovjek kao i svaki drugi. Neurij ga je to molio, jer kako je ispalo, taj red što je vladao brodom ipak je morao priznati da mu se sviđao.

Da, ljudi su tih dana prolazili poput muha svim mogućim

hodnicima i prolazima broda – neki doista radeći nešto, a neki se samo praveći da rade – ali ipak im je jedan dio palube bio zabranjen. Taj je dio palube, naime, bio upravo onaj najskriveniji, koji se nalazio odmah kraj nadgradnje smještene posred broda. Toliko je skriven bio taj dio palube – gdje su jedva mogli stati jedan stol, stolice i šest osoba – da ga nije mogao vidjeti ni onaj na promatračnici, ma koliko se trudio. Tu su, za tim stolom kraj nadgradnje broda, Mord i Morrysta, Neurij, Thargelion, Jarez, Gossah i Habor svakoga jutra sjedili i pili kavu i travaricu, za koju je ispalo da je samo na tom brodu bilo čitavih pet bačvi. Količina alkohola na brodu bila je, dakako, tajna svakome drugome osim njima. Nisu ni oni smjeli piti, jer travarica je zapravo bila tu da si ranjeni očiste rane nakon kreševa, ali ipak su držali da nekoliko čašica neće mnogo značiti.

Kada nisu pili ni radili, tada su putnici bili u svojim kabinama. Puki su vojnici, dakako, noćili u velikim kabinama gdje su kreveti bili poredani jedni do drugih, ali ljudi višeg roda, među kojima su bili i Mord i Morrysta, noćili su u svojim vlastitim kabinama u potpunosti odvojenim od ostatka broda. Tokom dana, rijetko bi se koji čovjek našao u krmi jer ondje je vazda bilo sparno, dok se pak tokom noći bilo koji čovjek koji bi se ondje našao samo smrzavao, bez obzira na količinu deka kojima bi se ogrnuo. Ako je bilo ičega dobrog u tome za Morda bila je to Morrystina potreba za toplinom tokom noći, pa se stoga privijala tada uza njega čvrsto, a Mord je to volio.

Dijete je u Morrysti u ta tri mjeseca putovanja polako raslo, i raslo je zdravo – barem koliko su oni Učenjaci koji su se našli na tom brodu mogli reći. Od Učenjaka, na brodu je bio Učenjak Alakon i još nekoliko njih kojima Mord nije znao imena. Alakona je pak poznavao, i upravo mu je to pričinjalo neobično zadovoljstvo.

U početku je Mord brinuo za dijete u Morrysti, s obzirom da su valovi sezali i nekoliko metara tokom lijepog vremena (nitko nije htio ni znati kakvi bi tek bili u oluji, a srećom oluja ih nije zatekla) pa se stoga sve ljuljalo, ali kako mu je Učenjak Alakon poručio da je dijete i

više nego snažno, ubrzo se prestao brinuti.

Zapravo, Mord se tih dana kanda nije brinuo ni o čemu, baš kao što ni kakav osuđenik na smrt ne bi mislio ni na što dok bi se približavao stratištu osim na tu sekundu kada će mu sječivo odvojiti glavu od tijela.

Putovali su prema Enzolartu, zemlji čije je značenje bilo Krvava zemlja. Bila je to zemlja doista krvava, i nikakav epitet ne bi ju mogao bolje opisati. Svatko je znao što ih ondje čeka i svatko je drhtureći i brinući čvrsto u šaci držao najbliži mu balčak. Ništa, ni more ni oluja, nije ih brinulo koliko ih je brinuo taj Enzolart. I doista, mudar je bio njihov odabir oko čega će se brinuti.

* * *

Dane je more hil'gumsko ispraćalo pod jarkim suncem i tek rijetkim bijelim oblacima. Sol se osjećala u svakom udisaju, a kraj zapljuskivanja silne vode o brodove čula su se i mnoštva ptica što su krasile nebo.

Deseci zora i sutona prošli su kraj tih stotinu brodova što su se probijali kroz visoke valove, drsko se veslima protiveći volji bogova da more nadvladava čovjeka.

Putnici su usporili potrošnju hrane nakon što su ispraznili trećinu svih skladišta, a to nije bilo zato što nisu više smjeli jesti ili piti, već stoga što im je dojadio kruh i suho meso, pa su se okrenuli bacanju mreža kad su već bili na otvorenom moru. Ulov je bio uspješan svakoga dana i rijetko se koga moglo zateći za vrijeme odmora da jede meso koje nije riblje.

Putovali su tri mjeseca. Toliko vremena bilo im je sasvim dovoljno da se naviknu na ljuljanje, a tokom čitavog posljednjeg mjeseca nitko se nije isповraćao. Koliko su se mogli upoznati, upoznali su se ljudi svaki sa svakim i stvorilo se nekakvo bratstvo među svima njima,

toliko jako da je bilo tko za bilo koga ondje bio spreman položiti život. To je u jednu ruku, smatrao je Mord, bilo dobro, a u jednu loše. *Jer daleko je teže gledati prijatelja kako umire kraj tebe na bojnopolju, nego neznanca*, Mord je mislio.

Mnogima je nedostajao Hil'gum, a mnogi opet nisu ni mislili više vraćati se pa čak i ako prežive rat. Nova zemlja, držali su ti ljudi, znači novi dom i novi život.

Sva su ta razmišljanja a i, dakako, mnoga druga vladala u glavama svih deset tisuća vojnika. Kad se ne bi smijali, plakali bi, a kad ne bi plakali, brinuli bi. Bilo je to tako jer drugačije nije moglo biti. Sve to nije bilo u moći čovjeka.

U Enzolart su stigli na samom početku jedne večeri, još u suton, kada su se redom brodovi stali nasukavati zabijavši se u pješčane obale. Bila je sreća što ondje nije bilo nikakvog grebenja, jer da se ijedan tamo nalazio, mnogi bi brodovi završili potopljeni. U normalnim okolnostima ne bi smio postojati toliki rizik, no problem je bio u tome što nitko nije znao kako će li se točno more kraj Enzolarta ponašati, a ponašalo se ni više ni manje nego divlje kao i svugdje, pa su stoga sa lakoćom valovi brodove nemoćne zaustaviti se pogurali prema obali. No, srećom, osim polomljenih vijaka na tri broda nije bilo veće štete.

Onog trena kada su se brodovi zaustavili na kopnu, sve je zamrlo. Rijetko je tko imao hrabrosti uopće govoriti i doista je na nekoliko minuta zavladao takav strah da je u svako srce privukao hladnoću i pravi kukavičluk. Jedino se prisnici nisu bojali razgovarati glasno, kao ni mistik, Gossah i Habor. Dapače, oni su se jedini i pitali zašto još sidra nisu bačena a užad spuštena.

Bilo je to čudno za mnoge, ta tišina i – dobrim dijelom – dosada, jer očekivali su da će se najednom pojaviti horde kojekakvih zvijeri i sve ih pobiti. No to se nije dogodilo.

“Zašto svi stoje?“, Mord je u jednom trenutku upitao Neurija. “Hajde, naloži da se stanemo iskrcavati!”

Neurij je bio jednako nervozan kao i Mord, doduše nešto više u strahu od mogućih ishoda, ali u konačnici je učinio to što mu je Mord rekao. U roku od jedva desetak sekundi, nakon što se Neurij gotovo izderao u lice nekom vojniku, dogodila se nagla promjena u ponašanju svih; onako kako je Mord i htio, dogodilo se to da su se ljudi napokon pokrenuli.

Već sat vremena kasnije, svih deset tisuća ljudi bilo je iskrcano, brodovi su bili povezani tisućama užadi za stabla na plaži, podignuli su se mnogi šatori i, što je bilo najvažnije, u ruci svakog čovjeka nalazio se čvrsto stisnut mač.

Mord, Neurij i Thargelion jedan su do drugoga tada stali šetati po pješčanoj plaži promatrajući vojnike kako u skladu rade. Dok su ostali radili, na njima je bilo da misle, pa su stoga i mislili. Morrysta se kraj Morda tokom tih trenutaka nije nalazila. Umjesto toga, tko bi znao zašto, ona je ustrajala u tomu da pomogne vojnicima u njihovim poslovima.

“Mislite li da će nas napasti?“, Thargelion je u jednom trenutku upitao Morda i Neurija. “Mornari su rekli da su ih demoni napali kada su zapalili vatru. Mislim da će stoga, ako već ne odustati od napada, ono barem odgoditi napad ukoliko ne upalimo ognjišta.”

“Pravilno razmišljaš“, prihvatio je Mord. “No sjeti se da ne znamo skoro ništa o neprijateljima. Bojim se da bi nas mogli, ako već neće sada, napasti tokom noći. Tada će biti teško boriti se, jer sinoć je rijetko tko spavao, i ako nas probudi bitka usred noći ne znam koliko ćemo li biti spremni...”

“Ova vojska je seljačka vojska.“, više za sebe no za druge, promrmljao je princ do njih. “U svakom slučaju je jedna i slaba, bio dan ili noć.”

“Shvaćam te ja, Neurij. No govorim o nečemu drugome...“, Mord će, nakon čega se osvrne oko sebe. “Sada nema nikoga da nas čuje, pa ću to reći: govorim o Jarezu i nama. Mi smo glavni štit ove vojske ukoliko dođe do bitke. Mi ćemo ih moći braniti neko vrijeme

magijom, ali ne zadugo. To malo vremena što će imati na raspolaganju, vojska će morati iskoristiti najbolje što može.”

“Magija...” Neurij pogne glavu rekavši to. “Za tebe je lako, Morde. Ti si moćan, no Thargeliona i mene Jarez je naučio puke gluposti. Ako će od magije i biti pomoći, to će biti samo zato što ćeš ti pomagati. Bojim se da smo Thargelion i ja bez ikakva razloga pristali žrtvovati svoju... k vragu, ne znam kako da se izrazim...”

“Žrtvovati?”, Mord iznenađeno vrlo tiho upita i pogleda na trenutak Neurija a zatim i Thargeliona. “Dakle nisam jedini koji osjeća taj nedostatak?”

“Nisi.”, Neurij odgovori. “Osjećam i ja.”, dotaknuo je rukom središte svojih prsa. “nešto teško kraj srca, što kada mi srce stišće i stišće i ne pušta. Osjećam to otkako sam prvi puta koristio telekinezu. A taj stisak... Morde, on boli. Boli jako.”

“A ti, Thargelione?” Mord upita svoga brata.

“Osjećam.”, Thargelion odgovori. “I nije lijepo.”

U jednu je ruku Mord bio bijesan na sve moguće što bi mogao zamisliti u glavi, ali opet, u drugu ruku bio je zahvalan što je napokon poveo taj razgovor kojega je oduvijek tako silno želio sa Neurijem i Thargelionom povesti. “A rekao sam Jarezu da vam ne čini to...” kивно je promrmljao.

“Što ćeš...”, kao čovjek koji je jasno znao da za greškama ne vrijedi žaliti, Neurij je izahnuo. “Ta ionako je to naša greška; moja i Thargelionova. Onda, sjećam se, kad smo ugledali kako izvodiš onu strahotu... kako stvaraš onaj stup, Morde, od vatre, osjetili smo želju (barem sam ja osjetio) za sudjelovanjem u svemu tome. Glupost. Čista glupost.”

Oni nisu niti primijetili da se zaustavili posred plaže dok su razgovarali. To zaustavljanje bilo je instinktivno, a dogodilo se stoga što su prijatelji htjeli jasno razumjeti jedan drugoga, jer dabome da nisu imali namjeru ikada više taj razgovor ponoviti.

“Pitam se samo kako je tebi, brate.”, Thargelion najednom ničim

izazvan reče. Rekao je i to "brate" tako neočekivano da je Mord morao odvojiti nekoliko trenutaka da shvati puni smisao svega toga. "Telekineza je naspram onoga što si ti učinio ništa. Rekao bih: kao kap vode naspram mora i svih rijeka. A ako nas ta ništavna magija toliko tlači, koliko li tek tebe mora mučiti?"

Mord je više osjećao no shvaćao na što Thargelion misli, i čim bi pomislio na bol, on bi pomislio na Inwog. Ali on nije htio niti jednu sekundu odvojiti na istraživanje konstantne boli koju mu je pružala ta ogrlica na koju se toliko trudio naviknuti. Inwog, kakvo joj je bilo ime, nikada se nije ohladila. Od onog trena kada mu se salila usijana i tekuća oko vrata, pa do same te sekunde kada ga je Thargelion natjerao ponovno pomisliti na nju, Inwog nikada nije prestala peći. Silan bol. Bol koji ne samo da prži tijelo, već i misli. Baš zato je i Morrysta uvijek osjetila vućinu kad bi dotaknula Mordova prsa, ma koliko da je u prostorijski bilo hladno: pod kožom, Mord je iznova i iznova izgarao.

"Nije strašno." Mord je naposljetku odgovorio.

On više nije mogao o tome, makar svim svojim bićem i dalje htio podijeliti sa svojim prijateljima sve ono što su si međusobno toliko dugo prešućivali. Bila je to posljednja prilika, ali Mord doista više nije mogao dalje.

Stoga je napravio još jedan korak, započevši time ono što će završiti kao jedna vrlo duga šetnja. Napravivši taj korak, tokom kojega se njegovo raspoloženje iznenada promijenilo iz manje–više sretnog u tmurno i očajno, dodao je: "Uzged, Neurij, ono što si žrtvovao a što nisi znao imenovati – što smo svi mi žrtvovali radi pohlepe i moći – naš je sam smisao za dobro. Žrtvovali smo svoju dobrotu." bilo je posljednje što je Mord rekao. I rekavši to, on ih je napustio.

* * *

Mord se do najvećeg rastvorenog šatora namijenjenog samo ljudima najviših rangova vratio sam, bez Neurija i Thargeliona. Oni su otišli svatko na svoju stranu, tražeći u dugim šetnjama mir koji kada je bilo nemoguće naći.

Sunce je bilo na najnižjoj točki na zapadu, a njegove su se zrake probijale između debala i krošanja stabala baš kao da je čitav njihov smisao bio samo u tomu da dosegnu oči ljudi pa da oni mogu uživati u njihovoj ljepoti.

Polako je padala noć, a ono malo svjetla pružao je taj jedva vidljivi, no nevjerojatno prekrasan suton oštre žute boje kao da je u pitanju zora. Kad je prvi vojnik posegnuo za kremenom, na njega su se okomili mnogi, jer najveća zapovijed od svih bila je da se nikako ne pali vatra. "Radi vatre su mornari i poginuli." govorilo se.

A ta zapovijed, činilo se, bila je vrlo mudra, jer doista, iako su se nalazili ondje gdje su odavno već svi trebali završiti poubijani, ipak se nikakva bića nisu pojavila u noći i stala ih ubijati. Iz nekog razloga (a baš je svatko vjerovao da je to bilo poradi ne paljenja vatre) te prve noći vladao je mir.

Taj najveći šator do kojega je Mord došao nakon štetnje sa Neurijem i Thargelionom, načinjen od debela vodonepropusna platna namještali su Perp i Morrysta, koji su se otkako su se upoznali stali dobro slagati. Perp je prema Mordu pokazivao sve veću privrženost, kako prema njemu kao svom nadređenom, tako i kao svom prijatelju. A s obzirom da je Morrysta bila Mordova žena, Perp je i nju poštivao više no što je poštivao samoga sebe.

Mord je njih dvoje zatekao u smijehu; Perp je Morrysti pripovijedao neku priču iz svoje mladosti, kada je čitavih pola godine bio u strahu da je nekoj prostitutki napravio dijete. Silni ga je strah tada tlačio, ali kao što poštenje uvijek privuče samo dobre stvari, tako je i Perp tih pola godine proveo samo u molitvi i činjenju dobra, vjerujući da će mu bogovi oprostiti i učiniti da prostitutka ipak nije trudna. Srećom, kako je sada držao, bogovi su mu uslišili molitve.

“I, vjeruj mi, nakon toga nije mi više nijednom u životu palo na pamet da odem kod ikakve prostitutke.” rekao je Perp za kraj, jedva sekundu prije nego je spazio Morda na ulazu u šator.

Mord je mogao reći da je shvaćao Perpa. Čuvši samo dio priče i povežavši njen ostatak u glavi onako kako je on mislio da se zasigurno dogodilo, Mord se odmah zamislio što bi on učinio na Perpovu mjestu u to vrijeme. Zasigurno, Mord je držao, ni on sam drugačije ne bi postupio – osim što bi u Mordovu slučaju, možda, bilo tako da on ne bi ni otišao kod prostitutke, jer Mord je takoreći živio nešto čestitiji život. *Čestit život*, pomislio je. *Živim ga ne radi svoje čistoće, već da ne nagomilam još prljavštine na gomilu koju sam stvorio svojim mnogim drugim nedjelima. Kajanje, reći ću... nadam se, uspješno.*

“Zdravo, gospodaru Morde! Vratio si se.”, uz smiješak je dobio Perp ugledavši Morda. Rekavši to, Perp mu je prišao najuljudnije što je mogao i pružio mu ruku, na što su se oni rukovali. Oni su se rukovali stoga što se Perp nije sastao sa Mordom gotovo dva dana, jer na brodu je tokom tih posljednjih dana bio toliko zaposlen da se jednostavno nije dalo naći vremena.

Perpov stisak bio je čvrst, no ne i arogantno čvrst kakav bi se možda dao očekivati od ljudi njegovih godina i stasa. Jest, Perp je bio nešto stariji od Morda i imao je gotovo trideset godina, a također je bio i narednik vojske, ali ipak, bio je i neženja u punoj fizičkoj snazi, pa se od njega možda moglo i očekivati da će se razmetati pred mlađim Mordom. Kakav bi promatrač pomislio čak i da je narednik spram pukovnika baš zbog te dobne razlike osjećao i ljubomoru, pa će poradi toga kulturi biti izbrisan svaki trag. Ali ipak, nije bilo tako. Poštenje je nadvladalo svaki trag arogancije i pred Mordom je stajao čovjek srca čišća od gotovo svih ljudi u Hil'gumu. Mord to nije znao, već je u pitanju bio osjećaj. Onaj osjećaj kada se stane pred osobu toliko poštenu da to poštenje čini svakoga oko nje sretnim i puni ih energijom gotovo kao destruktivna magija. *Je li to stvaralačka magija, onda? Ne bih znao*, Mord je pomislio.

Rukovavši se s Perpom, Mord je prišao Morrysi, zagrlio ju i poljubio. To Perp nije primijetio, jer čim se rukovao sa pukvnikom on se okrenuo i vratio namještanju šatora.

“Zašto princ i tvoj brat nisu uz tebe?” Morrysa je upitala.

“Njima se još nije vraćalo”, Mord je djelomice slagao, “pa su ostali šetati. Ne brini, vratiti će se. Enzolart, ma koliko bio zemlja neprijatelja, ipak je divan, zar ne?”

“Istina je, Morde. Kad se osvrnem i pogledam ove šume i pijesak... doista je prekrasno!” dok je govorila, Mord je samo promatrao Morrysinije bijele zube omeđene punim usnama. Doista je, kad bi malo razmislio o tome, za njega svaka sekunda koju bi proveo ne ljubeći te usne bila bolna.

“Morde, hoćeš li mi samo pomoći...” javio se Perp sa ulaza u šator, prekinuvši time Mordovo iznenadno snatrenje.

“Što?”

“Ma ormari. Teški su.” Perp će bacivši pogled van, gdje se na pijesku nalazio namještaj koji je valjalo unijeti u šatore.

Mord je morao priznati samome sebi da je teška srca ispustio Morrysu iz zagrljaja, ali ako je išta držao vrjednijim divljenja od ljubavi bila je to dobrotu, a dakako da ga je pomaganje činilo boljim čovjekom. Upravo stoga, bez i najmanje je ljutnje prišao Perpu i pomogao mu sa poslom.

Tek je ovdje Perp prvi puta uvidio da Mord teško upravlja svojom desnom šakom. U normalnim okolnostima se to nije dalo primijetiti, ali kosti su na toj Mordovoj ruci bili deformirani. Perp nije znao uzrok tomu, ali znao je da bi u to pametnije bilo ne zalaziti, pa poradi toga nije ništa pitao.

Kada su postavili i najmanju stvarcu unutar šatora na svoje mjesto, svo je troje napustilo šator, jer u njemu je bilo mračno kao u rogu. Vani je, pak, uza svjetlucanje mora pod zvijezdama i mjesecom bilo nešto svjetlije, pa su si tako sugovornici mogli međusobno vidjeti lica. Nisu imali namjeru poći spavati – niti jedan od njih – jer uživali su u

svježoj večeri što je nastupila nakon sparnog dana. Doista su povjetarac, šuštanje lišća i mora pružali osvježanje. Mord je jasno mogao osjetiti kako mu znoj sa leđa nestaje pod dodirrom hladnog vjetra.

Deset tisuća vojnika je za to vrijeme podizalo svoje šatore, a oni koji su podigli počeli su lijegati. Mogli su, dakako, noćiti i u brodovima (neki doista i jesu), no enzolartska večer ipak je bila ljudskoj duši i više no draga.

Negdje u trenutku kada se razgovor Morda, Morryse i Perpa približio petini sata, u daljini su se na plaži pod mjesecinom dale nazreti dvije prilike, koje je Mord odmah prepoznao kao Neurija i Thargeliona. Oni su pješačili dugo taj dan, a Mord se svim svojim bićem nadao da su i našli ono što su tražili. No, dakako, nadanje je zasigurno bilo uzaludno.

“Vratili ste se!” umjesto Morda, od kojega su svi očekivali da prvi prozbori, pozdravila je princa i Thargeliona Morrysa. Na njenom licu raširio se potom i smiješak.

“Pravilno opažаш.” u šali je dobacio Thargelion. Kada su on i Neurij prišli malo bliže Mordu, njegovoj ženi i Perpu, Thargelion je upitao Morda: “Jesu li nam šatori podignuti ili ćemo se morati mučiti?”

Mord je znao samo za glavni šator što je bio podignut, tako da nije znao što bi odgovorio. No nije ni trebao, jer javio se Perp sa dobrim vijestima: “Još prije no što je Mord došao, Morrysa i ja smo podigli vaše i moj šator. Sva četiri.”

Thargelionu bijaše laknulo. Nije bila stvar u tome da je bio umoran, koliko da je bio bezvoljan činiti išta. Moglo se reći da je bio bezvoljan i živjeti. Neurij je osjećao isto. A i Mord također, uostalom.

“Sve je spremljeno. Dao sam nekim ljudima da stvari iz kabina prenesu u šatore i predmnijevam da su to i učinili.”

“Jesu, u to ne sumnjam.”, složio se tiho Mord. “No gdje su šatori?”

“Ondje, dvjestotinjak metara od nas niz obalu. Nešto dalje od

ostalnih, jer čuo sam da vojnici vole svirati i pjevati noću, pa da nas ovako sve poštede nesanice... no, i sam bih se upravo zaputio ondje, pa kad smo već na okupu... da krenemo?”

“Svakako” odobravajući će Neurij, što se činilo kao veseo pristanak, mada je u njegovu biću bilo veselja koliko i u kakvom osuđeniku na smrt.

* * *

A doista vojnici i jesu pjevali i svirali, ali to nije bilo nešto nepoželjno. Dapače, Morrysta i Mord su gotovo čitavu noć svojevolski ostali budni samo iz razloga što im je veselje vojnika priraslo srcu. Veselje je njihovo moglo biti opravdano i time što se sa svim problemima koji su ih tek čekali u Enzolartu i nije moglo drugačije ophoditi no sa smijehom, jer od brige dakako da nije bilo nikakve koristi. *Smijati se konačnici*, mislio je Mord, *ima li čvršće logike od toga? A pjevati još...? Neizmjereno je.*

No nisu se vojnici suviše glasno veselili, jer princ je ipak mogao neometano spavati. Stvar je sa Mordom i Morrystom bila ta što su oni bili u zagrljaju vrlo tihi i pažljivo su osluškivali, pa su stoga i mogli čuti glazbu i smijeh. Neurij, kao ni Thargelion, za sve to nije mario. On je spavao da povrati snagu. To je bilo ono najbitnije za njega. Jerbo će se još sutradan voditi bitke.

Ali Mord i Morrysta nisu prestajali uživati, a bili su sigurni i da je dijete u Morrysti jednako veselo. Uz zapljuskivanje valova, cvrčanje cvrčaka, šuštanje lišća... Mordu je doista na um padalo i to: *Zar je moguće da bi netko uz ovakvo što imao straha od smrti? Zar bi se netko doista uza sve to – i htio vratiti u Hil'gum?*

Za odgovor nije mario. Umjesto nalaženja odgovora, on je samo čvršće obujmio rukom Morrystu i sklopio oči.

Poglavlje 27

Mord i Morrysta sljedećeg su se dana probudili tek oko podne. Njih nitko nije htio uznemiravati buđenjem, a što se toga ticalo, niti oni nisu imali neke želje biti probuđeni.

Kad je Mord naposljetku ipak izašao iz šatora stavši na pijesak svojim nogama zaštićenim kožnim čizmama, ostavivši time Morrystu samu u šatoru, u hladu je krošanja palmi pošao do Neurijeva šatora. Kako je i mislio da će biti, Neurij se također tek u to doba probudio. Princ je sjedio na prostirci (rijetko je tko uopće i volio pijesak) i pijuckao neki napitak iz šalice.

Kako je ispalo, taj napitak bila je bijela kava. “Dobro jutro, Morde!”, pozdravivši Morda, Neurij mu odmah pruži neku praznu drvenu šalicu, niti ga ne upitavši želi li popiti kavu, te mu tekućinu iz jedne zdjele što ju je odnekud izvukao izlije u šalicu. Neurij je znao kakvu kavu Mord pije, pa je mudro zastao u trenutku kada je količina kave premašila dvije trećine šalice. Taj ostatak šalice nadopunio je mljekom.

“Ovoga su jutra pomuzli krave. Uzgred, pustili su ih na pašu, jer su našli negdje u šumi dosta svježije trave...” princ je dodao.

Mord za to nije suviše mario, jer onog trenutka kada je u svoju šalicu ubacio žlicu meda i promiješao tekućinu, jedino do čega mu je bilo stalo bilo je da otpije gutljaj. Nije htio razmišljati o kravama.

“To su sve novosti?” u konačnici je upitao.

“Ne.”, Neurij odgovori i rukom otjera neku muhu koja mu je dosađivala. “Knez Gossah i njegov sin, poručili su mi vojnici, pošli su

u zoru sa nekoliko konjanika izviditi teren. Vratiti će se, ako se vrate”, to je dodao nekako tmurna glasa, jer on nikako nije htio izgubiti ijednog od svojih ljudi, “za nekoliko sati. Ako se ne vrate do sljedeće zore, smatrati ćemo ih mrtvima.”

“Kako ti kažeš.”, Mord prihvati. “Slažem se sa tim.”

To su bile sve novosti i primjedbe, što se Neurija ticalo. Sve što su dalje tokom sljedećih nekoliko trenutaka dva prisnika stala činiti bilo je da u sjeni dvije palme datulja bez ijedne riječi polako pijuckaju bijelu kavu i razmišljaju o okolnostima u kojima su se svi skupa nalazili.

Nekoliko trenutaka kasnije, tišina je ipak bila prekinuta važnim pitanjem na koje su oboje iz nekog razloga smetnuli s uma: “Kada ćemo naložiti formiranje i marširanje vojske?” Mord je upitao.

Neurij na pitanje ne odgovori odmah. Kako se njemu činilo, vojska je bila korak ispred demona, jer, za početak, demoni ih nisu dočekali i pobili još kad su ovi stupili na enzolartsko tlo. “Mislim da ćemo prvo pričekati da se Gossah i Habor vrate. Kad doznamo što smijemo očekivati od terena, dati ćemo formirati vojsku. No prije toga ćemo pozvati stotnike i tisućnike da im objasnimo kako će formacije stajati, jer to je ključno... samo reci, za početak, jesi li ti odvojio vremena razmisliti gdje je najbolje za vojsku da stoji, pa da joj možeš pomoći magijom? Thargelion i ja to ne možemo otkriti – mi ćemo slijediti tebe.”

“Ne znam.”, Mord odgovori. “Mislim da odgovor na to zna samo Jarez. Kad smo već kod mistika”, doda. “Znaš li gdje bi on mogao biti? Perp nije spomenuo da je i njemu podigao šator ovdje.”

“Thargelion mi je rekao da mu je Jarez poručio da se njemu ne diže šator, jer njemu je, kako kaže, ugodnije na brodu. Kopnena bolest (uzgred, i meni se sve ljulja pred očima)... njemu se ne da navikavati na tlo.”

“Po volji mu.”, Mord slegne ramenima te ustane sa Neurijeve prostirke koja je bila dovoljno velika da na njoj sjede i četiri čovjeka.

“Ti probudi Thargeliona i Morrysu nakon što popiješ kavu, a ja ću za to vrijeme poći do Jareza. Mislim da je svaka sekunda koju potrošimo zlata vrijedna...”

Mord je nosio svoj dugi krzneni kaput. Pomislivši ga namjestiti, zakopčao je nekoliko remenja, ali onda je uvidio kako je uopće glupo da na torzu nosi išta, pa je svukao kaput i ostavio ga kraj Neurija na prostici. “Kad budeš pošao kod Morryse, ponesi i kaput.”, rekao je. “Meni je vruće u njemu.”

Neurij kimnu glavom, a Mord tada pođe u namjeri da pronađe mistika. *Mistik...* Mord je usput mislio, tko zna poradi čega najednom bijesan unutar sebe. *radi svega što je taj čovjek učinio, i njemu ću jednoga dana povući nožem po grlu...*

Ali u toj pomisli on nije našao zadovoljstvo. Štoviše, ta pomisao i nije bila istinski stvorena poradi njegova bijesa. Ne, umjesto toga, tu je pomisao Mord stvorio iz sažaljenja spram Jareza, jer znao je da Jarez želi da se ovaj ljuti na njega. *Jer učiniti nešto zlo i imajući se namjeru pokajati, ali iz nekog razloga nemajući niti jednog optuženika, držim, vrlo je gadna stvar, mislio je Mord, i tu ja Jareza sasvim razumijem.*

Nekoliko trenutaka kasnije, u mislima je dodao: *Ali ja mu ipak ne mogu pomoći; ja ga ne mogu mrziti! I neka me on poradi toga ako treba i proklinje, ali kada bih rekao da ga mrzim, ja bih doista lagao samoga sebe...!*

Tako je razmišljao Mord Dur'agemski dok je prilazio brodu na kojemu se nalazio mistik.

* * *

Mistika je Mord naposljetku i pronašao, a pronašao ga je na palubi upravo onog broda kojim je Mord uz njega i doputovao u Enzolart. Ondje je Jarez sjedio za istim onim – sada praznim – stolom gdje su

oni kao ljudi visoka roda svakog jutra običavali piti kavu i travaricu, i čitao je knjigu *Savršenstvo prave taktike*. Mord je znao za tu knjigu, mada ju nikada nije pročitao.

Na čitavu jednu sekundu Mordu je došlo da se čak i rasplače kada je ugledao u kakvoj je samoći Jarez bio, no u pitanju je ipak bila tek jedna sekunda, nebitna, ma koliko silna ona bila u pukovnikovim očima. Primijetivši Morda, Jarez sklopi knjigu, odloži ju na stol i ustane, pruživši mu usput ruku.

“Jesi li dobro spavao, Morde?”

“Bilo je neobično, ali nisam se isповраćao. Prilično dobro za prvi dan, čini mi se.”

Jarez sa razumijevanjem prihvati. “Jesi li čuo da je knez Gossah pošao istraživati zemlju?”

“Jesam, prije nekoliko minuta.”, Mord odgovori. “Misliš li da će radi toga biti nevolja?”

“Ne vjerujem. Ako je vjerovati mornarima, samo će nas paljenje vatre dovesti do problema. No to ćemo učiniti u jednom drugom trenutku...”

“I ti si o tome razmišljao?” Mord će začuđeno.

“Dakako! A tko nije? Mnogi vojnici pričaju o tome jer se proćulo kako se demoni dozivaju...”

“Znaju li za Neurija, Thargeliona i mene?” Mord ga prekine.

“Ne. Morao bih biti lud da im takvo što dopustim doznati. Ne brini, vojnici ne znaju čak ni za amulete što sam dao izraditi. Uzgred, tih amuleta je dosad izrađeno nešto manje od pet tisuća. No i da ih je milijun, oni neće pomoći koliko je crnog pod noktom.”

Mord na to baci pogled prema svojim prljavim noktima na desnoj ruci. *Ako nam i toliko pomogne, biti će ta pomoć dobrodošla*, pomislio je.

“Sve se svodi, kao što znaš, ipak na tebe, Morde.” Mord je znao da će to Jarez reći, a doista da naposljetku i jest bilo tako. Te su riječi Mordu bile i suviše teške, ali ipak, potrudio se ostati pribran: “Baš

smo princ i ja razgovarali o tome.”, rekao je. “Moram priznati da sam se složio sa time, no stvar je u tome da ja ne znam kako pomoći magijom vojnicima. Mislim... imam moć (to smo dokazali) ali nemam i znanje.”

“U krvništvu je rijetko kada znanje i potrebno. Samo mi reci”, mirno će Jarez, “znaš li ubiti?”

“Ubiti?” Činilo se jednostavnim to pitanje, ali Mord je znao da su upravo one najjednostavnije stvari oduvijek bile upravo one najteže. Ubiti. Mordu se činilo da na svijetu ništa nije teže. *Zapravo, ima još nešto... naime, voljeti, zaključio je. Jer da je voljeti lako, svijet bi sadržavao daleko manje ubojica i zlobnika...*

U konačnici odgovori: “Znam ubiti.”

Kao i uvijek, sam spomen ubijanja u umu mu je stvorio sliku njegova očuha Tarroba, kojeg je tako nemilosrdno i krvnički zaklao. *A bio sam tako malen dok sam to činio! Dijete, naprosto...*

“Znam ubiti, znam...” Okrenuo se prema ogradi broda i naslonio se na nju. Odavde je mogao vidjeti oblake visoko nad sobom, more što se pjenilo pod njim i jedan od mnogih masivnih drvenih brodova što se pred njim jedva primjetno ljuljao u tom moru.

Taj brod bio je, baš kao i svaki drugi, na svakom koraku isprljan bijelim ptičjim izmetom, a zašto je to Mord stao opažati baš sada, on nije znao reći.

“Molim te, Jareze, ne postavljaš mi to pitanje više.” Mord je tada rekao, još uvijek promatrajući isprljani brod pred sobom.

Jarez je Morda savršeno shvaćao; barem jednu desetinu njega koja se dala pročitati, makar je i ta desetina bila sva jedna i izmučena, pa ne samo da se nije imalo u njoj što pročitati, već nikakav promatrač ne bi imao ni volje sve to čitati. “Obećajem ti, Morde, neću.”

Mord mu se – što Jarez nije očekivao – na to zahvali, a potom mu postavi pitanje: “A kako misliš da ću moći pomoći magijom ako znam samo ubiti, a ne i koristiti magiju?”

Jarez mu na to priđe te se također nasloni na ogradu i pridruži mu

se u promatranju prizora. "Vidiš", rekao je, "destruktivna magija, kao što znaš, ima za cilj samo uništiti. Dakako, mi ćemo pokušati učiniti da sa njom pomogneš vojnicima, no o tim šansama ne bih... jednostavno ta magija nije stvorena za pomaganje."

"Shvaćam."

"Kad su filozofi govorili o zlu, došli su do zaključka da će zlo postati stvarnije od čovjeka, a čak će i misliti, samo ako će ga to dovesti do uništenja onoga što želi ugledati uništeno. Što to govori? To govori da ti ne moraš znati koristiti magiju, jer nećeš ti voditi nju, već ona tebe. A da bi se magija u tebi probudila, samo trebaš poticaj."

Mordu je na trenutak počelo snažnije kucati srce kad je Jarez spomenuo da ga magija vodi, jer on je to odavno znao, ali nije se usudio o tome ni razmišljati, a kamoli razgovarati. Bila je to tužna činjenica.

"Poticaj koji trebam je, predmnijevam, nekakvo ozljeđivanje? Nešto bolno što će me natjerati na gubitak razuma?" već unaprijed znajući kakav će odgovor biti, Mord je upitao.

"Tako je. I neću ti lagati; kada si stvorio onaj ognjeni stup, do toga nije vodila puka slučajnost. Malo sam razmišljao o tome, i došao sam do zaključka da onog trena kada sam ti rekao da se povežeš telepatijom sa Myronom, ti se nisi samo povezao sa Myronom i njegovom poviješću, već i sa svojom vlastitom... za koju predmnijevam da je bila i više no krvava."

Mord nije odgovarao. Sve što je mogao bilo je da razumije sugovornika, a doista da ga je savršeno razumio, točno onoliko koliko se razumije onoga koji govori istinu.

"Povijest koju si pokušao zaboraviti, mislim, uznemirila te je i više no što bi te uznemirilo mučenje. Zapravo, držim da ponovno viđenje svega toga i jest za tebe bilo mučenje. Jesam li u pravu?"

"U pravu si." Mord odgovori. Bila je istina da je Mord izgubio razum povežavši se sa svim živim i neživim onoliko emotivno koliko ranjeno dijete samo može biti. Da je sve to istina, potvrđivala je i

činjenica da sada na brodu nije bio ni približno dovoljno izranjavan da stane nekontrolirano činiti magiju, jer on je morao priznati da je ovog trenutka o svojoj povijesti mislio tisućama puta slabije no one večeri kada je stvorio ognjeni stup.

“Dakle, okupiti ćemo vojsku, nećime ćeš me raniti, ili me natjerati da ponovno izgubim razum, i time učiniti da počnem koristiti magiju. Vojska će zapaliti što više vatre može, doći će demoni i bitka će početi. Zvuči jednostavno, Jareze.”

“Ha!”, Jarez se osmjehnu. “Pa zar ti ne znaš da se upravo one najteže i najkrvoločnije stvari čine najjednostavnijima? Ali istina se vrlo brzo pokaže kao potpuna suprotnost jednostavnosti.”

Mord je savršeno razumio. “A što je sa Thargelionom i Neurijem?” upita.

“Oni nastupaju nakon tebe. Kada ti... znaš na što mislim...”

“Ako poginem?”

“Ne. Govorim o tome *kada* pogineš. Smrt je neizbježna. Tada nastupaju Thargelion i Neurij. Oni su, da tako kažem, posljednja obrana, i to obrana koja je daleko slabija od one prve.”

“Mudre su ti riječi, Jareze.”, Mord će ozbiljna glasa. “Samo... molio bih te da ako već ja i moram poginuti, da se pobrineš za usude njih dvoje. Nemoj da i oni isto odu.”

“Ne mogu ništa obećati, Morde. U pogotovu stoga što i ja odlazim onog trena kad odeš i ti. Znaš dobro da ti to dugujem.”

Bilo je u Mordu jedno čuvstvo koje ga je, kad god bi mu bilo prisutno u umu, dovodilo do krajnjih granica ljudskosti, kao da ima namjeru i tu ljudskost istražiti. Prijeći granice, i pogledati što se nalazi s onu stranu čovjekove pameti. To je isto čuvstvo ponovno, po tko zna koji puta zavlдалo čitavim Mordovim bićem kad je Jarez spomenuo svoj dug. Doista, Mord nije držao da mu se išta duguje, ali sve je više dolazio do zaključka da on sam ionako nema nikakvu moć nad tim. Bilo je na – *Na tko bi ga znao čemu?* Mord je mislio – da sudi o svemu tome. Jedna njegova strana htjela je svima ugoditi i pomoći

svakome, ma kolike njihove greške bile, pa čak se i kajati radi svih mogućih počinjenih prijestupa. Bila je to strana Morda koja je gubila bitku. Mord kao Veliki Pukovnik imao je namjeru, pak, natjerati svakoga da plati točno onoliko koliko duguje. Fer i pošteno.

Ali zar sam ja dostojan suditi? Zar je u meni toliko drskosti?
Došao je na pomisao istog trena kada ga je ono čuvstvo prošlo.

Naposljetku, kako nije našao odgovor, ipak je pustio da Jarez bude taj koji će nastaviti: “A za Neurija i Thargeliona ne znam. To jest, ne želim znati, jer siguran sam da će i oni otići u vječne vatre kao i ti i ja. Te su stvari neminovne...”

Mord, koji se tada okrenuo i pogledao u stol, umjesto o svemu ostalome, on je stao samo razmišljati o jednome: kako bi bilo odlilčno kada bi se na tom stolu nalazio nekakav alhohol. Bilo što iz *Suhog pruta* pasalo bi mu. Bilo što što bi ga moglo odvojiti od stvarnosti, makar i na najmanji trenutak. Naime, nešto što bi ga uspavalo, ili, još bolje, što bi ga uopće ubilo.

To je tražio na stolu. A iako se nije tako činilo, jednom kad se i on okrenuo, isto je stao činiti i Jarez.

* * *

Dogodilo se to da se Gossah i Habor nisu vraćali. Nakon tri dana njihova odsustva, već su svi koju su ih poznavali mogli samo oplakivati te ljude. Bili su mrtvi – to je bila istina jednaka toj da je voda vlažna na dodir.

Prijatelji se radi toga nisu mnogo nervirali, niti su o tome uopće suviše i mislili. Samo bi se lud čovjek zaputio toliko duboko u enzolartsku nepoznatu šumu, držali su. Nitko ih nije tjerao da ondje idu.

Veći je problem bio dio vojske ta dva čovjeka. Ta je vojska takoreći najednom postala zasebna vojska i u jednom jedinom danu

nakon što su već na sva usta Habor i Gossah bili proglašeni mrtvima, ta se njihova vojska odvojila od onih deset tisuća Hinnorovih vojnika.

Čuvši tu vijest, Neurij je kanda izgubio pamet. U pitanju su bile četiri stotine ljudi koji su se odvojili i, potpuno neočekivano, pošli svojim putem i proglasili svoju državu. Na njihovo čelo postavljen je neki novi vođa, kojeg su vojnici odabrali međusobnim dogovorom. Neurij je slao glasnike da vidi zašto se sve tako naglo stalo raspadati, no ta odvojena vojska nije davala nikakve detalje o svojim planovima osim jednog: s obzirom da su proglasili vlastitu državu, dali su toj državi i ime, a ono je glasilo Dvorac Pet Vrhova. Ta se novonastala država smjestila između četiri visoke planine što su se nalazile usred pustinje dvadesetak kilometara sjeverno od mjesta gdje su brodovi iz Hil'guma uopće dotaknuli kopno.

Prisnici su poradi toga proveli mnoge sate u raspravama popraćenim alkoholom. Problem, po Neuriju, nije bio taj što se dio vojske odvojio i proglasio neovisnost, već što će – ako demoni uskoro ne napadnu – isto učiniti i ostatak te čitave vojske. Biti će, kako je držao, to slučaj da će se vojska od deset tisuća ljudi rascjepkati na nekoliko desetaka dijelova. *A onda se neće moći suprotstaviti ni prosječnoj bolesnoj babi, a kamoli demonima*, mislio je Neurij.

“Demoni naprosto moraju napasti!”, Neurij je rekao, a u njegovim se očima dao vidjeti bijes. Jarez je za tim razgovorom što se održavao na palubi broda bio prisutan također, a Neurija je slušao vrlo mirno. “Ako ne zapalimo vatru uskoro, u roku od par dana ne vjerujem da će nas uopće više i biti na okupu. Svatko će otići na svoju stranu!”

“Tako neće biti, prinče.”, Jarez je na to rekao. “Plan je bio da pričekamo kneževe da se vrate, no kako ih nema, nema više ni razloga za čekanje.”

“Znači, možemo u napad? Kada?”

“Kad god mislite da je najbolje. No prvo neka uzmu amulete i tek se tada, sa njima se oko vrata, zbiju u formaciju.”

“To će biti nekoliko formacija. Jedna je prevelika da bi stali na

plažu svi.” Perp je dometnuo postrance sjedeći, bivajući time bliže Mordu.

“Ne. Neka bude samo jedna formacija, ali neka u nju konstantno teku novi vojnici i zauzimaju položaje onih koji su pali.” Neurij je rekao i time natjerao Perpa da se zamisli.

Bila je to dobra ideja što ju je postavio Neurij, Mord je držao, gotovo odlična, ali ipak je sadržavala jednu manu: “Hoće li ljudi imati hrabrosti dolaziti na mjesto palih vojnika?” Mord je upitao.

Neurij se na to okrenu prema Mordu, koji je sjedio bliže ogradi, odakle se kroz večerni zrak mogla vidjeti čak i zrcaleća površina mora. “Uz tvoju pomoć, Morde, imati će hrabrosti i više no što im je potrebno. Ti ćeš im kao Pukovnik pružiti primjer i time im pomoći naći hrabrost, tako da za kukavičluk mjesta jednostavno više neće biti.” rekao je pazeći da slučajno ne spomene da Mord poznaje magiju, jer se za stolom nalazio Perp. “Razumiješ li to?”

“Razumijem...” Mord je odgovorio.

“Vjetar trenutno puše prema istoku.”, Perp je tada rekao. “Govorim to da se u slučaju izgubljene bitke preživjeli mogu povući u brodove već podignutih jedara i vratiti se u Hil'gum. Ako se slažete sa tim, mogu već sada zapovjediti da se jedra podignu...”

“Nemoj.”, Neurij ga je odmah tu presjekao. “Trebaš znati, Perpe, da ako počnemo gubiti, svaka će glava pasti u roku od nekoliko minuta. Neće biti vremena za bijeg. A ako i bude, te ako se preživjeli i domognu Hil'guma, vjerujem da će im tada glave svejedno skinuti moj otac. Kralj ne želi da se ovaj rat izgubi.”

Perp je bio za gotovo čitav pedalj višlji od Neurija, a njegova su ramena bila gotovo za duplo šira od Neurijevih, no opak, između dvije crnokose prilike jasno se znalo koja je moćnija. Bilo bi to loše da nije bilo dobro, a dobro je bilo zato što uopće nije Neurij bio taj koji je izlagao sebe kao moćnika, već je sam Perp osjećao toliko poštovanje prema princu da se u svakom trenu bio spreman povući sa njegova puta. Moglo se stoga reći da su stvari funkcionirale, u pogotovu što su

se Perp i Neurij poznavali tek tri mjeseca, a Perp je već bio u svakoj sekundi (doista, bilo kojoj) spreman uzeti ili dati život za njega.

“Moram priznati”, Perp će u namjeri da pokaže kako ga prinčeve riječi nisu uvrijedile, “da bih na mjestu vašeg oca vjerojatno učinio isto. Kralj nas je poslao da izvršimo zadatak, i mi taj zadatak imamo izvršiti.”

No Neuriju se te riječi nisu svidjele, mada on to nije ničim pokazivao. Neurij nije odobravao odluke svoga oca i poštovanje prema tom čovjeku kako je vrijeme prolazilo, moglo se reći, u princu je sve više opadalo, no opet, Neurij je bio svjestan da Perp za to nije mogao znati, pa mu nije zamjerao. “Vidiš”, njegov je odgovor bio, “pak da sam ja na mjestu svog oca, postupio bih drugačije; ne bih nikada ni slao vojsku da se proširi Kraljevstvo, već bih nastojao pametnije upravljati samim Hil'gumom. Kralj ne shvaća da nije bitan teritorij, već način na koji se on upotrebljava.”

“I to je točno.” već u strahu da ne bi rekao što krivo, Perp se samo kratko složio.

Mord je uvidio da je razgovor krenuo tokom koji nije pasao Perpu, pa je stoga htio usmjeriti razgovor spram nečeg drugog, no ipak ga je baš kada je htio to i učiniti u tome pretekao njegov brat Thargelion: “Mislim da smo skrenuli s teme.” prilika je duge riđe kose i brade rekla svojim glasom obično naviklim na šutnju ili, ako baš mora ispustiti glasa, smijeh. Thargelion nije mnogo govorio (to je, uzgred, tek tada i samom Mordu palo na pamet), ali kada je govorio, njegovo je naprosto ružno lice i golem stas (Thargelion je bio Mordove visine, a Mord je slovio kao golem čovjek) tjeralo da ga se sluša. Thargelion je podsjećao na kakvog divljaka, tako bujne valovite kose i brade koja mu je već u to doba sezala do prsa, a divljake ljudi rijetko doživljavaju bez straha. Pak što se toga ticalo da su ga se ljudi manje—više bojali, Thargelion je morao priznati da mu je to pasalo.

Thargelion nastavi: “Mnogo smo govorili, ali malo smo rekli. Najbitnije pitanje i dalje je ostalo neodgovoreno: kada će se zapaliti

Ivan Baran

Mord Dur'agemski

vatra?"

Na to pitanje naposljetku je odgovorio Mord.

Poglavlje 28

Gossah. Otac ne samo Habora i njegova brata Zirona već i čitavih generacija velikana koji samo imaju doći, a koji i jesu u konačnici hodili Enzolartom. To ime koje će već nekoliko godina kasnije prerasti u legendu i biti zapisano u svim mogućim knjigama, čije će stablo biti zapisano kao: Gossahu se rode Ziron i Habor. Zironu se rodi Ysabel, a Haboru se rode Goroth, Sybil i Horad. Gorothu se rodi Oryas. Oryasu se rodi Girstos Prvi. Girstosu Prvom se rode Girstos Drugi i Gerbetus Prvi. Gerbetusu Prvom rodi se Gerbetus Drugi. Gerbetusu Drugom rodi se Gerbetus Treći. A Gerbetusu Trećem rodi se Mihael, jedan od najvećih prinčeva što su ikada imali prilike stupiti nogom na zemlju enzolartsku. Pak su se Girstosu Trećem rodili Wargh i Ellira. A Warghu se rodio Gorst.

To je taj Gossah bio koji je jahao neistraženim dijelom Enzolarta, budnim okom uz svoga sina Habora – snažnog crnokosog dvadesetdevetogodišnjaka širokih pleća – i petero konjanika istražujući zemlju i uglavnom tražeći bilo kakav izvor pitke vode.

Drugi bi se bojali poći tako daleko, ali Gossah nije bio takav. Taj čovjek uljudna pogleda kada ni u koga ne bi gledao bio je pogleda čelična i nelomljiva, i nikako se ne bi moglo reći da ima nečega što bilo kojom zemljom hodi a da njemu može utjerati strah u kosti.

Također, bio je to i čovjek koji je sasma slučajno skrenuo s puta i posljednja tri dana izgubljeno uz šest ljudi lutao enzolartskim šumama, psovajući samome sebi u bradu što se ne zna vratiti natrag u tabor.

“Kad sam glup, glup, glup...” mrmljao je stišćući balčak svoga mača za pasom. Nije se toliko brinuo zbog vode koje je u čaturicama nestajalo, već zbog boli u svojim križima koja se pojavljivala od hladnoće, a kako je pošao radi vrućine kao i ostali gola torza bilo mu je hladno. Vruće doista jest bilo danju, ali noću je vladala sasvim druga priča: i mraz i magla su se spuštali na pješčanu zemlju. A oni nisu smjeli zapaliti vatru. Jedini način da se ugrije tokom protekle dvije noći Gossahu je bio da se sklopča uz svog konja. Ali to bi samo rezultiralo time da bi se Gossah ujutro probudio pun dlaka po tijelu kojih se, činilo se, nije mogao riješiti nikako.

U ta tri dana ni konji nisu popili gotovo ništa vode. Od jedanaest čaturica vode koliko su ponijeli, već su prvog dana ljudi dali konjima da potroše njih devet. Preostale dvije čaturice bile su namijenjene samo ljudima, a na njih sedmero dvije nevelike čaturice bile su ništa.

No nije bilo baš tako da nisu imali što piti. Čak i da je nestalo vode, putnici bi i dalje mogli piti kokosovo mlijeko, jer šuma kojom su prolazili bila je manje–više kokosova šuma. Imali su tako što i jesti, jer tu je raslo i mnogo datulja. Ako bi se nešto više potrudili, mogli bi uhvatiti i kakvog zeca, ili srnu, jer svega je toga bilo u tim šumama. enzolartske su šume bile bogate, tako da oko toga nitko nije mogao suviše brinuti i da je htio.

Veći je problem, uz bol u Gossahovim križima, predstavljao put. Kako su u ta dva dana vjetrovi bili žestoki, tragovi su se putnika u pijesku zameli i nestali. Više nikakvog puta nije bilo, a Enzolart je bio u potpunosti nepoznata zemlja; mogli su lutati njome i godinama – to ništa ne bi govorilo.

Što se ticalo orijentiranja pomoću zvijezda, svatko je u toj skupini posjedovao tu jedno skromno znanje o zvijezdama koje je sezalo čak do toga da su znali razlikovati sunce od mjeseca. I to je bilo svo njihovo znanje. Habor je, ako ništa drugo, već prvog sata otkako su se izgubili predložio da se jedan od njih uspne na kakvu palmu i pokuša vidjeti gdje su, ali kako se baš svaki član te ekspedicije bojavao visine,

ni taj plan nije mnogo učinio.

Dakle, preostalo im je bilo samo lutati i nervirati se, a kako ih je pola bilo ovisno i o duhanu kojeg nisu sada mogli pušiti s obzirom da nisu smjeli zapaliti vatru, ta je nervoza rasla još i više.

No kako ljudi često običavaju pobijediti čak i najljućeg neprijatelja, i nervozu su oni uspjeli pobijediti međusobnim pričanjem anegdota i šala. U tomu su se oni još više povezali, i moglo se reći, ako ništa drugo, da je u svemu tomu barem to bilo nešto pozitivno.

I u takvom, moglo bi se reći pozitivnom lutanju nepoznatom šumom na konjima, putnicima su prošla još dva dana.

* * *

Enzolart, za razliku od Hil'guma, u tri dana jahanja nije se mogao prijeći. Zapravo, jedva četvrtina širine tog prostranstva se u tri dana jahanja mogla prijeći, i to tek u zemlji označenoj kao "Enzolart", jer iako je zemlje van karte oduvijek bilo daleko više, oni koji su mapirali sve to jednostavno se nisu trudili unositi ono što se nalazilo dalje od Eriona. No, pripovijesti o tome su imaju doći tek kasnije.

U trenutku u kojemu su se nalazili kneževi otac i sin, niti je bilo kakvog Učenjaka u Enzolartu koji je znao crtati zemljovide, niti se itko uopće mislio zamarati sa tim još dugo vremena.

Nije o svemu tomu nitko zapravo u čitavoj ekspediciji, ako su se ta sedmorica konjanika na jedva živim konjima uopće i mogli nazvati ekspedicijom, ni mislio, a imali su ne misleći i pravo. Ta zašto bi, držali su, uopće i brinuli oko nečega što ih ionako ne može izvući iz nevolje? Bile su tu daleko veće brige oko kojih se valjalo brinuti. A prva od tih briga bila je popraćena strijelom što je uz fićuk proletjela jedva pedalj od Gossahove glave u jednom niti najmanje očekivanom trenutku.

“Što radite ovdje, prokletnici Tamni?” neki je duboki i hrapavi glas

povikao, a izvor glasu nitko od putnika nije mogao odrediti. Gossah je još i prije no što se taj glas javio instinktivno skočio sa svog konja, pognuo se i isukao mač.

“Rekoh, što radite?”, glas je ponovio. “Ta zar vam nije dosta što smo vam zala učinili i djecu vam pobili? Zašto nas mučite?”

Nikome od putnika nije ništa bilo jasno. U roku od jedva dva otkucaja srca već su svi ostali za Gossahom skočili na tlo i pripremili se na mogući okršaj. Iako kasnije to nije htio priznati, Gossah je svo to vrijeme svoj pogled držao prikovanim na svoga sina. Ako im je bilo suđeno umrijeti toga dana, Gossah se ipak htio prije toga oprostiti od svoga sina, pa makar tek i pukim međusobnim pogledom.

“Ne želimo više ubijati. Naše su potrebe zadovoljene.”, glas je govorio, ovaj puta nešto tužnijim glasom. Takav su glas putnici ranije u životu mogli čuti samo u gostionicama, jer tako su obično govorile nesretne pijane duše. “Okruženi ste svi. Možete pasti sada ovdje, ali evo, pošteđeni ste. Recite, što hoćete?”

Gossah tu uvidi da je došao krajnji trenutak da nadvlada svoju zatečenost i predstavi se. Istina, srce mu je lupalo nekoliko puta brže no što je to za njega bilo uobičajeno i čitava ta predstava sa skrivenim streličarem odvijala se jedva sveukupno dvadesetak sekundi, ali knez je morao priznati da je odugovlačio previše.

“Ja sam Gossah Ugaški, a ovo su kraj mene moj sin, Habor, i naša pratnja: štitonoše Aron i Orow, Ser Qarsam, Ser Zandir, i Ser Khaz.”

“Laži! Nikada nisam čuo za Ugas!”

“Nisu laži.”, prije no što ga je Gossah uspio zaustaviti, Habor je povikao u prazno, jer svog sugovornika nije mogao vidjeti. “Mi nismo odavde, iz ove zemlje. Mi smo putnici što smo brodovima došli preko velikog mora. U zemlji odakle dolazimo doista postoji grad Ugas.”

Onaj koji im je bio sugovornik očito im se na trenutak bio par koraka primaknuo, jer jasno se tokom tih trenutaka moglo vidjeti pomicanje lišća. Iako su je iščekivali, prilika ipak nije izašla na vidjelo. “Kakav dokaz imate?”

Ovdje je odgovorio Gossah: “Ako nam pomognete vratiti se do svojih brodova i ljudi, nagraditi ćemo zlatom, a i odmah ćete svojim očima vidjeti sve to kao dokaz.”

“Koliko vas je?”

“Sedmero...”

“Mislim, koliko vas je kod brodova i koliko je uopće brodova?” glas prekinu odgovor.

“To ćemo ostaviti zasad za sebe, jer smo te informacije voljni podijeliti samo sa onime komu vjerujemo. A nije baš da smo spremni vjerovati nekome tko svoga lica ne pokazuje...”

Gossah niti ne dovrši rečenicu, a pred njih sedmoricu tada izroni neka prilika vrlo neobične vanjštine. Toliko neobične da su ona dvojica štitonoša morali suspregnuti preplašen vrisak.

Bilo je to biće vrlo slično čovjeku, samo što je bilo upola niža stasa, daleko širih ramena i veće glave. Ruke tog bića pak su bile većih mišica no što je to u ikojeg putnika bio slučaj sa bedrima.

“Za ime svega... što si ti?” Gossah je upitao začuđeno kao da gleda u kakvu zvijer. S obzirom da vrlo vjerojatno i jest gledao u zvijer, čvrst stisak kojim je držao balčak svog mača bio je time opravdan.

To što nije bilo čovjek, a ni životinja začudilo se pitanju. Bacivši nepovjerljivi pogled na trenutak prema oružju ljudi koje je upravo sreo, odložio je svoj kratak luk na pod. Dok je to činio, na čitavom tom mjestu nije bilo niti jedne osobe koja se nije pitala kako je moguće za nekoga tako snažnih ruku uopće baratati lukom.

“Ne znam ima li od moga soja ikoga tamo u vašoj zemlji, ali ja sam ovdje jedan od onih koji sebe nazivaju patuljcima. Dakle, neka to bude moje predstavljanje: Ja sam patuljak.”

“Patuljak...” gotovo opčinjeno Gossah ponovi.

“Tako je. A ime mi je Thoron Gavonski.”, patuljak doda i pruži ruku Gossahu da se s njime kao onime koga je smatrao vođom ekspedicije pravilno upozna. “Sada kada smo sklopili neku vrst primirja, molio bih vas da pođete za mnom. Tu, stotinjak metara dalje,

nalazi se jedan kamp koji su podigli moji...”

“Ljudi?” Habor će upitno, a Gossah ga odmah oprezno prekinu ne želeći da tog Thorona uvrijede niti jednom jedinom riječju.

No Thoron im nije zamjerio. Okrenuvši im leđa i počevši ih voditi, Thoron se tada osmjehnu i reče: “Ne ljudi. Patuljci. Ali kad prokleti jezikoslovci još nisu dali ništa u zamjenu... A, osim toga, baš je nekako i prikladnije reći "ljudi"...”

* * *

Do Thoronovih su patuljaka došli niti deset minuta kasnije. Tih je prilika bilo gotovo stotinu, i svaka je od njih bila privlačna ljudima koliko bi bio i kakav bijesan pas.

Ni sa kime od patuljaka ljudi nisu razgovarali, već ih je Thoron šutke odmah poveo do svog vlastitog šatora, čiji je ulaz bio nizak i šriok, a što se nalazio nešto dalje od ostalih. Privezavši svoje konje pred šatorom, ljudi su ušli za Thoronom unutra.

Šator je bio podignut od drvenog kostura i nekoliko velikih životinjskih koža i u njemu je bilo iznenađujuće hladno za razliku od sparine koja je vladala vani. Gossah se neko vrijeme domišljao zašto se Thoron postavio kao vođa – jer mislio je da je Thoron samo vođin sluga i štitonoša kakav koji će ih do vođe dovesti – ali kad je taj patuljak u prostranom šatoru sjeo na nešto što je itekako podsjećalo na tron, i mahnuo rukom ponudivši ljudima da sjednu za stol ispred njega, Gossah je uvidio da je Thoron netko visoka roda.

Nije Gossah zapravo ni imao što uviđati, jer sam Thoron rekao je tada: “Ja sam kralj svih patuljaka.”

Čim je Thoron to rekao, svaki je čovjek pokazao svoje poštovanje polako kimnuvši glavom.

“Zašto odmah niste rekli da ste Veličanstvo?” Gossah upita.

Thoron se nalakti na svome tronu i, čineći time sve ono što ne bi

jednom kralju bilo prikladno činiti, reče: “Zato što bih tada možda bio u opasnosti. Istina je da vam još ne mogu vjerovati, a ovoj šumi – osvrne se iako se nalazio u šatoru – mogu vjerovati još i manje.”

Habor je pustio da riječima barata njegov otac, jer manje–više je tu u pitanju bilo hoće li im svima i dalje ostati glave na ramenima, pa je pravilno držao da bi bilo mudrije ostati šutjeti. A Gossah je rekao, odmah započevši sa iskrenošću kao najboljim oružjem: “Istina je da nama ne možete vjerovati, ali ako se ne može vjerovati onome koji otvori svoje karte – a to upravo i činim, jer evo: naši neprijatelji su demoni i njih smo došli pobiti – tada, ako su demoni i vaši neprijatelji, barem imate izbor vjerovati neprijatelju svoga neprijatelja.”

“A ako su nam demoni prijatelji?” Thoron je upitao.

“Tada smo svi u grdnoj nevolji.”, Gossah kratko odgovori. “Iz nekoliko razloga. Nas ćete sedmero vi ovdje tada ubiti, a oni koji dolaze iza nas pobiti će sve vas. No... ja ipak ne bih da razgovaramo na tako okrutan način.”

“Imate pravo, gospodaru Gossah.”

“Upamtili ste mi ime?” nevezano za razgovor o demonima Gossah upita. Doista se divio moći pamćenja kralja patuljaka, jer, morao je priznati, sam je pozaboravljao imena većine ljudi oko sebe. Da ga je netko u tome trenutku pitao kako mu se kralj zove, trebalo bi mu nekoliko trenutaka da se sjeti.

“U nas patuljaka to je sveta kultura. Zar nije: Gossah, Habor, Aron, Orow, Qarsam, Zandir i...?” govorio je kralj pokazujući na svakog čovjeka čije bi ime spomenuo.

“Ser Khaz.” javi se ovaj posljednji čije je ime Thoron, činilo se, zaboravio.

“Moje najdublje isprike.”, odgovori mu Thoron na to. “Čini se da starim...”

“Nema nikakve greške za oprostiti, gospodaru.” Ser Khaz dometnu istom pokazujući da osjeća samo poštovanje, a ne zamjerke, spram kralja patuljaka.

Prođe nekoliko trenutaka u tom razgovoru ljudi i kralja patuljaka, koji se kasnije u ljetopisima nekog Učenjaka zabilježio kao "upoznavanje uz mnoge nebitne riječi", a onda Gossahu padne na pamet nešto za što se začudio da mu ranije na pamet nije palo.

“Kako to da govorimo istim jezikom, ako živimo u dvije različite zemlje?”

To što je Gossah upitao bilo je doista zanimljivo, mada je u jednom vrlo kratkom trenutku pomislio da će to više biti zanimljivo Thoronovu maču, s obzirom da je to sa jezikom bilo manje–više dokaz da su ljudi o svojoj zemlji i nakanama lagali. Učinilo se u tom kratkom trenutku Gossahu da će Thoron pomisliti: *Ako govore istim jezikom kao i ja, tada su ovi ljudi odavde. A ako su odavde, a nisu bili na našoj strani dosad, tada su nam neprijatelji.*

No bila je sreća što je Thoron bio drugačija kova, pa su mu tako i razmišljanja bila drugačija. “Možda jedni od drugih potječemo?”, upitao je svim silama imajući na umu samo održati mir sa došljacima. “No pustimo to.”, dodao je, time mogućem sukobu zadavši posljednji, smrtni udarac. “Rekli ste da ste neprijatelji Bića Bijelog Carstva?”

“Čega?”

“Demoni, gospodaru Gossah. Vi ste ih nazvali demonima, ali ja sam odmah zaključio na što točno mislite.”

“Dakle tako se zapravo zovu: Bića Bijelog Carstva...? No da. Oni su nam neprijatelji.”

“Koji je tomu povod, ako smijem znati?”

Gossah razmisli kako bi na to odgovorio a da odgovor bude kratak i jasan. Uvidjevši da će biti vrlo teško to postići, samo je započeo sa izlaganjem: “Naša zemlja jedan je veliki otok daleko na moru.”, rekao je. “Jednoga je dana naš kralj zapovjedio da se pošalju moreplovci na to more i počnu tražiti novu zemlju. Bila je stvar u tome najviše političke prirode. Hil'gum je mali otok, a podijelio se na nekoliko dijelova od kojih svaki hoće vladati čitavim otokom.”

“Razumijem.”

“I tako...”, Gossah nastavi, “... godinama su tražili brodovi zemlje unaokolo, no osim otvorenog mora nisu ništa našli. To jest, nisu ništa našli sve do jednog dana kada se grupa mornara na svome brodu nasukala na obalu ove zemlje i tu zatekla ta neka, kako ste ih vi nazvali, Bića Bijelog Carstva.”

Od te točke Thoron je sam mogao pretpostaviti što se dalje dogodilo, no ni u ludilu on ne bi imao namjeru prekinuti sugovornika u njegovu govoru. “U početku su se ljudi i demoni slagali dobro, a demoni su se pokazali općenito kao ljubazna i poštena bića...”

“No onda ste zapalili vatru?” Thoron promrmlja sjetivši se nečega drugog, što je bilo usko vezano uz njegovu vlastitu prošlost.

“Tako je. I od tada je započeo kaos. Većina je mornara završila pubijana, a oni koji su pobjegli, donijeli su našem kralju vijest o svemu što su doživjeli. Kralj je, posavjetovavši se sa svojim ljudima i dobro promislivši, naposljetku odlučio poslati brodovlje i vojsku u ovu zemlju da se ti demoni istrijebe a zemlja nastani ljudima. I to je, ukratko, to.”

“Ljudi protiv Bića Bijelog Carstva?”

“Ne čini se izgledno, zar ne?” kiselo će Gossah.

Na to je Thoron odgovorio svojom pričom: “Jednom sam se i sam zamjerio Bićima Bijelog Carstva, pa sam poslao na njih vojsku ogromnih razmjera. Pet tisuća patuljaka naoružanih do zuba jurišali su na njih. Nismo ubili nijednog. A poginuli su od patuljaka svi.”

Gossah je slušao pozorno, kao i svaki drugi čovjek koji se ondje nalazio, jer to što je Thoron govorio bilo je itekako uznemirujuće. Barem je trebalo biti.

“Sada bih vam najradije rekao s koliko smo mi vojske došli”, zamišljeno je rekao Gossah, “ali bojim se da bi time ugrozio sigurnost svojih ljudi... jedino kada bi sada sklopili savez?”

Činilo se da će Thoron pristati, no on nije tako učinio, već je mudrije postupio: “Ne.”, rekao je. “Prvo ćemo pričekati neko vrijeme da uvidimo jesmo li doista u potpunosti na istoj strani, a tek ćemo

onda započeti sa daljnjim odlukama. Dotad, moji će vam patuljci”, rekavši "patuljci" osmjehnuo se, “pružiti smještaj da možete u miru noćiti.”

“Možemo li vam vjerovati, gospodaru?” javio se iznenada sa tim prilično drskim riječima Gossahov sin. Gossah se nije naljutio na svoga sina zbog toga, ali nije mu bilo svejedno. Samom je Thoronu, pak, činilo se, bilo drago radi tog upita.

“Ako tražite nekakav dokaz da ćete biti sigurni, evo, dopustiti ću vam da uza se imate oružje. Neću vam ga oduzimati. Ali sada dosta o tome. Ipak, vi niste samo vjerojatni budući saveznici, već ste i moji gosti, a sa gostima i nije neki običaj raspravljati suviše o politici. Pak ni sam nisam mislio da ću takve stvari doživjeti danas, jer sve što sam namjeravao učiniti bio je odlazak u lov, kada smo se i sreli. Danas je, naime, dan odmora.”

Rekavši to, kralj patuljaka svoje goste tada ponudi pićem. Kako su ljudi na ponudu pristali, oni su pričekali nekoliko minuta da neki patuljak donese drvene pehare i čuture sa nekakvim alkoholom u njima. Taj je alkohol bio čudna okusa, moglo se čak reći i odvratna, no opet, u isto vrijeme iz nekog razloga i primamljiva.

“U ovoj zemlji vatre se nikada ne pale, pa tako rakije možemo peći samo pomoću sunca. Čudan je to i dug proces, ali bolje ne smijemo...”, objašnjavao je kralj promatrajući tekućinu u svojoj šalici prije no što ju je ispio. “No pazite: iako nije pečena, ova rakija itekako zna udariti!”

Gossah nije bio jedini koji se tada pitao kako li patuljci kuju željezo ako ne smiju koristiti vatru. Ne želeći prekinuti kralja u govoru, odlučio je to pitanje sačuvati u pozadini svoga uma, namjeravajući ga postaviti kasnije. No kako su se kraljeve riječi ubrzo pokazale itekako istinitima, rakija je učinila svoje i ljudi su nakon jedva sat vremena završili pijani, pa su tako i sva pitanja koja je Gossah htio postaviti završila tko zna gdje.

Kako su ljudi očito bili daleko manje otporni od patuljaka na

alkohol, tako su ubrzo svi izgubili i ono malo razuma kojim su gladni i umorni raspolagali. Thoron, kojega bi i vjedro rakije vjerojatno tek ošamutilo, zapovjedio je tada da se ljude pažljivo sa njihovim oružjem, kako je i obećao, odvede i položi u jedan šator da se odmore. Kraj ljudi, naložio je, treba se položiti i nešto hrane – sve redom tek vjetrom i solju sušeno – pa da kada se probude mogu uzeti i okrijepiti se, jer, kralj je vjerovao, njegovi su došljaci bili gladni.

Kada je završio sa svime što je imao završiti, kralj se zavalio na svoj tron i, sa svojim peharom punim rakije u ruci, stao razmišljati o svemu što su ljudi rekli. Mnogo je razmišljao i na mnogo je pitanja odgovorio u svom miru, jer bio je kao kralj prilično mudar i razborit, no svejedno, ma koliko god da mudar bio, Thoron je ipak uvidio da je jedno pitanje ostalo je neodgovoreno, i to ono najbitnije: Kako to da došljaci govore istim jezikom kao i on?

Odgovoriti na to bilo je nemoguće ako bi se razmišljalo racionalno, kako je, uzgred, Thoron jedino i razmišljao, jer sam odgovor na to bio je oličenje iracionalnosti. Naime, nikako nije bila istina da su patuljci govorili hil'gumskim, ili ljudi enzolartskim. Ne, u sve to svoje je prste upleo netko drugi; netko tko je nalazio u svemu tomu vlastite interese.

Naime, Demon Bez Vojske tiho je sjedio u svom mraku i vrlo budno promatrao povijest. Dakako, utječući na nju i više no što ona samo sanjati može!

Poglavlje 29

Počela je padati sitna kišica, time tjerajući onu sparinu što je do tog trenutka vladala, kada je Perp prišao Mordu i Neuriju uz riječi: “Izvršeno je: svaki čovjek koji nosi amulet oko vrata spreman je u kružnoj formaciji. Njih pet tisuća stoji spremno. A, kao što ste tražili”, doda nešto pažljivije, “usred te kružne formacije nalazi se prostor sa četiri stolca.”

“To je odlično.” rekao je na to Mord niti najmanje više voljan čekati. “Pođimo odmah sada”, rekao je Neuriju, a zatim se ponovno okrenuo prema Perpu: “Thargelion i Jarez nas ondje čekaju, predmnijevam?”

“Tako je.” Perp odgovori. Narednik je nosio svoj pun oklop, čiji je svaki centimetar kvadratni bio pažljivo namazan uljem da se sjaji visokim sjajem ugodnim očima. Pod okloпом nije nosio žičanu košulju, ali jest košulju od fino obrađene kože, kao i još neke lanene zavoje. Bilo je očito u njegovoj pojavi (začešljana kosa, nauljena brada, očišćeni nokti od zemlje) da se on nije spremio za boj, već za svečanost. Kad ga je Mord ranije toga dana upitao zašto se tako spremio, Perp mu je odgovorio da je većina tako učinila. “Ne možemo pred pretke prljavi i smrdljivi.” Perp je rekao, a Mord je uz bol u svojoj duši shvaćao koliko je taj čovjek u pravu. Doista, nitko nije mislio da će se rat protiv Bića Bijelog Carstva pobijediti.

No, bilo kako mu drago, Thargelion, Neurij, Jarez i Mord, koji su imali sjesti usred masivne formacije vojnika nisu se obukli ni za boj, ni za svečanost, već su – kako je Jarez predložio – gledali da na sebi

nose ono što im je pružalo najveću udobnost. Tako je, na primjer, Thargelion sjedio gotovo u potpunosti nag, samo umotan u svoju deku kojom se inače noću pokrivao. Jarez je nosio neku laganu halju i pijuckao je iz pokala vino, što mu je pomoglo da se umiri. Mord je nosio samo čizme, lanene hlače i jedan kožneni pas sa mačem, a Neurij (čemu se nije trebalo čuditi, jer je taj čovjek navikao na komfor) nosio je na mnogo mjesta ukrašenu halju majstorske izrade, a na prstima je nosio nekoliko zlatnih prstenja optočenih rubinima.

Tako su ta četiri čovjeka iščekivala svoj kraj.

Ostali vojnici, koji nisu bili dio one glavne formacije od pet tisuća ljudi, nalazili su se u brodovima, gdje, činilo se, demoni nisu mogli prići. To je značilo da će demoni, jednom kada se pojave, početi napadati samo one ljude za koje je plan prisnika i govorio da treba napasti. Ako ti ljudi padnu – plan je diktirao – na njihovo će mjesto dotrčati oni iz brodova i tako će se glavna formacija oko Morda, Thargeliona, Jareza i Neurija svo vrijeme održavati jednakom.

U konačnici, kada su se svi složili da su spremni i kada je Mord (on, kao jedna od najbitnijih točaka, morao je osjećati apsolutni mir) kimnuo glavom na Jarezovo pitanje je li obuhvatio mislima svakoga u tih pet tisuća naoružanih ljudi, narednik Perp je učinio ono krajnje zabranjeno u Enzolartu: uzeo je kresivo i njime zapalio neko triješće.

Kišica koja je sipila prijetila je da će ugasiti vatricu, no Perp je bio spretan čovjek, i znao je kako se pali lijepa vatra. Ubrzo je tako plamenje progutalo triješće, a Perp je na sve to nabacao još suhih grana.

Već nakon nekoliko minuta, plamen upaljene vatre sezao je uvis toliko da je nadvisivao glavu svakoga prisutnog. Tokom svega toga, osim šumova valova, šuštanja lišća i tapkanja kapi kiše, jedino što se moglo čuti bilo je pucketanje te vatre, jer nitko se nije usudio niti glasno disati, a kamoli nešto reći.

Tek je Mord tiho šapnuo Jrezu: “Mislim da dolaze.” kada je uvidio da su sivi oblaci zaklonili sunce na nebu u jedva nekoliko

sekundi.

Jarez je na to kimnuo glavom i nasmiješio se. Ugledavši taj smiješak, Mord je osjetio sigurnost.

Kada se prvi prodorni vrisak začuo negdje u daljini, većina se vojnika trgnula, a odmah potom su se začulo i zveckanje oružja, jer svatko je tada stegnuo u šaci svoje oružje najčvršće što je morao.

Moglo se reći: zavladao je strah.

Ali doista, zapravo je vladao vrisak tisuća glasova. Teško se dalo razaznati tko to vrišti (svi su od vojnika šutjeli, tako da ljudski glasovi nisu bili u pitanju), ali kada bi se dobro načulile uši čovjek bi počeo gubiti čak i razum malo si umišljajući da čuje vrisak novorođenčadi, a malo umirućih staraca. Sve se stapalo u jedno: žene, djeca i staci vrištali su, a neki i plakali.

Mordu se najednom čak učinilo da ne čuje vriske, već glasanje čitavog jata kobaca. Da nije znao da im se neprijatelji približavaju, pomislio bi da je poludio.

Najednom su silni zvuci prestali, a vladavinu tada preuzme vjetar. Vrlo polako, sve jače i jače, vjetar se, okrenuvši se spram vojnika, počeo obrušavati gurajući ne samo kišu, već i podižući pijesak sa tla pred sobom. Ubrzo, točnije jedva desetak sekundi kasnije, vjetar je počeo čupati iz zemlje sa korijenjem i prva stabla.

Taj je vjetar udarao uz veliku moć, kao da ga sami bogovi tjeraju da udara – i da pri tome ne pruža ni najmanje milosti. Vjetar je stigao na stotinjak koraka od formacije vojnika i jedva je preostalo nekoliko sekundi do konačnog sraza i prvih pogibelji, kada je Jarez gotovo zabrinuto rekao Mordu: “Vladaš li nad situacijom?”

Mord nije imao razloga da odgovori, jer njegov je smiješak govorio sve. Držeći oči zatvorene, sjedeći na stolcu u potpunom miru svoga uma, Mord je instinktivno stao širiti svoje ruke. Lijevom je ubrzo dotaknuo Neurijevo rame, a desnom Jarezovo.

Od zida pijeska, počupanog drveća i kiše kojim je vjetar trebao smrviti ljude doista je nekog čovjeka dotaknulo jedva dva–tri zrnca

prašine. Sve ostalo stalo je na jedva pola metra od prvih vojnika i nije moglo – ma kolika sila ih gurala – probiti Mordovu barijeru.

Nekoliko trenutaka prije ulaska u konačni trans, Mord je dobio Jarezu i dalje držeći oči zatvorene: “Bio si u pravu, Jareze! Ubiti – nema ničeg lakšeg!”

Jarez nije mogao odgovoriti, jer sva trojica što su na stolcima sjedili oko Morda tada su upala u trans kako im je Mord uzeo gotovo svu energiju. Takav dogovor nije bio – ali instinktivne radnje niti ne mogu se dogovarati.

* * *

To je bio tvoj prvi doticaj sa Taorzima. Uživao si ih klati.

Ali zar ih ne koljem upravo sada, Silo?

Ne. Čitav ovaj spektakl događa se uopće izvan granica tvog opažanja. Ono što misliš da vidiš i osjetiš ne događa se. Osim toga, čak i u trenutku kada si izgubio razum nisi ih stao klati. Pak se to dogodilo onda kada sam se ja usprotivio samome sebi i stao ti pomagati.

Kada si mi ti pomogao, Silo? Ta, moj si neprijatelj. Demon Bez Vojske tvoja je titula. Vojsku sam ti uništio.

Jednom ćeš reći: Istina nije da se izvrće. I doista, vojsku si mi uništio s razlogom. Taj razlog ja razumijem. Upravo stoga sam ti i odlučio pomoći u ponovnom povratku.

Reci...

No nije se imalo više što reći. Mordove su se oči otvorile, a razgovor sa Demonom Bez Vojske istog je trena bio zaboravljen. Sve što je valjalo učiniti u trenu kada je otvorio oči, uvidio je, bilo je da pobije apsolutno svakog onog gadnog stvora lica skrivena pod vizirom.

Taorzi su trčali, njih koliko je bilo i kapi kiše prije no što je

prestala padati, i vrištali su, a svaki je u svojoj bljedolikoj ruci držao tupi mač koji bi se najbolje dao opisati kao "oličenje hrđe".

Osim kaciga i mačeva, Taorzi nisu nosili ništa. Da je imalo duže trajao čitav taj trenutak sraza vojske Bića Bijelog Carstva sa Mordovom magijom, ljudski vojnici što su hrabro čekali na kreševu stali bi povraćati, jer sam prizor Taorga bijaše gadniji od svih gadosti što je polovina tih ljudi mogla i zamisliti.

Sraz se dogodio kako je Mord znao da će se dogoditi: Stotine su Taorga bile pretvorene u prah već kada su se drznuli stupiti ondje gdje je Mord postavio granicu, a u prah ih je pretvarao bez i najmanje težine na svojoj savjesti.

No težina koju je na svojim plećima morao nositi bila je gotovo neizmjenjnih razmjera, i sve to skupa bilo je bolno, bez obzira što on to sada nije mogao osjetiti.

U tom trenutku Mord poželi Taorge klati, a ne slati u prah. Njegova želja bila je ispunjena odmah, pa je tako svaki Taorg koji je vojnicima prišao dovoljno blizu svoj kraj doživio tako što mu je glava bez ikakva upozorenja završila odvojena od tijela i bačena na zemlju. Jedna brutalnost, ako se to tako moglo nazvati, bila je tu u pitanju. No Mord nije osjećao spram svega toga ništa. Kako je pobio nekoliko desetaka Taorga, doista ubrzo počevši i uživati u tome, začuo je poznati glas u svom umu: *Poslušaj, Veliki Pukovniče! Nemaš snage da mi vojsku uništiš sam. Dopusti sada svojim vojnicima da se izkažu; ulij moć u njihove mačeve!*

Bio je to Sila, čije su se ranije riječi ispunile. Ranije ili kasnije, zapravo – bilo je svejedno, baš kao što je i samome Demonu Bez Vojske bilo svejedno gdje se u odnosu na vrijeme nalazi. Kao što je rečeno bilo: "Ta ipak Sila savija vrijeme!"

Bilo kako mu drago, Mord je poslušao savjet čiji je smisao zaboravio već sekundu kasnije: on je uklonio barijeru oko sebe i svoje vojske, i ulio je svu onu tešku moć u oštrice svojih ljudi. Mač svakog čovjeka tada je postao dovoljno jak da pukim doticajem ubije i

najjačeg konja.

Činilo se da Taorzima nema kraja i da će ljudi izgubiti svoju hrabrost, no dogodilo se da je Mordova destruktivna magija u ljudima probudila onu životinjsku mržnju, pa su već nekoliko otkučaja srca kasnije svih pet tisuća naoružanih vojnika nasrnuli na Taorge.

Perp pomisli upitati Jareza ili nekog od Mordovih prijatelja za savjet, ali uvidjevši da oni snivaju na svojim stolcima u potpunosti odvojeni od stvarnosti, samo je pogledao u svoj mač, čija je oštrica postala tamnija no što je bila tokom tih trenutaka i izgubila, činilo se, svoj sjaj, te, pogledavši potom neustrašivo spram Taorga, opsovao, i potrčao naprijed.

Rijetko je među tih pet tisuća vojnika tko znao da itko među njima, osim Jareza, poznaje magiju, ali kada su uvidjeli da Mord, Neurij i Thargelion čine nešto što vrlo podsjeća na magiju nisu se uzrujali, jer pred njima su bile horde onih radi kojih su se zbilja imali uzrujavati. Također, Mordova magija, ma koliko snažna bila, teško da je mogla ljudskom oku biti vidljiva. Sve što su ljudi mogli osjetiti kraj nje, bila je tek neobična hrabrost i želja za ubijanjem.

Taorzi su brzim zamasima sjekli niti ne gledajući gdje mašu, time sijekuci malo ljude i malo se međusobno ozljeđujući ili ubijajući. Ljudi su, pak, iako seljaci, bili nešto razumniji. Oni su mahali samo onda kada su bili uvjereni da će nešto time postići.

Kada je prišao prvim Taorzima, Perp ondje nije stao. Radije se taj veliki čovjek probio još dublje među njih, nekoliko desetaka koraka dalje od najbližih ljudskih vojnika, tako da je bio u potpunosti okružen Taorzima, te je počeo sjeći svojim kratkim mačem natopljenim Mordovom magijom, niti najmanje se osvrćući spram modrica i posjeklina koje je zadobivao, kao što ga nije brinula ni krv koje je bilo čitavo more.

Taorzi nisu sloveli nikako, jer ljudima su ta bića dotad bila u potpunosti nepoznata, pa je tako Perp sjekao samo onako kako je znao, a svojim je mačem, hvala bogovima, Perp dotad stekao mnogo

znanja. Toliko je on pobio ljudi do tog trenutka da je doista mogao reći da je bio jedno sa svojim mačem. Svome maču Perp je i ime dao, a mač se zvao Krvnik. To da je svome maču nadjenulo ime, Perp dotad nikome nije rekao, ali kako mu je to usred kreševa palo na um, rekao je samome sebi u mislima: *Ako dobijemo barem ovu bitku, reći ću svima da sam ja kadar učiniti takvu djetinjastu glupost. Evo, dati ću da me se osramoti, samo ako vi, bogovi, dopustite pobijediti nama ljudima...*

No kako je borba prolazila kao da nikada ne misli stati, nade su tonule sve više. Taorzi su bili neustrašivi i neumorni, ma što god oni to bili. Ljudi bili nisu – to je bilo sigurno. Zapravo, to je postalo sigurno tek kada je prvom Taorgu neki čovjek slučajno skinuo kacigu sa glave i ugledao kako ta ogavna bića doista izgledaju. U potpunosti crne oči posred blijeda lica bez ijedne dlake, ponad deformiranog nosa i usta sličnim onim ljudskim – sve je to natjeralo ljude na pomisao da ne samo da Taorzi nisu ljudska bića, kada već nisu u potpunosti u skladu sa opisima mornara, već nisu ni bića koja uopće zaslužuju živjeti.

Prvi puta kada je Perp dobio priliku pogledati jednog od Taorga ravno u oči, morao je priznati, svaka je prijašnja kap sažaljenja iz njega isparila kao da je ondje nikada nije ni bilo. Istog je tog Taorga pred sobom tada ubio zabivši mu vrh svog mača u vrat, a kada ga je ubio, na tome nije stao. Htio je pobiti Taorga koliko mu je srce htjelo, a to bi i učinio, slušajući svoje srce, da mu srce nije htjelo vidjeti toliko mrtvih Taorga koliko ih nije ni bilo u čitavoj toj neprijateljskog vojsci.

Bitka je sveukupno trajala dvadesetak minuta. Bio je to sukob dvije ravnomjerne vojske, s obzirom da je Mord slabost ljudi uklanjao magijom, a jedna je od tih vojski ipak morala izvući deblji kraj. U skladu sa zamislama (ili milošću, kako tko već gleda) bogova, deblji su kraj ipak izvukla Bića Bijelog Carstva. Ljudi ih nisu potukli, iako ih je barem trećina mrtva ležala na tlu, već se dogodilo da su Taorzi baš odlučili pobjeći kada se posljednje drvo sa upaljena ognjišta

ugasilo.

Mnoge su misli u trenutku povlačenja Taorga bile okrenute spram ranjenih ljudi. Pitanje koje se postavilo gotovo istog trenutka glasilo je: koliko je ljudi svoj život izgubilo?

Perp na to nije kanio odgovoriti, ali svakako je imao namjeru prvo pokušati smanjiti taj broj ako je nekako to uopće bilo moguće postići, pa je stoga obrisao krvavi mač o dio svoje kožne tunike te je, spremivši oružje u korice, žurno pošao do najbližeg čovjeka što je ležao u lokvi krvi.

Mnogo je crijeva, organa i udova bilo rasječenih i raskomadanih po čitavoj toj plaži – bojnem polju, a mnogi su vojnici na to pokazali da su naposljetku ipak ljudi, pa su stali povraćati ne mogavši u miru promatrati te gadne prizore.

Neurij, Thargelion i Jarez su se skljkali sa svojih stolica i činilo se da svatko od njih mrtav leži u pijesku. Bili su blijedi poput leševa ti ljudi, što je bio jedan od razloga zašto im nitko nije pritekao u pomoć. Mord, kako je pustio magiju da mine kao što zora otjera večer, umjesto da pomogne svojim prijateljima, slijedivši one najbitnije misli, ustao je i pošao jedvitim i šepavim koracima do najbližeg broda. Znao je da se više niti jedna bitka neće odvijati, i da su manje–više svi preživjeli ostatak tog dana sigurni, ali ipak se brinuo za Morrysu i svoje dijete, kao svoja najveća blaga. Bilo je, dakle, razumljivo od njega što je u ključnom trenutku ostavio prijatelje.

U svemu tomu bilo je nečeg vrlo krivog. Kriva nije bila Mordova pomisao da je obitelj ispred prijatelja, niti je kriva bila pomisao svih prisutnih da su Thargelion, Jarez i Neurij mrtvi.

Zapravo je je iza svega toga skrivalo nešto daleko veće. Naime, kada je pomislio da su preživjeli ostatak tog dana sigurni, Mord je počinio tešku grešku. No i dalje ne tešku kao Perpovu: Narednik je spremio mač u korice.

Tako je nastala enzolartska uzrečica koja je potekla od Perpa: "Nikada, baš nikada, ne spremaj mač!"

* * *

Dakako, Mord je imao tih nekoliko minuta da se uspne na najbliži brod i naloži svim ljudima ondje da taj brod napuste i pomognu ranjenim vojnicima, te da pronađe Morrysu, zagrlji je i izljubi. Morrysa je, dakako, bila sretna, jer Mord je bio živ.

Bio je to najčvršći stisak što ga je dotad Mord ikada učinio, i doista, da su se sami bogovi spustili sa nebesa i pokušali mu Morrysu iz naručja uzeti, ne bi mu ruke mogli pomaknuti. No Morrysu nije ozljeđivao – on ju je tek ljubio. I to bijaše jedan od njegovih novih i najvećih izvora snage.

“Gospodine, vaše ime dozivaju! Nešto se događa!” neki je vojnik novajlija uznemireno tada dobacio Mordu prišavši mu u trku.

“Ostavi me, prijatelju...”, Mord će nesretan radi uznemirena mira. “... ta zar nije sve gotovo?”

“Gospodine...” još je jedan vojnik dotrčao i uplašeno dobacio Mordu.

“Što je!” prekinu ga Mord povikom naglo se okrenuvši i pogledavši ga u njegove uplašene očim svojim superiornijim, svojim očima Velikog Pukovnika.

“Demoni su tu...”

“Vratili su se?” gotovo istog trena, bijes se u Mordu pretvori u zabrinutost, a krvnik koji se probudio u Mordu najednom postane poštenjak.

Mladi vojnik nije stigao niti odgovoriti, a Mord je već pojurio van iz krme. Stavši na palubu, već je sljedećeg trena potrčao prema mostu od dasaka što je dijelio palubu broda od pješčane obale.

Podno broda, pred valovima mora u kojemu je plutalo mnoštvo krvavih leševa, na pijesku je Mord mogao vidjeti kako se tisuće ljudi u kreševu bore protiv brojčano nekoliko desetaka puta slabijih Taorga.

Bilo bi preveliko ublažavanje opisa u pitanju kada bi se reklo da su Taorzi tukli ljude kao vatra suho triješće. Jedan Taorg kojega je Mord prvog ugledao u tih je pet–šest sekundi, koliko ga je Mord promatrao u nevjerici, pobio barem dvadeset ljudi, što ih ubijajući tako da im je golim gadnim rukama čupao grkljane iz vratova, a što tako da ih nije niti napadao, već je tek – činilo se – tek prolazio mimo njih, a oni bi padali mrtvi u litrama krvi.

Tek je ovdje Mord imao vidjeti tko su i što Taorzi, Bića Bijelog Carstva, kada se sukobljavaju sa nekim komu ne pomaže Mord Dur'agemski. Nije u toj pomisli bilo ni najmanje sujete, jer to je bila istina: činilo se da je tim gadnim bićima Mord bio jedini dostojni neprijatelj.

Ako je tako... ne stigavši ni pomisliti, Mord učini jednu novinu usred svog ponovno rođenog bijesa: uništio je svaku pomisao da će već do konca te minute ijedan od svih prisutnih Taorga ostati živ.

Logika i sama realnost govorili su da ako je i moguće Mordu samome ubiti tolike Taorge, to svakako nije bilo moguće u jednoj minuti, ali upravo u tome se i očitovala ta novina i upravo je stoga bila toliko strašna: Mord je tada po prvi puta u svom životu uništio realnost.

Kao što bi bilo preveliko ublažavanje opisa kada bi se reklo da su Taorzi dotad tukli ljude kao vatra suho lišće, bilo bi i preveliko ublažavanje kada bi se reklo da su oni Taorzi koji su počinili samoubojstvo prije no što im je Mord prišao bili pravi sretnici.

* * *

Kako su bogovi zamislili, pred Mordom su stali padati svi donedavni moćni stvorovi – jer takav je plan Velikog Pukovnika bio: pobiti prvo jake, a tek potom slabe. Da je plan bio drugačiji, oko Morda bi padali i ljudi.

Bilo je dovoljno da Taorg pogleda u Morda, i već bi mu utroba bila iščupana kroz usta i prosuta po tlu, tijelo rastrgano čistom silom a krv razasuta uokolo poput kiše da sipi po svemu.

Mord je hodao naprijed vrlo polako, a njegov bijes bio je nenadmašan. Da ga je izrazio kao vatru, vjerojatno bi čitav Enzolart bio spaljen, a more, Juna i Ajobb isušeni. Taorzi su – oni manje sretni – vrištali umirući, dok ih je Mord magijom kidao, drobio i mljeo niti misleći na njih, niti im uopće prilazeći. Bilo je to kao da se sama stvarnost stala pokoravati Mordu i ubijati njegove neprijatelje uopće neovisno o njemu samome.

Trajalo je sve to jedva pola minute, a Taorzi su završili poubijani kao da ih nikada nije ni bilo. Sve što je od nekoć tako moćnih bića ostalo bile su kaše njihovih smrvljenih ostataka.

No tada je Mord prešao na ljude. Jednako kao i onih nekoliko stotina preostalih Taorga, Mord je stao ubijati ljude nemajući niti najmanje samilosti. Jednog po jednog, prije no što se ipak naposljetku uspio obuzdati, Mord je poubijao gotovo pola stotine jadnika dopustivši da im duše tijela napuste samo uz najžešću bol koju netko uopće i može osjetiti, a bol koju su osjetili, bol je koja se osjeti dok tijelo gori, utroba iz njega izlazi, kosti se lome, a udovi odvajaju. Svaki, baš svaki čovjek koji je imao nesreću biti na putu Morda tog dana doživio je takav kraj.

Sve to jedva da se i moglo pratiti pukim ljudskim okom, jer vjetar je udarao gotovo jednako nemilosrdno kao i Mord, i vjetar je uz kišu raznosio i pijesak tako da se jedva išta vidjeti moglo. Sve je bilo sivo od pijeska i crveno od krvi. Uz jednu dozu smrdljive i opojne sluzavosti.

Napokon, kada je taj trenutak obuzdavanja samoga sebe i došao, Mord je, ne imajući želje više ni sekunde ostati budan (da se slučajno na još nekoga ne bi okomio), položio dlan posred svojih prsa i udario magijom.

Taj bi jedan udarac bio dovoljan bilo kojem čovjeku da umre istog

Ivan Baran

Mord Dur'agemski

trena, ali Morda je tek natjerao da izgubi svijest.

Poglavlje 30

Tama je nastupila tokom tih trenutaka nad čitavim Enzolartom, pa tako i nad patuljcima i njihovim gostima u šatorima. U prvi mah svatko se od njih mašio svog oružja kojeg je stisao i nije puštao dobrih pola sata zvjerajući pogledom usput pazaći da ne ugleda jednog od onih koje je kralj patuljaka nazvao povikom "Taorzi", ali, kako nitko nije iz tame izlazio svo to vrijeme, napokon je kralj patuljaka u konačnici odlučio naložiti: "Ostavite sve što nema veze sa oružjem i hranom! Idemo u Gavo iz ovih stopa!"

A tako je i bilo.

Svo to vrijeme – što se dogodilo niti deset minuta nakon što je kralj dao svoj nalog – dok su jahali svoje konje zaobilazeći stabla što su nicala ispred njih, tih je gotovo stotinu prilika bilo obavijeno teškom tišinom, a njihove su duge kose i brade lepršale pod udarima vjetra dok su im noge pak stremenjem podbadale konje tjerajući ih da idu naprijed sve brže i neumornije.

Jahali su satima, probijajući se kroz šumu, i činilo se da su odmaknuli kilometrima od mjesta odakle su krenuli. Ono što je u početku bio pravi galop, sada je spalo na puki kas, ali kralj patuljaka ipak nije dozvoljavao povorku zaustaviti prije večeri, bez obzira na to koliko konji bili umorni. Stvar je, naime, bila u tomu što su patuljci poznavali Taorge i više nego dovoljno, i svatko je među njima smatrao tu uznemirenost i više nego opravdanom.

"Gospodaru, zar ne bismo mogli ostati u Erionu?", u jednom je trenutku neki od patuljaka upitao Thorona. "Mislim, ako ne budemo

stigli do Gavoa na vrijeme...”

Thoron na to nije odgovorio. Onaj dio njega kojeg je on volio nazivati mudročću nije mu na to sada dopuštao odgovoriti. Erion je bio grad oduvijek u lošim odnosima sa Gavoom, kojim su vladali patuljci. Taj grad, Erion, grad druida, imao je suviše drugačiji pogled na svijet od Gavoa i patuljaka da bi ta dva naroda mogla živjeti u miru. Za početak, Erion upravo jest htio mir, dok Gavoo pak nije mogao opstati u njemu.

Umjesto bilo kakvog drugog opširnijeg odgovora, onomu je patuljku Thoron u konačnici odgovorio sa: “Vidjeti ćemo.”

Od tog je postavljenog pitanja prošlo nešto više od sat vremena kada su, nakon što su uvidjeli da ih konji dalje jednostavno više ne mogu nositi, konjanici bili prisiljeni sjahati i nastaviti dalje pješke, vodeći za sobom konje za uzde. Ali to ipak nije bio preveliki problem, i to iz dva razloga: prvi se razlog nalazio u tomu što je jahačima nakon toliko jahanja doista i trebao odmor od jahanja, makar i u obliku pješačenja. A drugi je, pak, razlog bio taj što su jahači niti pola sata nakon što su započeli pješačenje ionako stigli do svoga prvog cilja.

A taj cilj bila je jedna svjetlucava, gotovo beskonačno široka i mirna vodena površina na kojoj su se zrcalile ne samo mnoge stotine ptica koje su je nadlijetale u svojim veselim jatima, već i samo nebo.

“Ajobb.” Thoron tada reče, više sebi no svojim gostima. Tu riječ "Ajobb" kralj je rekao jednako kao što bi se neki sluga obratio njemu kao kralju. Riječ je bila natopljena strahopoštovanjem.

Ni Gossah, niti ikoji od ljudi, u svom životu nije vidio toliko slatke vode. Bio je Gossaha doista strah obuzeo kada je prvi puta ugledao površinu Ajobba, prostranu poput mora, a opet pitku. Tada je, uvidjevši da je on ipak knez i da treba pokazati nešto hrabrosti pred ostalima, sjahao sa konja i stao svojim teškim čizmama na meku zemlju, usput slomivši neku grančicu. Podigavši pogled iznad sebe, taj je čovjek mogao visoko gore među krošnjama vidjeti da se tama još prostire nad njima. Tek je tada, spustivši pogled, odlučio napraviti par

koraka bliže vodi.

“Kako ćemo je prijeći?” upitao je kada se pomirio sa činjenicom da – ili radi tame, ili radi same njene veličine – ne vidi kraja vodi.

“Njega. Ovo je jezero.”, ispravi ga Thoron, a onda doda: “Nećemo ga prijeći nikako. Barem ne sada. Podno smo Zida četrdeset i šest planina i ako krenemo, Bića Bijelog Carstva mogla bi nas vidjeti, a ako nas ugledaju neće biti dobro.”

“Ta zar nismo u tami?”

“Ovo je prljava tama. Treba nam čista noć, i mjesočina možda. A ne ovo.”

“Ali zašto smo onda žurili?” iznenada se javi Habor. Njegovoj drskosti (koju vjerojatno jedini on nije primijetio) uzrok je bila briga spram konja koje je promatrao sa sažaljenjem: životinje su bile i više no umorne. Falilo im je mnogo sna i hrane, a čak bi i tada bilo upitno bi li u potpunosti povratile snagu. Jedan od razloga tomu bile su i njihove izgrebane i izranjavane noge, koje su tako loše prošle poradi dugog jahanja kroz toliko guštika.

“Žurili smo jer žuriti moramo. Da nije Ajobb pred nama i sad bi jahali. Po svoj su nam prilici, momče, za petama Taorzi, a oni su neumorni u lovljenju.”

“Taorzi...?” Habor šaptom upita, sjetivši se da je Thoron tu riječ već jednom ranije spomenuo. Njegov šapat Thoron začuje, pa, mašivši se za sjekiru i potraživši potraživši pogledom najbolje stablo za srušiti, odgovori: “Robovi demona. Plod Zigorsa i Rutzona. Gamad krvnička.”

Habor nije razumio mnogo, ali ono što jest razumio bilo je da se Taorga valja paziti. Primijetivši da se Thoron sprema srušiti neko tanko i vitko jasenovo drvo, upitao je: “Zar ćemo praviti splav?”

“Ne.”, Thoron odgovori. “Previše nas je da bi putovali splavom. Plivati ćemo uz konje. A drvo, pitaš se? Od njega ću načiniti koplje, i preporučam da ostali učine isto.”

“Ajobb, predmnijevam, nije voda mirnih duša?” Gossah će

shvaćajući u potpunosti čemu će koplja služiti.

“Tako je.” kralj je rekao i udario po tko zna koji put svojom sjekirom po dnu debla. Da je u pitanju bila sjekira namijenjena rušenju drva, odavno bi taj jasen Thoron srušio, no kako je to bila sjekira namijenjena ubijanju, jasenu je trebalo mnogo udaraca da padne. “Nemani koje plivaju Ajobbom... u najmanju su ruku gadne.”

* * *

Nakon što su u odmaranju proveli nekoliko sati na obali Ajobba čekajući noć i pravilnu tamu, putnici su tu tamu i dočekali, i tada je prijelaz preko Ajobba započeo.

Odjeću nitko sa sebe nije svukao prije no što su tihim i sporim koracima stali ulaziti u ledenu vodu, a to nisu učinili jer im je kralj poručio da će za odjećom žaliti onog trena kada ih neka neman bude napala. Većina je Ajobbskih nemani ogromna, i većina ih odraslog konja može pojesti u nekoliko zalogaja, ali to nisu bile one nemani kojih se valjalo brinuti. Bile su tu i neke druge, manje i daleko opasnije, čiji zubići nisu mogli probiti nikakvo platno, već tek kožu, a jednom kada bi to učinile, paralizirale bi neprijatelja i uspavale ga, a onda bi čitava jata tih beštija nasrnula na jadni plijen i živog bi ga raskomadala.

“To je razlog zašto sam naložio da vam se daju kaputi. Ne govorim uzalud.”, Thoron je tiho dobacio Haboru i Gossahu, za kojima su plivali što su manje primjetno mogli njihovi ljudski pratitelji. “Nemani vas Ajobbske ne moraju ni ubiti, ali dovoljno je da vam malo krvi puste, i vi ste gotovi. Ako i preživite, zaboravite na pomisao da ćete ostati isti... u glavi.” dok je govorio, Thoron je lijevom rukom namještao svoju dugu kosu i bradu što su se slijepili uz njegovo lice, dok je pak svako malo svoje vidno polje čistio uklanjajući dlanovima vodu od svojih očiju.

“Kada izlazimo?” Habor će upitno. On se, naime, bojao da će kombinacija ledene vode i hladne večeri u njima uskoro stati buditi pothlađenost.

“Od Eriona nas dijeli najmanje stotinu kilometara.”, trudeći se da odgovori mirno, Thoron je rekao. “A od toga plivanje neće činiti manje od dvadeset. Možda i više, s obzirom da ne znamo kako će se ušća spram nas odnositi, a imamo ih preplivati dva. Kad preplivamo ovo prvo ušće, imamo jahati još pedesetak kilometara kroz guštike, pa nas zatim čeka još jedno ušće, nakon kojega pak moramo prevaliti dvadesetak kilometara planina – i to je to.”

“Razumijem.” Habor dometnu. Nije mu se sviđao odgovor ni najmanje, no sve što je on poradi toga mogao učiniti bilo je da još čvršće stisne u desnoj ruci uzde svog konja i konja svog oca, te da nastavi plivati dalje, prema sve dubljoj i bržoj vodi.

Valova nije bilo, ali strujanje vode se ipak moglo osjetiti. Zašto je to baš tako bilo nitko nije znao odgovoriti, pa ni Thoron.

Nakon prvih pedesetak koraka koje su napravili doticavši čizmama muljavo dno pod vodom, i ljudi su napokon mogli slobodno zaplivati, jer tada im je nestalo dno pod nogama.

Stotinjak se tih duša držalo što je moglo zbijenije na okupu, a struja ih je polako gurala prema sjeveru dok su tako, metar za metrom, sjekli preko jednog Ajobbskog kraka, i svaki je od patuljaka i ljudi, osim Gossaha i Thorona, u jednoj ruci držao uzde konja.

Već kada su se udaljili od obale stotinjak metara, svatko je mogao uvidjeti da se, iako tama više nije vladala na nebu (već ju je zamijenila obična prirodna noć) ne može vidjeti niti jedan kraj Ajobba. Sve je oko njih bila tek silna voda, a – tu i tamo – pokoji je uplašeni lik mogao duboko pod sobom osjetiti nešto poput prisutnosti, pa čak i osjetiti tu i tamo kakvo neočekivano i neprirodno gibanje vode.

No ipak je bila sreća da je svaka duša također imala i jedno lijepo i dugo drveno koplje pri ruci. A kako poradi svega toga što su nosili nitko od njih nije potonuo, samo su bogovi znali.

Poglavlje 31

Morde, ne budi se...

Dok je Veliki Pukovnik ležao ošamućen vlastitom magijom toliko snažnom da sada nije osjetio niti jedan dio svoga tijela, u svojoj je glavi mogao čuti taj poznati mu glas.

Što hoćeš, Silo...?

Morde, ako dođeš k svijesti, zaboraviti ćeš na mene, a to ti ne bi valjalo jer imam ti bitne stvari za reći.

Reci mi što imaš, Mord odgovori. Naravno, on niti je igdje postojao, niti bi i da jest to uopće bilo vrijedno spomena. Ni Mord ni Demon Bez Vojske nisu bili čak ni prisutnosti. Tek dva događaja koja se nikada nisu dogodila, a koja su međusobno iz neke neobične nužde komunicirala.

Upravo si se borio protiv Taorga i potukao si ih, Sila reče.

Svjestan sam toga, Mord odgovori. *Ima li ičeg bitnog u tome?*

Ima. Umor te prožeo, Morde. I upravo stoga ti sam nećeš biti dovoljno snažan da sljedeći val koji nadolazi uništiš. A tvoja je vojska slaba...

Mord se na trenutak upita osjeća li ljutnju, ali kako je uvidio da ne zna ni događa li se išta oko njega uopće ili su sve tek iluzije, misao je utopio u tami. *Moja je vojska jača od zemlje i svjetlija od sunca. Ona udara gore no vjetrovi, i prži bolnije no gromovi, Silo. Moja je vojska dovoljna pobijediti bilo koga.*

Istina, Morde. No Rutzonima i nama, demonima koji nadolazimo, ni zemlja, ni sunce, ni vjetar ni grom ne mogu ni sluge biti koliko smo

silni. A pogotovo ja. U ovom sam dobu, Morde, na samom vrhuncu svoje moći. Izviđao sam i uvidio da sam u ovo doba na tebe poslao horde beštija toliko masivne, da im se broja ne zna. Poslušaj me, brate: tvoja vojska i ti preslabi ste za sukob protiv mene u ovom dobu. U ovom sjećanju što ga proživljavaš ponovno. Također – sada se sjetih – nije li ovo još jedna laž Eltiuru? Zašto si momku pružao lažnu nadu govoreći da se Bića Bijelog Carstva nisu branila? Ta znaš da to nije istina.

Eltiuru je rečeno što je valjalo u onom trenu reći. Dio je plana. No, sada je bitna bitka što nadolazi: ako je tako, zašto je išta bitno? Zar ima nade pa mi se obraćaš?

Dakako da nema nade, Morde. Ovo je granica nakon koje ćeš početi tonuti dublje no što brojevi dozvoljavaju izraziti. Probiti ćeš dno i još beskonačno dublje nastaviti tonuti. Neminovno je.

Ako je neminovno, odgovori mi na pitanje: zašto mi se onda obraćaš?

Obraćam ti se u ovom trenutku jer te netko mora potaknuti da pamtiš. Promatraj, Morde, sljedeće prizore i uvidi da ti nisam ja istinski neprijatelj (ako sam već i bio u ovoj prošlosti što ju promatraš), već su ti neprijatelji oni što će ti uzeti sve.

Zar ću doista, Sila...?

Hoćeš, jer to je jedini način. Sada je trenutak da odlučiš tko ti je neprijatelj: ja, koji sam poslao vojsku u ovom dobu na tebe, ili Hez, koji ti je uzeo sve kada si viknuo tu odvratnu inkantaciju?

Neću nikada izreći te prljave riječi!

Ali hoćeš. Za tri... dva...

... jedan.

* * *

“Gausalus!” bilo je prvo što je Mord povikao kad je otvorio oči i

došao k svijesti, a već je odmah potom, i prije no što je shvatio što govori, izgovorio čitavu inkantaciju.

Onaj čovjek koji ga je primio za rame da ga podigne sam je bio podignut, te obačen nekoliko metara dalje. Tko je odbacio tog čovjeka Mord je znao, ali doista nije htio znati.

Naime, bio je to sam bog Hez.

Najveći si, Morde, čovjek na svijetu! Evo, darujem ti to i puštam te da ideš i likuješ sa svojom moći, čudan, veseo glas Mord je poput zujanja čuo u svojoj glavi.

“Ali ja ne želim ništa... nisam ni na što pristao!” hrapava je glasa Mord govorio dok je uz mnogo boli pokušavao pomaknuti svoje tijelo iz ležećeg položaja na sve četiri. Čitav je bio pun sasušene krvi i vlažna pijeska, ali sve to nije bilo ni najmanje bitno, koliko spriječiti namjeru tog boga. Bilo je u jednu ruku dobro što radi mraka nitko nije vidio kako je onaj jadnik odletio nekom nepoznatom silom odbačen od Morda, jer vjerojatno bi preostali vojnici pomislili da je Mord nečim opsjednut, pa bi ga možda i napali dok se tako pokušavao osoviti na noge.

Nema vaje od toga što govoriš sada, dragi prijatelju. Ti si sklopio ugovor sa mnom.

“Ali nisam...” Mord reče i iskašlje se. Uvidio je da mu je jedan zub slomljen, pa je stoga gurnuo prst u usta, iščupao zub što je visio na posljednjim komadićima mesa, te nastavio govoriti, ali ovaj puta u svom umu, jer suviše ga je bolilo da govori: *Nisam ni na što pristao. Što govoriš, crni bože!*

Tvoj prijatelj i ti pristali ste na dogovor, a ja sam tek slijedio vaše želje i dao ti moć.

Moj prijatelj...?

Recimo: samo tvoj prijatelj. Bez tebe. Mada si ti izrekao inkantaciju i prodao se. Sada si moj sluga, Morde, i na meni je da uzmem od tebe ono što se uzeti da, a zauzvrat ćeš, eto, dobiti svoju priliku da budeš najveći od najvećih... no, vrijeme je.

Mord na te riječi osjeti bol u svom želudcu. Dok se osvrtao kao mahnit promatrajući gomile mrtvih oko sebe, što Taorga, što ljudi, svim se silama pokušavao suzdržati od povraćanja.

No suzdržavanje je bilo uzaludno. Nekoliko puta brže no što mu je znoj curio niz potiljak i leđa, dapače, stotinama puta brže, bljuvotina je stala izlaziti iz njegovih usta.

Nije to bila puka mučnina. Mord je, dakako, to znao. Bio je to tek jedan od plodova ulijevanja gotovo beskrajne moći u jednog čovjeka. A doista, Hez je za to vrijeme stajao kraj Morda, nevidljiv svim očima, i prodavao je Mordu dio svoje moći. Nije to bio poklon, doista! Bila je to prodaja.

* * *

Kada je sljedeći čovjek prišao Mordu, ovaj je već stajao na svojim nogama i pogledom među leševima u noći tražio one svojih prijatelja. Zašto je bio siguran da su mrtvi, nije znao reći.

“Gospodaru...”, rekao je taj čovjek crne kose u svojim tridesetim godinama. Zasigurno puki seljak donedavno, a sada, eto, vojnik. Kako ga je Mord prekinuo, ovaj nije stigao reći što je već htio, a što je vjerojatno bilo usko vezano uz čisto divljenje i hvalu. Bilo je doista teško jednom običnom čovjeku ne primijetiti toliku snagu u Mordu, jer činilo se kao da je pukovnik tokom borbe uz same bogove stajao rame uz rame i borio se uz njih.

“Ne govori ništa...”, Mord reče i položi lijevu ruku na rame tog čovjeka da održi ravnotežu, jer uvidio je da mu je neobično teško hodati. “Odvedi me do princa.” dodao je niti ne pogledavši u njegovo lice.

Taj vojnik, nešto stariji od Morda, poslušao je zapovijed. Obgrlivši pažljivo Morda oko njegova trupa time mu pomogavši u hod, odveo ga je do mjesta gdje su ležali Neurij, Thargelion i Jarez, svi jedno kraj

drugoga gotovo u potpunosti skriveni ispod slojeva krvavog pijeska.

Tu Mord više nije mogao stajati. Kao da je u jednom trenutku izgubio svu vlast nad svojim nogama, on se skljkao na koljena i tako ostao promatrati. To i nije bilo promatranje, zapravo, s obzirom da je već sljedećeg trena lice zabio u dlanove, jer nije imao ni najmanje želje da išta više gleda.

“Morde, provjerili smo ih već. Znam da ne bih smio tako o njima, ali ključno je da u ovom trenutku pomognemo drugima, jer princ, vaš brat i mistik su dobro. Svima im bilo udara. Spavaju tek...”

Poput udarca, Morda pogode te vojnिकove riječi. *Zar je moguće da su živi?* pomislio je mrzeći samoga sebe najednom jer je tako brzo otpisao svoje prijatelje.

“Živi su...?”, šapnuo je. “Kako...?”

Rekavši te riječi koje su se dale razumjeti, on je nastavio govoriti neke druge, nerazumljive, što su zapravo bile dio pukog buncanja, sasma svojstvenog ljudima što su doživjeli previše u jednom danu. Buncao je kao što bi buncao svaki iscrpljen čovjek.

A najednom reče: “Moja su braća živa. Ali Perp? Moj sljedeći brat...”

“Gospodine?”

“Zar je i on živ?” kao pomračena uma, Mord je upitao i podigao pogled spram siluete što se nad njim nadvila, a koja je bila upravo taj vojnik što mu je svo to vrijeme pomagao.

“Ta ja sam Perp...”, Perp će tiho, a onda, shvativši u čemu je problem, doda: “Morde, mislim da je vrijeme da se okrijepiš i odmoriš.”

Tu Mord uvidi kakvu je glupost svo to vrijeme nenamjerno činio, dopustivši da ludilo vlada njime, umjesto on ludilom. Pomislio je reći da je dobru ideju predložio Perp, no onda se sjetio da ipak nema vremena da bi se ta ideja sprovela.

Netko mu je rekao, sjećao se, dok je sanjao, da još demonske vojske stiže. Vojske što je daleko silnija od ove prošle.

“Nemamo vremena za to.”, rekao je najednom. “Uzmi, radije, i probudi ljude, i makni svakoga sa ove proklete plaže na brod.” rekavši to, sve na što je mogao misliti bila je moć koju je kupio za gadnu cijenu od boga Heza. *Ali*, pomislio je, *ako sam se već nagodio sa bogom, a vojska ide prema nama, tada ne bi bilo smisla u tome da sve to ne iskoristimo... Nitko se od ljudi ne može suprotstaviti demonima, dakako. Nikada ni neće... No ja mogu.*

“Morde...?”

“Učini kako sam rekao. Želim da za deset minuta leševi i ja budemo jedini na ovoj plaži.

“Ako i učinim kako je naloženo (a sam se povući sa bojišnice ne kanim), što je sa Gossahovom i Haborovom vojskom što su se odvojili od nas?”

“Smrt koja slijedi, Perpe, neka im bude kazna za njihovo odcjepljenje.”

* * *

Kako je Mord i zamislio, a Perp ostvario, na mračnoj plaži su u sljedećih deset minuta organizirane grupe vojnika vođene pedeseticima i stotnicima, a koje su osigurale da se u tom kratkom vremenu makne svaki ranjenik i svako uopće biće što diše a nije Mord sa te plaže. Thargelion, Neurij i Jarez bili su preneseni u najbliži brod, jer sami nisu bili pri svijesti da bi mogli hodati. A kada i bi bili pri svijesti, kao i za Perpa, Mord je sumnjao da bi itko od njih pristao napustiti plažu.

Tako je Mord ostao na plaži sam, a kako nije mogao hodati radi boli i umora, sjeo je.

Nitko, osim onih četiri stotine vojnika nastanjenih u svojoj državi Dvorac Pet vrhova što je stvorena daleko na sjeveru, van brodova osim Morda nije se nalazio. To je, dakako, bila laž. Nije to bila laž radi

Gossaha, njegova sina i njihovih pratitelja vitezova koji su također lutali Enzolartom, već radi toga što je Mord znao da je tu još netko tko svojim stopalima dira rub Enzolarta.

“Perp, rekao sam ti da se povučesh!” Mord vikne naizgled nikome, jer Perp se nalazio gotovo stotinu metara iza njegovih leđa. Perp je, naime, stajao na korak od daske što je povezivala brod i plažu, i vjerojatno se pitao kako ga je Mord mogao vidjeti ako je svo to vrijeme pogled držao prikovan u tlo.

Perp poslušao svog prijatelja i napravi jedan korak natrag, time ostavši stajati na samoj širokoj dasci. To je Mordu, očito, bilo dovoljno, jer nije mu više ništa dobacivao.

Vjerojatno bi u pitanju bilo prilično ponižavajuće dobacivanje, to tjeranje narednika da ne dira pijesak, ali nitko nije sve to osim bogova i Sile promatrao. Svaki je čovjek bio skriven duboko unutar broda. Svih sedam i pol tisuća ljudi, koliko ih je ostalo nakon pogibelji onih što su poginuli u borbi protiv Taorga i odcjepljenja onih četiristo vojnika, sada je bilo u brodovima, a više od pola ih nije ni stiglo stupiti u ikakvu bitku.

Je li u tome bilo pravde što nije poslao odmah sve vojnike ranije u boj, Mord se nije pitao. Ono o čemu je mogao razmišljati, kraj svojih prijatelja, žene i djeteta u njoj, bili su samo nadolazeći demoni.

Mord nije zapamtio riječi Sile, koje su glasile da su mu novi neprijatelji Rutzoni, ali osjećao je ono upozorenje koje je trebao osjećati. Napokon, sve što i jest oduvijek osjećao, bilo je jednako dio plana bogova kao i to što je osjećao dok je čekao Rutzone.

Glasan šum slanih morskih valova i paklena vrućina iako je odavno pala noć. Znoj koji mu je iritirao čitavo tijelo i pijesak što ga je grebao, ulazeći mu usput u mnoštvo otvorenih posjeklina kojima je njegovo tijelo bilo ukrašeno nakon prošle bitke. Stare opekline što su stale ponovno pržiti, one oko vrata i gornje polovice trupa... sve to obavijalo ga je dok je klečao. Zapravo, Mord je znao da ga sve to nikada nije ni prestalo pržiti; samo je dosad ignorirao sav taj bol.

Mord osjeti kako mu je zlatni lanac što ga je nosio oko vrata suviše težak, pa ga skinе i odbaci. Bio je to poklon Hinnora, ali jednostavno pukovnik više nije mogao nositi nešto tako teško. Odbacivši ogrlicu, uvidio je da oko vrata i dalje osjeti njenu težinu.

Prokletstvo... pomisli prisjetivši se da mu čitav život uopće nije težinu predstavljala Hinnorova ogrlica, već neka druga. Inwog, kako su je prozvali.

Ta ogrlica bila je prokleta vruća.

Peče... bogovi, kako peče...! nova pomisao obuzme Morda, nakon čega se on stane noktima uzalud grebati po koži blizu svog grkljana. Naravno, nokti nisu pomogli, a ona još starija uspomena tada se probudi i Mord osjeti kako ga bole svi zglobovi desne šake. Davno se to dogodilo, sjetio se, kada mu je netko vrlo zao zdrobio sve kosti u desnoj šaci. *Ubio sam tog zlog čovjeka*, sada je pomislio. Naravno, pomisao ga je dovela samo do kajanja i one veoma vruće grižnje savjesti. Kao da je izgarao se osjećao.

Ta vrućina mu je smetala. Uvidio je da nikakvu toplinu više ne može trpjeti zdrava razuma. Vjerojatno bi se Perpu učinilo da je Mord izgubio taj zdrav razum kad se ovaj stao svlačiti, no bila je sreća da su noć i udaljenost skrivali Mordovu ludost. Jer ga je pekla dok je bila na njemu, Mord je stao sa sebe skidati svaki dio svoje odjeće, a sve što je imao bile su lanene hlače i čizme.

Napokon, kada je sve skinuo i ostao tako klečati nag u pijesku, potražio je svojom bolnom desnom rukom rovajući po površini pijeska kakav mač. Zapravo, nije to bio bilo kakav mač, već je u pitanju bilo oružje čiji je položaj Mord naprosto osjetio. Mord nije tražio mač, dakle; on je znao da je mač tu.

Nekoliko trenutaka kasnije, Rutzoni niti je više čekao čovjek, niti je ta naga spodoba sa mačem u ruci mogla to biti.

Ali doista, Rutzoni – pa i svi ostali – imali su se bojati te pojave.

Poglavlje 32

Vrlo je kasna večer došla na vast kada su patuljci sa svojim novostečenim ljudskim prijateljima (manje–više) stali na polovicu tog ušća Ajobba. Tu ih je stao šibati oštar vjetar koji im je lišće i kaplje vode bacao po licima. Većina ih se nagutala više vode no što su mislili da uopće mogu popiti, i bili su umorniji od kakvih umornih pasa, no dakako, to nije bilo ono što ih je brinulo. A naime, brinula ih je hladnoća. Kako je bila noć, temperatura Ajooba spustila se na onu izdrživu jedino kamenju i možda zemlji. Odavno već patuljci, a kamoli ljudi, nisu osjetili ništa od svojih donjih dijelova tijela pod vodom. Čitave noge i trupovi bili su im toliko smrznuti da je rijetko tko mogao osjetiti te dijelove sebe.

“Pothlađenost, dakako. Vrlo prisan prijatelj većine stanovnika Enzolarta.” oglasi se Thoron. Njemu je najbliže plivao Gossah, pa su oni provodili čak i ugodne trenutke u tim prijateljskim razgovorima. Naravno, većinu vremena i jedan i drugi pitali su se hoće li sugovornik pod prijateljstvo uvrstiti i jedva primjetan, no itekako bolan, ubod nožem pod rebra, ali takvi su strahovi bili normalni u toj situaciji. Napokon, nitko nikoga nije tu poznavao onoliko koliko bi trebao da bi se osjećao sasvim sigurno kraj njega, ali u vodi do grla svi su bili jednako, i drugih izbora nije im preostajalo.

Ajobbske zvijeri bile su tu koje su vladale. I pothlađenost, kao već spomenuti prisni prijatelj većine stanovnika Enzolarta.

“Reci, Thorone – upravo mi je palo na pamet – zašto ste vi patuljci u sukobu sa druidima kao ljudima ako su vam zajednički neprijatelji

Bića Bijelog Carstva?” u jednom je trenutku Gossah upitao, a to pitanje bilo je tako tiho da su doista svi, osim možda njegova vlastita sina i samog patuljačkog kralja, bili predaleko da bi pitanje čuli.

Thoron je zastao i više nije plivao naprijed. Tada se okrenuo prema Gossahu, a Gossah na njegovu licu ugleda bol. “Moj...”, zausti ne znajući kako nazvati Gossaha, “... čovječe... ta znaš li ti koliko mi pravo imamo da budemo usmrćeni od strane tih jadnih ljudi?”

“Zašto?”

“Odnosi su nam i ovako klimavi, pa ne znam što bi spram mene osjećao da ti spomenem gnjusobe koje činimo mi patuljci njima...” reče kralj nastavivši plivati polako.

“Ako ti nije po volji, ne moraš pričati. No, tu me nešto drugo intrigira: ako osjećate gruznju savjesti radi toga što činite, zašto činite to što činite?”

Thoron razmisli o pitanju. Bilo je to pametno pitanje, što se njega ticalo, koje je zahtijevalo u najmanju ruku jednako pametan odgovor. Naposljetku Thoron odgovori: “Jesi li ikada zapalio duhan?”

“Jesam.”

“Vidiš, kad jednom osoba počne pušiti duhan, duhan ju može zarobiti, i više nikada ta osoba neće moći provesti dana a da ne zapali lulu. Jesam li u pravu?”

Gossah je bio ovisan o pušenju. No upitao se u ovom trenutku kako itko u Enzolartu može zapaliti lulu ako se ne smije zapaliti vatra. Pustivši pitanje da stoji sa strane, dopustio je svojim kratkim odgovorom: “U pravu si.” Thoronu da nastavi.

A Thoron je tada rekao: “Naša je ovisnost o nečemu gorem daleko veća no što je pušenje. Još su se davno, prije nekoliko tisuća godina, kada su Bića Bijelog Carstva izašla iz svoje šume i nastanila ovu zemlju, lako zbog opasnosti od njih patuljci riješili ovisnosti o duhanu, ali nikada – i to doista mislim, svim svojim bićem: nikada – niti jedan se patuljak neće moći odreći ovisnosti o *mesu...*”

Tu je Gossah stao sa pitanjima, zaključivši mudro da nije potrebno

dublje zadirati. Habor, koji je čitav razgovor čuo, shvativši o kakvom se mesu radi, samo je na trenutak iznenađeno zaustavio dah. Sve to, čitava ta zemlja i oni koji su njome hodili, bili su toj dvojici ljudi neobični. No ta neobičnost nikako nije bila bezazlena.

“Vidim da ne želiš dalje znati o nama kao stvorovima.”, gorko će Thoron. “Imaš i pravo u tome, zapravo. Gadna smo mi stvorenja, a doista... doista, volio bih da sam na tvom mjestu. Mada je, opet, vrlo nezahvalno htjeti biti na ičijem mjestu, kad je uopće znano kako nikome na ovom svijetu nije lako. No pustimo to... imamo put za prijeći...” dodao je, nakon čega se vratio u tišinu.

* * *

Pred zoru, povorka sačinjena od ljudi i patuljaka preplivala je ušće Ajobba i izašla na drugoj obali. Da je u pitanju bio Hil'gum, već bi se upalilo mnoštvo vatri i svi bi se uz te vatre stali pokušavati ugrijati, ili uopće preživjeti, ali kako su svi oni ipak hodili Enzolartom, vatre nisu smjele biti upaljene.

Umjesto svega toga, svatko se od njih svukao do gola i otresao i ocijedio što je više mogao svoju odjeću, nakon čega ju je ponovno odjenuo. Nije ništa od toga bilo baš lako, jer rijetko je tko osjetio više od svoje glave i ruku, a mnogi nisu osjetili ni to, ali ako ništa drugo, odjeća je blatnjava i teška većine njih bila izrađena od štavljene kože koja nije upila vodu, pa su ih barem ondje bogovi poštedjeli. Mada, naravno, pošteđeni nisu bili ni najmanje oni koji su nosili krzna, jer krzna su se isprljala blatom najviše.

No, bilo kako mu drago, na pripremu za put nije se smjelo potrošiti, po nalogu kralja, više od petnaest minuta, pa su tako već petnaest minuta nakon izlaska iz vode svi bili na svojim konjima. Svi, osim samog kralja.

“Rekao sam ti da su najgadnije te najsitnije Ajobbske beštije.”,

Thoron je dobio Gossahu dotičući čizmom svog konja što je umirao u bolovima ritajući se sve umornije u blatu.

“Možemo li mu pomoći?” Gossah upita.

“Ne. Ne vrijedi ga ni jesti, jer najvjerojatnije je otrovan. Sve što možemo učiniti je da ga ubijemo sada i pomognemo mu skončati sve to.”

Tako su naposljetku i učinili, a konju je oduzeo život sam kralj, presjekavši životinji vrat jednim od svojih noževa.

“Netko me sad mora povesti.” Thoron je dobio državši glavu svoga konja iz čijeg je vrata tekla krv i čekajući da životinja ispusti i zadnji dah.

“Ustupiti ću ja svog.”, Gossah je tada rekao te sjahao. Prišao je nakon toga kralju i pružio mu uzde. “Nije mi teško hodati.” dodao je.

“Ako ćeš ti hodati, tada ću hodati i ja, Gossah. Radije neka bude: jahati ćemo zajedno. Jak je tvoj konj, vjerujem; držati će nas obojicu.”

“Ako tako želiš”, Gossah se složi, “neka bude.”

I tako se dogodilo da se putovanje ljudi i patuljaka kroz gustu šumu pokraj Ajobba nastavilo, a kralj Gavoa i jedan od Hi'gumskih kneževa jahali su zajedno na jednom konju: Gossah ispred a Thoron iza. Moglo se reći da je to bilo gotovo ugodno putovanje.

“Sjetio sam se nečega.” Gossah je desetak minuta kasnije rekao glasom čovjeka koji se doista i sjetio nečega što mu se motalo po umu i suviše dugo, grebalo ga i kopkalo. Dogodilo se to nakon što je neko vrijeme proveo razmišljajući o usmrćenom Thoronovom konju.

“Pričaj.” Thoron reče.

Gossah tada započne: “Teško je bilo ne primijetiti da vas većina ima uza se oružje, a oružje se pravi od metala. Dakle, moje je pitanje: ako ne smijete paliti vatru, kako kujete oružje?”

“Čudi me kako to nisi ranije upitao.”, Thoron će nešto više zainteresiran za tu temu, čak se poradi pitanja blago i nasmiješivši. “Vidiš, kako sam rekao, nisu oduvijek Bića Bijelog Carstva harala Enzolartom, već to čine tek zadnjih par vijekova. Naše oružje koje

smo iskovali u ta vremena vrlo je kvalitetne izrade pa nasreću većina nije stigla istrnuti. No, kako je potreba za sječivom uvijek tu, kada se nađemo pred nestašicom činimo dvije stvari: s obzirom da druide iz nekog razloga Bića Bijelog Carstva ne diraju, napadamo njih i uzimamo im čelik, i to je prva opcija.”

“A druga?”

“Jednostavno: palimo vatre. No prije toga se dobro pobrinemo da smo spremni na okršaj. Ni ne sjećam se kada je zadnji puta to učinjeno. Valjda, kako ne vodimo mnogo ratova i brinemo se o oružju, vrlo rijetko se za kraljevanja nekog kralja dogodi da se stanu paliti vatre.”

“Prilično jednostavan odgovor za takvo pitanje...”

“Vjeruj, ako i jest nabava čelika jednostavna, tada trebaš vidjeti druge stvari, pravljenje kruha i tomu slično. Kad nemamo vatre, jedino što nam može pružiti pomoć je vjetar. Ali ja osobno ne poznajem te tehnike...”

“Razumijem sada.” Gossah je odgovorio.

Doista, iako je ta stvorenja zvana patuljci poradi one njihove "ovisnosti" mogao nazvati zvijerima, Gossah je morao priznati da te zvijeri ipak nisu bile daleko od ljudi, a njihove patnje, štoviše, činilo se da su bile i korak ispred. Zašto su bogovi činili takve stvari sa onima što su hodili njihovom zemljom, i koji su nesumnjivo ionako bili kreacija istih tih bogova, to Gossah nije znao reći, ali ma koliko o tomu razmišljao, drugo opravdanje osim egoizma bogova nije mogao naći. *Biti najveći od najvećih*, mislio je Gossah, *biti sam bog, a ipak uživati u patnji takvih stvorova... ne dovodi li to uživanje u pitanje samu božanstvenost?*

Poglavlje 33

Nag i malaksao, jedva gledajući, Mord je svoje neprijatelje čekao čitavo jutro i prijepodne. Nije mu se ni najmanje žurilo. Moglo se čak reći da je svo to vrijeme bio u vlastitom raju, jedva misleći, ali se okrijepljujući od svega što ga je ne samo tokom prethodnog dana, već i prethodnih godina ranjavalo. Godine su ga koje je proživio doista polako ranjavale, kao što bi lovac iz puke obijesti i vlastita zla umjesto da ubije životinju jednim udarcem tu istu životinju vrlo polako, i vrlo bolno, takoreći bockao kopljem malo po malo, tek toliko da životinja ne umre, ali i da ne prođe u miru i bez boli. Tako se Mord osjećao, a iako nije ranije to primjećivao, sada ipak jest, jer Hez ma koliko mu zla načinio podarivši mu dio svoje moći, sa istom je tom moći Mordu izoštrio i pogled, pa je Mord sada mogao jasnije vidjeti neke stvari koje su se oduvijek skrivale od njegovog pogleda, ali su ipak bile tu.

Patnja. Ako je za išta više mislio da ga može izbaviti iz zla, bila je to upravo patnja, jer ona bi ga natjerala da osjeća nekakvu grižnju savjesti. No problem je bio u tome što je Mord uviđao da ne samo da mu patnja nije smetala, već je u njoj na jedan bolestan način i uživao.

Perp je još jedanput pokušao stati na plažu nakon onog prvog Mordovog upozorenja, ali Mord ga više nije upozorio. Nije upozorio nikoga, jer napokon, nije ni bilo potrebe. Da su sami bogovi dobili poriv da stanu na tu plažu, niti jedan joj od njih ne bi od Mordove magije uopće mogao prići, pa tako nije mogao ni Perp. Nije to Mord svojevoljno činio, to stvaranje nevidljive barijere oko sebe, već je to bila nuspojava bivanja vrhuncem.

I Demon Bez Vojske mu je htio prići u jednom od tih trenutaka, ali Mord nije puštao nikoga. Apsolutno nikoga.

Mord bi se mnogo toga pitao da je bio u stanju misliti. O mnogočemu bi stao razmišljati, i razmišljao bi grčevito kao što razmišlja onaj što stoji pred vlastitim krajem, uz mnogo gorčine, ali ništa od tog nije bilo moguće.

Preostalo nije ni čekanje.

“Zar ste tu...” riječi prošaptane izađu iz njegovih usta kad je napokon i Rutzone osjetio, te robove demona. Nisu riječi Morda bile natopljene znatiželjom ili pogotovo mržnjom, već je tu bila žalost spram bića kojim će Veliki Pukovnik biti zadnje spram čega će se usuditi kročiti; zadnje spram čega će kročiti uopće. A i ta je žalost bila nestvarna, jer ma koliko moćan bio, Mord ipak sa moći nije mogao učiniti da osjeća.

Koža oko Mordova vrata tokom tih trenutaka postane sasvim crna, a sekundu kasnije iz nje stanu izlaziti i maleni plameni jezici. Naime, Inwog je počela gorjeti.

Ništa veličanstveno nije bilo u dolasku Rutzona, kao što je to bio slučaj sa Taorzima. Rutzoni su bili bičevani od strane demona, i doista su sve ratove vodili ne iz vlastita žara, već iz žara svojeg gospodara. Deseci tisuća Rutzona, tih gadnih i izmučenih stvorenja – dapače tako gadnih da bi promatraču promaknulo uopće osjećati išta poradi njihove muke – jurišali su prema Mordu, a Mord ih je vidio, mada su bili još kilometrima daleko.

U sljedećim minutama Mord je prestao disati. Uopće je prestao i postojati, a njegovo je tijelo bilo samo kao silueta ondje gdje je sjedilo. Stvarni Mord uspio je i to što je nakanio: došao je do tolikog mira da je izašao iz samoga sebe i postao umjesto toga sve ono drugo. Svaka sasušena kap krvi na pijesku i svako zrnce tog pijeska. Svaki leš, grana i list – sve je to bilo Mord.

I sve je to čekalo na Rutzone.

* * *

No Rutzoni ipak nisu bili arogantni kao Taorzi, jerbo su za razliku od njih u kasnijim ljetopisima Učenjaka slovili kao smrtnici (mada su u sukobu sa Mordom manje–više svi bili smrtnici, ma koliko besmrtni bili), pa su tako na vrijeme uočili da nešto nije u redu sa jednom jedinom prilikom koja ih dočekuje na bojnopolju, dok se pak gotovo deset tisuća vojnika skriva iza te prilike u brodovima (Rutzoni su prisutnost ljudi mogli osjetiti), i stali su na dobrim nekoliko stotina koraka ispred Morda, ne usuđujući mu se prići više ni pedlja.

Da mu razum nije bio podijeljen na svaki, i najmanji aspekt čitavog prizora kojeg je njegova magija držala u svom zagrljaju, Mord bi bio sposoban da misli, a samim time bio bi sposoban i shvatiti da je plan Rutzona čekati da mu ponestane magije, pa da njegova moćna barijera nestane, a oni nasrnu.

Naravno, obje su strane činile grešku. Mord, jer je unutar sebe uporno stupao spram nepoznatog, nemajući niti najmanje želje da popusti i dopusti Sili da ga navodi. To njegovo dopuštanje magiji da ga vodi vjerojatno je srdilo Demona Bez Vojske, jer magija nikada nije bila poznata po svojoj gostoljubivosti, a ako je i postojala ikakva prilika da Sila priđe u tri stotine i četrnaestoj godini Doba Jeda Mordu baš u onom trenutku kad se ovaj nesuvislo pokušao ubiti, baš te sekunde, i zgrabi ga te ga odvuče u prošlost da proživi još jedanput svoj život i uvidi zašto je ludost ubiti se, jer očito je zaboravio na istinske ciljeve do kojih je još morao doći, tu priliku upravo su proživljavali. U pitanju je bila posljednja prilika, jer doista, Mord nije jedini koji je morao izreći tu prljavu inkantaciju zvanu "Gausalus" i prodati nešto sebi najvrjednije da bi došao do cilja. Demon Bez Vojske, dakako, nije mogao upravljati vremenom, i nikako nije posjedovao toliko moći da nekoga odvuče u prošlost, ali jedna sekunda tokom koje je gledao kako Mord što je dirigirao rukom tijela

mladog Eltiura, stvara magijski impuls da kruži oko njegovih prstiju i sprema se da opali ravno u srce i prekine sve... ta sekunda tokom koje je sve to Sila imao vidjeti dok je jurio prema Mordu bila je dovoljna da vikne "Gausalus!" i zatraži jednu uslugu.

No to za Morda nije bilo suviše bitno dok je čekao na Rutzona.

Pak što se Rutzona ticalo, njihova je greška bila očita: oni su čekali da Mordu ponestane magije.

Naravno, to se nije moglo dogoditi, što je činilo da je jedina osoba koja je u svemu tomu bila u nezgodnom položaju (nakon Rutzona, dakako) bio upravo Demon Bez Vojske. On nije znao u kojem će trenutku i na koji način Mord započeti napad, pa tako nije znao na koji će mu točno način pomoći. Mada, dakako, i Mord i Sila bili su svjesni da je snaga Rutzona naspram ijedog od njih dvoje već bila ništavna, a kada bi se ujedinili... tu osim krvi nije se mnogošto drugo moglo ni zamisliti.

* * *

Ali za to vrijeme u brodovima se događalo nešto što nitko od onih na plaži nije očekivao.

Thargelion i Neurij, oboje bez ikakve svijesti i tijela, zajedno kao prisnici koji su oduvijek bili jedan drugome blizu, tako da jedan drugome mogu priskočiti u pomoć, i sada su zajedno stali pred sljedeću nevolju, ali ovaj puta ta nevolja bila je crnilo.

Sve se činilo kao san, mada san u pitanju i jest bio, a dogodilo se sve tako da su iz mira polaganog umiranja bili zgrabljeni obojica rukama snažnih mišica i postavljeni pred njega, velikog Heza.

Neurij i Thargelion! Moji gosti u ovoj sekundi što teče! Vrlo mi je, kao bogu, svejedno što vas vidim, jer kad bih rekao da mi je drago ili krivo što vas gledati imam, ne bih se zvao bogom. Svejedno mi je dakle, gosti moji, što stojite preda mnom. Mogli su u pitanju biti i neki

drugi, ali dogodilo se: upravo ste vi Mordova braća.

Princ Hil'guma i jedan od kessyrovih najbitnijih vitezova stajali su u tami, mada se nije moglo uopće reći gdje stoje kada nisu ni mogli vidjeti svoja tijela, jer su uopće oboje bili puke prisutnosti sa sposobnošću shvaćanja i promatranja. Pred njima nije bilo ništa, a kad bi dobro pogledali iza tog ništa, oni bi mogli ugledati jedan masivan bijeli kip. Toliko masivan da su njih dvoje pred njim bili manji od mrava. Ništavni i jadni.

Gdje sam ja? Neurij upita, a Thargelion tada iznenada također postavi to pitanje.

Ja? Jao, pa nema više "ja" dok preda mnom imate biti! Samo sam ja, Hez, tu, a vi niti ne postojite.

Kako je to moguće? ponovno, uz mnogo više straha no prije, obojica upitaju kip čija su oni mogli vidjeti tek stopala, jer već je kod gležnja kip nadvisivao sve najveće građevine koje su oni tokom svojih života mogli vidjeti.

Ja sam vas kupio. Moje ste igračke. To je tako i tako će biti. Vaš sam vlasnik sada i posjedujem svaki vaš dio, počevši od tijela vaših, do vaših misli, odluka i budućnosti. Sve je sada moje. Tako je i pravo, jerbo ste mnogo koštali. Moja draga moć koju sam tako darežljivo poklonio tom Mordu Dur'agemskom...

Ne shvaćam! viknu Thragelion i Neurij kao jedno, ali umjesto onako snažno i glasno kao inače, oni oboje dreknu poput male djece. *Objasni!*

Utišajte se, ta objasniti ću vam. Imamo čak jednu sekundu vremena, mališani! Sve što moj otac stvori, Oba, stvori da bude slobodno i slabo. Sve što ja stvorim, stvorim da bude zarobljeno i do vječnosti jako. To neka bude objašnjenje: vaš brat, Mord, tražio je moć i dobio je moć. A novac je bilo ono njemu najdraže. Začudo, pomislio bi moj veliki duh da je to njegova žena, ili njegov drugi brat, Myron, no on je odabrao vas. Vi ste ono njemu najdraže, a ja sam ono najzlobnije. Ta računica kaže: za moć, on vas je meni prodao.

Shvatite, ljudi.

Neurij i Thargelion uvidjeli su da ne mogu tek tako razmišljati, jerbo nisu imali pojma što se događa. Sve oko njih bilo je neobično savitljivo, ljepljivo i vruće. Pa i oni sami; oni nisu mogli reći što su oni.

Ali ja sam milosrdan u svojem zlu, tada se Hez ponovno javi, a Thargelion i Neurij se upitaju je li ovaj uopće ikada i prestao govoriti, ili je li ikada išta i rekao. Ja ću učiniti ovako, da mi bivanje vječnim bude manje svejedno: neću vas za robove; ne trebate mi. Neću vas uopće. Pustiti ću vas na slobodu.

Doista, milosrdan si bog, Neurij i Thagelion tada oboje rekoše, ali niti jedan od njih nije to rekao svojevolumno, već je Hez to rekao njihovim ustima.

Ali vaša će sloboda dobiti cilj. Taj cilj neće biti da ubijete Morda – ta nećemo mu toliko popustiti! – već mu tek napakostiti toliko da će on morati spaliti svako lijepo sjećanje na vas. Mord će morati spaliti svoje prijatelje. Divan plan, da! Hez nastavi grmjeti, a njegov smijeh doista i bijahu munje koje su tada nastupile. Vi ćete patiti, a on će patiti još i više. Nitko od vas neće ga moći ubiti, ali ćete ga mrziti. Oboje ćete ga htjeti svim srcem zagrliti i uz suze si međusobno oprostiti, ali ja ću samome svijetu i okolnostima zapovjediti da se to nikada ne dogodi. Patiti ćete jer nećete biti zajedno kao jedan. Vaša će mržnja biti lažna. Ljudi će oko vas troje umirati u mukama, i jao, prolaziti će mnoge godine. Biti će mnogo godina na vašim plećima, a vi ćete i dalje patiti jer si ne opraštate, a oni koji će živjeti oko vas, nikada mira neće naći. A ti, Jareze, ti što se skrivaš ondje u tami (ja jesam tama i znam da si tu i promatraš me), ostani svjedok ovome. Jer dostojan si biti svjedokom. Uz ona sitna zla koja je činio Tarrob, i ona gotovo nevidljiva Mordova zla, uz ta zla što su se kotrljala i povećavala, ti si jedan od uzroka svega ovoga. Kako si i ti jedan od Mordovih voljenih ljudi, i ti ćeš doživjeti nagli pad. A svi vi skupa, nemojte misliti da ja volim činiti ovo. Ja činim što moram, stoga

nemajte mržnje spram mene. Zamislite što bi bilo kada vaša silna zla ne bi bila uklonjena mojom kaznom... pitajte se, nalažem vam sada prije kraja: koliko je savjest tisućama puta gori dželat od mene? A sada zbogom!

* * *

Thargelion je otvorio oči, a zbilom se to u isto vrijeme kada su to učinili i Jarez i Neurij. Prvo što je rekao kada se posjeo, s obzirom da je ležao svo vrijeme na leđima na podu, bilo je: “Zar je doista to učinio?”

Perp je bio prvi koji je uvidio da se ova trojica bude i ustaju, pa je dotrčao do njih i stao im postavljati pitanja da vidi jesu li možda ranjeni. Kako su mu sva trojica negirala da osjećaju ikakvu bol, Perp je popustio i ponudio im jednom po jednom ruku da im pomogne ustati.

“Mord je na plaži, predmijevam?” Neurij se obrati Perpu, a Perp u njegovim gotovo crnim očima i uopće u njegovoj prilici koja je bila dosta manja od njegove vidi tada neku neobičnu mržnju i zlovolju. Bilo je očito da Neurij, kao ni Thargelion, ne kani mnogo razgovarati.

“Jest, prinče. Vani je. Ali van se ne može...”

“Znam to.”, Neurij ga prekinu te se okrene Thargelionu. “Molim te, nemoj se ljutiti kada učinim što sam nakanio.”

Perp, iako jest pokušavao shvatiti njihov razgovor, nije uvidio o čemu se radilo. Ma koliko upregnuo um, on je kanda za njihove riječi bio gluh i slijep.

“Neću se ljutiti, Neurij. I sam sam osjetio...” Thargelion progovori, a odmah potom se i zaustavi, jer nije znao opisati što je to točno osjetio.

“Jareze!”, Neurij najednom zagrmi na svog donedavno prilično dobrog prijatelja. “Opiši ti što se dogodilo.”

Jarez im priđe na korak, tako da su njih trojica stajali jedan drugome licem blizu jedva dva pedlja. Ni njegov izraz lica nije bio ništa blaži, ali kako je on ipak bio kud i kamo mudriji, njegova je srđba ipak bila manja. "Gausalus, prinče. Mord je učinio ono za što sam se nadao da učiniti ipak neće."

"Dakle, i ti si osjetio?"

"Bio sam svjedok vašem razgovoru sa njim.", Jarez odgovori. "I istina je: svo to crnilo nije bio puki san."

Thargelion ostane zamišljen. Dok je on tako stajao, Perp je do njega sve više uviđao kako su se Jarez, Neurij i on promijenili. Nije u njima više bilo onog prijateljskog tona, već je tu sada bio neki drugi – daleko manje prijazan, formalni ton.

Zavladala je nekakva hladnoća u njihovu govoru, moglo se reći, i Perp je to savršeno osjećao.

No opet, ma koliko se Perp tomu čudio, iz Thargeliona je tada iznenada nestala sva ta hladnoća, i on je stao ispoljavati svoje emocije u obliku drhtavog govora:

"Ta kako je mogao takvo što učiniti nama? Mi smo prijatelji! Mi smo braća...!" govorio je Thargelion mašući rukama i gledajući u pod, sve to čineći upravo kao da je razgovarao sa samim sobom. Ubrzo je počeo i besciljno hodati uokolo krmom broda, kanda tražeći odgovor, ali sve što je mogao učiniti taj čovjek bilo je da se samo još više razalosti i naživcira.

Jarez bi mu dobacio riječi "Smiri se, čovječe", ali kako je i on bio uznemiren, ostao je samo šutjeti. Mada za razliku od Neurijeve, ta šutnja jedva da je bila vrijedna spomena. Neurij je doista šutio, čineći to savršeno. Kao kada učenik slikanja postane majstor u svom polju i nauči slikati remek–djela, tako je i Neurij naučio šutjeti, biti mračan, piljiti u tlo čak niti ne razmišljajući.

Vrzmala se tom prostorijom pomisao: *Bogovi, što li se dogodilo...?*

"Idem do njega!" javi se najednom Thargelion sa kraja prostorije. Kako je ta prostorija bila jedna od mnogih u ogromnoj krmi tog broda,

u njoj nije bilo mnogo ljudi, pa tako nije bilo mnogo ni začuđenih ljudi, mada su od onih koji su bili prisutni, začuđeni bili upravi svi. Kako je rekao te riječi, Thargelion se zaputi do vrata, otvori ih i nestane uz zvuke batova koraka što su se udaljavali.

“Je li to pametno?” Jarez upita.

Pomislivši da se obraća njemu, Perp je Jarezu odgovorio: “Ne znam. Ne znam ni što se događa...”

“Pitam, Perpe: je li pametno poći do Morda?”

“Mordu je uopće nemoguće prići, tako da to nema veze sa pameću ili glupošću.” Perp odgovori duboko uvjeren da se Thargelion, Jarez i Neurij nerviraju bez nekog suvislog razloga.

“Ali nije tako...” Jarez prošapće sebi u bradu, nakon čega se okrenu i također pođe onim putem kojim je otišao Thargelion.

“Kuda ćeš?”, Perp mu doviknu. “Koji se vrug događa? Prinče, molim vas, objasnite mi vi...” doda okrenuvši se prema Neuriju, ali Neurij ne odgovori, niti reagira uopće, već samo napravi nekoliko koraka do najbliže stolice, ondje sjedne i zamišljeno promrmlja: “Zašto je to učinio...?”

Uvidjevši da ni od princa nema pomoći, Perp pojuri prema vratima i nastavi trčati da sustigne Thargeliona i mistika.

* * *

“Ne možeš proći, Mord ne dopušta!” Perp je rekao Thargelionu kad je ovaj stao pred nevidljivom barijerom što je sprečavala doticanje plaže. Thargelion njegove riječi nije slušao. Umjesto toga, napravio je korak naprijed.

Vani je bilo sparno i vruće, jer bez obzira na more i vjetar što su hladili Enzoltart, sunčev je utjecaj bio jači. Thargelion je u nekoliko koraka prešao preko daske što je spajala brod i kopno, stao na meki i većinom crveni pijesak plaže, bacio pogled prema nagom Mordu i

viknuo: “Morde, dolazim ti!”

Mord se nije javio. Štoviše, većina ljudi pogrešno bi zaključila da je, sjedeći tako sav krvav usred gomile leševa, Mord zapravo mrtav, ali Thargelion je znao da to nije tako.

Vjetar je opijao i bio je dozlaboga smrdljiv. Po leševima su letjele muhe i obadi, a samih je leševa bilo na tisuće i doista su pokrivali gotovo svaki pedalj plaže. Što ljudi, što Taorga tu su mrtva tijela ležala.

Da bi prišao Mordu, Thagelion je morao hodati po mrtvima. To je on činio gotovo bez ikakve pomisli, takoreći hladno kao kamen.

Perp se stane pitati kako je Thagelion uspio proći Mordovu barijeru, ali to razmišljanje ne potraje dugo, jer tada je kroz nju potrčao i on, prateći Thargeliona.

Kad je i sam Perp stao na plažu, postalo je očito: barijere više nije bilo.

“Budale!”, Mord se najednom javi. “Vaša će vas ludost koštati glave!”

“Morde, ja ti moram prići.” Thagelion je kroza zube rekao. Te riječi bile su nadglasane od strane vjetra i mora, ali Mord ih je svejedno čuo. “Ne zanima me barijera i još me manje zanima sigurnost ljudi.”

Nekoliko sekundi kasnije, Thargeliona i Morda dijelilo je jedva dvadeset koraka. Mord se i dalje nije okretao, niti je ustajao uopće.

“Znam da me hoćeš napasti, Thargelione. Ali znaj da je to iz razloga što ti ja to dopuštam. Tvoju osvetu ja ti omogućujem.” Mord je rekao.

“Nije tako.”, Thagelion reče i stane. “Nije mi potrebna tvoja pomoć.”

“Ali jest! Da nisam maknuo barijeru, živ bi bio spaljen. Tu si jer ti ja omogućujem tu biti...”

“Hajde, vrati svoju barijeru onda!” Thagelion odbrusi bijesna glasa.

Morda te riječi iznenade. “Ta zar misliš da bih mogao svog brata...” započeo je.

“Učini tako: pokušaj me spaliti svojom barijerom i vidjet ćeš svoju zabludu, Morde.”

“Ne budi lud, Thagelione. Znaš i sam da ste Neurij i ti jedva telekinezom ovladali. Ja pak svijet čitav posjedujem svojom moći. Ako si ljut, razumijem to. Ako me hoćeš ubiti, i pomoći ću ti u tome. Ali ne uspoređuj naše snage, tvoju i moju, jer doista je smiješno...”

Thargelion se nađe uvrijeđen. “Ti posjeduješ moć, Morde, jer si nas upravo sve prodao. I sam sam to mogao učiniti i zgrnuti toliko moći da sam prodao tebe na isti način. I Neurij također. Svatko može Gaustalus, Morde, izreći. No nitko nije tolika kukavica – barem sam tako do danas mislio.”

Mord ne odgovori. Nije se moglo odgovoriti. Da je mogao pitati se, pak bi se pitao: *Kako je moguće odgovoriti čovjeku kako je pravo, ako ni ne znam što pravo jest? Nisam vas ja prodao, moji prijatelji. Netko je drugi umjesto mene to učinio. Znam ga, i čitav sam život proveo svako malo sa njim razgovarajući, ali kad bi minuo razgovor ja bih zaboravo tko on jest. Taj čovjek – ako je čovjek uopće u pitanju – učinio je to. Nikako ja.*

Dakako, bila je riječ o Sili, ili Demonu Bez Vojske, kako će ga kasnije prozvati. Sila je odveo Morda u prošlost da ju ponovno proživljava, ali kako je Morda i Silu dijelio razmak veći od tri stotine godina, Mord nije mogao pamtiti razgovore sa njim. Bio je čak veliki uspjeh i to što je u zadnje vrijeme postao svjestan da tu i tamo razgovara sa nekim, jer većinom se u životu ni toga nije sjećao. Sila bi jednostavno došao, oni bi razgovarali, i razgovor bi se zaboravio kad bi Sila pustio Morda da nastavi živjeti svoj već odavno proživljeni život. Sve je to bilo neobično, kao i čitav Mordov život uopće, još otkako je ubio Tarroba i (umislio?) da mu tri bijela kipa salijevaju tekuće zlato po prsima kao kaznu, otkako je upoznao Jareza i čitavu tu stvar sa magijom. Sve je to bilo ludo i – ako je u početku i bilo

zanimljivo – od svega toga nije bilo ničega osim konstantne patnje. Kada je govorio o Thargelionovoj i Neurijevoj moći – toj proklesnoj moći koja se pojavila jer je on sam, Mord, dopustio da njegovo izvođenje destruktivne magije vide i njihove oči, pa ih je ta magija zavela – Mord nikako nije govorio podcjenjujući. Bilo je tu nešto drugo: strah. Mord se doista bojao da Neurij i Thagelion stanu patiti upola koliko i on, jer to bi ih samljelo žive.

A sada se i to dogodilo, čemu nije znao odgovora, ma koliko čuvstava prekopavao za odgovorom: Usnio je san i, probudivši se, izgovorio inkantaciju Gausalusa.

Volio bih da mi to Jarez nikada spomenuo nije, napokon došavši do snage da misli, pomislio je. Život bi bio kud i kamo podnošljiviji bez magije, a kamoli Gausalusa. Doista, te djetinjaste misli nisu bile jedini djetinjasti dio Morda tokom tih trenutaka. Čitav je Mord, zapravo, stao odustajati.

No odustajanja u destruktivnoj magiji i Hezovoj kletvi nema. I nažalost, toga je Mord bio svjestan.

“Morde, što li se događa?” Perp je upitao kad je i on prišao svom prijatelju.

“Što ti radiš ovdje?”, Mord je upitao Perpa prijekorno. “Možeš poginuti.”

“Ako ću poginuti, meni je pravo.” Perp reče. Gledajući tako u Velikog Pukovnika, mada je isti bio kao od majke rođen sjedeći u pijesku, Perp je osjećao nekakav ponos.

“Perpe, molim te povuci se. Govorim, jer osjećam da će reći...” Mord pokuša izreći rečenicu do kraja, ali Thagelion ga prekinu upravo tim riječima za koje je Mord imao namjeru spomenuti za će ih Thagelion reći:

“Morde, ako ne podigneš barijeru, ono tamo odlazi.” Thargelion je rekao i pokazao rukom na najbliži brod iz kojega je maloprije i izašao. Kako je pružio dlan prema brodu, čitava Thagelionova ruka buknuła je plamenom.

“Impresivna pirokineza, brate.”, Mord je rekao kad je napokon podigao pogled i pokazao lice. “Mislio sam da vas je Jarez manje naučio. Vatru je teško stvarati...”

Perp ništa nije gledao u čudu. Sa magijom se, kao i svatko drugi u Enzolartu, upoznao vrlo naglo i bez ikakva objašnjenja. Dakako, njegovoj nezainteresiranosti spram magije doprinjela je i travarica koje je podosta popio u prethodna dva dana. Osim toga, Taorzi sa kojima se imao prilike boriti nisu bili ništa manje natopljeni tim čudesima koje su sada pokazivali Thargelion i Mord.

“Morde...”, Thargelion reče. “Ne tražim da me ubiješ jer znam da ćeš me ubiti, već upravo zato da vidiš kako si, prodavši nas sve, učinio veliku glupost.”

“Kako je Mord ikoga prodao?” javi se Perp braneći svog prijatelja, no njegove riječi nitko nije stao vagati.

“Rutzoni nam prilaze. Barijeru moram podići ionako. Ali odbijam makar i na najmanji trenutak okrenuti se protiv tebe. Ne znam što vam je destruktivna magija učinila, Neuriju i tebi, Thagelione, ali vrlo žalim zbog toga. Vi niste moja braća kakva ste bili...”

“Neurij i ja smo isti.”, Thargelion će bijesna glasa, a plamen što mu se vrtio oko ruke raširi se po njegovom čitavom tijelu, ližući ga i uzdižući se. “Ti si taj koji je učinio glupost i ti si taj koji će to morati platiti. A sada, nalažem ti, podigni barijeru i napadni me da dobijem čisti razlog da te ubijem, ili...”

“Znam da hoćeš spaliti brod. I vrlo pametno od tebe što si uvidio da je ono mi najmilije u tom brodu. No radije bih ti ponudio da dokažeš da si moćan i oprostiš mi, pa da zajedno nastavimo kao što smo nekada zajedno putevima išli. Razmisli: što imaš od toga ako ubiješ Morrysu?”

“Morrysa?”, Thagelion upita i osmjehnu se. “Ne pada mi na pamet ubiti nju. Svejedno mi je ako ona izgori sa brodom. Ali drugo je nešto važnije ubiti.”

“Ta koga, Thagelione...?”

“Morde, jedan od glavnih razloga zašto Gaustalus ne valja je što Hez kad naplaćuje, on naplaćuje svom žestinom. Rečeno mi je tko ti je najmiliji i do koga ti je najviše stalo. Doista, ne bih te mnogo oštetio kada bih ubio Morrysu. Ali kada bih ubio sebe, ili Neurija, koji mi je upravo meta, tada...”

“Ne dopuštam!” točno kako je Thagelion mislio da će biti, Mord je viknuo.

No Thargelion nije ni poslušao njegova povika. Sve što je učinio bilo je slanje ognja na brod.

* * *

Istog trena kada je Thargelion poslao taj oganj, Rutzoni više nisu imali razloga čekati. Ako je doprije napad i bio tu samo radi zapovijedi od strane demona, to je prestalo biti tako onog trena kada je u igru stupila i vatra, jer vatra je Rutzone naljutila. A ljuti Rutzoni u najmanju su ruku zeznuti.

Oganj je letio prema brodu vrlo brzo, no Mord je, povikavši na Thageliona, učinio jednu neobičnu stvar: ne želivši prihvatiti da će stvarnost u budućnosti biti satkana od Neurijeve smrti, on je uništio svaku mogućnost da se ta stvarnost dogodi, a uništio ih je tako što je u sadašnjosti uništio realnost. A jednom kad je uništio realnost, Mord je uništio i stvarnu brzinu vremena, usporivši time vremenski tok koliko je samo mogao.

No pokret Rutzona što je tada uslijedio u Mordu je na trenutak poremetio njegov mir, i on je stao gubiti kontrolu nad situacijom.

Izgubivši tada kontrolu i nad vremenom, Mord nije mogao ništa drugo no pustiti da ono teče normalno i gledati kako kugla satkana od vatre koja bi lako mogla progutati Obin Hram u Kessyu prilazi brodu.

Zadnja Mordova nada bila je sama magija, a kako je bio najmoćnije stvorenje u Enzolartu, ona mu je služila vrlo pokorno. Pola

otkucaja srca, koliko je trebalo Thargelionovoj kugli da prevale nekoliko stotina metara do broda i Mordu da se pribere, Mord je ponovno uništio realnost.

Uništivši realnost, koja je nalagala da brod već sljedeće sekunde bude satran i spaljen, Mord je promrmljao: “*Nosterio... zorg katz, 'tcho enk enar!*”

I tim riječima Mord postade gospodar sveg pijeska i sve vode u koju je gledao. A svom pijesku i svoj vodi tog je trena zapovjedio da nasrnu na vatrenu kuglu Thargelionovu i srazaju se sa njom.

Dakako, nije bilo dovoljno vremena. Mord je samo stigao odmaknuti pogled kad je uvidio kako se, umjesto sa pijeskom i morem što su se u tisućama hektolitara i tona podigli u zrak, vatreni oganj ipak sudara sa brodom.

Nisam uspio, bilo je posljednje što je Mord pomislio, sakrivajući rukama svoje lice.

Sve što je mogao tokom tih trenutaka bilo je da se suzdrži od suvišnih suza. *Thargelione*, pomislio je jer nije imao snage govoriti. *Ubij i mene*.

To bi Thargelion vjerojatno i učinio, ali kako je začuđeno rekao “Tko?” Mord je otvorio oči i pogledao prema brodu, a njegovo srce tada zakuca snažnije.

Njegov prijatelj i dužnik, koji mu je vratio time svaki dug osim onoga što ga je Gausalusom ubacio u ralje Heza, Demon Bez Vojske niotkud se pojavio i čitav onaj oganj koji bi lako mogao u prah satrati i najveću građevinu, jednom rukom zaustavio pred sobom, te ga, mahnuvši rukom, zabio u zemlju.

To je bio prvi puta da itko od ljudi vidi kako Demon Bez Vojske izgleda, a taj je demon bio crna silueta obavijena tamnom maglom. Silueta u obliku čovjeka čije se lice nije dalo vidjeti ma koliko se u njega gledalo, koja je levitirala nekoliko metara nad zemljom, tako moćna pojava da je savijala prostor oko sebe u očima onoga koji bi u nju gledao – to je bio Demon Bez Vojske.

“Sila!” Mord ushićeno šapne i ustane. Njegov ushit povukao je onu zapovijed da se more stane sušiti a plaža od pijeska prazniti, jer su se imali sukobiti sa vatrom, pa je tako mnogo vode tada stalo padati sa neba i mnogo je pijeska letjelo uokolo. Brod se onaj pak u kojemu je bio dio vojske zajedno sa Morrysom i Neurijem ljuljao kao olujom pogađan.

Demon Bez Vojske onog je trena nestao kada je Mord pogledao u njega. Pak je Perp, koji je sve to također promatrao, svo vrijeme stiskao u ruci balčak svoga mača bacajući malo svoj pogled na jednu osobu pred sobom, malo na drugu, niti ne znajući više koga da se više boji. No kako Perpa nitko nije dirao, tako ni on nije nikoga napao. Sve što se događalo pred njegovim očima doista je bilo poput kakvog sna, pa se on tako u nekoliko navrata čak stao čuditi zašto se još nije probudio.

“Tko je to?” Thargelion je upitao okrenuvši se prema Mordu, a upitao je više vriskom no normalnim glasom. Mord mu nije odgovorio, jer nije ni stigao. Naime, već se sljedećeg trenutka Sila pojavio između njega i Thargeliona i rekao svojim glasom demona: “Imate vrlo malo vremena. Sukobite se kasnije, ali sada se sukobite sa mojom vojskom!”

Nakon tih riječi, Sila je nestao. Bilo je neobično kako niti kletva samog boga zla nije mogla pokolebati dva brata kada je u pitanju bila obrana od neprijatelja.

“Ja ću čuvati Perpova i tvoja leđa, a ti ih, Thargelione, ubijaj!” Mord je rekao, nakon čega je prišao najbližem lešu čovjeka do sebe, svukao sa njega hlače i navukao ih na sebe.

“Neću se boriti bez hlača.” rekavši to, uzeo je od mrtvacu i mač. Te njegove riječi primijetio je Thargelion, koji je, naime stajao također kao i Mord doprije, dakle nag, samo što je njegovo tijelo još bilo ogrnuto nekom prljavom dekom, pa se Thargelionova golotinja tu i tamo i pokrivala. Tu primjedbu, kako je ipak imao pametnijeg posla, Thargelion istog trena zaboravi.

“Morde, a vojska u brodovima?”, Perp je upitao. “Zar je deset tisuća ljudi ovdje samo da bi gledali kako se na bojnopolju koristi magija?”

“To su ratari, Perpe, a ne vojnici. Ako i ima vojnika među njima, neka slobodno budu vojnici. Ali vojnici u brodovima, jer ovdje nisu potrebni.”

“Ta...?” Perp zausti, ali Mord ga prekinu rukom.

Rutzoni su stali izlaziti iz šume, trčeći kao bijesni psi. Njihova lica bijahu prekrivena maskama, a oružja nisu ni imali. To su bili Rutzoni – gamad bez savjesti iako su za razliku od Taorga bili sposobni misliti. Gamad, jer oni su mogli birati hoće li biti na strani dobra ili zla. Kako su im Rutzoni prilazili, Mord je imao nekoliko sekundi da objasni sebi i Perpu što misli sa vojskom:

“Ova vojska, Perpe, služi da podigne kralju njive i gradove. Oni su gospodarska vojska, a ne ratnička. Govorim ti to, jer nakon ove bitke i neće drugačije biti, nego ćemo podizati gradove i saditi polja... tako mi svega, Perpe, ima da bude mir!”

Te riječi su Mordu pružile utjehu, ali samo na trenutak. On je, dakako, znao da se sukob njega, Neurija i Thargeliona, kao i Thargelionova bjesomučnost i namjera njegova da ubije Neurija i spali sve što Mord voli tek odgodio. Stoga je i bilo jasno zašto se on nikako nije brinuo radi Rutzona. Ti su jadnici došli umrijeti, a ne boriti se. Tu je Mord također shvatio i da je svih godina bio u krivu kad je mislio da ga je Sila dovukao da proživljava ovu prošlost radi tih bitki sa Bićima Bijelog Carstva. Sve su te bitke nebitne. Bit je bila u nečemu drugom, a to nešto je Mord nakanio otkriti.

No prvo da pobijemo ove smradove.

* * *

Thargelion u rukama nije imao mača, pa se u posljednjem trenutku

sagnuo i uzeo neki kratki mač iz ruku jednog mrtvog vojnika. Uzevši mač, pošao je naprijed. Kako bi mu mač mogao koristiti kad je mislio boriti se magijom ni sam nije znao, mada nije o tomu ni mislio.

Tisuće Rutzona tada je nasrnulo na njih troje, a najbliže koliko su im mogli prići, bilo je na jednu ruku i jednu oštricu kratkog mača udaljenosti od Thargeliona. Na toj udaljenosti, naime, padali su kao pokošeni. Thargelionova brzina ubijanja bila je impresivna, jer je i prije bio jedan od najbolje treniranih vitezova, ali uz magiju i taj novi bijes koji ga je zarobio, on je sjekao tom brzinom da bi se oko promatrača stalo sramiti jer je bilo sporije u gledanju, no Thargelion u izbjegavanju zamaha i mahanju svojim oružjem. A Rutzoni doista i jesu napadali, a ne samo padali. Čak su i bacali noževe i mačeve na Thargeliona, na desetke njih već u prvoj minuti, no Thargelion je sve to mirno i munjevito brzo odbio – a te su mačeve i noževe bacali oni Rutzoni koji su uvidjeli da je uopće prići Thargelionu gotovo nemoguće.

No kako je Rutzona ipak bilo toliko da su lako mogli pregaziti Thargeliona, čitav taj spektakl Thargelionovog ubijanja tih bića ne bi mogao biti moguć da sve te Rutzone od Thargeliona nije podalje magijom držao Mord. Njemu je u interesu bilo više no išta da Thargelion i Perp ne poginu, što je značilo da on sam nije smio poginuti, pa se stoga svo vrijeme skrivao iza Thargeliona. Tu i tamo Thargelion bi slučajno propustio kojeg Rutzona, ali njega bi već svladao Perp. Pak je Perpov način borbe bio specifičan i po tome što su njegove žrtve umirale u velikoj boli. Iz tko zna kojeg razloga, Perp bi prvo odsjekao neprijatelju ruke, često zatim i noge, a tek onda glavu, ili bi mu zabio mač u srce. Bio je to dakle bolni kraj za neprijatelja. A i Perp se srčano borio – i to je Mord morao primijetiti, kao i Thargelion. U nekoliko se navrata Perp htio pridružiti Thargelionu rame uz rame pa da zajedno ubijaju Rutzone, ali Mord mu magijom nije dao prići Thargelionu, jer se bojao da bi ga ovaj radi svoje ludosti mogao još i ubiti. To je, dakle, bio razlog zašto je Mord

stajao posred plaže ne čineći ništa, Thargelion boreći se njemu s lijeva, a Perp s desna. Tako su se dogovorili bez da su međusobno i riječi rekli. Thargelion i Perp su ubijali, a Mord ih je štitio.

No, bilo kako mu drago, čitava ta neobična borba nije bila ni približno jednostavna i lagana kao što bi se promatraču moglo učiniti. Već i radi toga nije bila lagana što Mord nije mogao u svakom trenutku odbijati neprijatelje od svojih prijatelja, pa bi tu i tamo kakva oštrica ipak posjekla nekog od njih.

To se dogodilo sa Perpom već nakon desetak minuta borbe. Iako je zauzeo pravilan gard, sa svojim mačem Krvnikom u desnoj ruci, ipak taj čovjek nije bio spreman na pola sekunde koliko između njega i Rutzona nije bilo nikakve barijere. On je u tom trenutku baš zamahnuo da ubode jednog Rutzona, kadli iznenada prema njemu stane nasrtati nekoliko oštrica. Bio je dovoljno brz da izbjegne većinu njih, ali jedna mu je ipak posjekla lijevu podlakticu, a sve je to bilo popraćeno uz mnogo krvi.

Dakako, Mord je u svakom trenutku mogao prestati stvarati barijeru i početi ubijati Rutzona na jednak način kako je ubio i Taorge. To je čak mogao i Thargelion (Mord je ipak vjerovao da je Thargelion postao dovoljno moćan za takvo što). Ali razlog zašto ništa od toga nije učinio bio je u sljedećem: bojao se.

Kako to? pomislio je, jer mu je magija koju je koristio ostavila mjesta i za razmišljanje. *Lijepo, Morde,* odgovorio je samome sebi odmah potom. *Znaš i sam kakav si kada pretjeraš sa destruktivnom magijom. Svojevremeno si gotovo spalio čitav Kessyr ognjenim stupom, a tada čak nisi nisi bio pod Gausalusom. Pobio si stotine ljudi – vlastitih ljudi – jer si žudio za još krvi kada si završio sa ubijanjem Taorga. Gubiš razum kao pijan čovjek tlo pod nogama. Neću više da ubijem ikoje nevino stvorenje. Ja to odbijam...* To su bile Mordove misli, i u jednu ruku bile su točne, a u drugu, opet, krive. U krivu je Mord bio i sa tim što je uopće pomislio da na svijetu ima ijednog nevinog stvorenja. Svaki od tih ljudi koje je pobio radi nečega je

zaslužio umrijeti, ma što to bilo. U krivu je bio što se bojao svega toga.

Pak što se ticalo Thargeliona, u njega nije glavni razlog bio strah od ubijanja nevinih ljudi, već jedan daleko iracionalniji: na njegov je slabi um Hez utjecao tako da mu je dao drskosti uopće pomisliti kako je Mord kadar napasti ga jednom kada on, Thargelion, pobije sve neprijatelje i na trenutak oslabi. On je mislio kako će njegov vlastiti brat skoristiti njegovu slabost i, umjesto da mu pomogne, napasti ga. To si Thargelion nije htio priuštiti, ali imao je namjeru, dakako, isto učiniti jednom kad dočeka da se Mord umori. No na to je slobodno (i to je dobro znao) mogao zaboraviti, jer sama ta ideja padala je u vodu, jednako kao što je pala u vodu onda kada se nalazila u umovima Rutzona.

Ipak im je svima valjalo shvatiti jednom za svagda: Mord ne može ostati bez svoje moći. On se ne može umoriti. Nikada.

* * *

Perp je polako gubio krv, ali on nije imao vremena da stane i nekako zaustavi krvarenje, a opet, isto to krvarenje polako ga je činilo sve malaksalijim. Koraci su Perpovi bili sve nespretniji kako je ovaj parirao svojim mačem Rutzonima, pa je tu bila prava sreća što je većina Rutzona sada bila nenaoružana (razlog tomu bilo je ranije bacanje oružja na Thargeliona, pa su tako ostali bez njega), već su sada poput divljih pasa svejednako nasrtali i napadali što noktima, što zubima i što čistom svojom masom bacajući se na Mordovu barijeru. Za razliku od Thargeliona, koji je gotovo nevidljivo oku ubio svakog Rutzona i odbio svaki mač koji mu se približio, Perp je sve više slabio i, moglo se reći, gubio.

Bio je čovjek, pa je stoga bilo normalno što se umorio. Niti pola sata od početka borbe on ne samo da se zadihao već je ozbiljno držao

kako bi mogao sjesti i odmoriti, ili čak zaspati. Kako je bio čitav mokar od znoja, dok je desnom rukom zamahivao da siječe, ubada ili se brani, lijevom je rukom stao skidati dio po dio oklopa kojeg je nosio. Prvo što je skinuo bio je oklop za prsa, jer je sa njim otpao odmah i onaj sa leđa čim je kožno remenje bilo opušteno. Oba su se komada oklopa srušila u pijesak, a Perp je ostao sa oklopljenim udovima i trupom prekrivenim kožom i lanom. I tu je kožu, kao i lan, raskidao sa sebe i bacio, izloživši time svoj nagi torzo suncu i vjetru. Kako je ispalo, čitav mu je torzo bio mokar kao da je upravo izašao iz mora, pa je Perpu doista godilo ohladiti se. To mu je, ako ništa drugo, kud i kamo smanjilo umor.

Pak je dijelove oklopa sa ruku počeo skidati prvo na desnoj ruci, jer ta mu je ruka i dalje bila zauzeta mačevanjem, pa je lijeva mogla otkopčavati kopče, labaviti remenje i, u konačnici, lišiti ruke teškog čelika. Čim je skinuo oklop sa desne ruke, Perpova se brzina mačevanja povećala, jer mu je ruka bila daleko lakša. Pobio je Perp još desetak Rutzona kad je uvidio da mu je ostala još i lijeva, ranjena ruka.

Prebacivši mač u lijevu ruku i nastavivši parirati Rutzonima, Perp je desnom rukom stao skidati oklop, kožu i lan sa svoje ljevice. Počevši od ramena, pa do nadlaktice, sve je bilo uklonjeno; svaki komad oklopa. Stavši napokon i na oslobođenje lijeve podlaktice, Perpovi su prsti desne ruke nervozno uklanjali remenje, jer on je htio da mu rana osjeti svježi zrak što prije. No, kako to obično bude sa ljudima, kad je napokon i došao do svog cilja i kad je i posljednji komad metala i kože sa njegove lijeve podlaktice otpao, Perp je uvidio da je učinio glupost: naime, isti taj komad oklopa na njegovoj ljevici svo mu je vrijeme usporavao krvarenje. Kad je napokon bio u prilici baciti oko na svoju ranu i promotriti dobro kolikih je razmjera, opsovao je, jer je uvidio da su mu rasječeni i koža i mišići i arterije, pa je sada krv stala prskati svugdje.

Što od šoka što je ugledao i vlastitu kost ruke, koja je također

dobrim dijelom bila rasječena, što od iskrvarenja, Perp je iz lijeve ruke ispustio svoj mač Krvnik, zateturao nekoliko koraka unatrag i pao na pijesak.

Onog trena kad se pokušao podići, već mu je iz ruke izašla i posljednja kap krvi koja ga je držala pri svijesti, pa je Perp učinio ono što je jedino i mogao: kao zatučen je zaspao, a dok je tonuo u dubok san, ipak se nadao da taj duboki san nije njegova konačnica, već ipak samo san što predstoji.

DODATAK

Likovi

101. godina Doba Krvi – 30. godina Doba Jeda:

Kraljevstvo Erion:

Meroz – kralj Eriona.

Osilah – tisućnik.

Pratnja kneza Gossaha:

Ser Qarsam

Ser Khaz

Ser Zandir

Štitonoša Orow

Štitonoša Aron

Kraljevstvo Kessyr:

Hinnor – kralj Hil'guma. Otac princa Neurija Mračnog i princeze Neride Kessyrške.

Nerida – pokojna kraljica Hil'guma. Po njoj je nazvana njena kći, princeza Nerida.

Nerida – princeza Kessyra, kasnije kraljica. Kći kralja Hinnora i kraljice Neride.

Orogh – knez Dur'agema.

Ser Hraw – najbolji prijatelj Ser Tarroba.

Ser Tarrob – oćuh Morda Dur'agemskog. Otac Thargeliona Kessyrskog.

Mera – supruga Ser Tarroba. Majka Thargeliona Kessyrskog.

Barrik – otac Morda Dur'agemskog

Githa – majka Morda Dur'agemskog.

Merek – tesar u Dur'agemu.

Loroh – vidar u Dur'agemu.

Ser Horm – tutor i oćuh Morda Dur'agemskog i Thargeliona Kessyrskog.

Ser Kolhos – učitelj Morda, Thargeliona, Neurija i Myrona.

Ser Raah – učitelj Morda, Thargeliona, Neurija i Myrona.

Lena – djevojka Morda Dur'agemskog. Kasnije supruga Perpa Ugaškog.

Brat ili "Bucó" – vlasnik gostionice *Suhi prut*.

Jarez – mistik. Učitelj Morda, Thargelina i Neurija.

Morrysa – sestra Svetog Myrona.

Moorz – bankar.

Forst – knez Pirga

Joras – knez Rommira

Alakon – Učenjak i učitelj.

Gossah – knez Hurr bertosa

Habor – Gossahov sin.

Ziron – Gossahov sin. Brat Haborov.

Ser Gorzen – stotnik u Ratehu.

Kraljevstvo Šume tame:

Erona – kraljica.

Hassyr – njezin brat.

Kap – Eronin savjetnik.

Kraljevstvo Gavo:

Thoron – kralj patuljaka.

Zabiris – Thoronov nećak.

Stvaraoci:

Mord Dur'agemski – Mord zapravo nije rođen u Dur'agemu, već pokraj grada Ugasa, tako da bi njegovo prezime valjalo biti Ugaški. No kako nitko nije znao da je njegov otac Barrik, već su mislili da je to Ser Tarrob, prozvan je Dur'agemskim, jer Ser Tarrob je živio u Dur'agemu.

Massor iz Bijelih prostranstava – činjenicu da su se ljudi iz Hil'guma i patuljci iz Enzolarta mogli sporazumjeti Učenjaci su objašnjavali teorijom da su "Bijela prostranstva" zapravo Enzolart.

Demon Bez Vojske – znan i kao Rimus, ili Sila.

Neurij Mračni – nadimak, koji mu kasnije postaje i prezime, "Mračni", Neurij dobiva u Enzolartu nakon 30. godine Doba Jeda, a to su mu nadjenuli stanovnici Stehhima, čiji je vladar kasnije i postao.

Thargelion Kessyrski – prezime "Kessyrski", iako je Thargelion zapravo Dur'agemski, nadjenuli su mu kasnije njegovi ljudi tokom vladavine u Dvorcu Pet Vrhova. Razlog tomu bio je što ovi nisu htjeli da ga se poistovjećuje sa njegovim bratom, Mordom Dur'agemskim, kojeg nisu podnosili.

Perp Ugaški – napisao je Pjesmu palog heroja u čast Mordu Dur'agemskom, i općenito se smatra Mordovim najvećim saveznikom

i prijateljem.

Sveti Myron – titulu svetca Myron dobiva nakon povratka sa svoga putovanja, a Jarez Rommirski odgovoran je za to. Naime, mistik Jarez bio je zahvalan čitavog života što Myron nije imao nikakve želje posjedovati magiju, i taj Myronov neoboriv stav bio je razlog zašto je Jarez učinio da se ovoga proglasi svetcem. "Čovjek doista mora biti svet da odbije nešto tako primamljivo" rekao je na to Jarez.

314. godina Doba Jeda:

Kraljevstvo Erion:

Roana – kraljica Eriona.

Mihael – njezin sin, princ Eriona.

Bisir – princ koji se odrekao svoje krvi. Brat Mihaelov.

Thaw – pukovnik erionske vojske.

Eliana – sestra Ser Reteka.

Mirra – kći Prvog Učenjaka Hatora, smaknuta u Bargu.

Učenjaci Eriona:

Hator – Prvi Učenjak. Savjetnik kraljice Roane.

Albert – Hatorov pomoćnik.

Dorg – kirurg.

Ruber – erionski knjižničar.

Lorg – najstariji Učenjak Eriona.

Sulis – Učenjak novak.

Elarh – Učenjak novak.

Vitezovi Eriona:

Ser Parksus (ujedno i narednik)

Ser Retek

Ser Viton

Ser Tesej

Ser Seltes (nekadašnji Učenjak)

Ser Averg

Ser Salikus

Ser Mitur

Ser Bolg

Kraljevstvo Enzolart:

Thargelion – kralj.

Hirgor – njegov sin, princ.

Olirrya – Thargelionova kći.

Pripovjedač – jedan od Eltiurovih učitelja.

Aber Špirit – erionski doušnik.

Tharon – travar. Zatočenik u Avanu.

Orus – Neurijev doušnik.

Kund Manijak – vođa odmetnika.

Kraljevstvo Saviun:

Dagor – kralj.

Errok – njegov sin, princ. Narednik *Ledene vojske*.

Lenya – kći Dagora.

Hurrib – najpouzdaniji vitez kralja. Zovu ga "prvi vitez".

Kalg – Eltiurov očuh.

Eltiur – onaj koji je našao Inwog.

Derrna – Eltiurova maćeha. Kalgova žena.

Kraljevstvo Magis:

Gwath – kralj. Vrhovni čarobnjak.

Urtes – njegov sluga.

Bellow – čarobnjak sedmog stupnja. Gwathov savjetnik.

Revon – jedan od čarobnjaka.

Bohhar – dječak kojeg Gwath uzima za učenika.

Kraljevstvo Kessyr:

Eolus – kralj Hil'guma.

Kraljevstvo Šume tame:

Erona – kraljica.

Hassyr – njezin brat.

Kap – Eronin savjetnik.

Kraljevstvo Gavo:

Thoron – kralj patuljaka.

Gorymus – njegov štitonoša.

Ivan Baran

Mord Dur'agemski

Zabiris – Thoronov nečák.

Vlast (314. godina Doba Jeda)

Vlast u Enzolartu i Hil'gumu posjeduju Kraljevstva, Učenjaci, bankari i svećenici. Te četiri strane obično nisu niti u miru, niti u ratu.

U Hil'gumu vlast drže Kraljevstvo i Vijeće. Članovi Vijeća su bankari, kneževi, Učenjaci i svećenici, a članovi Kraljevstva kralj, njegova obitelj i ostali dvorjani. Vijeće posjeduje novac, a Kraljevstvo vojne snage i simpatije naroda – stoga jedno bez drugoga ne mogu, baš kao ni jedno protiv drugoga.

Glavni grad Hil'guma je Kessyr, a kralj Hil'guma u 314. godini Doba Jeda je Kralj Eolus.

U Enzolartu pak vlast drže tri strane: Pobunjenička kraljevstva, Kraljevstvo Šume tame i Kraljevstvo Enzolart.

Kraljevstvo Enzolart:

Kraljevstvo Enzolart na vrhu u 314. godini ima Kralja Thargeliona. Pod Kraljevstvom Enzolart nalaze se sljedeći gradovi: Anorg, Roth, Rateh, Stehchim, Avan, Gijam, Arena, Ghard, Barg, Uron i Odis.

Napomene:

Odis je grad sačinjen u potpunosti od vojnika.

Anorg je na strani Pobunjeničkih kraljevstava, ali službeno je pod Kraljevstvom Enzolart.

Uron, Barg i Arena su neovisni gradovi, ali službeno su također pod Kraljevstvom Enzolart.

Glavni grad Kraljevstva Enzolart je Stehchim, a grad u kojemu boravi kralj je Dvorac Pet Vrhova.

Pobunjenička Kraljevstva:

Ona u 314. godini čine:

Kraljevstvo Erion

Kraljevstvo Magis

Kraljevstvo Gavo

Kraljevstvo Saviun

Od ostalih saveznika, tu su Gorgh i Kneževina Anorg.

Gorgh je nekoć bila Grofovija Gorgh, sve dok grof nije bio smaknut od strane barbara (pročitaj Povijest Gorgha). U 314. godini vladar Gorgha je Barbarski kralj, ili Kund Manijak.

Vladar Kneževine Anorg je Knez Gorst, koji je daljnji rođak Mihaela, princa Eriona.

Pod Kraljevstvom Erion se nalaze: grad Erion i zemlja Rimmation, zajedno sa okolicom.

Pod Kraljevstvom Magis se nalaze: grad Magis, zemlja Settah i selo Sail. Rijeka Juna također se smatra vlasništvom Magisa.

Pod Kraljevstvom Gavo se nalaze: gradovi Gavo i Goth.

Pod Kraljevstvom Saviun se nalaze: zamak i planina Saviun, selo Hurn i Hurnovo jezero.

Kraljevstvo Šume tame:

Ono je nepoznato i neovisno kraljevstvo, koje nije ni sa kim (u 314. godini Doba Jeda) u savezništvu i ni sa kim ne ratuje.

U 314. godini Doba Jeda, vladar Šume tame je kraljica Erona.

Pod Kraljevstvom Šume Tame se nalaze: Zid Četrdeset i šest planina, čitava Šuma tame, te gradovi Naar, Mur i Huma.

Ostali:

Rutzoni, Taorzi, Settašani i Ghardani smatraju se neovisnima, što čini da Ghard i Settah, iako se smatraju dijelom određenih kraljevstava, zapravo nisu ni na čijoj strani.

Društvo bankara, Učenjaci i svećenici također se smatraju neovisnima i nisu ni na čijoj strani.

Vojne snage (314. godina Doba Jeda)

Pobunjenička Kraljevstva:

Najvećom vojskom u Pobunjeničkim kraljevstvima smatra se *Ledena vojska*, koja u 314. godini Doba Jeda čini oko 20 tisuća vojnika pješaka.

Sljedeći po snazi je Gorgh, koji pod Kundom Manijakom u 314. godini Doba Jeda ima oko 5000 vojnika (prije Kunda Manijaka, dok je Gorgh još bio grofovija, stari je grof posjedovao oko 1500 vojnika konjanika i manje od 1000 vojnika pješaka. Svi oni, dolaskom Kunda, ili su poubijani, ili su se pridružili Kundovim snagama).

Vojska Gavoa raspolaže sa oko 4200 vojnika pod kraljem Thoronom i 900 vojnika pod njegovim savjetnikom Gorymusom.

Erionska vojska u 314. godini Doba Jeda broji 900 vojnika pješaka, 200 streličara, 1500 vojnika za balistama i 60 vitezova. Erionske baliste smatraju se najjačim vojnim sredstvom među Pobunjeničkim kraljevstvima, a u 314. godini Doba Jeda čini ih pet stotina.

Kraljevstvo Magis nema vojsku, već građane, od kojih je svaki sposoban i spreman boriti se za svoje kraljevstvo. Takvih je građana oko tri stotine, a s obzirom da su u pitanju čarobnjaci, tih tri stotine građana jednako je snazi kakvih 6000 vojnika.

Kraljevstvo Kessyr:

Hil'gum posjeduje vojsku od preko 100 000 ljudi, ali preko mora odjedanput može prenijeti manje od 15 000.

Kraljevstvo Enzolart:

Kralj Thargelion većinu svoje vojske drži u Odisu. Snage Odisa procjenjuju se na od 100 000 do 200 000 vojnika, kojih čini barem 20 000 konjanika. Također, tu su i čarobnjaci, Rutzoni i Taorzi, kao i neki od Ghardana – no njima se broja ne zna.

Kraljevstvo Šume Tame:

S obzirom da se ne zna broj Zigorsa u kraljevstvu, i s obzirom da u Šumi tame ne postoji nešto kao "vojska", ne zna se njihova snaga. Također, Zigorsima je uopće zabranjeno ratovati. Inače, Zigorsi, kao i Rutzoni i Tarzi, i kao pojedinci su vrlo moćni, tako bi jedan Zigors bio jednak vojsci od 1000 ljudi.

Ostali:

Snage Rutzona, Taorga, Ghardana i Settašana se ne znaju, jer se smatra da oni nisu ni na čijoj strani. Učenjaci, bankari i svećenici, pak, posjeduju moć u novcu, no ni oni također nisu ni na čijoj strani.

Mjere

U Enzolartu i Hil'gumu mjere za duljinu su: milimetar, centimetar, pedalj, korak, metar, strelomet i kilometar.

Jedan strelomet je otprilike dvjesto metara.

Mjere za zapreminu su litar i hektolitar, a za težinu se koristi kilogram.

Mjerenje vremena pak dijeli se na sekunde, minute, sate, dane, tjedne, mjesece i godine, s time da se određeni skup godina nakon nekog vremena naziva Dobom.

Kada je nečega tri stotine i četrnaest, tada se to naziva jednim Krugom. Tako se od nulte do 314. godine Doba Jeda to vrijeme naziva Krugom vremena.

Novac

Što se tiče novca, u Enzolartu i Hil'gumu trguje se bakrenjacima, srebrnjacima i zlatnicima. Novac ne varira veličinom i postotkom kovine, već su svi iste veličine i postotka. Svaki novčić u Enzolartu proizveden je u Stehhimu, i ondje je prošao kroz isti postupak izrade, i pravljen u istom kalupu, tako da im je svima ista širina, debljina, težina i postotak zlata, srebra ili bakra, ovisno jesu li srebrnjaci, zlatnici ili bakrenjaci u pitanju. Enzolartski novac smije se praviti samo uz dopuštenje kralja Enzolarta (u 314. godini Doba Jeda, to je Thargelion). U Hil'gumu se pak novac proizvodi u Kessyru, i proizvodnja je u rukama Vijeća.

Najviše novca posjeduje Društvo bankara. Zatim Hram boga Mordaniusa, te gradovi Kessyr, Dvorac Pet Vrhova i Uron.

Vrijednost kovanica je sljedeća:

Jedan zlatnik vrijedi kao pedeset srebrnjaka.

Jedan srebrnjak vrijedi kao pedeset bakrenjaka.

Kovanice se mogu dijeliti maksimalno na dva dijela, pod uvjetom da su dijelovi u potpunosti jednaki. Tada je pravilo:

Pola zlatnika vrijedi kao dvadeset i pet srebrnjaka;

pola srebrnjaka vrijedi kao dvadeset i pet bakrenjaka.

Kessyrске kovanice manje su od enzolartskih, a da bi riješili taj problem, članovi Vijeća u Hil'gumu stvorili su sljedeći sustav pretvaranja:

Jedan enzolartski zlatnik vrijedi kao jedan i pol hil'gumski;
Jedan enzolartski srebrnjak vrijedi kao jedan i pol hil'gumski;
jedan enzolartski bakrenjak vrijedi kao jedan i pol hil'gumski.

U 314. godini Doba Jeda u Avanu je pola bakrenjaka vrijedilo kao jedan kilogram kruha.

Povijest Gorgha

Grad Gorgh nastao je u 2. godini Doba Jeda, kao grad kojemu je primarni cilj braniti Uron od mogućih napada patuljaka sa juga. No, čim je nastao, Gorgh prekida savezništvo sa Uronom i stvara novo, sa kraljem Thoronom.

Nakon smrti Morda Dur'agemskog, kada se bog Hez vratio na noge i uspio ponovno ovladati Neurijem i Thargelionom, te kada je kralj Thargelion odlučio zavladatai kao kralj ne samo Dvorca Pet Vrhova, već čitavog Enzolarta (što je doprije neslužbeno bio Habor, kralj Eriona, i njegov sin Goroht nakon njega, te njegov sin Oryas nakon njega i njegov sin Girstos Prvi nakon Oryasa), Gorgh prekida savezništvo sa Thoronom i pripaja se Thargelionu.

Thoron, pak, u tom trenutku pristaje biti saveznik novonastalih Pobunjenika, među kojima su osim Patuljačkog kraljevstva bili i Kraljevstvo Saviun, Kraljevstvo Magis i Kraljevstvo Erion, zajedno sa kneževinom Anorg. Hil'gum je, pak, ostao neutralan u čitavom tom sukobu.

Gorgh, sada financiran od straha Thargeliona, nakon toga svako malo napada Pobunjenička kraljevstva, od kojih je posljednji bio napad na Kraljevstvo Erion. Napad na Kraljevstvo Erion bio je izvršen na sljedeći način: gorghski konjanici jahali su ispred zidina grada i time su privlačili pozornost, a dok su konjanici tako jahali, u grad su, preko onih zidina gdje nitko nije stražario, ušle ubojice, koje su, ušavši jednom u grad, neprimjetno išli od jednog viteza najvišeg ranka, do drugoga, te ih ubijali. Tu, suočena pred vjerojatnim gubitkom rata, kraljica Roana traži savjet Učenjaka Lorga. Učenjak Lorg, nemajući odgovora, šalje pitanje u Barg Prvom Učenjaku Hatoru, i od tog trenutka, u skladu sa savjetom Prvog Učenjaka, pukovnik Eriona postaje narednik Thar.

Narednik Thar, sada znan kao Thar Pukovnik, okuplja vojsku i svojih šezdeset vitezova, izlazi iz Eriona i sraza se sa konjanicima Gorgha, kojih je bilo tisuću i dvjesto.

Konjanici Gorgha završili su pobijedeni, a od Tharovih šezdeset vitezova, njih je trinaest preživjelo.

Uvidjevši da je grofovija Gorgh doživjela poraz i samim time oslabljena, Kund Manijak, vođa jedne omanje skupine vojnika brđana, napada Gorgh i osvaja ga, nakon čega ubija grofa. To se dogodilo 302. godine Doba Jeda, točno tri stotine godina nakon što je Gorgh uopće osnovan.

Tako na vlast u Gorghu dolazi Kund Manijak, i tako Gorgh od neprijatelja Pobunjenika postaje jedan od njihovih saveznika.

Učenjaci

Vladaju Hil'gumom i Enzolartom. Obično su neovisni i neprijateljstvo njihovih vladara na njih ne utječe. Diješe se na:

Novake – novaci su ljudi, većinom mladići, koji su manje od pet godina pridruženi Učenjacima. Njihov je položaj najniži.

Učenjake – novaci koji dobivaju sva prava Učenjaka nakon odsluženih pet godina. Učenjaci mogu biti dekani, liječnici, knjižničari ili travari.

Prve Učenjake – Prvi Učenjak je vrhovni Učenjak, kojega od drugih izdvajaju kralj i ostali Učenjaci. Prvi Učenjak ima položaj najbliži kralju. On može odlučivati u ime kralja kada kralj nije prisutan. Prvi Učenjak može biti samo jedan sve dok ne umre ili ne počini izdaju i doživi progon – tada ga zamjenjuje neki drugi.

Pripovjedače – Prvi Učenjak ili Učenjak koji je od čitanja izgubio vid. Pripovjedač je najviši stupanj. Pripovjedač je jednak kralju. Najčešće se pojavi jednom u generaciji. U 314. godini Doba Jeda, samo je jedan pripovjedač u Enzolartu i Hil'gumu. Onaj koji bi postao pripovjedačem, izgubio bi svoje osobno ime i svi bi ga znali pod imenom: Pripovjedač.

Religije

Glavna je vjera u Tri božanstva, koja čine tri boga: Oba Gromovnik i njegova dva sina, Mordanius i Hez.

Vjeru u Tri božanstva u Hil'gum je donio Massor iz Bijelih prostranstava, kada u Hil'gumu nastaje i nulta godina. Massor je tvrdio da su ga upravo ti bogovi čuvali tokom godinu dana duge plovidbe brodom do Hil'guma, što je ostalo zapamćeno u ljetopisima Kessyra.

U Dobu Jeda, među nastalim legendama o životu Morda Dur'agemskog, nalazi se i ona koja govori da je Oba, vrhovni bog, u vremenu prije nego se povukao iz mitologije, svojim sinovima dao zadatke.

Mordaniusov je zadatak bio da jednoga dana herojem oslobodi Krvavu zemlju, dok je na Hezu, pak, ležao zadatak da sve koji se usprotive Mordaniusovim pravilima pošalje u vječne vatre i to čini sve dok i heroj Mordaniusov ne završi tamo.

U početku je Hez svoj posao činio kako mu je zapovjedbno, no kasnije su ga svi ti zločinci koje je mučio, svojim vriscima izludili, tako da je i sam postao zao.

Mordanius je, za razliku od Heza, uspio izvršiti što mu je otac naredio. Stvorio je čovjeka i predao mu prva četiri slova svog imena. Heroj kojeg je stvorio zvao se, dakle, Mord.

Kao što je Oba zapovjedio, Mord je oslobodio Krvavu zemlju.

U religiji Troje božanstva postoji deset svetih masti kojima se premazuje pokojnik.

Kraj Tri Božanstva, postoji još i vjera u Bezimene bogove. Takvi bogovi su bogovi vjetra, vatre, vode, ravnica i planina.

Hramovi Mordaniusa najčešći su i u Enzolartu, i u Hil'gumu, i njihovi su svećenici najmoćniji. Na drugom mjestu su hramovi boga Obe. Hezovih pak hramova nema.

Iza bankara, svećenici su najmoćniji ljudi u Enzolartu i Hil'gumu.

Rase

One koje se nalaze u spisima Učenjaka, od kojih su:

Živi:

LJUDI – Vladaju svime osim Šumom tame, Gharda, Settaha i Kraljevstva Gavo.

PATULJCI – Pobunjenici, jer protive se vladanju kralja Thargeliona. Kao vladare priznaju samo patuljke. Nastanjuju Gavo, Goth i Rimmarion.

Njihov nizak rast neki Učenjaci objašnjavaju teorijom da se pod Gavoom nalazi otrovni plin, kojim djeca ljudi budu lišena uobičajenog rasta u visinu. Ta tvrdnja nikada nije provjerena, jer patuljci to ne dozvoljavaju provjeriti.

Izumrli početkom Doba Jeda:

TAORZI – Jednom u nekoliko godina, Rutzon, Biće Bijelog Carstva, dobije poriv razmnožiti se. Tada on započne potragu za Zigorsom. Ako Rutzon uspije naći Zigorsa i pod prisilom ga oplodi, rezultat svega toga je Taorg.

Taorzi su većinom zli. Oni su Bića Bijelog Carstva.

ZIGORSI – Nastanjuju Šumu tame. Zovu ih i Bezdušnici.

RUTZONI – Od pamtivijeka ih demoni koriste kao roblje i vojsku.

Jedini su od Bića Bijelog Carstva koji nisu besmrtni.

UTVARE – Osobe koje ne žele umrijeti, već iz straha, određenim postupcima, postanu besmrtne.

Utvare mogu opsjedati. Najveći problem tokom opsjedanja je što utvara tada izgubi razum.

DEMONI – Najmoćniji od Bića Bijelog Carstva. Iako im je cilj mir i savršenstvo, povijest im pruža samo suprotno.

Najpoznatiji je Demon Bez Vojske.

Iako su besmrtni, iz nekog su ih razloga vojnici Morda Dur'agemskog ipak uspjeli pobiti.

"BIĆA" – Dijelovi okoline koji iz nekog razloga imaju svoju svijest. Sa svakim se od njih može komunicirati.

Bića svjedoče nastanku svega, pa čak i bogova. Njihova je mudrost neizmijerna.

Postoje još i Ghardani i Settašani, no njih Učenjaci nikada nisu popisali. U pitanju su giganti – ljudi kratka vijeka, ali visoka rasta.

Vjeruje se da su sve rase nastale od ljudi, a da je ljude takvima učinio plin koji teče na određenim mjestima ispod površine Enzolarta. Taj plin gubi utjecaj ako se nalazi blizu kovine zvane "eron", što je razlog zašto Erionci, iako podno njih također teče plin, nisu niska rasta: podno Eriona nalaze se rude erona, po kojemu je Erion i dobio ime, i eron onemogućava plinu da na Erionce djeluje.

Plin, pak, podno Gharda i Settaha drugačiji je od onoga podno Eriona, Rimmariona, Gavao i Gotha, jer taj ljudima ne skraćuje rast, već ga povećava. Također, životni vijek im ne produžuje, već im ga drastično skraćuje (Ghardanin ili Settašanin koji ima tridesetak godina smatra se

Ivan Baran

Mord Dur'agemski

starcem).

Jezici

Četiri su jezika u Enzolartu: zigorški, krvavi, enzolartski i gorghski.

U Hil'gumu se govori hil'gumskim.

Zigorškim se služe Zigorsi i druidi.

Gorghski se jezik koristi samo u Gorghu. To je jezik južnjaka, ili barbara. Prije nego su južnjaci smaknuli Gorghskog grofa, u Gorghu se govorilo enzolartskim.

Enzolartskim jezikom se govori u svim kraljevstvima Enzolarta, osim u Šumi tame i Gorghu.

Krvavi jezik je nastao od hil'gumskog. U Dobu Jeda koristi se jedino u molitvama.

Izvan Enzolarta

Kada ga je osvojio, Mord nikada nije odredio granice Enzolarta. Na zemljovidu se uvijek kao Enzolart vidjela zemlja u kojoj se može živjeti. Sva ostala zemlja izvan granica zemljovida, iako također pripada Enzolartu, smatra se bezvrijednom.

Iako bezvrijedna, kroz tu zemlju običavaju proći svećenici i pustinjaci, tražeći spokoj, ili lovci, tražeći divljač.

Prvi koji je prošao kroz južnu i zapadnu stranu Enzolarta izvan granica zemljovida bio je Sveti Myron, koji je svoje doživljaje opisao u dvije rečenice, kasnije pohranjene na pergamentu u erionskoj knjižnici:

“U početku bijah uzbuđen, a nakon toga umoran. Oštri me granit ne impresionira.”

Čarobnjački zakoni

1. Učenju prekidanja nema
2. Strahuj od ludosti
3. Uzeto se mora vratiti
4. Moć je u volji
5. Ne prestaj i ne strepi

Čarobnjački zakoni zapravo su zagonetka stvorena od strane Morda Dur'agemskog i Jareza Rommirskog, a koja, ako se odgonetne, govori kako se izgovara Gausalus, najveća od svih inkantacija.

Prijevod drevnih jezika

“Horm renwh rebir” – doslovan prijevod: “Oni bijele zemlje”
(sa krvavog jezika)

* * *

“Rimmarion” – “Planinozemlje”
(sa krvavog jezika)

* * *

“Nosterio: zorg katz, 'tcho enk enar.” – “Nosterio: prostor sam, dakle
podređujem ga.”
(sa zigorškog jezika)

* * *

“Romm Quiorr” – “Dom knjiga”
(sa krvavog jezika)

* * *

“Joon” – “snaga”
(sa krvavog jezika)

* * *

“Inwog” – “Uvijek prisutna”
(sa krvavog jezika)

Prijevedi mjesta Enzolarta:

“Rateh” – “Novi”
“Roth” – “Početak”
“Uron” – “Predahni!”
“Juna” – “Prekrasna”
“Saviun” – “Gorostas”
“Stehhim” – “Mjesto bacanja”
“Anorg” – “Brdo”
“Hurn” – “Led”
“Avan” – “Bijeli kamen”
“Gorgh” – “Stražarnica”

Pjesma palog heroja:
(sa krvavog jezika)

Otišao si, moj pukovniče,
u vječne zemlje, bez pozdrava.
Ono što si ostavio, ono što si napravio,
zaboravljeno biti neće.

Oni, koji su nam te oduzeli, proklinjem ih.
Nek' žive vječno, nek' ne umru!
Nek' čekaju, nek' ne trunu. Nek' se gade sebe samih.
Sve do dana kad tvojom vojskom,
zle zemlje spalim.

U taj čas, kad trublje se tvoje oglase,
kad se svjetlost tvoja ukaže.
Prvim svjetlom. Nek' novo doba zasja,
a oni koji te svrgnuše, ugledaju svoga kralja.

Nek' i ja tad sa bojišta dođem,
i sa tobom, moj pukovniče, sve ih pokorim,
pod tvojim nogama. Pred mojim Krvnikom.

Klanjat će se oni, hoće, dajem riječ.
Bit će mučeni, klani, ubijani!
al' u vječne zemlje neće moć prijeć'.

Vječna agonija nek' ih snađe, one koji su nam te oduzeli!
Vladat ćeš ponovno, kažem ti.
Dok je i zadnji od nas međ' živima, znaj da borit će se za te.
Protiv nebrojenih zlotvora i pakosne, demonske garde.

Duh tvoj zemlju će zatresti,
naš će izgubljeni kralj ponovno zasjati!
Bit će tako, kažem ti.
Nek vječna vatra spali me, ako ti imam lagati.

NAPOMENA:

Ova knjiga smije se skidati sa interneta, čitati, printati i dijeliti, ali ne i reproducirati u obliku knjige i prodavati, ili prodavati uopće. Jedini tko ima pravo na to njen je autor.